GEVERHARTI
ELMENHORSTI
EMENDATIO-
NES
AD
APVLEI PLATONICI
Opera omnia.

FRANCOFVRTI,

In Officina Danielis & Dauidis Aubriorum
& Clementis Schleichii.

Anno M. DC. XXI.

GEVERHARTI
ELMENHORSTI
EMENDATIONES
AD
APVLEI PLATONICI MADAVRENSIS
OPERA PHILOSOPHICA.

LVCII APVLEI] Rectè cenſet vir plurifariã doctus, & multiformibus eminens diſciplinis Erycius Puteanus Centur. I. Epiſt. xxxiix. ad Lipſium, prænomen *Lucii* à vulgo ſiue miniatoribus eſſe. Nam in omnibus mſſ. quos vidi, vt & Lactantio, Hieronymo, Auguſtino, Saresberienſi, Karulo Magno, *de non adorandis imaginibus*, Petro Bleſenſi, Vincentio Beluacenſi, *Herbario C[illegible]ſi Apulei* ante aliquot ſecula capitibus literis exarato, & aliis, non *Lucius Apulejus* ſed *Apulejus Platonicus*, ſive *Madaurenſis* prætitulatur. Quinimo ipſe in *Floridis* & de *Syllogiſmo Categorico Madaurenſem Platonicum* ſe dicit. Vnde iure optimo *Lucium* iſtum ad ſuos ſimiles *Lucios*, à quibus malum pedem retulit, abire iubeo.

Pag. I. v. I. *De habitudine doctrinarum Platonis Philoſophi*] Titulum hunc ex Membranis Florentinis & Leidenſibus Apulejo aſſerui: tranſpoſitionem au-

tem, quam fecit ingenioſiſſimus Wowerus noſ
ratam habui, quoniam inuitis membranis facta n
eſt, rationibuſque ſuis nititur; imo approbatur ab
pulejo ipſo, qui Platonem ſecutus, ſtudium ſapi
tiæ in tres ſpecies diuiſit, *naturalem*, quæ conte
plationi deputata eſt: *moralem*, quæ in actione v
ſatur: & *rationalem*, qua verum diſcernitur à fa
Stoici econtrà primum locum tribuunt logicæ:
cundum illis, quæ pertinent ad mores: tertium na
ralibus. Sextus Empiricus aduerſus Mathemati
fol. 119. Philo de Agricultura fol. 147. τὸν γοῦν κατὰ
λοσοφίαν λόγον τρίδυμον ὄντα τοὺς παλαιοὺς ἀγρῷ φασὶν ἀπει
σαι, τὸ μὲν φυσικὸν αὐτοῦ δένδροις καὶ φυτοῖς παραβαλόντας, τὸ δ
θικὸν καρποῖς, ὧν ἕνεκα καὶ τὰ φυτά. τὸ δ' αὖ λογικὸν φραγμῷ
περιβόλῳ. καθάπερ γὰρ τὸ περικείμενον τεῖχος ὀπώρας καὶ φυ
τῶν κατὰ τὸν ἀγρόν ἐστι φυλακτήριον τοὺς σίνεσθαι καὶ παρεισφθείρεσ
βουλομένους ἀνεῖργον· Τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ λογικὸν μέρος φιλο
φίας φρουρά τίς ἐστιν ὀχυρωτάτη τῶν δυοῖν ἐκείνων, ἠθικοῦ τε καὶ φ
σικοῦ. Τὰς γὰρ διπλᾶς καὶ ἀμφιβόλους ὅταν ἐξαπλοῖ λέξεις, καὶ
διὰ τῶν σοφισμάτων πιθανότητας ἐπιλύῃ, καὶ τὴν εὐπαράγωγο
ἀπάτην μέγιστον ψυχῆς δέλεαρ καὶ ἐπιζήμιον αἱρῇ διὰ λόγων ἐ
φανεστάτων, καὶ ἀποδείξεων ἀνενδοιάστων, ὥσπερ κηρὸν λελε
σμένον τὸν νοῦν ἀπεργάζεται ἕτοιμον δέχεσθαι, τοὺς δὲ φυσιολογ
καὶ τοὺς ἠθοποιΐας ἀσινεῖς κάρτα καὶ πάνυ δοκίμους χαρακτῆρας.

v. 10. *Platoni habitudo corporis*] Laertius in Pl
tone lib. 3. pag. 188.

v. 11. *Ariſtocles*] Salisber. *Ariſtoteles*, malè. Vi
Heſychium Mileſium in Platone, Tzezen Chil. x
hiſtor. 390. Laertium p. 18[illegible].

v. 12. *Ei Ariſton fuiſſe pater*] Laert. p. 186. Πλάτων
ρίστωνος καὶ Περικτιόνης ἢ Ποτώνης Ἀθηναῖος, ἥτις τὸ γένος ἀ
φερεν εἰς Σόλωνα. Τούτου γὰρ ἦν ἀδελφὸς Δρωπίδης, οὗ Κριτία
Καλλαίσχρος οὗ Κριτίας, ὁ τῶν τριάκοντα, καὶ Γλαύκων, οὗ Χαρμίδ

κ

καὶ Περικτιόνη, ἧς καὶ Ἀρίστωνος Πλάτων, ἕκτος ἀπὸ Σόλωνος. φασὶ δὲ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀνάγειν εἰς Κόδρον τὸν Μελάνθου, οἵτινες ἀπὸ Ποσειδῶνος ἱστοροῦνται κατὰ Θράσυλλον.

v.18. *Cum quadam Apollinis figuratio Perictioni ſe miſcuiſſet*] Laertius p.187. Σπεύσιππος δ᾽ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πλάτωνος περὶ δείπνου καὶ Κλέαρχος ἐν τῷ Πλάτωνος ἐγκωμίῳ, καὶ Ἀναξιλίδης ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ φιλοσόφων φασίν, Ἀθήνησιν ἦν λόγος ὡραίαν οὖσαν τὴν Περικτιόνην βιάζεσθαι τὸν Ἀρίστωνα, καὶ μὴ τυγχάνειν παυόμενόν τε τῆς βίας ἰδεῖν τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ὄψιν, ὅθεν καθαρὰν γάμου φυλάξαι ἕως τῆς ἀποκυήσεως.

v.20. *Targelion*] Targelion menſis Aprilis Apollini ſacer, cuius bonam partem conuiuando & potando conſumere ſolebant. Suidas, Heſychius & Harpocration in Θαργήλια. Plutarch. Sympoſ.8.fol. 716. Laert. in Platone lib.3.p.187. Parthenius Eroticis p.369. Concelebrabant autem Platonis ſectatores eius natalem per annua reuenicula feſtiuiſſimè ſacris faciendis, ut apparet ex Porphyrio in vita Plotini, vbi ſe carmen ἐν Πλατωνείοις recitaſſe dicit.

v.21. *Socratem*] Dele gloſſema cum Scaligero & Wowero.

v.22. *Scitum ferunt*] Rom.edit. & Baſil 1. *ſ.circumferunt.* Membran. Leidenſ. & Baſil.2. *ſ.fertur.* Laert. p.189. λέγεται δὲ ὅτι Σωκράτης ὄναρ εἶδεν κύκνου νεοττὸν ἐν τοῖς γόνασιν ἔχειν, ὃν καὶ παραχρῆμα πτεροφυήσαντα ἀναπτῆναι, ἡδὺ κλάγξαντα, καὶ μεθ᾽ ἡμέραν Πλάτωνα αὐτῷ συστῆναι. τὸν δὲ τοῦτον εἰπεῖν εἶναι τὸν ὄρνιν. Vide Pauſaniam in Atticis fol.58.

v.23. *Nam vidiſſe ſibi*] Τὸ *ſibi* non eſt in Excerptis Puteani.

v.26. *Mulcentem*] Wower ex Tertulliano *demulcentem.*

pag.2. v.1. *Ingenium intimum de exteriore conſpi-catus eſt facie*] Proclus in Platon. Alcibiad. interpre-te Marſilio Ficino: *Mos Pythagoreis erat per ſigna i... corpore conſtituta venientes ad eos iudicare, vtrum a... meliorem vitam apti forent, nec ne. Natura enim ipſa... quæ animis confingit corpora, inſtrumenta eis congru... ſubminiſtrat, imagineſque animarum in corporibus in-dicat, per quas & animarum ingenia in hac arte peri... deprehendere poſſunt.* Vide Iamblichum de vita Py-thagoræ, cap. XVII.

v.4. *Æquiparavit diuum poteſtates*] Sarensb. lib. 7. c. V. *æquiparaſſe dictus eſt Deorum poteſtates.* Flo-rent. Baſil. 1. & Rom. *a.d. poteſtatibus*. Fuluii liber *a.a... almum poteſtatibus*.

v.5. *Speuſippus*] Nepos ex ſorore Platonis, cuiu... quædam edidit Aldus cum Jamblicho, Proclo &... Porphyrio. Vide Laertium in eius vita, & Euſebiu... *de præparatione eccleſiaſtica* lib. 14. c. 2.

v.6. *Acre in percipiendo ingenium*] Sic rectè Flo-rentinus. Sarisber. & Baſil. 2. Canterus Var. lect. lib. 1. cap. 13. legunt *acre in partiendo*. Ald. Baſil. & Rom. *a. in are partiendo*. Membranæ Leidenſes *acre imper-tiendo*, malè.

v.6. *Admirandæ verecundiæ*] Laert. p. 202. φησὶ ... Ἡρακλείδης, ὅτι νέος ὢν οὕτως ἦν αἰδήμων καὶ κόσμιος, ὥστε μηδέ... ποτ' ὀφθῆναι γελῶν ὑπεράγαν.

v.10. *Glauco & Adimantus*] Flor. *Glaucus & Adi-mantus*, malè. Videndus Plato de repub. lib. 1. Laer-tius p. 188. v. 20.

v.10. *Doctores habuit in prima literatura Diony-ſium*] vulgò, *doctorem h.i.p.l.d.* Laertius, καὶ ἐπαιδεύθη μ... γράμματα παρὰ Διονυσίῳ.

v.11. *In palæſtra Ariſtonem*] Laert. pag. 188. ἐγ...

μνάσα...

ἐγυμνάσατο δὲ παρὰ Ἀρίστωνι τῷ Ἀργείῳ παλαιστῇ.

v.13. *Pictura non aſpernatus artem*] Laertius pag. 189. γραφικῆς ἐπιμεληθῆναι καὶ ποιήματα γράψαι, πρῶτον μὲν διθυράμβοις, ἔπειτα καὶ μέλη καὶ τραγῳδίας· ἰσχνόφωνός τε, φασίν, ἦν, ὡς καὶ Τιμόθεός φησιν ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ βίων.

v.13. *Pythia & Iſthmia*] Diogenes pag.188. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ παλαῖσαί φασιν αὐτὸν Ἰσθμοῖ, καθὰ καὶ Δικαίαρχος ἐν πρώτῳ περὶ βίων. Vide Helladium apud Photium biblioth.fol.872.

v.13. *Deluctata*] Sic Flor.& Baſil.2. alii, *de lucta.* Saresb. *luctando certamina vicerit.* Schickerad. *deluctauerit.*

Finxit] alii, *fixit.*

v.15. *Certatorem*] alii, *actorem.* Laert.pag.189. ἔπειτα μέν τοι μέλλων ἀγωνιεῖσθαι τραγῳδίᾳ πρὸ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, Σωκράτους ἀκούσας κατέφλεξε τὰ ποιήματα εἰπών·

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει.

v.16. *Humilitatem Cupidinis*] Flor. *auiditatem cupiditatis.* Saresb. *h. huius cupidinis.*

v.17. *Ex eius mentibus*] Coluius non malè, *ex eius mente penitus.*

v.18. *Heracliti*] Flor.& Saresb. *Heraclitis,* alii *Heraclidis,* malè. Laert.p.189. τοὐντεῦθεν δὴ γεγονώς (φασὶν) εἴκοσιν ἔτη διήκουσε Σωκράτους· ἐκείνου δ' ἀπελθόντος προσεῖχε Κρατύλῳ τε τῷ τὰ Παρμενίδου φιλοσοφοῦντι.

In eius animum inſerere] Saresb. *ei curaſſet ingerere.*

v.20. *Socraticos vicit*] In manuſcriptis & editis corruptè hic locus legitur, quem ex Saresb. ita reſtituas, cenſeo: *Verum cum ſe Socrati dediſſet, non ſolum ingenio atq; doctrina cæteros Socraticos vicit; ſed etiam labore atque elegantia ſapientiam illuſtrauit, eiq; recta aſſertione ſenſuum, & maieſtate verborum plurimum adhibuit dignitatis.*

v.23. *Sed poſteaquam Socrates homines reliquit*] *Excerpta Batauica*, quæ municeps & amicus noſter, vt & vir Clariſſimus Fridericus Lindenbrogius nobiſcum communicauit, legunt: *ſed primo eam quam ſ.h.r.* haud bene.

v.29. *Cyrenas*] Aldus, *Cyrenis*, Sarisb. *Cyrenenſem.* Laert. p. 190. ἔπειτα εἰς Κυρήνην ἀπῆλθε πρὸς Θεόδωρον τὸν μαθηματικόν· κἀκεῖθεν εἰς Ἰταλίαν πρὸς τοὺς Πυθαγορικοὺς, Φιλολαον καὶ Εὔρυτον· ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφήτας· οὗ φασι καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ συνακολουθῆσαι.

v.31. *Eurytum*] Sic Laertius p. 190. Flor. Baſilienſ. & Ald. *Euritatum*, Puteani liber, *Eurycanum*, Sareſber. *Tarentinum Architam.* Hieronymus epiſt. ad Paulinum: *Plato Ægyptum laborioſiſſimè peragrauit, vt fieret diſcipulus Architæ Tarentini.* Vid. Photius in Excerp. è vita Pythagoræ 712. Jamblichus de myſteriis Ægyptiorum.

v.34. *Niſi eum bella tunc vetuiſſent Aſiatica*] Laert. pag. 190. διέγνω δὴ ὁ Πλάτων καὶ τοῖς Μάγοις συμμῖξαι. διὰ δὲ τῆς Ἀσίας πολέμους ἀπέστη. Florent. Leid. Excerpta Puteani & Batau. Rom. Fulv. & Saresb. *Caletica* habent.

v.35, *Inuenta Parmenidis*] Fuluii liber & Leidenſ. *i. Parmenidæ.* Photius in excerptis è vita Pythagoræ 713. τὴν μὲν θεωρητικὴν καὶ φυσικὴν Πλάτωνά φασι παρὰ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Πυθαγορείων ἐκμαθεῖν, τὴν δὲ ἠθικὴν μάλιστα παρὰ Σωκράτους, τῆς δὲ λογικῆς σπέρματα καταβαλεῖν αὐτῷ Ζήνωνα καὶ Παρμενίδην τοὺς Ἐλεάτας, καὶ οὗτοι δὲ τῆς Πυθαγορείου ἦσαν διατριβῆς.

v.36. *Singula*] Non eſt in Florentinis.

v.40. *Oſtenderit*] Flor. *Oſtenderet.*

v.41. *Naturalis ab Heracliteis*] Florent. *n. à Pythagoreis, Dialectica, Rationalis atque Moralis.* Leid. *Naturalia à Pythagoreis d.r.a.m. & s.f.* Excerp. Batav.

& Pu-

& Puteani, *naturalia à P. dialectica natura rationalis atque*, malè. Diogenes Laertius p.191. μίξιν τε ἐποιήσατο τῶν τε Ἡρακλειτείων λόγων καὶ Πυθαγορικῶν καὶ Σωκρατικῶν· τὰ μὲν γὰρ αἰσθητὰ καθ᾽ Ἡράκλειτον. τὰ δὲ νοητὰ, κατὰ Πυθαγόραν. τὰ δὲ πολιτικὰ, κατὰ Σωκράτην ἐφιλοσόφει. Heſychius p.54. Plato Theæteto.

pag.3.v.4. *Inchoatas*] Aldus, *Incomptas*.

v.6. *Induendo*] alii, *inducendo*, Baſil. Aldus & Ro. *deducendo*.

v.8. *Patrimonium in hortulo*] Vide Laertium pag. 211.

Duobus miniſtris] alii, *duobus miniſteriis*. Seneca conſolatione ad Heluiam cap.12. tres ipſi miniſtros, Laertius pag.212. quatuor adſcribit, *Tychonem*, *Bictam, Apolloniadem & Dionyſium*.

v.10. *Quantum puer nobilitatis inſigne in auricula*] Huiuſmodi inaures quaſi nobilitatis inſigne ἐλευθέρια vocantur à Græcis, vt in vett. libb. legi. Pollux p. 89. & Laertius pag.211. ὠτάριον χρυσοῦν appellat. Iſidorus Orig. lib.19. cap.31. *Inaures ab aurium foraminibus nuncupatæ, quibus pretioſa genera lapidum dependuntur. Harum vſus in Græcia, puellæ vtraque aure, pueri tantùm dextra ferebant.*

v.11. *Tres eius ad Siciliam aduentus*] Plato Epiſt. VII. ad Dionis propinquos. Laertius pag.179. Photius Biblioth. 679. Tzezes Chil. hiſtor. XI. hiſtor. CCCLXI.

v.13. *Hiſtoriæ gratia*] Scilicet vt ipſa αὐτοψίᾳ diſceret naturam Ætnæ.

Differentes] Leid. & Rom. *diſſentientes*, Brantius *differentes*. Themiſtius Orat. IV. p.100. Πλάτωνος δὲ οὐ μέχρι νῦν καταβοῶσιν, ὡς τρὶς πλεύσαντος εἰς Σικελίαν ἐπὶ χρήμασι καὶ τραπέζῃ.

v.16. *Addiſceret*] Vulgo, *diſceret*.

v.19. *Dogmata*] Vide Cic. lib. 4. Academ. quæſt. Senecam Epiſt. xcv. Notas noſtras ad Gennadium cap. 1.

v. 21. *Tres partes Philoſophiæ*] Laert. pag 220. τῆς φιλοσοφίας ὁ λόγος, πρότερον μὲν ἦν μονοειδὴς, ὡς ὁ φυσικὸς, δεύτερον δὲ Σωκράτης προσέθηκε τὸ ἠθικὸν, τρίτον δὲ Πλάτων τὸν διαλεκτικὸν, καὶ ἐτελεσιούργησε τὴν φιλοσοφίαν. Euſebius de præparatione Euangelica lib. xi. c. 1. Theodoretus contra Græcos ſerm iv. pag. 57. Auguſtinus de ciu. Dei lib. viii cap. iv.

v. 23. *Initia rerum eſſe tria*] Chalcid. in Plat. Timæum pag 408. *Sunt initia Deus & ſilua & exemplum.* Plutarch. de plac. Philoſoph. lib. 1. c. 3. fol. 878. Σωκράτης Σωφρονίσκου Ἀθηναῖος, καὶ Πλάτων Ἀρίστωνος Ἀθηναῖος· αἱ γὰρ αὐταὶ περὶ παντὸς ἑκατέρου δόξαι. τρεῖς ἀρχάς, τὸν θεὸν καὶ ὕλην, τὴν ἰδέαν. Errat igitur Diogenes Laertius libr. 3. p. 228. dum *duo ſaltem principia* θεὸν καὶ ὕλην Platonē ſtatuiſſe ſcribit; Quæ Stoicorum ſententia propria, vt obſeruat Lipſius Phyſ. Stoicę lib. 2. diſſert. 4.

v. 20. *Viuendiq;*] Excerp. Puteani & Batavica *videndiq;*.

verſ. 28. Ἀμείμετρος] Flor. ἐπίμετρος *rerumque g.* Leidenſ. ἀπίμετρος. Aldus, ἀπειμέτρος.

verſ. 27. *Sed hæc de Deo ſentit*] Vide Alcinoum de doctr. Platon. cap. x. Maximum Tyrium diſſert. 1.

verſ. 31. Ἄρρητον, ἀκατωνόμαστον] Flor. Fuluii liber, Excerpt. Puteani & Batau. & Baſil. 2. ἀόρατον, ἀδάμαστον. Aldus, οὐράνιον, ἀμύθητον καὶ ἄρρητον.

verſ. 33. Θεὸν εὑρεῖν τε ἔργον] In Romano, Aldo & Baſil. 1. Græca verba ita leguntur: Θεὸν εὑρεῖν μὲν, οὐ ῥᾴδιον, νοῆσαι δὲ ἀδύνατον. Vide Platonem in Timæo,

Proclum

Proclum in Platonis Theologiam pag. 198. & 275. & Notata ad Minutium fol. 20.

v. 37. *Factioniq; ſubiectam*] Stewechius, *fictionique ſubiectam* : cui quidem adſtipulatur Alcinous de doctr. Plat. cap. 8. καὶ τρίτον γε περὶ ὕλης λέγωμεν. Ταύτην τοίνυν ἐκμαγεῖόν τε καὶ πανδεχὲς, καὶ τιθήνην, καὶ μητέρα, καὶ χώραν ὀνομάζει, ὑποκείμενον ἁπλόν τε μετὰ ἀναισθησίας καὶ νόθῳ λογισμῷ ληπτόν. ἰδιότητα δὲ ἔχειν τοιαύτην, ὥστε πᾶσαν γένεσιν ὑποδέχεσθαι, τιθήνης λόγον ἐπέχουσαν τῷ φέρειν αὐτάς. καὶ ἀναδέχεσθαι μὲν αὐτὴν πάντα τὰ εἴδη, αὐτὴν ἄμορφόν τε ὑπάρχειν καὶ ἄποιον, καὶ ἀνείδεον. Sed mihi quoque rectum videtur *factioni*. Plato enim Deum vbique δημιουργὸν, ποιητὴν καὶ πατέρα τῶν ὅλων appellat, eumque ait ποιεῖν, δημιουργεῖν, τεκταίνεσθαι, ἀπεργάζεσθαι, μηχανᾶσθαι. Sic Deum factorem in Symbolo Trinitatis ſiue regula fidei (ſic enim Tertullianus de præſcript. aduerſ. hæreticos cap. 13. & contra Praxean cap. 11. illud vocat) Sancta Eccleſia confitetur, & à *factura corporis* faciem dici author eſt Nonius. Deus igitur factor materiæ faciem ſiue τὸ εἶδος inducit, & Chalcidius ſyluam ſic definit, ex qua prima fit, quod gignitur. idem pag. 417. *Deum primitus operari & facere.* & pag. ſeq. *Syluam, corpus, mundumque factum effectu opificis, atque operatione, eidemque opportunitatem ineſſe vultus induendi* (corrupte enim legitur *intuendi*.

v. 34. *Materiam inprocreabilem*] Vide Plat. in Timæo p. 28.

v. 39. *Quod ei ſit*] Alii, *quod Dei ſit.*

pag. 4. verſ. 1. *Sed neque corpoream, neque ſane*] Flor. *ſed n. corp. ſed ſane.* Chalcidius in Platonis Timæum pag. 416. *Quibus ita decurſis, ſequitur, vt, an*

corpus ſylua ſit, conſideremus. Neque corpus, neque incorporeum quiddam poſſe dici ſimpliciter puto; ſed tam corpus, quàm incorporeum poſſibilitate. Vide Alcinoū cap. 8. Laertium pag. 125.

v. 7. *Cogitationis*] Roman. edit. *Cognitionis*, malè. Sic paulò poſt: *ſed quæ ſubſtantiam non habent corpoream, ea cogitationibus videri.*

v. 7. *Namque corpora*] Vulgò, *namque corporea*, malè.

v. 10. *Adultera opinione*] Flor. *adulterata opinione*, νόθῳ λογισμῷ.

v. 11. *Ideas verò*] Vid. Laertium p. 194. & ſeqq. Plat. *Parmenide.* Alcinoum cap. 9. Euſtrat. ad prim. Ethicorum cap. 6. Chalcid. p. 431.

v. 12. *Corporales tamen eſſe autem*] Lege cum Florentino, *c. eſſe tamen ex iis.*

v. 15. *Ad inſtar ceræ*] Chalcid. p. 408. *Ex natura quidem propria primam materiam nuncupans, & item ſimile quiddam mollis cedentiſq; materiæ, in quam imprimuntur ſignacula rerum, & receptaculum, & interdum matrem atque nutriculam totius generationis.*

v. 16. *Exemplorum impreſſione*] τὸ *exemplorum* non eſt in Florentino.

v. 17. τὰς οὐσίας] Maximus Tyrius diſſ. 1. pag. 7. τῇ τοῦ ἀνθρώπου ψυχῇ δύο ὀργάνων ὄντων, πρὸς σύνεσιν, τοῦ μὲν ἁπλοῦ, ὃν καλοῦμεν νοῦν, τοῦ δὲ ποικίλου καὶ πολυμεροῦς, καὶ πολυτρόπου, ἃς αἰσθήσεις καλοῦμεν· συμπέπλεκται μὲν αὐτῶν ἡ ἐργασία· κεχώρισται δὲ ἡ οὐσία· ὡς δὲ ταῦτα πρὸς ἄλληλα ἔχει, οὕτω κἀκεῖνα, ὧν ἐστι ταῦτα ὄργανα. Per *duplex intelligendi* organon duplicē eſſentiam probat. idcirco & ipſe Plato τὸν φυσικὸν τῆς φιλοσοφίας λόγον diuidit εἴς τε τὴν τῶν αἰσθητῶν θεωρίαν, καὶ τὴν τῶν ἀσωμάτων κατανόησιν, vt eſt apud Euſeb. de præpar. Euang. lib. 10. c. 1. Hancq; diviſionem ab Epicharmo tranſtuliſſe Platonem

tonem Alcimus Philoſophus autor eſt apud Laertium & Heſychium in vita Platonis.

v.21. *Similis inuenitur vt quæ*] Flor. *ſ.i.& quæ.*

v.26. *Omnia quæ informantur*] Lege cum Wowero *o.q.inde formantur.*

v.33. *Et quæ de ea diſputantur*] Flor. *etiam quæ de illa diſputantur.*

v.34. *Inconſtanti ſunt diſciplinæ*] Modius, *inconſtantis ſunt diſciplinæ.* Bene.

v.39. *Multimoda poteſtate, coitione*] Flor. & Leid. *mult.poteſtatum coitione.*

v.40. *Cum inordinata*] Vulgò, *ordinata*, ineptè.

pag.5.v.3. *Ex trigono, qui ſit trianguli recti non paribus angulis*] Sic Wower & Scoppius ex Fuluii lib. reſcribunt. Flor. *ex trigone, qui ſit anguli recti non paribus angulis.* Excerpt.Bat. *Qui ſit anguli recti nō paribus: terram verò directis quidem angulis trigonis, & veſtigiis paribus eſſe, & prioris quidem formæ tres ſpecies exiſtere, pyramidem, octangulam, & vigintiangulam ſphæram, & pyramidem figuram ignis in ſe habere.* Baſil. Aldus & Romanus hic inſerunt tres verſus, *& prioris quidem formæ tres ſpecies exiſtere: pyramidem & octangulum, & vigeſies angularem ſphæram non paribus*, quos authoritate manuſcriptorum codicum, vt ſuperfluos expunximus. Vide Agell.lib.1.c.20. Alcinoum cap.13. Chalcid.p.80.& ſeqq.

v.9. *Ex ſeſe quadratum, quadratum verò cubum*] Flor. *ex ſeſe quadratum cubum.*

v.11. *Celeritas agitationi huius*] τὸ *huius* adiectum ex Florentinis.

v.14. *Vicenalis*] Flor. *vicinalis.* Rom.& Aldus *vigeſialis.* Baſil.1. *vigeſimalis.*

v.15. *Volubilis & aquæ ſimilior*] Flor. *mobilis, aquæ ſimilior.*

v.16. *Terræ ſubſtantiam*] Flor. & Rom. *terræ conſtantiam.*

v.17. *Forſan poſſe ait*] à vulgatis τὸ *ait* malè abeſt.

v.19. *Sic de primis elementis*] Flor. *Sed de pr. elementis.*

Ex illis conſtare] Flor. *ex illa conſtare.*

v.23. *Sed nihil quidem eius extrinſecus*] Reſcribe ex Flor. & Fuluii libr. *ſed quidem eius vim extrinſecus.*

v.24. *Ex ſe & intra ſe apta*] ita manuſcr. vulg. *ex ſe apta.*

Connexa eſſe] alii *conuexa eſſe*, malè.

In igne, atque in terra & aqua] Flor. *in igne, terra, aqua.*

v.27. *Terrenæ jungatur*] Coluius, *terrenæ jugatur.*

v.28. *Nec relictum eſſe locum, in quo alius nec elementa*] Ita mſſ.

v.36. *Pulcherrimo mundo*] alii, *p. modo.*

v.40. *Hinc illi & ſeptem motus*] Flor. *h. illud etiam ſeptem motus.*

Proceſſus & retroceſſus] Sic Leidenſ. & Baſil. 2. Flor. *prorſus & retroceſſus.* Rom. & Aldus *progreſſus & r.*

v.41. *Surſumque & deorſum*] Flor. *ſurſum deorſumque.*

Quod ex his totius natura & ſubſtantia conſtet] Flor. & excerpt Bat. & Leid. *q. e. h. rebus ſubſtantia eius & natura conſtet.*

pag. 6. v. 9. *Senſibus corporis*] manuſc. *ſ. corporeis*, rectè.

v.11. *Animam verò animantium*] Confer hæc cum Alcinoo cap. 25.

Perſeue-

v.10. *Perſeuerantia*] malè hanc vocem omittit Rom. codex.

verſ.13. *Imperitare*] Roman. & Aldus, *Intemperare*.

verſ.15. *Sortita*] Baſil.1. Aldus & Roman. *ſecuta*, malè.

verſ.21. *Augmentis*] Aldus, *argumentis*, corruptè.

v.18. *Genitricem*] Stewechius & Gifanius ad Lucretium *Genetricem*, orthographia non bona, ſi Aldo credimus: non enim dicimus *genetus*, ſed *genitus*.

v.22. *Muſicè & canore*] Sic manuſcripti omnes. Vulg. *Muſica e.c.* Vide Cenſorinum de die Natali cap. 13.

v.25. *Id eſt, opinabilem*] Flor. & Fuluii liber hanc voculam neſciunt.

verſ.26. *Alteram διανοητικήν*] Ita rectè erudititiſſimus Fuluius hunc locum emendat. Vide Plutarchum *de procreatione animæ* fol. 1024. Laertium in Platone, Alcinoum c.4. & 9.

ver.27. *Rerum obſcuritatibus*] τὸ *rerum* delet Florentinus.

v.33. *Fortuita & non ita perſeueranti ſuſpicione*] Sic Scoppius. in Flor. eſt, *fortuita & inita perſeueranti ſuſpicione*.

v.34. *Colligitur*] Baſil.2. *concipitur*. Rom. *conſpicitur*, malè.

verſ.35. *Tempus eſſe æui imaginem*] Alcinous cap. 15. καὶ γὰρ τὸν χρόνον ἐποίησε τῆς κινήσεως τοῦ κόσμου διάστημα, ὡσαὶ εἰκόνα τοῦ αἰῶνος, ὡς ἐστι μέτρον τοῦ αἰωνίου κόσμου τῆς μονῆς. Chalcid. in Platonis Timæum p. 95. Plotinus Enneade 3.

libr.7.c.10. Proclus in Platonis Theologiam. pag. 33.

v.38. *Fluere ac diſſolui poſſe*] Reponenda lectio editionis primogeniæ, *finiri ac diſſolui poſſe*. Vide indicem.

v.40. *Converſionis*] Aldus & Baſil.1. *converſationis*, malè.

pag.7.v.2. *Curſibus*] Flor. *curſus*.

v.8. *Potuiſſe*] Mſſ. *poterunt*.

v.13. *Vt quies deſiderata proueniret animantibus*] Autor de Obſeruatione Vigiliarum apud Hieron. tom.9. Epiſt.36. fol.122. *Nox ecce & caligo corporibus, quæ non ſolum homines, ſed etiam cunctos ſomno detinet animantes, vt reformatis viribus per ſoporem, poſſint diuturnos labores ſuſtinere viuentes. Bonus Deus qui ita proſpexit, ita conſtituit, vt homo exiturus ad opus ſuum, & ad operationem ſuam, vſque ad veſperam haberet vicarium tempus, in quo à duris laboribus, & multa fatigatione requieſcere præſtitit.*

v.14. *Menſeſq; effici*] Wower, *menſemq; e.* Alcinous de doctr. Plat. cap.14. καὶ σελήνην μὲν μηνὸς μέτρον ποιεῖ ἐκπεριελθοῦσα τὸν ἑαυτῆς κύκλον, καὶ καταλαβοῦσα τὸν ἥλιον ἐν τοσούτῳ.

v.16. *Cum ſol*] Plato in Timæo fol.39. Philo de mundo fol.9. Alcinous pag.491. ἥλιος δὲ ἐνιαυτοῦ· περιελθὼν γὰρ τὸν ζωοφόρον κύκλον πληροῖ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους. Chalcid. pag.240.

v.27. *Inerrabili meatu*] Baſil.2. *inenarrabili m.*

ἀπλανῆ] Flor. *aplaniſi*, malè.

v.31. *Incendi*] Rom. & Aldus *incedi*. Wower *inſcendi*.

v.32. *Ignem autem aliis ſuperiorem*] Flor, *ignem ante alia ſ.*

v.38.

v.38. *Genera in tres ſpecies*] Flor.& Leidenſis *Genera in quatuor ſpecies.* Et ſic quidem Plato ipſe Timæo pag.40. εἰσὶ δὲ τέτταρες· μία μὲν, οὐράνιον θεῶν γένος· ἄλλη δὲ πτηνὸν, καὶ ἀεροπόρον· τρίτη δὲ ἔνυδρον εἶδος· πεζὸν δὲ καὶ χερσαῖον, τέταρτον. Chalcidius: *Deus animalium genera conſtituit quatuor, primum cœleſte, plenum diuinitatis, alterum deinde præpes, aeriuagum: tertium aquæ liquoribus accommodatum; quartum quod terrena ſoliditas ſuſtineret.*

pag.8.v.3. Χοϊκὰ] Retinui lectionem Romani codicis & Baſil.1. in Aldo & Baſil.2. eſt χερσικὰ, Coltiius χερσαῖα. Flor.Ful.& Leid. PONENERTERON Excerpt.Batau. POTE ENEPTERON admodum ineptè. Romani & Baſilienſ.codd. lectionem firmat Tertullianus de reſurrectione carnis cap.36. *Primus homo de terra choicus, id eſt, limaceus, ſecundus de cœlo, id eſt, ſermo Dei.* Vide Cic.lib.1.Tuſc.Quæſt.

Nominanda] Flor.*nuncupanda.*

v.8. D*iuini orbis*] Rom.& Baſil.*diui orbis*, malè.

v.10. *Medioxumos Romani*] Hunc locum citat Seruius ad 8.lib Æneid.fol 502.

verſ.15. *Nec ullius mali cauſa Deo poterit adſcribi*] Plato de Repub libr.2. fol.379. καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον αἰτιατέον. τῶν δὲ κακῶν ἄλλ᾽ ἄττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ᾽ οὐ τὸν θεόν. Et lib.10.fol.617. ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἣν τιμῶν καὶ ἀτιμάζων πλέον καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἕξει· αἰτία ἑλομένου θεὸς ἀναίτιος. Philo Iudæus decal.fol.525. θεὸς κύριος ἀγαθὸς μόνων ἀγαθῶν αἴτιον, κακοῦ δὲ οὐδενός. Vide Triſmegiſtum cap.14. & obſeruationes noſtras ad Arnobium libr. 2.fol.58. Chalcidium pag.243. Plotinum Ennead,1. lib.8.

v.16. *Referenda*] alii, *ferenda.*

v.18. *Suſcipit*] Baſil.2.*ſuſcepit.*

v.25.*Sparſit*] alii, *diſperſit.*

v.26.*Sed natura etiam mortales Deos*] Wow.*ſ.n.e.m.eos.* Vide Arnobium fol.51.

v.28.*Edidit*] Flor.*ſedit*, malè.

Diſpoſitionem ac tutelam] Vulgò, *diſpoſitionum ad tutelam.*

v.31.*Gnauiter*] Baſ.1.*grauiter.*

Cœlitus mortalibus] Flor. & Baſ.1.*cæleſtibus à mortalibus.*

v.33.*Paternæ*] Wower. *æternæ.*

Dæmones] Flor. *dæmonas.*

v.37.*Et fortunæ*] Florentinus *eius fortunæ.*

v.39.*Intercedere*] Baſ.2.*incedere.*

verſ.40. *Quæ non patiatur*] Stewech. *quod non patiatur.*

pag.9.v.1.*Repugnationes*] Florent.*repugnatione*, malè.

v.3.*Præſtantius*] Fuluii liber, & Margarita Poetica *præſtabilius* legunt.

verſ.5. *Ducat eſſe*] Vulgò, *dicat e.* malè. Vide indicem.

Rationabilem] Flor. *rationabilitatem.*

verſ.8. *Reſpondere eum in loco ſapientiæ*] Stewechius, *& reſpuere interdum logos ſapientiæ.* Logi.

verſ.10. *Tenere*] Romanus & Baſil. 1. *obtinere.*

verſ.13. *Et rationem conſtitutam deſuper e.ſ. in ipſa c. vtilitate turbaret*] Florent. *ratione conſumpta d.c.ſ. i.i.c.v. turbaretur.* Alii, *& r.e.d.c.ſ.i.i. cogita hominum vicinitate perturbaret.*

ver.18. *Capiti*] τὸ *capiti* adieci ex 1. Florent.

Verticem etiam in ſublime poſuit] Sic Wower. ex manuſc.

manuſcr. Fuluii: Florent. *Vectare etiam ſublime poſſit.* Baſ. *vectare vt in ſ.p.*

verſ.21. *Quantitates.*] Abeſt hæc vox à Baſilienſi 1.

v.23. *Perſentiſcendi*] Rom. Ald. & Baſil. 1. *perſentiendi.*

v.25. *Compoſiti à natura*] Flor. *compoſita natura.* Baſil. 1. *apte compoſita n.*

verſ.28. *Aeriis nuntiis*] Florent. *aeris nuntiis.*

verſ.33. *Mutantur, ſeparata intelligentia eſt*] Roman. & Baſil. *Immutantur, ſeparanda vis intelligenda eſt.* Stewech. *eorum etiam, quæ corrupta videntur, ſeparandi vis intelligenda eſt.*

verſ.34 *Bifori via*] Sic Leidenſ. & Florent. διαύλῳ πόρῳ. Romanus & Baſil. 1. *ſymphonia*, unde Fuluius *ſyphonibus* legendum cenſet. Vide Alcinoum capite 19.

verſ. 36. *Muceſcentibus*] Sic liber Fuluii, & Coluius, Flor. Leid. & Baſil. 2. *miteſcentibus.* Roma. Aldus & Baſil. 1. *madeſcentibus*, alii *putreſcentibus* legunt.

v.27. *Sentiri*] Baſil. *ſentire.*

Cum quidem ea queruntur] Sic mſſ. & editi omnes. Wower. *c.q. ea eruuntur*, recte.

v.39. *Nam ſi res ſint integræ*] Flor. & Baſil. 1. Rom. Aldus, *nam reſiſtent ægre.*

v.41. *Hominis*] Baſil. *hominum.*

v.39. *Odor in his iudicium*] Flor. *odore in h.i.* Stewechius legit, *odoris in his i.* bene.

pag.10.v.2. *Quod auditus illi eſt, viſuſque*] Flor. *quod auditu viſuq; præſtantior.*

v.4. *Significatibus*] Flor.& Baſil.2.& Aldus *Significantibus*, malè.

v.7. *Diſceret*] Baſil.2.*condiſceret*.

v.18. *Humerotenus*] Flor.& Fuluii liber, Baſil.2. *humerorum tenus*. Baſil.1. Aldus & Roman. *humoitenus*.

v.22. *Vertex cordis ipſius*] Stew.*vertex c.bilis madens ſ.*

v.25. *Redundantiam*] Vulgò *redundantia*.

v.27. *Gyris inteſtinorum*] Ita Leyd.& Baſ.Rom. Aldus, Flor.*Hyris*. Puteani & Bat. Excerpta *Jris*.

v.30. *Et cenſum*] Flor.& Baſil.1. Rom. Aldus, *ac ſenſum*, malè.

v.31. *Iis, quæ inſeruntur*] τὸ *iis* non eſt in Florentinis.

Appetendi] Batauica & Puteani excerpta *appetitu*.

v.32. *Occupari*] Excerpta Bat.*occupandum*.

v.37. *Mouendi*] Flor.*mouenda*. Ald. & Rom.*ſemouendam*.

v.40. *Opimæ ſunt partes*] Sic Caſaubonus, Flor. & Leid.*optimæ ſ.p.* malè.

pag.11.v.4. *Faciat*] Flor.*facit*.

v.2. *Habitudine*] Rom.& Baſil.1. Aldus, *ſimilitudine*.

v.1. *Manantia*] Rom.*manentia*, malè.

v.7. *Iuuant Spiritum*] Wower.ex Fuluii lib.1. *Spiritu*, bene.

v.10. *Ad procreandum è regione ceruicum*] Baſil. 1. Aldus & Rom. *ad procurandum e. r. ſeruitium*.

v.11. *In inguinum loco*] Florent. delet particulam *in* Baſil. 2. Rom. & Aldus, *ignium loco*.

v.19. *Ex neceſſitate*] τὸ *ex* non eſt in Florent.

v.23.

v.23. *Aequalitas*] Flor.*obaequalitas*.

v.22. *Vſque inter ſe*] Vulgò,*his quæ inter ſe*.

v.26. *Corrumpit*] Baſil.1.*corripitur*,alii,*corripit*.

v.28. *Appetitum,eandemq;*] Florent. *appetitus,eandem cupiditatem*.

v.31. *Parentq;*] Flor.*parentes*.

v.28. *Irritabilitatem*] al.*irritabilem*.

v.37. *Iraſcentia*] Vulgò,*iraſcentiam &*.

v.32. *Concordanteſq;*] Rom. & Baſil.1. Aldus,*concordeſq;*.

v.33. *Commouent*] Baſil.2.*commonent*.

Dixerit] Baſil.2.*duxerit*.

v.34. *Aequabilitatem*] Rom.& Aldus, *a*[?]*æqualitatem*.

v.35. *Perturbatione*] Flor.*turbatione*

v.37. *Iraſcentia*] vulgò *iraſcenti*[?]*a*.

pag.12.v.3. *Doctrinam*] τὸ *doctr*[?]*iam* non eſt in Romano & Baſil.1.

v.4. *Mentitur*] Batau. [?]xcerpta,*metitur*,malè.

v.7. *Anguſtiis*] Put[?]ni excerpta,*auxiliis*.

Pacata] Rom.& [?]aſil. Aldus,*placata*.

v.6. *Vitioſa*] [?]om.*vitrioſa*.

v.11. *Corp*[?] *verò*] Florent.*corporis*,male.

v.12. [?]*aletudinis portio*] in Fuluii libro eſt *Paſſio*, in Lei[?] *paſtio*, in Excerptis Puteani,*potio*.

[?]*odum neceſſarii victus*] Sic Eraſiſtratus apud authorem libri *de hiſtoria Philoſophica* c.135. & Plutarchum de Placitis Philoſoph. libr.5.cap.30. ægrotare nos arbitratur ob alimentum vel nimium, vel inconcoctum, vel incorruptum: ſanos viuere, ſi ciborum quantum ſufficiat, aſſumpſerimus, & dum eos aſſumimus, ordinem quendam ſeruemus. Vide Ariſtotelem probl. ſect.19.fol.442. Chryſoſt.in Joannem,c.2.hom.21.

verſ.14. *Sarcina*] Sic Florent. vulgò, *ſarcinæ*, malè.

EMENDATIONES
AD LIB. II. APVLEI
De Philoſophia Morali.

Hic liber in Fuluii Vrſini manuſcripto codice nõ diſtinguitur ab illo, qui eſt *de Philoſophia Naturali.* Sed in Membranis Florent. & Leidenſibus nouum titulum præ ſe fert, quem nos expreſſimus.

v. 36. *Ad beatitudinem*] Vide Plotinum Ennead. 1. lib. 4. Alcinoum 27. Auguſtinum de ciuit. Dei lib. 8. cap. 8. & 9.

Finem contingere] Locus non uſque adeo ſanus. Flor. *ad beatitudinem ante alia bonorum finem contingere vt oſtendam.* Leidenſ. *a. b. b. fine ante alia contingeret vt oſtendam.* Aldus Baſil. & Rom. *a. b. a. a. bonorum fine contingenti vt oſtendam.* Fuluii liber *a. b. a. a. bonorum fine contingerent.* Vower *a. b. a. a. b. finem contingere oſtendam, vt de hoc Plato ſenſerit.*

verſ.37. *Bonorum igitur alia*] Plotinus Ennead 1. lib. 7.

v. 38. *Dicebat*] Florent. *ducebat*, rectè.

Perceptionem] Flor. Baſ. 2. & Leidenſis, *præceptionem*, malè. κατὰ μέθεξιν. Vide Alcinoum cap. 27.

pag. 13. verſ. 3. *Differentiam hanc bonorum*] Vide Platonem 1. de legibus.

v. 5. *Quapropter*] Roman. Aldus & Baſ. *Quippe*, bene.

v. 6. *Humana autem bona ea quæ quorundam eſſent*] Sic liber Fuluii & Floren. *alii minora autem bona quorundam eſſe.*

v. 8.

v.8. *Sapientibus ſunt ſanè bona*] Fuluii liber *ſſ. ſecundum bona*, bene. Hieronymus in Eſaiam fol. 399. *Perſpicuum eſt diuitias & egeſtatē, ſanitatem & languorem, voluptatem & cruciatus, nec bona eſſe, nec mala, ſed pro ſuſtinentium diuerſitate bona & mala fieri.* Vide Alcinoum cap. 27. Cenſorinum de die natali cap. 1.

v. 13. *Inſtincta*] Rom. & Aldus *inſtructa.* Coluius *inſtriſta.*

v. 14. *Et quod non omnes id adipiſci queunt*] Authoribus membranis nouam hîc feci periodum.

v. 18. *Vero bono*] Flor. & Leid. *verbo bono.*

Incitatur] Fulu. lib. *initiatur*, malè.

v. 20. *Rationi conſentit*] Florent. & Leid. *curationi conſentit.*

v. 23. *Non modo ſibimetipſi natum putat*] Sic contaminatiſſimum locum olim egregiè reſtituit Iſaacus Caſaubonus, nunc maximo rei literariæ damno μακαρίτης. Plato Epiſtola 9. ad Archytam Tarentinum fol. 358. ἀλλὰ κἀκεῖνο δεῖ σε ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἕκαστος ἡμῶν οὐχ αὑτῷ μόνον γέγονεν, ἀλλὰ τῆς γενέσεως ἡμῶν τὸ μέν τι ἡ πατρὶς μερίζεται, τὸ δὲ οἱ γεννήσαντες· τὸ δὲ οἱ λοιποὶ φίλοι· πολλὰ δὲ καὶ τοῖς καιροῖς δέδοται τοῖς τὸν βίον ἡμῶν καταλαμβάνουσι. Cicero de offic. libr. 1. pag 240. *Non nobis ſolum nati ſumus, ſed ortus noſtri partem patria vendicat, partem amici.* Idem lib 2. de finib. p. 59.

v. 26. *Hominem ab ſtirpe ipſa*] Florent. *ab ſtirpe ipſe.* Vide Lipſium introduct. ad Stoicam Philoſophiam lib. 2. diſſert. 11.

v. 30. *Alteram emicare*] Vulgò, *altam emicare*, Fuluius *a. euitare.*

v. 33. *Imbibere*] Baſil. 2. *imbuere.*

Hac vero] Flor. *Hactenus v.*

v. 41. *Ex vtroque modicè*] Rom. & Aldus, *ex vtroque medio*, male.

pag. 14. v. 1. *Participem*] Baſil. *2. participes.*

Docibilem] vulgò, *docilem.*

verſ 2. *Commodum ac venuſtum*] Coluius, *comem modo ac v.*

v. 4. *Intercedere*] Rom. *intercidere.*

v. 6. *Peruicaciæ vanitate*] Rom. Aldus Baſil. 1. *peruicaci-vanitate.*

v. 23. *Pudicitiam*] Flor. *prudentiam.*

v. 7. *Intemperantiam*] Sic Baſil 1. Aldus, Rom. & Flor. Baſil. 2. *abſtinentiam & temperantiam.*

v. 10. *Nec vitia tamen mera*] Hæc eſt lectio Aldi, Rom. & Baſ. 1. codicis. In Flor. Leid. & Baſ. legitur, *nec v. temeraria.* Temere.

v. 12. *Teterrimam*] Vulgò *deterrimi.*

v. 14. *Portio*] Baſ. 1. Rom. & Aldus, *proportio*, malè.

v. 15. *Ducatrices*] Baſ. *doctrices*, Roman. *ductrices*, malè.

v. 16. *Iugum*] Baſil. 1. Aldus, Rom. *iugo*, malè.

v. 16. *Dominantur*] Baſ. 1. *domantur.*

v. 17. *Inæqualitatis*] Baſ. 1. *in qualitatis*, malè.

v. 23. *Indocibilitas*] alii, *indocilitas.*

v. 24. *Diſciplinæ diſcendi*] Baſil. 1. Ald. *d. diſcendæ.*

v. 28. Ἀοργησία] Flor. DORTESIA. NYIS. Leidenſis, DORGISITNIIS. alii ἀναλγησία. Baſil. 2. & Aldus, ἀναισθησία, Rom. ἀναλγησία.

v. 29. *Extinguit*] Flor. *extinguunt.*

v. 30. *Deſigit*] Sic rectè Coluius, Rittersh. & Stewich. in vulgatis & mſſ. eſt, *deſicit* vel *deſinit*, ineptè.

v. 34. *Immoderatius fundendo*] Alii, *immoderatius viuendo.*

v.31. *Voluptatum & deſideriorum*] Vulgò, *voluptatem & deſiderium.*

℣.34. *Patrimonii prodigat facultates*] Fuluii liber, *patrimonia p. facultatum.* Ineptè.

℣.32. *Hauſtus inexplebilis*] Wower, *auſus inexplebiles.*

℣.35. *Habitum eſſe dicit mentis optimè & nobiliter figuratum*] Sic Scoppius ex manuſcripto Fuluii. Florent. *h.e.d.m. optimæ & nobiliter figuratæ.* Vulgò, *h.e.d.m. optimè & nobiliter figuratæ.*

℣.36. *Quæ concordem ſibi, quietum*] Flor. & Leidenſis, *q.c.ſ. & quietem. alii, qui cum corde ſibi quietum conſtanter.*

℣.41. *Domitas & infrenis habet*] Ful. *indomitas & infrenes habet.*

pag.15. ℣.11. *Metus*] Excerpta Puteani *malitia.*

℣.15. *Magiſtra ratione*] alii, *magis ratione.*

℣.16. *Conſtant, dicimus eſſe*] Fuluii liber, *conſtent, dicemus eſſe.*

℣.20. *Vſus etiam*] Leidenſ. *auſus etiam.*

℣.34. *Libido flectitur*] Rom. *l. reflectitur.*

Actuſq; voluptarios] Excerpta Puteani, *aduſque v.* malè.

℣.38. *Adfungendum*] Aldus *adfugiendum*, malè.

℣.40. *Item fidelitatis*] Fuluii liber, *verè f.* rectè.

pag.16. v.4. *Id eſt, ὁσιότητα*] Non eſt in Aldo & Ro.

pag.15. v.40. *Complectitur*] Excerpta Puteani, *compleatur*, malè.

Nuncupat] Rom. Aldus, *nuncupatur.*

pag.16. v.12. *In agros dominatus*] Fuluii liber, *in magiſtros d.*

v.13. *Ac ſervetur bonis potior*] Flor. *ac ſ. bonus o-*

ptimis aptior. Fuluii lib. *ac ſeruetur bonus optimis aptior minoribus.* Aldus & Rom. *ac ſcrutetur bonus optimis potior.* Vide Wowerum.

Ad hoc] Vulgò, *ad hæc.*

v.19. *Quod facilius obtinebitur*] Hic in Romano & Aldo deſunt VI. verſus integri.

verſ. 23. *Facultates ſuas diuino illi & cœleſti bono ſimiliores*] Locus corruptus. In Florent. & Puteani Excerpt. eſt *F. ſ. d. i. e. c. bonus ſi melior.* In Fuluii libris *d. i. e. c. bonis ſimiliores ſe velit*, &c. Et *d. i. e. c. boni ſimilior eſſe velit.* Vnde Wower legit, *facultates ſuas divino illi & cœleſti ac bono meliores eſſe velit.*

v.24. *Rhetoricæ duæ ſunt*] Vide Platonem in Gorgia, Photium biblioth. fol. 709. & noſtrum Heinſium ad Maximum Tyrium, pag. 44.

v.26. *Politicus*] Aldus & Roman, *publicitus*, inſulsè.

v.28. ἄλογον τριβὴν] Hæc malè omittit Romanus & Aldus.

v.22. *Inteſtabilis*] alii, *intelligibilis.*

v.30. Δυύαμιν τῶ τὰ ψυδῆ] Sic edidit Vulcanius. In Flor. & Leidenſ. ΔΥΝΑΜΕΙΝ ΤΟΤΕ ΤΟΙΝ DEFITOTT DASKEIN. Baſ. αἰάξιον ληκύθον. Fuluii liber, αῦ NOMS INTOT MOINAC ΦΥΤΟΝ ACCKEIN. monſtruosè.

v.31. *Ciuilis articuli*] Rectè Lindenbrogius noſter ad Ammianum lib. 30. pag. 196. coniecit legendum, *ciuilis particulæ.*

v.37. *Statum facere ciuitati*] Flor. & Leid *ſatisfacere ciuitati*, malè.

v.38. *Vtilitatem*] Flor. *vtilitati.*

Procurat] Leid. *procreat.*

v.41. *Exercitatione valetudo corporis*] Cornelius Celſus

Celſus 1.libr.1. *Ignauia corpus hebetat, labor firmat.* Plato in Theæteto fol.153. τί δαί; ἡ τῶν σωμάτων ἕξις, οὐχ ὑπὸ ἡσυχίας μὲν καὶ ἀργίας διόλλυται, ὑπὸ γυμνασίων δὲ καὶ κινήσεων ὡς ἐπιπολὺ σώζεται. Paulus Ægineta libr.1. cap. LXXIII. *Maximum malum ad ſanitatis cuſtodiam otium perpetuum exiſtit. Quemadmodum moderátus motus maximum bonum.*

Retinetur] Fuluii liber *continetur.*

pag.17.4. *Coquinam*] alii *coquinariam.* Infra: *Sophiſticam coquinæ coniungit.* Vide quæ Daniel Heinſius ad Maximi Tyrii diſſertationem 5.p.42. notat.

v.6. *Aſſentationum illecebris turpes profitentibus*] Wower ex Fuluii lib. *a. illecebras t. profitentem, inutilem c.* rectè.

v.8. *Opinionem imprudentium*] Flor. *opinione imprudentiam.*

v.10. *Sophiſticè*] Flor. *ſophiſticen.*

v.12. *Profeſſores*] Flor. *profeſſiones.*

v.11. *Stultis*] Fuluii lib. *ſtatus*, malè.

verſ.15. *Verum colorem ad deſidiam ſanguinis*] Sic Flor. Rom. Aldus, & Baſil.1. *iterum colorem ad deſidiã ſanguinis.* Baſ.2. *verum c. ac deſideriam.* Leid. *v. c. ad deſideriam ſ.* Fuluii liber *ad deſiderium ſ.*

v.16. *Sic hac ſcientiam imitata*] Rom. Ald. Baſ.1. *ſ. h. in ſcientiam mutata.*

v.17. *Eneruat*] Baſil.1. Aldus & Romanus *eneruato*, malè.

v.18. *Virtutes eas doceri & ſtuderi*] Contrarium Plato docet in Mænone, ut iam ab aliis cõſeruatum.

v.19. *Animam*] Flor. *animum.*

v.28. *Experiendo*] Rom. Aldus & Baſil.1. *experientia.*

v.30. *Non ſui gratia*] τὸ *gratia* delet Flor.

v.35. *Fugitanda*] Rom.& Baſil.1.*fugienda.*

v.40. *Beatitas*] Rom.& Aldus *Beatitudinitas*,rectè.

pag.18.v.5. *Et cætera*] Vulgò,& ſimilia.

v.6. *Peccata verò non eſſe minus libera*] Vide Chalcidium ad Platonis Timæum pag.238. & Heinſium ad Maximum Tyrium p.36.

v.9. *Eam affectandam profectò*] Vulgo.*ad eam affectauit p.*

Quoniam] alii,*quando.*

v.13. *Iungere*] Rom.& Baſ.1.*ingerere.*

v.14. *Vſurum*] Rom.& Ald.*vſum.*

v.21. *Illud abſurdius ſi quis*] Flor.*i.a.ſequi vt ſi quis.*

v.28. *Ducimus*] Vulgò,*dicimus.*

v.29. *Si quis ea poſſidens, vſu ſe abdicet*] Cenſorinus de die natali cap.1.

v.32. *Si quis autem iis abutitur*] Expreſſi lectionem codicis Leidenſ.Baſil. *2.ſ.q.a.i.a.o. & u. & qui ea poſſidet habere hæc etiam cum vtilitate non poteſt.* Manuſcriptus Fuluii & Flor.memb.hoc modo legunt: *ſ.q. a.i.a. vitiiſq; ſubiectus erit, qui ea poſſidet, haberi hæc etiam obit.* Romanus, Aldus & Baſil.1. omnino hæc ignorant, & videntur gloſſemata eorum quæ præceſſerunt.

v.38. *Qui rectè pauperie ſua vtitur*] Ouidius libr. 8, Metamorph.fab.11.

Diuitiæ grandes homini ſunt, viuere parcè
Æquo animo, neque enim eſt vnquā penuria parui.
—paupertatemq; ferendo
Effecere leuem, nec iniqua mente ferendam.

Lucretius lib.v.pag.183.

Ad toleranda cætera melior atque præſtantior fiet] Flor. *ad tollenda c. meliora tum præſtantior fiet.*

pag.19.v.4. *Aſpernatur natura ipſa*] τὸ *natura* repoſui ex Flor.Rom.& Aldo.

v.6. *Naturales*] Flor.& Baſ.2. *naturabiles.*

v.8. *Turpiſſimarum rerum*] τὸ *rerum* abeſt à Florentino.

v.9. *Deteſtabiles*] Florent. *inteſtabiles.*

v.10. *Non ſolum vitia*] Vulgò, *non ſola vitia.*

v.16. *Non poteſt eſſe*] alii, *non poteſt dici.*

v.17. *Dilectionis*] Flor. *delectationis.*

v.21. *Similitudo in vtroque*] Particulam *in* non agnoſcit Florentinus.

v.22. *Parili charitate*] Rom. Baſil.1.& Ald. *parilitate, charitateq́;.*

v.23. *Et inter ſe*] dele τὸ *et.*

v.26. *Amicitiæ genera dicit eſſe*] Vide Platonem in Lyſide.

v.34. *Redamantur*] Flor. *redimantur*, malè.

v.36. *Satietate*] Flor. Leid.& Baſ.2. *ſanitate*, Ald. *ſocietate.*

Plato tres amores] In conuiuio, & Daniel Heinſius ad Max. Tyrium pag.72.

pag.20.v.11. *Creditur*] Flor. *credatur.*

Corruptiſſimæ] Fuluii liber *corrupti.*

v.15. *Voluptatis*] Florent. *voluptati.*

Cupidini] Fuluius *turpitudini.*

v.17. *Abſtemiorum*] Excerpta Puteani *abſtrenuorum.*

v.22. *Paſtum*] Baſ.2. *pactum.*

v.24. *Non neceſſarias cupidines acuunt*] In Fuluii lib.Flor.& Leid. legitur *N. neceſſaria cupidine ſunt.*

v.25. *Hunc talem Plato*] Flor. *hunc palam Plato.*

v.27. *Cupidines laboratæ*] Coluius non malè, *c. ſuburratæ.*

v. 29. *Iratiorem animam*] Rom. & Baſil. 1. *rationabilem a.*

v. 30. *Preſſerunt*] Flor. *preſſerint.*

Tyrannis eſt luxurioſa] Flor. *tyrannidis tenus & luxurioſa.* Vulcanius *ty genus eſt.* Coluius ita diſtinguit hunc locum, *praceſſerint tyrannis tenus, l.*

v. 31. *Ex infinitis & diuerſis*] Sic Wower. ex Baſ. 2. in quo eſt *ex finitis.* Aldus non habet τὸ *infinitis.*

v. 32. *Qui ſit autem peſſimus*] Wower. *q. ſ. a. omniũ peſſimus.*

v. 34. *Immoderatam & inhumanam atque inſociabilem vitam*] Flor. *immoderatum & inhumana & inſociabili vita.*

v. 39. *Quem nulla malignitatis*] Vulgò, *quod n. m.* malè.

v. 41. *Inſcientiam*] Rom. & Baſil, 1. *inſcitiam.*

pag. 21. v. 12. *Hominis amor omni tenore eſt corruptus*] Flor. *homini ſi amor o. t. corruptus.*

v. 3. *Meditata conſilia*] Baſ. 2. & Leid. *mediata conſilia.*

verſ. 13. *Inexplicabili ſiti*] Coluius & Baſil. 2. *inexplebili ſiti*, malè. Vide Indicem & notas ad librum de *mundo*.

v. 17. *Nec ſaltem colorata ſole*] Arnobius lib. 1. fol. 5. *Quid ſi ſole aliquis torrere ſe ſuetus, & acquirere corpori ſiccitatem, conqueratur, frequentiſſimis nubilis iucunditatem ſerenitatis ablatam.* Vide Auicennam Doct. 2. cap. 20. fol. 39. Aetium ſerm. 3. Tetrab. cap. 9. fol. 131.

v. 19. *Medullatos artus*] Sic Baſil. 2. in Rom. Aldo & Baſil. 1. eſt, *modulatos.* Wower. *medicatos* legit Ita in Apologia dicit *medicatum os.*

Magnifacit] Excerpta Puteani, *magnificat*, benè.

Quæ

Quæ ſunt viliores] Fuluii lib. *q. ſ. vilioris*.

v.21. *Vnde liquido arbitratur*] alii, *vnde liquendum arbitratur*, malè.

verſ.26. *Peius eſt*] Flor. *prius eſt*, deleta voce nocere.

v.27. *Etenim his rebus*] Flor. *Quid enim h. r.*

verſ.28. *Corporis ſcilicet*] τὸ *ſcilicet* dele ex Florentino.

v.29. *Vel fraudibus interire*] Scoppius *vel funditus interire*.

v.34. *Noxium ſit*] Wower. & Scoppius *maximum ſit*.

v.35. *Abeat impune*] Leid. & Rom. *habeat i.*

v.36. *Deferatur*] alii, *differatur*.

v.37. *Siquidem*] Flor. *ſicut*.

pag.22.v.1. *Curatio*] Flor. *ratio*, malè.

Promulget] Flor. *promulcet*.

v.3. *Eos emori præſtat*] alii *mori p.* Fuluii lib. *commori præſtat*.

v.5. *Vita exiſtimat Plato noſter eſſe pellendum*] Coluius *ita exiſtimate, populo eſſe pellendum*.

v.9. *Servire ſervitium*] Sic Flor. & Fuluii liber, Vulgò *ſubire ſ.* Vide indicem.

v.12. *Editione vitiorum*] Rom. & Aldus *additione v.* Coluius *addictione v.*

v.10. *Addici poteſtati*] Sic rectè Floren. & Baſil. *2.* Aldus & Rom. *adiici*. Stewech. *adigi p.* ineptè. Vide indicem.

v.12. *Deſideriorum*] Florent. & Leid. *deſiderium*, malè.

verſ.13. *Quando plurium*] Leid. & Florent. *Q. plurimum*.

v.13. *Cupidior*] Leid. *cupitior*.

v.16. *Cupidinum flores*] Coluius, *C. fluores*, vel *liuores*. Wower *C. pluresq;*. Neutrum placet.

v.19. *Einſcemodi malis*] Florent. & Leid. *eiuſmodi malo*.

v.21. *Innumerabiles*] alii, *immutabiles*.

v.23. *Mediè morati*] Malim cum Aldino & Ro. *mediè morigerati*.

v.24. *Culpabiles*] Aldus & Rom. *inferiores*.

v.28. *Mediam viam vadant*] Sic Flor. & Baſil. 1. alii, *m. v. vadantes*.

v.36. *A pueris*] Flor. *à puero*.

v.37. *Effecata*] Baſil. 1. Ald. & Rom. *effecta*. malè.

v.38. *Abſtinentia atque doctrinis*] Flor. *a: patientia obque doctrinas*. Ald. & Rom. *a. patientia & doctrinis*.

Graderetur] alii, *graſſaretur*.

v.41. *Hoc eſt repente*] Flor. *hoc repetente*, malè.

pag 23. v. 2. *Intemperalem*] Flor. *intemperale*. Reſcribe ex Romano & Aldo, *Et eſſe quodammodo in tempore latum*.

Tum poſt hoc] Vulgo, *t. p. hac*.

v.3. *Quæ ad beatam vitam ferunt*] Leid & Flor. *Q. a. b. v. fuerint*. Malè. τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν φέροντα.

v.4. *Deferri*] Vulgò, *ferri*, malè.

v.9. *Non putat*] Delet Florentinus.

v.11. *Sculptum ſit*] Aldus *ſcalptum ſit*.

v.12. *Conſcientia*] alii, *cum ſcientia*, malè.

v.13. *Dici & futurum*] à vulgatis τὸ *dici* malè abeſt.

v.16. *Perſuaſerit*] Fuluii liber *perſuadeat*.

Pertinere res ſuas ad immortales Deos] Vide Cicer. Tuſcul. lib. 1.

Idem ille] Puteani excerpta, *Iam ille*.

v.17. *Propitius*] Scoppius: *Promptus*. Maximus

Tyrius

Tyrius diſput.1. pag.13. ἥξοι σοι γῆρας ὁδηγοῦν ἐκεῖ, καὶ θάνατος, ὃν ὁ μὲν δειλὸς ὀδύρεται καὶ προσιόντα δέδιεν· ὁ δὲ ἐραστὴς τοῦ θεοῦ, ἐκδέχεται ἄσμενος, καὶ προσιόντος θαρσεῖ.

v.18. *Nam vinculis liberata corporeis ſapientis anima*] Cic.lib.1. Tuſcul.Quæſt. *Nos verò ſi quid tale acciderit, vt à Deo denunciatum videatur, vt exeamus è vita læti, & agentes gratias pareamus, emittiq; nos è cuſtodia, & leuari vinculis arbitremur.* Vide notas ad Arnobii lib.2.

Sapientis anima] Puteani excerpta *ab ipſis a.*

v.25. *Perpetienda*] Rom. *percipienda*

verſ.21. *Hoc ipſo vſu*] τὸ *vſu* non eſt in Puteani excerptis.

v.25. *Fortitudinum neruos, ipſas animi ceruices ait*] Vulgò *fortitudinem enim animi ipſasq; c. a.*

v.28. *Poſſidere virtutum opes*] Vulgo *virtutes.*

v.29. *Sapiens opes*] τὸ *opes* delet Flor.

v.32. *Artes*] Puteani excerpta *partes.*

verſ.33. *Abſentia pecuniæ*] Sic rectè Vulcanius in mſſ. & vulgatis eſt, *abſtinentia pecuniæ.*

v.34. *Philoſophus*] Flor. *Philoſophum.*

v.35. *Omnium ſit contumax*] Rom. & Aldus codex, *omni fortunæ ſit contumax.*

v.36. *Nihil ſic agere, quàm vt ſemper ſtudeat animã corporis conſortio ſeparare*] Quoniam (ut ait Porphyrius apud Auguſtinum de Tempore, Sermone 143) *ærumnoſum ergaſtulum & animæ.* Plato Phædone fol. 64. Οὐκοῦν ὅλως δοκεῖ σοι (ἔφη) ἡ τοῦ τοιούτου πραγματεία οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθόσον δύναται ἀφεστάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετράφθαι; ἐμοί γε. Ἆρ᾽ οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅτι μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; φαίνεται.

v.37. *Ideo exiſtimandum, philoſophiam eſſe mortis affectum*] Florent. *Ideo exiſtimandam p.e.m a.* Tzezes Chiliad.10.hiſtor.343.

φιλοσοφία μὲν ψευδὴς, ἡ λόγοις ἐσκουμένη·
ὄντως φιλοσοφία δὲ τῶν μοναστῶν τῶν ὄντως·
αὕτη θανάτου μάθησις, καὶ νέκρωσις σαρκίου,
καὶ γνῶσις δὲ τῶν ἀληθῶς καὶ ὄντως ὄντων,
καὶ τοῦ θεοῦ ὁμοίωσις, ὡς δυνατὸν ἀνθρώποις,
καὶ τῆς σοφίας καὶ θεοῦ καθέστηκε φιλία·
τέχνη τεχνῶν, καὶ ἐπιστήμη τῶν ἐπιστημῶν τε.

Alcinous de doctrina Platonis. Cic. Tuſcul. Quæſt. libr.1.

pag.24.v.9. *Cupitorem*] Flor. *cupidum.*

v.20 *Cariſſimis orbatus affectibus*] Aldus *clariſſimis affectibus*, malè.

v.13. *Voluptatum*] Flor. *voluntatum.*

v.26 *Obitus cauſa*] alii *obiti c.*

v.28. *Aggregatum*] alii *aggregatur.*

v.32 *Vt ad Dei meritum*] Flor. & Fuluii lib. *vt Dei merito.*

v.35. *Proſpectandi cogitatione*] Flor. *p.cognitione.*

v.37. *Quippe cum ſummus*] Florent. *q.perpetuum ſummus.*

v 41. *Cui & bona*] Flor. & Fuluii manuſcriptus, *cu ius & bona.*

pag.25.v.6. *Genialis loci hoc eſt*] Dele τὸ *hoc eſt*, ex manuſcriptis Florent.

v.7. *Ducimus*] Vulgò *dicimus.*

Prouida ordinationis] Baſil.2. *prouida ordinationis*, Romanus, Baſil.1.& Aldus, *prouidentia ordinationis.*

ver.3 *Perfectionem vitæ*] Florent. & Fuluii liber, *p.v s.*

v.14. *Sapientem quippe pediſſequum*] Ambroſius de Abraham lib.1. cap.2. *Inter ſeptem ſapientum dicta celebratur ἕπου θεῷ.*

v.15. *Id eſt enim ἕπου θεῷ*] Wower. hæc delenda arbitratur.

v.16. *Digna diſcere*] Stewech. *digna diis dicere.* probè.

v.17. *Quod eorum*] Wower. *quod Deorum.*

verſ.18. *Cum corpus relinquit, quod non faciet invito Deo*] Plato Phædone fol.62. Οὐκοῦν (ἦ δ' ὅς) καὶ σὺ ἂν τῶν σαυτοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸ ἑαυτὸ ἀποκτιννύοι, μὴ σημήναντός σου ὅτι βούλει αὐτὸ τεθνάναι, χαλεπαίνοις ἂν αὐτῷ, καὶ εἴ τινα ἔχοις τιμωρίαν, τιμωροῖο ἄν; Πάνυ γ' ἔφη. Ἴσως τοίνυν ταύτῃ οὐκ ἄλογον, μὴ πρότερον αὑτὸν ἀποκτιννύναι δεῖν, πρὶν ἀνάγκην τινὰ ὁ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ καὶ τὴν νῦν ἡμῖν παροῦσαν. Cicero libro 1. Tuſculanarum Quæſt: *Vetat enim dominans ille in nobis Deus, iniuſſu hinc nos ſuo demigrare. Cum verò cauſſam iuſtam Deus ipſe dederit, vt tunc Socrati, nunc Catoni, ſæpe multis. na ille med usfidius vir ſapiens lætus ex his tenebris in lucem illam exceſſerit: nec tamen illa vincula carceris ruperit; leges enim vetant.* Plotinus Ennead 1 lib.9. περὶ ἐξαγωγῆς. Et Macrobius in *Somnium Scipionis* libr.1.cap.13. doctè. Apud Paganos autem nemini licebat ſibi inferre violentas manus ſine magiſtratus venia, vt ex Xiphilino & Sopatro Illuſtriſſimus, & dum vitam agebat, nobis amiciſſimus Joſephus Juſtus Scaliger ad Euſebium eruditè obſeruat. Adde locis inibi prolatis Libanium in *Moroſo*, fol.301. & Valer. Maximus libr. 2.cap.6. Si igitur quiſpiam non probata cauſa magiſtratibus, vita ſe priuaſſet, inhumatus abiiciebatur. Seneca libr. 8. controuerſ.4. *Homicida inſepultus abiiciatur. Facinus indignum, ſi inuenian-*

tur manus, quæ ſepeliunt eum, quem occidêre ſua. Feſtus: *Carnificis loco habebatur, qui ſe vulneraſſet, vt moreretur.* Eapropter & manum, qua facinus peregerat, ſeparatim à corpore ſepeliebant. Æſchines contra Cteſiphontem fol. 467. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν σίδηρον τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα ἐὰν τινὶ ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ ὑπερορίζομεν. καὶ ἐάν τις αὐτὸν διαχρήσηται τὴν χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν. Atquin apud Chriſtianos αὐτοχειρία ſummè nefaria ſemper habita, ut patet ex Lactantio lib. 3. cap. 18. Saluiano libr. 6. de gubernatione Dei. Concil. Bracharenſi cap. 10. Burchardo decret. libr. 19. cap. 30. Et D. Auguſtino de Ciuitate Dei lib. 1. c. 22. 23. 24. 25. 26. & in Johannem tractatu 60. apud Hebræos ſimiliter, ſi quis interficeret ſeipſum, intuitu propriæ perſonæ, (ſcilicet ut mortem turpiorem euaderet) non item, ſi propter iniuriam diuini honoris (ne vituperium exerceretur in corpore redundans ad diuinam maieſtatem) id fieret, ſicuti notat Nicolaus Lyranus in gloſſ. ad lib. 1. Reg cap. ultimo, libr. 2. cap. 17. libr. 3. cap. 16. Lib. 2. Maccab. cap. 10. & 14. Lib. Judic. cap. 17. Sic Beatus Hieronymus in Jonam lib. 1. fol. 136 edit. Plantinianæ: In perſecutione vbi caſtitas periclitatur, permittit hominibus, ut propria manu vitam ſibi adimant, cuius tamen ſententiam omnino improbat Joannes Sareſberienſis lib. 2. de Nugis Curialium cap. 26. *Ego euenire poſſe nō arbitror, ut cuiuſcunque difficultatis articulo liceat propria authoritate homini ſibi mortem inferre, nec etiam vbi caſtitas periclitatur, licet hunc caſum videatur excipere Doctor ille Doctorum, cui in ſacrario literarum vix audeo aliquem comparare. Hæc mors omnino deſperatorum eſt, & eorum, qui licet corpore viuant, iam mentis*

mentis morte præmortui, animo viuere deſierunt. Stoici quidem conſtanter aſſeuerant, ſapientem ſumere mortem poſſe, quandocunq; ipſi fuerit libitum; ſed eos pereleganter refutat Clariſſimus & nunquam ſine laude nominandus Juſtus Lipſius, quem libr. 3. cap. 23. Manuduct. ad Philoſ. Stoicam curæ pretium erit inſpicere.

v. 21. *Accerſire*] Vulgo *accerſere*.

v. 22. *Non debere*] Hæc malè abſunt à Florentino.

v. 23. *Honeſtiorem*] Florent. *honeſtior*.

v. 26. *Præcipit*] alii *percipit*.

Fortunatorum habiturum loca] Alii *f. habitaturum loca*. Plautus Trinummo, Scena: *Mimus quindecim dies*, &c.

Sicut fortunatorum memorant inſulas,
Quo cuncti, qui ætatem egerunt caſtè ſuam
Conueniant. Plato Epinomide, fol. 92. Nicetas in Theſauro Orthodoxæ fidei lib. c. 36.

v. 28. *Ita iubet Plato*] Flor. *It-us & Cato*, ineptè.

v. 30. *Ciuitatem eſſe coniv ctionem*] Flor. *c. e. coniunctam*.

v. 31. *Citeriores*] Wower. ex mſſ. *deteriores*, benè.

v. 41. *Magnis v- ibus niti oportet*] Florent. & Leid. *magis v. uti o.*

pag. 26. -1. *Collectas*] Flor. *collectam*.

v. 2. *Æſtimandas*] Flor. *æſtimandam*.

v. . *Tetras & morbis tumentes*] Vulgo, *t. & morb. e tumentes*.

v. 10. *Delectus*] Flor. *dilectus*.

v. 14. *Indomitos*] Vulgo *domitos*, malè.

v. 19. *Conſiſtere*] Leid. & Baſ. 2. *ſubſiſtere*.

v. 20. *Ad imperandum deligatur*] Leidenſ. *ad imperium d.*

Annectitur] Rom.& Baſil.1.*aduertitur.*

v.23. *Reſpublica illa*] Vulgò *R.ulla*, malè.

v.26. *Recluſa*] Flor.*recluſis.*

pag.27.v.1. *Virile ſecus*] Sic reſcripſi ex Flor. & Leid. à Rom. τὸ *ſecus* malè abeſt. Vide Indicem.

v.2. *Artibus*] Flor & Leid.*partibus.*

v.5. *Latis legibus*] Leid.*ratis legibus.*

ver.7. *Quibus dictum eſt*] τὸ *dictum eſt* inducit Leidenſ.

v.11. *Dicis cauſa*] Arnobius aduerſus gentes lib.3. fol.64. *Honoris & dicis cauſa vos ſpecies Diis accommodauiſſe mortalium.*lib.4. fol.75. *an ita ut aſſolet, dicis cauſa.* Quæ loca viri docti ineptè mutant. Vetus ſanè hæc formula eſt, ſæpe in authoribus ignoratione antiquitatis à librariis corrupta, ut obſeruant Lælius Bisciola Subſeciuar. libr. 8. cap. 12. Antonius Auguſtinus libr.2. emendat. Petrus Victorius Var. lect. libr. 8. cap. 24. Briſſonius *de verborum ſignificatione* libr. 4. & Didacus Couerruvias Epiſcopus Segobienſis *in variis reſolutionibus.*

v.20. *Patrimoniis*] Excerpta Puteani *matrimoniis.* Baſil.1.*Partubus.*

Diſceſſu] Excerpta Puteani *deſiſtit.*

Euidentia] Flor.*euidenti*, malè.

v.36. *Inſtituendos verò eſſe eos, vbicunque ciuitatis parentes cenſuerint*] In Flor. eſt, *i.v.e.e. vbicunque parentes, nec ita ſexus eſſe ſtratus cenſuerint ciuitatis.* Folia Sibyllæ.

Sinant] Flor.*ſinit.*

pag.28.v.1. *Imperitandi*] alii *imperii.*

v.5. *Conſtare rationem*] Wowerus *conſtare gubernationem* Baſ.2.*conſtare nationem.*

Super ea Rep.quam vult] Vulgò, *ſuper publica quæ vult*, malè.

v.12.

v.12. *Deprauata*] alii, *prauata*, Baſil.2. *defraudata*.

verſ. 17. *Prudentiæ ornamentiſque cæteris vitæ*] Flor. Fulu & Puteani excerpta, *pudicitiæ ornamentiſque c. vitæ*.

v.19. *Conuolet*] Flor. *conuellet*.

v.25. *Confunditur*] Sic Flor. In vulgatis eſt *conficit*, in Puteani excerptis, *configit*.

verſ.28. *Blandiori*] Excerpta Puteani, *blandiciore*.

v.31. *Diuitum impotentia*] Vulgo, *D. potentia*, malè. Vide Indicem.

v.35. *Lexq; iuſſu populi fuerit promulgata*] Flor. legit *lexq; eius p. fuerit iudicio*.

v.37. *Adhæc tyrannidis illius ſingulare caput*] Sic hunc locum ex Membranis Florent. emendaui. In vulgatis legitur, *A. tyrannis illa ſingulare dominationis caput*.

v.39. *Coniuratione*] Wowerus *conturbatione*.

Adoptatus] Fuluius *adoptatum*, rectè.

EMENDATIONES
AD LIB. III. APVLEI
De Philoſophia Rationali.

Pag. 29. v. 1. Hunc librum nec Codex Rom. nec Aldus, nec Florentinæ, nec Leidenſes Membranæ continent, unde factum eſt, ut pauca ſaltim in ea ſint emendata. Meminit eius ſub Apuleii nomine Iſidorus Hiſpalenſis libr. 2. Originum cap 28. & Carolus Magnus de non adorandis Imaginibus lib. 4.

v.21. *Fouendi*] Lipſius *vouendi.*

Oaiendi] Sichardus *obediendi.*

v.22. *Contemnendi*] Sichar. *contendendi.*

v.23. *Afferendi*] Baſil.1. *Aſſerendi.*

v.31. *Prothaſin*] Sichar. *Hypoſtaſin.*

v.32. *Protentionem*] Sichar. & Baſil.2. *protenſionem* vel *propenſionem.*

v.37. *Ajax qui regnat*] Nanſius *vt ſi aias*, Baſil. *ſi dicas.*

v.41. *Quantitatis*] Sic rectè iuuenis magnæ ſpei Martinus Ruarus. In retrò editis, *qualitatis* legitur ineptè.

pag.38.v.7. *Dicit*] Baſil. & Sichar. *dedicat.*

v.19. *In Theæteto Plato*] Baſil.1. *in Timæo Plato.*

v.21. *Diſſerit*] alii *dixerit.*

v.23. *Quod ex iis ſolis*] Lipſ. *q. ex hiſce ſ.*

v.25. *Coniunctio*] Baſil. *coniunctiones.*

v.27. *Aut certè in univerſa*] alii, *aut cætera u.*

v.32. *Eadem vi manente*] Baſ. *E. imminente.*

v.38. *Sed etiam alii*] Wower. *ſed & alii.*

pag.31.v.7. *Si conuertas*] Sichar. & Baſ.1. *ſi quæras.*

Quadrata] alii, *quadra.*

v.29. *Pertinens ab vniuerſali dedicativè*] Sichard. & Baſ.1. *pertinens ab vniuerſali abdicativa ad particularem dedicatiuam.*

pag.32.v.2. *Qui vtranvis comprobat*] Baſ.1. *qui v. tollit, vtique alteram comprobat.*

v.3. *Cæterum vniuerſalis vtrauis*] Hunc locum facta Apuleii mentione laudat Carolus Magnus lib.4. *de non adorandis imaginibus.*

v.8. *Oſtendunt infraſcripta*] Sichard. & Baſ.1. *oſtenditur infraſcriptis.*

v.23. *Aliquid*] Vulgò *aliud.*

v.26.

v.26. *Subiectiua*] Sichard. *ſubneutra.*

v.41. *Deinde de conuerſione*] Hæc delenda putat. Coluius.

pag.33.v.8. *Falſa erit*] Baſ.1. *Falſum erit.*

v.13. *Fallit pro certo*] Wower. *fallit pro incerto*, Lipſius *fallitur vt certum.*

v.14. *Reperienda*] Wower. *repetenda.*

v.18. *Vlla propoſitio*] Lipſ. *in vlla propoſitione.*

v.21. *Vt rationale aut definitione*] Baſ.1. *aut rationalis aut d.*

pag.35.v.16. *Definitione neceſſitates*] Addit Coluius, *D. quadam neceſſitate.*

Incluſionis viſa ſimilitudine] Coluius *Concluſionis vera ſ.*

v.30. *Quippe in prima formula*] Vide Iſid. libr.2. Origin. Martianum Capell. lib.8. de Nuptiis Philologiæ. Caſſiodorum *de dialecticis.*

pag.36.v.27. *Servata eius illatione*] à Lipſio hæc emendatio. Vulgò, *ſeruatur eius illationem.*

v.32. *Quarti modi conuertas*] Sic Coluius, quem vide.

pag.39.v.38. *Mutationibus*] Lipſ. *immutationibus.*

pag.40.v.2. *Potuit ſuggerere*] Lipſ. *potuit fingere.*

v.5. *Sed vi manente*] Lipſ *Sed tertia manente.*

v.8. *Prætexas*] Lipſ. *retexas.*

v.23. *Cui plus conceſſum*] Lipſ. *cum plus conceſſum.*

EMENDATIONES

ad Lib. Apvlei

De Deo Socratis.

Pag.41.v.20. Hic liber in manuſcripto Bremenſi appellatur duplici titulo, *De Deo Socratis*, ſive *na-*

tura dæmonum. In Florentinis & Leidenſibus membranis prior ſaltem comparet inſcriptio, quam veram & germanam eſſe docẽt nos Auguſtinus de Ciuitate Dei libr. 8. cap. 14. Priſcianus Grammaticus libr. 10. pag 855. Sarisberienſis lib 6. de nugis curial. cap. 28. & Epiſt. 172. pag. 280. Vincentius Beluacenſis ſpecul. hiſtoriar. libr. 3. cap 66. & libro 4. cap. 7.

Qui me voluiſtis dicere] Principium huius libri admodũ incongrue hîc poſitum cum Lipſio Elect. libr. 2. cap. 21. Pithæo aduerſar. lib. 2. c. 10. Et Wowerio, retulimus ad finem *Floridorum.*

verſ. 29. *Cenſuitq́, eſſe ſummos Deos*] Stewechius: *Cenſuitq́, e. ſecundum Deos*, rectè.

verſ. 35. *Deos cœlites intellectu veſtigamus*] Vide Heinſium ad Maximum Tyrium pag. 139.

verſ. 38. *Vos ô clariſſima mundi*] Virgil. 1. Georgic.

v. 41. *Solem diei opificem, lunamque ſolis æmulam*] τὸ *Solem* delet Florent. & Bremenſ. codex. Feſtus Auienus pag. 83.

—ignea cuius
Lumina ſunt latè, & ſoror ille diei
Tendat ut in ſuſi rutilum iubar, altera noctis
Vt face flammanti tenebroſos rumpat amictus.

Corniculata] Feſtus Auienus: *---omnia certis*
Indiciis tibi Luna dabit, ſeu lucis vtrinque
Cæſa facem, ceu cum teretem concreſcit in orbem.

pag. 42. v. 1. *Protumida*] alii *pertumida.*

v. 2. *Faceſſat à Sole*] Rom. & Aldus *ea ceſſat à Sole*, malè.

v. 6. *Multiuaga pollens*] Sic Bremenſ. alii *multi-*

iuga

iugap. Stewech.*m.pallens.* Vide eum ad Vegetium lib.ult.cap.41.

v.8. *Lucis indiga*] Florent.& Rom.*Lucis indicia*, malè. Feſtus Auienus in Aratæis Prognoſt.p.116.

-- ſeu plenum luminis orbem
Cynthia diſtendit, ſeu cum teres ambitus olli
Ceditur, & media velut indiga lucis, utrinque
Suſtinet obducta ſibimet diſpendia formæ,
Cornua prima replens, & cornua feſſa dehiſcens.

Chalcidius in Platonis Timæum pag.112.

v.4. *Æſtimans*] Brem.*æſtuans*. Rom & Ald.*extimans*.

v.9. *Solis obſtiti*] Sic verè & ingeniosè Scaliger & 2. Baſil.mſſ. *ſ.obſtitit.* Vulgatæ editiones, *ſ. obſiſtit.*

v.11. *Notham iactat de corpore*] Lucret.lib.5. Obſeruat.ad Arnobium lib.2.fol.46.

verſ 13. *Cur neque de ſole, neque de luna facile coniectauerit*] Florent. *tamen neque de ſole n.d.l f. cunctauerit.*

v.15. *Septem ſtellæ*] Reſcribe ex manuſcripto Bremenſi, & excerptis Batauicis: *quinque ſtellæ q. v. v. a. p.* Cicer.lib.1.Tuſcul.Quæſt. fol.88. *Aſtra ſuſpeximus, tum ea quæ ſunt infixa certis locis, tum illa non re, ſed vocabulo errantia. Archimedes Lunæ, Solis, quinque errantium motus in ſphæram collegit*, lib.2.de Diuinat.fol.196. *Sol & Luna quem motum habeant, quem verò ſtellæ, quæ errare dicuntur.* Macrobius in Somn. Scipionis libr.1. cap.14. *Sunt ſtellæ quidem ſingulares, ut erraticæ quinque.* Agellius lib.14 cap.1. Mart.Capel.lib.8 pag. 787. Nicetas in Theſauro Orthodox. fidei lib.1.cap.8.doctè.

verſ.21. *Obſtito*] Flor.*Abſtituto*. Rom.*Obſtitato*, ineptè.

v.16. *Inde flexo*] Scoppius *inflexo*.

v.17. *Diuinis vicibus*] *Diutinis v.* Bremenſis.

v.18. *Curriculi ſpecie*] Brem *circuli ſ.*

v.21. *Signorum ortus & obitus comperit*] Expreſſum ex Catullo de *Coma Berenicis*, Epig.76.

Qui ſtellarum ortus comperit atque obitus.

v.23. *Locato*] Non eſt in Batau. excerptis.

v.25. *Arcturum*] Hunc verſum Fuluius Vrſinus ex Virgil. Æneid.3. v.516. lacunæ explendæ aptè repoſuit, cuius emendationem approbant Membranæ Leidenſes, Excerpta Batavica & Florent. in quibus legitur, *Arcturum, Phiotum, geminoſque triones.* Arcturum dicit cuſtodem vrſæ, Hyadas Pluuias, geminoſque triones, boues duos. Vide Veteres Criticos ad hunc verſum. Agellium libr.10 cap.9. & Jo. Ludouicum de la Cerda in Notis eruditis ad libr.1. Æneid. & 2. Georg.

v.26. *Quibus cœli chorum*] Plato in Epinomide adeundus.

v.27. *Viſimus*] Excerpta Batauica, *vicimus*, malè.

v.32. *Mirabundi*] alii *rimabundi*.

Acrius contemplantes] Batau. excerpta, *arctius contemplantes.*

Acie mentis] Aldus *facie mentis* malè.

v.34. *Numero, ſitu nominum*] Rom. *ſitunomie.* Excerpta Batau. *numeroſitate nominum.* Probè Martianus Cap. libr. de Nup. Philolog. pag.15. *Tunc etiam ut inter alios potiſſimi rogarentur, ipſius collega Iouis, qui biſſeni cum eodem Tonante numerantur, quoſque diſtichon complectitur Ennianum,*

— *Iuno, Veſta, Minerva*, &c. Suidas Ὑγίεια.

v.41. *Quas eorum*] Florent. & Batau. *quibus eorum.*

Pag.43.

Pag.43.v.1. *Priua vera rationis*] Sic diſertim Romanus, Ald. Membranæ Bremenſ. & Baſ.1. Floren. & Excerpt. Batau. *praua vera r.* alii, *priuata v.r.* minus benè.

v.2. *Scrupuloſiſſimo cultu*] Leid. *ſ. vultu.*

Inſolentiſſimo ſpretu] Rom. & Ald. *inſolentiſſimo ſpiritu.*

v.3. *Pars in contemptum, pars in ſuperſtitionem tumida*] Florent. *Pars in contemptu, pars in ſuperſtitione timida* vel *tumida.*

v.6. *Diſcretos*] Bat. Excerp. *diſertos.*

v.7. *Sed inſciè metuunt*] Ful. lib. *ſed veriſſimè m.*

v.8. *Quos Deos Plato exiſtimat naturas incorporales*] Floren. Baſ.1. & Brem. *Quod eos P. natura i.* Wower. *quod Deos P. e. veros incorporales.*

v.10. *Sua quidem natura*] Flor. *ſuaq; natura.*

v.11. *Sibi prompto nutu*] τὸ *nutu* non eſt in Flor. & Brem. Baſ. Ald. Rom. *prono nutu* legunt.

Perfecto] Rom. *porrecto.*

v.15. *Nulla vice ad alicuius rei munia*] Flor. *N. v. a. a. r. mutua.*

v.17. *Plato cœleſti facundia præditus*] Auguſt. de Ciuit. Dei lib.9. cap.16. & Maximus Tyr. diſſert.1.

v.22. *Semouerunt*] Alii *mouerunt.* Auguſt. *remouerunt.* Brem. *admouerunt.* Ald. & Rom. *ſemouerint.*

v.23. *Arctiſſimis tenebris*] Auguſt. *altiſſimis t.*

Rapidiſſimo coruſcamine] Roman & Baſil.1. *rapaciſſimo c.*

v.28. *Receptui canam*] Baſil.2. *receptum canam,* malè.

v.31. *In curia bellæ diſciplina*] τὸ *bella* delet Florent. Brem. Ald. & Rom.

Ac piacularibus deprauarunt, ſceleribus imbuerunt]

Sic Membran. Florent. Excerpta Batau. & Bremenſ. Leidenſis: *A. p. errorib. deprauauerint ſ. incubuerint & efferarint.* Aldus & Rom. *e. d. piacularibus ſceleribus prabuerunt.*

v. 35. *Sed de natura diſtributione*] Hæc malè omittit Aldus.

Diſſeramus] Flor. *Diſſeremus.*

v. 36. *Ratione plaudentes, oratione pollentes*] Ita hic locus legitur apud Auguſt. de Civitat. Dei lib. 9. cap. 8. Coluius *r. cluentes.* Ludouicus Viues *R. gaudentes.* Wower. inuerſis verbis *r. pollentes, oratione plaudentes* emendandum arbitratur.

v. 40. *Sigillatim*] Rom. *ſingulatim.*

verſ. 40. *Cuncti tamen*] Coluius *cunctim perpetui viciſſem ſp. mutabiles.* Videndus Plato 4. de legibus.

pag. 44. v. 1. *Tarda ſapientia*] Vnde & Plato beatos homines pronunciat, qui etiam in occidua ſenectute ſapientiam aſſequuntur.

v. 2. *Habetis interim bina animalia*] Vide Auguſtinum de Ciuit. Dei lib. 9. cap. 12.

v. 5. *Communicatu*] Fuluii liber *concomitatu* malè.

v. 7. *Subſiciua*] Auguſtinus legit *ſucciſiua*, Brem. *ſucceſſiua.*

v. 8. *Ad miſerias infimata*] Sic rectè Rom. Aldus, Auguſtinus, & mſſ. Bremenſis. in Florent. & Leidenſi eſt, *infirmata*, malè. Verbo *infimare* bene reſpondet τὸ ſublimare, atque ita loquitur lib. 1. Metamorph. *Manes ſublimare, Deos infimare.*

verſ. 10. *Seiugatam eſſe*] Hæc delet manuſcriptus Bremenſis. Florentin. pro *ſeiugatam*, *eampſe* legit.

v.11. *Nullus Deus miſcetur hominibus*] Vide Platonem in *Conuiuio* fol. 203. & Auguſtinum de Civi. Dei lib. 9. cap. 16.

v 13. *Attrectatione*] Rom. Baſ. 1. Auguſtanus *contractione.*

v. 16. *Solo intellectu; neque prompto noſcuntur*] Flor. *ſola intellecta, n. p. naſcuntur*, malè.

v. 19. *Nutabilem ſuggeſtum*] Vulgo, *mutabilem ſ.* ſuprà: *humilia ſublimare, nutantia fulcire.* Auguſt. de Civit. Dei lib. 1. cap. 1. (*acumina temperali mobilitate nutantia.* Eucherius ad Valerianum *nutant celſa faſtigio.*

v. 23. *Ipſa rebus*] Dele has voces iubentibus membranis Flor. Bremenſ. & Fuluianis.

v. 24. *Aliquis*] Flor. *aliqui.*

v. 25. *Faciam*] Sic Flor. Bat. & Puteani Excerpta. *miſſam faciam*, Leidenſ. & Baſil. 2. *patefaciam*, malè.

v 26. *Repelluntur*] Vulgò *pelluntur.*

v. 29 *Equiſo*] Flor. *Equitio.* Rom & Aldus *Equiſio.* Baſ. 2. *equiſitio.*

Bōbſequa] Rom. *Bubſequa*, Bremenſ. *Buſſeca.* Baſ. 2. Excerpt. Bat. & Puteani *B ſequa.*

verſ. 33. *Preces allongabo*] Gloſſæ antiquæ: ἱκεσίαν προσφέρω *allego*, ubi verius eſſe autumo, *preces allego.* Sed alibi, πρόθεσις *allegatio.* Et in Apolog. *In templo preces allegant.*

v. 41. *Rutilos recens cognitos*] Sic rectè manuſcripti Flor Leid. & Brem. Turnebus & Pithæus, Rom. & Ald. *internuclos*, Coluius *tirunculos*, malè reponunt.

pag. 45. v. 1. *Ferociſſimo*] Brem. *fortiſſimo.*

verſ 2 *Adiurat*] Flor. Baſ 2. Leid. & Puteani Excerpta, *aduenerat*, ut apud Plautum in Trucu-

tur manus, quæ ſepeliunt eum, quem occidêre ſua. Feſtus: *Carnificis loco habebatur, qui ſe vulneraſſet, vt moreretur.* Eapropter & manum, qua facinus peregerat, ſeparatim à corpore ſepeliebant. Æſchines contra Cteſiphontem fol. 467. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους, καὶ τὸν σίδηρον τὰ ἄφωνα καὶ ἀγνώμονα ἐάν τιν' ἐμπεσόντα ἀποκτείνῃ ὑπερορίζομεν. καὶ ἐάν τις αὑτὸν διαχρήσηται τὴν χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ σώματος θάπτομεν. Atquin apud Chriſtianos αὐτοχειρία ſummè nefaria ſemper habita, ut patet ex Lactantio lib. 3. cap. 18. Saluiano libr. 6. de gubernatione Dei. Concil. Bracharenſi cap. 10. Burchardo decret. libr. 19. cap. 30. Et D. Auguſtino de Ciuitate Dei lib. 1. c. 22. 23. 24. 25. 26. & in Johannem tractatu 60. apud Hebræos ſimiliter, ſi quis interficeret ſeipſum, intuitu propriæ perſonæ, (ſcilicet ut mortem turpiorem euaderet) non item, ſi propter iniuriam diuini honoris (ne vituperium exerceretur in corpore redundans ad diuinam maieſtatem) id fieret, ſicuti notat Nicolaus Lyranus in gloſſ. ad lib. 1. Reg cap. ultimo, libr. 2. cap. 17. libr. 3. cap. 16. Lib. 2. Maccab. cap. 10. & 14. Lib. Judic. cap. 17. Sic Beatus Hieronymus in Jonam lib. 1. fol. 136 edit. Plantinianæ: In perſecutione vbi caſtitas periclitatur, permittit hominibus, ut propria manu vitam ſibi adimant, cuius tamen ſententiam omnino improbat Joannes Sareſberienſis lib. 2. de Nugis Curialium cap. 26. *Ego euenire poſſe nõ arbitror, ut cuiuſcunque difficultatis articulo liceat propria authoritate homini ſibi mortem inferre, nec etiam vbi caſtitas periclitatur, licet hunc caſum videatur excipere Doctor ille Doctorum, cui in ſacrario literarum vix audeo aliquem comparare. Hæc mors omnino deſperatorum eſt, & eorum, qui licet corpore viuant, iam*

mentis

mentis morte præmortui, animo viuere deſierunt. Stoici quidem conſtanter aſſeuerant, ſapientem ſumere mortem poſſe, quandocunq; ipſi fuerit libitum; ſed eos pereleganter refutat Clariſſimus & nunquam ſine laude nominandus Juſtus Lipſius, quem libr. 3. cap. 23. Manuduct. ad Philoſ. Stoicam curæ pretium erit inſpicere.

v. 21. *Accerſire*] Vulgo *accerſere.*

v. 22. *Non debere*] Hæc malè abſunt à Florentino.

v. 23. *Honeſtiorem*] Florent. *honeſtior.*

v. 26. *Præcipit*] alii *percipit.*

Fortunatorum habiturum loca] Alii *f. habitaturum loca.* Plautus Trinummo, Scena: *Mimus quindecim dies,* &c.

Sicut fortunatorum memorant inſulas,
Quo cuncti, qui ætatem egerunt caſtè ſuam
Conueniant. Plato Epinomide, fol. 992. Nicetas in Theſauro Orthodoxæ fidei lib. [illegible] c. 36.

v. 28. *Ita iubet Plato*] Flor. *It[illegible]us & Cato*, ineptè.

v. 30. *Ciuitatem eſſe coniunctionem*] Flor. *c. e. coniunctam.*

v. 31. *Citeriores*] Wower. ex mſſ. *deteriores*, benè.

v. 41. *Magnis viribus niti oportet*] Florent. & Leid. *magis v. vti o.*

pag. 26. v. 1. *Collectas*] Flor. *collectam.*

v. 2. *Æſtimandas*] Flor. *æſtimandam.*

v. [illegible]. *Tetras & morbis tumentes*] Vulgo, *t. & mor[illegible]e tumentes.*

v. 10. *Delectus*] Flor. *dilectus.*

v. 14. *Indomitos*] Vulgo *domitos*, malè.

v. 19. *Conſiſtere*] Leid. & Baſ. 2. *ſubſiſtere.*

v. 20. *Ad imperandum deligatur*] Leidenſ. *ad imperium d.*

Annectitur] Rom.& Baſil.1.*aduertitur.*

v.23. *Reſpublica illa*] Vulgò *R.ulla*, malè.

v.26. *Recluſa*] Flor.*recluſis.*

pag.27.v.1. *Virile ſecus*] Sic reſcripſi ex Flor. & Leid. à Rom. τὸ *ſecus* malè abeſt. Vide Indicem.

v.2. *Artibus*] Flor & Leid.*partibus.*

v.5. *Latis legibus*] Leid.*ratis legibus.*

ver.7. *Quibus dictum eſt*] τὸ *dictum eſt* inducit Leidenſ.

v.11. *Dicis cauſa*] Arnobius aduerſus gentes lib.3. fol.64. *Honoris & dicis cauſa vos ſpecies Diis accommodauiſſe mortalium*.lib.4.fol.75. *an ita ut aſſolet, dicis cauſa.* Quæ loca viri docti ineptè mutant. Vetus ſanè hæc formula eſt, ſæpe in authoribus ignoratione antiquitatis à librariis corrupta, ut obſeruant Lælius biſciola Subſeciuar. libr. 8. cap. 12. Antonius Auguſtinus libr.2. emendat. Petrus Victorius Var. lect. libr. 8. cap. 24. Briſſonius *de verborum ſignificatione* libr. 4. & Didacus Couerruvias Epiſcopus Segobienſis *in variis reſolutionibus.*

v.20. *Patrimoniis*] Excerpta Puteani *matrimoniis.* Baſil.1.*Partubus.*

Diſceſſu] Excerpta Puteani *deſiſtit.*

Euidentia] Flor.*euidenti*, malè.

v.36. *Inſtituendos verò eſſe eos, vbicunque ciuitatis parentes cenſuerint*] In Flor. eſt, *i.v.e.e. vbicunque parentes, nec ita ſexus eſſe ſtratus cenſuerint ciuitatis.* Folia Sibyllæ.

Sinant] Flor.*ſinit.*

pag.28.v.1. *Imperitandi*] alii *imperii.*

v.5. *Conſtare rationem*] Wowerus *conſtare gubernationem* Baſ.2.*conſtare nationem.*

Super ea Rep.quam vult] Vulgò, *ſuper publica quæ vult*, malè.

v.12.

v.12. *Deprauata*] alii, *prauata*, Baſil.2. *deſrauadata*.

verſ. 17. *Prudentiæ ornamentiſque cæteris vita*] Flor. Fulu & Puteani excerpta, *pudicitiæ ornamentiſque c. vitæ*.

v.19. *Conuolet*] Flor. *conuellet*.

v.25. *Confunditur*] Sic Flor. In vulgatis eſt *conficit*, in Puteani excerptis, *configit*.

verſ.28. *Blandiori*] Excerpta Puteani, *blandiciore*.

v.31. *Diuitum impotentiæ*] Vulgo, *D. potentiæ*, malè. Vide Indicem.

v.35. *Lexq́ iuſſu populi fuerit promulgata*] Flor. legit *lexq́ eius p. fuerit iudicio*.

v.37. *Adhac tyrannidis illius ſingulare caput*] Sic hunc locum ex Membranis Florent. emendaui. In vulgatis legitur, *A. tyrannis illa ſingulare dominationis caput*.

v.39. *Coniuratione*] Wowerus *conturbatione*.

Adoptatus] Fuluius *adoptatum*, rectè.

EMENDATIONES

ad Lib. III. Apvlei

De Philoſophia Rationali.

Pag.29. v.1. Hunc librum nec Codex Rom. nec Aldus, nec Florentinæ, nec Leidenſes Membranæ continent, unde factum eſt, ut pauca ſaltim in ea ſint emendata. Meminit eius ſub Apuleii nomine Iſidorus Hiſpalenſis lib. 2. Originum cap 28. & Carolus Magnus de non adorandis Imaginibus lib. 4.

v.26. *Subiectiua*] Sichard.*ſubneutra.*

v.41. *Deinde de conuerſione*] Hæc delenda putat. Coluius.

pag.33.v.8. *Falſa erit*] Baſ.1.*Falſum erit.*

v.13. *Fallit pro certo*] Wower.*fallit pro incerto*, Lipſius *fallitur vt certum.*

v.14. *Reperienda*] Wower.*repetenda.*

v.18. *Vlla propoſitio*] Lipſ.*in vlla propoſitione.*

v.21. *Vt rationale aut definitione*] Baſ.1.*aut rationalis aut d.*

pag.35.v.16. *Definitione neceſſitates*] Addit Coluius, *D.quadam neceſſitate.*

Incluſionis viſa ſimilitudine] Coluius *Concluſionis vera ſ.*

v.30. *Quippe in prima formula*] Vide Iſid. libr.2. Origin. Martianum Capell.lib.8. de Nuptiis Philologiæ. Caſſiodorum *de dialecticis.*

pag.36.v.27. *Servata eius illatione*] à Lipſio hæc emendatio. Vulgò, *ſeruatur eius illationem.*

v.32. *Quarti modi conuertas*] Sic Coluius, quem vide.

pag.39.v.38. *Mutationibus*] Lipſ.*immutationibus.*

pag.40.v.2. *Potuit ſug gerere*] Lipſ.*potuit fingere.*

v.5. *Sed vi manente*] Lipſ *Sed tertia manente.*

v.8. *Prætexas*] Lipſ.*retexas.*

v.23. *Cui plus conceſſum*] Lipſ.*cum plus conceſſum.*

EMENDATIONES

ad Lib. Apvlei

De Deo Socratis.

Pag.41.v.20. Hic liber in manuſcripto Bremenſi appellatur duplici titulo, *De Deo Socratis*, ſive *na-*

tura dæmonum. In Florentinis & Leidenſibus membranis prior ſaltem comparet inſcriptio, quam veram & germanam eſſe docēt nos Auguſtinus de Ciuitate Dei libr. 8. cap.14. Priſcianus Grammaticus libr.10. pag 855. Sarisberienſis lib 6. de nugis curial. cap. 28. & Epiſt. 172. pag.280. Vincentius Beluacenſis ſpecul. hiſtoriar. libr.3. cap 66. & libro 4. cap.7.

Qui me voluiſtis dicere] Principium huius libri admodū incongrue hîc poſitum cum Lipſio Elect. libr.2. cap.21. Pithæo aduerſar.lib.2.c.10. Et Werio, retulimus ad finem *Floridorum.*

verſ. 29. *Cenſuitq; eſſe ſummos Deos*] Stewechius: *Cenſuitq; e. ſecundum Deos*, rectè.

verſ.35. *Deos cœlites intellectu veſtigamus*] Vide Heinſium ad Maximum Tyrium pag.139.

verſ.38. *Vos ô clariſſima mundi*] Virgil.1. Georgic.

v.41. *Solem diei opificem, lunamque ſolis æmulam*] *τὸ Solem* delet Florent. & Bremenſ. codex. Feſtus Auienus pag.83.

—ignea cuius
Lumina ſunt latè, & ſoror ille diei
Tendat ut infuſi rutilum iubar, altera noctis
Vt face flammanti tenebroſos rumpat amictus.

Corniculata] Feſtus Auienus: ---*omnia certis*
Indiciis tibi Luna dabit, ſeu lucis vtrinque
Cæſa facem, ceu cum teretem concreſcit in orbem.

pag 41.v.1. *Protumida*] alii *pertumida.*

v.2. *Faceſſat à Sole*] Rom.& Aldus *ea ceſſat à Sole*, malè.

v.6. *Multiuaga pollens*] Sic Bremenſ. alii *multiiuga*

iuga

iugap. Stewech.*m.pallens.* Vide eum ad Vegetium lib.ult.cap.41.

v.8. *Lucis indiga*] Florent.& Rom.*Lucis indicia*, malè. Feſtus Auienus in Aratæis Prognoſt.p.116.

-- ſeu plenum luminis orbem
Cynthia diſtendit, ſeu cum teres ambitus olli
Ceditur, & media velut indiga lucis, utrinque
Suſtinet obducta ſibimet diſpendia formæ,
Cornua prima replens, & cornua feſſa dehiſcens.

Chalcidius in Platonis Timæum pag.112.

v.4. *Æſtimans*] Brem.*æſtuans*. Rom & Ald.*extimans*.

v.9. *Solis obſtiti*] Sic verè & ingenioſè Scaliger & 2. Baſil.mſſ.*ſ.obſtitit.* Vulgatæ editiones, *ſ. obſiſtit.*

v.11. *Notham iactat de corpore*] Lucret.lib.5.Obſeruat.ad Arnobium lib.2.fol.46.

verſ 13. *Cur neque de ſole, neque de luna facile coniectauerit*] Florent. *tamen neque de ſole n.d.l f. cunctauerit.*

v.15. *Septem ſtellæ*] Reſcribe ex manuſcripto Bremenſi, & excerptis Batauicis: *quinque ſtellæ q. v. v. a. p.* Cicer.lib.1.Tuſcul.Quæſt. fol.88. *Aſtra ſuſpeximus, tum ea quæ ſunt infixa certis locis, tum illa non re, ſed vocabulo errantia. Archimedes Lunæ, Solis, quinque errantium motus in ſphæram collegit*, lib.2.de Diuinat.fol.196. *Sol & Luna quem motum habeant, quem verò ſtellæ, quæ errare dicuntur.* Macrobius in Somn. Scipionis libr.1. cap.14. *Sunt ſtellæ quidem ſingulares, ut erraticæ quinque.* Agellius lib.14 cap.1. Mart.Capel.lib.8 pag.787. Nicetas in Theſauro Orthodox. fidei lib.1.cap.8.doctè.

verſ.21. *Obſtito*] Flor.*Abſtituto*. Rom.*Obſtitato*, ineptè.

v.16. *Inde flexo*] Scoppius *inflexo.*

v.17. *Diuinis vicibus*] *Diutinis v.* Bremenſis.

v.18. *Curriculi ſpecie*] Brem *circuli ſ.*

v.21. *Signorum ortus & obitus comperit*] Expreſſum ex Catullo de *Coma Berenicis*, Epig.76.

Qui ſtellarum ortus comperit atque obitus.

v.23. *Locato*] Non eſt in Batau. excerptis.

v.25. *Arcturum*] Hunc verſum Fuluius Vrſinus ex Virgil. Æneid.3. v.516. lacunæ explendæ aptè repoſuit, cuius emendationem approbant Membranæ Leidenſes, Excerpta Batavica & Florent. in quibus legitur, *Arcturum, Phiotum, geminoſq; triones.* Arcturum dicit cuſtodem vrſæ, Hyadas Pluuias, geminoſque triones, boues duos. Vide Veteres Criticos ad hunc verſum. Agellium libr.10 cap.9. & Jo. Ludouicum de la Cerda in Notis eruditis ad libr.1. Æneid. & 2. Georg.

v.26. *Quibus cœli chorum*] Plato in Epinomide adeundus.

v.27. *Viſimus*] Excerpta Batauica, *vicimus*, malè.

v.32. *Mirabundi*] alii *rimabundi.*

Acrius contemplantes] Batau. excerpta, *arctius contemplantes.*

Acie mentis] Aldus *facie mentis* malè.

v.34. *Numero, ſitu nominum*] Rom. *ſitunomie.* Excerpta Batau. *numeroſitate nominum.* Probè Martianus Cap. libr. de Nup. Philolog. pag.15. *Tunc etiam ut inter alios potiſſimi rogarentur, ipſius collega Iouis, qui biſſeni cum eodem Tonante numerantur, quoſq; diſtichon complectitur Ennianum,*

— Iuno, Veſta, Minerva, &c. Suidas Ὑγίεια.

v.41. *Quas eorum*] Florent. & Batau. *quibus eorum.*

Pag. 43.

Pag.43.v.1. *Priua vera rationis*] Sic diſertim Romanus, Ald. Membranæ Bremenſ. & Baſ.1. Floren. & Excerpt. Batau. *praua vera r.* alii, *priuata v.r.* minus benè.

v.2. *Scrupuloſiſſimo cultu*] Leid. *ſ. vultu.*

Inſolentiſſimo ſpretu] Rom. & Ald. *inſolentiſſimo ſpiritu.*

v.3. *Pars in contemptum, pars in ſuperſtitionem tumida*] Florent. *Pars in contemptu, pars in ſuperſtitione timida* vel *tumida.*

v.6. *Diſcretos*] Bat. Excerp. *diſertos.*

v.7. *Sed inſciè metuunt*] Ful. lib. *ſed veriſſimè m.*

v.8. *Quos Deos Plato exiſtimat naturas incorporales*] Floren. Baſ.1. & Brem. *Quod eos P. natura i.* Wower. *quod Deos P. e. veros incorporales.*

v.10. *Sua quidem natura*] Flor. *ſuaq; natura.*

v.11. *Sibi prompto nutu*] τὸ *nutu* non eſt in Flor. & Brem. Baſ. Ald. Rom. *prono nutu* legunt.

Perfecto] Rom. *porrecto.*

v.15. *Nulla vice ad alicuius rei munia*] Flor. *N. v. a. a. r. mutua.*

v.17. *Plato cœleſti facundia præditus*] Auguſt. de Ciuit Dei lib.9. cap.16. & Maximus Tyr. diſſert.1.

v.22. *Semouerunt*] Alii *mouerunt.* Auguſt. *remouerunt.* Brem. *admouerunt.* Ald. & Rom. *ſemouerint.*

v.23. *Arctiſſimis tenebris*] Auguſt. *altiſſimis t.*

Rapidiſſimo coruſcamine] Roman & Baſil.1. *rapaciſſimo c.*

v.28. *Receptui canam*] Baſil.2. *receptum canam,* malè.

v.31. *In curia bellæ diſciplina*] τὸ *bella* delet Florent. Brem. Ald. & Rom.

Ac piacularibus deprauarunt, ſceleribus imbuerunt]

Sic Membran.Florent.Excerpta Batau.& Bremenſ. Leidenſis: *A.p.errorib.deprauauerint ſ.incubuerint & efferarint.* Aldus & Rom. *e.d.piacularibus ſceleribus præbuerunt.*

v.35. *Sed de natura diſtributione*] Hæc malè omittit Aldus.

Diſſeramus] Flor. *Diſſeremus.*

v.36. *Ratione plaudentes, oratione pollentes*] Ita hic locus legitur apud Auguſt.de Civitat.Dei lib.9.cap. 8. Coluius *r.cluentes.* Ludouicus Viues *R.gaudentes.* Wower.inuerſis verbis *r.pollentes, oratione plaudentes* emendandum arbitratur.

v.40. *Sigillatim*] Rom. *ſingulatim.*

verſ.40. *Cuncti tamen*] Coluius *cunctim perpetui viciſſem ſp. mutabiles.* Videndus Plato 4. de legibus.

pag.44.v.1. *Tarda ſapientia*] Vnde & Plato beatos homines pronunciat, qui etiam in occidua ſenectute ſapientiam aſſequuntur.

v.2. *Habetis interim bina animalia*] Vide Auguſtinum de Ciuit.Dei lib.9.cap.12.

v.5. *Communicatu*] Fuluii liber *concomitatu* malè.

v 7. *Subſiciua*] Auguſtinus legit *ſucciſiua*, Brem. *ſucceſſiua.*

v.8. *Ad miſerias infimata*] Sic rectè Rom. Aldus, Auguſtinus, & mſſ. Bremenſis. in Florent. & Leidenſi eſt, *infirmata*, malè. Verbo *infimare* bene reſpondet τῷ ſublimare, atque ita loquitur lib.1.Metamorph. *Manes ſublimare, Deos infimare.*

verſ.10. *Seiugatam eſſe*] Hæc delet manuſcriptus Bremenſis. Florentin. pro *ſeiugatam*, *eampſe* legit.

v.11. *Nullus Deus miſcetur hominibus*] Vide Platonem in *Conuiuio* fol.203. & Auguſtinum de Civi. Dei lib.9. cap.16.

v 13. *Attrectatione*] Rom. Baſ.1. Auguſtanus *contractione*.

v.16. *Solo intellectu; neque prompto noſcuntur*] Flor. *ſola intellecta, n.p. naſcuntur*, malè.

v.19. *Nutabilem ſuggeſtum*] Vulgo, *mutabilem ſ.* ſuprà: *humilia ſublimare, nutantia fulcire.* Auguſt. de Civit. Dei lib.1. cap.1. *Cacumina temperali mobilitate nutantia.* Eucherius ad Valerianum *nutant celſa faſtigio.*

v.23. *Ipſa rebus*] Dele has voces iubentibus membranis Flor. Bremenſ. & Fuluianis.

v.24. *Aliquis*] Flor. *aliqui.*

v.25. *Faciam*] Sic Flor. Bat. & Puteani Excerpta. *miſſam faciam*, Leidenſ. & Baſil.2. *patefaciam*, malè.

v 26. *Repelluntur*] Vulgò *pelluntur.*

v.29 *Equiſo*] Flor. *Equitio.* Rom & Aldus *Equiſio.* Baſ. 2. *equiſitio.*

Bōbſequa] Rom. *Bubſequa*, Bremenſ. *Buſſeca.* Baſ. 2. Excerpt. Bat. & Puteani B *ſequa.*

verſ.33. *Preces allongabo*] Gloſſæ antiquæ: ἱκεσίαν προσφέρω *allego*, ubi verius eſſe autumo, *preces allego.* Sed alibi, πρόσθεσις *allegatio.* Et in Apolog. *In templo preces allegant.*

v.41. *Rutilos recens cognitos*] Sic rectè manuſcripti Flor Leid. & Brem. Turnebus & Pithæus, Rom. & Ald. *internuclos*, Coluiius *tirunculos*, malè reponunt.

pag.45. v.1. *Ferociſſimo*] Brem. *fortiſſimo.*

verſ 2 *Aduraт*] Flor. Baſ 2. Leid & Puteani Excerpta, *aduenerat*, ut apud Plautum in Trucu-

lento, *date mihi huc ſtactam, ut venerem Lucinam meam.*

v.4. *Dextra mihi Deus & telum*] Sic & Scythæ per ventum iurabant & acinacē. Vide Lucianum in Toxari.

v.7. *Propter quod*] Vulgò *per quod.*

v.5. *Rubiginoſum*] Ald. *Rubigioſum.*

v.7. *Neue per iſta iuretur*] Totam hanc periodum veluti ſpuriam Wower. tollit.

ver. 8. *Iouis iurandum*] Non eſt in Florentino, Rom & Aldo. Vide Lipſ. Elect. 1. cap. 18.

v.13. *Reſpondebit*] Flor. *reſponderit.*

v.14. *Alienatos à nobis Deos prædico*] Vide Platonem in Conuiuio.

v.16. *Neque enim illos ſacris rerum humanarum, ſed à contrectatione*] Flor. Brem. & Leid. *neque e. i. ſacra r. h. ſ. contrectatione.* Vnde Scoppius *neque e. i. à cura r. h. ſ. contrectatione.*

Aduerſatorem malis] Stewech. *auerſatorem malis.*

v.17. *Cæterum ſunt quædam diuinæ mediæ poteſtates*] Plato Epinomide fol. 984. μετὰ δὲ τούτους αἰσθανόμεθα γεγονότα, καὶ ὑπὸ τούτοις ἑξῆς δαίμονας ἀέριον δὲ γένος ἔχον ἕδραν τρίτην καὶ μέσην τῆς ἑρμηνείας αἴτιον, εὐχαῖς τιμᾶν μάλα χρεὼν, χάριν τῆς εὐφήμου διαπορείας.

v.19. *Interſitæ aeris ſpatio*] Brem. *Interſito aeris ſ.*

v.20. *Græco nomine*] Flor. *Græci n.*

v.21. *Inter terricolas, cœlicolaſq; vectores*] Brem. *inter homines cq; v.* Photius ex Hierocle fol. 750. Plato τὰ σώματα πρῶτα οὐράνια καλεῖ, καὶ θεούς, τὰ δὲ μέσα λογικὰ αἰθέρια καὶ δαίμονας ἀγαθοὺς ἑρμηνέας τε καὶ ἀγγέλους τῶν συμφερόντων ἀνθρώποις γινομένους.

Terricolas] Malè abeſt à Florentinis.

v.22. *Vltro citroq;*] Flor. *Vltro citro.*

v.23. *Vtrinque*] Flor. *vtriuſque.*

verſ.24. *Salutigeri*] Fulu. mauult *Salutigeruli* ex Plauti Aulul. ſcæna: *Narraui amicis*, &c. quomodo etiam legiſſe videtur Cælius Rhodiginus antiqu. lection. lib. II. cap. III. Mihi non diſplicet Bremenſis Codicis lectio, *ſalutiferi.*

Vt Plato in Sympoſio autumat] Vide illum fol. 202. & Notata ad Minutium Felicem fol. 4. Chalcid. pag. 225.

v.25. *Denunciata*] Lipſ. *Deum nuncia*, malè.

v.27. *Singula proinde ut eſt eorum*] Flor. & Brem. *ſinguli eorum proinde ut eſt.*

v.28. *Conformandis*] Sic Flor. & Fuluii liber. Vulgò *confirmandis.* Vide Minutium Felicem fol. 43.

v.30. *Vatibus inſpirandis*] Sic mſſ. omnes, quod ineptè Vulcanius mutauit in *Tagibus i.* Minutius Felix fol. 19. *Authoritatem quaſi præſentis numinis conſequuntur, dum inſpirantur interim vatibus, dum fanis immorantur.*

v.33. *Dæmonum obſequia & opera*] Plato in Epinomide fol. 984.

v.35. *Comminarentur*] Rom. *commoneant.*

v.36. *Extiſpicia*] Vulgò *auſpicia.*

v.37. *Addicant*] Vulgò *adiiciant*, malè. Vide Indicem.

v.35. *Hannibali ſomnia orbitatem oculi*] Cum columnam auream, quæ eſſet in fano Junonis Laciniæ auferre vellet. Cic. de diuin. lib. 2. fol. 185.

v.35. *Flaminio extiſpitia*] Val. Max. lib. 1. cap. 6.

verſ.36. *Attio Nauio*] Eum præſtantiſſimum omnium Augurum appellat Dionyſius Halicarnaſſ. antiq. Rom. libr. 3. fol. 203. Liv. lib. 1. Lactant. lib. 2. cap. 19. Cic. 1. de diuin. fol. 182.

v.25. *Excellentiſſimus*] Colu. *excelſiſſimus*.

v.29. *Citima Lunæ*] Flor. Leid. & Brem. *citimam l.* Vide Auguſt. de Ciuit. lib. 8. c. 15.

Helicemq́ ætheris ſ. pono] Brem. & Leid. *felicemq́ p.* Puteani excerpta *facemq́ p.* malè.

v.29. *Exordium eſt*] Rom. Leid. & Brem. *exortum eſt.*

Porro ætheris] Brem. *partem æ.* à Puteani manuſcripto τὸ *porro* abeſt.

v.33. *Sedulò aduertas*] Bremenſ. *ſedulè a.*

v.34. *Terreſtre animal*] Flor. & Leid. *per terreſtre animal.*

v.38. *Remigia pennarum*] Brem. *regimina p.*

pag. 47. v.5. *Tertia qua*] Flor *texta qua.*

v.7. *Inolita*] A Scaligero hæc emendatio. Floren. Rom. Brem. & Leid. *amolita* legunt, malè.

v.10. *Incedant*] Flor. *incedat.*

v.19. *Vegetioris*] Florent. *veterioris*. Schik. *ventoſioris.*

v.20. *Non ſecus quàm plumbi robur*] Sic Brem. & Fuluii liber. in Florent. & Leidenſi legitur *plumbi robus.* Vnde Mercerus in Notis ad Nonium pag. 94. *plumbi rodus* facit. Sed priorem rectè explicat Scoppius.

Suapte vi caduca] Reſcribe ex Flor. Fuluio, Excerpt. Bat. & Put. *ſuopte niſu caduca.*

v.24. *Si aliquo humore fœcundæ*] Brem. *ſi a. humecto f.* Fuluii liber, *ſi aquæ humore f.* bene.

v.28. *Cano agmine*] Rom. *cauo a.* malè.

v.29. *Tonitru*] Rom. & Aldus *tonitruum*. Stew. *tonitrum.*

v.30. *Principio tonitru*] Lucret. lib. 6.

v.31. *Propterea, quia*] mſſ. omnes *propter alia.*

v.32.

v.32. *Propugnantibus ventis*] Excerpt.Batau.*propter nantibus velis*,ineptè.

v.36. *Tumida*] Coluius *humida.*

verſ. 35. *Concreta multo minus & tanto ſubtiliora*] Floren.& Leid.*concreta multo tanto ſubtiliora.* Brem. *c.m.ſubtiliora.*

v.35. *Nulli hominum*] Flor.*nemini h.*

Offerant] Flor.*offert.*

pag.48.v.1. *Immoretur*] Brem.*moriatur.*

v.2. *Noſtri tuoris*] alii *noſtri oris*,vel *noſtri vigoris.*

v.3. *Tranſmittant*] Brem & Leid.*tranſmutant.*

v.9. *Soli perſpicua eſt*] Homer.Iliad.*α*:

οἴω φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο.

v.6. *Enunciabo*] Brem.*nuncupabo.*

v.10. *Iuturna*] Rom.& Brem.*matrona.*

Virgiliana] Brem.*virginum alia*,mal...

v.12. *Prorſus*] Rom.*protinus.* L.ge cum Lipſio, *potius quam Plautinus miles.* Ele..c.2.cap.21.

v.13. *Ceteros*] Rom.*cunct...*

v.14. *Ex hoc fermè D...onum numero*] Citat hunc locum Auguſtinus de ciu.Dei lib.9.cap.3.

v.16. *Euehere ill... ontra auerſari*] Flor.& Leid. *Et verè illos ſecund... aduerſari & affligere.*

v.20. *T...elæ*] Sic Flor.& Aldus. Leid.& Rom. *turbellæ.* ..em.& Baſ.2.*turbulæ.* Auguſt.de Ciuit.Dei lib.9..5.

.26. *Suapte ſponte*] Excerp.Bat.*ſua natura.*

v.28. *Perſectus*] Flor.*perfectus.*

verſ.30. *Sponte capeſcat nova*] τὸ *ſponte* adiiciunt Memb.Flor.& Brem.

v.29. *Migrarit*] Flor.*migrat.*

v.31. *Mutata ratio*] Rom.*mutatio.*

v.35. *Ab omnibus animi paſſionibus*] τὸ *animi* non eſt in Flor.

Digitized by Google

v.38. *Congruunt*] Brem. *conueniunt*.

pag.49 v.5. *Dæmones ſunt genere animalia*] Plato in Timæo & Auguſt. de Ciuit. Dei lib.8. cap.16. libr. 9. cap.8.

v.2. *Donis inuitentur*] Manuſcriptus Fuluii *donis mutantur*, malè Arnobius lib.1. *Deos thure inuitatis incenſo*. Ad quem locum vide quæ notaui.

v.14. *Fides impertienda eſt*] Scaliger *F. impetrienda*, rectè. Cic. de diuinat. lib.1. fol.181. *Vt nunc extis, ſic tum auibus magna res impetriri ſolebant*. Feſtus *impetritum*.

v.15. *Lætioribus vel triſtibus hoſtiis*] Auguſt de Ciuitate Dei lib.2. c.11. *Labeo quem huiuſcemodi rerum peritiſſimum prædicant, numina bona à numinibus malis, iſta etiam cultus diuerſitate diſtinguit: ut malos Deos propitiari cædibus & triſtibus ſupplicationibus afferat, bonos autem obſequiis lætis atque iucundis, qualia ſunt, ut ipſe ait, ludi, conuiuia, lectiſternia*.

v.17. *Ægyptia numina*] Lege cum Bremenſi *Aegyptiaca numina*. Maximus Tyrius diſſert. 38. παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις ἰσοτιμίαν μὲν ἔχει τὸ θεῖον τιμῆς καὶ δακρύων.

v.19. *Et tympaniſtarum*] Hæc delet Manuſcriptus Bremenſis.

v.18. *Cymbaliſtarum*] Rabanus Maurus Comment. in Judith mſ. *Cymbala ſunt paruiſſimæ phialæ permixtis metallis compoſitæ, ventricula ſua in latere habentes, quæ artificioſa modulatione colliſæ, acutiſſimum ſonum delectabili conſonatione reſtituunt*.

v.20. *Longa varietate*] Flor. *longè v*.

v.22. *Effigies*] Leid. & Baſ.2. *effigia*.

v.19. *Choraularum*] Brem. *choraulearum*.

v.25. *In ſomniis*] Abeſt τὸ *in* à Flor. & Brem. Vide Notas ad Minutium pag.43.

v.23.

v.23. *Regiones*] Rectè inducũt hanc vocem membranæ Flor. & Leid.

v.30. *Superſedebo*] Rom. *reſidebo*.

v.31. *In his rebus*] τὸ *in* adieci ex Florentino.

v.34. *Quo*] Flor. *Quod*

v.32. *Certam fidem*] delet Bremenſis.

v.35. *Deque eius amico numine*] Stewechius *Deiq; eius a.n.*

v.38. *Diine hunc ardorem*] Excerpta Batau. *Diiq; hunc ardorem menti accommodant*. Vide Indicem.

v.39. *Euryale an ſua*] Hic verſus abeſt à Floren. & Bat. Excerptis.

v.36. *Animus humanus*] Vide Auguſt. de Ciuit. Dei lib. cap. 11.

v.41. *Iam prius*] Flor. *iam diu*.

pag. 50. v.6. *Genium & genua precamur*] In Flor. eſt *g. & g. precantur*. Wow. legit, *vt ea preces teſtantur, quibus genium precamur*, quod poſtea etiam reperi in Excerpt. Batauic.

v.7. *Obteſtari*] Fulu. *Obſtare*.

v.9. *Significatu*] Ald & Baſ. *ſignatu*.

v.10. *Emeritis ſtipendiis*] Brem. & Leid. *emeritus ſ.* Rom. & Ald. *exutus ſtipendiis*.

v.11. *Lemurem*] Flor. & Leid. *lemurum*.

v.12. *Dictitatum*] Aldus *dictum*, malè.

Poſterorum ſuorum] Florent. *quo poſteriorum*, malè.

v.13. *Placato*] alii *pacato*,

Quieto numine domum poſſidet, lar dicitur] Seruius Grammaticus in Gloſſis mſſ. *Lar* θεὸς οἰκίδιο. Gloſſæ antiquæ θεοὶ κατοικίδιοι *Lares familiare*, ἥρωες κατοικίδιοι. Hieronymus in Eſaiam tomo 4. cap. 57. fol. 186. edit. Plant: *Nullus erat locus, qui nõ idololatria for-*

dibus inquinatus, in tantum, vt poſt fores domorum idola ponerent, quos domeſticos appellant Lares, & tam publicè, quàm priuatim animarum ſuarum ſanguinem eis funderent. Hoc errore & peſſima conſuetudine vetuſtatis multarum prouinciarum vrbes laborant, ipſaq; Roma orbis domina in ſingulis inſulis, domibuſq; tutelæ ſimulachrum cereis venerans ac lucernis, quam ad tuitionem ædium iſto appellant nomine, vt tam intrãtes, quàm exeuntes domus ſuas inoliti ſemper commoneantur erroris.

v.15. *Nullis bonis ſedibus*] Wower. *n. propriis ſ.*

Incerta vagatione] Sic Leid. & Brem. Aldus *in terra vagatione.* Florent. *incerta vacatione.* in Rom. *intervagatione.* Propertius lib. 4.

Nocte vagæ ferimur, nox clauſas liberat umbras.

v.17. *Laruas perhibent*] Gloſſæ *larua*, δαιμόνιον εἴδωλον. Papias: *Laruæ ex hominibus facti dæmones dicuntur, qui mali meriti fuerunt, quorundam natura eſſe dicitur terrere paruulos, & in angulis garrire tenebroſis.*

v.19. *Manem Deum nuncupant*] Aldus *Manum.* Rom. *Manen.* Baſil 1. *Manium D. n.* Vide Auguſtinum de Ciuit. Dei lib. 9. c. 11. Papias: *Manes Deos mortuorum dicunt pagani, quorum poteſtatem infra lunam & terram aſſerunt.*

v.22. *Vero numine*] Scoppius *Prænomine*, ex mſſ. Fuluii.

v.23. *Præditi*] Scaliger *proditi*, bene.

Ceremoniis aduertuntur] Rom. & Ald. *c. v. admittuntur*, malè. Infra: *bonorum probator, ſi ritè aduertatur.*

In Bœotia Amphiaraus] Flor. *Amphiareus.* Rom. *Amphiaranus*, malè. Tertullianus de anima cap. 45. *Amphia-*

Amphiaraum apud Oropum in confinio Bœotiæ oracula reddidiſſe, dicit. Pauſanias in Atticis fol.33.Ariſtid. orat. in Aſclepiadas. Notæ ad Minutium Fel.p.42.

v.24. *In Africa Mopſus*] Tertull.de anima cap. 47. *Oraculis hoc genus ſtipatus eſt orbis, Mopſi in Cilicia*,&c. Vide Procopium, Ciceronem de diuinat. & Cœlium Rhodiginum in antiquis lectionib.

In Ægypto Oſiris] Fusè Syneſius & Plutarch.in libello *de Iſide & Oſyride.*

v.25. *Alibi gentium*] Malo cum Rom.*aliubig.*

Aeſculapius vbique] Æſculapius plurimis in locis cultus, ut obſeruat Lilius Gyraldus Syntag.7. hiſtor.Deorum.

v.26. *Corpore humano*] Floren.& Rom.*c.numero.* Excerpta Puteani, Bat.& Bremenſ.*c.viuo.*

v.29. *Certis poteſtatibus curantur*] Scal.manuſcriptus Puteani & Fuluii *c.p.curant*, rectè. Rom.& Aldus, *c.precatibus procurantur.*

v.30. *Somnus atque amor*] Vide Platonem in Conuiuio.

v.33. *Singulis hominibus in vita agenda teſtes & cuſtodes*] Alcinous cap.15.& 16. Origenes contra Celſum libr.8. Jamblichus de myſteriis Ægyptiorum pag.168.& ſeq.

v.36. *Vita edita*] Brem.*vita reddita.* Vide Platonem in Phædone fol.107.& ſeq.

v.37. *Raptare ilico*] *τὸ ilico* malè Vulcanius delet.

v.38. *Dicenda*] Flor.*dicunda.*

v.40. *Prorſus illius*] Scaliger *pro illius*, bene.

pag.51.v.1. *Auſcultatis*] Rom.*oſculatis*, malè.

v.2. *Nihil omnino*] Vulgo *nihil homini.*

v.4. *Participet*] mſ.Puteani, *percipiat.*

v.6. *Prorſus cuſtos*] Quintil.declam.252. *Unde tan-*

Digitized by Google

tus ac tam prorſus domus tua tumultus. Nihil igitur mutandum.

verſ.9. *Aduertatur*] Sic Scaliger. alii *animaduertatur.*

v.11 *Proſpector*] Ald. Rom. & Baſil. *proſpectator.*

v.12. *Tutator*] Rom. Ald. & Baſ. *viator.* Stew. *vitator.*

v.13. *Tum in ſomniis, tum in ſignis*] Rom. *tum in ſomnis, tum ſignis.* Vide Jamblicum de myſteriis Ægyp. pag 52. & 84.

v.14. *Mala auerruncare*] Brem. *mala intruncare.* Rom. *m. auertere,* malè. Varro de lingua Lat. libr. 4. *Ab auertendo auerruncare, & Deus qui eius rebus praeſt, Auerruncus.* In Gloſſis dicitur ἀλεξίκακος. Vide Notas ad Arnobium.

v.16.17. *Socrates Apollinis teſtimonio ſapiens*] Plato Apologia pag. 21. τῆς ἐμῆς εἰ δή τίς ἐστι σοφία καὶ οἵα μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι τὸν Θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. Χαιρεφῶντα γὰρ ἴστε δήπου· οὗτος ἐμὸς ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἑταῖρός τε καὶ ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην καὶ μεθ' ὑμῶν κατῆλθε· καὶ ἴστε δὴ οἷος ἦν Χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἐφ' ὅ,τι ὁρμήσειε, καὶ δή ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν ἐτόλμησε τοῦτο μαντεύσασθαι· καὶ ὅπερ λέγω, μὴ θορυβεῖτε ὦ ἄνδρες· ἤρετο γὰρ δὴ εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος. ἀνεῖλεν οὖν ἡ Πυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. Vide Annotat. ad Minut. Fel. pag. 20.

v.21. *Interfectis*] Rom. & Brem. *interſectis.* alii *internectis.* Fuluii liber *interiectis*, Wowerus *imperfectis.*

v.23 (*Claudicaret*] Flor. *clauderet.*

Multa ſunt enim multa] Poſterius *multa* delent Flor Rom. & Ald.

v.28 *Agamemnon regno pollens*] Ciceroni libr. 9. Epiſt. ad familiar. *rex regum.*

v.30

v.30. *Peritia memoratus*] Ald. & Rom. *p. vita moratus.*

v.32. *Quis tali in tempore ad dicendum exortus*] Sic Fuluius. in Flor. Leid. Brem. Aldo & Rom. eſt *exhortatus.* Stewech. *exoptatus* legit.

v.35. *Annis hebere*] Rom. & Aldus *a. abire*, malè.

v.34. *Experimentis catus*] Sic Flor. & Fuluii liber, Brem. *experimentis canus*. Leid. & Rom. *e. cautus.*

v.35. *Vigere*] Stew. *vegere.*

v.36. *Rebus creperis*] Brem. *r. corporeis*, ineptè.

v.37. *Deligendi*] alii *diligendi*, malè. Plautus Amphitr. Sc.1.

Cõtinuo Amphitruo delegit viros primorũ principes.

Spectatores] Fuluius & Stewech. *ſpeculatores*, benè, κατάσκοποι.

v.38. *Diriguntur*] Brem. & Flor. *diliguntur.*

v.40. *In Aulide deſidibus*] Rom. *in A. deſidentibus.* Flor. *ab Aulide de cadibus*, malè.

Ac tædiosè ventis abnuentibus] Flor. Brem. & Leid. *ac tædio abnuentibus.* Rom. & Aldus *retrò v. abnuentibus.* Schickeradus *ac Rhæteo v. a.* Vide Daretem Phrygium de excidio Troiæ, pag. 165.

pag. 52. v.1. *Per fibrarum notas*] Per illarum enim inſpectionem voluntas Deorum exquirebatur, ſicuti dixi ad Arnobium lib. 2. fol. 64. Adde Artemidorum Oneirocrit. libr. 2. cap. 74. Zenonem *ſermone de Jona* pag. 114. Nicephorum ad Syneſium de Inſomniis fol. 358. οἱ μὲν οὖν φησὶν ἐκ τῶν ἀστέρων προορῶσι τὸ μέλλον. οἱ δὲ ἐκ τῶν σπλάγχνων τῶν ἀνατεμνομένων σφαγίων. ὁ δὲ θυτικὴ ἢ ἔντομος λέγεται πρόγνωσις. οὐ πᾶσι δὲ τοῖς σπλάγχνοις οἱ μάντεις ἐχρῶντο πρὸς δήλωσιν τῶν ἐσομένων, ἀλλὰ τῷ ἥπατι μόνῳ: Sed hoc poſtmodum decretis Imperialib. ſeriò prohibitũm. Imppp. Gratianus, Valentinianus, & Theodoſ. leg. 9. Cod. Theodoſiani *de paganis ſacrific. & templis*

lento, *date mihi huc ſtactam, ut venerem Lucinam meam.*

v.4. *Dextra mihi Deus & telum*] Sic & Scythæ per ventum iurabant & acinacē. Vide Lucianum in Toxari.

v.7. *Propter quod*] Vulgò *per quod.*

v.5. *Rubiginoſum*] Ald. *Rubigioſum.*

v.7. *Neue per iſta iuretur*] Totam hanc periodum veluti ſpuriam Wower. tollit.

ver.8. *Iouis iurandum*] Non eſt in Florentino, Rom & Aldo. Vide Lipſ. Elect. 1. cap. 18.

v.13. *Reſpondebit*] Flor. *reſponderit.*

v.14. *Alienatos à nobis Deos prædico*] Vide Platonem in Conuiuio.

v.16. *Neque enim illos ſacris rerum humanarum, ſed à contrectatione*] Flor. Brem. & Leid. *neque e.i. ſacra r.h.ſ. contrectatione.* Vnde Scoppius *neque e.i. à cura r.h.ſ. contrectatione.*

Aduerſatorem malis] Stewech. *auerſatorem malis.*

v.17. *Cæterum ſunt quædam diuinæ mediæ poteſtates*] Plato Epinomide fol. 984. μετὰ δὲ τούτους αἰθάνυμιθα γεγονότα, καὶ ὑπὸ τούτοις ἑξῆς δαίμονας ἀέριον δὲ γένος ἔχον ἕδραν τρίτην καὶ μέσην τῆς ἑρμηνείας αἴτιον, εὐχαῖς τιμᾶν μάλα χρεών, χάριν τῆς εὐφήμου διαπορείας.

v.19. *Interſita aeris ſpatio*] Brem. *Interſito aeris ſ.*

v.20. *Græco nomine*] Flor. *Græci n.*

v.21. *Inter terricolas, cœlicolaſq́; vectores*] Brem. *inter homines cq́;. v.* Photius ex Hierocle fol. 750. Plato τὰ σώματα πρῶτα οὐράνια καλεῖ, καὶ θεούς, τὰ δὲ μέσα λογικὰ αἰθέρια καὶ δαίμονας ἀγαθοὺς ἑρμηνέας τε καὶ ἀγγέλους τῶν συμφερόντων ἀνθρώποις γινομένους.

Terricolas] Malè abeſt à Florentinis.

v.22. *Vltro citroq́;*] Flor. *Vltro citro.*

v.23.

v.23. *Vtrinque*] Flor. *vtriuſque.*

verſ.24. *Salutigeri*] Fulu. mauult *Salutigeruli* ex Plauti Aulul. ſcæna: *Narraui amicis*, &c. quomodo etiam legiſſe videtur Cælius Rhodiginus antiqu. lection. lib. 11. cap. 111. Mihi non diſplicet Bremenſis Codicis lectio, *ſalutiferi.*

Vt Plato in Sympoſio autumat] Vide illum fol. 202. & Notata ad Minutium Felicem fol. 4. Chalcid. pag. 225.

v.25. *Denunciata*] Lipſ. *Deum nunçia*, malè.

v.27. *Singula proinde ut eſt eorum*] Flor. & Brem. *ſinguli eorum proinde ut eſt.*

v.28. *Conformandis*] Sic Flor. & Fuluii liber. Vulgò *confirmandis*. Vide Minutium Felicem fol. 43.

v.30. *Vatibus inſpirandis*] Sic mſſ. omnes, quod ineptè Vulcanius mutauit in *Tagibus i.* Minutius Felix fol. 19. *Authoritatem quaſi præſentis numinis conſequuntur, dum inſpirantur interim vatibus, dum fanis immorantur.*

v.33. *Dæmonum obſequia & opera*] Plato in Epinomide fol. 984.

v.35. *Comminarentur*] Rom. *commoneant.*

v.36. *Extiſpicia*] Vulgò *auſpicia.*

v.37. *Addicant*] Vulgò *adiiciant*, malè. Vide Indicem.

v.35. *Hannibali ſomnia orbitatem oculi*] Cum columnam auream, quæ eſſet in fano Junonis Laciniæ auferre vellet. Cic. de diuin. lib. 2. fol. 185.

v.35. *Flaminio extiſpitia*] Val. Max. lib. 1. cap. 6.

verſ.36. *Attio Nauio*] Eum præſtantiſſimum omnium Augurum appellat Dionyſius Halicarnaſſ. antiq. Rom. libr. 3. fol. 203. Liv. lib. 1. Lactant. lib. 2. cap. 19. Cic. 1 de diuin. fol. 182.

v.35. *Comminarentur*] Fulu. *comminarent*.

v.38. *Tarquinius Priſcus*] Liu.libr.1.Cic 1.de diuinatione.

v.40. *Ariolum*] Vulgò *ariolorum*.

v.41. *Tuſcorum piacula*] Sic Flor.& Fuluii liber. Wower.& Baſ.2. *tonitorum p.* malè. Sidonius Apollinaris Paneg.ad Majoranum verſ.263.

Fulgura ſi Thuſcus, ſi Theſſalus elicit umbras.

Et alibi:

Nec qua fulmine Thuſcus expiato
Septum numina quærit ad bidental.

v.39. *Seruius Tullius*] Cic.de diuinat.1.fol.191.

Colluminetur] Brem. *colluſtretur*.

v.[illegible]. *Fulguritorum*] Leid.Baſil.2.& Flor. *fulguratarum*.

pag.46.verſ.4. *Corroget*] Rom.& Ald. *corrodat*, Wower. *corripiat*.

Cotificet] Hæc eſt lectio priſcarum editionum Florent.Leid.& Brem. legunt *nauem velificet*, unde Lindenbrogius ad Catalecta Veterum poetarũ pag. 319.& Wowerius *auem velificet* fecerunt. Schikeradt *cotiſicet*. Lipſius Elect.1.cap.18. *cotim ſicet* pro *c. ſecet*, cui patrocinatur Valer.lib.1.cap.4. Liuius lib. 1.cap.38. Lactantius lib.2.cap.7. *Cape, inquit, hanc cote, eamq; nouacula diſſice* (ineptè inibi reponit Thomaſius *diſice*) *at ille incontanter accepit, & ſecuit.*

verſ.5. *Vel Sibylla vatiloquia verſificet*] Hæc verba non ſunt in manuſcriptis Florentinis.

v.8. *Mediorum diuorum*] Vulgati non agnoſcunt, τὸ *diuorum*.

Aetiis plagis] Florent. Romanus & Baſil. *aeris plagis*.

v.15.

v.15. *Sunt quædam propria*] Flor.& Excerpta Bat. *ſit,quæ propria.*

v.14. *Siquidem Ariſtoteles auctor eſt*] Lib.5.de hiſt. animal.cap.19. ἐν δὲ κύπρῳ, οὗ ἡ χαλκῖτις λίθος καίεται, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐμβαλλόντων, ἐνταῦθα γίνεται θηρία ἐν τῷ πυρὶ τῶν μεγάλων μυιῶν μικρόν τι μείζονα, ὑπόπτερα, ἃ καὶ διὰ τοῦ πυρὸς βαδίζει, καὶ πηδᾷ. ἀποθνήσκουσι δὲ καὶ σκώληκες καὶ ταῦτα χωριζόμενα τὰ μὲν τοῦ πυρὸς, οἱ δὲ τῆς χιόνος, ὅτι δὲ ἐνδέχεται μὴ καίεσθαι συστάσεις τινῶν ζώων, ἡ σαλαμάνδρα ποιεῖ φανερόν. αὕτη γὰρ, ὥς φασι, διὰ τοῦ πυρὸς βαδίζουσα, κατασβέννυσι τὸ πῦρ.

v.8 *Contermınis*] Excerpt.Bat. & Puteani *continuis*. Brem.mſſ.*contiguus*, quod placet.

v.15. *Pennulis*]Rom.*pinnulis.*

v.16. *Diuerſari*] Brem.*verſari.*

v.17. *Tot vaga ſidera*] Flor.*tot iuga ſ.*

v.18. *Surſum in æthere*] Flor & Brem.Fuluii liber, *curſum in æ.*

v.19. *Cur hoc ſolum quartum elementum*] Flor.& Brem.*cum h.ſ.quatuor e.*

v.20. *Ab omnibus*] Brem.*ab hominibus.*

v.22. *In unda fluxa*] Mſ.Bremenſ.*in unda fluxida*, rectè.

v.24. *Falſum ſententia*] Vulgò *falſum ſentire.*

v.27. *Stadia decem*] Sic rectè Coluius coniicit legendum, in Brem.eſt, *ſtadia centum.* Plutarchus in Paulo Æmilio fol.265.a. καὶ καταλύσας ἀνέπαυε τὴν στρατιὰν ὑπὸ τὸ πύθιον, ἐνταῦθα τοῦ Ὀλύμπου τὸ ὕψος ἀνατείνει πλέον ἢ δέκα σταδίους· σημαίνεται δὲ ἐπιγράμματι τοῦ μετρήσαντος οὕτως·

Οὐλύμπου κορυφῆς ἐπὶ Πυθίου Ἀπόλλωνος
ἱερὸν ὕψος ἔχει πρὸς τὴν κάθετον δ' ἐμετρήθη.
πλήρη μὲν δεκάδα σταδίων μίαν αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ.

v.25. *Excellentiſſimus*] Colu.*excelſiſſimus*.

v.29. *Citima Lunæ*] Flor.Leid.& Brem.*citimam l.* Vide Auguſt. de Ciuit.lib.8.c.15.

Helicemq; ætheris ſ.pono] Brem.& Leid.*felicemq; p.* Puteani excerpta *facemq; p.* malè.

v.29. *Exordium eſt*] Rom.Leid.& Brem. *exortum eſt.*

Porro ætheris] Brem.*partem æ.* à Puteani manuſcripto τò *porro* abeſt.

v.33. *Sedulò aduertas*] Bremenſ.*ſedulè a.*

v.34. *Terreſtre animal*] Flor.&Leid.*per terreſtre animal.*

v.38. *Remigia pennarum*] Brem.*regimina p.*

pag.47.v.5. *Tertia quæ*] Flor *texta quæ.*

v.7. *Inolita*] A Scaligero hæc emendatio. Floren. Rom.Brem.& Leid.*amolita* legũnt,malè.

v.10. *Incedant*] Flor.*incedat.*

v.19. *Vegetioris*] Florent.*veterioris.* Schik.*ventoſioris.*

v.20. *Non ſecus quàm plumbi robur*] Sic Brem.& Fuluii liber. in Florent.& Leidenſi legitur *plumbi robus.* Vnde Mercerus in Notis ad Nonium pag.94. *plumbi rodus* facit. Sed priorem rectè explicat Scoppius.

Suapte vi caduca] Reſcribe ex Flor.Fuluio, Excerpt.Bat.& Put.*ſuopte niſu caduca.*

v.24. *Si aliquo humore fœcundæ*] Brem.*ſi a. humecto f.* Fuluii liber, *ſi aquæ humore f.* bene.

v.28. *Cano agmine*] Rom.*cauo a.* malè.

v.29. *Tonitru*] Rom.& Aldus *tonitruum.* Stew. *tonitrum.*

v.30. *Principio tonitru*] Lucret.lib.6.

v.31. *Propterea, quia*] mſſ.omnes *propter alia.*

v.32.

v.32. *Propugnantibus ventis*] Excerpt.Batau. *propter nantibus velis*, ineptè.

v.36. *Tumida*] Coluius *humida*.

verſ. 35. *Concreta multo minus & tanto ſubtiliora*]. Floren.& Leid. *concreta multo tanto ſubtiliora*. Brem. *c.m.ſubtiliora*.

v.35. *Nulli hominum*] Flor. *nemini h.*

Offerant] Flor. *offert*.

pag.48.v.1. *Immoretur*] Brem. *moriatur*.

v.2. *Noſtri tuoris*] alii *noſtri oris*, vel *noſtri vigoris*.

v.3. *Tranſmittant*] Brem & Leid. *tranſmutant*.

v.9. *Soli perſpicua eſt*] Homer. Iliad. α:

οἴῳ φαινομένη, τῶν δ᾽ ἄλλων ὔτις ὁρᾶτο.

v.6. *Enunciabo*] Brem. *nuncupabo*.

v.10. *Iuturna*] Rom.& Brem. *matrona*.

Virgiliana] Brem. *virginum alia*, malè.

v.12. *Prorſus*] Rom. *protinus*. Lege cum Lipſio, *potius quam Plautinus miles*. Elec.2.cap.21.

v.13. *Cæteros*] Rom. *cunct·*

v.14. *Ex hoc fermè Dæmonum numero*] Citat hunc locum Auguſtinus de ciu.Dei lib.9.cap.3.

v.16. *Euehere illos contra auerſari*] Flor.& Leid. *Et verè illos ſecunda aduerſari & affligere.*

v.20. *Turbelæ*] Sic Flor.& Aldus. Leid.& Rom. *turbellæ*. Brem.& Baſ.2. *turbulæ*. Auguſt.de Ciuit.Dei lib.9 .6.

v.26. *Suapte ſponte*] Excerp.Bat. *ſua natura*.

v.28. *Perſectus*] Flor. *perfectus*.

verſ.30. *Sponte capeſcat nova*] τὸ *ſponte* adiiciunt Memb.Flor.& Brem.

v.29. *Migrarit*] Flor. *migrat*.

v.31. *Mutata ratio*] Rom. *mutatio*.

v.35. *Ab omnibus animi paſſionibus*] τὸ *animi* non eſt in Flor.

v.38. *Congruunt*] Brem.*conueniunt*.

pag.49 v.5. *Dæmones ſunt genere animalia*] Plato in Timæo & Auguſt.de Ciuit.Dei lib.8. cap.16.libr. 9.cap.8.

v.2. *Donis inuitentur*] Manuſcriptus Fuluii *donis mutantur*, malè Arnobius lib.1. *Deos thure inuitatis incenſo*. Ad quem locum vide quæ notaui.

v.14. *Fides impertienda eſt*] Scaliger *F. impetrienda*, rectè. Cic.de diuinat.lib.1. fol.181. *Vt nunc extis, ſic tum auibus magnæ res impetriri ſolebant*. Feſtus *impetritum*.

v.15. *Lætioribus vel triſtibus hoſtiis*] Auguſt de Ciuitat. Dei lib.2.c.11. *Labeo quem huiuſcemodi rerum peritiſſimum prædicant, numina bona à numinibus malis, iſta etiam cultus diuerſitate diſtinguit: ut malos Deos propitiari cædibus & triſtibus ſupplicationibus afferat, bonos autem obſequiis lætis atque iucundis, qualia ſunt, ut ipſe ait, ludi, conuiuia, lectiſternia.*

v.17. *Ægyptia numina*] Lege cum Bremenſi *Aegyptiaca numina*. Maximus Tyrius diſſert.38. παρὰ δ' Αἰγυπτίοις ἰσοτιμίαν μὲν ἔχει τὸ θεῖον τιμῆς καὶ δακρύων.

v.19. *Et tympaniſtarum*] Hæc delet Manuſcriptus Bremenſis.

v.18. *Cymbaliſtarum*] Rabanus Maurus Comment. in Judith mſ. *Cymbala ſunt paruiſſimæ phialæ permixtis metallis compoſitæ, ventricula ſua in lateribus habentes, quæ artificioſa modulatione colliſæ, acutiſſimum ſonum delectabili conſonatione reſtituunt.*

v.20. *Longa varietate*] Flor.*longè v.*

v.22. *Effigies*] Leid.& Baſ.2.*effigia*.

v.19. *Choraularum*] Brem.*choraulearum*.

v.25. *In ſomniis*] Abeſt *in* à Flor.& Brem. Vide Notas ad Minutium pag.43.

v.23.

v.23. *Regiones*] Rectè inducũt hanc vocem membranæ Flor.& Leid.

v.30. *Superſedebo*] Rom. *reſidebo.*

v.31. *In his rebus*] τὸ *in* adieci ex Florentino.

v.34. *Quo*] Flor. *Quod*

v.32. *Certam fidem*] delet Bremenſis.

v.35. *Deque eius amico numine*] Stewechius *Deiq; eius a.n.*

v.38. *Diine hunc ardorem*] Excerpta Batau. *Diiq; hunc ardorem menti accommodant.* Vide Indicem.

v.39. *Euryale an ſua*] Hic verſus abeſt à Floren. & Bat. Excerptis.

v.36. *Animus humanus*] Vide Auguſt. de Ciuit. Dei lib. cap. 11.

v.41. *Iam prius*] Flor. *iam diu.*

pag. 50. v. 6. *Genium & genua precamur*] In Flor. eſt *g. & g. precantur.* Wow. legit, *vt ea preces teſtantur, quibus genium precamur*, quod poſtea etiam reperi in Excerpt. Batauic.

v.7. *Obteſtari*] Fulu. *Obſtare.*

v.9. *Significatu*] Ald & Baſ. *ſignatu.*

v.10. *Emeritis ſtipendiis*] Brem. & Leid. *emeritus ſ.* Rom. & Ald. *exutus ſtipendiis.*

v.11. *Lemurem*] Flor. & Leid. *lemurum.*

v.12. *Dictitatum*] Aldus *dictum*, malè.

Poſterorum ſuorum] Florent. *quo poſteriorum*, malè.

v.13. *Placato*] alii *pacato*.

Quieto numine domum poſſidet, lar dicitur] Seruius Grammaticus in Gloſſis mſſ. *Lar* θεὸς οἰκίδιος. Gloſſæ antiquæ θεοὶ κατοικίδιοι *Lares familiare*, ἥρωες κατοικίδιοι. Hieronymus in Eſaiam tomo 4. cap. 57. fol. 186. edit. Plant: *Nullus erat locus, qui nõ idololatria for-*

dibus inquinatus, in tantum, vt poſt fores domorum idola ponerent, quos domeſticos appellant Lares, & tam publicè, quàm priuatim animarum ſuarum ſanguinem eis funderent. Hoc errore & peſſima conſuetudine vetuſtatis multarum prouinciarum vrbes laborant, ipſaq; Roma orbis domina in ſingulis inſulis, domibuſq; tutelæ ſimulachrum cereis venerans ac lucernis, quam ad tuitionem ædium iſto appellant nomine, vt tam intrãtes, quam exeuntes domus ſuas inoliti ſemper commoneantur erroris.

v.15. *Nullis bonis ſedibus*] Wower. *n. propriis ſ.*

Incerta vagatione] Sic Leid. & Brem. Aldus *in terra vagatione.* Florent. *incerta vacatione.* in Rom. *intervagatione.* Propertius lib. 4.

Nocte vagæ ferimur, nox clauſas liberat umbras.

v.17. *Laruas perhibent*] Gloſſæ *larua*, Δαιμόνιον εἴδωλον. Papias: *Laruæ ex hominibus facti dæmones dicuntur, qui mali meriti fuerunt, quorundam natura eſſe dicitur terrere paruulos, & in angulis garrire tenebroſis.*

v.19. *Manem Deum nuncupant*] Aldus *Manum.* Rom. *Manen.* Baſil 1. *Manium D. n.* Vide Auguſtinum de Ciuit. Dei lib. 9. c. 11. Papias: *Manes Deos mortuorum dicunt pagani, quorum poteſtatem infra lunam & terram aſſerunt.*

v.22. *Vero numine*] Scoppius *Prænomine*, ex mſſ. Fuluii.

v.23. *Praditi*] Scaliger *proditi*, bene.

Ceremoniis aduertuntur] Rom. & Ald. *c. v. admittuntur*, malè. Infra: *bonorum probator, ſi ritè aduertatur.*

In Bœotia Amphiaraus] Flor. *Amphiareus.* Rom. *Amphiaranus*, malè. Tertullianus de anima cap. 45. *Amphia-*

Amphiaraum apud Oropum in confinio Bœotiæ oracula reddidiſſe, dicit. Pauſanias in Atticis fol.33. Ariſtid. orat. in Aſclepiadas. Notæ ad Minutium Fel.p.42.

v.24. *In Africa Mopſus*] Tertull.de anima cap. 47. *Oraculis hoc genus ſtipatus eſt orbis, Mopſi in Cilicia*,&c. Vide Procopium, Ciceronem de diuinat. & Cœlium Rhodiginum in antiquis lectionib.

In Ægypto Oſiris] Fusè Syneſius & Plutarch.in libello *de Iſide & Oſyride.*

v.25. *Alibi gentium*] Malo cum Rom.*aliubig.*

Aeſculapius vbique] Æſculapius plurimis in locis cultus, ut obſeruat Lilius Gyraldus Syntag.7. hiſtor.Deorum.

v.26. *Corpore humano*] Floren.& Rom.*c.numero.* Excerpta Puteani, Bat.& Bremenſ.*c.vino.*

v.29. *Certis poteſtatibus curantur*] Scal.manuſcriptus Puteani & Fuluii *c.p.curant*, rectè. Rom.& Aldus, *c.precatibus procurantur.*

v.30. *Somnus atque amor*] Vide Platonem in Conuiuio.

v.33. *Singulis hominibus in vita agenda teſtes & cuſtodes*] Alcinous cap.15.& 16. Origenes contra Celſum libr. 8. Jamblichus de myſteriis Ægyptiorum pag.168.& ſeq.

v.36. *Vita edita*] Brem.*vita reddita.* Vide Platonem in Phædone fol.107.& ſeq.

v.37. *Raptare ilico*] τὸ *ilico* malè Vulcanius delet.

v.38. *Dicenda*] Flor.*dicunda.*

v.40. *Prorſus illius*] Scaliger *pro illius*, bene.

pag.51.v.1. *Auſcultatis*] Rom.*oſculatis*, malè.

v.2. *Nihil omnino*] Vulgo *nihil homini.*

v.4. *Participet*] mſ.Puteani, *percipiat.*

v.6. *Prorſus cuſtos*] Quintil.declam.252. *Unde tan-*

Digitized by Google

tus ac tam prorſus domus tua tumultus. Nihil igitur mutandum.

verſ. 9. *Aduertatur*] Sic Scaliger. alii *animaduertatur.*

v. 11. *Proſpector*] Ald. Rom. & Baſil. *proſpectator.*

v. 12. *Tutator*] Rom. Ald. & Baſ. *viator.* Stew. *vitator.*

v. 13. *Tum in ſomniis, tum in ſignis*] Rom. *tum in ſomnis, tum ſignis.* Vide Jamblicum de myſteriis Ægyp. pag. 52. & 84.

v. 14. *Mala auerruncare*] Brem. *mala intruncare.* Rom. *m. auertere*, malè. Varro de lingua Lat. libr. 4. *Ab auertendo auerruncare, & Deus qui eius rebus praeeſt, Auerruncus.* In Gloſſis dicitur ἀλεξίκακος. Vide Notas ad Arnobium.

v. 16. 17. *Socrates Apollinis teſtimonio ſapiens*] Plato Apologia pag. 21. τῆς ἐμῆς εἰ δή τίς ἐστι σοφία καὶ οἵα μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι τὸν Θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς. χαιρεφῶντα γὰρ ἴστε δήπου· οὗτος ἐμός ἑταῖρος ἦν ἐκ νέου καὶ ὑμῶν τῷ πλήθει ἑταῖρός τε καὶ ξυνέφυγε τὴν φυγὴν ταύτην καὶ μεθ' ὑμῶν κατῆλθε· καὶ ἴστε δὴ οἷος ἦν χαιρεφῶν, ὡς σφοδρὸς ἐφ' ὅ, τι ὁρμήσειε, καὶ δή ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς ἐλθὼν ἐτόλμησε τοῦτο μαντεύσασθαι· καὶ ὅπερ λέγω, μὴ θορυβεῖτε ὦ ἄνδρες· ἤρετο γὰρ δὴ εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος. ἀνεῖλεν οὖν ἡ Γυθία μηδένα σοφώτερον εἶναι. Vide Annotat. ad Minut. Fel. pag. 20.

v. 21. *Interfectis*] Rom. & Brem. *interſectis.* alii *internectis.* Fuluii liber *interiectis*, Wowerus *imperfectis.*

v. 23 *Claudicaret*] Flor. *clauderet.*

Multa ſunt enim multa] Poſterius *multa* delent Flor Rom. & Ald.

v. 28 *Agamemnon regno pollens*] Ciceroni libr. 9. Epiſt. ad familiar. *rex regum.*

v. 30

v.30. *Peritia memoratus*] Ald.& Rom. *p. vita moratus.*

v.32. *Quis tali in tempore ad dicendum exortus*] Sic Fuluius. in Flor.Leid.Brem.Aldo &Rom.eſt *exhortatus.* Stewech. *exoptatus* legit.

v.35. *Annis hebere*] Rom.& Aldus *a.abire*,malè.

v.34. *Experimentis catus*] Sic Flor.& Fuluii liber, Brem. *experimentis canus*. Leid.& Rom. *e.cautus.*

v.35. *Vigere*]Stew. *vegere.*

v.36. *Rebus creperis*] Brem. *r.corporeis*,ineptè.

v.37. *Deligendi*] alii *diligendi*,malè.Plautus Amphitr.Sc.1.

Cõtinuo Amphitruo delegit viros primorũ principes.

Spectatores] Fuluius & Stewech. *ſpeculatores*,benè,κατάσκοποι.

v.38. *Diriguntur*] Brem.& Flor. *diliguntur.*

v.40. *In Aulide deſidibus*] Rom. *in A.deſidentibus.* Flor. *ab Aulide de cadibus*,malè.

Ac tadioſè ventis abnuentibus] Flor.Brem.& Leid. *ac tadio abnuentibus.* Rom.& Aldus *retrò v.abnuentibus.* Schickeradus *ac Rhateo v.a.* Vide Daretem Phrygium de excidio Troiæ,pag.165.

pag.52.v.1. *Per fibrarum notas*] Per illarum enim inſpectionem voluntas Deorum exquirebatur,ſicuti dixi ad Arnobium lib.2.fol.64 . Adde Artemidorum Onerocrit.libr.2. cap.74. Zenonem *ſermone de Jona* pag.114. Nicephorum ad Syneſium de Inſomniis fol.358. οἱ μὲν οὖν φησιν ἐκ τῶν ἀστέρων προορῶσι τὸ μέλλον. οἱ δὲ ἐκ τῶν σπλάγχων τῶν ἀνατεμνομένων σφαγίων. ὁ δὲ θυτικὴ ἢ ἔντομος λέγεται πρόγνωσις. οὐ πᾶσι δὲ τοῖς σπλάγχοις οἱ μάντεις ἐχρῶντο πρὸς δήλωσιν τῶν ἐσομένων, ἀλλὰ τῷ ἥπατι μόνῳ: Sed hoc poſtmodum decretis Imperialib.ſeriò prohibitum. Imppp. Gratianus, Valentinianus,&Theodoſ. leg.9.Cod.Theodoſiani *de paganis ſacrific.& templis*

ad Cynegium P.F.P. *Ne quis mortalium ita faciendi ſacrificii ſumat audaciam, ut inſpectione iecoris extorumq; præſagio vanæ ſpem promiſſionis accipiat, vel (quod eſt deterius) futura ſub exſecrabili conſultatione cognoſcat. Acerbioris etenim imminebit ſupplicii cruciatus eis, qui contra vetitum præſentium vel futurorum explorare tentauerit veritatem.* Dat. VIII. Kal. Junii Conſtp. Arcadio A. J. & Bautone V.C. Coss.

Alitum vias] Lindenbrogius legit, *Alitum eſcas*, *Et ſ.v.* bene. Vide Sariſberienſem lib. I. cap. 12.

v. 2. *Serpentum eſcas*] Flor. & Brem. *ſerpentium e.*

Exploranda eſſent] *n eſſent* Flor. inducit. Excerpt. Bat. *E. tacent n.t.*

v. 4. *Ariolari*] Rom. *ariolus.*

v. 5. *Ictum*] In Flor. eſt *actum*, in Rom. & Aldo *actutum.* in Brem. *fœtum.* In excerpt. Bat. *arbores contemplatus ac tum ſ.d.*

v. 9. *Hector vel Lampo vel Clytias*] Aldus Rom. & Baſ. *Hector vel Jambo vel Bytias.* Baptiſta Pius in Annotat. poſter. cap. 193. *Helenus vel Lampo vel Clytius.* Flor. Leid. & Brem. *Hic etiam vel Lampo vel Clytias.* unde verè eruditiſſimus Mercerus, *Hicetaon vel Lampus, vel Clytius.* Vide Homerum Iliad. γ' verſ. 146.

v. 10. *Ingrata auguria Heleni*] Rom. *i. a. fleue.* Aldus *i. a. Helenæ*, malè. Vide Notas ad Arnobii libr. I. fol. 35.

v. 11. *Incredita vaticinia Caſſandræ*] In vulgatis eſt, *non credita*, malè. De Caſſandra nota res eſt ex Lycophrone, Cointho Smyrnæo & aliis.

v. 15. *Socrates*] Flor. *Socrati.*

v. 12. *Aliena*] Wower. *alienis.* Brem. *aliena.*

verſ. 13. *Vt Dæmonis præſagia regebat*] Rom. Baſ. I.

Excerpt.

Digitized by Google

Excerpt.Bat. *ſui d. præſagio regebatur*. Veram lectionem exhibet Fuluii mſ. *vi d. præſaga regebatur*. Cic. 1. de diuinat. fol. 192. *Non paruiſti mihi, cum uterer qua ſoleo præſagitione diuina*. Vide Notas ad Minut. Fel. fol. 43. Chalcidium in Platonis Timæum pag. 260.

v. 14. *Deo ſuo*] Flor. *de ſuo*.

v. 15. *Quæpiam*] Rectè Fuluii liber, *quiſpiam dæmonum*. in Rom. & Aldo hic lacuna eſt unius voculæ.

v. 16. *Adhortatum*] Rom. & Baſ. *admonendum*.

v. 22. *Vel poſtea capeſſeret*] Excerpta Batauica, *vel potius capeſſeret*, rectè.

Vt Plato dicit] Hęc verba ut ſuperflua delet Brem. & Flor. codex.

v. 28. *Signum adnuncium*] Ita Bremenſis, Romanus, Flor. Excerpta Batauica. In Leidenſi & Aldo eſt, *ſ. illud ac nuncium*, malè: ſupra: *Non ſolum auribus, verum etiam oculis ſignum ſui dæmonis uſurpaſſe*. Ambroſius de Officiis libr. 1. cap. 2. *Vox hominis peccati plerunque adnuncia eſt*. Val. Max. lib. 1. cap. 7. *Aſtyages duos prænuntios ſomni fruſtra diſcutere temptauit*. Vide Cic. 1. de diuinat.

v. 27. *Arboris opaco umbraculo*] Alii *arboris opacæ umbrac.*

v. 29. *Iliſſi amnis modicum fluentum, quam in crepitu indignatum amorē recinendo placaſſet*] Sic verè Caſaubonus hunc locum emendat, qui corruptiſſimus tam in manuſcriptis, quàm editis extabat. Plato Phædro, pag. 229. Δεῦρ' ἐκτραπόμενοι κατὰ τὸν Ἰλισὸν ἴωμεν· εἶτα ὅπου ἂν δόξῃ ἐν ἡσυχίᾳ καθιζώμεθα. ἐκεῖ σκιά τ' ἐστὶ καὶ πνεῦμα μέτριον καὶ πόα καθίζεσθαι, ἢ ἐὰν βουλώμεθα κατακλιθῆναι. & pag. 242. Ἡνίκ' ἔμελλον, ὦ 'γαθὲ, τὸν ποταμὸν διαβαί-

Digitized by Google

νειν, τὸ δαιμόνιόν τε καὶ τὸ εἰωθὸς σημεῖόν μου γίγνεσθαι, ἐγένετο (ἀεὶ δέ με ἐπίσχει, ὃ ἂν μέλλω πράττειν) καὶ τινα φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκοῦσαι, ἥ με οὐκ ἐᾷ ἀπιέναι πρὶν ἂν ἀφοσιώσομαι ὥς τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον.

v.31. *Omina*] Vulgò *omnia*, ineptè. Vide Cic.1.de diuinat.

v.32. *Hortamenta*] Flor. *ornamenta*. Rom. & Ald. *opinamenta*.

v.33. *Ominum*] Vulgò *omnium*, ineptè.

Non ſuopte corde, ſed alterius verbo reguntur] Pacuuius apud Cic.lib.1.de diuinat.

Nam iſtis qui linguam auium intelligunt,
Pluſq́; ex alieno iecore ſapiunt, quàm ex ſuo,
Magis audiendum, quàm auſcultandum cenſeo.

v.35. *Colligunt*] Brem. *captant.*

v.36. *Vt ut iſta ſunt*] Sic rectè Stewech. & Batau. Excerp.

Qui hominum ariolorum vocem audiunt, auribus ſ. vſurpant vocem] Flor. Leid. & Brem. *Qui omnium ariodi vocem a.ſ.a.ſ. vſurpatam de qua.* Fuluii liber: *Qui omnium arioli voces ſ. a. ſ. vſurpatum v.d.q.n.c. de qua ſciunt*, ſenſu plane exſenſo.

v.40. *Sed vocem quampiam*] In Fuluii libr. & Flor. eſt, *ſed ducem quempiam*. In Bremenſ. *ſed dulcedinem quempiam*, malè. Vide Platonem in Theagene & Phædro. Proclum in Excerptis de anima & dæmone pag. 208.

v.38. *Quam ſciunt*] Stewech. *quamquam ſ.*

pag. 53. v.2. *aut certè cuiuſpiam vox*] Stewech. *aut ſerui cuiuſpiam vox.*

v.7. *Excreta ſit*] Vulgò *orta ſit.*

verſ. 8. *aiebat*] Florent. Leid. & Bremenſ. *accidebat.*

v.14. *Quod modo dixi*] Flor. *quod commodò dixi.*

v.20. *ampliſſimo*] Brem. *amplifico.*

verſ.25. *Secundo ſtudio*] Excerpta Batauica *ſancto ſtudio.*

v 26. *Similium numinum cauentes*] Hæc lectio eſt Mſſ. Bremenſis, Florent. & Baſil. 2. Excerpta Batauica & Baſil. 1. Romanus & Aldus, *ſimilium n. cauentes promittimus.* Scaliger & Vulcanius, *ſ. n. auentes.* Wowerus *ſimilium numinum conuentus.* *Cauentes ſimilium numinum*, dicit eos, qui veriti conſcientiam Genii ſui Philoſophiæ ſe ſtudiis dedunt, tanquam quæ ſit virtutum indagatrix, expultrixque vitiorũ. Sic rectè Scoppius.

v.27. *Dirapiamur*] Florent. *Dei rapiamur.* Brem. *Diis rapimur.* Ald. & Rom. *diſrapiamur.*

Et nihil æquè miror] Hunc locum citat Saresberienſis lib. 6 c. 28.

v.28. *Et ſciant non alia re quàm animo viui*] Rom. & Ald. *& ſ. quantum viuax animus colendus ſit, tamen animum ſuum.*

v.29. *Non alia re*] Leid. *non aliena re.*

Quin optimè viuat, niſi animus colendus] alii *quin ſ. a. v. a. colendus, non colant.*

v.32. *Si velis perniciter currere*] Hæc malè abſunt à Romano codice.

v.33. *Valide*] Flor. & Leid. *valde.* Rom. & Aldus: *ſi pugillare, vultus & brachia.*

Cupiant] Stewech. *capiant.*

verſ.38. *Quæ quidem ratio*] Rom. & Baſil. 1. *quandoquidem ratio.* Fuluii *quod quidem.* Vide Scoppium.

v.41. *Sine labe*] Sic Rom. & Ald. in Florent. Leid. Brem. & Sarisber. legitur, *ſine labore.*

Digitized by Google

Neſcio ut Iſmenias tibiis canere] Illius celebrata vox : *Mihi & Muſis.* Vnde Hieronymus contra Ruffinum , & in Eſaiam pag. 292. *Mihimetipſi & meis iuxta Iſmeniam canens* dixit. Vide Sueton. Tiberio 21. Julianum Miſopogone. Apollonium in Epiſtolis pag. 12. Cic. in Tuſcul. Quæſtionib.

pag. 54. v. 2. *Neſcio ut Lyſippus fingere*] Hæc malè delet Flor. Leid.

Significem] Aldus & Rom. *ſignificum.*

v. 3. *Et idem*] Coluius *& item.*

v. 7. *Cum primis*] Vulgò *in primis.*

v. 3. proſequar] Saresb. *perſequar*, malè.

v. 9. *Detrectant*] Aldus *decurritant*, Rom. *decuritant*, quod non capio.

v. 10. *Aera diſpungas*] Brem. *acta diſpungas*, Rom. & Ald. *ora dicere inuenies*, inſulsè.

v. 13. *Opipere extruunt*] Wower. *ut oppida e.* ex Fuluii libro.

v. 16. *Pudendum*] Rom. & Ald. *indignum.*

v. 17. *Horridi*] Saresb. *ſordidi.*

v. 18. *Igitur illas ædificiorum*] Ald. *ædificationum.* Brem. Excerpt. Bat. Flor. & Sarisb. expungunt τὸ *ædificiorum.*

v. 20. *Villas*] Rom. *aulas.*

v. 23. *Omnia ornata præter ipſum dominum*] Themiſtius Orat. 16. pag. 393. οὐκ ὦ θαυμάσιε μᾶλλον προσήκει ἑκάστῳ τὴν ψυχὴν ἀξίαν πολλοῦ κατασκευάζεσθαι, ἢ τὴν οἰκίαν, σὺ δὲ τοῖς μὲν τοίχοις ἐγγράφεις πολλὰ καὶ ποικίλα, τὴν ψυχὴν δὲ ἄγραφον περιορᾷς, ὥσπερ γραμματεῖον ἀληλιμμένον, καὶ τὸν μὲν ἀνδρῶνα ἀνεπίξεστον καταλιπεῖν οὐκ ἀνέχῃ πειθόμενος Ἡσιόδῳ τῷ ποιητῇ τὸν νοῦν δὲ ἀνεπίξεστον περιφέρων πρᾶγμα οὐδὲ ὑπολαμβάνεις. Talem diuitem egregiè luſit Diogenes, ut refert Galenus in Exhortatione ad artes pag. 3. ὃς ἑστιώμενος παρά τι-

εσέλκει τῶν μὲν ἑαυτοῦ πάντων ἀκριβῶς προνενοημένῳ, μόνου δὲ ἑαυτοῦ παντάπασιν ἠμεληκότι, χρεμψάμενος ὡς ἔπτυσεν εἶτ᾽ ἐν κύκλῳ περισκοπήσας, εἰς οὐδὲν μὲν τῶν πέριξ ἔπτυσε, αὐτῷ δὲ μόνῳ προσέπτυσε τῷ δεσπότῃ τῆς οἰκίας· ἀγανακτοῦντος δ᾽ αὐτοῦ, καὶ τὴν αἰτίαν ἐρωτῶντος, οὐδὲν ἔφησεν ὁρᾶν οὕτως ἠμελημένον τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν ὡς ἐκεῖνον. τοὺς γὰρ τείχους ἅπαντας ἀξιολόγοις γραφαῖς κεκοσμῆσθαι. τὸ δὲ ἔδαφος ἐκ ψήφων πολυτελῶν συγκεῖσθαι, θεῶν εἰκόνας ἔχον ἐξ αὐτῶν διατετυπωμένας, ἅπαντα τὰ σκεύη λαμπρὰ καὶ καθαρά. καὶ τὴν στρωμνὴν καὶ τὰς κλίνας εἰς κάλλος ἐξησκῆσθαι, μόνον δ᾽ ἐκεῖνον ὁρᾶν ἠμελημένον· εἰθίσθαι δ᾽ ἅπασιν ἀνθρώποις εἰς τοὺς ἀτιμοτάτους τῶν παρόντων τόπων ἀποπτύειν.

v.25. *Fluentem*] Rom. & Baſ. *fluentum*. Excerpt. Bat. *flagitium*, ineptè.

v.24. *Tantali vice*] Petronius:

Non bibit inter aquas poma aut pendentia carpit
Tantalus infelix, quem ſua vota premunt.

Tzetzes Chil. v. hiſt. x.

v.26. *Secundæ vitæ*] Rom. *ſinceræ vitæ*.

v.31. *Monilia varia gazæ*] Rom. *m. vana gaza*, vanè. Benè Brantius, *m. variegata*.

verſ.30. *Polimina*] Rom. *polimiam*. Baptiſta Pius annotat. poſter. 194. *Polimitam*, ſed nihil mutandum.

v.33. *Ephippia fucata*] Batau. excerpta *e. fricata*, malè.

v.34. *Amolitis*] alii *amotis*.

Equum ipſum nudum] Seneca Epiſt 80. *Equum empturus ſolvi iubes ſtratum, detrahis veſtimenta venalibus, ne qua vitia corporis lateant.* Vide Stobæum ſerm. 1. de virtute.

v.36. *Curſuram*] alii *curſum*. Vegetius de re veterinaria libr. 4 cap 4. eleganti vocabulo *ambulaturam* vocat.

Digitized by Google

v.38. *Argutum caput & breuis aluus*] Oppianus de Venatione lib.1.v.173.eleganter virtutes equi depingit, cuius digni ſunt verſus, vt etiam hic legantur:

ἵππων δ' ἐν πάντεσσι πανέξοχον ἐφράσαντο
ἴδμονες ἱπποδρόμων τε βουκολίων ἐπίουροι,
εἴδεσιν ὃς τοιοῖσιν ὅλον δέμας ἐστεφάνωται.
βαιὸν ὑπὲρ δ' ἐρῆφι μετήορον, ὑψικάρηνον
ἀείροι, μέγας αὐτὸς ἐὼν περιηγέα γυῖα·
ὑψικάρα, νεάτην δ' ἰγνύην ποτὶ δειράδα νεύοι
εὐρὺ πέλοι φαιδρόν τε μεσόφρυον· ἐκ δ' ἄρα κόρσης
ἀμφὶ μέτωπα τριχάδην πυκινοὶ σείοιντο κόρυμβοι
ὄμμα τορόν, πυρσωπόν, ἐπισκυνίοισι δαφοινόν.
εὐρεῖαι ῥῖνες, στόμα δ' ἄρτιον, οὔατα βαιά·
γυραλέη δειρὴ τελέθοι λασιαύχενος ἵππου.

v.40. *Si duplex agitur per lumbos ſpina*] Vide de la Cerdam ad Virgilium Georg. lib.3.fol.398.

v.41. *Molliter*] alii *permolliter*.

pag.55.v.2. *Aeſtimare*] Flor.& Leid. *exiſtimare*.

verſ.3. *Pauperem ſpecta*] Brem. *pauperem exſpecta*. Non ſine exemplo. Nam ita ſemper Mſſ. codices Lactantii & Oroſii, quos non paucos contuli. Lex 6. Cod. Theodoſ. ad L. *Iuliam de adulteriis*. *Huiuſmodi ſcelus exſpectante populo flammis vltricibus expiabunt.*

v.7. *Sate Prothaonio*] Sic Leid.& Baſ.2. in Floren. legitur *ſat è Protaonto*. In Bremen. *ſat prothalamo*. in Rom.& Aldo *ſat è Protomo*, legitur.

v.10. *Non credo fortunæ*] Seneca Conſolatione ad Heluiam cap.5. *Nunquam ego fortunæ credidi, etiamſi videretur pacem agere.* Fortunatianus de Rhetor. *O Fortuna, quàm vehementer te rerũ varietas oblectat, & quàm magno odio eſt tibi, beata vita perpetuus & conſtans*

ſtans fructus. Vide Notas ad Libr. 1 Metamorphoſ.

Magis iſta adnumero] Aldus & Rom. *nec magis iſta demiror*. Bremenſ. & Sarisber. *nec magis iſta denumero*.

v. 12. *Formoſus eſt*] Auctor Octauiæ: *Florem decoris ſinguli carpunt dies*. Nemeſianus Ecloga IV. *Donum forma breue eſt*.

v. 15. *A patre*] Bat. Excerpt. *à parte*, ineptè.

v. 16. *Nec à ſuffragio anniculum*] Ita Membranæ Florent. Excerpta Batauica, Fuluii liber & Sarisber. Rom. & Bremenſis *n. a. ſ. aminiculum*. Aldus *n. a. ſ. adminiculum*. Excerpta Puteani *n. à. ſ. arcunculum*, malè.

v. 19. *ad ſtudium ſapientiæ te ingeris vel properas altum*] Bremenſ. *ad ſ. ſ. t. i. vel properas ſaltum*. Saresberienſis *ad ſtudium ſ. t. i.* vel *ſaltem properas*. Aldus & Rom. *a. ſ. ſ. t. i. v. aliquando caues*.

v. 14. *Conſultus*] Excerp. Bat. *conſolatus*, malè.

v. 24. *Parua pradite*] Bremenſ. *parua prodite*, non malè.

v. 27. *Dardaniis*] Flor. & Brem. *Dardanis*.

v. 31. *Arceſius*] Sic Brem. quomodo etiam coniecit vir exquiſitæ doctrinæ Janus Parrhaſius in Epiſt. ad Apuleianum pag. 68. in Flor. eſt *Arciſſius*. in Aldo & Rom. *arctiſſimus*.

verſ. 32. *Nec aliud te in eodem Vlyſſe ſcilicet quàm qualis eſſe debeas*] Hæc verba ineptè hic inſercit Vulcanius.

v. 38. *Comite*] Brem. & Bat *comitante*.

Scyllam præter nauigauit] Vide Tzetzem Chil. 11. hiſtor. 361.

v. 39 *Ereptus*] alii *abreptus*.

Conſeptus] Aldus *conſpectus*, malè.

Aſcendit] alii *abſceſſit.*

v.40. *Cyrces poculum*] Fulgentius Mythologicῶν lib.2.

EMENDATIONES

AD LIB. APVLEI

Pag.56. *De Mundo.*

Sic hic liber prætitulatur in Manuſcriptis, & Auguſtino de Ciuitate Dei lib.4. cap.2. Rom. Aldus & Baſil. habent, *Apuleii Philoſophi Platonici Coſmographia, ſiue De Mundo ad Fauſtinum.* Non ſolum autem inſcitè, ſed & malè Franciſcus Aſulanus, eiuſq; ſociennus Alcyonius Apuleium noſtrum incuſant, quod pleraque in hoc libro ineleganter & perperam in Latinum ſermonem traduxerit ex Ariſtotele. Atquin ſcire debuiſſent, eum in hac verſione non ſingula verba Ariſtotelis minutatim conſectatum, ſed paraphraſticè interdum ſententiam expreſſiſſe, nonnulla ex Theophraſto, nonnulla de ſuo adieciſſe, quemadmodum ipſe in Apologia teſtatur: *ſe cohibitius & ornatius conſcribere Latinè, & in omnibus aut omiſſa anquirere, aut defecta ſupplere propriis & elegantibus vocabulis.* Sed mittemus hos cenſores, dignos quidem cenſione bubulæ, & potius ſequemur Beatum Auguſtinum, qui in vtraque lingua noſtrum dicit admodum nobilem extitiſſe; cui adſtipulatur vir helleniſmi eruditiſſimus Bonauentura Vulcanius, aſſerens, in hoc libello Platonicum noſtrum ita propriè atque eleganter omnis Græcanici ſermonis delicias ac Veneres expreſſiſſe, adeoque integrè optimi interpretis partes expleuiſſe, ut hic liber ſtudioſis vtriuſque linguæ veluti Canon quidam atq; exem-

plar

plar ad imitandum proponi debeat. Abiudicant autem docti quidam viri hoc ſcriptum ab Ariſtotele, inter quos etiam nomen ſuum profitetur, qui in his literis familiam ducit, Clariſſ. & amiciſſimus noſter Heinſius, cui vt libens in omnibus ceſſerim, ita hac in re conſenſum accommodare non poſſum. Facit id ut faciam Johannis Grammatici Philoponi (à Patribus Sextæ Synodi act. 11. fol. 168. edit. Roman. propter quaſdam incommodas opiniones in ſacris rebus ματαιόπονο appellatur) authoritas, qui laudato Ariſtotele, ipſiſſima verba adducit, quæ etiam nunc in hoc de mundo libello leguntur. Sed locum ipſum apponam ex libr. de mundi æternitate contra Proclum libr. 7. argum. 6. fol. 79. 81. ἀρχαῖος γάρ τις λόγος καὶ πάτριός ἐστι πᾶσιν ἀνθρώποις, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης ἐν τῷ περὶ τοῦ κόσμου λόγῳ, ὡς ἐκ θεοῦ πάντα, καὶ διὰ θεὸν ἡμῖν συνέστηκε, καὶ οὐδεμία φύσις ἐστὶν αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν αὐτάρκης ἐρημωθεῖσα τῆς ἐκ τούτου σωτηρίας. Sic Philoponus ex Ariſtotele, quæ eadem mox poſt ſub eiuſdem auctoris nomine citantur, & non aliter in Ariſtotele de mundo comparent. Et hæc obiter de titulo & authore huius libri. Nunc ad incepti operis ordinem i. e. ipſum Apuleium reuertimur.

v. 8. *Virtutis indagatrix, expultriſq; vitiorum*] Leid. *v. i. excultrixq; v.* ineptè. Dicit Philoſophiam primum errores & vitia expellere, vt virtutem deinde inſerat. Cicero libr. 5. Tuſcul. Quæſt. fol. 1... *O vita Philoſophia dux, ô Virtutis indagatrix, expultriſq; vitiorum! quid non modo nos, ſed omnino vita hominum ſine te eſſe potuiſſet? Tu vrbes peperiſti, tu diſſipatos homines in ſocietatem vitæ conuocaſti, tu eos inter ſe primo domiciliis, deinde coniugiis, tum literarum & vocum communione iunxiſti: tu inventrix legum, tu magiſtra*

morum & diſciplinæ fuiſti. Vide Iſidorum Hiſpalenſem libr. 2. Originum cap. 24. Senecam libr. 1. Naturalium Quæſtionum. Pythagoram apud Stobæum ſerm. 80.

v. 15. *Diſceptatio*] Flor. *diſcrepatio.*

verſ. 16. *Et eiuſmodi curam talibus ſtudiis & moribus congruere*] Hæc verba malè expunxit Vulcanius.

v. 19. *Corpore adire*] Ariſtot. ἐπειδὴ γὰρ οὐχ οἷόν τε ἦν τῷ σώματι εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφικέσθαι τόπον. Ouidius libr. 15. Metamorph.

Mente Deos adiit, & quæ natura negauit
Viſibus humanis, oculis ea pectoris hauſit.

Vt è terreno domicilio illas regiones inſpicerent] Lego & è t. d. i. r. *inſpicere.*

verſ. 21. *Animo peregrinari auſi ſunt per cœli plagas*] Philo de migratione Abrahami: ὦ θαυμάσιοι τοσοῦτον ἀφνίδιον ἀρθέντες ἀπὸ γῆς εἰς ὕψος ἐπινήχεσθε, καὶ τὸν ἀέρα ὑπερκύψαντες αἰθεροβατεῖτε. Vide Notas ad Minutium Felicem.

v. 23. *Solis cogitationibus viderant*] Lib. 1. de habitudine doctrinarum Platonis: *Quæ ſubſtantiam non habent corpoream, cogitationibus ea videri.*

v. 27. *De quibus origo eius eſt*] Virgil. lib. 6. Æneid. col. 714.

Igneus eſt ollis vigor, & cœleſtis origo. Ad quem locum vide quæ Ludouicus de la Cerda obſeruat, & præterea Lipſiũ Phyſiologiæ Stoicæ lib. 3. diſcept. 8.

v. 29. *Deorum majeſtate completi*] à Vulcanii editione τὸ *completi* malè abeſt. Minutius Felix: *Plenus & mixtus Deo vates.* Vbi vide adnotata.

v. 30. *Videnι*] Flor. *videntur,* malè.

v. 31. *Mœnia vrbis*] Leid. & Baſ. 2. *amœnia vrbis,* malè. Ariſtot. ἢ μιᾶς σχῆμα πόλεως.

v. 32.

v.32. *Aut amœnitates*] Lege *aut immanitates.*

v.34. *Penetralia Coryci*] Sic repoſuit Vulcanius ex Baſ.2. & Ariſtotele, in quo eſt Κωρύκιον ἄντρον. Floren. & Leidenſ. legunt *P. corni.* Roman. *p. Cyrni.* Aldus *Cyrrha.* Fuit cum vellem *p. Cocyti*; ſed iam vulgatam non repudio.

v.34. *Olympi acra*] Sic Vulcanius. Flor. Leid. Ro. & Aldus *O. ſacra.*

v.35. *Oſſa ardua*] Maximus Tyrius ſerm. 2. ἡ ὄσσα ἐπιτεθεῖσα τῷ Ὀλύμπῳ.

v.37. *Inexplicabili admiratione*] Florent. *Inexplebili adminiſtratione* non probo. De philoſophia morali: *Inexplicabili ſiti haurire auet omnia genera voluptatis*, vbi malè emendat Coluius *inexplebili ſ. h. a. o. g. v.* lib.11. Metamor. *Inexplicabili voluptate diuini ſimulachri perfruebar.*

pag.57. v.11. *Immobilem*] Rom. *incontingibilem* Baſil.1. *mobilem*, malè. In ſphæra enim ſolum centrũ non mouetur.

v.13. *Vltra Deorum domus eſt*] Id eſt, ſupra aerem. Vide Achillem Statiũ in Arati Phænomena fol. 84.

v.18. *Intermino lapſu*] Ald. & Rom. *intimo lapſu*, malè.

v.22. *Materiam comprehenſam*] Rom. *m. ſolam.*

v.24. *Diſcretio*] Flor. Ald. & Rom. *directio.*

Axis eſt dictus] Vide Iſidorum Hiſpalenſem Origin. libr.3. cap.70. Chalcidium in Plat. Timæum fol.146.

In medietate] Vulgò *in medio.*

v.28. *Alter antearcticus*] Achilles Statius in Aratum fol.69.

v.25 *Diſterminator*] Rom. Aldus & Baſil. *diſcriminator.*

Humidis & Auſtrinis vaporibus] Flor. *humidus & A.v.* Vide Statium lib. 3. Thebaidos.

v.29. *Stellaq; cœligena*] Sic rectè Scaliger & Lipſ. In Flor. & Leid. eſt *ſ. cœligera*, Ariſtoteles ἄςρων ὁσίαν. Infra etiam vocat *ventos terrigenas*. Rom. & Aldus hanc vocem malè omittunt.

v.31. *Ignitus ſit & incenſus*] Rom. *igneus ſit & intenſus*, malè. Baſil. 2. *i. ſit & ſuccenſus*.

v.36. *Quem circulator ambit ſignifer*] Flor. *Quam circulorum a. ſ.* Wower. *quam circulo ambit ſ.* Fulvius *quam circum ambit ſignifer*. Vulcanius, *quam circumlator a. ſ.* Ald. & Rom. *q. circulorum a. ſ.* Scoppius *quam in circulum ambit ſignifer*. Ego legendum puto: *quam cingulo ambit ſignifer*. Vide Iſidorum Hiſpalenſem Originum lib. 3. cap. 65. Plinium naturalis hiſtoriæ libr. 1. c. 4. Cenſorinum de die natali c. 8. Euſtathium in Hexaem. Baſil. Hom. 1.

v. 36. *Orbis inerranti*] Lege *o. inerrantis regione*.

v.40. *Inordinatum ordinem*] Aldus & Rom. *inordinatè ordinem*. Ariſtoteles ἄτακτον τάξιν.

pag. 58. v. 4. *Nominibus*] Hæc vox ab Aldina Edit. malè abeſt.

v.6. *Complexu illius orbis qui*] Rom. *complexu illius quai*.

verſ. 7. *Phœnonis globus*] Firmicus Aſtronomicωn lib. 2. cap. 2. *Qui à nobis Saturnus dicitur, eſt Ægyptiis* φαίνων. Achilles. Statius in Arati Phænomena p. 89.

v. 8. *Phaethontis*] Sic lego ex Flor & Rom. in quibus eſt *Phatontis*. Iſidorus de natura rerum cap. 3. *Quintum à ſtella Iouis, quam Phaethonta dicunt.* Achilles Statius fol. 98. περὶ τῶν ὀνομάτων τῶν πλανήτων. Τὰ ὀνόματα τῶν πλανήτων διαφόρως ἐκλήθησαν, καὶ περὶ τῆς χρόνου ἑκάστου διαφωνία, πολλὰ λέγουσι πολλοῖς. αἰγυπτίοις γὰρ καὶ ἕλλησι τοῦ κρό-

τοῦ κρόνου ὁ ἀστὴρ, καίτοι ἀμαυρότατος ὢν φαίνων λέγεται. ἀλλὰ παρ' ἕλλησι μὲν κατὰ τὸ εὔφημον λέγεται οὕτω. παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις νεμέσεως ἀστήρ. δεύτερος ὁ τοῦ διὸς καθ' ἕλληνας φαέθων. κατὰ δὲ Αἰγυπτίους ὀσίριδος ἀστήρ. τρίτος ὁ τοῦ ἄρεως παρὰ μὲν ἕλλησι πυρόεις· παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις ἡρακλέους ἀστήρ. τέταρτος ὁ τοῦ Ἑρμοῦ. δεδόσθω γὰρ νῦν τέταρτον αὐτὸν εἶναι. εἴρηται γὰρ, ὅτι διαφωνία πολλὴ περὶ τῶν ἀστέρων τούτων ἐστὶν Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης, καὶ Ἡλίου. ὁ τοίνυν τοῦ Ἑρμοῦ ἀστὴρ καλεῖται, παρὰ μὲν ἕλλησι στίλβων, παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις Ἀπόλλωνος ἀστήρ. πέμπτος ὁ τῆς Ἀφροδίτης παρὰ μὲν ἕλλησιν ἑωσφόρος.

v.9. *Pyrois*] Firmicus, *Qui nobis, Mars illis* πυρόεις.

v.10. *Stilbon*] Plato Epinomide fol.987. Chalcidius pag.176.

v.12. *Phoſphorus*] Iſidorus de Natura rerum cap.3.

v.14. *Diſterminans*] alii *diſcriminans*.

v.17. *Pars eſt*] Flor. *partem*.

v.15. *Viuacitates ignium*] ἀναζωπυρήσεις. Ignis animatus. Infra: *Igneſq; illi virtutis Dei viuacitate flammantur*. Plautus Aulularia, Scen. *Nunc defæcato*, &c.

Ne cauſæ quid quod te quiſquam quæritet.
Nam ſi ignis viuet, tu exſtinguère extemplo.

Lucretius lib.1. pag.33.

— viuant labentes ætheris ignes.

Lib.III. pag.145.

Quod cupido adfixum cordi viueſcit ut ignis.

verſ.17. *Cuius menſu appenſuq;*] Flor. Fulu. liber, & Leid. *cuius menſa penſuq; diſtinctum eſt, & n.i.* Excer. Batau. *c. menſu p. diſtincta eſt natura m.* Lego: *c.m.a. q. diſtincta & n. aeris. Origo ei mortalis.*

v.21. *Inuritur*] Leid. & Baſ.2. *nutritur*, malè.

v.25. *Cometas*] Vide Iſidorum Originum libr.3. cap.70.

v.23. *Eiaculari*] Lege *ſe eiaculari*.

v.24. *Oſtenſæ oculis*] Schickeradus *oſtentoſæ oculis.* Ald. & Rom. *oſtendere ſe o.* Infra, *ſtatim occidunt item vt ſe oſtenderint.*

v.25. *Docydas*] Flor. & Leid. *Cydas*, malè. Achilles Statius: περὶ δὲ κομητῶν καὶ δοκίδων ἐπραγματεύσαντο πολλοί, ὥσπερ καὶ Δημήτριος. εἰσὶ δὲ οὐκ ἐν οὐρανῷ, ἀλλὰ ἐν τῷ ἀέρι. οἱ μὲν οὖν κάτω τὸ φῶς ἔχοντες, καὶ τὰς μαρμαρυγὰς κάτω γευούσας καλοῦνται κομῆται. οἱ δὲ ἄνω τὸ φῶς νενευκὸς ἔχοντες καλοῦνται λαμπάδες. ὁπότε δὲ ἐπιμήκες ἔχουσι τὸ φῶς, καλοῦνται δοκίδες. ὁπότε δὲ ἰχματῶδες φῶς ὁρᾶται, καλεῖται ἶρις. ὅταν δὲ περὶ τὸν ἥλιον ἢ κύκλος ἐνίοτε καὶ δύο καὶ τρεῖς γίνονται.

verſ.26. *Lucere faciliuſque*] Lego *L. facile faciliuſque.*

v.30. *Luce veſtitur*] Lucret lib.1.

Quam ſubito ſoleat ſol ortus tempore tali
Conueſtire ſua perfundens omnia luce.

Arnobius lib.1. *Nunquid ipſe ſiderum Sol princeps, cuius omnia luce veſtiuntur, atque animantur calore.* Sic enim iſtum locum interpungo. Scholiaſtes Horatii Vetus, in Carmine ſeculari, *Calore ſolis animantur ſemina.* Lactantius lib.1. cap 12. *Sine Solis igneo calore neque naſci quicquam, neque augeri poteſt.*

v.31. *Variabilis*] Wower. *variabili.* Florent. & Leid. & Baſil.2. *vitiabili*, vitioſè.

v.31. *Nimbis vehementibus*] Rom. *imbribus vehementibus.*

v.34. *Typhoniſq; conflictu*] Florent. & Leid. *Typhoniiq; c.* Fuluii liber *triformiq; c.* Tzetzes Chiliad. 8. hiſtor. 171.

Τυφὼν δέ τις δαίμων ἦν τῶν ἑκατοντακεφάλων,
ὅνπερ φασὶ καὶ τῷ Διὶ πώποτε πολεμῆσαι.
νῦν δὲ σφοδρός τις ἄνεμος πυρώδης τὴν οὐσίαν
ἐξαναρπάζων αὐτόπρεμνα δένδρα καὶ καταστρέπτων.

Hæc

Hac ſyluarum viriditate veſtitur] Non ſunt in Romano.

verſ. 59. *Erroribus terrenis*] Rom. *exterioribus terris.*

v. 41. *Camporum æquore*] Rom. Ald. & Baſil. 1. *e. æqualitate*, malè. Vide Indicem.

v. 59. *In mari*] alii *in maria.*

pag. 59. v. 2. *Sapiens genus homo*] Noſter Afer aduerſus Gentes libr. 1. è contra *brutum genus* appellat homines. & libr. 2. *homo animal cæcum, & ipſum ſe neſciens.*

v. 3. *Fabricauit*] Baſil. 2. *Fabricatur.* alii *fabricatus eſt.*

v. 5. *Omnem*] Sic rectè Baſil. 2. & Fuluius. alii, *omnes.*

v. 11. *Vniuerſo ſalo*] Vulcanius *obuerſo, ſc. ἀντιπόρθμῳ.*

v. 13. *Quinque coniuges*] Vulgo *quinque iuges.*

v. 14. *Attinentur*] Leid. & Baſ. 2. *aptantur.*

v. 17. *Ex aeria denſitate*] Rom. & Aldus *ex aeris denſitate.*

v. 19. *Mundi conuexa*] Aldus *M. connexa*, malè. Vide Notas ad Arnobium.

v. 20. *ſuperas ſedes*] alii *ſuperiſ.*

v. 21. *Infima*] Fuluii manuſc. *inferna.*

v. 21. *Scatent flumina, fontes & maria*] Lege cum Brantio, *Erumpunt f. ſcatent fontes & m.*

v. 22. *Meatus*] Leid. *Lacus.*

v. 24. *Ipſarum verò inſularum*] Hic in Rom. cod. deſiderantur verſus 67.

v. 25. *Dignæ*] Flor. & Leid. *digna.*

v. 27. *Nauuli*] Vulgo, *nebulæ*, malè.

v. 29. *Molibus alluuntur*] Wower. & Lipſ. *mo-*

tibus a. Vulcanius, *feruentioribus maribus alluuntur.*

v.36. *Columnis nauigantibus*] Coluius *columnas nauigantibus.* Schickeradus *columnas nauigantibus dextras.*

pag.60.v.1. *Et in diſcretis finibus*] Fuluii liber *eo indiſcretis f.*

Pamphilium Syrium] Flor. & Leidenſ. *Pamphilum Aſſyrium.*

v.2. *Ægaum*] Florent. & Aldus *Regia Myrtea.*

verſ.4. *Helleſponti fonte*] Aldus *H. fontibus.* alii *H. faucibus,* rectè.

v.9. *Vltrò qua profunda*] Flor. *vtraque p.*

v.11. *Gallicum ſinum*] τὸ *ſinum* delet Aldus.

v.14. *Britannica*] Flor. *Britannia.*

Albion & Jerna] Sic Baſ. & Aldus. Flor. *Labeon & Hibernia.* Leid. *Lebione & Hiderne.* Fuluii liber *A. e. Hibernia.* Tzetzes Chil.8.hiſtor.218. ἰυερνία ϗ ἀλυβίων. Euſtathius in Dionyſium pag.82. αἱ Βρεττανίδες δύο νῆσοι Οὐερνία ϗ Ἀλυΐων, ἤτοι Βερνία ϗ Ἀλβίων.

v.15. *Minores verò*] Vulcanius *Haud minores v.* Benè.

v.14. *Diximus eſſe maiores*] Lege *diis maiores.*

v.16. *Toprobana & Phebol*] Leid. *Bromana & Zoxa.* Flor. *Bromana atque Oxa.* Fuluii liber *B. & Oſe.* Fortè legendum *Toprobana & Telos.* Iſidorus libr. Origin.14.cap.6. *Toprobana inſula Indiæ ſubiacens ad Eurum. Telos inſula eſt Indiæ ferens omni tempore folia.* Vide Tzetzen Chil 8.hiſtor.213.

Multaq; aliæ vrbes admodum ſparſæ] Ingenioſè Schickeradus *m.a.v. nubis ad modum ſparſæ.*

v.17. *Hunc terrarum orbem*] Dele gloſſema.

v.21. *Septuaginta millia*] τὸ *millia* non eſt in Flor. Aldo & Leidenſi.

v.23.

verſ.23. *Praterea Africam*] Dele τὸ *praterea* ex Florent.

Ad Herculis columnas] Flor. *ab Herc. columna.*

v.25. *Pontici maris vſque ad alias anguſtias*] Hæc videntur abundare.

v.26. *Arabicum ſinum*] Sic rectè Aldus & Baſil.1. in Flor. & Leid. eſt *Arabicum finem*, malè.

v.30. *Metiantur*] Flor. *metiuntur.*

v.31. *Putant*] Leid. *putandum.*

v.35. *Terreni vero caſus*] τὸ *caſus* malè delet Flor. & Aldus.

v.33 *Qui eam finitimis locis*]Nanſius *q. eas amfinitimis l.* ut Feſtus *amptermini.*

verſ.37. *Ad ſuperna minari*] ἄγχειν, Fului liber *in mori.* Lipſius *animari*, malè.

Et gremio telluris] Lege *è gremio telluris.*

v.40. *Terrenis reluctationibus*] Vulcanius, Coluius & Wower. *t. eructationibus.* Benè.

v.41. *Egelida*] ἀτμώδης. Ita Flor. & Coluius vulgò *gelida.* Vide Indicem.

pag.61.v.3. *Venti*] Aldus *verti*, malè.

Aqua flamma] Leidenſ. *a flamine*, lego *auram flamina.*

v.11. *Mollitia*] Rom. & Aldus *mollities.*

v.13. *Aquarum fœtus granidat*] Vulgò *a. fœtu granidatur.*

v.14. *Imber exprimitur*] Vide Iſidorum de Natura rerum cap.33. & 34.

verſ.15. *Nubium coitionibus cogitur*] Sic lego cum Fuluio & Modio. Flor. *nubilis conditionibus cogitur.* Leidenſ. & Baſ.2. *nubili conditionibus coagitatur.* alii, *nubium colliſionibus.* Virgil 5. Æneid. *in Nubem cogitur aer.* Iob cap. 8. *Subito aer cogetur in nubes.* Vide Collectanea ad Arnobium pag. 23.

v.20. *Repentinus eſt*] Rom.& Ald. *repentinior eſt.*

Improuiſior præcipitatio] Fuluii liber *i. eius præcipitatio.*

Reſtringitur] Rom.& Ald. *reſtinguitur.*

verſ.24. *Gelatus humor rigore fluminis inhorreſcit*] Leid. *gelata ſummo rigore inhorreſcunt.*

verſ.26. *Eam tempeſtatem*] Hic iterum deſunt in Romano verſus 74.

v.29. *Aeris mollitie*] Baſil.2. *aeris mollitia.* Flor.& Aldus *aeris molli cura.* Vnde Vulcanius, *aeris mollitura.* Lipſius *aeris mollicina* legunt. Sed iſta ingenioſitate nihil hic opus, cum libro 1. de habitudine Platonis dicat, *pulmonum excipitur mollicie.*

v.30. *Humum verberat*] Aldus *humana verberat,* ineptè.

v.35. *Extrinſecus*] Lego *intrinſecus.*

v.38. *Qui facti ex telluris halitu*] Brantius *Q. fartim è t.h. conflant.* Benè.

Halitu] Aldus *habitu.*

v.39. *Terrigenæ*] In Aldo eſt lacuna 6. verſuum.

v.40. *Encolpiæ*] Flor. ENETEDE. Leidenſis *Enetele*, malè. Achilles Statius in Aratum pag.102. Ἀναξίμανδρος τοίνυν ῥύσιν ἀέρος τὸν ἄνεμον εἶπε. τινὲς δὲ ἀναθυμίασιν ἀέρος. ἄλλοι δὲ διαφέρειν ἀνέμου λέγουσιν· αὔρας ἄνεμον γὰρ εἶναι ῥύσιν ἀέρος. αὔραν δὲ ἀναθυμίασιν γῆς, καὶ τοὺς μὲν ἐκ νεφῶν λέγουσιν εἶναι ἀνέμους, καὶ καλεῖσθαι ἐκνεφίας. τοὺς δὲ ἀπὸ γῆς φερομένους ἀπογείους· τοὺς δὲ ἀπὸ ποταμῶν, ἀυδείας· τοὺς δὲ ἀπὸ κόλπων κολπίας. ἀπὸ δὲ ὀρῶν ὀρείας ἢ ὀρεσίας.

pag.62.ver.2. *Ecnephiæ appellantur*] Sic rectè Vulcanius auget ex Ariſtotele hunc locum.

verſ.3. *Cum imber effuſus*] Leiden. *cum in vere fuſus*, malè.

Exhydriæ] Flor. *Exopia*, malè.

v.5. *Euros Oriens, Boreas Septentrio*] Vide Iſidorum Origin. libr. 13. cap. 11. de naura rerum cap. 37. Plinium natural. hiſtor. libr. 2. cap. 47. Nicetam in Theſau. orthod. fidei lib. 1 cap. 28.

v.7. *Interfluunt*] Retinui lectionem codd. Aldini & Flor. quoniam & Seneca de Ventis *fluere* dixit. Et Lucretius libr. 1. pag. 9. *—nec ratione fluunt alia.* Arnobius contra Gentes libr. 6. pag. 116. *Omnes ventos aeris eſſe fluorem pulſi.* Varro apud Seruium ad VI. Æneid. fol. 361. *Nihil enim venti, vt docti dixerunt, niſi aer multus fluens tranſverſus.* Vide Iſidorum Hiſpalenſem de Natura rerum cap. XXXVI. Auguſtinum de *Geneſi ad literam imperf.* cap. IV. alii legunt *interflant.*

v.8. *Idem tamen incipit Aparctias nominari*] Flor. *i.t.a. accipitur A.n.* Leid. *i.t. A accipit nomen.* Lege cum Vulcanio *i.t. Cacias i.n.*

Æſtiuus emittat] Aldus *æſtiuus emittit.* Fuluii liber *æſtino effundat.* Flor. *æſtino effluat.* Baſ. 2. *æſtiuus emittatur.*

v.9. *Apeliotes*] Flor. & Leid. *Elyontes*, malè. Iſidorus de nat. rerum c. 37. *Apeliotes ab ortu ſolis intonat, & eſt temperatus.* Achilles Statius pag. 202. ὁ μὲν ἀπὸ ἀνατολῶν πνέων καλεῖται ἀπηλιώτης. Catullus epig. 23. ad Furium. Tzetzes Chiliad. 8. hiſtor. 215.

Aequidianis exortibus] Hæc lectio eſt à Scaligero. Vulcanius *meridianis motibus.* Flor. Leid. & Aldus, *meridianis ex montibus.* Wowerus, *meridianis exortibus.*

v.9. *Hyemalis ortus portis emittitur*] Ald. *h o. partis e.* Flor *hyemali ortu p. e.*

v.11. *Fauonium nouit*] Ald. *Fauonium nominat.* La-

ctantius in 2. libr. Thebaid. Statii: *Quem Græci Zephyrum; nos Fauonium vocamus. Nos Aquilonem; illi Boream dicunt. Illi Curum* [lege *Corum*] *nos Africum vocamus.* Vide Iſidorum de natura rerum cap. 37.

v. 12. *Hic cum de æſtiuis*] τὸ *hic* delet Flor.

Cieri] Ald. *efferri*, fortè *cenſeri.*

v. 13. *Propior*] Flor. & Aldus *prior.*

v. 15. *Huic proprior*] Flor. *hic propior.*

Thraſcias & Argeſtes ſunt indidem] Flor. *Tracius & Argaſtas ſunt in Indiam*, malè. Iſidorus: *Corus qui & Argeſtes à ſiniſtra parte Fauonii aſpirans: eo flante in Oriente nubila ſunt, in India ſerena.*

v. 16. *In nominibus*] Aldus *in omnibus*, malè.

v. 17. *Obſeruanda*] Leid. *obſeruata.*

v. 19. *Libonothus*] Ald. *Libs, Notus.* Vide Tzetz. Chil. 8. hiſt. 215.

v. 20. *Qui directo ſpiritu pro flabris reciprocis*] Wowerus & excerpt. Batau. *qui d. ſ. reflabri qui reciproco vt Cæcias p. e.* Ego lego, *qui è directo ſpirant. Porro flabris reciprocis ut Cæcias putatur eſſe.*

v. 23. *Tempeſtate autumni*] Florent. *Tempeſtates anni.*

v. 24. *Ornithiæ*] Flor. *Atnitiæ*, malè. Columella de re ruſt. libr. 11. cap. 2. *Venti ſeptentrionales, qui vocantur Ornithiæ.*

v. 25. *Proſati*] Ald. & Baſil. *prolati.*

Perferentes] alii, *proſerentes.* Fuluii liber *perſeuerantes.*

verſ. 28. *Turbo dicitur*] Fuluii liber *Turbo autem dicitur.*

v. 26. *Catægis*] Florent. *Catagis.* Gregorius Nyſſænus in Pſalmos tractat. 1. cap. 8. pag. 283. Καταιγὶς λέγεται βίαιος ἄνεμος, οὐκ ἐπ' εὐθείας προσπίπτων, ἀλλὰ περὶ

ἑαυτὸν

ἑαυτὸν ἐνειλούμενος δι' ὀξείας στροφάλιγγος, ὃς ἐπειδὰν ἐμπέσοι ποτὲ βίαιος τῷ ὕδατι καθάπερ τινὸς πέτρας ἐγκαταβληθείσης μεγάλης ὑποκλεισθεῖσα τῷ βάρει ἡ θάλαττα σχίζεται κατ' ἀνάγκην τῇ βίᾳ τοῦ πνεύματος, ὁπότερ' αὖ ἐνσκήψη βεῖσας ὁ ἄνεμος τῆς τοῦ βάρους ἐμπλώσεως ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐπὶ τὸ ἄνω τὸ ὕδωρ ἀναπλυούσης. Heſychius in Καταιγίς.

v. 28. *Impulſibus*] Aldus *delationibus.*

Quatit] Flor. *Quatiat.*

v. 30. *Dyne*] Sic rectè Vulcanius, Manuſcripti & Vulgati legunt, *velut dicitur Pynea* vel *Pyneas.*

v. 31. *Ab imo*] Vulgati *ab infimo.*

v. 32. *Qui de fundo*] alii *qui de profundo.*

v. 33. Exploſi ad ſuperna aeris ſolent euadere] Vulgò *expelli ad ſ. maris ſolent deuenire.*

Terreſtris] non eſt in Aldo.

v. 34. *A Græcis Præſter nomen accepit*] τὸ *accepit* malè omittit Flor. Theophra. de igne fol. 423. ἐκ δὲ αὐτοῦ ἀέρος καὶ τοῖς νέφεσι συστροφαὶ καὶ ἐκλάμψεις. βίαιαι δὴ αἱ φοραὶ, δι' ὧν δὴ οἱ πρηστῆρες καὶ κεραυνοὶ γίνονται, καὶ ὅσους δὴ τρόπους ἄλλους τεθεωρήκαμεν.

verſ. 36. *Præſe agit*] Aldus *præſagit*. Baſil. 2. *preſſè agit.*

v. 38. *Impingat*] Ald. *illidat.*

Fauorinus non ignobilis ſapiens] Tolle gloſſema 21. verſuum, qui hic tranſcripti verbatim ex Agellio, Noct. Attic. lib. 2. cap. 22. Ea omnia iure ignorat Ariſtoteles & princeps editio.

verſ. 39. *Quatuor mundi*] Vulcanius *tres mundi*, benè.

pag. 63. v. 1. *Semper regionibus*] dele τὸ *ſemper* ex Florent.

v. 4. *Conuerſa*] Flor. *conuerſæ.*

verſ. 6. Ἀπηλιώτης] Verſus antiqui de Ventis a-

pud Iſidorum de Natura rerum, cap. 37.

A Subſolanus flat rectus ſolis ab ortu,
Græcus Apelioten apto quem nomine dicunt.

v. 7. Βορέας] Ibid.

Hinc lauus boreas glaciali turbine mugit,
Frigidus hic aquilo noſtris vocitatur in oris.

v. 8. *Aquilo nominatur. Hinc*] Elorent *aquilo n. hunc.*

verſ. 11. *Occidui ſunt Caurus*] Florent. *Occidui ſunt tres c.*

v. 12. Ἀργέστης] Flor. Ἀργάστης.

v. 14. Λίψ] Verſus antiqui:

Huic dextram tangit dictus Lips Attide lingua
Africus.

v. 16. *Septentrio item uno*] Dele gloſſema ex membranis Florentinis.

v. 17. Ἀπαρκτίας] Flor. LYTARKEILE. ineptè. Verſus antiq.

Primus Aparctias alto qui ſpirat ab axe,
Huic nomen noſtra è lingua Septentrio finxit.

Plinius lib. 2. cap. 47.

v. 20 *Iapygaum*] Vulgò, *Iapyga.* Vide Puteanum Cent. 1. Ep. 16.

verſ. 27. Ἕλκων ἐφ' ἑαυτὸν] Sic reſcripſi ex Ariſtotelis Meteorol. lib. 5. cap. 6. In Leidenſi eſt ἕλκαν νεφέλην ὥσπερ καικίας νέφος. Theophraſtus de Ventis fol. 410. ὁ μὲν γὰρ Καικίας μόνος ἐφ' ἑαυτὸν ἄγει τὰ νέφη καθάπερ καὶ ἡ παροιμία λέγει· ἕλκων ἐφ' ἑαυτὸν ὥσπερ καικίας νέφη. Cur autem ſolus *Cæcias* nubes ad ſe attrahat, docet Ariſtoteles Problem. ſect. 26. fol. 458. & 461.

v. 25. *Cæcias ventus*] Flor. *Calias v.* malè.

v. 29. *Quo canis oritur*] Flor. & Leid. *quod de cane oritur.*

In libr

In libris Originum] Vulgati, *in originibus.*

Cognomentum] In Aldo iterum deſunt 18. verſus.

verſ.30. *Is ventus Cercius*] dele τὸ *Cercius* ex Florentino.

v.32. *Præſtigiis*] Rom.& Ald. *præſagiis*, malè. Ariſtoteles φάσματα dicit.

v.33. *Illa perfracta nubecula*] τὸ *illa* non eſt in Flor. Rom.& Aldus, *profecta n.* malè.

v.35. *Quippe ubi nubes afflictu ignem*] In libris mſſ. magna hic varietas. Flor.& Leid. *Q.u.n. afflictrix ut ignifera ſ.a.i. ſeſe dat.* alii, *ubi nubes affulſit.* Ro.& Ald. *quippe ut ignis fertur ad ſaxa attrita.* Nos probauimus Vulcanii emendationem. Vide Iſidorum de natura rerum cap.30.

verſ.36. *Saxa attrita*] Euſtathius homil.1. in hexaem. *Ex ferro & lapidibus ignis per frictionem ſolet excuti.*

v.37. *Illuſtrior*] Flor.& Aldus *illuſtriora.*

v.38. *Seriore ſenſu concipitur*] Plin. lib.2.c.54.

v.40. *Claricantes*] Recepi in textum lectionem codicis Vuluiani, Florent.& Leiden. In Rom. Ald. & Baſil.1. legitur, *coruſcantes.* in Baſil.2. *clariſcantes.*

Viſioni conuibrant] Rom.& Ald. *v. occurrunt.* Vide Iſidorum lib.9.cap.13.

Hoc eſt] delet Flor.

Serius indicio] Leid & Florent. *Alterius i.* lege *ſerioris i.*

pag.64.v.1. *Adflictus*] Rom.& Ald. *conflictus.*

verſ.3. *Formidinem infert*] Sic rectè Florent. & Aldus.

Præſteras] Plinius libr.2.cap.48. Et Nicetas de fide orthod.lib.1.cap 18.

pud Iſidorum de Natura rerum, cap. 37.

A Subſolanus flat rectus ſolis ab ortu,
Græcus Apelioten apto quem nomine dicunt.

v.7. Βορέας] Ibid.

Hinc lauus boreas glaciali turbine mugit,
Frigidus hic aquilo noſtris vocitatur in oris.

v.8. *Aquilo nominatur. Hinc*] Florent *aquilo n. hunc.*

verſ.11. *Occidui ſunt Caurus*] Florent. *Occidui ſunt tres c.*

v.12. Ἀργέστης] Flor. Ἀργάστης.

v.14. Λίψ] Verſus antiqui:

Huic dextram tangit dictus Lips Attide lingua
Africus.

v.16. *Septentrio item uno*] Dele gloſſema ex membranis Florentinis.

v.17. Ἀπαρκτίας] Flor. LYTARKEILE. ineptè. Verſus antiq.

Primus Aparctias alto qui ſpirat ab axe,
Huic nomen noſtra è lingua Septentrio finxit.

Plinius lib. 2. cap. 47.

v.20 *Iapygaum*] Vulgò, *Iapyga*. Vide Puteanum Cent. 1. Ep. 16.

verſ. 27. Ἕλκων ἐφ' ἑαυτὸν] Sic reſcripſi ex Ariſtotelis Meteorol. lib. 5. cap. 6. In Leidenſi eſt ἕλκαν νεφέλην ὥσπερ καικίας νέφος. Theophraſtus de Ventis fol. 410. ὁ μὲν γὰρ Καικίας μόνος ἐφ' ἑαυτὸν ἄγει τὰ νέφη καθάπερ καὶ ἡ παροιμία λέγει· ἕλκων ἐφ' ἑαυτὸν ὥσπερ καικίας νέφη. Cur autem ſolus *Cæcias* nubes ad ſe attrahat, docet Ariſtoteles Problem. ſect. 26. fol. 458. & 461.

v. 25. *Cæcias ventus*] Flor. *Calias v.* malè.

v. 29. *Quo canis oritur*] Flor. & Leid. *quod de cane oritur.*

In libr

In libris Originum] Vulgati, *in originibus*.

Cognomentum] In Aldo iterum deſunt 18. verſus.

verſ. 30. *Is venius Cercius*] dele τὸ *Cercius* ex Florentino.

v. 32. *Præſtigiis*] Rom. & Ald. *præſagiis*, malè. Ariſtoteles φάσματα dicit.

v. 33. *Illa perfracta nubecula*] τὸ *illa* non eſt in Flor. Rom. & Aldus, *profecta n.* malè.

v. 35. *Quippe ubi nubes afflictu ignem*] In libris mſſ. magna hic varietas. Flor. & Leid. *Q.u.n.afflictrix uo ignifera ſ.a.i.ſeſe dat.* alii, *ubi nubes affulſit*. Ro. & Ald. *quippe ut ignis fertur ad ſaxa attrita.* Nos probauimus Vulcanii emendationem. Vide Iſidorum de natura rerum cap. 30.

verſ. 36. *Saxa attrita*] Euſtathius homil. 1. in hexaem. *Ex ferro & lapidibus ignis per frictionem ſolet excuti.*

v. 37. *Illuſtrior*] Flor. & Aldus *illuſtriora*.

v. 38. *Seriore ſenſu concipitur*] Plin. lib. 2. c. 54.

v. 40. *Claricantes*] Recepi in textum lectionem codicis Vuluiani, Florent. & Leiden. In Rom. Ald. & Baſil. 1. legitur, *coruſcantes*. in Baſil. 2. *clariſcantes*.

Viſioni conuibrant] Rom. & Ald. *v. occurrunt*. Vide Iſidorum lib. 9. cap. 13.

Hoc eſt] delet Flor.

Serius indicio] Leid & Florent. *Alterius i.* lege *ſeriorei*.

pag. 64. v. 1. *Adflictus*] Rom. & Ald. *conflictus*.

verſ. 3. *Formidinem infert*] Sic rectè Florent. & Aldus.

Præſteras] Plinius libr. 2. cap. 48. Et Nicetas de fide orthod. lib. 1. cap. 28.

F 2

verſ.7. *Generis eiuſdem*] τὸ *eiuſdem* non eſt in Florentino.

v.8. *Præſtigias ſummis inferunt oculis*] Flor.*præſtigia meris i.o.*

v.5. *Typhon*] Plinius lib.[illegible].cap.48.

v.10. *Arcum*] Flor.*Arcus.* Iſidorus cap.31.

v.13. *Ad inſtar ſpeculi colorat*] Flor.& Leid.*a.ſ.colorata medietatem.*

v.15. *Halyſis*] Flor.*Alypſis* Lege ἄλως &c. Vide Nicetam in Theſauro orthod.fidei lib.1. cap.25. Achillem Statium in Aratum fol.102.

v.19. *A ſole atque luna catena clarior*] Leidenſ.& Flor.*qua catena ſole atque luna clarior eſt.*

v.20. *Diſcolora*] Vulgo *diſcolore.*

v.22. *Meatu aeris*] Flor.*m cineris.*

v.23. *Celeritatem ſui curſumq́;*] Florent.*celeritatem ſui curſus.*

v.25. *Stellaq́; fluor & ignitus liquor*] Leid.*ſ.qua effueret i.l.*

v.26. *Quatitur*] Rom.& Ald.*panditur.*

v.17. *Repentino ortu viſa*] Leid.*repentino orta.*

v.28. *Et item vt ſe oſtenderint*] Hæc verba videntur abundare.

v.29. *Sunt & alia*] Florent. *& ſine vllo e.imaginum genere.*

v.32. *Raro autem*] Flor.& Leid.*paria.a.* malè.

v.36. *Quibuſdam ſubter occulti ſunt*] Ald.& Rom. *quidam ſub terra o.ſ.*

v.37. *ſuſpirant*] Fuluii liber *inſpirant.*

v.38. *Vt Liparis, ut Ætna, ut Veſuuius*] Flor.*v.L. euuta.* malè. Papias: *Liparis inſula Siciliæ, ſicut Aetna.* Claudianus de conſulatu Honorii lib.3.

Igniſluiſq́; gemit Lipare fumoſa cauernis.

Vide

Vide Plinium libr.2.cap.10.libr.30. cap.8.& 9. Plinium Nepotem lib.6.Epiſt.Epiſtola: *Petis vt tibi auunculi mei*,&c.

v.40. *Prodant longinquitatem flammæ*] Baſil.2.& Rom.*produnt. Longinquitate enim flammæ t.a.reddunt,vicinia f.*

pag.65.v.2. *At enim illos*] Hic iterum deſunt in Romano verſus 16.

pag.64.v.41. *Aquas reddunt*] Fuluii lib.& Leid. *cum tepidiores oppoſitiones incendio aquæ currunt.*

pag.65.v.1.*Poetæ ſciunt in fabulis*] Sic Flor.Leid. Rom. Ald.& Baſ.2. Fuluiuſque ineptè legunt, *pateſcunt i.f.* Minutius Felix: *Et tamen admonentur hominum doctiſſimorum libris & carminibus poetarum illius ignei fluminis: & de ſtygia palude ſæpius ambientis ardoris.*

v.3.*Vt eorum religione*] Coluius *vt Deorum religione.*

v.6.*Hierapolim Phrygiæ*] Stephanus de Vrbibus: Ἱεράπολις μεταξὺ Φρυγίας & Λυδίας πόλις.

verſ.7. *Natiui oris hiatu*] Sic Baſ.2.Leid.*natiuioris hiatu.* Flor.& Ald.*naui oris hiatu*, malè.

v.8. *Siue illa vt poetæ*] Florent.*ſiue vt illa vt poetæ*, malè.

v.7.*Reſeratum*] Fuluii liber *raptum.*

v.9.*Ditis ſpiracula*] Plautus Trinummo: Scena *Minus quindecim*, &c. *Acherontis oſtium in noſtro eſt agro. Primum omnium olim terra cum proſcinditur, In quinto quoque ſulco moriuntur boues.* Vide Turneb. aduerſar. lib.26.cap.28.

v.12.*Vertice circumacta*] Flor.*v.circumactas* σκοτοδινιῶντα.

verſ.15. *Cognita eſt vis mali ad inferiora aeris noxia*]

Florent. *Cognitu e.v.m.ut i.aeris noxii.* Fortè *a.c.e.i.vis mali ad interiora a.c.d.*

v.18. *Concutiant*] Leid. *concuterent.* Rom. & Ald. *continerent*, malè.

v.13. *Semiuiuos*] Coluius & Vulcanius *Semiuiros* legunt, & capiunt de miniſtris matris magnæ. Rectè. Ammianus Marcell. lib. 23. pag. 269. *In his pagis hiatus quoque conſpicitur terræ, unde halitus lethalis exſurgens, quodcunque animal proximè ſteterit odore graui conſumit. Quæ lues oriens à profundo quodam puteo, cum os eius exceſſerit latum, antequam ſublimis vagaretur, terras circumſitas inhabitabiles acerbitate feciſſet. Cuius ſimile foramen apud Hierapolim Phrygiæ antehac vt aſſerunt aliqui, videbatur; vnde emergens itidem noxius ſpiritus perſeueranti odore quicquid prope venerat, corrumpebat, abſque ſpadonibus ſolis: quod qua cauſa eueniat rationibus Phyſicis permittatur.* Vide Plinium natur. hiſtor. libr. 2. cap 93.

v.18. *Vt ſpiritus creſcente violentia*] Vide Ammianum Marcellinum libr. 17. pag. 106. doctè de terræ pulſibus diſſerentem. Theologi ad θεομηνίαν ſiue indicia Dei irati hos referunt, ut obſeruat Nicetas in Theſaur. de orthodox. fide lib. 1. cap. 26.

verſ. 23. *Epiclintæ*] Sic ex Ariſtot. repoſuit Vulcanius. In Leid. & Flor. eſt *Epidete.*

v.24. *Reciprocantes*] Flor. *recuperantes.*

verſ. 25. *Braſtæ*] Ammianus: *Braſmatiæ humum intus ſuſcitantes ſurſum propellunt immaniſſimas moles.*

Chaſmatiæ dicti] Sic Scaliger. In Leidenſi & Florentin. eſt, *Extimatie.* Schickeradus *extimaditis*, ineptè. Ammianus: *Chaſmatiæ, qui grandiore motu patefactis ſubito voratrinis terrarum partes abſorbent.*

Suidas

Suidas Σεισμός· πνεύματος εἰς τὰ κοιλώματα τῆς γῆς ἐγκατειρχθέντος. εἶναι δὲ αὐτῶν τοὺς μὲν χασματίας, τοὺς δὲ βρασματίας. Heraclides Ponticus in allegor. Hom. pag. 110. τὸ γάρ τοι σεισμῶν διαφέροντα τοῖς παθήμασιν οἱ φυσικοὶ λέγουσιν εἶναι ἴσα κατά τινας ἰδίους χαρακτῆρας ὀνομάτων ἐπιγράφουσιν αὐτοῖς βρασματίαν τινὰ καὶ κληματίαν προσαγορεύοντες.

v.20. *Horum motuum tam varia*] Deſunt in Aldo verſus 7.

v.30. *Sulcantes*] Aldus, *ſaltantes*, malè.

Oſthæ] Flor. & Aldus *Iſti*, malè.

v.33. *Myceiias vocatur tetri rudoris*] Sic verè illuſtris Scaliger. In Vulgatis & Manuſcriptis eſt *Mycetias vocatur tetri odoris.* Ammianus Marcellinus: *Mycematiæ ſonitu audiuntur minatorio, cum diſſolutis elementa compagibus, vltro adſiliunt vel relabuntur conſidentibus terris. Tunc enim neceſſe eſt velut taurinis reboare mugitibus fragores fremituſque terrenos.*

v.32. *Nutant*] Flor. *nutabunt.*

v.33. *Retineant*] Flor. *retinent.*

v.36. *Inuentis itineribus*] τὸ *itineribus* malè delet Vulcanius.

Progreditur] Rom. *fertur.*

verſ.40. *Decrementa*] Sic Romanus, Aldus & Baſilienſis 1. Florent. Leidenſis & Baſil. *detrimenta* legunt.

Acceſſus fretorum atque æſtuum] Cauſam fluxus & refluxus maris ad periodos & reuolutiones Lunæ referunt Ariſtoteles *De Mundo*. Baſilius Magnus Homilia 6. in Hexaemer. Philoſtratus de *Vita Apollonii* libr.5 cap.1. Strabo Geographiæ libr. 3. fol.119.120. Solinus cap. 28. Agellius libro 14. cap.1. & Philippus Presbyter *in Jobum*

lib.3.fol.173. Sed vera cauſa huius effectus in mari non eſt luna ſola; ſed ſol & luna inſimul, ut doctè Felix Accorombonus in Ariſtot. de mundo fol.455. & ſeq.obſeruat. Creſcunt autem & decreſcunt (non ut Oroſius libr.6.*contra paganos* ineptè putat) per 7. dies; ſed per 6. horas aquæ, & diminuuntur bis in die naturali; quanquam accidentia aliqua ſæpius variant fluxus & refluxus maris: vniuerſaliter ſcilic. ratione ſiderum; particulariter ob ſitus locorum. Ita in *capite rubri* maris creſcit mare horis quatuor, & decreſcit horis octo. In *India* verò contra naturã luna decreſcente augeſcunt flumina, ut notant Aloyſius Cadomuſtus nauigat. *in incogn.inſulas* lib.2. fol. 50. Et Ludouicus Patritius Indicarum rerum lib.4. cap.1.

v.41. *Quatenus*] Non eſt in Flor.

pag.66.v.2. *Concordia eſt*] Aldus *diſcordia eſt*.

v.12. *Adoleſcens ætas*] alii *adoleſcentum ætas*.

v.13. *Fortioribus*] Flor.*fortibus*.

v.14. *Quod res eſt*] Inducit hæc Romanus.

v.17. *Receptrix ſit*] Flor. & Leid.*cum r.ſ.*

v.20. *Concentus*] Vulgò,*conſenſus*,malè.

Sic mare & fœmineum ſecus] Ita Baſ.2.& Leidenſ. manuſcriptus. Floren.legit *ſic mas & fœmineus ſexus*. Rom. Aldus & Baſ.1. *ſic mas & fœmina ſecum*, malè. Vide Indicem.

v.23.*Pictura namque ex diſcordibus pigmentorum*] Adi Platonem in Epinom.fol.975.

v.25. *His quæ imitatur ſimiles facit*] Flor.*vſque i.ſimile facit.*

verſ.31. *Hoc Heraclitus*] Deſunt in Rom.& Aldo verſus 4.

v.32. *Sententiarum ſuarum modulis*] In Floren.eſt

ſ.ſ.mo-

ſ.ſ.mobilis. in Leid. *ſ.ſ.nobilis.* Vulcanius *ſententiarum obſcurarum* legit.

v.33. *Συναψίας*] Flor.legit: CYNAAΠ⸸IΔICOΛA-KAIOT XOΛA⸸IN ΦIEMENONA IAΦCIPEMCNON CYNAΛONAIA ΛONAI KCΓANΓONCNKAI eze NO-CEITANΓAI. Leid. CYNAΛϖ⸸IΔI COΛAKAIOT XOΛA⸸INAΛCNOΠAIA ΦCIPCAIP NONCYNA ΛO-NAIKC TANΓANCNKI ieze ENOCCITANTANΓAY. οὐδὲν ὑγιές.

verſ.36. *Diſcordante conſenſu*] Lego *D.concentu.* Chalcidius in Platonis Timæum pag.72. *Si de fidium varietate, & de eo qui ex diuerſis vocibus ſoniſq; naſcitur, concentu tractatus habeatur.* Macrobius Saturn. libr.1. pag.156. *Vides quam multorum vocibus chorus conſtet, una tamen ex omnibus redditur. Aliqua eſt illis acuta, aliqua grauis, aliqua media. Accedunt viris fæmina: interponitur fiſtula. ita ſingulorum illic latent voces omnium apparent, & fit concentus ex diſſonis.*

v.37. *Humidis arida*] Sic Florent. Fulu. & Rom. Leid. & Baſ.2. *huvidis a.* Aldus *liquidis a.*

v.39. *Terramq; humore & cælum ſolis orbe*] Vulgo *t.mare atque cælum.*

pag.67.v.5. *Machinatam*] Vulgo *machinata.*

v.7. *Inter ſe elementis*] τὸ *elementis* non eſt in Florentino.

v.12. *Omniparentis mundi*] Sic rectè Coluius. Manuſcripti & editi *Omnia parientis m.* Vide Indicem.

v.11. *Deferre*] Aldus *differre*, malè.

v.13. *Quam putes*] Wowerus & Scoppius *quam potes*, rectè.

v.21. *Erroris interiectione*] Rom. *temporis interiectione.*

v.14. *Admirare*] Flor. *admiror*, malè.

v.22. *Quam pulchræ & fœcundæ Horæ*] Flor. *quam pulchreque facundæ H.* Coluius, *at quam p. & f. H.* Ald & Rom. *atque p. & f. h.*

v.23. *Vapores reuoluentes*] Rom. *vap. reſoluentes*, benè.

v.28. *Pubertate iuuenali*] Ita Manuſcripti. Vulgò *p. iuuenili*, minus rectè. Vide Indicem & De la Cerdam ad Virgilii Eclog. vi. fol. 117.

Hinc cauſa nantium animalium] Ita Flor. & Leid. vulgò *h. c. natantium a.* Fulu. *h. c. a. natatilium.*

v.29. *Pennigerarumque cunctarum*] Sic Leid. Flor. & Aldus *pennigerorum cunctorum.*

v.30. *Ex hoc illi*] Flor. *illinc ſtatis.*

v.31. *Statis curſibus*] Aldus & Roman. *ſtatutis c.* malè.

v.33. *Prælia cientur*] Flor. & Leid. *p. ciuntur*. Rom. *p. concutiuntur.*

Diſiectis nubibus] Sic Aldus. Roman. *directis n.* Leidenſ. *dijectis n.* Fuluii liber, *diductis.* Coluius *diſſectis*, rectè.

Fulminat cælum] Seneca natur. Quæſtionum lib. I. cap. I. *Nubes mediocriter colliſæ fulgurationes efficiūt, maiore impetu pulſæ fulmina.*

v.35. *Imbres rumpuntur*] Rectè Wower. *imbres erumpunt.*

verſ.38. *Agminibus concientem*] Rom. & Aldus *agminibus concipientem.* Scaliger & Vulcanius, *a. incientem.*

v.39. *Nec occaſibus*] Fuluii lib. *n. occaſionibus.*

Nec ſeculis anilitari] Hanc vocem poſtliminio ex membranis Flor. & Leid. Apuleio reddidi. In vulgatis legitur, *ſecundis vel ſeculis debilitari*, malè. Vide Indicem.

v.41.

v.41. *Fœtibus*] Rom.*fecibus*.

Merſam] Leid.*menſam*,malè.

pag.68.v.2. *Ad omne ſalutaria*] τὸ πᾶν. Leid.*ad omnem ſc.* regionem vel terram. Coluius,*ad omnia ſ.*

v.3. *Redintegratione*] Fortè *reintegrationem.*

v.5. *Mouetur*] Flor.*mouentur*. Baſ.1.*mouebatur.* Lego *mouerint*.

v.6. *Opimatur*] Leid.& Flor. *opinatur*,ineptè.

v.8. *Purgantur*] Flor.& Leid.*purgant*.

v.9. *Brumalis auſteritas*] Rom.*brumales auſtros.* Fuluii liber,*b.auſtricitas*.

v.15. *Indigens quippe videbitur oratio*] Rom.Leid. & Fuluii liber, *indigens q. orationis huius videbatur oratio*.

De Mundo diſputantibus] Rom.*de M.reputantes.* alii,*niſi d.m.diſputantes.*

v.16. *Differamus*] Flor.*dicamus*. Fulu.*diceremus.* Ald.& Rom. *differemus*.

v.19. *Penitus inſedit*] τὸ *penitus* non eſt in Florentino.

Inſedit] Aldus & Rom.*incidit*,male.

Deum eſſentia originis] Florent.*Deum eſſe originis*, *& h.* Vide Johannem Grammaticum contra Proclum de Mundi æternitate fol.79. & 81. cap.17. libr.7.

v.22. *Dei auxilio ſui*] Flor.*auxilio ſui n.c.ſ.*

Natura contenta ſit] Lego *futura c.ſit.*

v.24. *Omnia Ioue plena eſſe*] Vide Arati Phænomena,& quæ veteres Critici obſeruant ad Virgilium Ecloga 3.verſ.60.

v.26. *Non autem eſſentiæ*] Hæc non ſunt in Flor.& Leidenſ.

v.28. *Nati factiq;*] alii,*nata factaq; ſunt.*

v.32. *Complectatur*] Rom. *circumplectitur.*

v.35. *Habere ſolum*] τὸ *habere* delet Aldus & Baſ.1.

v.38. *Carpere*] Aldus *capere*, minus benè.

v 39. *Indulgentiarum*] Aldus *indulgentiam.*

v.40. *Credimus Deum per omnia permeare*] Seneca de conſol. ad Heluiam cap. 8. *Deus potens diuinus ſpiritus per omnia maxima minima æquali intentione diffuſus.* Vide Notata ad Minutium Felicem.

pag 69. v. ;. *Quare rectius*] Rom. *quoniam r.* Leid. & Flor. *quam rem r.* malè.

verſ.9. *Nec cum homine quidem conuenit*] Lego *ne homini quidem c. et.*

v.13. *Quæ nihilo ſequius*] Sic Excerpta Batau. legunt. Flor. & Leid. *quoque nihil obſequius.* alii *q. n. obſequius.* Baſ.2. *q. n. æquius.*

v.14. *Imperio*] Florent. *imperia.*

v.16. *Præpotentiam*] Flor. *præpotentia.*

v.18. *Suſam & Ecbatanas*] Cleomedes lib. 2. pag. 73.

v.19. *Notitiam oris*] Romanus & Aldus *n. moris*, malè.

verſ.21. *Flammea auri vel electri claritate*] Vulgò *flammis ex auro, vel e. c.*

v.22. *Limina*] Rom. & Aldus *lumina*, malè.

verſ.23. *Muniebant*] Baſ.1. & Ald. *imminebant*, malè.

v.24. *Firmitate*] Mſ. Fuluii *firmamenta.*

Ante fores viri fortes] Vide Lindenbrogium ad Catalecta veterum poetarum pag. 292.

v.25. *Tutela*] Fuluii liber *tutelam.*

verſ.26. *Diuiſa officia*] Fulu. liber, Flor. & Leid. *diuerſa officia.*

Armigeri] Fuluii lib. & Flor. *armiger.*

v.31.

v.31. *Quæcunque ibi gererentur*] Flor. Leid. & Baſ. 2. *ubi quæque egererentur.*

Otacuſtarum relatione] Sic Flor. & Aldus. Rom. & Baſ. 2. *prædictorum r.* Leidenſ. *guſtarum relatione*, malè.

v.37. *Aſiaticum regnum*] Florent Leidenſis & Aldus *Atticum r.* Brantius, *Aſicum regnum.*

v.40. *Excurſores*] Vulgò *& curſores.*

v.41. *Specularum*] Flor. Aldus & Leid. *ſpeculatorum.* Scaliger *Speculatoriorum.* Fuluii manuſcriptus *ſpeculatores.*

pag.70. v.2. *Quod erat ſitu*] Rom. *q. e. citò.*

v.1. *Incenſæ faces ex omnibus regni ſublimibus locis*] De hac re eruditè Iſaacus Caſaubonus in Epiſt. ad virum præſtantiſſimum *Johannem Witten* Lubecenſem, Illuſtriſſimi Principis Mecklenburgenſis Conſiliarium intimum, quam ob elegantiam eximiam, & argumenti ſimilitudinem integram hic apponam.

Πυρσείαν & Φρυκτωρίαν Græci vocant rationem ſignificandi per faces è ſpecula ſublatas. Ea uſi ſunt veteres plurimum, in bellis præſertim. Occaſio enim ut in omni vita plurimum poteſt, tum in bello maximè. Igitur ne perirent occaſiones bene gerendæ, πυρσείας excogitarunt antiqui, & ſpeculas in altis quibuſque montibus eo fine ædificarunt, quarum adhuc in montibus Heluetiis nonnullas licet obſeruare. Πυρσείας antiquiſſima & ſimpliciſſima ratio fuit, ut ſublatis facibus daretur eius rei ſignũ, de qua convenerat. Non enim aliud poterant initio ſignificare, quàm id de quo initio conueniſſet inter dantem ſignum, & obſeruantem. Poſtea excogitatæ ſunt aliæ rationes ſolertiores atque adeo mirabiles. Nam qui literas calamo ſcriberent, quidvis per faces ſignificabant. Auctores huius inuenti commemorat Polybius libr. 10. ubi

etiã rationes eorũ explicantur. Sed non probat Polybius omni ex parte, quod ante ipſius tempora aliis fuerat eo in genere inventum. Itaque vir ingenioſus hanc novam πυρσείας *rationem excogitavit.*

Qui facibus uti volent in ſpeculis ad ſignum dandum cuiuſcunque rei, quam ſignificari aliis erit neceſſe, habeto in ſuis ſpeculis quiſque literas deſcriptas in 5. tabellis hoc modo:

Lorica appenſa tabellis.

a	*f*	*l*	*q*	*x*
b	*g*	*m*	*r*	*y*
c	*h*	*n*	*ſ*	*z*
d	*i*	*o*	*t*	
e	*k*	*p*	*v*	

Tabella hæc debet ſtatui in ſpecula loco tam eius, qui dat ſignum, quam eius qui accepturus eſt: atque hoc inprimis videndũ eſt ut ſpeculæ ſibi ex aduerſo quam optimè reſpondeant. Præterea qui faces obſeruat, iubetur à Polybio dioptram habere (id eſt mathematici inſtrumẽti genus, quo oculorum acies miſſa per canalem tutius dirigitur ad metam propoſitam.) Huius præcipuus vſus eſt, vt qui obſeruat ſignum, dinoſcat probè, ab vtro angulo dextro an ſiniſtro loricæ oppoſitæ literarum ſignum detur. Nunc explicemus modum. Fingamus in aliqua vrbe proditos eſſe à præſidii ſui parte. Id vt procul ſignificẽt, ita faciendum. Scribendum igitur quam breviſſimè id fieri poterit, quod velis puta:

Centum milites defecerunt.

vel,

Proditionem quidam moliuntur.

Ante

Ante omnia qui parat dare ſignum, & qui accepturus eſt, attendere ſibi faciet, facibus toties ſublatis, donec alter ſignum dederit ſuæ attentionis. Id ſignum eſt facium ex aduerſo elatio.

Poſtquam attendere cœpit, qui ſignum exſpectat, indicanda eſt illi tabula, in qua prima litera eſt eius, quod indicaturus eſt, puta C, quod eſt in prima tabula vel P, quod eſt in tabula tertia. Ergo accedes ad loricæ angulũ ſiniſtrum, & vt C deſignes ſemel ab loricæ læva parte facem tollas vt P, ter facem moueas ſuper loricam elatam. Sic de cæteris. Qui ſignum aucupatur, indicatam ſibi tabellam adnotat, vt mox monſtratam in ea literam quærat. Tertio ſupereſt, vt litera quærenda in tabella ſignificetur. Qui dat ſignum venit ad loricæ dextrum angulũ, & quota eſt litera indicanda in ſua tabella, tot facit πυρσείας ſiue facis eleuationes puta vt C indicet 3. & P 5.

Qui excipit ſignum datum, facilè intelligit, quæ litera ſibi indicetur, eamq; diligenter annotat, ſcribitq; in tabula parata in eum vſum atque ſimili modo itur; & omnes literas, donec omnibus indicatis reperiatur ſcriptum in tabella excipientis id quod ab initio erat propoſitum. Hæc Polybiana ratio eſt, melior ſanè inventis aliorum, quæ tamen valde ſunt elegantia. Ea ad Polybium nos ante multos annos expoſuimus, & quæ ibi ſunt mirè inuoluta & deprauata evoluimus. Si Deo O. M. ſic olim videbitur, vt eum eximium ſcriptorem edamus, habebit id à me, vir nobiliſſime & amiciſſime, meæ in te fidei & amoris teſtimonium. Hactenus Caſaubonus.

v. 7. *Quæ proficiunt*] Sic Flor Fuluii liber, *quæ perficiat*. Aldus & Baſ. *& perficere*.

v. 9. *Eum maximè maieſtatem*] Vulcanius *e. m. dignitatem maieſtatemq; vel decorum m.*

v. 10. *In alto reſidens*] Vulgò, *in loco reſideat altiſſimo*. Confer Maximum Tyrium diſſert. 1 p. 15.

verſ.11. *Diſpenſet*] Sic Aldus & Rom. Fuluii mſ. Leid.& Flor. *diſpendat.*

Penes] Rom. *pares*, ineptè.

v.13. *Gubernat*] Flor. *gubernari.*

v.14. *Nec partitis hominum conſeruitiis*] Ita Scaliger. Fuluii liber, Leid.& Flor. *n. partitis h. conuerſationem.* Aldus & Rom. *nec particeps hominum conuerſatione.* Vulcanius *nec partitis operis ad hominum conuerſationem.*

v.17. *Multa & varia pariter*] Fuluii lib. *multa varia & paria.*

v.18. *Qui in ligneolis hominum figuris*] Turnebus aduerſar. lib 2.c.18.

v.20. *Quod agitari ſolet*] Flor. Ald. & Rom. *quod agitare ſolent.*

Manus ad miniſterium] Florent. *manus atque omnem m.*

v.23. *Initium ſcientiæ*] alii, *i. ſciente.* Scoppius *init. ſcienti.*

verſ 24. *Ab imo ad ſecundum*] Vulgò, *ab uno ad ſec.*

v.25. *Proximum*] Flor. Fulu. & Leidenſ. *proprium.*

v.26. *Motus unius*] Vulgò, *motuſq; unus.*

v.27. *Mundo equidem conſentiunt*] alii, *mutuò e.c.* benè.

v.29. *Emiſſione*] Flor. & Baſil. 2. *remiſſione, admodum*, malè.

verſ.30. *Inchoato principio*] Fuluii liber, *incoacto principio.*

v.35. *Animalium multitudinem*] Flor. *animalis ſimul a.* malè.

v.36. *Nantium*] Sic Leidenſis. Flor. & Baſ. 2. *nantilium.* Fulu. & Baſ. 1. *natatilium.*

Terreſtrium greges] τὸ *greges* adieci ex Florentino.

v.37.

v.37. *Adſuum locum*] τὸ *locum* non eſt in Florent.

v.38. *Repetens*] Aldus *repentes*, quod non reiiciendum.

v.39. *Naturali lege*] dele gloſſema ex Florent. & Leid. manuſcriptis.

v.40. *Atque vt vno ſinu abeundi*] Hæc ignorat Rom. edit. Baſil. legit, *atque vbi ſimul.* Leid. *atque in vna ab humero ſinu.* Vnde non malè doctiſſ. Brantius, *atque vno ſe abeundi*, cuius notas vide.

v.41. *Natura mundi*] Rom. *natura viuendi.*

pag.71. v.1. *Luminis menſtrua tempora*] Rom. *lumina menſtrua lunâ ſignificat.*

v.7. *Communi Cyllenius ſtella*] Flor. *Communes C. ſ.* In Rom. eſt *communis*, vnde legendum puto, *comis Cyllenius ſtella.* Lactantius ad lib. 1. Thebaidos Statii: *Benefica ſtella Mercurii, maleficarum temperat flammas.*

Pyrois] Rom. & Baſ. 1. *Prioribus.* Aldus, *prioris*, inſulsè.

v.11. *Circumerrat*] Flor. *circumierat.* Fuluii liber, *circumiectat*, vnde Scoppius, *circumuectat.*

v.15. *Ornamentum & monile*] Vulgò, *ornamento, vt monile.*

v.16. *In choris*] Vulgò, *in choreis.*

Hymno præcinit] τὸ *hymno* abeſt à Florentino.

v.20. *Releuat*] Rom. & Aldus *reuelat.*

v.23. *Sol quidem omnituens*] Sic Baſ. 2. Flor. & Aldus, *S. q. omnituenti.* Rom. *ſ. q. contuens ortu ſ.* Ariſtotelis παμφαὴς ἥλιος. Ouid. lib. 2. Metamorph. fab. 1.

Sol oculis iuuenem, quibus aſpicit omnia, vidit.

v.26. *Haud infœcundi*] Leid. *aut ſecundi.* In Rom. deſunt 3. verſus.

v.26. *Hinc alimenta nobis ſ. earum rerum*] Leid. &

Flor. *h.a.rebus eſſe, earum quas.* Alii, *h.elementa nobis ſ.a.e.*

v.28. *Appoſiti*] Leid.Baſ.2.& Fulu.liber, *adoppoſiti.* Ald.& Rom. *oppoſiti.*

v.27. *His mundi partibus*] Fuluii liber, *his m.mediis partibus.*

Tumores vndarum] Sic Baſ 2.& Vulcanius. Flor. Leid.& Rom. *humores v.* malè. Vide Indicem.

v.35. *Contectas*] Flor.& Baſ.2. *conſectas.* Aldus & Rom. *confectas*, lego *conſeptas.*

v.36. *Agitatur*] non eſt in Florentino.

v.40. *Loris iugales*] τὸ *loris* malè omittit Leid.& Florent.

pag.72.v.1. *capeſſit*] Flor. *capeſſat.*

Velites excurſionem adornant] Flor. Ald. Rom. & Leid. *milites exſequutionem adornant.*

v.2. *Equites cornibus*] Sic Baſil.2. Florent. Ald.& Rom. *e. ordinibus.*

v.4. *Tantus exercitus*] Vulgò, *cunctus e.*

v.7 *Omnibus occulta*] Rom. *omnis o.*

Verſ.4. *Quem præfecerit rex*] Rectè expungunt Membr. Flor. τὸ *rex.*

v.6 *Regitur*] Flor. *agitur.*

v.9. *Intendit*] Poſt hoc verbum Aldus addit: *Cæterum ea quæ vel in cœlo oculis aduertimus, & aerem ficti ex aqua etiam ficti credenda ſunt, cuius tutela mundi huius & cura eſt*, quæ in Mſſ. & Rom. codice non comparent, & omnino gloſſam olent.

v.11. *Anima in homine non videtur*] Vide Platonem de Legib. lib.10. fol.898. & Annotata in Minutium Felicem.

v.14. *Momentis ab ea geſtarum rerum*] Sic membranæ Flor. quod etiam in mentem venit Vulcanio. In Vul-

In Vulgatis eſt, *momentis ab ea geſtarum*, malè.

v.17. *Artificum ſolertia*] Hæc delenda putat Vulcanius.

v.19. *Quæ ad manſueſaciendos homines*] Rom. *Quæ vi faciente inuentaq; ſunt.*

v.20. *Populorum otioſis conuentibus frequentantur*] Baſ. *populorum non o.c.f.* Aldus & Rom. *p. accitis c.f.* Wower. *populorum exitioſis c.e.f.* Vulcanius, *p. negotioſis c. inquietantur.* Diſtingue, *qui nunc populorum o. c. inquietantur aſperitate bellorum, & pacata.*

v.24. *Viribus exſuperantiſſimum*] Vulgo, *v. exuperantiſſimis.*

Auguſtiſſima ſpecie] Rom. *auguſtiſſimum.*

v.25. *Virtutum ipſam virtutem*] non eſt in Rom.

v.27. *Operum veſtigiis*] Rom. *o. vi ſit perſpicuus.*

v.29 *Advertimus*] Flor. *avertimus*, malè.

Vt aerem fieri ex aqua] Iterum deſunt in Rom. & Aldo verſus 13.

v.30. *De quo Empedocles*] Vide Ariſtotelem Phyſic. lib.2 cap.4.

v.35. *Phidiam illum probum, quem fictorem*] Tzetzes Chiliad.8. hiſtoria 192. Pauſanias libr.7. Arnobius lib.6. aduerſus gentes.

v.37. *Oris ſimilitudinem*] Leid. *oris ſubſimilitudinem.* Vera lectio: *oris ſui ſimilitudinem.* Cicero Tuſc. Quæſt. 1. *Phidias ſui ſimilem ſpeciem incluſit in clypeo Mineruæ, cum inſcribere non liceret.*

v.38. *Artificis*) Sic Leid. alii, *artificum.*

v.39. *Simulachri totius*) Vulgati ineptè, *ſimulac totius.*

v.40. *Apta & reuincta*) Leid. *aptam & reuinctam.* Vulcanius, *arcta & reuincta.*

v.41. *Qui neque finitimus eſt*) Flor. *neq; infimus eſt.*

alii, *q.n.confinis eſt.* Rom. *qui neque infimus eſt, cum rerum contagionibus, neque in aere turbido.*

pag.73.v.2. *Altitudinis finis*] Flor.& Fuluii lib. & *vt qui a. finis peruideatur, & iam idem illa ratione n.*

v.7. *Contingere*] Malè hæc vox abeſt à Rom.& Aldino codice.

v.13. *Hominum*] Leid.*omnium.*

v.15. *Sic eſt*] Fulu.liber,*hic eſt.*

Extenſis in cælum] τὸ *in* delet liber Fuluii. Horat.

Cælo ſupinas ſi tuleris manus.

v.17. *Hoc ſublime candens*] Aldus & Rom. *Aſpice licet ſublime tuens.* Scaliger *h.ſublimen c.* malè.

v.20. *Diuerſis ſpatiis temporum*] Vulgò,*d.ea in ſ. temporibusve.* Fulu.liber,*d.ſ.temporibusve.*

v.22. *Metiuntur*] Baſ.2.& Leid.*mentiuntur.* Vide Vulcanii Notas.

Mutationes & conuerſiones] Auguſtinus de Ciu. Dei lib.4.c.2.

v.27. *Aduenis fluctibus*] Leid.*aduerſis f.*

v.28. *Alias deſidia maris*] alii, *inſulas d.m.*

v.32. *Scaturigines quædam & proluuiones*] Vulcanius ex ingenio addit, *ſ.q.& p.ignis è terra*, non malè.

v.35. *Incendio diuino*] Flor.*diuino modio.* Baſil.*diuino modo.* Lego *i.diuturno* vel *diurno.*

Torrentis vice] Leid.*currentis v.*

v.40. *Diſcidio*] Vulgò,*diſſidio*,malè.

pag.74.v.1. *Inerant boni bajuli*] Coluius,*in quo erant b.b.* Quod non diſplicet.

v.5. *Ærumnoſum*] Fuluii libri,*Criminoſum* vel *curioſum*,malè. In Ariſtotele eſt, καματηρόν.

v.8. *Quas diverſis*] Lego *quaſi diuerſis.*

v.9. *Commouens*] Vulcan.*commouet ipſa manens immota.* Benè.

v.11.

v.11. *Parentium*] Leid.& Flor.*parentum*. Rom. *parens.*

verſ.13. *Principia milites frequentabunt*] Vide Lipſium ad libr.1.hiſtoriar. Taciti pag.15. Et Indicem noſtrum.

v.25. *Panchæis*] Rom.& Ald. malè hanc vocem inducunt.

Graue olentibus] Aldus, *Gratè olentibus*, malè.

v.15. *Conſeſſum publicum*] Sic rectè Vulcanius. alii *conſenſum p.* malè. Ariſtot. *εἰς συνεδρίαν.*

v.16. *Ad Minutiam frumentatum*] Inſcriptio antiqua: PROCVRATOR MINVTIÆ PROC. ALIMENTORVM PER TRASPADVM. HISTRIAM, &c. Vide Lampridium in Antonino pag.128. Lipſium Elect. lib.1.cap.8.

v.17. *Reus purgandi ſe neceſſitate*] Fuluii liber & Coluius, *reus ita p.ſ.n. vt ſectandi ſtudio.* Vide Vulcanii notas ad lib. de Mundo pag.268.

v.21. *Obiis*] Ita Mſſ. Leidenſ.& Flor. in vulgatis eſt, *obitis.*

v.22. *Libatio*] Flor.& Leid. *libat ae.*

v.27. *Eiulantem*] Fulu. liber *ulantem.*

v.29. *Quippe ſicut mundi*] Lego *Q. ſic mundi.*

v.28. *Lex illa vergens*] Sic rectè Scaliger. in Aldo, Flor.& Rom. eſt, *le da velgens*, inſulsè.

v.34. *Robur*] aſ.2. *rubor.*

Leuitas m a] Wowerius & Scoppius, *lenitas m.* Lenia p a, *mitia* Virgilio.

v. . *Platani*] Vide Plinium natur.hiſtor.libr. cap.1.

Vt ait poeta] Virgil. lib.4.Georgic.

verſ.37. *Acuta pinus*] Hic in Rom.& Aldo deſunt verſus 7.

v.38. *Tandem*] Flor.& Leid.*tamen*.

v.39. *Pennatarum*] alii, *Pinnatarum*.

v.41. Γαῖ γδ' ἐρπετὸν] In Leidenſi eſt, ΠΑΝΤΑ ΕΥΕΡΡΕΤω ΜΟSSARRINA ΜΕΡΗ *eſſe tonos ſabiju*. In Floren. à Menſa ΠΑΝΤΑ ΕΥΕΡΡΕ ΓωΜΟSSARRINA ΜΕΡΡΗΕSSE ΤΟΝΟSSΑΗΥΤΙ. Quod puto vix Apollinem Delphicum explanare poſſe, ſi in lucem rediret ex Orci cancellis.

pag.75.v.1. *Pluribus*] Flor.*plurimis*.

Propter ſpecierum multitudinem] Flor.*ſ.multitudine vis*, id eſt.

v.3. *Iupiter dicitur*] Flor. *Iupiter dios*.

v.4. Κρόνον *quaſi* χρόνον] Vide Theophylum ad Autolycum libr. 3. fol.274. Annotat. ad Arnobium lib. 3. fol.76.

v.5. *Inceptum ab origine in terminum*] Flor. & Fuluii liber, *i.a.o. terminum finem tempus q; appellant. dicitur & Fulgurator* Wower. *quendam i. ab origine terminum ob finem*. Quem vide vt & Alcinoum cap.14.

v.6. *Tonitrualis & fulminator*] De his conſule Lilium Gyraldum hiſtor. Deorum Syntag.1. fol.73. & ſeq.

v.9. *Amicalem*] Coluius, *amicabilem*.

v.12. *Orpheus vero hanc fari poteſtatem*] Orphei verſus recitat Euſebius, ſed integriores, quàm hic extant. Vide eum de præparat. Euangel. libro 3. fol. 61.

v.23. *Primus cunctorum eſt Iupiter*] Latini verſus non extant in Flor.& Leidenſibus mſſ.

v.32. *Fatum autem Græci* εἱρμαρμένην] Cicer. libr. 1. de diuin. & Firmicus aſtronom. lib.1.c.3.

v.34. Πεπρωμένην] Rom. *Pepromenen*.

v.36. Μοῖραν] Flor *meram*.

Hinc

Hinc νέμεσιν] Florent.& Fuluii liber, *hic ἔννομον.* Rom. *Emiomon.* Biſciola lib.6.cap.16. Hor.Subſic.

v.37. *Adraſtea*] Fulu.liber & Rom. *ac pacti eademq; ineffabilis*, malè. Proclus in Platonis Theol. lib.4.cap.6.

v.38. *Triafata*] Ouid.Metamorph.lib.2.fab.12. & lib.8.fab.9. triplices deas & ſorores vocat.

v.41. *Quod torquetur in digitis*] τὸ *torquetur* malè. Fuluii liber omittit. Id paulo poſt dicit, *ſubigi cura digitorum.* Vetus ſcholiaſtes Iuuenalis manuſcript: *Tres Parcæ, ex quibus vna Lacheſis, altera Clotho, tertia Atropos. Vna earum dicitur tenere filum, altera trahere, tertia rumpere.* Vide Biſciolam horar.ſubciſiu. lib.15 cap.6.

pag.76.v.4. *Eorundem*] Flor.& Leid. *eiuſdem.*

v.5. *Fatum, quod ne Deus quidem*] A vulgatis malè hæc abſunt. Vide Notas in Minutium.

v.11. *Sicut vetus continet ratio*] Alii, *ſicut & vera continet ratio.*

v.13. *Illuſtrat curru*] Leid.& Fulu.liber, *illuſtrans & curſu.* Rom. *illuſtrando curſu.*

v.17. *Extimuit*] Rom.& Aldus, *& timuit.*

EMENDATIONES

ad Hermetis Trismegisti Adlocutam.

v.20. *De natura Deorum.*

Sic hunc librum indigetant membranæ Leidenſes. In Flor.& Brem.eſt, *Apulej Aſclapius, ſiue dialogus Mercurii Triſmegiſti.* Rom.Ald.Baſil.&Pariſ.edit.

Henrici Stephani Anni MDV. hanc Epigraphen pręferunt: *Aſclepius Hermetis Triſmegiſti Dialogus a Lucio Apuleio Madaurenſe Platonico in Latinum conuerſus.* Coluius, Schickeradus & Wowerus, non Apuleio, ſed alii inferioris æui ſcriptori verſionem hanc attribuunt; quorum quidem ſententiæ nō admodum refragor, cum genus dicendi ſiccum & planè exſangue penitius conſidero. Nolui tamen hunc Dialogum à continenti corpore Apuleiano ſeiungere, vel ideò, quia res ſacras ſcituq; digniſſimas cōtinet. Citant illius particulam Lactantius lib. 6. cap. 25. Auguſtinus de Ciuit. Dei libr. 8. cap. 23. 24. & 26. & Vincentius in Speculo hiſtoriali, lib. 4. c. 10.

v. 32. *Aſclepius, Aſclepius iſte pro ſole mihi eſt Deus*] Sic Flor. Aldus, Steph. & Baſil. 1. Baſ. 2. & Leid. *Aſclepi, Aſclepi iſte Sol eſt Deus.*

v. 35. *Diuino numine*] alii, *d. munere.*

v. 40. *Sibi eſt vtrunque connexum, vt ſeparari alterum ab altero non poſſit*] Steph. *ſ. e. vnum alteri c. v. ſ. a. ab a. n. p.*

pag. 77. v. 1. *Intentione*] Leid. *ratione.* Brem. *inquiſitione.*

v. 4. *Inuidia*] Leid. & Baſ. 2. *illudia.*

v. 6. *Conſcripta*] Ald. & Steph. *ſcripta.*

Vti etiam ad Tatium] Sic rectè Leid. Vulgati τὸ *Tatium* malè omittunt.

v. 7. *Phyſica exoticaq;*] alii, *phyſica, ethicaq;*

v. 8. *Tuo ſcribam nomine*] Aldus & Steph. *tuo adſcribam nomini.*

v. 9. *Euoca alterum*] alii, *euocaſſis a.*

v. 10. *Multorum interuentu præſentiaq;*] Vulgò, *m. i. venientium,* male.

Venientium] Rectè delet Brem. & Flor.

v. 12.

v.12. *Conſcientiæ*] Leid. *conſcientia.*

v.15. *Hermis*] Brem. *Hermetis.*

v.16. *Sic orſus eſt dicere*] Ald. *ſ. exorſus eſt d.*

v.17. *Immortalis*] Brem. *immortaliſq;.*

v.21. *Dixi tibi*] τὸ *dixi* rectè Florent. & Steph. inducunt.

Deſcendunt] male hoc verbum omittit Leid.

v.27. *Surſum verſus*] Sic Florent. & Leid. Vulgò, *ſ. verſum.*

v.28. *Viuificat*] Flor. Leid. & Steph. *viuificum.*

v.30. *Omnium*] alii, *omne.*

pag.78. v.1. *Currenti*] Leid. *currentis.*

v.3. *Cœlum ergò*] τὸ *cœlum* delet Flor.

v.6. *Inſunt*] Rom. *ſunt.*

v.7. *Qui eſt effector omnium Deus*] Sic Flor. & Stephanus.

v.8. *Idem gubernator Deus omnium frequentatio*] Steph. *eſt gubernator omnium frequens.*

v.10. *Perque rerum naturam*] τὸ *que* delent Flor. & Leid. mſſ.

v.12. *Imaginans*] Steph. *effigians.*

v.13. *Perduxit*] alii, *adduxit*, Leid. *ducit.*

v.15. *Quo dicturus ſum genere*] Sic Leidenſ. Steph. & Baſil.

v.16. *Soliditas*] Flor. *ſolidata.*

v.17. *Particula*] Flor. *particulata.*

Ex ſeſe Deorum facit ſpecies] Hæc malè omittit Romanus.

v.20. *Sine anima & tamen non carens ſenſibus*] Stephanus, *Non ſine ſenſibus quidem, nec tamen carens anima.*

v.23. *Viueſcunt*] Florent. Bremenſ. & Rom. *viuiſcunt.*

v.31. *Quorum æternitas*] Brem.*quarum æternitas.*

v.32. *Occidat*] Brem.*occidant.*

v.33. *Seruatur*] Brem.*ſeruantur.*

v.25. *Inhabitant*] Brem.*i.loca.*

v.37. *Hominibus fiunt omnes ſimillima*] Flor. *H. ſunt o.ſublime.*

pag.79.v.1. *Defluentes*] Flor.*defluens.*

v.4. *Rationem*] Brem.*ratione.*

v.5. *Similiter & hominum*] Flor.& Rom.*ſimilis eſt & hominum.* Steph.*ſ.e.h.ſpecies aut h.*

v.7. *Adueniens*] Brem.*veniens.*

v.3. *Dæmones*] Flor.*dæmonum.*

v.13. *Iunxerunt*] alii,*adiunxerunt.*

v.17. *Cognoſcat*] Leid.*cognoſcit.*

v.20. *Qua terrenus eſt, deſpicit*] Flor.*qua terrenus eſt intra ſe.d.*

v.22. *Sicq; ſuſpicit*] Delet Leid.& Bremenſis codex.

v.25. *In maris profunda*] Brem.*maris ad profunda,*

Velocitate] Leid.& Rom. *vicinitate.*

v.26. *Licet*] Brem. Leid & Steph.*lucent.*

v.28. *Metitur*] alii,*intuetur.*

Nulla aeris caligo confundit, non denſitas terræ operam] Sic Brem. Flor. Leid.& Steph. Vulgò,*n.a.c.e.non depreſſitas t.opera.*

v.32. *Radices*] Delet Flor.

v.33. *Viua radice*] Aldus,*vna radice.*

Corpora] Steph.*corporea.* Brem.*genera.*

v.35. *Animalia*] Brem.*animata.*

v.40. *Sola homini*] Vulgò,*ſoli homini.*

pag.80.v.6. *Qua homines ſoli*] Vulgò,*quomodo h.ſ.*

v.15. *Beluarum*] alii,*beſtiarum.*

v.16. *Senſualibus*] Flor.Brem.& Steph.*ſimilibus.*

v.20.

v.20. *Quod ὑλικὸν*] Steph.*q.κοσμικόν.*

v.29. *Cum autem omnia ex voluntate*] τὸ *ex* non eſt in Rom.Flor.& Steph.

v.30. *Maximè*] Flor.*maxima.*

v.33. *Quem à ſe ſecundum*] Flor.*quo a.ſ.ſ.*

v.34. *Qui videri & ſentiri*] Leid.*q.v.& videre.*

pag.81.v.7.*Commiſcens*] Leid.*miſcens.*

v.10. *Vtrique*] alii,*vtraque.*

v.17. *Mundi partes*] Aldus,Rom.& Baſ.1.*mundi pars.*

v.23. *Animaduerto*] Leid.*animaduerte.*

v.27. *Confecit*] Sic Flor.Rom.& Steph. alii,*fecit.*

v.32. *Modulorum*] Flor.*modorum.*

v.33. *Muſicatis*] Sic Florent.& Leid.Baſ.Ald.& Rom.*inuſitatis.*

v.37. *Venerabile*] Steph.*venerabiliorem.*

pag.82.v.4. *Terrenum cultum & diuinitatum poſſit habere delectum*] Rom.& Steph.*vt & terrenum & diuinum p.h.d.*

v.15. *Hominis*] Flor.& Leid.*omnis.*

v.20. *Secundum eſſe imaginem Dei*] Steph.*ſecundam e.i.D.*

v.21. *Mundus ſcilicet & homo*] Leid.τὸ *ſcilicet* expungit.

v.23. *Aſcendere poſſe*] Leid.*inſcendere poſſe*,rectè.

v.25. *Reſiſtat*] Steph.*reſtet.*

v.26. *Mandata*] Leid.*commendata*.alii,*natura ſua commendata.*

v.32. *Cognationis*) Stephani editio *cogitationis.*

v.33. *Poſſideri cæperunt*) In Florent.& Leid.ineptè præcedentia repetuntur hoc modo:*idcirco etiam poſſeſſionum nomine nuncupantur.*

v.37. *Ut enim meum animum rationis ducit intentio*) Steph.& Baſ.*v.e.m.a.r.d.indagine.*

Pag.83.verſ.7. *Homo ſectetur*] τὸ *homo* non eſt in Florent.& Leid.

v.21. *Si foret*] alii, *ſi fuerit*.

v.22. *Votis id eſt*] τὸ *id eſt* rectè delet Steph.

v.23. *Natura ſuperioris*] alii, *nec ſuperioris*.

v.28. *Migratio*] Vulgò, *commigratio*.

v.30. *In mundana vita*] alii, *in humana v.*

v.31. *Videtur*] Vulgò, *videatur*.

v.34. *Quæ mortalis eſt*] Vulgò, *quæ m.e.*

Efficiunt] Ald. *afficiunt*.

v.40. *Confundunt*] Vulgò, *confunditur*.

pag.84.v.11. *Cunctarum rerum*] Leid. *omnium rerum*.

v.14. *Collatus*] Flor. *collata*, malè.

v.14. *Dulciſſimum*] alii, *dulciſonum*.

v.15. *Qui ergo homines*] Vulgò, *qui de.h.*

v.20. *Violata philoſophia*] alii, *violenta philoſophia*.

v.23. *Quem Græcè credimus*] Stephanus, *quam Græcè credimus*.

v.24. *Vel inerat mundo ſpiritus*] Hæc Aldina editio ignorat.

v.30. *E quibus naſci poteſt*] Steph. *quæ de his naſci poſſunt*.

v.34. Hoc *eſt, hoc fuit, hoc erit*] Vulgò, *hic fuit, ſemper hic erit*.

v.36. *Non videatur*] τὸ *non* Steph.& Aldina editio expungit.

v.37. *Tamen in ſe naſcendi*] Vulgo, *t. ex ſe n.*

Materiam] Steph. *materiem*.

pag.85.v.1. *Commixtione*] alii, *connexione*.

Præſtet] alii. *præſtat*.

H*æc proſequar, quæ cœperam*] Vulgò, *id p. quod c.*

v.24. *Solis poſſumus*] Vulgò, *ſoli p.*

v.32.

Digitized by Google

v.32. *Circumplectitur*] alii, *complectitur.*

v.36. Ὕλη] Leid. Rom. Ald. & Steph. Vulcanius ὅλη.

v.39. *Humanis*] Steph. *mundanis.*

pag. 86. v. 5. *Per formas enim ſolas*] Hic deſunt tres pagellæ in mſ. Leid vſque ad illa verba: *Deorum genus omnium confuſione.*

v.9. Ἀδης] Aldus, ἀειδής.

Quo viſu primum ſphæræ careant] Flor. & Steph. *q. v. imum ſ. careat.*

v.10. Βίδιαι] Flor. *ideo.*

v.11. *Inuiſibilis forma*] Flor. *viſibilis f.*

v.13. *Principalia*] Steph. & Flor. *principia.*

v.19. *Alit mentem*] Hæc malè omittuntur in Florentino.

v.26. *Materiæ*] Vulgò, *naturæ.*

v.27. *Caliginum*] alii, *caliginis.*

v.34. *Intelligibilis dicitur*] Vulgò, *intelligibiles dicuntur.*

v.37. *Et tu ſi vtendas poteris peruidere*] Hæc ex editione Stephani repoſui.

v.40. *Loquentium*] Flor *loquentia.*

pag. 87. v. 2. Οὐσία] Flor. & Steph. οὐσιάρχης.

v.9. *In eodem loco*] Flor. *id eſt eodem l.*

v.12. *Erraticæ*] dele gloſſema ex Aldo, Florent. & Bremenſi.

v.14. *Lege naturæ*] Flor. *leges n.*

v.19. *Naturaliter*] delet Flor.

v.20. *Senſibiliaq; ſenſibilibus*] Florent. *ſ. inſenſibilibus.*

v.21. *Vel eſſe non multa, aut potius vnum*] Vulgò, *vt non multa, ac p. v.*

v.25. *Omnia*] Rectè delet hanc vocem Flor. & Brem.

v.31. *Tanti etenim*] τὸ *etenim* ex Flor. adieci.

v.32. *Nuncupabimus*] Vulgò, *nuncupamus*.

v.36. *Syllabis definita*] Hæc ignorat Florent.

v.41. *Vnum poſſe quamuis è multis compoſito nomine*] Vulgò, *uno p.q.e.m. compoſitio n.*

pag.88. v.1. *Nomine*] Steph. *nomen*.

v.4. *Vtriuſque ſexus*] Flor. *utraque rectè*.

v.5. *Voluntatis ſuæ*] Steph. *voluntate ſua*.

v.26. *Miſterii*] alii, *miniſterii*.

v.31. *Semen*] delet Flor.

v.32. *Commixtione*] Vulgò, *connexione*.

v.33. *Fœmineo torpore*] Sic Florent & Aldus. Alii *f. corpore*.

Laſſeſcunt] alii, *lateſcunt*. Brem *laceſcunt*.

pag.89. v.3. *Inſcientia*] alii, *inſcitia*.

v.4. *Inſanabilibus*] alii, *inſanabilem*.

v.16. *Inſidere*] Steph. *incidere*.

v 20. *Pro diſciplina*] alii, *pro ratione*.

v.23. *Cognoſcens*] Steph. *agnoſcens*.

v.25. *Prætendens*] Steph. *prætendit*.

v.29. *Qui ſunt ex ſola immortali natura informati*] Vulgò, *quos ex ſ.i.n. conformauit*.

v.40. *Contenti*] Flor. *contempti* alii, *coniuncti*.

pag.90. v.4. *Qui ſit tantam felicitatem conſecutus*] Vulgò, *qui ſ. tanta vi ſ.c.*

v.7. *Eſſe prognatum*] Vulgò, *e. propagatum*.

v.11. *Ex materia qua fuerunt fabricata*] Aldus, *ex m.q.f. procreata vel ſ.*

v.13. *Figurantur*] Ald. *configurantur*.

v.14. *Memor naturæ*] Ald. & Baſ.1. *vicina n.*

v.20 *Eaq; ſorte vates*] Ro Ald. & Flor. *eaſq; ſortè v.*

v.26. *Et tamen quoniam*] τὸ *tamen* delent Rom & Aldus.

v.28. *Appareat*] Leid.*apparebit.*

v.31. *Sedes religionum*] Aldus,Steph.& Baſil.1.*ſ. diuinitatis.*

v.35. *Præſcripta pœna*] Steph.*proſcripta p.*

v.38. *Et æquè incredibiles poſteris*] alii, *eaq́; incredibiles p.*

v.40. *Scythes*] alii,*Syrus.*

v.41. *Vicina barbaria*] Steph.*vicina barbara.*

pag.91.v.3. *Futura prædico*] τὸ *futura* delet Flor.

v.5. *Polluentur ſanguine*] Rom.& Stephanus *proluentur ſ.*

v.6. *Sepultorum*] Leid.*ſepulchrorum.*

v.7. *Qui erit*] Leid.*qui foret.*

v.9. *Peioribus malis*] Steph.*maioribus m.*

v.11. *In terra*] Leid.*in terras.*

Seductio] Flor.*deductio*,malè.

v.12. *Impietatis*] alii,*pietatis.*

v.16. *Eritq́; graue hominibus*] Rom.& Aldus,*eritque tædium omnibus.*

v.23. *Vita utilior*] alii,*v. utilior.*

v.26. *Aut immortalis nata eſt*] Steph.*a.mortalis nata eſt.*

v.29. *Periculum capitale*] Vulgò,*p.capitale.*

v.31. *Fiet dierum ab hominibus*] Flor *fit d.a.h.*

v.33. *Remanebunt*] Florent.Steph.& Baſil.1. *remanent.*

v.35. *Compellent*] Flor.*compellunt.*

pag.92.v.1.*Bonorum omnium*]Vulgò,*b.hominum.*

v.3. *Vnus gubernator mundi*) Flor.& Steph. *unius g.Dei*,& in ſequenti verſu,τὸ *Dei* omittunt.

v.6. *Illuuione diluens*) Vulgò.*alluuione d.*

v.7. *Morbis peſtilentibus uſque*) alii, *m.peſtilentiis uſque.*

v.20. *Hominibus*] Vulgo, *omnibus.*

v.14. *Peracto temporis curſu*] Flor. *coacto t.c.*

v.16. *Et vbique eſt ſempiterna*] Flor. *& ſicut e.ſ.*

v.20. *Sed ea vult, quæ habet*] Baſ.1. *& ea quæ vult habet.*

v.23. *Boni bonus*] τὸ *boni* delet Flor. Leid. & Aldus.

v.36. *Fructiferorum*] Florent. Steph. & Rom. *fructiferarum.*

pag. 93. v.8. *Aduerſus vitales vſus*] Sic lego cum Rom. alii, *ad vſus vitales.*

v.12. *Ignoratio*] alii, *ignorantia.*

Incredibilitas] Steph. *incredulitas.*

Quid eſt ô Triſmegiſte quod aut ignorãt, aut eſſe poſſe diffidunt] Hunc locum malè à Vulcanio omiſſum ex membran. Floren. Bremenſ. & Steph. reſtitui.

v.15. *Arbitrium*] alii, *arbitrum.*

v.16. *Tranſiet*] alii, *tranſiliet.*

v.17. *In ſibi competentibus*] alii, *in ſui c.*

v.22. *Raptatur*] alii, *rapiatur.*

v.24. *Æterno ſupplicio*] Vulgò, *æ. iudicio.*

v.31. *Corporum ratione*] Rom. *corporali lege.*

v.33. *Severioribus*] Steph. & Baſil.1. *ſævioribus.*

Quanto in vita] Sic Flor. Leid. *quanto multa.*

pag. 94. v.9. *Oculis*] Leid. *oculi.*

v.10. *Tantam*] Steph. *in tantum.*

v.11. *Præſtans*] Non eſt in Flor. & Leid.

v.14. *Omnia gubernantem*] alii, *cætera g.*

v.19. *Nullius eſt mortalitatis*] Leid. *in eo n.e.m.*

v.33. *Et commotio mundi ipſius*] Flor. & Stephan. *cuius mundi commotio i.*

v.36. *Statutis atque infixis*] Stephan. *ſtatiſque & præfixis*, rectè.

v.39. *Reverſionibus*] Vulgo, *recurſionibus.*

v.40.

v.40. *Temporaria conuerſione*] alij,*temporali conuerſatione.*

Pag.95.v.1.*Ordine ſeruatur*]Flor.& Leid.*ordinatione ſ.*

v.5.*Nec cœleſtium*] Hæc delet Flor.

v.8.*Cum in eo ſunt omnia*]Hanc periodum Flor.ignorat,vsque ad illa verba,*in æternitate eſſe.*

v.11. *Omnium temporum agitatio remeat*] Hæc verba expungit Leidenſ. & videntur ex gloſſemate irrepſiſſe.

v.19. *Quod mobile eſt tempus*]Flor.*q.m.eſt temporis.* Rom.*q.mobilitate temporis.*

v.26. *In magnitudine enim ipſius eſt immobilis agitatio*]Sic recte Flor.Leid.*etenim ipſius i.m.e.i.a.ipſius enim magnitudinis immobilis lex eſt.*

v.28.*Indefinitum*]alij,*infinitum.*

v.34.*Eſt temporis*] *Rom.temporalis.*

v.40.*Primordium*] Steph & Leid.*primordia.*

Pag.96.v.3.*Similis*]non eſt Flor.

v.5.*In ipſa veritate*]alij,*in ipſa voluntate.*

v.12. *Deus enim ſummum diuinumq;*] alij, *Deus enim ſuum diuinum.*

v.17. *Natura & qualitatis*] Sic Steph, alij,*n. & qualitate.*

Qualitatis]Delet Leidenſis.

v.21.*Summi Dei*]vulgo,*ſumma Dei.*

v.21.*Dinoſcitur*] alii,*cognoſcitur.*

v.27.*Luminaſti lumine*] Sic Leid.alij,*illuminaſti lumine.* infra lib. Metamorph. 2.*tu rotas orbem, tu luminas ſolem.*

v.29.*Celate*]alii,*ſeruate.*

v.31.*Dignoſcendam*]Steph.*noſcendam.*

v.37. *Quod tam magnum videtur*] Steph. *quodque etiam m.u.*

v. 39. *Nec futurum unquam*] τὸ *nec* male delet Leidenſ.

Pag. 97. v. 2. *Aut alio aliud minus*] à vulgatis male abeſt τὸ *aliud.*

Validitate] alij, *valetudine.*

v.5. *Quas ſolum res eſſe*] Sic Steph. *Leid. q. ſ. eas eſſe.*

v. 14. *Quod acie obtuſi*] Flor. & Leidenſ. *q. a. ſ. obtunſi.*

v. 19. *Nec nubibus*] Delet has duas voces Flor. & Steph.

v.28. *Mutilatur*] alij, *mutatur.*

v. 36. *Obtutu*] Steph. *obtuitu.*

Pag. 98. v. 2. *Et ab eo omnia*] Vulgo, *& à Deo o.*

v. 5. *Et varia*] non habet Stephan.

v.7. *Uniformes ſpecies*] Steph. & Rom. *omniformes ſpecies.*

v.17. *Ut humanum genus quamuis ſit uniforme ut homo dinoſci ex aſpectu poſſit; ſinguli tamen in eadem forma ſui diſſimiles ſunt*] Integram hanc periodum à Vulcanio male omiſſam ex Membr. Leid. Flor. & Steph. hoc loco iterum rite repoſui.

v. 37. *Quæ ſæpe alternantur ſpecies*] vulgo, *quæ ſpe a. male.*

v. 39. *Et cum eaſdem partu nutricat ſuo*] vulgo, *cum eadem partus nutriat ſuos.*

Cum reddit omnium fructuum varias] Flor. *c. reditu u. f. aëris.*

v.40. *Diuerſas*] alij, *binas.*

Pag. 99. v. 17. *Imaginibus ſancti*] vulgo, *i. ſuis.*

v. 18. *Sola idola*] τὸ *ſola* non eſt in Flor. & Steph.

v. 25. *Hermes cujus nomine mihi auitum nomen eſt*]Roman.*H.c.n.aui m.n.e.*Leid.&Steph. *H.c.auitum m.n.e.nonne in ſibi cognomine patria conſiſtens.* Brem. *Cujus auitum mihi nomen eſt, nomine ſibi cognomine patrinum conſiſtens.* In Auguſtino de Ciuit:Dei libr.8. capite 26.eſt, *Hermes c.a.m.n.e. nonne in ſui cognominis patria conſiſtens.*

verſ.28. *Iſin vero & Oſyrin*]Sic Ald. Leidenſ. *ipſe vero Oſyris, Iſin vero Oſyris.* Steph. *Iſin vero vxorem Oſyris.*

v.29. *Quantis*]Flor.*Tantis.*

v.34.*Incolantur*]Leid.*inchoantur.*

v.41. *Naturalem in ſe habentibus*]Leid.*naturam ſ.h.*

Pag.100 v.1.*Oblectantur*]alij,*objectantur.*

v.3.*Cœleſti vſu*]Flor.*cœleſtius.*

v.4.*Humanitas patiens*]Flor. Steph. & Leid.*humanitatis p.*

v.5.*Putes*]Flor.*putaſſes.*

Fictor]alii, *actor.*

v.9. *Quadam prauidentes*]Hæc non habet Stephani editio.

v 11.*Auxiliantur*]Rom.*conciliantur.*

v.12.*Anne cœleſtes Dij Catholicorum*]Stephanus. *A.C.D.vniuerſim.*

v.16.*Nexibus vincta*]alii,*n.juncta.*

v.20.*Glutinio*]vulgo *glutino.*

v.21.*Neceſſitas vero cogit ad effectum*]Flor.*neceſſitatis u.c. affectum.*

v.23.*Contextus & diſpoſitio*]alii, *textus & diſtinctio.*

v.26 *Vel totus conſtat*]vulgo,*totius c.*

v.31.*Inauerſibilis*]alii,*inuerſibilis.*

v. 33. *Sufficit*] vulgo, *ſuſcipit*, male. Vide indicem.

v. 34. *Qua ad effectum vi coguntur*] à vulgatis τὸ *vi* male abeſt.

v. 38. *Verſatur*] alij, *ſeruatur*.

v. 40. *Rotunditatis*] Leid. Steph. & Flor. *rotunditas*.

Pag. 101. v. 6. *Nos enim de diuinis rebus tractantes mentem*] τὸ *mentem* abeſt à Flor. Step. Leid. & Brem.

v. 10. *Intendere*] alii, *perſpicere*.

v. 13. *Quod juſſerit*] τὸ *quod*, abeſt à Steph. Flor. & Leid.

v. 15. *Melius melius ominare Aſclepi*] Hunc locum citat Lactantius lib. *6. de Vero cultu* cap. 25.

Sacrilegijs] Flor. & Leid. *ſacrilegis*.

v. 25. *Condonans*] Steph. *cum donas*. Leid. *condonas*.

v. 26. *Cognoſcamus*] alij, *cognouerimus*. Brem. *cognouimus*.

v. 27. *Cognitione*] Rom. & Steph. *intelligentia*.

v. 33. *Vitæ vera vita*] Steph. *u. u. uia*.

v. 34. *Pragnatio*] Rom. *generatio*.

v. 35. *Conceptu pleniſſime*] τὸ *conceptu* delet Rom. codex.

v. 37. *Conſeruare perſeuerantes*] Flor. *ſeruare p.*

v. 39. *Hoc optantes*] Leid. & Brem. *hac optantes*.

GEVERHARTI ELMENHORSTI

EMENDATIONES AD APVLEII METAMORPHOSEON, SIVE LVSVVM ASINI

LIB. I.

P.102. HÆc eſt vera horum librorum ἐπιγραφὴ, quam nobis conſeruauit Aldina editio, quod mi[illegible]ror neminẽ ex tot Apule[illegible]orrectoribus vel aduer[illegible]e, vel ſaltem monuiſſe. Illam igitur vt ge[illegible]nam loco repoſui, expuncto altero illo ſupp[illegible]itio titulo de *Aſino aureo*, quem error mini[illegible]um & admiratio vulgi nobis exhibuit, ſicut [illegible]ndudum obſeruauit Erycius Puteanus Cen[illegible]. I.Epiſtol. 38. ad J. Lipſium. Qui & ann[illegible]ræterito ∞ IↃ CXIX. *poſt Kalend. April.* cu[illegible]um de hac re conſulerem, hunc in modum m[illegible] reſcripſit humaniſſimè: *Tu ſacis [illegible] aureum [illegible]m fruſtra appellamus. Error quidem [illegible]itio olim eiusmodi titulum dedit, & quia pul[illegible] & adr[illegible]mum putauit Lucij Aſinum, à pulcherrimo ch[illegible]ſtallo nominauit. Sic quidem & Pythagoræ carmina & alia multa, quæ commendari poterant,* τὰ χρυσᾶ *dicta. Si meo ſuffragio res geratur, ſimpliciter de ASINO, vel, METAPHORPHOSEON inſcribam.* Sic vir ille eruditiſſimus: in cujus ſententiam toto animo vado, puto & omnes rectè ſen-

tientes. Tractarunt autem ſimile argumentum ante hunc Lucium noſtrum, *Lucius Patrenſis* & *Lucianus*: de quibus ita Photius in Bibliotheca fol. 165. Ἀνεγνώσθη Λουκίου πατρέως μεταμορφώσεως λόγοι διάφοροι. ἔστι δὲ τὴν φράσιν σαφής τε καὶ καθαρός, καὶ φίλος γλυκύτητος. φεύγων δὲ τὴν ἐν λόγοις καινοτομίαν, εἰς ὑπερβολὴν διώκει τὴν ἐν τοῖς διηγήμασι τερατείαν, καί, ὡς ἄν τις εἴποι, ἄλλος ἐστὶ Λουκιανός. οἱ δέ γε πρῶτοι αὐτοῦ δύο λόγοι μόνον οὐ μετεγράφησαν Λουκίῳ ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ λόγου ὃς ἐπιγέγραπται λουκὶς ἢ ὄνος, ἢ ἐκ τῶν Λουκίου λόγων Λουκιανῷ. ἔοικε δὲ μᾶλλον ὁ Λουκιανὸς μεταγράφειν, ὅσον εἰκάζειν. τίς γὰρ χρόνῳ πρεσβύτερος, οὔπω ἔχομεν γνῶναι. καὶ γὰρ ὥσπερ ἀπὸ πλάτους τῶν Λουκίου λόγων ὁ Λουκιανὸς ἀπολεπτύνας καὶ περιελών, ὅσα μὴ ἐδόκει αὐτῷ πρὸς τὸν οἰκεῖον χρήσιμα σκοπόν· αὐταῖς τε λέξεσι καὶ συντάξεσι εἰς ἕνα τὰ λοιπὰ συναρμόσας λόγον, Λούκιος ἢ ὄνος ἐπέγραψε τὸ ἐκεῖθεν ὑποσυληθέν. λέγει δὲ ὁ ἑκατέρου λόγος πλασμάτων μὲν μυθικῶν, ἀρρητοποιίας δὲ αἰσχρᾶς. πλὴν ὁ μὲν Λουκιανός, σκώπτων καὶ διασύρων τὴν ἑλληνικὴν δεισιδαιμονίαν, ὥσπερ κἀν τοῖς ἄλλοις. καὶ τοῦτον συνέταττεν. ὁ δὲ Λούκιος σπουδάζων τε, καὶ πιστὰς νομίζων τὰς ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀλλήλους μεταμορφώσεις, τάς τε ἐξ ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸν ἄλλον τῶν παλαιῶν μύθων ὕθλον καὶ φλήναφον γραφῇ παρεδίδου ταῦτα, καὶ συνύφαινεν. Atquin ex Luciano noſter bonam partem tranſcripſit, cuius Lucium ſtilo & verbis Apuleianis translatum, huic noſtro Lucio commodare, initio conſtitueram; ſed me deterruit poſtea abominanda & deſpuenda libri obſcœnitas: ea propter nolui publicarum aurium reuerentiam iſtis turpitudinibus inceſtare, ſequutus medici (*Galenus 3 de purgant. medicam. facult. Cap. VI.*) principis (ſi vnum Hippocratem excipias) in hoc ſententiam,

qui

qui venenorum naturam explicare publicè omnino prohibet. Scripſerunt & noſtra ætate viri eruditi *aſini laudes*, inter quos iure eminet labor præſtantiſſimi Wowerii noſtri, qui hactenus apud hominem indignum indigne deliteſcit. Niſi iniuſtus iſte Dominus abs ſe eum manu miſerit, periculum erit, ne aliquando liberam lucem nactus ex ergaſtulo iſto vocem emittat, poſſeſſoremq; iniquum pipulo differat.

verſ. 15. *Et ego tibi ſermone iſto Mileſio*] Principium huius libri membranæ Florentinæ *Longobardicis literis* ſcriptæ (*Gothicas* eas vocat Bernardus Aldreta Canonicus Cordubenſis in Commentario de Origine linguæ Hiſpanicæ libro 3. pagin. 252. 254. & ſpecimen ponit ex lapide antiquo) verſibus conſtituunt, quod & Beroaldus & Aldus aduerterunt, quos iure hic ſequimur: nec eos audimus, qui contra ſentiunt, qui nihil ſentiunt. De iſtis autem ita gloſſa interlinearis prædictarum membranarum: *Viginti quinque verſus præmittit autor. Genus carminis trimetrum Iambicum, conſtans ſex pedibus. Recipit autem poëta licentioſè pedes, & eos etiam vbi communiter non ſolent, vt in fine, ſpondæum. Hoc autem carmen admittit Iambum, vnde & dicitur omnibus locis præcipuè paribus dactylum, ſpondæum, Anapæſtum, Tribrachyn & Pyrrichium atque Trochæum. Metra autem alia ſuis pedibus & ſyllabis conſtant, & dicuntur acatalectica, aliquando, ſyllaba vna deficiunt, & dicuntur catalectica: aliquando duabus, & dicuntur brachycatalectica. Pro maiore igitur parte ſunt trimetra acatalectica, i-*

ta tamen, quod prima dictio duodecimi verſus per aë diphthongum ſcribenda diuidatur, vt illa diſpartita diphthongus iambum pedem efficiat & in ſequenti verſu penultima ſyllaba, quæ eſt a, de metro non abiiciatur. Inſuper ſciendum verſum decimum-octauum eſſe Hipponactium trimetrum, catalecticum, quia vna deficit ſyllaba, in antepenultimo vero verſu diuiditur etiam diphthongus in fine illius dictionis, ſcientiæ, vt ſcribi debeat, Scientiaë. Penultimus autem verſus etiam catalecticus eſt, vna videlicet ſyllaba deficiens. Vltimus verò verſus dimeter eſt Iambicus hypercatalecticus, conſtans quatuor pedibus, & vna ſyllaba, qui & Alcaicus dicitur.

v.17. *Beniuolas*] Sic Manuſcripti Florentini. Scaliger, *bibulas* legit.

Lepido ſuſurro permulceam] Infra: *Cibo ſatio, poculo mitigo, fabulis permulceo.* De Deo Socratis: *Oratione permulceat.*

verſ. 18. *Modo ſi papyrum Ægyptia argutia Nilotici calami*] vulgo: *m. ſ. p. Ægyptiam tu argutia N. c.* Sedulius in opere Paſchali capit. primo: *Nonnulla etiam probra narrationis arte compoſita, Niliaci papyro gurgitis calamo perarante contradunt.* Fulgent. Mythol. libr. 1. *Quicquid libet Niliacis exarare papyris.* Ouid. lib. 15. Metamorph.

Perque papyriferi ſeptemflua flumina Nili
Victrices egiſſe rates.

Baptiſta Pius in annotat poſterioribus fol. 128. *papyrum Ægyptiam* ineptiſſime interpretatur, genus dicendi molle & laſciuum.

v.20.

v.20. *Fortunaſq;*] alii, *formaſq;*.

Hominum] alii, *hominis*.

v.23. *Mutuo nexu*] alii, *m. nixu*.

verſ.25. *Hymettos Attica*] Mons eſt in Attica celebris melle & marmore. Tzetzes hiſtor. Chil.2. hiſtor.370. Galenus de Antidot. lib.1.c.11. Martialis lib.3. Epigr.104.

Iſthmos Ephyræa] Flor. *Hytmos Epyraa* male. Vide Beroaldum.

v.26. *Tænaros*] Flor. *Tænedos*.

verſ. 27. *Condita*] Bertinus & alii, *credita*.

verſ.28. *Primis pueritiæ ſtipendiis merui*] libro 9. *Prima ſtipendia Veneri militabant*. Vide Indicem.

Linguam Attidem] Lectionem priſcam hoc loco ex duobus Florent. reſtitui, vti etiam acuto & docto viro Ioſiæ Mercerio viſum. In vulgatis eſt, *ibi inquam in Attide*, vel *Attite*. in Bertino; *ibi apud Attidem*. malè. Linguam Attidem Atticam vocat. Verſus antiquus de Ventis apud Iſidorum Hiſpalenſem de natura rerum. c.37. pag.894.

——*dictus Libs Attide lingua*.

v.30. *Aduena ſtudiorum*] Vide Andream Schottum Tullian. Quæſt. lib.1.c.16.

verſ.31. *Indigenum ſermonem*] Bertinus, *indigenam ſ*.

Ærumnabili labore] Roman. Ald. & Ven. *ærumnali l.* minus bene. lib.8. *ærumnabili ſe ſubtrahere vita tacita decreuit*.

v.33. *Et ecce*] Bertinus: *ſed ecce*.

Præfamur] Palat. *præfabor*.

v. 37. *Acceſſimus*] Venet. *aceerſimus*. Scalig. *arceſſimus*. rectè.

verſ. 38. *Fabulam Græcam*] Pal *f. graicam*. vulgo, *f. græcanicam*.

Pagin. 103. verſ. 2. *Sexto philoſopho*] Eius liber de *Medicina animalium* hodie adhuc extat, ſcholiis doctis à Gabriele Humelbergio illuſtratus.

Theſſaliam ex negotio petebam] Lucianus: ἀπῄειν ποτὲ εἰς Θετταλίαν· ἦν δέ μοι πατρικόν τι συμβόλαιον ἐκεῖ πρὸς ἄνθρωπον ἐπιχώριον, ἵππος δέ με κατῆγε, καὶ τὰ σκεύη, καὶ θεράπων ἠκολούθει εἷς.

verſ. 4. *Poſtquam ardua*] Lege ex Flor. *Poſt ardua*.

verſ. 6. *Emenſa*] vulgò, *emerſi*. malè. libro octauo: *Syluoſi montis aſperum permenſi jugum*. & mox poſt: *dieque tota campeſtres emenſi vias*.

Equo indigena] Florent. *me equo i.* alii, *in equo i.*

v. 9. *Sudorem fronte curioſè effrico*] Bertinus & Ro. *ſ. & frontem c. extrico*.

verſ. 11. *Naturale præſidium*] Henricus Albertius Hamilton, iuuenis humaniſſimus, nec protritæ doctrinæ, *naturale reſiduum* vel *proſicium* Apuleium ſcripſiſſe putat.

verſ. 13. *Ore in latus*] Bertinus, *oreque in latus*.

Pronus affectat] Sic rectè Berchichemus. in Florent. manuſcript. eſt: *p. adiector*. in Roman. & Aldo: *p. allectat*. in Palat. *protinus adiector*. in Bert. *p. adiectat*. malè. Infra: *auidus affectans poculum*. & libro decimo: *pabulum graminis libens affectans*.

Comi-

Comitibus] Ald. & Bert. *comitum.*

v.14. *Proceſſerant* [Bert. *præceſſerant.*

v.15. *Agitarent*] vulgò, *agitaretur.*

Exerto cachinno] Rom. Ven. & Bert. *exorto c.* malè.

v.16. *Verba iſta hæc*] τὸ *hæc* non eſt in Flor. & Palat.

Immania] Bert. & Palat. *inania.*

verſ.17. *Sititor alioquin nouitatis*] Pal. *ſciſcitor a. n.* Baſil. *ſitior a. n.* malè. Sititor nouitatis Firmico Aſtronom. libro octauo, capite ſexto eſt, *qui noua quæque curioſa deſiderii cupiditate ſectatur, eaque intelligere auide ſtudet.* Vide Indicem.

verſ.18. *Impertite ſermone non quidem curioſum*] Florent. duo *i. ſermones n. q. curioſus.* Beroaldus: *i. ſ. n. q. curioſum.* Ful. *i. hominem n. q. c.* Gruterus: *i. hominem curioſum, & qui v.* Britannicus mala diſtinctione hunc locum non correxit, ſed corrupit, ad Iuuenal. Satyram 1.

verſ.19. *Iugi quod inſurgimus*] Pro, in quod ſurgimus. libro tertio. *Forum eiuſque tribunal adſtituor.* libro quinto. *Conferta vox aures eius adfertur.* Et: *clemens quidam ſonus aures eius accidit.*

v.20. *Aſpritudinem*] alii, *aſperitudinem.*

verſ.21. *Leuigabit*] libro quarto. *omni ſarcina leuigatos.* Ruffinus apud Ioſephum antiquit. Iudaic. libro ſecundo. cap. 3. *cum in nullo eos mitiores videret, ſuadebat, vt malum ſceleris aliquatenus leuigarent.*

Digitized by Google

πρὸς ἀλλήλους δρόμῳ. ἐκ τούτων Beroald. *Enneo melle.*
πενταπλῆς λεγομένης φιάλης ἡ συνεχὶρ citroque.
μέλιτι, καὶ τυρῷ, καὶ ἀλφίτοις. Vide Caſau] Baſ. 2. *a. commo*-
uerſiones ad Athenæum lib 14.cap.15.

Offulam modico grandiorem in conuiuas Ita reſcripſi ex Florentinis, in quibus eſt, *modi*] Hero-*cus, & modicus*. Aldus & Venet. *mordico ſecurius ac offulam grandiorem i.c. amulos*. Bertin *mordicibus ſecurus o.g.* Infra: *Fruſtulum panis, quod primum ſumſeram, quamuis admodum modicum medijs faucibus inhærebat.*

v.35. *Contruncare*] Bert. *obtruncare* Infrà: *vt ſatis detruncauerit cibum*. Plautus Sticho act. Scen. 1. *meum ne contruncent cibum.*

v.36. *Imagula*] Flor. & Pal. *meagula.*

v.37. *Athenis proxime*] alii *Athenis proximo.*

Ante Poecilem porticum] Guilielm. veriſ. lib. 2. cap. 14. *Ex ante P. p.* Bertinus: *a. Pœtilen*: Vide Pauſaniam libr. 1. pagin. 27. Plinium libro 35. capit. 9.

verſ. 39. *Spatam præacutam deuoraſſe*] Caſaubonus in Animaduerſ. Athenæi libro ſexto. fol. 249.

v.41. *Exitium*] Bertinus: *exitum.*

Pag. 104. verſ. 1. *Inuerſi teli ad occipitium per inguen*] Sic Aldus & Floren. primus. In altero eſt, *i. f. per ingluuiem* Roman. Bert. *i. t. p. a. o. inguinem.*

verſ. 3. *Eneruam & exoſſam ſaltationem*: Oratione de Magia: *Mox in iuuentute ſaltandis fabulis exoſſis plane & eneruis.* Firmicus aſtronomic. libro 6. capit. 31. *Cum effæminati corporis mollicie*

Digitized by Google

v. 25. *Hermes cujus nomine mihi anitum nomen eſt*]Roman.*H.c.n.ani m.n.e.*Leid.& Steph. *H.c.anitum m.n.e.nonne in ſibi cognomine patria conſiſtens.* Brem. *Cujus anitum mihi nomen eſt, nomine ſibi cognomine patrinum conſiſtens.* In Auguſtino de Ciuit:Dei libr.8. capite 26.eſt, *Hermes c.a.m.n.e. nonne in ſui cognominis patria conſiſtens.*

verſ.28. *Iſin vero & Oſyrin*] Sic Ald. Leidenſ. *ipſe vero Oſyris, Iſin vero Oſyris.* Steph. *Iſin vero vxorem Oſyris.*

v.29. *Quantis*]Flor.*Tantis.*

v.34. *Incolantur*]Leid.*inchoantur.*

v.41. *Naturalem in ſe habentibus*]Leid.*naturam ſ.h.*

Pag.100 v.1.*Oblectantur*]alij, *objectantur.*

v.3. *Cœleſti viſu*] Flor. *cœleſtiuſ.*

v.4. *Humanitas patiens*] Flor. Steph. & Leid. *humanitatis p.*

v.5. *Putes*] Flor. *putaſſes.*

Fictor] alii, *actor.*

v.9. *Quadam prauidentes*] Hæc non habet Stephani editio.

v 11.*Auxiliantur*]Rom.*conciliantur.*

v.12.*Anne cœleſtes Dij Catholicorum*] Stephanus. *A.C.D.vniuerſim.*

v.16.*Nexibus vincta*]alii,*n.juncta.*

v.20.*Glutinio*] vulgo *glutino.*

v.21. *Neceſſitas vero cogit ad effectum*] Flor. *neceſſitatis u.c. affectum.*

v.23. *Contextus & diſpoſitio*] alii, *textus & diſtinctio.*

v.26 *Vel totus conſtat*] vulgo, *totius c.*

v.31.*Inauerſibilis*] alii, *inuerſibilis.*

v.33. *Sufficit*] vulgo, *ſuſcipit*, male. Vide indicem.

v. 34. *Quæ ad effectum vi coguntur*] à vulgatis τὸ *vi* male abeſt.

v. 38. *Verſatur*] alij, *ſeruatur*.

v. 40. *Rotunditatis*] Leid. Steph. & Flor. *rotunditas*.

Pag. 101. v. 6. *Nos enim de diuinis rebus tractantes mentem*] τὸ *mentem* abeſt à Flor. Step. Leid. & Brem.

v. 10. *Intendere*] alii, *perſpicere*.

v. 13. *Quod juſſerit*] τὸ *quod*, abeſt à Steph. Flor. & Leid.

v. 15. *Melius melius ominare Aſclepi*] Hunc locum citat Lactantius lib. 6. *de Vero cultu* cap. 25.

Sacrilegijs] Flor. & Leid. *ſacrilegis*.

v. 25. *Condonans*] Steph. *cum donas*. Leid. *condonas*.

v. 26. *Cognoſcamus*] alij, *cognouerimus*. Brem. *cognouimus*.

v. 27. *Cognitione*] Rom. & Steph. *intelligentia*.

v. 33. *Vita vera vita*] Steph. *u. u. uia*.

v. 34. *Pragnatio*] Rom. *generatio*.

v. 35. *Conceptu pleniſſime*] τὸ *conceptu* delet Rom. codex.

v. 37. *Conſeruare perſeuerantes*] Flor. *ſeruare p.*

v. 39. *Hoc optantes*] Leid. & Brem. *hæc optantes*.

GEVER-

GEVERHARTI ELMENHORSTI

EMENDATIONES

AD APVLEII METAMORPHOSEON, SIVE LVSVVM ASINI

LIB. I.

P.102. HÆc eſt vera horum librorum ἐπιγραφή, quam nobis conſeruauit Aldina editio, quod mi- ror neminē ex tot Apule or- rectoribus vel aduer e, vel ſaltem monuiſſe. Illam igitur vt ge nam loco repoſui, expuncto altero illo ſupp itio titulo de *Aſino aureo*, quem error mini um & admiratio vulgi nobis exhibuit, ſicut ndudum obſeruauit Erycius Puteanus Cen I. Epiſtol. 38. ad J. Lipſium. Qui & ann præterito ∞ I Ɔ CXIX. *poſt Kalend. April.* cu eum de hac re conſulerem, hunc in modum m reſcripſit humaniſſimè : *Tu facis aureum, m fruſtra appellamus. Error quidem & adr itio olim eiusmodi titulum dedit, & quia pul- ch mum putauit Lucij Aſinum, à pulcherrimo allo nominauit. Sic quidem & Pythagoræ carmina & alia multa, quæ commendari poterant, τὰ χρυσᾶ dicta. Si meo ſuffragio res geratur, ſimpliciter de ASINO, vel, METAPHORPHOSEON inſcribam.* Sic vir ille eruditiſſimus: in cujus ſententiam toto animo vado, puto & omnes rectè ſen-

tientes. Tractarunt autem ſimile argumentum ante hunc Lucium noſtrum, *Lucius Patrenſis & Lucianus*: de quibus ita Photius in Bibliotheca fol. 165. Ἀνεγνώσθη Λουκίου πατρέως μεταμορφώσεως λόγοι διάφοροι. ἔστι δὲ τὴν φράσιν σαφής τε καὶ καθαρὸς, καὶ φίλος γλυκύτητος. φεύγων δὲ τὴν ἐν λόγοις καινοτομίαν, εἰς ὑπερβολὴν διώκει τὴν ἐν τοῖς διηγήμασι τερατείαν, καὶ, ὡς ἄν τις εἴποι, ἄλλος ἐστὶ Λουκιανός. οἱ δέ γε πρῶτοι αὐτοῦ δύο λόγοι μόνον οὐ μετεγράφησαν Λουκίῳ ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ λόγου ὃς ἐπιγέγραπται Λοῦκις ἢ ὄνος, ἢ ἐκ τῶν Λουκίου λόγων Λουκιανῷ. ἔοικε δὲ μᾶλλον ὁ Λουκιανὸς μεταγράφοντι, ὅσον εἰκάζειν. τίς γὰρ χρόνῳ πρεσβύτερος, οὔπω ἔχομεν γνῶναι. καὶ γὰρ ὥσπερ ἀπὸ πλάτους τῶν Λουκίου λόγων ὁ Λουκιανὸς ἀπολεπτύνας καὶ περιελὼν, ὅσα μὴ ἐδόκει αὐτῷ πρὸς τὸν οἰκεῖον χρήσιμα σκοπόν· αὐταῖς τε λέξεσι καὶ συντάξεσιν εἰς ἕνα τὰ λοιπὰ συναρμόσας λόγον, Λοῦκις ἢ ὄνος ἐπέγραψε τὸ ἐκεῖθεν ὑποσυληθέν. λέγει δὲ ὁ ἑκατέρου λόγος πλασμάτων μὲν μυθικῶν, ἀρρητοποιίας δὲ αἰσχρᾶς. πλὴν ὁ μὲν Λουκιανὸς, σκώπτων καὶ διασύρων τὴν ἑλληνικὴν δεισιδαιμονίαν, ὥσπερ κἂν τοῖς ἄλλοις. καὶ τοῦτον συνέταττεν. ὁ δὲ Λούκιος σπουδάζων τε, καὶ πιστὰς νομίζων τὰς ἐξ ἀνθρώπων εἰς ἀλλήλους μεταμορφώσεις, τάς τε ἐξ ἀλόγων εἰς ἀνθρώπους, καὶ ἀνάπαλιν· καὶ τὸν ἄλλον τῶν παλαιῶν μύθων ὕθλον καὶ φλήναφον γραφῇ παρεδίδου ταῦτα, καὶ συνύφαινεν. Atquin ex Luciano noſter bonam partem tranſcripſit, cuius Lucium ſtilo & verbis Apuleianis translatum, huic noſtro Lucio comitem dare, initio conſtitueram; ſed me deterruit poſtea abominanda & deſpuenda libri obſcœnitas: ea propter nolui publicarum aurium reuerentiam iſtis turpitudinibus inceſtare, ſequutus medici (*Galenus de purgant. medicam. facult. Cap. VI.*) principis (ſi vnum Hippocratem excipias) in hoc ſententiam,

qui

qui venenorum naturam explicare publicè omnino prohibet. Scripſerunt & noſtra ætate viri eruditi *aſini laudes* , inter quos iure eminet labor præſtantiſſimi Wowerii noſtri , qui hactenus apud hominem indignum indigne deliteſcit. Niſi iniuſtus iſte Dominus abs ſe eum manu miſerit, periculum erit , ne aliquando liberam lucem nactus ex ergaſtulo iſto vocem emittat,poſſeſſoremq; iniquum pipulo differat.

verſ. 15. *Et ego tibi ſermone iſto Mileſio*] Principium huius libri membranæ Florentinæ *Longobardicis literis* ſcriptæ (*Gothicas* eas vocat Bernardus Aldreta Canonicus Cordubenſis in Commentario de Origine linguæ Hiſpanicæ libro 3. pagin. 252. 254. & ſpecimen ponit ex lapide antiquo) verſibus conſtituunt , quod & Beroaldus & Aldus aduerterunt , quos iure hic ſequimur : nec eos audimus , qui contra ſentiunt , qui nihil ſentiunt. De iſtis autem ita gloſſa interlinearis prædictarum membranarum : *Viginti quinque verſus præmittit autor. Genus carminis trimetrum Iambicum , conſtans ſex pedibus. Recipit autem poëta licentioſè pedes , & eos etiam vbi communiter non ſolent , vt in fine , ſpondæum. Hoc autem carmen admittit Iambum , vnde & dicitur omnibus locis præcipuè paribus dactylum , ſpondæum , Anapæſtum, Tribrachyn & Pyrrichium atque Trochæum. Metra autem alia ſuis pedibus & ſyllabis conſtant , & dicuntur acatalectica, aliquando , ſyllaba vna deficiunt , & dicuntur catalectica : aliquando duabus , & dicuntur brachycatalectica. Pro maiore igitur parte ſunt trimetra acatalectica , i-*

ta tamen, quod prima dictio duodecimi verſus per aë diphthongum ſcribenda diuidatur, vt illa diſpartita diphthongus iambum pedem efficiat & in ſequenti verſu penultima ſyllaba, quæ eſt a, de metro non abiiciatur. Inſuper ſciendum verſum decimumoctauum eſſe Hipponactium trimetrum, catalecticum, quia vna deficit ſyllaba, in antepenultimo vero verſu diuiditur etiam diphthongus in fine illius dictionis, ſcientia, vt ſcribi debeat, Scientiaë. Penultimus autem verſus etiam catalecticus eſt, vna videlicet ſyllaba deficiens. Vltimus verò verſus dimeter eſt Iambicus hypercatalecticus, conſtans quatuor pedibus, & vna ſyllaba, qui & Alcaicus dicitur.

v.17. *Beniuolas*] Sic Manuſcripti Florentini. Scaliger, *bibulas* legit.

Lepido ſuſurro permulceam] Infra: *Cibo ſatio, poculo mitigo, fabulis permulceo.* De Deo Socratis: *Oratione permulceat.*

verſ. 18. *Modo ſi papyrum Ægyptia argutia Nilotici calami*] vulgo: *m. ſ. p. Ægyptiam tu argutia N. c.* Sedulius in opere Paſchali capit. primo: *Nonnulla etiam probra narrationis arte compoſita, Niliaci papyro gurgitis calamo perarante contradunt.* Fulgent. Mythol. libr. 1. *Quicquid libet Niliacis exarare papyris.* Ouid. lib. 15. Metamorph.

Perque papyriferi ſeptemflua flumina Nili
Victrices egiſſe rates.

Baptiſta Pius in annotat poſterioribus fol. 128. *papyrum Ægyptiam* ineptiſſime interpretatur, genus dicendi molle & laſciuum.

v.20. *Fortunasq;*] alii, *formasq;*.

Hominum] alii *hominis*.

v.23. *Mutuo nexu*] alii, *m. nixu*.

verſ.25. *Hymettos Attica*] Mons eſt in Attica celebris melle & marmore. Tzetzes hiſtor. Chil.2. hiſtor.370. Galenus de Antidot. lib.1.c.11. Martialis lib.3. Epigr.104.

Iſthmos Ephyrææ] Flor. *Hytmos Epyraa* male. Vide Beroaldum.

v.26. *Tænaros*] Flor. *Tænedos*.

verſ. 27. *Conditæ*] Bertinus & alii, *creditæ*.

verſ.28. *Primis pueritiæ ſtipendiis merui*] libro 9. *Prima ſtipendia Veneri militabant*. Vide Indicem.

Linguam Attidem] Lectionem priſcam hoc loco ex duobus Florent. reſtitui, vti etiam acuto & docto viro Ioſiæ Mercerio viſum. In vulgatis eſt, *ibi inquam in Attide*, vel *Attite*. in Bertino, *ibi apud Attidem*. malè. Linguam Attidem Atticam vocat. Verſus antiquus de Ventis apud Iſidorum Hiſpalenſem de natura rerum, c.37. pag.894.

——*dictus Libs Attide lingua.*

v.30. *Aduena ſtudiorum*] Vide Andream Schottum Tullian. Quæſt. lib.1.c.16.

verſ.31. *Indigenum ſermonem*] Bertinus, *indigenam ſ.*

Ærumnabili labore] Roman. Ald. & Ven. *ærumnali l.* minus bene. lib.8. *ærumnabili ſe ſubtrahere vita tacita decreuit.*

v.33. *Et ecce*] Bertinus: *ſed ecce.*

Digitized by Google

Præſamur] Palat. *præſabor.*

v. 37. *Acceſſimus*] Venet. *acceerſimus.* Scalig. *arceſſimus.* rectè.

verſ. 38. *Fabulam Græcam*] Pal *f. graicam.* vulgo, *f. græcanicam.*

Pagin. 103. verſ. 2. *Sexto philoſopho*] Eius liber de *Medicina animalium* hodie adhuc extat, ſcholiis doctis à Gabriele Humelbergio illuſtratus.

Theſſaliam ex negotio petebam] Lucianus: ἀπήειν ποτὲ εἰς Θετταλίαν· ἦν δέ μοι πατρικόν τι συμβόλαιον ἐκεῖ πρὸς ἄνθρωπον ἐπιχώριον, ἵππος δέ με κατῆγε, καὶ τὰ σκεύη, καὶ θεράπων ἠκολούθει εἷς.

verſ. 4. *Poſtquam ardua*] Lege ex Flor. *Poſt ardua.*

verſ. 6. *Emenſa*] vulgò, *emerſi.* malè. libro octauo: *Syluoſi montis aſperum permenſi iugum.* & mox poſt: *dieque tota campeſtres emenſi vias.*

Equo indigena] Florent. *me equo i.* alii, *in equo i.*

v. 9. *Sudorem fronte curioſè effrico*] Bertinus & Ro. *ſ. & frontem c. extrico.*

verſ. 11. *Naturale præſidium*] Henricus Albertius Hamilton, iuuenis humaniſſimus, nec protritæ doctrinæ, *naturale reſiduum* vel *proſicium* Apuleium ſcripſiſſe putat.

verſ. 13. *Ore in latus*] Bertinus, *oreque in latus.*

Pronus affectat] Sic rectè Berchichemus. in Florent. manuſcript. eſt: *p. adiector.* in Roman. & Aldo: *p. allectat.* in Palat. *protinus adiector.* in Bert. *p. adiectat.* malè. Infra: *auidus affectans poculum.* & libro decimo: *pabulum graminis libens affectans.*

Comi-

Digitized by Google

Comitibus] Ald. & Bert. *comitum.*

v.14. *Proceſſerant*[Bert. *praceſſerant.*

v.15. *Agitarent*] vulgò, *agitaretur.*

Exerto cachinno] Rom. Ven. & Bert. *exorto c.* malè.

v.16. *Verba iſta hæc*] τὸ *hæc* non eſt in Flor. & Palat.

Immania] Bert. & Palat. *inania.*

verſ. 17. *Sititor alioquin nouitatis*] Pal. *ſciſcitor a. n.* Baſil. *ſitior a. n.* malè. Sititor nouitatis Firmico Aſtronom. libro octauo, capite ſexto eſt, *qui noua quæque curioſa deſiderii cupiditate ſectatur, eaque intelligere auide ſtudet.* Vide Indicem.

verſ. 18. *Impertite ſermone non quidem curioſum*] Florent. duo *i. ſermones n. q. curioſus.* Beroaldus: *i. ſ. n. q. curioſum.* Ful. *i. hominem n. q. c.* Gruterus: *i. hominem curioſum, & qui v.* Britannicus mala diſtinctione hunc locum non correxit, ſed corrupit, ad Iuuenal. Satyram 1.

verſ. 19. *Iugi quod inſurgimus*] Pro, in quod ſurgimus. libro tertio. *Forum eiuſque tribunal adſtituor.* libro quinto. *Conferta vox aures eius adfertur.* Et: *clemens quidam ſonus aures eius accidit.*

v.20. *Aſpritudinem*] alii, *aſperitudinem.*

verſ. 21. *Leuigabit*] libro quarto. *omni ſarcina leuigatos.* Ruffinus apud Ioſephum antiquit. Iudaic. libro ſecundo. cap. 3. *cum in nullo eos mitiores videret, ſuadebat, vt malum ſceleris aliquatenus leuigarent.*

v.24. *Ventos inanimes exſpirare*] Vide Notata ad Arnobij lib. I.

Lunam deſpumari] Credebant antiqui Magorum præſtigijs lunam cœlo deduci poſſe. Vide Beroaldum ad hunc locum. Valerium Flaccum libr. 6. verſ. 447. Notata ad Arnobii libr. I.

v. 27. *Reliqua pertexere*] Aldus: *Reliqua prætexere*, male.

v. 29. *Prauiſſimis opinionibus ea putare mendacia*] Saluſt. Bell. Catilin: *Quæ ſibi quiſq; facilia factu putat, æquo animo accipit, ſupra veluti ficta pro falſis.* Oppianus de piſcibus lib. I verſ. 219.

Θαῦμα δ᾽ ὀλισθηρῆς ἐχενηΐδος ἐφράσαντο
Ναυτίλοι. * ἡ μὲν δήπῃ ἐνὶ φρεσὶ πιστώσαιτο
εἰσαΐων. αἰεὶ γὰρ ἀπειρήτων νόος ἀνδρῶν
δύσμαχος, οὐδὲ θέλουσι, τὰ ἀπρεκέεσσι, πιθέσθαι.
* γρ. οὐ μὴν.

Plinius naturalis hiſtor. lib. 7. cap. I. *Quis enim Æthiopias, antequam cerneret, credidit? aut quid non miraculo eſt, cum primum in notitiam venit? quam multa fieri non poſſe, priusquam ſint facta, judicantur?* Vide Plutarchum *de facie in ore Lunæ* fol. 938.

v. 33. *Veſpera*] Sic ſcriptum in omnibus Manuſcriptis & editis, quod importuniſſime Baptiſta Pius Sylloge 3. cap. 55. Coluius & Vulcanius in *veſperna* tranſmutarunt. Infra: *Demonſtrat horreum, vbi veſpera argentum recondi viderat.* Vide *Indicem.*

v. 34. *Dum polenta caſeata*] Photius ex Procli Chreſtomathia fol. 526: εἵπετο δὲ τοῖς νεανίαις ὁ χορός, καὶ ᾖδε τὰ μέλη. ἐξ ἑκάστης δὲ φυλῆς ἔφηβοι διημιλλῶντο

πρὸς

πρὸς ἀλλήλους δρόμῳ. ὁ τούτων ὁ πρότερος ἐγένετο ἐκ τῆς πεντα-πλῆς λεγομένης φιάλης· ἣ συνεκίρνατο ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ, καὶ μέλιτι, καὶ τυρῷ, καὶ ἀλφίτοις. Vide Caſauboni animaduerſiones ad Athenæum lib 14.cap.15.

Offulam modico grandiorem in conuiuas æmulos] Ita reſcripſi ex Florentinis, in quibus eſt, *modico ſecus, & modicus*. Aldus & Venet. *mordico ſecurius offulam grandiorem i.c.æmulos*. Bertin *mordicibus ſecurius o.g.* Infra: *Fruſtulum panis, quod primum ſumſeram, quamuis admodum modicum medijs faucibus inhærebat*.

v.35. *Contruncare*] Bert.*obtruncare* Infrà: *vt ſatis detruncauerit cibum*. Plautus Sticho act.Scen.1.*meum ne contruncent cibum*.

v.36. *Imagula*] Flor.& Pal.*meagula*.

v.37. *Athenis proxime*] alii *Athenis proximo*.

Ante Pœcilem porticum] Guilielm. veriſ. lib. 2. cap.14. *Ex ante P.p.* Bertinus:*d. Pœtilen*: Vide Pauſaniam libr. 1.pagin.27. Plinium libro 35. capit.9.

verſ. 39. *Spatam præacutam deuoraſſe*] Caſaubonus in Animaduerſ. Athenæi libro ſexto.fol. 249.

v.41. *Exitium*]Bertinus:*exitum*.

Pag. 104. verſ. *1*. *Inuerſi teli ad occipitium per inguen*] Sic Aldus & Floren. primus. In altero eſt, *i. ſ. per ingluuiem* Roman. Bert. *i. t. p. a. o. inguinem*.

verſ. 3. *Eneruam & exoſſam ſaltationem* : Oratione de Magia: *Mox in juuentute ſaltandis fabulis exoſſis plane & eneruis*. Firmicus aſtronomic. libro 6. capit. 31. *Cum effæminati corporis mollicie*

Digitized by Google

cynædos efficiet, & qui veterum fabularum exitus in ſcenis ſæpe ſaltantes imitentur.

Lucretius:

Atque exoſſato ciet omni pectore fluctus.

v.5. *Dei medici baculo*] Vide notata ad Arnobium.

v.6. *Inhærere*] alii, *inerrare.*

v.8. *Solus hic*] Flor. & Bert. *ſ. hac*

Ingreſſui] Sic Bertin. Flor. *ingreſſu*. Pal. *ingreſſum.*

v.9. *Hic tibi merces poſita eſt*] Pal. & Bert. *hæc, m. t. expoſita e.*

v.12. *Solem iſtum videntem Deum*] Solem cuncta videre, cuncta audire, cuncta mortalium negotia cognoſcere, arbitrati ſunt antiqui. Vnde & in fœderibus & rebus magnis ſemper illum teſtem inuocabant. Hom. Il. γ. Æſchylus in Prometheo. Plinius naturalis hiſt. libr. 2. cap. 6. Heliodorus Æthiop. libr. 8. p. 385. libr. 10. p 472. Ouidius Metamorphoſ. verſ. 768. libr. 4. v. 227.

v.13. *Dubitabitis*] Bert. Aldus & Rom. *dubitetis.*

Theſſaliam proximam] Aldus, *Theſſalicam p.*

v.16. *Quo quæſtum teneam*] Ita Flor. Bertin. *q. q. initer eam.* Baſil. 2. *quo quæſtu t.* Scaliger, *quo quæſtu vitam teneam*. Roman. Ven. Baſil. 1. & Ald. *quo quæſtum nunc eam.* Hamilton, quo *quæſtu iter ineam.* Sed Flor. codicis lectio bona eſt. nam & Plautus in Pſeudolo dixit, *improbis ſe artibus tenere.*

verſ. 17. *Æginenſis*] Alii, *Ægienſis*, male.

Hypathæo melle] Ald. Roman. & Venetus, *Æthnæo*

Aethnæo melle. Bert. & Beroald. *Ennæo melle.*

v. 19. *Vltro citro*] Flor. *vltro citroque.*

verſ. 21. *Admodum commodus*] Baſ. 2. *a. commodo.*

v 22. *Adcucurri*] vulgo, *adcurri.*

v. 23. *Me ſpes compendij fruſtrata eſt*] Herodotus lib. 1. ψευσθῆναι τῆς ἐλπίδος. lib. 2. ψευσθέντας Ἕλληνας ἐλπίδος μεγάλης.

v. 21. *Commodo*] Bert. & Ven. *commodus.*

v 24. *Magnarius*] Pal. *magnus*, male. Gruterus Suſpic. lib. 2. cap. 7.

v. 25. *Commodum*] Bert. *admodum* ſed nihil mutandum. nam & hîc & alibi *commodum* pro *tunc* ponit.

verſ. 28. *Pœne alius lurore*] Lipſius, *pœnali lurore.* Petrus Chryſologus p. 42. *defectu luridus.* Tertullianus aduerſus Marcionem lib. 4. cap. 8. *Luridati delinquentiæ maculis, & nigrati ignorantiæ tenebris.*

Ad miſeram maciem deformatus] Sic Flor. alii, *ac miſera macie d.*

verſ. 29. *Fortunæ decermina*] *Lipſij emendatio eſt.* Bertinus, *f. determina.* Flor. Rom. Ald. Ven. *f. deterrima.* Coluius, *f. detrimenta.* Wovver. *f. crimina* legunt. Plautus hoc genus hominum *mendicabula appellat.* Aulular. Scena. *diuitijs Picos.*

v. 31. *Agnitum*] alii, *cognitum.*

Propius acceſſi] Aldus, *proprius ac.* male.

v. 35. *Perſolutis*] Aldus & Ven. *præſolutis*, male.

Mœrore diutino] Rom. *mœrore diuturno.*

verſ. 36. *Defletis pœne ad extremam captiuitatem*] Scaliger, *d. p. a. ex. cæcitatem.* alii,

v.6. *Effeci ſequeretur*] Flor. Baſ. 1. *e. ſequatur*. Rom. Ald. & Ven. *effice ſ.* malé.

v.8. *Quod terſui opus*] τὸ *opus* non eſt in Flor. Venet. & Bertino. Infra: *Oleum vnctui & lintea terſui profer.*

v.9. *Operoſe effrico*] Baſ. 2. Coluius & Vulcanius τὸ *operoſe* malè hic delent.

Curatum] Pal. & Bertinus, *Curato.*

v.12. *Iam adlubentia procliuis eſt ſermonis*] Baſ. 1. *Iam adlubentias p. e. ſ.* Bertinus: *i. a. lubentia p.* Scoppius: *i. a. lubẽtia procliuis eſt ſermo riſus eſt ioci*, quem vide ſuſpect. lect. lib. 4. Epiſt. 6.

v.13. *Dicacitas tinnula*] Florent. & Pal. *d. timida.*

v.14. *Suſpiritum*] Bert. *Suſpirium.*

Dextra ſæuiente] Ven. Rom. & Ald. *d. ſeruiente.* And. Schottus: *d. feriente*, male. libr. 8 & *palmulis ſæuientibus* dicit.

v.15. *Voluptatem gladiatorij ſpectaculi*] Aldus, *v. gladiatorum ſ.* male. Vide quæ dixi ad Minutii Fel. Octauium.

v.17. *Secundum quæſtum Macedonia profectus*] alii, *ſecundo quæſtu Macedoniam p.*

v.19. *Attentus nummatior*] Pal. *attentius Numantiam*, male.

v.21. *Lacunoſa conualli*] Vulgati: *lacinioſa c.* male infra: *conualles lacunoſæ cauæque.* Hieronymus, *concaua vallia* vocat.

A latronibus obſeſſus] Symmacho libr. 2. Epiſtola 48. eſt, *inſeſſor viarum*, qui *itinera obſidet, vt viatores occidat aut ſpoliet.* Talem impune occidere licitum L. penultim. Digeſtorum *de Vi publica.*

v.23.*Cauponam*] Sic conſtanter omnes ſcripti & editi. Scaliger *caupam*, male. Nam *caupona* ſignificat tam mulierem, quæ vinum & eſculenta venui habet, quam ipſam tabernam vinariam, vt Papias notat in Gloſſ. manuſcriptis.

Mœrorem] Pal. *Maoten*, male.

v.25.*Spoliationis diurnæ*] Flor. *ſ. diuturnæ*. alii, *ſ. r. diuinæ*. Coluius *diutinæ*.

Aperio, & dum miſer refero, quæ memini, illa] Sic hunc locum ex Flor. Bert. Ald. & Roman. conſtitui.

v.27. *Vrigine*] Fuluii liber, *vredine*.

verſ. 29. *Vnico congreſſu*] Lipſii codex, *u. connexu*.

Annoſam ac peſtilentem contraho] Scaliger, *damnoſam a.p.c.* Ful. *anatem ac peſtem contraho*. Vide Notas Wowerii.

v.31. *Operulas*] alii, *opellas*.

v.32. *Sagariam faciens*] Sic Beroaldus in annot. quem Baſ. 2. & Coluius ſequuntur Bertinus *Sicariam faciens*. Florentinus, Romanus, Palatinus, Aldus & Cœlius Rhodiginus antiquar. lection. libro vigeſimoquinto cap. 20. *Saccariam faciens* habent. Vide Vlpianum Lege 52. Digeſt. *pro Socio* Leg. 5. ff. s. *plures* de *Tribut. actione*.

Merebam] Flor. *merebar*.

Quod me] Sic Roman. & Aldus. Florent. & Baſil. *Quo me*. Vide Scoppium Suſpect. lect. libr. 4. cap. 6.

v.34. *Inquam es*] τὸ *inquam* delet Palatinus.

v.36. *Scortum ſcorteum*] Vox *ſcorteum* non apparet in Palatino.

v.37. *At ille digitum*] de hoc more dc [illegible] Scaliger ad Ti-

ad Tibullum, & Auſonian. Lect. libro primo capite 29.

Ori ſuo admouens] Rom. *o. ſ. amouens.*

v. 40. *Ain tandem*] Pal. *an an tandem*. male.

v. 41. *Caupona*] Scal. *Caupa.*

v. 39. *Parce inquit*] Et alibi: *Parce in verba iſta hæc.*

Pagin. 106. v. 2. *Deos infimare*] Sic Aldus. Flor. & Rom. *D. infirmare*. male. Vide Notata ad Lib. de *Deo Socratis.*

v. 3. *Oro te inquam*] Rom. Venet. & Aldus geminant, *Oro te, & oro te inquam.*

verſ. 8. *Antichthones*] Roman. *Antiochones*, male.

Folia ſunt artis] Sic legit Rom. Ald. & Flor. 1. Flor. 2. *folia ſunt aras.* Vulcanius, *f. ſ. artes.* Lipſius epiſtol. Quæſt. lib. 2. epiſtol 22. *f. ſ. farfari* ineptiſſime. Folia vocat res nullius pretii aut ponderis, ſicuti notat Scaliger ad Feſtum pagin 25. Et Gruterus Suſpic. libr. 3. cap. 13. Noſter libr. 4. *Nec tamen noſtri ſermonis artes infelicisſimo profuere iuueni.* Sic Hieronymus in Eſaiam cap. 33. etiam dicit *folia ſermonis.*

v. 10. *Quod vi aliam temeraſſet*] Sic edidit Vulcanius ex Baſ. 2. Manuſcripti & editi alii, *q. in a. t.* quod defendit Canterus.

verſ. 12. *Captiuitatis metuens ſe ab inſequentibus præciſione genitalium liberat*] Sic reſcripſi ex Palatin. Florentin. & Bertin. vulgo, *captiuitati metuens a. i. repræciſione g. liberatur.* Periculo vrgente naturam ſibi putare Caſtores cum Apuleio crediderunt Ælianus de hiſtor. animal. libro ſexto, capite 33. Plinius natural. hiſtor. libro octauo.

cap. 30. Iuuenalis Satyr. 12. verſ. 34. Solinus capite 19. quos erroris arguunt Sextius diligentiſſimus medicinæ apud Plinium libro 32. capite 3. & Rondeletius de Amphibiis, Cuius verba adducit Ciofanus ad Ouidii Elegiam *de Nuce* fol 455.

verſ. 22. *Octo annorum onere miſella velut elephantum paritura*] Plautus Sticho, Scena *Famem fuiſſe ſuſpicor* &c. Plinius & Achilles Tatius libro quarto pagin. 92. ſcribunt ſolere elephantum grauidam eſſe perpetuos decem annos. Ariſtot. de hiſtor. animal. libro quinto capite 14. Ælianus de animal. libro quarto capite 30. ſaltem biennium ei attribuunt.

v. 23. *Quæ cum ſubinde ac multi nocerentur*] Bert. *q. c. ſ. ac multis n.* Scoppius, *quæ c. perinde ac m. nocerentur.* Hamilton, *quæ cum ſ. à multis noſcerentur.*

v. 25. *Seueriſſime*[Pal. *ſæuiſſime.*

Saxorum jaculationibus] Vſitatum ſupplicium Iudæis, Græcis & Romanis, vt obſeruat Paulus Fagius ad *Pentateuchum Moyſis*, & amiciſſimus Meurſius ad Lycophronem p. 182.

v. 26. *Vindicaretur*] Pal. *judicaretur.*

verſ. 32. *Cantionum violentia*] Florent. *numinum violentia.*

v. 30. *Vt mihi temulenta*] Bert. v. *inde t.*

In ſcrobem procuratis] Antiqui diis ſuperis in ædificiis à terra exaltatis ſacra faciebant; diis terreſtribus in terra; diis infernalibus in effoſſa terra. Feſtus *Altaria*: Lactantius ad Statii librum tertium. Thebaid. pag. 141. Ouid. lib. 7. fab 4. Horatius Epode 5 in Canidiam veneficam. Heliodorus Æthiopic. libr. 6. p. 292.

v. 27. *Vt*

v.27.*Vt illa Medea*]Hyginus fab.25.Ouidius in Ibin.v.605.

v.33. *Quiuerunt*]Palat.*perquiuerint*.

v.36.*Agitarint*] Pal.*cogitaret*.Bertin.&Rom.*Cogitarint*.

v.38. *Ideſt parietibus & ipſo ſolo & omni fundamento*]Dele Gloſſema cum Wowero.

v.41.*Ob id ab aquis ſterilem*]Bert.*o.i. ad aquas ſteriles*. Vide Gruteri ſuſpiciones & Scoppium Suſpect.lect.lib.4.c.6.

Pag.107.v.2. *Diſceſſit*]alii,*diſſedit*.Vera lectio *deſedit*.

v.8. *Antelucio*]vulgo,*ante lucem*,male.

Laſſitudine noctis] τὸ *noctis* rectè delet Daniel Bucretius.

v.9. *Quampote*] Rom.& Ald.*quamputas*,male Vide Coluium.

v.10. *Inſolita vinolentia*]Palat. & Colu[illegible]*i. violentia*.

Diurna fatigatione]Flor.& P[illegible]*iuturna f.*

v.12. *Adducta fore*]Petro[illegible]us: *obduxit repente oſtium cellæ, meque nihil* [illegible]*e exſpectantem incluſit*.

v.13.*Aggeſto*] Ber[illegible]*djecto*,Scopp.*adiecto*.

v. 14. *Circa*[illegible]*tiam ferme vigiliam*] Arnobius in Pſalmum [illegible]. *Custodia vna quarta pars noctis eſt. Ergo p*[illegible]*a custodia à veſpere incipit, ſecunda ad mediu*[illegible]*octis attingit, tertia pullorum cantus tranſit, quæ*[illegible] *vigilia matutina, quæ in ortum luminis adimcur*. Suidas εἰς τέσσαρας φυλακὰς διαιρεῖται ἡ νύξ, ἑκάστη ἔχει ὥρας τρεῖς. Cenſorinus de die natali capite vigeſimotertio.

v.15.*Conniueo*] Pal.&.Flor.*conhibeo*, male.

v.19.*Mutilus*]Bert.*mutilatus.*

v.23. *In vniuerſum cooperit*] Rittershuſius, *vniuerſum c.* wovver.*inuerſus c.*recte.

verſ. 24. *Vt lachrymæ ſæpicule de gaudio prodeunt*] Petrus Chryſologus ſerm. 64. *Fratres, habet hoc natura corporis humani, vt producat lachrymas vis gaudij, vis mœroris. Quotiens enim viſcera aut triſtitiæ aut lætitiæ nimio arctantur impulſu, oculi in lachrymas mox erumpunt.* Terentius Adelph act. 3. Scena 4. *Lachrimo gaudio.* Pindar.Pyth.Od.4.p 246.de Æſone.

— τὸν μὲ εἰσελ-
θόντ' ἔγνων ὀφθαλμοὶ πατρὸς.
ἐκ δ' ἄρ αὐτοῦ πομφόλυξαν
δάκρυα γηραλέων βλεφάρων
ἂν περὶ ψυχὰν ἐπεὶ
γάθησεν ἐξαίρετον,
γόνον ἰδὼν κάλλιστον ἀνδρῶν.

Vide Alexandrum Aphrodiſ. Problemat. libr. 1. & Rhodiginum antiquar. lect. libro duodecimo, capit.4.

v.27. *Obliquo aſpectu*] ὄμμασι κιβδήλοισιν ὁρῶν, libr. 3. *obliquum reſpiciens*, & *obliquato aſpectu.*

v.31.*Carus Endymion*] Floren. & Roman. *c. endoſymon*, Aldus, C. *Endromion*, Beroaldus, *Hedyoſmion*, inepte.

v.33. *Inſuper habitis*] Flor. *ſuperhabitis*, Rom.& Ven *ſubterhabitis*, male, libr. 4. *lacrymis iſtis inſuperhabitis.*

v. 35. *Calypſonis æternam ſolitudinem*] Homerus Odyſſ. ε.

verſ.40. *Præcedentis dicacitatis*] Pal.*præſentis d.*

Pag 108.v.5. *Deſecamus*] alii,*reſecamus.*

Pag.107.v.42. *Sudore frigido miſer perfluo*] Qui anguntur, timent, & trepidant, iis per membra omnia ſolet frigidus ſudor emanare. lib.2. *Frigido ſudore diffluens euado.* libro decimo: *per vniuerſa membra frigidus ſudor emanabat.* Virgil. 3. Æneid.

Tum gelidus toto manabat corpore ſudor.

Lucianus Eunucho pag.167. Βαγῴας δὲ μᾶλλον ἐπεταράττετο, καὶ παντοῖος ἦν ἐς μυρία τραπόμενος χρώματα, καὶ ψυχρῷ τῷ ἱδρῶτι ῥεόμενος.

Pag.108.verſ 4. *Bacchatim diſcerpimus*] Vt Pentheum Bacchæ. Ouidius Metamorphoſ.3. Pauſanias libro 11. fol. 89. Lucianus in Peregrino pagin. 269.

verſ.8. *Per jugulum ſiniſtrum capulo tenus*] Tale quid narrat Burchardus Wormacienſis Epiſcopus libro decimonono de *pœnitentia* ſiue *medicina animarum*: *Credidiſti, quod multæ mulieres retro Satanam conuerſa credunt & affirmant verum eſſe, vt credas in quiete noctis ſilentio Cum te collocaueris in lecto tuo, & marito tuo in ſinu tuo jacente te dum corporea ſis januis clauſis exire poſſe, & terrarum ſpatia cum alijs ſimili errore deceptis, pertranſire valere, & homines baptizatos & Chriſti ſanguine redemptos ſine armis viſibilibus & interficere & de coctis carnibus eorum vos comedere & in loco cordis eorum ſtramen aut lignum, aut aliquid hujusmodi ponere, & commeſtis iterum viuos facere, & inducias viuendi dare. Si credidiſti, quadraginta dies, id eſt carrinam in pane & aqua cum ſeptem ſequentibus annis pœniteas.*

v.10.*Uterculo*]Ald.& Bertin. *vtriculo*. Flor. *Vaſculo*.

v.17.*Qua maxime patebat*]vulgo,*quam m.p.*Bertin. *quod. m.p.*

Offulciens]Bert.Baſ.2. & Roma. *effulciens*. Cuiacius,*effingent*,inepte.

v.21.*Perluerent*]Bert.*proluerent*,recte.

v.22.*Integræ reſurgunt*] τὸ *integræ* abeſt à Palat. & Bertino.

v.25.*Inanimis*] Palat.*inanis*. Gruterus, *in pannis*. Alii,*inanimus*.

Perlutus,alii,*perlitus*.Lib.2.*anhelans & ſudore perlutus*. Sic Rom. codex.

v.26.*Recens vtero matris editus*] Vide notata ad Arnobium lib.2.fol.46.

v.28. *Deſtinatæ*] Palatinus, *damnatæ*, quomodo etiam Lipſius coniecit.

De me fiet] Baſil. 2. Coluius, & Stevvechius particulam *De* vt ſuperfluam male inducunt Nam & *me fiet*, & *de me fiet*, vtrunque bene latine dicitur, vt alii iam monuerunt.

verſ. 29. *Paruerit*] Palat. & Aldus, *patuerit*, male.

verſ. 30. *Proclamare ſuppetiatum*] Palat.*p. ſuppetium*.lib.4.*ſuppetiatum decurrunt anxii*. libr. 7. *omnem viciniam ſuppetiatum conuocans*.

v.33.*Arbitro*]Palat.*arbitrium*,male.

v.35. *Optimum itaq; factu viſum*] Sic omnes Manuſcripti & editi legunt. Coluius *o.i.factum*.

Anteluculo]Bertin.*ante diluculo* male.

v.39.*Deſeratæ*] alii,*reſeratæ*.

Pag.109.v.3.*Infeſtari vias*]Bert.*i.vicis*, vnde *alii*, *i. vicos*.

Hoc noctis iter] Plaut. Amphitruone: *Qui me alter eſt audacior homo, qui hoc noctis ſolus ambulem.*

verſ. 6. *Sed & praterea*] Pal. τὸ *ſed* recte inducit.

verſ. 8. *Nudum nec à decem palæſtritis deſpoliari poſſe*] Roman. *n. n. a. d. p. te ſpoliari p.* Seneca Epiſtola 14. *Nudum latro tranſmittit, etiam in obſeſſa via pauperi pax eſt.* Hieronymus in Vita Hilarionis cap. 7. *Nudus latrones non timet.* Iuuenalis Satyr. 10. v, 22.

Cantabit vacuus coram latrone viator.

Dio de venatione fol. 100. οὐ γὰρ ἐπιβουλευθῆναί ποτε ἔδεισα. οὐδὲν ἔχων ἢ φαῦλον ἱμάτιον. καὶ πολλάκις μὲν δὴ καὶ ἄλλοτε ἐπειράθην ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς, ἅτε ἐν ἄλλῃ συνεχεῖ. αὐτὰρ οὖν δὴ καὶ ποτε ὡς ἔστι πενία χρῆμα τῷ ὄντι ἱερὸν καὶ ἄσυλον, καὶ οὐδεὶς ἀδικεῖ πένητας, οὐδέν γε ἧττον ἢ τοὺς τὰ κηρύκεια ἔχοντας. Vide Chryſoſtom. in Matthæum homil. 84.

v. 10. *Conuenone illo tuo*] Ita Scaliger. In Manuſcriptis & editis omnibus eſt, *conuectore*. Gruterus Suſpicion. lib. 1. cap. 8. *conuentore* legit. Stevvech. *combitore*. alij, *conuictore*.

v. 13. *Eſurientem mei*] Flor. *eſurientem me*.

v. 15. *Reſeruaſſe*] Bertin. *ſeruaſſe*.

verſ. 16. *Tumultuario mortis genere*] Pal. *tumultuaria m. g.* Ita vocat mortem, quæ non ex natura, nec fatalis. Plin. lib. 1. Epiſt. 12.

v. 23. *Qua erat intextus*] Coluius, *qua erat is tentus.*

v. 25. *Obducta*] alii, *obdita.*

Altera] Flor. *à latera*, inepte.

v. 26. *Coacta*] Palat. *aucta.*

I 5

Immiſſo capite] Ald.& Rom. *& miſſo c.* Bert. *emiſſo c.* recte.

verſ. 28. *Ad ingluuiem*] Ita omnes Manuſcripti. quod falſi & audaces emendatores ineptè mutarunt, *adgulam*, vel *ad jugulam*. Feſtus: *Ingluuies à gula dicta. hinc & ingluuioſus, & gluto, & gulo.*

v.27. *Laqueum induo*] Cicero in Verrem Orat. 4. *Induere ſe in laqueos.*

v.30. *Disrumpitur*] Rom. *dirumpitur.*

Decidens] Rom. Baſ.1. & Aldus, *recidens.*

v.34. *Stratis inuolutus*] Flor. *Stertis i.*

v.36. *Immerito*] Vulgo, *merito.* Vide Indicem.

v.37. *Curioſus*] alii, *furioſus.*

verſ 40. *Et ecce inquam*] τὸ *inquam* abeſt à Palatino.

Pag. 110. verſ. 2. *Olore*] Sic Bertin. Florent. & Pal. *odore.*

v.3. *Perfuſus*] vulgo, *percuſſus*, male. Infra: *non ſanguine, ſed lotio perfuſus es.*

v.5. *Oloris*] Flor. *odoris.*

v.6. *At ego miſer*] Rom. & Ald. *at ego mire.* Guilhelmius, *At ego mi ère.*

verſ. 7. *Intentionem eius denuo deriuo*] Bertin. *i. e. d. diruo.* Fuluius: *interrogationem e. denuo deriuo.*

verſ. 8. *Itineris matuti gratiam carpimus*] Flor. Ful. *i. m. g. capimus.* minus recte. Statius libr. 1. Thebaid.

ſublimes raptim per inane volatus
Carpit.——

Ouid. 1. Triſt. Eleg. 10. — *remige carpit iter.*
Et —— *placuit pede carpere campos.*

verſ. 11. *Curioſe, ſedulo*] Gruterus, *curioſo oculo.*

Sed

Sed nil mutandum. Nam lib. 2. etiam aduerbia duo *vndique omnifariam* copulat. Et Cicero lib. 2. Epiſt. ad Brutum. *Tandem aliquando Romæ eſſe cœpimus.* Vide Indicem.

v. 13. *Poculis & vino ſepultus*] Ambroſius de Abraham lib. 1. cap. 6. *Qui vino nimio indulgent, iacent ſepulti.* Virg. 2. Æneid. Marius Victori. in Geneſim. v. 402.

v. 17. *Crapula diſtentos*] lib. 2 *iam & ipſe crapula diſtentus protinus exſurgo.*

v. 18. *Quod poculis minus temperaui*] lib 3. *Tunc igitur à poculis temperaui.*

v. 24. *Genua quatior*] Ouid. 2. Metamorph. verſ. 180.

——*genua intremuere timore.*

verſ. 16. *Medici fidi*] Bert. *medici ficticilo.* Gruterus, *medici viri.* Lipſius. *Medici fici* vel *medicifices.* alii, *medicum filij.* Hallucinantur. *Medicum fidum* lib. 10. Metamorph. appellat, compertæ fidei, id eſt, ſpectatiſſimum, boni nominis & conſummatæ peritiæ. E contra medico malo & malitioſo *notæ perfidiæ* nomen imponit.

v. 17. *Grauia ſomniare*] Nicephorus Patriarcha Conſtantinopolitanus in Oneirocriticis.

αἱ τῶν ὀνείρων τὰς σκιώδεις ἐμφάσεις
ψευδεῖς ὀνείρους κοιλίας δηλοῖ γόμος,
πολλὴ πόσις τε καὶ κάρωσις ἀκράτου.

Cicero de diuinatione libr. 1. fol. 185. *Vera quidem multo plura euenirent* (Somnia) *ſi ad quietem integri iremus: nunc onuſti cibo & vino perturbata & confuſa cernimus.*

verſ. 20. *Cruore humano*] Bertin. *cocliore h.* malè.

v. 23. *Sum mihi*] idem non agnoſcit particulam *mihi*.

v. 26. *Tibi adeſt*] τὸ *adeſt*, delet Bertin.

v. 28. *Reſideamus*] Pal. Roman. & Aldus. *reſidamus*.

v. 30. *Intentiore acie*] Rom. & Ald. *interiore macie*, male.

v. 35. *Crebritas*] Flor. *Breuitas*.

Pag. 111. v. 1. *Ignauus ibat*] Bert. & Rom. & Baſ. 1. *ignauius ibat*. Ouid. metamorph. v. 456.

Ibat & attritas verſabat vivus arenas.

v. 2. *Æmulos in colorem*] Bert. *a. in colore.*

Explere latice fontis lacteo] Pal. *explete l. f. l.* Ianus Gruterus, *e. l. f. tacito*. Iſacius Pontanus, *e. l. f. Bracteo*. Errant. Laticem lacteum dicit puram & candidam aquam. Seneca Oedip. v. 495. *Niueique lactis fontes*. Et virgil. 8. Æneid. —*lactea colla*. & Suetonius, *lacteam ceruicem* pro pulchra & candida poſuerunt.

v. 3. *Opertus palliolo in planiorem*] Flor. *o. paululum i. p.*

v. 9. *Cernuat*] Sic Flor. Baſ. 2. & Scaliger. Bertin. Baſ. 1. Roman. & Aldus. *Corruerat*, male. Vide Indicem.

v. 12. *Arenoſa humo*] Bert. *arenoſæ humi*.

v. 20. *Vt habitus & habitudo*] lib. 9. *Vt indicabat habitus & habitudo*.

v. 22. *Vt fata decreuerint*] τοὺς γὰρ μοιρῶν ἀτρέπτους ὅρους προϊδεῖν μὲν δυνατὸν, ἐκφεύγειν δὲ οὐκ ἐφικτόν, ait Heliodorus lib. 2. pagin. 106. Vide Herodotum libr. 3. & 9. Notas noſtras ad Minutium Felicem.

verſ. 25. *Ignaro relata*] Bertin. *ignaruro r.* Vnde

corrigunt

corrigunt alii, *ignaruri relata*. Ego à vulgatis non diſcedo.

v. 26. *Gratas gratias*] Bert. *Grates gratas.*

v. 24. *Vſu venire*] Rom. *vſu euenire.*

v. 27. *Auocauit*] Palat. & Bert. *aduocauit*, male. Vide Indicem.

v. 38. *Quo beneficio*] Repone antiquam lectionem ex Bertin. Florent. Roman. & Aldo, *quod beneficium.*

v. 31. *Prouecto*] Bert. *peruecto.*

v. 32. *Seorſim abiere*] Rom. *læuorſum a.*

v. 33. *Ingreſſui*] alii, *ingreſſu*. Bertin. *ingreſſus.*

v. 35. *Annuit*] Bert. *concurrit.*

v. 36. *Primoribus*] Bert. *prioribus*, male.

v. 37. *Qui extra vrbem totam pomœrium colit*] Sic Florent. 1 ſecundus legit, *qui extra pomœrium & vrbem totam colit*. Palat. vocem *pomœrium* inducit. Lucianus: οἱ δὲ εἰδέναι τὸν ἵππαρχον τοῦτον ἔλεγον καὶ ὅποι τῆς πόλεως οἰκεῖ. καὶ ὅτι ἀργύριον ἱκανὸν ἔχοι, καὶ ὅτι μίαν θεράπαιναν τρέφει, καὶ τὴν αὑτοῦ γαμετὴν, μόνας. ἐστὶ γὰρ φυλαργυρώτατος δεινῶς. ἐπεὶ δὲ πλησίον τῆς πόλεως ἐγιγνόμεν, κῆπός τις ἔνδον ἦν, καὶ οἰκίδιον ἀνεκτὸν, ἔνθα ὁ ἵππαρχος ᾤκει.

Pag. 112. v. 1. *Ampliter nummatus*] Bert. *a. munitus* male.

v. 2. *Sordis infimæ*] Iuuenalis Sat. 14. v. 124.

— *Cogit minimas ediſcere ſordes.*

& Horatius:

Sordidus à tenui multum diſtabit. —

v. 5. *Cum vxore etiam calamitatis ſuæ comite habitat*] Sic reſcripſi ex Flor. Bert. & Rom. vulgo, *Cum vxorem e. c. ſ. c. habeat.*

v. 6. *Habitu mendico*] Bert & Rom. *h. mendicantis* alii, *habitu mendici.*

v.8. *Proſpicue*] Ita Bertinus, alij, *perſpicue*. inepte. Vide Indicem.

v.10. *Et cum dicto modico ſecus progreſſus, ianuam pulſare vocaliter incipio*] Notat morem antiquum; apud quos, ſi quis oſtium pulſabat, etiam forinſecus ſolebat clamare: Libanius in Inuido fol.329. ἐξελθὼν ἔξωθεν. καὶ κεκλεισμένας ἰδὼν τὰς τοῦ γείτονος θύρας, οὐκ εἰωθὸς ὂν προσελθὼν κρούσας ἐκάλουν. ὡς δὲ οὐδεὶς ὑπήκουε, πάνυ σφόδρα κόπτων· καὶ βοῶν μόλις ἤκουσα παρὰ τοῦ τῶν ἔνδον ἀπιέναι. Vide Helladium apud Photium fol. 875. Muretum Var. lect. lib. 1. cap. 17.

v.13. *Heus tu, qui tam fortiter fores verberaſti*] Confer Lucianum, ex quo ad verbum hæc mutuatus eſt Apuleius noſter.

peregrinantem] Bertin. *peregrinaturum.*

Fortiter] Rom. Bert. & Ald. *firmiter.*

Sub qua ſpecie mutuari cupis] Hieronymus. Tom. 6. in Matthæum cap. 21. *Poſuerant numularios, qui mutuam ſub cautione darent pecuniam, proq; vſuris accipiebant varias ſpecies.*

verſ. 15. *Meliora, inquam ominare, & poſt reſponde.* Magis placet Bertini codicis lectio, *meliora, inquam, nomina & potius reſponde, an intra ædes.*

v.19. *Hæc ibidem operitor*] In Flor. Bert. & Pal. eſt, *i. me operiminor.*

v.20. *Foribus*] alii, *ædibus.*

v.25. *Properiter*] alii, *perniciter*, Rom. *proſpereriter.*

v.23 *Aſſidebat pedes vxor*] Liquidiſſime vera lectio, quam Beroaldus fruſtra immutat in *a. penes u.* Vide Coluii notas, Lipſium ad Annal. Taciti. & Caſaubonum ad Lampridium p.333. & ſeq.

v.30.

v. 30. *Nam præ metu latronum nulla eſt fabula*] Flor. 1. Lipſianus & Palatinus habent, *n. p. m. l. n. e. ſcibula.* Flor. 2. Ro. & Baſ. *n. p. m. l. n. eſt fibula.* Aldus: *P. m. l. n. eſt ſeſula.* alii, *præ m. l. n. e. cibilla.* Beroaldus: *p. m. l. nulla ſeſſibula.* Idque rectum eſt, vnde omnes cæteras lectiones ἀπολακτίζω, vt ineptas, & vacuas. Plautus Pœnulo Scena, *Negotii vim, qui volet,* &c.

Quæ tibi oleant ſtabulum ſtatum ſellam & ſeſſibulum.

v. 34. *Conjicerem*] alii *Conuincerem.*

v. 40. *Hecates anus*] Florent. *Ales anus.* Bert. *alefanus*, male. Vide Iulianum Epiſt. ad Iamblichum p. 299. Ang. Politian. Centur. Miſcell. cap. 24. Cœlium Rhodig antiq. lect. lib. 30. cap. 11. & Andream Schottum Obſeruat. lib. 2. cap. 29.

Pag 113. v. 1. *Conde*] Bert. *crede.*

v. 3. *Profer*] Pal. *Proferas*, Bert. *perfer.*

v. 7. *Quæ itineris vbique nos*] Auget Bertinus, *q. i. u. rite nos* bene.

v 9. *Summe præcipuum*] Rom. *ſ. principium.* Roaldus, *ſummum principium.*

v. 15. *Aſpernatus*] Puto hanc vocem abundare.

v. 17. *Poſt aliquam multum temporis*] Sic Scaliger & Coluius. Flor. *p. aliquantulum multum t.* Bertin. *aliquantulum multum t.* Floridis: *Poſt aliquammultos dies affuerim.* Apologia: *Sed hæc defenſio, vt dixi, aliquam multum à me remota eſt.* libr. 11. Metamorph. *Patrium Larem reuiſurus poſt aliquam multum temporis.*

v. 12. *Cibatui proſpicerem*] Mox poſt *Cœnæ affatim piſcatus proſpexeramus.*

v. 18. *Inuadit, ac comiter deoſculatus*] Pal. *inua-*

deat a.c. d. male. Nota hic obiter morem antiquum oſculandi amicos & hoſpites. De quo videndus Stewechius, & Muretus ad Catullum pag. 23.

v. 20. *Exinde cum è Vaſtio magiſtro*] Sic Rom. Ald. & Venet. Baſ. 1. *exinde è Veſtio m.* Bert. *exinde Euaſtio.* Stewechius. *E. cum Aſtij à magiſtro.* Flor. & Lipſii codex τὸ *Vaſtio* ignorat.

v. 22. *Voti gaudeo*] Videtur aliquid deeſſe.

v. 23. *Congruentem*] Bert.. *conuenientem.*

v. 22. *Lixas & virgas*] Lælius Biſciola Subſeciuar. lib. 14 cap. 21.

v. 24. *Ædilem gerimus*] id eſt, officium ædile ſiue ædilitatem. vt Plautus loquitur in Sticho Scena: *Quis nam obſecro.* &c. vt Scaliger *adilatum g.* legit, cui non ſubſcribo hoc loco.

v. 34. *Iam inquit, iam nec*] Sic Manuſcripti omnes.

v. 31. *Quanti paraſti*] Aldus, *quantum p.*

v. 32 *Sedentem*] Flor. *ſedebat.*

v. 33. *Pro ædilitatis imperio*] Ad ædiles cura fori rerumque venalium pertinebat, & hi ſolebant fallaciis vendentium occurrere, improbaſque illorum merces proturbare. Plato de legibus lib. 6. fol. 276. Sudas in voce ἀγορανόμοι. Briſſonius in Lexico Iuris, verbo *ædiles.*

Abnuebam] Lib. 2. *Tantum ſcelus abnuebat.* Lib. 6. *Venus inquiſitionis abnuens.*

v. 36. *Indicatis*] Sic Bert. Flor. & Baſ. 2. *Venditatis.*

Theſſaliæ regionis] Stewechius τὸ *regionis* delet. Sic Ouidius 1. Triſtium Eleg. 2. Alexandriam *vrbem Alexandri* vocat, Vide Coluii Notas.

v. 36. *Ad inſtar*] alii, *inſtar.*

v.37. *Diducitis*) vulgo *ducitis*.

Pag 114. v.4. *Valido conſilio*) Scoppius *callido c.*

v.5. (*cubiculum*) alii, *cubiculo*.

v.12. *Obſtinationi ſuæ*) alii, *obſtinationis ſuæ*.

v.16. *Protuli*) Rom. *pertuli*, male.

v.17. *Primoribus*) Bert. *primatibus*.

v.18. *Vbi me*) τὸ *me* non eſt in Bertino.

v.20. *Incerta verborum ſalebra balbutire*) lib.10. *Ore ſemiclauſo balbutiens neſcio quas affanias effutire.*

v.22. *Concedere*) Rom. *concederem*.

v.24. *Optata*) Baſil. *exoptata*.

EMENDATIONES AD LIB. II. METAMORPHOSEON.

v.31. *Sol nouus diem fecit*) Caius Matius apud Agellium lib.15. c.21.

Iamiam albicaſſit Phœbus, & recentatur
Commune lumen hominibus voluptaſq;.

v.32. *Emerſus*) Venet. *euerſus*, male. Tertullian. de carne Chriſti cap.6. *Apelles poſteaquam à diſciplina Marcionis in mulierem carne lapſus eſt, & dehinc in virgine Philumene Spiritu euerſus eſt*, reſcribe, *Sp. emerſus eſt.*

Anxius alioquin) τὸ *alioquin* delet Bertinus.

v.34. *Theſſaliæ loca tenere, quo artis Magicæ*) Scholiaſtes Horatii Epode 5. *Theſſalia regio eſt Græciæ vicina, vbi magia viget plurimum, & herbæ magicæ abundant. Quare ab aliquibus illa dicitur inuentum Theſſalum.* Hinc D. Chryſoſtomus in Epiſt. Pauli ad Epheſios cap.4. homil.15. *Theſſalam* pro venefica ponit, inquiens: ϗ ἀπειλῆς δήσαν ϗ μυρία πρότερον λοιδο-

K ρησα-

ρησαμένη τῇ ἀθλίᾳ καὶ ταλαιπώρῳ, θεσσαλίδα δ' ἐξαπάτειαν προσε-σῶσαν καλοῦσα. Plin.li.30.c.1.Suidas Θετταλὴ γυνή.

v.38.*Singula*) alii,*cuncta*.

v.41.*De homine duratos lapides*) Quid credendum ſit de transformationibus, quæ arte Dæmonum hominibus videntur accidere, docet nos Auguſtin. de Ciuit.Dei lib.18 c.18,& de *Spiritu & anima* c.26.fol. 618.Lib.2.ad *Simplic*.quæſt.3.& in quæſtion. Vet.& Nou.Teſt.qu.27.Bodin. de *Magorum Dæmonomania* libr.2.c.6.Del-rio Inquiſ.Mag.libr.2 c.18.

Pag.115 v.4 *Id genus pecua)* Lipſii codex,*id genus* ignorat.

v.7.*Nullo quidem initio*) Lipſius malit,*n.q.indicio*.

v.8 *Dum in luxu nepotali ſimul oſtiatim*) Scal.*Dum lixæ temulento ſimilis oſtiatim*. Palat.*dum inceſſu t.ſ.o*. Cod.Lipſii,*dum luxu temulento ſ*.Ego retinui Bertini & Florentini Codicis lectionem.

v.2.*Corporibus humanis)* alii,*cruoribus h*. recte.

v.9.*Neſcius*) Pal.*inſcius*.

v.11.*Famulatione*) Flor.*Famulitione*.

v.10.*Et ecce mulierem quampiam)* Lucian. κᾆν τούτῳ γυναῖκά τινα ὁρῶ προσιοῦσαν ἔτι νέαν εὐπορουμένην, ὅσον ἦν ἐκ τῆς ὁδοῦ συμβαλεῖν. ἱμάτια γὰρ ἀνθινὰ καὶ παῖδες συχνοὶ καὶ χρυσίον περιττόν. ὡς δὲ πλησιαίτερον γίνομαι, προσαγορεύει με ἡ γυνή, καὶ ἀμείβομαι αὐτῇ ὁμοίως.

v.11 *Accelerato veſtigio*) infra: *dum accelero veſtigiū*

v.12 *In genis*) Ita Bertinus, alii,*in gemmis*.

Implexum) Flor. *inflexum*. Moris olim & etiam num veſtes auro intexere. Hier.Ep.22.de cuſto.virg. ad Euſtoch. *Quæ maritorum inflammantur honoribus quas Eunuchorum greges ſepiunt in quarum veſtib. atten uata in filū auri metalla texuntur*. Ou.3.Met.v.556.

-- *& pictis intextum veſtibus aurum.*

Cydo-

Cydonius de *contemnenda morte* pag. 11. τὸ δὲ αὐτὸν μηχανᾶται καὶ περὶ τὴν ἀμπελόνην, οὐ πρὸς τὰς τῶν ὡρῶν μόνον ἐμβολὰς τοῖς ἱματίοις φραττόμενος· ὀλίγης γὰρ ἂν ἔδει πρὸς τοῦτο φροντίδος. νῦν δὲ ἐκεῖνο μὲν τῇ φύσει καὶ ζώοις ἀπέρριψεν. ὁ δὲ λίχνος πολλὴν κἀν τοῖς ἱματίοις ἐξεῦρεν αὐτὸν τὴν ἁβρότητα καὶ γῆς καὶ ὕλης διαφορὰν ἐζήτησε, καὶ λίθος ἐξεῦρε καὶ χρυσὸν συνέφηνε καὶ παντοδαπῶν ζώων τε καὶ φυτῶν ἰδέας ἐν τούτοις διέγραψε, καὶ ἱματίων ἰδέας ἄλλας ἄλλοις ἀπένειμεν, ὡς ἂν ἕκαστος γένους ἢ ἀξίας, ἢ ἡλικίας ἔχων τυγχάνῃ.

v. 14. *Iam grauis in annis*) Sic Flor. & Aldus. Horat. lib. 1. Satyr. 1. *Miles annis grauis.*

v. *15*. *Hic Lucius*) dele τὸ *hic* ex Flor.

v. *16*. *Incertum quid*) Rom. codex, *incertum quidnam.*

v. 17. *Accedis & ſalutas*) Pal. & Fl. *accedas & ſaluta.*

v. *18*. *Vereor ignotæ mihi fæminæ*) ἀρχαϊσμὸς.

v. *17*. *Ipſe parentem*) Bert. *etiam vel ipſam parentem.*

Et ſtatim in rubore ſuffuſus) ſic Aldus. τὸ *in* non agnoſcit Flor. & Rom. Supra tamen dicit: *Senex grauis in annis*. & lib. 8. *In hebeti pigritia ferox*, & li. 2. *vini cadum in ætate pretioſi.*

v. *19*. *Reiecto capite*) Bert. & Coluius *deiecto c.*

v. 20. *Generoſa probes*) Rom. & Flor. *g. probitas.*

v. 21. *Sed & cætera corporis inexplicabiliter ad regulam congruentia*) Sic edidit Vulcanius ſuadentibus Scaligero & Grutero, Rom. & Aldus, *ſ. e. c. c. inæquabiliter a. r. qua diligenter aliquid affingunt, ſunt congruentia.* Flor. 1 *ſedet cuncta corporis exſecrabiliter.* Flor. 2. *ſ. & cætera inexecrabiliter a. r. qua diligenter aliquid affingunt.* Bertin. *c. c. execrabiliter quam diligenter aliqui adſignant.* male.

Ad regulam) à fabris ſumpſit metaphorã. Zachar. cap. 2. v. 1. vocatur γεωμετρικὸν χοινίον. Eſai. 33. v. 2. σπαρτίον γεωμετρίας.

v.22.*Succulenta)* Flor.*ſuculenta gracilitas.*

v.23.*Flauum)* Flaui capillitii magna olim cura, magnus honos. Statius Achil.*1*.verſ.*162*.

–fuluoq; nitet coma gratior auro.

Ouidius de Cydippe:

Hoc faciunt flaui crines & eburnea ceruix.

& lib.2.Faſt.de Lucretia:

Forma placet, niueusq; color, flauiq; capilli.

v.24. *In aſpectu micantes prorſus aquilino)* Sic edidit Coluius. In Flor. eſt, *in aſpectu m.p.a.* Aldus *i. aſpectus m.p.aquilonis*. Rom.*i.a.m.p.aquilinos.* Roaldus, *in aſpectu minores p.a.* male.

v.25.*Floridi)* Flor.*floridum*. Bertin.*floridus.*

v.32. *Ego ſum Byrrana illa)* Lucianus pag.*342*. καί φησιν, ἐγώ Ἀβροιά εἰμι, εἴ τινα τῆς σῆς μητρὸς φίλην ἀκούεις. καὶ ὑμᾶς δὲ τοὺς ἐξ ἐκείνης γενομένους φιλῶ, ὥσπερ οὓς ἔτεκεν αὐτή. τί οὖν οὐχὶ παρ' ἐμοὶ καταλύεις ὦ τέκνον; ἀλλὰ σοὶ μὲν ἔφην πολλὴ χάρις. αἰδοῦμαι δὲ οὐδὲν ἀνδρὶ φίλῳ ἐγκαλῶν. ἔπειτα φεύγειν τὴν ἐκείνου οἰκίαν. ἀλλὰ τῇ γνώμῃ, ὦ φίλτατη, κατάγομαι παρά σοι. ποῖ δὲ, ἔφη, καὶ κατάγῃ; παρὰ Ἱππάρχῳ τῷ φιλαργύρῳ ἔφη; μηδαμῶς εἶπεν ὦ μῆτερ τοῦτο εἴπῃς. λαμπρὸς γὰρ καὶ πολυτελὴς γέγονεν εἰς ἐμὲ, ὥστε καὶ ἐγκαλέσαι αὐτῷ τῇ τρυφῇ.

v.28.*Socia fui)* Dele τὸ *fui* ex Bert. & Flor.

v.30.*Vna coaluimus)* Bertin.*ambac.*

v.40.*Altercamur)* *Stevvechius) alternamus*. Roaldus, *altricamur*. male. vide Indicem.

Pag.116.v.2.*Attollebant)* Flor.& Lipſii liber, *attolerabant.*

v.3.*Sine greſſu pilæ)* Roald.*ſupergreſſu p.* recte.

verſ.11. *Sic unde latratus)* Bert.*ſic vnum latratus*, male.

v.8. *Canes vtrinq; ſecus)* Roald. *C. utriuſque ſecus.* Bene.

v.4.

v.4. *Decitantes*) Coluius, *delibantes.*

v.5. *Ecce lapis Parius*) Bert. & Rom. *é contra lapis* P.

v.11. *De faucibus lapideis*) vulgo, *d.f. lapidis.*

verſ.13. *Signifex*) Flor. & Lipſii liber & Rom. *ſignifer.*

In pectus arduis) Rom. & Aldus, *impetus arduus.* male.

v.15. *Muſcis & herbis*) Bert. *Meiacis & herbis.* Flor.1. *muſtis & h.*

v.19. *Ars æmula naturæ*) Author Rhetor. ad Herennium lib.3. *Ars imitatur naturam.* Plin. libr.33. *Acceſſit ars picturæ, didicit homo naturam prouocare.* Chalcidius in Platonis Timæum pag. 268. *Imitantur naturam ars & diſciplina.*

v.20. *Muſtulentus autumnus*) libr.9. *Poſt mu…entas autumni delitias.* Columella lib.10. de …ıtu hortorum:

Cum ſatur autumnus quaſſ… ſua tempora pomis
Sordibus & muſto ſt…aantes exprimit vuas.

Vide Boethium libr.1. … Conſolat. Philoſ. Nonnum Dionyſiac. lib.10. … pianum de Venat. lib.1. Arnob. libr.1.

v.21. *Et …ntes*) Bert. *Etſi fomites.*

v.23 … *…rure pendentes*) alii, *vt vite pendentes.*

v. … *Actæon curioſo*) Flor. *Actæon ſimulachrum …oſo.* Lege, *Actæonis ſimulachrum c.*

ver. 26. *In dorſum proiectus*) Flor.1. *in dãm. verſum proiectus.* Flor.2. *inde iam proiectus*, male.

v.30. *Præcepit*) Bert. *præcipit.*

v.31. *Ut anxie tibi metuo*) Lucianus: οὐ γὰρ μισθώσασα, καί με τῆς χειρὸς λαβομένη ἄγει πορρωτέρω, καὶ λέγει πρὸς ἐμὲ

φυλάττειν μοι ἔφη τὴν Ἱππάρχου γυναῖκα πάσῃ μηχανῇ. μάγος γάρ ἐστι δεινή, καὶ μάχλος· καὶ πᾶσι τοῖς νέοις ἐπιβάλλει τὸν ὀφθαλμόν. καὶ εἰ μή τις ὑπακούσῃ αὐτῇ, τοῦτον τῇ τέχνῃ ἀμύνεται, καὶ πολλοὺς μετεμόρφωσεν εἰς ζῶα, τοὺς δὲ τέλεον ἀπώλεσε. σὺ δὲ καὶ νέος εἶ τέκνον, καὶ καλὸς, ὥστε εὐθὺς ἀρέσαι γυναικί. καὶ ξένος, πρᾶγμα εὐκαταφρόνητον. ἐγὼ δὲ πυθόμενος, ὅτι τὸ πάλαι μοι ζητούμενον, οἴκοι παρ' ἐμοὶ κάθηται, προσεῖχον αὐτῇ οὐδὲν ἔτι. ὡς δέ ποτε ἀφείθην, ἀπῄειν οἴκαδε, λαλῶν πρὸς ἐμαυτὸν ἐν τῇ ὁδῷ· ἄγε δὴ σὺ ὁ φάσκων ἐπιθυμεῖν ταύτης τῆς παραδόξου θέας, ἔγειρέ μοι σεαυτὸν, καὶ τέχνην εὕρισκε σοφήν, ἢ τεύξῃ τούτων, ὧν ἐρᾷς. καὶ ἐπὶ τὴν θεράπαιναν τὴν Παλαίστραν ἤδη ἀποδύου. τῆς γὰρ γυναικὸς τοῦ ξένου καὶ φίλου πόρρω ἵστασο, κἀπὶ ταύτης κυλιόμενος, καὶ γυμναζόμενος, καὶ ταύτῃ συμπλεκόμενος, εὖ ἴσθι, ὡς ῥᾳδίως γνώσῃ. Δοῦλοι γὰρ τὰ δεσποτῶν ἐπίστανται καὶ καλὰ καὶ αἰσχρά.

v.38. *Submergere nouit)* Coluius, *mergit* legit, ſed contra fidem manuſcriptorum omnium.

v.39. *Cum quemquam)* Bertin. *ſimul quenquam.*

v.40. *Sumitur)* Baſil. 1. *capitur.* Gruterus, *vritur.*

Quem dicis hoſpitem) τὸ *hoſpitem* delet Palatin.

Ilico in eum & oculum & animum detorquet) vide Muſæum de Herone & Leandro v.69.

Pag.117.v.1. *Faſtidiens)* Palat. Flor. *faſtidiens.*

v,3. *Hæc tibi trepido)* Aldus, *h.t. trepidanda.*

Et cauenda) τὸ *&* male omittit Flor.

v.9. *Prorſus in ipſum barathrum præcipitare)* Plaut. Trinum. Sce. *Multas res* &c. *Qui in amorem ſe præcipitauit, peius periit, quam ſi ſaxo ſaliat.*

v.4. *Perpetuum)* alii, *perpetim.*

v.11. *Salue propere addito)* Artemid. li. 1. c. 85. ἔρρωσο δὲ καὶ ὑγίαινε, οὔτε λέγειν οὔτε ἀκούειν ἀγαθόν. οὐ γὰρ προσιόντες ἀλλήλοις, οὔτε μέλλοντές τι πράττειν, ταῦτα λέγουσιν ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἀπαλλαττόμενοι ἀλλήλων, καὶ πρὸς ὕπνον τρεπόμενοι.

Digitized by Google

v.13. *Amenti ſimilis)* Seneca Thebaid. v.427: *Vadit furenti ſimilis.*

Accelero veſtigium) Pal. & Bert. *celero v.*

v.15 *Fabulis miſeris)* Sic Flor. Ald. & Ro. Vulc. & Colu. *f. miſcellis.* Beroal. *f. mileſiis,* ꝙ placet Scoppio.

Implere pectus) Petronius: *Ite nunc mortales, & magnis cogitationibus pectora implete.*

v.19 *Annixe*) Flor. & Lipſii liber, *enixe.*

v.24 *Retrorſa*) Bert. *retrorſus.*

v.23 *Vultu prodidit*)

--- *Quis enim bene celat amorem?*
Eminet indicio prodita flamma ſuo.

Medea Iaſoni apud Ouid. Ep.12 v.39

v.24 *Subſtitit*) Gabriel Rolandius, *ſubdidit.*

Quod bonum felix) vide Briſſonii formulas lib. 3 p. 275 & ſeq.

v.25 *Licet ſalutare non erit*) Rom. & Ald. *L. inſalutare non erit,* male.

v.27 *Pedibus in ſententiam vado*) lib. 6. *Totis animis latrones in eius vadunt ſententiam.*

v.30 *Viſcum*) Scaliger, *viſcus,* Rom. & Aldus, *inſcum.* vide Coluii notas.

Pulpam fruſtratim conſectam in abacum ad paſcua iurulenta) Locus mendo non caret, Flor. legunt, *p. iururenta & amba compaſcua i.* Scal. *p. f. c. adipoſam & iurulentam.* Bert. *p. f. coniectam ambas compaſcue iurulentam.* Vulcan. *p. f. c. adipatis iurulenta.* Roman. *abacum ad paſçua hyrulenta.* Nos Lipſianam emendationem cæteris prætulimus.

v.31 *Mihi ariolabar*) Flor. *inde ariolabar.*

v.32 *Linea tunica)* Palat. *lintea t.* æque bene.

v.38 *Inundabat*) Sic Mſti. Beroald. *nudabat,* vulgo, *vndabat,* male.

Iſto aſpectu defixus) Rom.& Ald. *i. aſpecto.* Florēt. *i. adfectu.* De Philoſ. Morali: *Ea ſtupore defigit immobili.* Lib. 9. *Familia totius ad extremum ſtuporem deiecerunt.*

Obſtupui) Ald. *Obſtipui.*

v. 40. *Feſtiue)* Palat. *feſtine.*

Pag. 118. v. 3. *A meo oculo)* Bert. & Ald. *à me, à foculo.* male.

ver. 12. *Statuta ratio eſt)* Ita Mſtus Florentinus & Bertin. alii, *ſ. ratione.*

v. 17. *Amicula dimouent)* Bert. *a. remouent.*

Nudam pulchritudinem) Iſtiuſmodi nuditas maxime viros ad libidinem incendit, vt notat Lucianus in Amor. pag. 189. Et Propertius lib. 2. eleg. 16.

v. 19. *Quam de veſtis aureo colore)* Scapha ancilla apud Plautum Moſtellar. actu 1. ſcen. 3.

Quin tu te exornas moribus lepidis, quam lepida
tute es.
Non veſtem amatores mulieris amant, ſed veſtis
fartum.

vide Muſæum v. 37.

v. 21. *Capillo ſpoliaueris)* vulgo, *cap. exſpoliaueris.*

v. 22. *Cœlo deiecta)* Auſonius.

Orta ſalo, ſuſcepta ſolo, patre edita cœlo,
Æneadum genetrix, hic habito alma Venus.

v. 25. *Comitata)* Palat. *communicata.*

Cinnama fragrans) lib. 6. *& fragrans balſama Venus.*

Baltheo ſuo cincta) Loquitur de cæſtu Veneris, de quo Homerus Iliad. 14. v. 216. & nos iam olim ad Arnobium.

v. 28. *Contra ſolis aciem fulgurat)* Nonnus Dionyſiac. δ. v. 135. de *Cadmo*:

εἴποτε δινεύων φρενοτερπέα κύκλον ὀπωπῆς
ὀφθαλμοὺς ἑλέλιξεν, ὅλη σελάγιζε σελήνη
φέγγει μαρμαίρουσα. καὶ εἴποτε βόστρυχα σείσας
αὐχένα γυμνὸν ἔθηκεν, ἐφαίνετο φωσφόρος ἀστήρ.

v.29. *Gratiam variat*) Alii, *grauem variat.*

v.30. *In lenem mellis deprimitur umbram*) Lucianus in amoribus pag. 250. γυναικὶ δὲ ἀεὶ πάσῃ ἡ τοῦ χρώματος ἐπιστίλβει χάρις, καὶ δαψιλεῖς μὲν ἀπὸ τῶν βοστρύχων τῆς κεφαλῆς ἕλικες ὑακίνθοις τὸ καλὸν ἀνθοῦσιν ὅμοια πορφύροντες. οἱ μὲν ἐπινώτιοι κέχυνται μεταφρένων κόσμος. οἱ δὲ παρ' ὦτα καὶ κροτάφους πολὺ τῶν ἐν λειμῶνι οὐλότεροι σελίνων.

v.31. *Coruina nigredine cærulos*) Lucianus fol. 221. αἱ μὲν γὰρ φαρμάκοις ἐρυθραίνειν δυναμένοις πρὸς ἥλιον μεσημβρίαν τοὺς πλοκάμους ἴσα τοῖς τῶν ἐρίων χροιαῖς ξανθῷ μεταβάπτουσιν ἄνθει, τὴν ἰδίαν κατακρίνουσαι φύσιν, ὁπόσαις δὲ ἀρκεῖν ἡ μέλαινα χαίτη νομίζεται, τὸν γεγαμηκότων πλοῦτον εἰς ταύτην ἀναλίσκουσιν, ὅλην Ἀραβίαν σχεδὸν ἐκ τῶν τριχῶν ἀποπνέουσαι, σιδηρᾶ τε ὄργανα πυρὸς ἀμβλείᾳ φλογὶ λιανθέντα βίᾳ τῶν ἑλίκων οὐλότητα διαπλέκει.

v.32. *Guttis Arabicis obunctus*) Delicatiores crines ſolebant vnguentis odoratis perfundere. Hieronymus contra Iouinian. c.37. Photius Biblioth. fol. 780. Martialis lib. 9. Epigr. 77.

Si ſapis, Aſſyrio ſemper tibi crinis amomo
Splendeat.

Ouid. Heroid. Epiſt. 23.

Veſte tegor uili, nullum eſt in crinibus aurum,
Non Arabum noſter dona capillus olet.

v.33. *Pectinis arguti dente diſcriminatus*) L. 4. C. de veſtib. Holoſer. *Arguto pectine fila decurrant.* Virgil.

Arguto coniux percurrit pectine telas.

Lucianus pag. 227. ἀκόλουθοι δὲ καὶ παιδαγωγοί, χορὸς αὐτοῖς κόσμιος ἕπονται, τὰ σεμνὰ τῆς ἀρετῆς ἐν χερσὶν ὄργανα κρατοῦντες, καὶ

περιστοῦ κτηνὸς ἀπομαὶ κόμην καταψήχειν δυναμένας, οὐδὲ ἰσοπλευρα τῶν αὐτομόρφων χαρακτήρων ἀγράφους εἰκόνας, ἀλλ᾽ ἢ πολύπτυχοι δέλτοι κατόπιν ἀκολουθοῦσιν.

v.34 (*Coactus*) vulgati, *coartus.*

Adinſtar) alii *inſtar.*

v.36 *Soboleſpiſſus*) Coluius, *ſ.ſparſus*. Gruter. ſuſp. li.4 c.7 *ſ.ſpiroſus*. Rom. edit. *ſ.ſpiriſus*. Vera eſt emendatio Yuonis Villiomari ſiue Scaligeri l.3.c.7. in Locos controuerſos Titii. *ſobole,ſpiriſue* quem vide.

v.39 *Diſtrinxerit*) ita Aldinus Codex. Rom. Flo. & Bertin. *diſtinxerit*. vide Coluii notas.

v.40 *Videri*) Sic Mſſ. omnes. Lipſius, *audire* legit, Coluius *abire.*

v.41 *Inordinatus ornatus addebat gratiam*) Ambr. lib.1. de virgin. f.77. *In vobis reiecta decoris cura plus placet, & hoc ipſum quod vos non ornãtis, ornatus eſt.*

P.119.v.5 *Protinus*) Flor.1. alii, *Pronus.*

v.6 *Sauium impreſſi*) Autor libri de amicitia apud Auguſtinum tom.4. c.6. *Eſt oſculum corporale, quod impreſſione fit labiorum*. Plautus in Caſina, *impingere ſuauium.* in Curcul. *Sauium oppegit*. Vide Notas ad Minutium f.5.

v.8 *Dulce & amarum guſtulum carpis*) Bert. *d.e.a. iuſculum cape.* Plautus Pſeudolo ſcen. 1. act. 1. *Dulce & amarum vna nunc miſces mihi.* Trucul. act. 2 ſc.3. *Poſtquam ſcio dulce & amarum quid ſit ex pecunia.* Et in Ciſtellaria, act.1.ſc.1. *Namq; amor & melle & felle eſt fœcundiſſimus, guſtu dat dulce amarum ad ſatietatem vſque oggerit*. Meleager Anthol.l.7.

ἀνθοδίαιτε μέλισσα τί μοι χροὸς Ἡλιοδώρας
ψαύεις ἐκπρολιποῦσ᾽ εἰαρινὰς κάλυκας;
ἦ σύγε μηνύεις ὅτι καὶ γλυκὺ καὶ δύσοιστον
πικρὸν ἀεὶ κραδίᾳ κέντρον ἔρωτος ἔχει;

Et

Et Plato amorem γλυκύπικρον nominat.

v.9. *Ne nimia mellis dulcedine diutina bilis*) Suidas: τοῦτο γλυκὺ μέν ἐστι τὴν αἴσθησιν, πικρὸν δὲ τὴν ἀνάδοσιν. χολῆς δὲ ποιητικὸν αὐτό φασιν εἶναι, καὶ τρέπειν τοὺς χυμοὺς εἰς τοὐναντίον τῆς γεύσεως. Hinc Antholog. 1. c.48.

πᾶν τὸ περισσὸν ἄκαιρον, ὅθεν λόγος ἐστὶ παλαιὸς·
ὡς καὶ τοῦ μέλιτος τὸ πλέον ἐστὶ χολή.

v.11. *Sauiolo*) Rom. *Baſiolo.*

ver.20. *Cubiculum adiero*) Flor. & Bert. *cubiculum tuum adero.*

v.15. *Occurſantis linguæ*) Confer cum his Achillem Tatium pap.58. lib.2. vbi inter alia ait: αἱ δὲ γλῶτται τοῦτον τὸν χρόνον φοιτῶσιν ἀλλήλαις εἰς ὁμιλίαν, καὶ ὡς δύνανται, βιάζονται κἀκεῖναι φιλεῖν.

v.21. *Præpara*) Flor. *Compara.*

v.16. *Adlubeſcente*) Flor. *alliueſcente*, male.

v.24. *Porcum opimum*) Flor. & Palat. *p. optimum.*

v.25. *Vini cadum in ætate pretioſi*) Flor. *v. c. iam æ. p.* ſed nihil mutandum.

v.28. *Reſtinguat*) Pal, *reſtringat.*

v.29. *Nauigium*) Bert. *nauigio.*

v.28. *Alacrem vigorem libidinis incutiat*) Ambroſ. de pœnitentia lib.1 c.16 *Paſcitur libido conuiuiis, nutritur delitiis, vino accenditur, ebrietate flammatur.* Aretæus Cappadox de acutor. morb. curat. fol. 163. οἶνος γὰρ θάλψις μέν ἐστι νεύρων, μάλθαξις δὲ ψυχῆς, ἐπανάκλησις δὲ ἡδονῆς, γονῆς χύσεις καὶ προσκλήσεις ἀφροδισίων. Vide Notata ad Arnobium p.120 lib.7. Libanii Sophiſtæ progym. fol.122

v.32 *Concinnaticiam menſulã*) alii, *concinnaticã m.*

v.35 *In auernum lacum*) Pal, *in latus curuum*, male.

v.37. *Recreabar animi*) Sic recte MSSti alii, *r. animo*, male.

Digitized by Google

v.41.*Iſtam lucernam Sibyllam*) alii, *i.lucernæ ſ.* Bert. *iſtam Lucernæ fibram.*

v.41.*Paſcimus*) Palat. Lipſii codex, VVovverus, & Roaldus, *dicamus.*

v.40. *Sibi lucernam prædicere*) Ex Lucernis diuinaſſe veteres docet Plinius natur.hiſtor.libr.30.cap.11.& Petrus Victorius Var.lect.lib.33. c.21. Theoph, de *Signis Tempeſtatum* fol.437. ϗ ἐὰν λύχνος ἅπτεσθαι μὴ ἐθέλῃ χειμῶνα σημαίνει, ϗ τέφρα πηγνυμένη νιφετόν. λύχνος εὐδίας ἡσυχαῖος καιόμενος, χειμῶνα σημαίνει. ϗ ἐὰν χειμῶνος ὄντος μύκαι μέλαιναι ἐπιγένωνται, χειμῶνα σημαίνει. ϗ ἐὰν ὥσπερ κέγχριος πολλοῖς κατάπλεων ἢ χειμερίζει καὶ ἐὰν κύκλῳ περὶ τὸ λαμπρὸν ὦσιν, εὐδίας οὔσης χιονικὸν ἢ τοῦ ὄνου φάτνη εἰσωθῆται), ϗ ζοφερὰ γίνεται, χειμῶνα σημαίνει. Feſtus Auienus in Arati Prognoſtica pag.121.

Cum procera ſalum repetit clangore frequenti
Ardea, cum paruæ defigunt ſpicula muſcæ,
Et ſi nocturnis ardentibus vndique teſtis
Concreſcunt fungi, ſi flammis eminet ignis
Effluus, aut lucis ſubſtantia langueat vltro,
Conuenit inſtantes prænoſcere protinus imbres.

Pag.120.v.2.*Ego ſubiiciens*) τὸ *ego* delet. Florent.

Huiuſce diuinationis) Bert. *huiuſcemodi d.*

v.5.*Quid eſſet editurus*) Flor. *quis e.e.*

v.8. *Chaldæus quidam*) Hi enim fata vendebant, & quid cuique euenturum, accepta mercede, prædicebant. Inde Firmic. Aſtron. lib.8.c.25. *ars chaldaica.* Ridet hos ærusſcatores egregie & refutat Fauorinus apud Agellium lib.14.cap.1. vt & Sextus Empiricus contra Mathematicos fol.93.& D. Auguſt. in quæſt. mixtis quæſt.115.

verſ.10. *Qui dies copulas nuptiales affirmet*) Inſignis hæc veterum ſuperſtitio, qui ab Aſtrologis & Chaldæis

dæis rerum agendarum tempora accipiebant. Ambroſius Epiſt. 83. *Aliud eſt obſeruare gentilitio more, vt qua luna quid adoriendum ſit, indices, quintam ſugiendam, nihilq; ea inchoandum. Varios quoq; curſus Lunæ obeundis negotiis commendare, vel cauere quoſdam dies quemadmodum pleriq; poſteros dies vel Ægyptiacos declinare conſueuerunt.* Dixi de illa plura ad Epiſtolam Martialis Epiſcopi p. 207. In decreto Iuonis part. 3. c. 1. & ſequent. Burchardo lib. 1. pag. 19. & Pœnitentiali Romano tit. 4. c. 4. de *Incantationibus* omnino hoc prohibitum Chriſtianis.

v. 13. *Inquirenti*) Flor. *anquirenti*, recte.

v. 16. *Facturum*) Flor. *futurum*.

v. 21. *Mercedes opimas*) Flor. *m. optimas iam conſecutus*.

Fortunæ ſcæuam an ſæuam) Bert. & Rom. *fortunam ſeueram a. ſ.*

v. 23. (*Conſeptus*) vulgo, *Septus*.

v. 34. *Fata euodaret*) Flor. *f. donaret*, male li. 5. *Coniugi præcepta ſortis euodat infauſtæ.*

v. 25. *Peregrinationi cupiens*) Bert. *p. ſibi cupiens prouidere.*

v. 30. *Apprehendit*) vulgo, *prehendit*.

Exoſculator) Sic Bert. alii, *oſculatur*.

v. 31. *Iuxtim*) alii, *iuxta*.

Aſſideret) Flor. *aſſidat*.

v. 32. *Attonitus eſt*) Bert. *a. & rep. recte.*

v. 34. *Exoptatus nobis*) Pal. *e. à nobis*.

v. 35. *Sed viciſſim tu quoque*) Hic in Mſto Bertin. 3. verſus deſiderantur.

v. 39. *Diram*) vulgo, *duram*, male.

Pag. 121. ver. 2. *Præceps demerſa eſt*) Bertin. Ald. & Rom. *præcipitio d. e.*

v.4 *Extraximus*) Bert.& Flor. *contraximus.*

v.6 *Ariſuatus*) Bert. *ariſmatus*. Flor.& Palat. *Triſnotus*. Lipſii liber, *Ariſuotus.*

Sub iſtis oculis miſer iugulatus) libr. 1. *Sub oculis tuis homo iugulatur*. Lex vltima Cod. Theodoſ. *de maleficis & mathemat. codicibus erroris proprii ſub oculis epiſcoporum incendio concrematis.*

v.10 *Impudentiæ*) Bert.& Ald. *imprudentiæ.* Arnobius lib. 4 *labem flagitiorum* dicit.

verſ.11 *Circumſecus aſtantes*) τὸ *aſtantes* additum ex Flor. & Bert.

In clarum cachinnum effuſos) Petron. *In tantum repente riſum effuſa eſt.*

v.13 *Dextrum pergas*) Rom.& Bert. *d. porrigas*. lib. 6 *iter retrorſum pergens.*

v.15 *Mihiq; non mediocriter ſuccenſebam*) Hæc abſunt à Florentinis.

v.16 *Importunarum fabularum*) Pal. *inopportunarum f.*

v.22 *Atq; illic deprehendo epularum diſpoſitiones*) Confer Lucianum.

v.24 *Ablegarentur*) Ald. *oblegarentur*, male.

v.25 *Diſtratum*) Ald. Pal. Bert.& Flor. *diſtractum*, inepte, vide Beroaldum.

v.27 *Calices bini*) Sic vere magnus Lipſius. In Mſtis & editis *boni* eſt, male. Bini inibi erant calices ad temperiem frigidæ & calidæ aquæ. Lipſ. Elect. 1 c. 4

v.28 *Ceſſim dehiſcente*) Flor. *ceſim d.* Rom. *officio ceſim deaſcento.* Aldus *o. ſenſim d.* male, vide Indicem.

v.31 *Cubito reddita*) Flor & Rom. *cubitum reddita.*

Facta proximat roſæ ſerta) Schikeradus *tacita p. r. ſ.* Lucianus: τῶν δὲ στρωμάτων ῥόδα πολλὰ καταπέπαστο, τὰ μὲν οὕτω γυμνὰ καθ' αὐτά, τὰ δὲ λελυμένα, τὰ δὲ στεφάνοις συμπεπλεγμένα.

Roſæ

Roſæ ſerta) Flor.& Bert.*r.ſerta.*

v.33 *Flore perſperſo*) vulgo,*f. proſperſo.*

v.34 *Porrigit bibam idque modicum*)Gruterus ita hunc locum interpungit,*p.bibam: idq; modicum.Priuſquam totum exſorberem.*

v.35 *Paulatim labellis*) Palat.*pullatim l.*Rom.*pullulatim l.*recte. Plautus Aſinaria, Scena. *Vnumquodq; iſtorum &c.Vbi quid dederam quaſi columbæ pulli in ore ambæ meo vſq; eratis.* Matius apud Agellium Noct. Attic.lib 20 c.11. *Columbatim labra conſerens labris.* Vbi Scaliger, *Columbulatim*, ſiue *columbiatim* legit.

v.36 *Relictum ſorbillat dulciter*)Proprie. Nam inepti amatores cibos præguſtatos & prælibata pocula porrigebant ſuis amaſiis haurienda. Seneca apud Hieronymum aduerſ.hæreſ.Iouiniani lib.1 c.vltimo,de amatore in ſuam vxorem ardentiſſimo: *Potionem nullam,niſi vxoris tactam labris hauriebat.*Ouid. Am. *1.* Eleg. 4.

Quæ tu reddideris,ego primus pocula ſumam,
Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.
Si tibi forte dabit,quos præguſtauerit ipſe,
Reiice libatos illius ore cibos.

Hieronymus de vita Clericorum ad Nepotianum: *Crebra munuſcula & ſudariola,& faſciolas & veſtes ori applicitas, ac deguſtatos cibos blandasq; ac dulces literulas ſanctus amor non habet.* Et de Vitando ſuſpect. Contuber. *Erit tibi inter viros matronasq; conuiuium, ſpectabis aliena oſcula & præguſtatos cibos.* Martial. Epigr.lib.6,70.

Cum mitis turdumue mihi, quadramue placente,
Siue femur leporis,ſiue quid his ſimile:

Buccellas miſiſſe tuas te Pontia dicis.
Huc ego nec mittam, Pontia; ſed nec edam.

Inquies alioquin) Beroald. *inquietus*. Priapeia:
Et inquietus inguina arrigat tumor.
Coluius, *inciens a.* male, vide Indicem.

v.40. *Inguinum fine)* vulgo, *i. ſane*. Lipſius, *i. ſanie*. Sed nihil mutandum. Saluſtius in fragmentis hiſtor. lib.5. *Fine ignium ingrediuntur mare.*

Pag.122. v.2. *Sine Facialis officio indixeras)* Sic recte diſertiſſimus Baudius. In Flor. eſt, *faciali officio*, in Rom. *fanali o.* Bert. *feriali o.* in Aldo *finali o.*

v.4. *Ipſe vigor attetendit)* Bert. Rom. & Aldus: *Ipſe vigore tetendi.*

v.5. *Rigoris nimietate rumpatur)* Horatius:
Malis tentigine rumpi.

v.7. *Capillo fluenter vndante)* Rom. Bert. & Aldus, *c. fluente vndanter.*

Ede complexus) Palat. *edas complexus.*

v.8. *Omnibus illis cibariis vaſculis)* Bertin. *o. i. c. vaſantes*, male.

v.9. *Cunctis ſuis renudata)* τὸ *ſuis* abeſt à Pal.

v.10. *Fluctus ſubit)* Rom. *f. ſubitat.*

v.11. *Glabellum fæminal roſea palmula)* Sic eſt in Florentino, quod etiam in mentem venit Lipſio Elect.2. cap.21. Bertinus legit, *glabella vel roſea p.* Rom. & Aldus, *glabella fæmina vel roſea.* Fului liber, *Glabellum fæmen vel roſea palmula.* Roaldus, *Glabellum interfæmineum velamento roſea palmula.* Quod non ſperno.

v.14, *(cominus in aſpectum ſi vir es)* τὸ *in aſpectum* ignorat Palatinus, & poterit abeſſe. Si quis tamen retinere voluerit, omnino legat cenſeo, *cominus in os ſpatham.* Vide Pithæum ad Petronium p.171. Gruterum ſuſpic. lib.4. c.11.

v.15. *Ho-*

v.15. *Hodierna pugna*) Pal. *hodiernum.*

v.16 *Non habet miſſionem*) Antiqui vocabant pugnam ſine miſſione, cum gladiatores ea lege deſcendebant in arenam, vt neutri fas eſſet petere miſſionem, ſed neceſſum vſq; eo dimicare, dum alter caderet. Lipſius Saturn. 2.c.21.

v.17 *Super me*) Bert. *ſubter me.*

Senſim reſidens) Aſſentior eruditiſſimo Grutero, reſcribenti, *coſſim reſidens*, quem vide ſuſp. l.4.c.11.

Crebro ſubſiliens) Bert. & Flor. *crebra ſ.*

v.18 *Spinam quatiens*) Supra: *lumbis ſenſim vibrantibus ſpinam mobilem quatiens placide, decenter mundabat.* Arnob. lib. 2: *Lumborum criſpitudine fluctuarent*, & lib. 7. *Clunibus fluctuare criſpatis.*

Lubricis geſtibus) Supra: *& ſimul membra ſua leuiter illubricans.*

Pendulæ Veneris fructu) Flor. *p. v. frictu.*

v.19. *Dum laſſis animis & marcidis artibus defatigati*) Omne enim hominis robur in coitus uſu debilius redditur, vt dicit Aetius lib. 4. fol. 129. ſectio. 3. & Ariſtoteles Problem. Sect. 4. fol. 540. Hippocrates περὶ γονῆς ſect. 3. fol. 11. ἡ δὲ γονὴ τοῦ ἀνδρὸς ἔρχεται ἀπὸ παντὸς τοῦ ὑγροῦ τοῦ ἐν τῷ σώματι ἐόντος τὸ ἰσχυρότατον ὅτι ἐπὴν λαγνεύσωμεν σμικρὸν οὕτω μηδὲν τις ἀσθενέες γινόμεθα. Cælius Aurelianus Chron. paſſ. lib. 4. cap. 4. fol. 255. *Venus ab aliquibus parua Epilepſia nuncupata eſt, ſiquidem ſimilem faciat membrorum motum, diuerſo contactu, anhelatione & ſudore atteſtante, & oculorum conuerſione cum rubore vultus. Ac deinde poſt effectum diſplicere ſibimet faciat corpus cum pallore, & quadam debilitate ac mœſtitudine.* Vnde & Epicurei Venerearum rerum vſum omnino inſalubrem exiſtimabant notante Galeno de arte medicinali c. 86. & Pythago-

ras apud Laert. libr. 3. pag. 573. καὶ περὶ ἀφροδισίων δέ φησιν οὕτως· ἀφροδίσια χειμῶνος ποιεῖσθαι μὴ θέρεος· φθινοπώρου δὲ καὶ ἦρος κουφότερα. βαρεῖα δὲ πᾶσαν ὥραν, καὶ εἰς ὑγείην οὐκ ἀγαθά. ἀλλὰ καί ποτε ἐρωτηθεὶς, πότε δεῖ πλησιάζειν. ὅτε βούλῃ γενέσθαι ὁ αὐτοῦ ἀσθενέστερος εἶπεν. Non poteſt autem illarum operatio non ſalubris eſſe, ſi tantum interualli ponatur, vt neque reſolutio ulla ſentiatur, & ipſe homo ſeipſo leuior fiat, vt recte obſeruant Oribaſ. collect. li. 1 c. 6. & lib. 6 c. 33. Aetius ſer. 3. c. 8.

v. 22 (*Confinia lucis*) Ouid. lib. 7. Metam. v. 704.

Quod tenear lucis, tenear confinia noctis.

v. 26 (*De me magnopere*) alii, *mecum m.* Bertin. *d. m. cum magno opere.*

v. 32 *Maturius*) Stevvech. *immaturius*, male. Vide Gruteri Suſpiciones.

v. 33 *Pacem publicam infecit*) Flor. Bert. & Roman. *pace publica infecta paſſim.* alii, *p. p. infeſtat.*

v. 34 (*Nec præſidis auxilia longinqua*) Vlpianus L. 13 ff. de Offic. præſidis: *Congruit bono & graui præſidi, curare, vt pacata atque quieta prouincia ſit, quam regit, quod non difficile obtinebit, ſi ſolicite agat, ut malis hominibus prouincia careat, eosque conquirat: nam & ſacrilegos latrones, plagiarios, fures, conquirere debet, & prout quisque deliquerit, in eum animaduertere.*

verſ. 35 *Tibi fortunæ ſplendor inſidias*) Plutarchus: ὁ πολὺς πλοῦτος σκοπὸς ἔκκειται τοῖς βουλομένοις βαλάντια τέμνειν.

p. 123. v. 2. *Flos ipſe*) Andreas Schottus obſeru. lib. 4 cap. 6.

p. 122 v. 36 (*Contemptus etiam peregrinationis*) Scoppius, *c. e peregrinato vis p. a.* Stevvech. *c. e. peregrinatio.* Puto legendum, *c. e peregrinitatis.*

p. 123 v. 3 *Intecti*) Bert. *intecti.*

v.5 *Impunctum*) Bert. Ald. & Rom. *impictum*.

verſ.2 . *Et opiperes cibi*) *Et o. citro* legit vnus Flor. & Bertinus. In aliis tamen eſt *cibi*.

Ebore nitentes) In Floridis : *ebore candicat*. & in libro de Mundo. *Ebores niue fulgere*. vide Coluium.

v.6 *Succinum*) Flor. *Sucinum*.

Cauatum in lapides) Flor. & Rom. *c. & lapides*. Gruterus Suſpic. 5 c. 2 legit *c. in capides*.

v.7 *Diribitores*) Flor. *diriuitores*.

v.9 *Pueri calamiſtrati*) Maxima cura pueros criſpis capillis inſignitos conquirebant, & epulis miniſtros adhibebant veteres, vt obſeruat VVovverus ad Petronium p.114. & 473.

v.8 *Puellæ ſcitule miniſtrantes*) Bert. *p. copioſa ſcitate ſubminiſtrata*. Flor. *p. ſ. ſubminiſtrantes*.

v.9 *Pulchre induſiati*) Hæc male inducit Bertinius.

Geminas formatas in pocula) Flor. *gemmas f. ſim pocula*, male, ſupra, *Lapis Parius in Dianam factus*. Claud. lib. 1. de raptu Proſerpinæ.

In celſas ſurgunt electra columnas.

v.10 *Offerentes*) Bert. Flor. & Rom. *offerre*.

v.12 *Tum inſit*) Bert. *en inquit*.

v.15 *Utenſilibus*) Flor. & Bert. *Utenſilium*. Emendo obiter Senecam Ep. 87. *M. Cato Cenſorius canterio vehebatur & hippophoris quidem impoſitis, vt ſecum utenſilia portaret*. Nam ibi etiam in Lipſii editione *vtilia* male legitur.

v.16 *Certe*) Rom. *certa*.

Negotioſa) Flor. *negotioſo*.

v.17 *Aduenæ*) Rom. *aduenienti*. Bert. *aduenieute*.

v.25 *Choragio funebris*) Vide quæ Andreas Schottus in Nodis Ciceronianis lib.4. cap.10. notat.

v.26 *Perpeti celeritate*) Scoppius ex Mſto Fuluii, *prapeti c.* bene.

Digitized by Google

v.28 *Ore deformato*) Lib.*1*. *Alium in arietem deformauit.*

v.29 *Per conuiuium totum inlicentioſus cachinnus*) Bert.*Conuiuium t.illicentioſis cachinnis.*

v.31 *Conferuntur*) Bert. *conſeruntur*. Stevvechius hanc vocem putat abundare.

v.32 *Obſtinatione*) Stevvechius,*obtuitione*. Sed nihil mutandum. *Obſtinationem* vocat aſpectum illorũ qui obſtinate eũ intuebantur, vt iam aliis obſeruatũ.

Indigna) Pal. *indigne.*

v.33 *Telephron*) Flor.*Thelyron*. Colu.*Thelyphron.*

v.37 *Manes ſancta*) Flor.& Bert. *mones ſancta.*

v.38 *Sic inſtanti Byrrhana qua eum*) vulgo, *S. inſtantia B. qua cum.*

P.124 v.2 *Eminentes porrigit*) Flor. & Bert. *eminus porrigens.*

P.123 v.40 *Aggeratis*) Pal. *aggregatis.*

v.41 *Effultis*) Fuluius,*effultus.*

P.124 v.4.*Olympicum*) Bert.*Olympiarum.*

v.*11* *Liceretur*) alii, *liceret.*

v.*9* *Inſiſtebat lapidem*) Scottus obſeruat libr.*5*.c. *2*. Baptiſta Pius Sylloge 3.c.55.

v.13 *Puer & ſatis peregrinus.*) Coluius & Gruterus,*p.& ſane p.*

v.*19* *Intentis oculis*) Virg.7.Aen.

Intentos voluens oculos) Lucianus in Hermotimo: ἀτενὲς ἀποβλέπειν. Horat. *Spectare oculo irretorto.* lib.1 *Eumq; aſpiciens aliquanto intentiore acie.*

Inconniuis oculis) Bert.Rom. & Ald.*inconuerſis o.* haud æque bene.

v.*20* *Deuertenda*) Bert.*diuertenda.*

v.*18* *Exertis*) lib.*1*. *Exertam vigiliam tenere.*

v.22 *Latenter obrepant*) Flor.& Bertin.*l.adrepant.*

v.23

v.23 *Et urſum)* Pal. Ald. & Venet. *& rurſum*. Ber. *curſus*, inepte.

v.25 *Nec quiſquam definire)* Lege ex Flor. *Nec ſatis q. d.*

v.28 *Ferme offeruntur)* τὸ *ferme* non eſt in Palat,

v.34 *Mille nummi)* Flor. *mille nummum.*

v.29 *Hem & quod pene)* Rom. *Ehem & q. p.*

v.35 *Primatis ciuitatis huius filii)* Florent. Rom. & Bert. *principium c. f.*

v.39 *Oculeum totum)* Plautus Aulular. Scena, *Nimium libenter.*

Intromiſiſti in ædes quingentos coquos,
Quos ſi Argus ſeruet, qui oculeus totus fuit,
Is nunquam ſeruet.

v.40 *Produxit)* Flor. *Producit*. Bert. *perduxit*. Pa[illegible] *perducunt.*

P.125. v.1. *Luminibus)* Sic recte Bert. & [illegible]oren. in vulgatis eſt *liminibus*, male. vide Indice[illegible]

Demonſtrat matronam) Bert. [illegible] *abiculum m.*

v.2 *Fuſca veſte)* Lib. 7. *fuſcaq*[illegible] *ſte contecta*. Catullus *funeſtam veſtem* appella[illegible] [illegible]opert. lib. 4. Eleg. vltima, *Lugubria*. Arnob[illegible] & Valerius, *miſerorum & doloris inſignia*. vide [illegible][illegible]ium Biſciolam ſubſeciuarum lib. 10. cap. 18.

Propte[illegible]*ſiſtens)* Flor. *Prope a.*

v.6 *Re*[illegible]*tans)* Rom. & Flor. *reſpiciens.*

v.8 [illegible]*npara)* Flor. *comparas.*

v.9 *Septem teſtibus)* τὸ *ſeptem* Wovver. recte ex[illegible]ngit.

v.11. *Diuine viſu præfleto)* Rom. & Flor. *d. vſu perfleto*, male.

Fidem præſentium) Pal. *fide præſentium*, recte.

v.12 *Anxie membra contacta)* Flor. & Bert. *a. verba concepta.*

Digitized by Google

v.14 *Illibata labia*) vulgati, *Illibatæ labiæ.*

v.15. *Perhibitote*) Palat. *perhibete.*

v.21 *Capite quaſſanti*) Flor. *c. quaſſato.*

v.22 *Totiugis iam diebus*) alii, *tot iugibus*, male. In Floridis: *tanta & totiuga inuitamenta.*

v.24 *Quin ſumis potius*) Gruter. *q. ſimulas potius.*

v.25 *Myrrhine*) Flor. *Myrrene*:

v.27 *Faceſſit*) Flor. *faceſſe*: *Sic deſolatus.*

v.28 *Perfrictus*) vulgo, *perſtrictis*, male. Petronius: *Pueri deterſis paulisper oculis redierant ad miniſteria.*

v.30 *Nox altior*) VVovver. putat hæc verba abundare. Lindenbrogius legit, *& mox altior.* vide Cenſorinum de die Natali c. 28.

v.31 *Formido cumulatior*) lib. 1. *Crebritas ipſa metum mihi cumulabat.*

v.32 *Tantillum animalis*) Flor. *tantillula animalis.* Bert. & Palat. *tantulum animal.* Scop. & VVovver. ex Mſto Fului. *t. a. præſentia ſui fiduciam mihi turbaris, & animum, rec.*

v.36 *Muſculos*) Flor. *maſculos.* Pal. *mæſtulos.*

p. 126 v. 1. *Cantus perſtrepebat criſtatæ cohortis*) Expunxi hoc loco authoritate Mſſtorum codicum vocem. *Gallorum*, quam male hic Vulcanius, Coluius, & Baſ. 2. inculcarant.

v.3 *Admoto lumine*) Bert. *amoto linteo.*

v.6 *Introrupit*) Flor. *introrumpit.*

v.13. *Diffuſus in gaudium*) lib. 9. *gaudio perfuſus.*

v.8 *Actorem*) Rom. *auctorem*, male. Vide Colu.

v.17 *Omnes nefarium exſecrati*) Bert. *omnifariam exertis r.* Grut. & Mercerus, *omen n. execrati*, probe.

Raptis telis) Ro. Bert. & Ald. *exertis raptim telis.*

v.20 *Capillos diſtrahere*) Pal. *capillo d.*

v.21. *Superbi iuuenis Adonai velut muſtelatis peplis laceratus*)

laceratus) Variæ hoc loco eruditorũ coniecturæ, vtinam non & vanæ. Flor. & Rom. legunt *ſ. i. Adoni vel muſteluatis pipletis*. Fuluii lib. *muſculoſis p. Pal. ſ. 1. A. v. muſtelatus p.* Lipſius & Scoppius: *Muſæi vatis pipulis laceratus*. Guilhelmius Vereſ. lib. 3 c. 4. *Miſelli Acis piplis*. Baptiſta Pius in Annotat. prioribus p. 108 & Beroal. *ſuperbi i. Adoni, vel Muſa vatis Pimpleidos.* Nos Aldinam lectionem expreſſimus.

v. 22 *Protrahor)* alii, *proturbor*.

v. 28 *Occurrit ad latus)* Bertin. & Rom. *o. adanxius*, male, vide Indicem.

v. 29 *Caniciem reuellens)* Bert. *c. conuellens*. Rom. *c. inuellerans*, male. In luctu vſitatum capillos euellere. Cic. lib. 3. Tuſcul. quæſt. *Ex hac opinione ſunt illa varia & deteſtabilia genera lugendi pædores, muliebres lacerationes genarum, pectoris, feminũ, capitis percuſſiones. Hinc ille Agamemnon Homericus & idem Accianus:*

Scindens dolore identidem intonſam comam.

In quo facetum illud Bionis, perinde ſtultiſſimum regem in luctu capillum ſibi euellere, quaſi caluitio mœror leuaretur. Ioſephus Antiquit. Iudaic. lib. 7 c. 11. interprete Ruffino: *Aſcendens Dauid in locum ciuitatis excellentiſſimum flebat filium, tundens crebro pectora, capillos capitis ſui dilacerans, & omni ſe afflictione caſtigans.* Tzetzes Chil. 5 hiſt. 5.

Σόλων δ' ἠρώτησεν αὐτὸν, μή τι καινὸν συνέβη;
ὁ δ' εἶπε, νέος τέθνηκε παιδὸς ἀποδημοῦντος,
κἀκείνου ναὶ εἰπόντος ὅτι Σόλωνος παῖς ὁ νέος·
ὁ Σόλων ἄρχεται θρηνεῖν, καὶ κατασπᾷν τὴν κόμην,

v. 33. *Sceleſtamq;)* Palat. *Sceleſteq;*.

v. 35 *In adulteri gratiam)* Bert. *in adulterii g.*

v. 36 *Singultim inſtrepebat)* Guilh. *Singultiens i.* Stevvech. *ſingultibus i.* vide Grut. lib. 5. Suſpic. c. 6.

v.37 *Sauire vulgus interdum*) Recte Guilhel. vereſimil. lib.3. c.4. *ſ.v. incertum* emendat. Virgilius in re ſimili.

Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus.

v.38 *Credulitatem*) Rom. *crudelitatem*, male.

p.127 v.2 *Zachlas*) Flor. *Tachas*) Pal. *Zattlas*. Lipſii liber. *Cathlas*. Gruterus, *Calchas*.

v.3 *Pauliſper ab inferis*) τὸ *pauliſper* adieci ex Flor. Bert. & Pal.

v.4 *Poſtliminio mortis animare*) Dracontius.

Vitales animat per membra tepentia ſenſus.

Arnob. l.2 aduerſus Gentes: *ſemicruda capiſtis & leuiter animata porricere.* Vbi male Caſaubonus reponit, *ſ.c. & l. exanimata p.* Tertull. de cultu fœmin. c.6. *Solis animando ſimul & ſiccando capillo exoptabilis ardor.* Quem locum vir eruditus in auctario Philologico c.25. non recte interpretatur. Vide Indicem.

v.5 *Linteis*) Bert. *lineis*.

v.6 *Indutum*) Palat. & Bert. *inductum*. Aldus, *intectum*. Rom. *illectum*.

Et adusq; deraſo capite) VVovverus ex Mſſ. legit *Et os vſq; d.c.* Ego reſcribo, *& adusq; cutem d. c.* aduſque Græcorum eſt ἐν χρῷ.

v.10 *Adyta Coptica*) Ita Flor. & Scal. in Palatino eſt, *adopacta eptica.* Ro. *adepto cooptica.* Bap. Pius ann. pri. p.108. *adepta cooptica.* Col. *aggeſta coptica.* Ful. *adypta coptica.* Al. *adepta coptica*, quod retinent Bero. & Scickera. interpretanturq; de illo ſepimento & opere, quod muniunt hirundines non ſine aliqua religione iuxta Copton. Vide Plinium natur. hiſt. libr.10. cap.33.

v.11 *Siſtra Phariaca*) Bert. *ſ. faſciata*, inepte.

v.13 *Nec terra rem ſuam denegamus*) Cic. Tuſc. qu. li.3 ex Euripide:

Reddenda

Reddenda eſt terra terræ, tum vita omnibus,
Sic iubet neceſſitas. Tertull. de anima c. 50 *Publica totius generis humani ſententia mortem naturæ debitum pronuntiamus. Hoc ſtipulata eſt Dei vox, hoc ſpopondit omne quod naſcitur.*

v. 15 *Ter ob os corporis*) Bert. *ter in os corporis*, à Florentino *vox* ter abeſt.

v. 16 *Tunc orientem obuerſus*) Orantes vultum ad Orientem conuertebant. Origenes hom. 5 in Num. Damaſcenus Orthod. li. 4 c. 17. Author quæſtionum apud Iuſtinum Martyrem, qu. 115. Briſſonius lib. 1 de formulis. Druſius ad lib. 1 Seueri p. 16.

Profatur) Pal. *præfatur.*

v. 17 *Venerabilis ſcenæ facies*) vulgo, *v. ſchemate f.*

v. 29 *Laſſa membra*) Pal. *laxam.* alii, *lapſam.*

v. 30 *Imo cum gemitu*) vulgo, *vno congeſtu*, male.

v. 31 *Pernoxio poculo*) alii, *noxio p.*

v. 32 *Torum tepentem adultero*) Sic eleganter Bert. Alii, *t. repente a.*

v. 36 *Mendacio cadaueris*) τὸ *cadaueris* abeſt à Bert.

v. 37 *Diſtinxit*) Bert. *diſtrixit.*

v. 40 *Pellucida & quod prorſus alius nemo cognouerit*) Pal. & Flor. *pellucide quod p. a. n. cognominarit.*

p. 128 v. 3 *Poſtremo*) Rom. & Bert. *poſtremum.*

v. 6 *Nituntur obſequia*) Bert. *vtuntur o.*

v. 8 *Reſurgit & in exanimis*) Bert. *r. & exanimis.*

v. 12 *Lanienam ſuſceptauit*) Sic Aldus, alii *l. ſuſcitauit*, inepte.

v. 16 *Tentare fortunam aggredior*) Coluius, *temptare forte iam a.* Gruterus recte, *tentare formam a.* Sic Seneca, *tentare frontem*, dixit.

v. 19 *Riſus ebullit*) Pal. *r. obtulit*, male.

v. 23 *Agglutinato*) Bert. *conglutinato.*

v.23 *Agglutinato*) Bert. *conglutinato*.

v.25 *Dumq; bibere ſalutaria poſtulant*) Sic VVovv. & Scoppius ex Ms. Fuluii reponunt. Lipſian. codex, *dumq; b. ſolutarias*, Flor. & Bert. *d.b. ſolitarias p.* Rom: *d.b. ſolitariam* Aldus, *d.b. ſolitarium*. Notus mos in conuiuiis bibere pro potentibus & amicis. Hieron. in ep. Pauli ad Titum c.1 f.201. Auguſt. tom.10 ſer.32 f. 240. Scholiaſt. Hor. in Od.1 lib. 3. Ambr. de Helia & Ieiunio c.17. *Quid autem obteſtationes potantium loquar, quid memorem ſacramenta, quæ violare nefas arbitrantur. Bibamus, inquiunt, pro ſalute imperatorum, & qui non biberit, ſit reus in deuotione. Videtur enim non amare imperatorem, qui pro eius ſalute non biberit.*

v.29 *Gaudiali ritu*) Bert. *g. riſu*.

v.34 *Affluenter indueret*) vid. Grut. Suſp. lib. 5 c. 8.

v.36 *Titubante veſtigio*) Phædrus fab. 71. *Sero domum eſt reuerſus titubante pede.*

v.40 *Dumq; iam in vicũ proximamus*) alii, *d. i. iun*(*ctim p.*

v.41 *Vaſtis corporibus*) Male hanc lectionem mutarunt Scaliger, Vulcanius, & Coluius in *Baſſulis & maſculis*. lib. 3. *Unus deniq; & manu promptior & corpore vaſtior*. Et *vaſta proceritas* apud Agellium libr.10 Noct. Attic.

p.129 v.2 *Cum æmulatione virium*) Lege cum Bertino, *cumulatione u.*

v.6 *Ad hos vſus exhileram*) Rom. *ad hoc vſq; exh.*

v.7 *Inuado*) alii, *inuolo*.

v.10 *Spiritum*) Flor. *Spiritus*.

v.11 *Sudore perlutus*) Ita recte. Rom. editio in aliis eſt *ſ. perlitus*.

v.12 *Pugnacium*) vulgo *pugnantium*. Bert. *pugnarum*, male.

v.13 *Geryoneæ cadis*) Lipſii liber: *Gerſoneæ c.* vnde Coluius, *Geryonaceæ c.*

EMEN-

Digitized by Google

EMENDATIONES AD LIB. III. METAMORPHOSEON.

v.20 *Aurora roſeum quatiens lacertum*) Nonnus Dionyſ. lib. 18 v. 165.

ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ῥοδίοις ἀμαρύγμασιν ἄγγελος ἠοῦς
ἀκροφανὴς ἐχάραξε λιπόσκιον ὄρθρος ὀμίχλην.

Homerus Il. μ. v. 316.

ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς.

Theocritus Eidyll. β. v. 148.

αἰ‌νίκα γάρ τε ποτ᾽ ὠρανὸν ἔτρεχον ἵπποι
ἀῶ τὰν ῥοδόπαχυν ἀπ᾽ Ὠκεανοῖο φέροισαι.

Ouidius Metamorph. lib. 6. fab. 1.

----ſubitusq; inuita notauit
Ora rubor, rurſusq; euanuit, vt ſolet aer
Purpureus fieri cum primum aurora mouetur
Et breue poſt tempus candeſcit ſolis ab ortu.

Vnde Næuius Poeta, nouatur verborum haud infelix ſcito & eleganti vocabulo apud Agellium libr. 19. c. 7 rubentem auroram *pudoricolorem appellat.*

v. 22 *Reuulſum*) Fuluius, *remulſum*, male.

Æſtus inuadit animum) Bernhardus de interiore domo cap. 45. *Vis nunquam eſſe triſtis? bene viue. bona vita ſemper gaudiũ habet: conſcientia rei ſemper in pœna eſt.* Vide quæ Cl. Ianus Gruterus hac de re notauit in diſcurſu ſecundo ad Tacitum p. 78 & ſeq.

v. 23 *Vel veſpertini*) dele τὸ *vel* ex Flor.

v. 24 *Inter alternas*) Flor. *in alternas.*

v. 27 *Tam mitis*) Ita Mſſ. omnes. Alii, *tam amicus.*

v. 28 *Terna cadis*) Baſil. *tetra cadis.*

v. 33 *Quati fores interim*) Rom. *q. f. interdum.*

v. 34 *Perſtrepi*) Bert. *proſtrepi.*

v. 37 *Immiſſa manu*) Bert. *emiſſa m.*

Digitized by Google

v.38 *Occipiunt*) male à vulgatis hoc verbum abeſt.

v.39 *Ciuitas omnis in populum effuſa*) Sic Florent. Gruterus noſter ſuſpic. lib. 6 c. 6 legit, *c.o. in publicum effuſa.*

P.130 v.2. *Populi circumſedentis*) Colvius: *p. circumſtantis.* Scoppius, *p. circumſequentis.*

v.3. *In modum eorum, qui luſtralibus expiamentis minas portentorum*) Rom. *in m.e.q.l. piamentis.* Tzetzes Chil. 5. hiſt. 23,

Ὁ φαρμακὸς τὸ κάθαρμα τοιοῦτος ἦν τὸ πάλαι,
ἂν συμφορὰ κατέλαβε πόλιν, θεομηνίᾳ.
εἴτ' οὖν λιμὸς, εἴτε λοιμὸς, εἴτε καὶ βλάβος ἄλλο
τῶν πάντων ἀμορφότερον ἦγον, ὡς πρὸς θυσίαν
εἰς καθαρμὸν καὶ φάρμακον πόλεως τῆς νοσούσης,
εἰς τόπον δὲ τὸν πρόσφορον στήσαντες τὴν θυσίαν,
τυρόν τε δόντες τῇ χειρὶ, καὶ μᾶζαν καὶ ἰσχάδας.
ἑπτάκις γὰρ ῥαπίσαντες ἐκεῖνον εἰς τὸ πέος,
σκίλλαις, συκαῖς ἀγρίαις τε καὶ ἄλλοις τῶν ἀγρίων
τέλος πυρὶ κατέκαιον ἐν ξύλοις τοῖς ἀγρίοις,
καὶ τὴν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἔρραινον εἰς ἀνέμους
εἰς καθαρμὸν τῆς πόλεως, ὡς ἔφην, τῆς νοσούσης.

v.4 *Qui luſtralibus*) Flor. *Quibus l.* male.

v.2. *Riſu dirumperetur*) libr. 10 *riſu maximo dirumpuntur.*

v.6 *Forum eiusq; tribunal adſtituor*) Scoppius, *in forum & usq; t.*

Iamq; ſublimi ſuggeſtu magiſtratib. reſidentibus) Pal. & Bert. *iam ſublime ſ.m. inſidentibus*, alii *i. ſublimo ſ.m.r.* Solebant Iudices in ſublimi ſella ſedere. Helio. lib. 1. Aethiop. de Thyame Iudice: ἐπεὶ δὲ ἤχθησαν, ἤθροιστο δὲ καὶ ὁ λοιπὸς ὅμιλος, ἐπί τινος ὑψηλοῦ προκαθίσας ἑαυτὸν ὁ Θύαμις. Aſterius Epiſcopus in 7. Synodo, Actione 4. de Euphemia martyre, *Adſtant latrones regni, & cohors militum:*

militum : *iudex in alta ſella ſedet*. Ita Ouidius Iouem iudicantem ſemper in altiſſimo reſidere facit.

v.*11*. *Cauea conſeptum*) lib. 10 *ad conſeptum caueæ pompatico fauore deducor*. vide Petrum Fabrum Agoniſticôn lib 2 c. 1.

v.7 *Præcone publico ſilentium clamante*) Flor. *p.p.ſilentio c.* Bertinus, *p.p.ſilentium clamato*, male Gregorius Nyſſenus in Chriſti reſurrectionem Orat. 3. fol. 849. εἷς δὲ φανήσεται βασιλεὺς καὶ κριτής, κοινὸς δεσπότης παρὰ πάντων ὁμολογούμενος. ἡσυχία δὲ ἔσται κατεσταλμένη, ὥσπερ ὅταν ἄρχοντος ἐπὶ βήματος καθημένου, ὁ μὲν κῆρυξ ὑποσημαίνῃ τὴν σιωπὴν, οἱ λαοὶ δὲ καὶ ὄψιν καὶ ἀκοὴν συντείναντες τὴν τῆς δημηγορίας ἀκρόασιν ἀναμένωσιν.

v.9 *Preſſura nimia*) Bert. *p. nimiæ*.

v.15 *Pericula ſalutis*) Bert. & Flor. *p. ſalutaris*. Palat. hanc vocem ignorant. Recte, in *Cantero* credimus.

v.20. *Vaſculo quodam in vicem coli graciliter fiſtulato*) Deſcribit elegantiſſime clepſydram iudiciariam, ad quã dicere ſolebant aduocati & Rhetores. Namq; pertuſum vas aqua implebatur, eaque fluxa ad foramen vſque, finem facere cogebantur dicentes, aut ſi ultra nugari lubebat, eadem aqua adſpergebantur. Hoc nos docet Scholiaſt. Ariſtoph. vetus in Veſpis f.437. κλέψυδρα γὰρ ἀγγεῖον τετρημένον, ἐν ᾧ ὕδωρ ἔβαλλον, καὶ ἕως ῥεῖν ἄχρι τῆς ὀπῆς, καὶ οὕτως ἔπαυον τὸν ῥήτορα. τοῦτο δὲ ἐποίουν διὰ τὸ φλυαρεῖν τὸν λέγοντα καὶ ἐμποδίζειν ἄλλοις θέλουσι λέγειν. ἵνα τὰ σπουδαῖα λέξας ἐξέλθῃ. Suidas. διαμεμετρημένη ἡμέρα. Μέτρον τί ἐστιν ὕδατος πρὸς μεμετρημένον ἡμέρας διάστημα ῥέον· ἐμετρεῖτο δὲ τῷ ποσειδεῶνι μηνί. ὡς δὴ τούτῳ ἠγωνίζοντο οἱ μέγιστοι, καὶ περὶ τῶν μεγίστων ἀγῶνες· διενέμετο δὲ εἰς τρία μέρη τὸ ὕδωρ, τὸ μὲν τῷ διώκοντι· τὸ δὲ τῷ φεύγοντι· τὸ δὲ τρίτον τοῖς δικάζουσιν.

v.21 *Guttatim deflua*) Flor. & Rom. *G. defluo*.

v.25 *Tot cadium lanienam*) Rom. *totam ædium lanienam*. Lege cum Grutero, *tot ciuium lanienam*.

v.26 *Cruenter*) Bert. *cruentus*.

v.27 *Inſtinctum*) Bert. *inſtructum*.

v.31 *Proferam*) Bert. *perferam*, male.

v.32. *Scrupuloſa diligentia*) Libr. 1. *De ipſo præſide ſcrupuloſiſſime explorans.*

Cuncta ciuitatis) Bert. *cunctæ c.*

v.39 *Prouidentia Deum, quæ nihil impunitum nocentibus permittit*) Arrianus diſſertat. Epicteti lib. 3. *c.* 26. ὐδὲν ἀζήμιόν ἐστι τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα. Et oraculi verſus eſt apud Herodot. li. 5. n. 56. qui reperitur Anthol. 1. c. 6.

οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδικῶν τίσιν οὐκ ἀποτίσει.

Coint. Smyr. lib. ιγ. v. 369.

---ἐπεὶ θέμιν οὔποτ' ἀλιτροὶ
ἀνέρες ἐξαλέονται ἀκήρατον, οὕνεκ' ἄρ' αὐτοὺς
εἰσορᾷ νυκτός τε καὶ ἤματος· ἀμφὶ δὲ πάντῃ
ἀνθρώπων ἐπὶ φῦλα διηερίη πεπόταται,
τινυμένη σὺν Ζηνὶ κακῶν ἐπίστορας ἔργων.

Heliodorus lib. 9. Aethiop. Iſidor. Peluſ. lib. 2. ep. 217.

p. 131. v. 1. *Producere*) Bert. *perducere*.

v. 2 *Coram deprahenſum*) ἐπ' αὐτοφώρῳ, quod JC. vocant *in flagranti crimine* li. 9. *coram noxa deprehenſum*. Achilles Tatius de Clitoph. & Leucip. amoribus lib. 3. p. 177. ἱκανὸς μὲν οὗτος, εἶπεν, ὅστις ποτέ ἐστι καταλήρησαι μυθολογῶν. ἐγὼ δὲ ὑμῶν τεθαύμακα τῆς ἀναλγησίας, εἰ φονέα ἐπ' αὐτοφώρῳ λαβόντες, μεῖζον γὰρ τῆς φορᾶς, τὸ αὐτὸν αὑτοῦ κατειπεῖν. οὐ δὴ κελεύετε τῷ δημίῳ καθίζεσθαι· δὲ γόητος ἀκούοντες πιθανῶς μὲν ὑποκρινομένου, πιθανῶς δὲ δακρύοντος. Lyſias Oratione 1. p. 2. ἀξιῶ δὲ σε ἐπ' αὐτοφώρῳ ταῦτά μοι ἐπιδεῖξαι. Nyſſenus Orat. 2. in reſurrect. Domini f. 837. ἔπειτα δὲ τὸ ταχέως ἀνεργεῖν ἄγαν τὴν κλοπὴν, ἵνα μὴ φωραθῶσι, καὶ τὰ πάνδεινα πάθωσιν.

Deeo

Digitized by Google

v.4 *De eo crimine*) Bert. *de crimine*.
v.5 *Profatus*) Pal. *præfatus*.
v.8 *Me hercules*) Flor. & Pal. *Hercules*.
v.11. *Trinis ciuium corporibus*) τὸ *ciuium* delet Pal.
v.14 *Audientiam publicam mihi tribuerit humanitas*) Grut. Suſp. lib. 6 c. 6. *a publica mihi t. h.*
v.18 *Potulentus*) alii *poculentus*.
v.19 *Crimen meum*) τὸ *meum* male abeſt à vulgatis.
v.22 *Cardinibus obtortis*] Ald. *cardin. obortis*, male.
v.32 *Reliquerimus*) Flor. *relinquimus*.
v.34 *Gladiolo qui me propter huiuſmodi pericula comitabatur*) Lib. 2 *Nec tamen incomitatus ibo. Nam gladio ſolo cinctus altrinſecus ipſe ſalutis meæ præſidia geſtabo* Ouid. triſt. 2 v. 271.

Et latro, & cautus præcingitur enſe viator:
Ille ſed inſidias, hic ſibi portat opem.

Quin maribus) Ber. *quam maribus*.
Proterrere) Bert. *perterrere*.
v.39 *Validis me viribus aggreſſus*) Ita Flor. vulgo, *validiſſime v. a.*
v.40 *Retro flexum*) Rom. & Bert. *irreflexum*.
Efflugere lapide geſtit) Bert. *effingere l. g.* male. lib. 5. *Quid vos miſeris lamentationibus nequicquam effligitis*.
p.132 v.4 *Hoſpitis*(Flor. *hoſpitum*. Bert. *hoſpitium*.
v.8 *Semper innocentiam*) vulgo, *inſuper i.*
v.9 *Iuſtæ vltionis*) vulgo, *iſtius v.* Bert. *iuſta v.*
v.11 *Priuatas inter nos amicitias*) Bert. & Pal. *proprias i. n. a.*
v.14 *Profatus*) Bert. *præfatus*.
v.22 *Diffluentem*) alii, *diffluebant*.
Illum bonum) τὸ *illum* non eſt in Flor.
v.27 *Perhibuit*) *Flor.* præbuit.
v.29 *Paruulum quendam ſinu tolerans*) Mos hic A-

Digitized by Google

thenis & alibi frequentatus, vt ad miſericordiam impetrandam, vel iudicis animum permouendum rei liberos in iudicium adducerent. Plato Apolog. p. 34. τάχα δ᾽ ἄν τις ὑμῶν ἀγανακτήσειεν ἀναμνησθεὶς ἑαυτοῦ, εἰ ὁ μὲν καὶ ἐλάττω τουτουῒ τοῦ ἀγῶνος ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος ἐδεήθη τε, καὶ ἱκέτευσε τοὺς δικαστὰς μετὰ πολλῶν δακρύων, παιδία τε αὑτοῦ ἀναβιβασάμενος, ἵνα ὅτι μάλιστα ἐλεηθείη, καὶ ἄλλους τῶν οἰκείων, καὶ φίλους πολλούς. Lyſias in Polyſtrato Orat. 9. pag. 338. καί τοι ὁρῶμεν γ᾽ ὑμᾶς ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐάν τις παῖδας αὑτοῦ ἀναβιβασάμενος κλαίῃ καὶ ὀλοφύρηται, τούς τε παῖδας καὶ αὐτὸν εἰ ἀτιμωθήσονται ἐλεοῦντας καὶ ἀφιέντας τὰς τῶν πατέρων ἁμαρτίας διὰ τοὺς παῖδας ἴστε εἴτε ἀγαθοὶ, εἴτε κακοὶ ἡβήσαντες γενήσονται. Ambroſius de pœniten. lib. 2. cap. 10. *An teſtes precationis & conſcios refugis? cum ſi homini ſatisfaciendum ſit, multos neceſſe ambias, obſecres ut dignentur interuenire, ad genua te ipſe proſternis, oſcularis veſtigia, filios offers culpæ adhuc ignaros, paternæ etiam veniæ precatores.* Cydonius de contemnenda morte pag. 8. μὴ τοίνυν μηδ᾽ ἡμεῖς ὥσπερ ἐν ταῖς δίκαις τις τῶν φιληδόνων προσέχωμεν ὀδυρμοῖς, ὥσπερ γυναῖκας ἢ παιδία τὰ ἑαυτῶν ὀρέξεις ἀναβιβαζομένων, καὶ ταύτῃ διαφέρασον τὴν δίκην ἐξαιτουμένων περὶ αὐτῶν ἐνεχθῆναι. Et Valerius Max. lib. 8. cap. 1. *Reus pro ſe iam nihil recuſans paruulos liberos ſuos, & Galli ſanguine ſibi coniunctum filium flens commendare cœpit. Eoq́ facto mitigata concione, qui omnium conſenſu periturus erat, pene nullum triſte ſuffragium habuit.* Heliod. Aethiop. lib. 9 pag. 427. οἰκτιζόμενοι δὲ πλείων τὰ νεογνὰ τῶν βρεφῶν ἐπὶ γῆς προκαταβάλλοντες φέρεσθαι, ὡς ἔτυχε μεθῆκαν, διὰ τῆς ἀνυπόπτου καὶ ἀναιτίου μοίρας τὸ θυμούμενον τῶν αἰθιόπων προμαλάσσοντες. Vide Marcellinum in Aphthonium pag. 172. Saluianum in Epiſtol. pag. 295. 299. Hermogenem de *partitione ſtatuum* pag. 31. Maximus Tyrius vehementer hunc morem improbat,

probat, aſſerens peſſimo modo & inſtituto peſſimis hominibus conceſſum hoc perfugium eſſe, vt Heinſius noſter docte obſeruat ad prædictum philoſophum p.142.

v.31 *Ramos oleagineos*) Bert. *r.oleagineos.* Tertull. de Baptiſmo c.8. *Olea ſignum etiam apud nationes paci prætenditur.* Heliod. Aethiop. lib.9. ἀθροίσαντες οὖν πᾶσαν ἡλικίαν καὶ κλάδους εἰς ἱκετηρίαν ἀναλαβόντες. Statius lib.12 Thebaid. v.492 *ſupplicis arbor oliuæ.* Lactantius: *Per quam pax petitur ſupplicando. In ſecundo diximus, hãc ab Athenienſibus* εἰρησιώνην *dici, à Græcis autem reliquis* ἱκετηρίαν. Chryſoſt. *de non contemnenda Dei Eccleſia* Tom.5. edit. Antvverp. f.591. *Homines ramos olearum reciſos, regibus protendunt, per ſtirpem illam miſericordia & humanitatis ipſos admonentes.*

v.35 *De vindicta ſolatium*) Exempla in noxios eduntur ad ſolatia ſuperſtitum. Sauaro ad Sidon. p.513

v.36 *Paruuli huius in primis annis deſtituti fortunis*) Bert. *p.h.in p.d.f.* deleta voce *annis.*

p.133 v.3 *Euitaſſe*) Sic Fl. & Ro. codex. Venet. *euiraſſe.* Ald. *necaſſe.* Bert. *enecaſſe,* male. Vide Indicem.

Tormentis veritas eruenda) Lib.10 *Vi tormentorum veritatem eruit.* Vide Notas ad Minutium.

v.7 *Cum ritu Græcienſi ignis & rota*) Libr.10 *Nec rota vel equuleus more Græcorum tormentis eius apparata iam deerant.* Lucret. lib.3.

— —ſceleriſq; luela,
Carcer & horribilis de ſaxo iactu' deorſum
Verbera carnifices, robur, pix, lamina, tæda.

Rota peculiare ſupplicium fuit ſeruorum, qua exſculpebatur, ſi quid illi perperam admiſerant. Ariſtophanes Pluto, act.4 ſc.3 f.87.

Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως, οὐκ ἂν φθάνοις.

M

ἐπὶ τοῦ τροχοῦ γὰρ δεῖ σ' ἐκεῖ στρεβλούμενον.
εἰπεῖν ἃ πεπανούργηκας.

Scholiaſtes Græcus: τροχός τις ἦν, ἐν ᾧ δεσμούμενοι οἱ οἰκέται ἐκολάζοντο. τοῦτο δὲ λέγει ὁ ἄδικος πρὸς τὸν κρείττονα. Cælius Rhodiginus Antiquar.lect. lib. 10 c.5. rotam Græcienſem cum rota Germanorum (qua rei contuſi crebris ictibus lenta morte & maximo cruciatu pereunt) ineptiſſime confundit, vt obſeruat Cuiacius lib.3 obſeru.c.28, & poſt eum Brodæus in face Critica tomo 2.p.475.

v.8 *Omne flagrorum genus*) Flor. & Rom. *o. flagitiorum g.* male. Auguſtinus Ep.159.ad Marcell. *Noli perdere paternam diligentiam, quam in ipſa inquiſitione ſeruaſti, quando tantorum ſcelerum confeſſionem, nō ſulcantibus vngulis, non vrentibus flammis, ſed virgarum verberibus eruiſti.*

v.10 *Mihi mori*) τὸ *mihi* abeſt à Flor: & Bert.

v.13 *Cruci affigatis*) Bert. *cruciandum figatis.*

v.15 *Arrecti*) Pal. *arrepti.*

v.17 *Lectulo*) vulgo, *lecto.*

v.21 *Tundentes*) alii, *tendentes.*

Manum ſuper ipſa cadauera porrigunt) De hoc tangendi cadaueris ritu vide quæ obſeruat Simon Maiola *in diebus canicul.* fol.18 &c. Hieron. Magius Miſcell.lib.2 c.5.

v.18 *Renitentem*) vulgo, *renuentem.*

v.19 *Noua oſtenſione*) Pal. & Scop. *n. offenſione.*

v.22 *Ingratis licet*) Bert. *ingratus l.* vide indicem.

v.23 *Retexi*) Bert. *detexi.*

v.25 *In peculio Proſerpinæ*) Fuſe Claudianus de raptu Proſerpinæ lib.2 v.92 & ſeq.

ver. 27 *Rationem idoneis verbis expedire*) Formula hyperbolica, qua vtimur, quotiens ſignificamus, rem

de qua

de qua agitur, ſuperare vim rationis noſtræ li. 4. *Quis tantus ingenii, quis facundiæ, qui ſingulas ſpecies, apparatus multiiugi verbis idoneis poſſit explicare.*

v. 29 *Vtres inflati*) ἀσκοὶ πεφυσημένοι· Epicharmus apud Theodoretum Orat. 1. contra gentes:

φύσις, ἀνθρώπων ἀσκοὶ πεφυσημένοι.

v. 33 *Dolorem ventris*) Ex nimio enim riſu dolor ventris oritur. Lib. 10. *Riſuq; latiſſimo aduſq; inteſtinorum dolorem redactus.* Lucianus Eunucho: ἐπὶ πάντας ὁ γέλως κατεῖχε, καὶ οὐδεὶς ὅστις οὐ τὴν γαστέρα ἤλγει βαρυνόμενος ὑπ' αὐτοῦ, ἔγνωσαν ἀναπόμπιμον εἰς τὴν Ἰταλίαν.

v. 35 *Theatro faceſſunt*) Pal. *retro f.*

v. 34 *Lætitia delibuti*) lib. 10 *magno delibutus gaudio.* Terent. Phormi. act. 5 ſc. 6.

Satin' eſt, ſi te delibutum gaudio reddo.

v. 36 *Fixus in lapide ſteti*) Alii, *f. in lapidem, i. e.* tanquam lapis ſteti, vt lib. 4. *iacens in mortuum*, à Palat τὸ *lapide* abeſt. Arnob. contra Gentes lib. 2. f. 35 *Non omni pecore, ligno, ſaxo obtuſior atq; hebetior ſtabit.* Cic. in Piſon: *Tanquam truncus & ſtipes ſtetiſſet.* Omnis enim immodica affectio ſolet functiones partium corporis ad tempus impedire. Vnde & Nioben ob filiorum interitum obriguiſſe in lapidem fabulantur Poetæ Vid. Muretus ad Catullum p. 98.

Steti gelidus) Petron. *Frigidior hyeme Gallica factus nullum potui verbum emittere.* Vide Senecam Troad. v. 622 & in Oedipo v. 224 Ouid. 7 Met. v. 1, 6 Valer. Flacc. lib. 7 v 529.

Nihil ſecius) Bert. *n. ſecus.*

v. 39 *Renitentem*) Flor. *retinentem*, male.

p. 134 v. 1 *Domum*) Bert. *ad domum.*

v. 2 *Solabatur affatibus*) Bertin. & Flor. *ſalatur a.* παραμυθεῖσθαι. Heliod. lib. 5 ἐπικουφίσαι παραμυθίᾳ τὴν συμφοράν, & lib. 1. παραμυθεῖσθαί τε καὶ ἐπιρρωννύναι ἐπειρᾶτο.

S.Iohannes XI, 19. καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ μάρθαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν. Et v.*31*. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ᾽ αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν.

v.*3* *Iniuriæ, quæ inhærebat altius meo pectori*) Iniuriarum enim, ſi quæ factæ ſunt, tenax eſt memoria, & quidquid offendit, ægre eximitur, ait *Pertinax* apud Herodianum lib.*2* f. *494*. Lyſias pro Polyſtrato pag.337. Λέγεται γὰρ τοὺς κακῶς πεπονθότας μεμνῆσθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ.

v.*10* *Perpeſſus es*) Bert.*paſſus es.*

Præſentem triſtitudinem) τὸ *præſentem* Pal.delet.

v.*14* *Autorem & tutorem ſuum*) à vulgatis τὸ *tutorem* abeſt.

v.*16* *Lætabit*) vulgo, *lætabitur.*

v.17 *Offert*) Flor.& Bert.*obtulit.*

v.*18* *Patronum ſcripſit*) Flor.*p.ſcribit.*

v.*22* *Meiſq; maioribus*) Scoppius, *meiq; m.*

Sic pudenter) Pal.*ſ.prudenter.*

v.*23* *Et pauliſper*) Non eſt in Bertino.

v.*26* *Appropinquantis*) Bert.*propinquantis.*

v.*32* *Vt eius hodiernæ*) Flor. *ut ei hodiernæ.*

v.*34* *Proin epulare*) Pal.*prohinc e.*

v.*36* *Producit*) Pal.*perduxit.*

v.*41* *Omnium nutibus denotatus*) Ald. *o.n. deuoratus*, male.lib.*5* *Dum directis digitis præſentium denotor.* lib.11 *Totæ ciuitati notus ac conſpicuus, hominum digitis nutibuſq; notabilis.*

p.135 v.2 *Cauſatuſq;*) Rom.*curatuſq;* inepte.

v.5. *Singula mœſtus recordabar*) τὸ *mœſtus* male omittit Aldus.

v.7 *Ex læta facie*) Particulam *ex* non agnoſcit Flor.

v.20 *Facere iuſſa ſum*) Ald. & Rom.*f.miſſa ſum.*

v.21 *Mea ſorte*) vulgo, *m.ſors.*

v.23 *Suſcipio*) Flor. *ſuſpicio*, inepte.
v.27 *Memora ora*) Flor. *mea oro*, male.
v.28 *Adiuro tuum mihi cariſſimum caput*) Virg.
Per caput hoc iuro, per quod pater ante ſolebat.
Hieron. aduerſus Iouiniani hæreſes lib. 1 c. 28.
Iurandum per ſalutem illius, vt ſit ſuperſtes, optandũ.
v.32 *Adiicere*) Flor. & Pal. *addicere*.
v.33 *Oculos vdos libidine*) Heliod. p. 49. τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ ἔρωτι διαβρόχους.
v.34 *Adnixis & ſorbilantibus ſauiis*) Sic Flor. vulgo *admiſſis & ſ.ſ.*
v.41 *Diminuta*) Bert. *minuta*.
p.136 v.4 *Profecto*) male abeſt à vulgatis.
v.6 *Intra conſeptum clauſa*) Aldus *i. conſpectum c.* male.
v.9 *Vis amoris quo tibi teneor*) Flor. *amor is q.t.t.*
v.10 *Hera mea*) vulgo, *domina m.*
v.11 *Obaudiunt*) Flor. & Bert. *obediunt*, male.
v.16 *Totiusq; artis manus*) Bert. *totaſq; a. m.*
v.18 *Quod ni celerius ſol*) Flor. *q.r. c.ſ.*
v.19 *Ad exercendas illecebr. maturius*) Reſcribe ex Flor. *ad e. i. magiæ m.*
v.23 *Cæde cultrorum …jecti*) Al. *c.c delecti*, male.
v.24 *Clanculo pr…epit ferre*) Flor. Rom. Palat. & Bert. *c. præcipitet f.* Vnde alii recte fecerunt, *c. præcepit auferre.*
v.27 *…une vltima*) Male Guilhelmius corrigit, *tu-ne m…ina*. vide Indicem.
v.33 *Huius rei repulſa ſatis acriter*) Rom. *huiuſmodi repulſa tis acriter*. Ven. & Ald. *huiuſmodi repulſis a.*
v.29 *Te conſtanter*) Venet. *te inconſtanter*, recte.
Verbum facto ſecutus) Herodotus lib. 3. ἅμα ἔ-…ς τ' εἶπε, καὶ ἔργον ἐποίει,

Digitized by Google

p.137 v.2 *Tectum ſcandulare*) alii, *tectum ſcindulare*, vide Indicem.

v.3 *Perflatili*) Bert. Rom. & Ald. *perflabili*.

v.5 *Commodum ſecreto colit*) Flor. & Bert. *commodatum ſ.c.*

Inſtruxit) Flor. *inſtruit*.

v.7 *Laminis litteratis*) Flor. *Iam minus l.* Rom. *iam minis l.* male. Arnob. lib. 2. *Protegimus nos laminis Pſyllis Marſiſue vendentibus*. Vide quæ ibidem dixi, & Thomam contra Gentiles lib. 3 c. 105.

Infelicium auium durantibus damnis) Sic recte hunc locum emendat eruditiſſimus Paſſeratius ad Propertium p. 436. cuius coniecturam confirmant membranæ Flor. Rom. & Aldina editio, in quibus eſt: *nauium durantibus damnis*. Damna autem cape demptas plumas.

verſ. 8 *Sepultorum etiam cadauerum*) Sæpius enim malæ hæ beſtiæ mortuorum corpora contingunt, vt Hieron. notat in Danielem tom. 4 f. 497. Et Porphyrius de *abſtinentia ab animalibus* li. 2 f. 33.

v. 9 *Carnoſi clauis pendentium*) In explicandis clauis pendentium Beroaldus ridiculoſiſſimus eſt, vti Lipſius Elect. 1 c. 18, & in Notis ad lib. 2 cap. 8 de Cruce monuit, vbi vere Apuleii locum de clauis crucifixorum interpretatur. Adde Suidam in *Eudoxio*, Epiſcopo, & Vincentium Beluacenſem ſpec. hiſt. l. 9 c. 33

v. 14 *Nexus obditos*) Bert. *n. obductus*.

v. 21 *Inprouidæ noctis caligine*) vulgo, *obſcuræ n. c.* male, lib. 1 *vix improuidæ noctis caligine liberati*.

v. 22 *In inſani modum Aiacis*) vide Tzetzen Chil. 3 hiſt. 76 & Philoſtratum in Imaginibus.

v. 25 *Sine maſcula ſanguinis*) lib. 9 *Portentoſi cruoris maculas noui ſanguinis fluuio proluit*.

v. 29

v.29 *Adoream*) Flor. duo: *adorſam*, male:

Duodeni laboris Herculei) Ouid. Metam. libr. 9 v.182. Tzetzes Chil. 2 hiſt. 36. Cointhus Smyrnæus lib.6 v.200. Diodor. Siculus Bibliothecæ lib. 4. Hyginus fab. 20. Vnde & Nonnus eruditiſſimus & ſuauiſſimus Poetarum Dionyſ. lib.35. Herculem vocat δυωδεκάεθλον.

v,30 *Trigemino corpore Geryonis*) Palæph. li.1. Diodorus & Hyginus locis prænominatis.

v.35 *Cum reformatur*) alii, *eam reformatam*. Flor. 1 *cum res ornatu*. Bert. *certo eum reformatu*, male. Confer Lucianum p. 350.

v.36 *Coram magia*) τὸ *coram* recte expungit Bertin.

v.40 *Rubentibus bucculis*) Ald. *rumpentib. b.* male.

Renitentibus crinibus) Rom. & Ald. *renidentibus c.* male, lib. 1. *capillus placidus renitet*.

p.138 v.2 *Nocti iſti*) Ro. Fl. & Bert. *nocte iſta*, male.

v.3 *Quam vellem*) vide Gruterum de hac formula Suſpic. lib. 6 c. 10.

Inquit illa præſtare tibi) Aldus, *i. reſpondit illa tibi*, male.

v.5 *Præſentia*) Bert *præſentium*.

verſ.6 *Huiuſmodi ſecreta perſicere*) Sic reſcripſi ex Bert. & Flor. 2 vulgati legunt, *ſecum huiusmodi p.*

v.9 *Gannientibus*) Fl. Bert. Al, & Ro. *garrientibus*.

v.11 *Intecti bacchamur*) Pal. Flor. & Bert. *i. atque nudati bacch.*

v.13 *Puerile*) Florentini duo, *puerilis*, male.

v.14 *Etiam in alium diem nos attinuit*) Flor. *E. i. a. d. n. obtinuit*. Grut. *e. in altum d. n. a.* recte. Heliodorus Æthiop. lib. 6. πρὸς ὕπνον ἔλαθεν ὑποφέρων ἐς ἡμέραν ἤδη λαμπρὰν κατέχων.

v.16 *Percita*) Bert. *parata*, male.

v.2[illegible] *At tanta rei)* Palat. *in t. rei.*

v.21 *Suſpenſo & inſono veſtigio)* lib. 5. *ſuſpenſis per formidinem greſſibus.* Claudianus de Statu animæ lib. 1. *Suſpenſo veſtigio iter temptare.*

v.23 *Arbitrari)* vulgo, *ſpectare.*

Sic geſta ſunt) Flor. *ſuggeſta ſ.*

v.27 *Adfricata)* Rom. Ald. Flor. & Bert. *adfricta.*

v.29 *Tremulo ſuccuſſu)* Ald. *Tr. ſucceſſu*, male.

v.35 *Magnis ſuis artibus)* lego cum Bertino, *magicis ſ.a.*

v.36 *Facti ſtupore defixus)* ſupra: *impos animi ſtupebam.*

v.37 *Externatus animi)* Flor. 2 *Exterminatus a.* ἔξω τῦ φρονεῖν γεγονώς· quod recepiſſem in textum, niſi in Apologia priori verbo vſus fuiſſet, inquiens: *Ad oblinionem præſentium externari.*

v.38 *Atq; attonitus)* Lege cum Florentinis, *a.a. in amentia a.*

Vigilans ſomniabam) Plautus Captiuis, Scena, Iupiter ſupreme. *hic vigilans ſomniat.* Sulpitius de obitu Martini: *vigilans dormire te ſentias.* Teren. act. 5 ſc. 5. *Num ille ſomniat ea, quæ vigilans voluit.*

Defrictis diu pupulis) vulgo, *d.d. pupillis.* Pupulas vocant Phyſici ἐφθαλμῦ ὀφθαλμὸν, vt Philo obſeruat de Opificio mundi fol. 2. vide notata ad Arnobium, lib. 2.

v.40 *Ad ſenſum præſentium)* Flor. & Bert. *a. ſ. præſentis tamen facti.*

p. 139 v. 7 *Lupulis)* vulgo, *lupis.*

Siccine me vix à lupulis conſeruo Theſſalis) Bertin. *ſegnior meum ipſa lupulis cum ſuo Theſſalis.* Venet. *ſaginer meum ipſa lupulis cum Theſſalis.* Rom. *ſigener m.i.l. conſ. T.* Ald. *ſ. meum ipſa Lucium pullis c. T.*

v.8 *A me ſcelus)* Flor. & Rom. *Aut mihi ſ.*

v.11.

v.11 *Lætus armiger*) Ouid. Met.lib.12 v.560. lib.15 v.386. Pindarus Olymp.2 & Olymp.13.

v.12 *Pinnarum dignitatem*) Rom. *pugnarũ d.* male.

v.14 *Præmalle*) Flor. Rom. & Ald. *malle.*

v.18 *Amatore bubone*) Bert. non habet τὸ *bubone.*

Iſtas nocturnas aues) Superſtitioſa vetuſtas aues inauſpicatas affigebat foribus, quaſi amuletum hoc eſſet dirarum. Columella de re ruſt. li. 10.

Hinc Amythaonius docuit quæ plurima Chiron
Nocturnas crucibus volucres ſuſpendit, & altis
Culminibus † *vetuit feralia carmina fiere.* † al. *metuit.*

Vide Baptiſtam Pium in annot. prior. c. 33. & Andr. Schottum obſeruat. lib. 1. c. 12. Et Caſaubonum ad Theophraſti characteres p. 283.

v.21 *Quis luant cruciatibus*) ſupra: *id omne protinus meo luatur ſanguine.*

v.27 *Medela ſalubri*) Bert. *medelam ſalubrem*, bene.

v.29 *Futilibus herbulis*) Flor. *f. herculis*, male. Proclus de ſacrif. & magia. *Nonnunquam herba vna vel lapis vnus ad diuinum ſufficit opus. Sufficit enim Cnebiſon ad ſubitam numinis alicuius apparitionem ad custodiam vero laurus.*

v.30 *Immiſtum*) VVouuer, *Immixtum.*

v.32 *Summa cum trepidatione irrepit cubiculum*) Confer Lucian. 353.

v.34 *Proſperis*) Pal. *proſpere.*

v.36 *Haurito pluſculo vncto*) Hierocles de Magis apud Euſebium fol. 462. οἱ γόητες ἡγοῦμαι δὲ αὐτοὺς ἐγὼ κακοδαιμονεστάτους ἀνθρώπων· οἱ μὲν ἐς βασάνους εἰδώλων, οἱ δὲ ἐς θυσίας βαρβάρους· οἱ δὲ ἐς τὸ ἐπᾷσαί τι, ἢ ἀλεῖψαι μεταποιεῖν φασὶ τὰ εἱρημένα.

v.38 *Similem geſtiebam*) Palat. *ſimul g.*

v.39 *Sed plane pili*) alii, *ſ. plene p.*

v.40 *Perdito numero*) Hæc inducit Mſtus Bertin.

p.140 v.3 *Miſer reformationis*) alii, *miſera r.* Bert. *miſera formationis.*

v.9 *Obliquum reſpiciens*) τὸ *obliquũ* male abeſt à B. *Ad illam*) Hæc ignorat Bertinus.

v.15 *Exibis aſinum*) ſupra: *ſi rurſum aſino remoto, prodirem in Lucium.*

v.17 *Nec moram*) Flor. *ne moram.*

v.23 *Mordicibus*) Rom. *mordicus.* Bert. *mordicitus.*

v.26 *Demuſſata contumelia*) Terent. Adelph. act. 2. ſc. 1: *Muſſanda iniuria adoleſcentum eſt.*

v.27 *Ad equum illum*) dele τὸ *equum* ex Bertino.

v.32 *Hoſpitium loca ac lautia*) In Bert. & Flor. eſt, *h. ac loca lauta.* Liu. li. 8 *Locus inde lautiaq; legatis præberi iuſſa,* lib. 47 *An loca, lautia, ſenatumq; darent.*

v.34 *Secreta numina*) Pal. *ſacra n.*

v.36 *Vt me præſepio*) Flor. & Bert. *vix m. p.*

v.37 *Infeſtis calcibus*) Bert. *iniectis c.* male. Phædrus lib. 1 fab. 29. *Infeſtis taurus mox confodit cornibus.*

v.38 *Abigor ab hordeo, quod appoſueram*) Phædr. *Aſello iuſſit reliquias poni hordei.*

v.39 *Illi gratiſſimo famulo*) Bert. hæc delet.

p.141 v.1 *De nouo*) Bert. *denuo.*

v.2 *Equi perfidi*) vulgo, *e. perfidia,* vel *e. perfidiæ.*

v.3 *Epona Dea*) Sic Florentini. alii, *Hippona,* vel *Heppone.* Vide Turnebum aduerſariorum lib. 4 c. 24 & Notas ad Minutium Felicem.

v.4 *Præſidens ædicula*) Flor. *reſidens æ.* Gruterus ſuſpic. lib. 6 c. 4.

v.5 *Agnito*) Bert. *attento.*

v.6 *Primoribus pedibus*) Flor. *prioribus p:*

v.7 *Nimium & porrectis*) Flor. *n. quam p.* Bert. *nimiumq; p.*

v.8 *Niſu*) alii, *nixu.*

v.9 *Scilicet ſorte*) dele τὸ *ſcilicet* ex Pal.

v.10 *Equi cura*) Coluius, *equinum c.* Gruterus, *ſuper equino c.*

v.15 *Claudumq;*) Bert. *infeſtumq;*.

Telum aliquod quæritans temere faſcem lignorũ) Sic membranæ Flor. Rom. *t.a.q.emere faſcem.* Bert. *t. quæritans omnem faſcem l. poſitum aſcendit.*

v.16 *Cunctis*) Pal. *cæteris.*

v.22 *Accurſus*) Bert. Rom. & Ald. *diſcurſus.*

v.17 *Cum ſonitu vehementi, & largo ſtrepitu inſolenti*) Vide Lucianum.

v.23 *Ortiui ſolis*) vulgo, *ortus ſ.*

v.28 *Sarcinis*) Non eſt in Bertino.

v.29 *Gerulonum*) Sic cum Grutero & Coluio ex Flor. reſcripſi. In vulgatis eſt *gerulorum.*

Nimia nimio) τὸ *nimio* inducit Bertinus.

v.30 *Ad extremas metas*) Ita Palat. & *Bert.* in Flor. *eſt a.e.incitas.*

v.31 *Quantum poſſunt grauioribus*) Pal. *q. poterant grauibus.* Flor. q. poteſt g.

v.33 *Speculandum*) Flor. *ſpectandum.*

v.34 *Crebro*) Flor. *crebra*, male.

v.37 *Sero quidem, ſedulo tamen*) Vulgo, *ſ.q. ſerio t.*

v.41 *Turbelas*) Rom. & Aldus, *turbulas.*

Genuino ſermone) Sic recte Venetus & Fuluii liber. Alii, *gemino ſ.* inepte.

p.142 v.1 *Auguſtum nomen Cæſaris inuocare*) In calamitatibus & preſſuris fidem Cæſaris inuocabant. Lucia. p.246. Apul. l.9. *Fidemq; Cæſaris identidem implorantium.* Spart. Iuliano: *In Palatio idem Iulianus occiſus eſt fidem Cæſaris implorans.* docte Briſſonius de formul. lib. 8 p.718.

v.9. *Roſæ virgines*) Bert. *R. margines.* inepte. Peruigilium Veneris.

Ipſa iuſſit mane tua virgines nubant Roſa.

Libanius Sophiſta progymnaſ. in Encomio Veris p. 177. Achilles Tatius lib. 2.

Fluebant) Rom. & Aldus, *florebant.*

v.10 *Et ſpe ſalutis*) τὸ & delet Flor.

v.11 *Conſilium ſalubrius*) tralate à temperatis cibis aut locis, qui ſalubres humano corpori, li. 4 *his omnibus ſalubri conſilio recte diſpoſitis.*

v.13 *Euidens exitium*) Flor. *in e. exitium.*

v.14 *Iudicii*) Pal. *indicii.*

v.16 *Fana rodebam*) Grut. Suſpic. lib. 6 c. 2 *frenum arrodebam.* In vulgatis eſt, *fana rodebamus.* Forte, *fanum rodebam vſq;.*

EMENDATIONES AD LIB. IV. METAMORPHOSEON.

v.23 *Diem ferme circa medium*) confer Lucianum, ex quo noſter hunc librum totum deſcripſit.

Cum iam flagrantia ſolis) Nonnus Dionyſ. libr. 48 v. 306.

— — πάλλων
χαρχαλέης πυρόεντα μεσημβρινὸν ἦχον ἱμάσθλης
ἠέλιος σπλάγισε.

Valer. Flaccus lib. 2.

Et ſol æthereus medias conſcenderat arces.

v.24 *Apud notos ac familiareis*) τὸ *familiareis* male abeſt à Pal. l. 9 *Ad quempiam ſibi diuertit familiarem.*

P 26 *Oſcula mutua*) Lucianus p. 246 φιλήμασιν ἠσπάζοντο ἀλλήλους.

Sentire præſtabant) Aldus *ſ. præſtant.*

v. 29 *Leuigatos*) Rom. Bert. & Aldus *leuatos*, male. Lib. 9 *Fabularum lepida iucunditas leuigabit.*

v.31 *Compaſcuus cætus*) Bert. *c. hortus*. Vulgo, *c. cilus*. Vide Grut. Suſp. lib. 1 c. 1.

v.32 *Alioquin*) non eſt in Bertino.

v.38 *Frutetis*) Sic recte membranæ Floren. vulgo, *protectus*. Schickeradt, *roſectis*, male.

v.40 *Erectus in hominem*) Venet. *refectus i. h.*

v.41 *Cum in iſto cogitationis ſalo fluctuarem*) Bert. inuerſo ordine legit: *c. i. i. fluctuationis ſ. cogitarem.*

p. 143 v. 2 *Lætiſſima*) Aldus: *latiſſima*, male.

Vireta) Flor. & Rom. *virecta*.

v. 3 *Mineus color*) Ita Rom. Ald. & Venet. Flor. & Vulc. *niueus color*. Vide Grut. ſuſpic. lib. 7 c. 2.

v. 4 *Veneris & Gratiarum lucum*) in Flor. vno eſt, *Veneri etiam gratum l.*

v. 7 *Concito*) Bert. *perconcito*.

v. 9 *Præclarus ille conatus fortunam*) lib. 1 *Tam bellum conſilium meum præuertit ſors teterrima*. Pindar. Olymp. 12 πολλὰ δ' ἀνθρώποις παρὰ γνώμαν ἔπεσεν ἔμπαλιν μὲν τέρψιος.

v. 10 *Fortunæ meæ ſcæuitatem*) Flor. *f. me ſcæuitate.*

v. 12 *Beatæ ſpinæ*) Recte hæc verba Grut. inducit.

v. 11 *Diuini roris*) Rom. & Venet. *diuinis guttis.*

v. 13 *Vſquam*) Vulgo, *vſq; iam.*

v. 15 *In modum*) Videtur abundare.

Floris inodori) Flor. *f. odori.*

v. 16 *Punicantes*) Infra: *Faciem iam dudum punicantem præ pudore*. Lib. 3 *punicantibus phaleris aurora roſeum quatiens lacertum.*

v. 18 *Roſas laureas*) Gloſſæ, ῥοδοδάφνη, *herba aſinaria, taxus, viburna*. Eius herbæ paſtus aſinis lethalis. Vnde & mox poſt *venenum roſarium* appellat. Vide Lucianum p. 246 Iſidor. Etym. lib. 17 c. 7 Baptiſtam Pium in annot: prior: fol: 107.

v. 28 *Mulcato grauiter atq; iacente contra prœlium*

Digitized by Google

Arduo caule) Bert. & Flor. *ardua calle firmas*, m.

v. 14 *Exigui tramites*) Lege cum Fuluio & Schickerado *e. ramices*.

v. 15 *Attenduntur*) Bert. *accenduntur*, male.

Bono certe meo periculo) In Floridis: *audietis me meo periculo*.

v. 24 *Luſitabis*) al. *eſitabis*.

v. 23 *Dedecus primum*) Coluius: *d. priuum*, inepte.

v. 27 *Soles auiditer ingurgitare*) Pal. *ſ. auariter i.* recte. Plaut. Curc. act. 1. ſc. 2. *hoc vide vt ingurgitat impura in ſe merum auariter. faucibus plenis.*

v. 29 *Hoſpitatores*) ſic Mſſti, alii. *ſoſpitatores*.

v. 31. *Effricatis*) Flor. *exfricatis*.

v. 34 *Flammæ vapore*) τὸ *vapore* abeſt à Bertino.

v. 37 *Iuuenes adueniunt*) Bert. *inſtructus a.* male.

v. 41 *Inter thoros*) Ald. *inter choros*.

v. 40 *Lauacro refoti*) vulgo, *l. refecti*.

p. 146 v. 1 *Eſtur & potatur incondite*) τὸ *incondite* m. expunxit Vulcanius. Sic vetus Interpres Origenis li. 3. f. 270 in Iob. dixit: *infrunite manducare*.

v. 4 *Laphitis Thebanis*) Flor. *L. Thebanibus*. Ro. & Ven. *L. Thelamibus*, Ber. *L. Thelamis*. Bero. L. *Thelamonibus*. Vide Ouid. lib. 12. Metam. Pauſ. libr. 5. Diod. Sic. biblioth. lib. 4. Hygin. fab. 33.

v. 7 *Tantæ*) Flor. *tantam*.

v. 8 *Incolumi*) Flor. *incolumes*.

Noſtra virtute) Bert. *n. vi virtute*.

v. 9 *Si quid ad rem facit*) Coluius τὸ *facit* male delet, cum etiam ſit in Florentinis & Bertino.

v. 11 *Lamacho*) Flor. *Lamato*.

v. 10 *Remeauimus*) Bert. *remeamus*.

v. 11 *Diminuti*) Bert. *imminuti*.

v. 13 *Certe antetulerim*) τὸ *certe* abeſt à Pal. & Flor.

v: 16 *Timidule*) vulgo, *timidicule*.

v: 17 *Per balneas*) Loquitur de furibus balneariis, quos Tertullianus vocat, *Lauantium prædones*.

v: 21 *Quiſq; magis ſuæ ſaluti quam domini conſulat*) Pind: Neme: Od: 1 τὸ οἰκεῖον πιέζει πάνθ' ὁμῶς· εὐθὺς δ' ἀπήμων καρδία κᾶδος ἀμφ' ἀλλότριον.

v: 25 *Thebas Heptapylos*) Homerus Od: 2 v: 262. Pauſan: lib: 9 p. 550 & 555. Iuuen: Sat: 15 v: 6.

Alioquin) non eſt in Bertino.

v: 31 *Sordidus aureos folles incubabat*) Vulgo, *ſordibus aureorum f. i.* Liuius lib: 8 *Incubantes publicis theſauris*. Seneca lib. 1 de Ira, cap: vlt: *Aceruis auri argentiq; incubat*. Saluian: *incubat defoſſis metallis*.

v: 33 *Conſepta pugna*) Fl: *contempta p.* alii, *contenta p.* VVouuer: *commenta p.* vel, *contenti p.* vide Scoppium ſuſpect: lect: lib: 2 Epiſt: 8.

v: 34 *Potiremur*) Flor: *potiretur*, male.

v: 35 *Praſtolamur*) Flor: *præſtolatis*.

v: 38 *Lamachus*) Flor: *Lamathus*.

v: 39 *Claui emittenda*) Rom: *clauis e.*

p: 147 v: 4 *Patibulatum*) Sic recte Scaliger, Mſſti & vulgati legunt, *patibulum*.

v: 8 *Proximi pericli confinio*) Hor: lib: 1 Ep: 18.

At te poſt paulo ventura pericula ſentis:
Nam tua res agitur, paries cum proximus ardet.

v: 11 *Medium è re nata*) Beroaldus, *remedium e: r: n*: male. Vide Gruterum ſuſpic: lib: 7 c: 6.

v: 12 *Comminiſcimus*) Vulgo, *Comminiſcimur*. Bertin: & Rom: *commiſimus*, male.

Anteſignani) alii, *anteſignarii*.

v: 13 *Temperato*) Flor: & Rom: *temerato*.

v: 14 *Offulto vulnere*) alii, *affulto v*: lib: 1 *Quod vulnus quam maxime patebat ſpongia offulciens Panthia*.

v: 16 *Re-*

v.16. *Regionis vrguemur*] Sic Ro. Alii, *r. vrgemur.* Vide Indicem.

v.20. *Precibus quæſens*] à Lipſio hæc lectio eſt. m. ſ. & vulgati *p. quærens* legunt.

Per dextram Martis] Palat. *p. d. patris.*

v.21. *Per fidem ſacramenti*] Benè de more militiæ dixit *ſacramentum.* Lactant. in 8. Statii Thebaidos: *Nemo militaris legis ſacramenta ſeruauit.* Noſter lib. 1. *Sic inſtanti militiæ imponimus ſacramentũ* li. 4. *Neq; clamore nec vlulatu quidem fidem ſacramenti prodidit.* Auguſt. tom. 10. ſerm. 1. in feſto Pentecoſt. fol. 703. *Notum eſt, quod milites ſeculi beneficia temporalia à tẽporalibus dominis accepturi, prius ſacramentis militaribus obligantur, & dominis ſuis fidem ſe ſeruaturos profitentur.* Hieron. ad Heliodorum Ep. 1. c. 2. *Recordare tyrocinij tui diem, quo Chriſto in baptiſmate conſepultus in ſacramenti verba iuraſti, pro nomine eius non te patri parciturum eſſe, non matri.* Vide Iſidor. Orig. lib. 9. c. 3. & quæ dixi ad Arnobium lib. 2.

v.22. *Cur enim manu*] Flor. *c. e. manui.* Scoppius ex Fuluii libro *c. e. manui q. r. & iuuare ſola p. f. l. ſ.*

v.24. *Manu ſocia*] Bert. *m. propria.*

v.27. *Tranſadigit*] Bert. & Rom. *tranſadyt*, malè.

v.29. *Elemento toto ſepultus* Propert. lib. 3. Eleg. 7.

Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare eſt.

v.31. *Tamen ſcæuum fortunæ nutum*] Flor. *t. eum ſcæuus f. nutus*, malè.

v.32. *Abducere*] alii, *deducere.*

v.34. *Obliſis faucibus*] Cicero pro Scauro: *Gulam digitis oblidere.*

v.36. *Nobis ſcilicet rapienda*] Sic rectè Pal. Flor. & Bert. in vulgatis eſt, *n. ſtilis r.* malè.

v.39. *Veſtem ſtragulam*] De ſtragula veterum veſte

tres elegantiſſimos libros iam olim ſtudioſè elaborarat Iſaacus Caſaubonus, quos præmatura & optimis literis admodum damnoſa viri eximii mors nobis inuidit.

Pag.148.v.1.*Reſculas*] alii,*reculas.*

v.3.*Callido*] Bert.*calido.*

v.6.*Certus erroris*] Flor.*virtus e.*ineptè. alii,*incertus e.*

Suſpendit ſe feneſtra] Flor.*ſuſpectaq; f.*

v.7.*Perſpecturus*] Bert.*proſpecturus.*

verſ.9. *Senile illud facinus*] Flor.*ſed & illud ratus.* malè. Vide Indicem.

v.13.*Propter iacentem*] Pal.& Fl.*præter latentem.*

v.14.*Diffiſſaq; crate*] Flor.*diffuſa q; c.*malè.

Riuos ſanguinis vomens]Prudent.Cathem.hym.

Siſtitur riuus cruore qui fluebat perpeti.

v.15.*Primitus*] Flor.*imitus.*

v.17. *Bonum ſecutorem Lamacho dedimus*] i.e. qui Lamachum ſequeretur comitareturq; ad Orci cancros.Lipſius Saturn.lib.2.c.7.

ver.20.*Ibi fama celebrem quendam nomine Democharem*] Flor.*ibi famam c.ſuper quodam Demochare munus edituro.*

v.23. *Digno fortunæ ſuæ ſplendore*] Rom. *de formæ ſ.ſ.*malè.

v.27.*Alibi noxij*]Bert.*noxia perdita ſecuri ſuis.*ineptè.

v.29.*Circumforaneæ*] alii,*circumferaneæ.*

v.31.*Forenſi*] Bert.*forenſes.*

v.33.*Sed præter cæterā ſpecioſi muneris ſupellectilem*] Ro.*S.præ.cætera ſ.m.ſ.* Fuluius legit. *ſ.p.c.precioſi m.ſ.*

v.38.*Nutribat*] Bert.*nutriebatur.*

v.41.*Pigra etiam ſeſſione languidæ*] Coluius, *pigra & iam ſ.l.*

Pag.

Digitized by Google

P.149.v.1. *Ad nullum redire numerum*] ἀριθμητοὺς ἀπὸ πολλῶν. Caſaubonus ad Theocritum c.17.

v.3. *Inculta pauperies*] Refert inter magna generis humani incommoda paupertatem, unde & Horatio, *ſæua probroſaq;*, Iuuenali, *infelix* dicitur. Chryſoſtomus Orat.2. de Lazaro f.538. edit. Antwer. *Paupertas eſt res verè moleſta. Non enim vlla oratio poteſt aſſequi cruciatum, quem ſuſtinent illi, quibus cum paupertate res eſt, ſi neſciant vti Philoſophia.* Et Æſchines in Timarchum fol. 273. Paupertatem & ſenectutem grauiſſima in rebus humanis mala dicit.

v.4. *Sine delectu ciborum*] Antiphanes apud Stobæum ſermone 93. ἅπαντ' ὁ λιμὸς γλυκέα πλὴν αὑτοῦ ποιεῖ. Athenæus lib.4 c.28. Liber Prouerb. c.27. ℣.7.

v.6. *Accurrere*] Flor. *accurrunt.*

v.7. *Tunc iſte babulus*] Retinui Romani & Codd. Florentinorum lectionem. Beroaldus, *bardulus* legi. Papias, *Babiger, ſtultus.* Acta Martyrologii S. Marci, *Bubulum iſtum trahite ad locum Buculi.* Fortè legendũ *babulum i.t.a.l.B.* ſed & Tzetzes Chil.11. hiſt 369. *bubalum* pro *ſtulto* & *ruſticano* ponit.

Vrſam] Flor. 2. *vnam*, malè. (legit.

v.10. *Seruatis ſolerter*] *S. ſolertes totis vnguibus* Ber.

v.14. *Examurcatur*] Flor. & Rom. *examurgatur.*

v.15. *Imponimus ſacramentum*] vulgò, *diſponimus ſ.*

v.7. *Sagina corporis*] Rom. *ſarcina c.*

v.11. *Tergum omne*] Fuluii liber, *tergus o.*

v.20. *Solers ſpecies*] Bert *ſ. ſpes.*

v.21. *Obeundum*] Flor. *obediendum.* malè.

v.24. *Sarcimine*] Bert. & Rom. *acumine.*

v.21. *Thraſileon*] Flor. *Tarſilion.*

v.26. *Qua ceruix fuerat exſecta*] Flo. *q. c. beſtiæ f. e.*

v.29. *Praſtinata pretio*] Flor. & Bert. *prædeſtinata p.* malè.

Digitized by Google

v.31. *Sic ad reliqua fallacia pergimus*] vulgo, *ſ.r.f. peregimus.*

v.23. *Genere Thracio*] Alii, *G. Thraco* vel *Thrace.*

Proditus] Bert. *productus*, malè. li.1. *generoſa ſtirpe proditum.* & lib.9 *prodere partum.*

v.36. *Abuſu præſidio tenebrarum*] lib.1. *fide tenebrarum contectus.*

v.38. *Demiratus*] Flor. *miratus.*

v.40. *Vt ipſe habebat*] vulgo, *vt i. aiebat.* à Palat. τὸ *habebat* abeſt.

verſ.41. *Vt nouitas conſueuit ad repentinas viſiones*] Guntherus:

—*Rerum miratrix fama nouarum.*

Petron. *Nouitas omnium conuertit oculos.* Seneca: *omnes concurrunt, ad noua conueniunt.*

P.150.v.1. *Pellere*] Beroaldus & Aldus, *pellicere.*

v.2. *Mirabundi ab beſtiam*] Flor. omittit τὸ *ad.*

v.6. *Prouentu*] Fuluius, *prouectu.*

v.7. *Lubet noualibus ſuis*] alii rectius, *iubet viuariis ſ.* Vide Agellium li.2.c.20. Columellam de re ruſtica lib.9.c.1.

v.12. *Perflatilem locum*] Flor. *perflabilem l.*

v.14. *Et ſpecus roridos*] Pal. *e.ſ. torſidos.* Cæl. Rhodiginus antiq. lect. lib.25.

v.15. *Fontes frigidos & calles amœnos*] Sic Bert. vulgo, *& colles f. & fontes a.* In Flor. τὸ *colles frigidos* non comparet.

Semper incubare] Palat. & Ald. *ſuperincubare.*

v.18. *Nos inquam parati*] Flor. *nos i. ipſi p.*

v.29. *Seruato tempore*] Bert. *ſcrutato.* male, ſupra, *obſeruatis opportunis temporibus.*

Noctis illunio tempore] Ita Pal. & Flor. vulgò *n. illuminio t.* lib.9. *tenebris illunæ caliginis impeditus.* Sidonius

nius li.2. Ep.2. *Quos à muralib. excubiis non dies ninguidus, non nox illunis ex turbida, receptui canere perſuadent.*

Quo ſomnus obuius] Flor.*q.ſ.obius.* Cointus Smyrnæus lib.1.v.133.

> Νηπίη, ἤ ῥ' ἐπίθησεν ὀϊζυρῷ περ ὀνείρω
> ἑσπερίω, ὅς φῦλα πολυτλήτων ἀνθρώπων
> θέλγει ἐν λεχέεσσιν *ἐπικέρτομα βάζων.

* *Rhodom.addit.* ἄδην *vel* ἑοῖς.

v.35. *Mox ad vnum omnes etiam ianitorem*] Diſtingue ex Flor. *omnes ad vnum, mox etiam.*

v 39. *Perfracto conferta manus violentia*] Flor. *proſtrato confeſtim confarcta m.v.*

P.151.v.1. *Occultare propere*] vulgò *occultare corpora.*

v.5. *Proterrendos*] alii, *perterrendos.*

v.2. *Concito gradu*] Alii, *cito g.* male. li.1. *Plataa terminos concito gradu deſerentes.* Et, *curſu me concito proripio*, lib.5. *alte rurſus concito gradu pelago viam capeſſit.*

v.8. *Noctu viſitata*] Bert. *n.inſica*, malè.

v.13. *Strepitu ſcilicet*] Non eſt in Pal. & putat Wower. è gloſſa ſubrepſiſſe. Vide Grut.li.7. Suſpi.c.12.

v.10. *Seſe cella cobiberet*] Dele τὸ *cella* ex Fl. & Bert.

v.15. *Obnixum ſilentium*] Pal. *obnixim ſ.* alii, *obnoxium ſ.* malè. ſupra: *lenem gradum, & obnixum ſilentium tolerans.*

v.18. *Et ceteris*] Hæc malè abſunt à vulgatis.

v.26. *Proſpicio*] Bert. *conſpicio.*

v.28. *Scenam deniq;*] Flo. codicis lectio eſt. vulgò, *Schemam.*

v.32. *Salutem fuga quarere*] lib.1. *fuga mandare praſidium.*

v.35. *Spectamen*] Sic Membr. Flor. alii, *ſpectaculum* Rom. *ſpectatum.*

Digitized by Google

v.39.*Turbulis*] Flor.*Turbelis.*

v.41.*Extremum flagitium*] Bert.*immane f.*

P.152.v.4.*Lanceam inieci*] li.1.*iniecto non ſcrupulo, ſed lancea.*

v.12.*Reſeruauit*] Bert.& Rom.*reſerauit*, malè.

v.16. *Reſecto vrſa*] τὸ *vrſa* malè abeſt à Vulcanij editione.

v.17. *Perimitur*] Bert.*interimitur, ſed à gloria non interiuit.*

v.20.*Concito gradu*] vulgati *cito g.* malè.

v.22.*In vita noſtra*] à vulgatis τὸ *noſtra* abeſt.

v.23.*Demigrauit*] Flor.*demigrarit.*

Aſperitate viæ] Flor.*aſpera via.*

v.28.*Etenim nobis*] Grut.*at enim n.*

v.29.*Tanta copia*] In altero Flor. legitur, *t. copioſa.*

v.30.*Saliares ſe cœnaſſe cœnas*] Flor. *ſales* vel *ſaliens*, deleta voce *cœnas*. malè. Vide indicem.

v.31. *Quanquam alias ordeum tunſum minututim*] Flor.1. *nunquam alias ordeo cibatus ſum.* Durantius, *q.a.tunſum munitauerim.*

v.32. *Diutina refectione iurulentum*] Siç Flor.1.in altero eſt, *d. cogitatione i.* Bert. *d. cogitatione virulentum* Schicker. *d. aquatione i.* Vide Durantium Variar. lect. lib.1.c.11.

Semper eſerim] Flor.*ſ. eſſe.*

v.34.*Valenter exerceo*] vulgò *vehementer e.*

v.37. *In Lemures reformati*] Hæc ignorat M.S. Pal. Vide Gruterum ſuſpic. lib.7.c.13.

P.153.v.2.*Attentum*] Pal.& Bert.*attonitum*, malè. lib.7.*mihi per diem laborioſa machina attento.*

v.4.*Sitim leuo*] Rom.& Flor.*ſitim lenio.* Malè. Ouidius 4. Triſtium Elegia 8.

Nec ſiccam Getico fonte leuare ſitim.

v.8.Filo

v.8. *Filo liberali*] Fl. & Ro. *filio liberalem* ineptè. Agellius lib. 14. c. 4. *Forma atq; filo virginali*. lib. 7. c. 8. *Pueros liberali forma in vadis littorum conſpectos, miris modis arſerunt*. & li. 2. c. 23. *Quod ancillã ſuã non inſcitã puellã miniſterio & facie nõ illiberali coactus erat venundare*, vbi pro *liberali*, malè Lip. *illatabili*, repoſuit.

v.15. *Paupertatis neceſſitas*] Alii *p. neceſſitatis*. malè.

v.18. *His & his ſimilibus*] Sic M.S. Florentini.

v.16. *Suarum partium*] τὸ *ſuarum* non eſt in Flor.

v.17. *Scilicet*] Coluius, *ilicet*, probè.

v.22. *Conferunt*] vulgò, *conferre*.

v.23. *Altius eiulans*] Reſcribe ex Fl. *auctius epulans*.

v.24. *Aſſiduis ſingultib. ilia quatiens*] Val. Flac. li. 3.

— crebris quatiens ſingultibus ora.

v.25. *An ego inquit*] τὸ *inquit* non eſt in Bertino.

v.29. *Sub incerto ſalutis*] Rom. *ſub incerta ſ.*

v.34. *Conniuerat*] Aldus, *conquierat*.

v.37. *Verberare incipit*] Dele τὸ *incipit* ex Bert.

P.154. v.4. *Refricaret*] Pal. *replicaret*. ſed nihil mutandum. Cicero ad famil. lib. 5. Epiſt. 17. *Ne refricem meis literis deſiderium ac dolorem tuum.*

v.1. *Subiratior*] Flor. *iratior*.

v.2. *Saniore*] Bert. *Seueriore*.

v.8. *Exoſculata*] Flor. *deoſculata*.

v.11. *Matura tibi*] Bert. *maturata t.*

v.19. *Tabulis etiã maritus nũcupatus*] Hæ legitimę coniunctionis argumentũ præ ſe ferunt. L.21. Dig. *de Donat.* & L.12. *de dote*. In Apol. *Facit tabulas nuptiales cum quo iubebatur*. Firmic. Aſtron. li. 7. c. 17. *Sine tabulis nuptialib. coibunt*. Interpres vetus Bibliorum in Tobiæ c. 7. vocat *conſcriptionem coniugij*.

v.21. *Tẽplis & ædib. publicis immolabat*] Liba. in moroſo f. 327. γάμου καιρὸς ἧκεν, ὡς οὐκ ὤφελεν. ἐγάμουν ὡς οὐκ ἴδε

νομίζων γὰρ ὥσπερ ἑτέροις φορὰν ἀγαθῶν ἔσεσθαί μοι τὸ πρᾶγμα συμφορὰν ᾐσθόμην προσθέμενος. λύσας δὲ οὐδὲν τῶν κακῶν. εἶδες γὰρ χωρὶς μὲν ἀλγεῖν ἐπὶ ταῖς τῶν ἀνδρῶν εὐτυχίαις. χωρὶς δὲ τῷ τῆς γυναικὸς τῆς ἐμῆς ἑτέρας εὐπορωτέρας ὁρᾶσθαι. πάλιν οὖν ἐνταῦθα τοῖς θεοῖς ἀνενεμήμην. ὦ Ζεῦ καὶ ἥλιε, καὶ γῆ, καὶ ἥρα, καὶ δήμητερ, ὁ δεῖνα τῶν πολλῶν εἷς ὤν, πρὶν ἢ γαμεῖν μετὰ τὸν ὑμέναιον ἐν τοῖς εὐπόροις. ἐγὼ δὲ ἴσος πρὶν ἤ τῶν περὶ τὴν γαμήλιον ἐκλελοιπὼς οὐχ ἧψα δᾷδας; οὐκ ἐστεφανωσάμην; οὐκ ἔθυσα κατὰ δύναμιν; οὐχ εἱστίασα τοὺς φίλους; ποῖ δή μοι τὸ διὰ οἴχεται καὶ παραναλῶται.

v.22. *Domus tota lauris obſita*] Moris vulgati, In Nuptialib. feſtiuitatib. & publico gaudio domus lauro coronare. Tert. Apol c.35. *Cur die læto non laureis poſtes obumbramus.* lib.2. ad uxorem: *Procedit de ianua laureata. Recẽtiſſimis & ramoſiſſimis laureis poſtes præſtruebant.* Chriſtiani omnino hoc improbarũt. Tert. de Corona milit. c.13. *Chriſtianus nec laureis ianuam ſuam infamabit.* Martinus Bracarenſis in Excerptis cap. Syno. Græc. c.74. *Non licet iniquas obſeruationes agere diebus Calendarum, & ocijs vacare gentilibus, neque lauro aut viriditate arborum cingere domos. omnis hæc obſeruatio paganiſmi eſt.*

v.25. *Ingeſtis*] libr.5. *patulis ac petulantibus ſuauijs feſtinanter ingeſtis.*

v.27. *Excertis*] Flor. *infertis.* Bert. *incertis*, alii, *infeſtis.*

v.31. *Trepidæ*] Gruterus, *trepidè.*

v.32. *Sic adinſtar Attidis vel Proteſilai*] Sic lego cum Flor. & Romano Palat. *ſ.a. Athridis.* Bert. *ſ.a. Agidis.* Venet. *ſ.a. Atracis.* Aldus, *ſ.a. Athacidis vel Pyrithoi.*

v.33. *Diſpecta*] Lipſius *diſiecta.* Ian. Guilhelmius, *diſpeſta.*

Sed ſcauiſſimo] Flor. *ſed ecce ſcauiſſimo.*

v.39. *Coronis floridum*] Tert. de Corona mil. c.13.

Coro-

Coronant & nuptiæ ſponſos. Libanius declam. 8. fol. 327. Τί τὴν περὶ τὸν γαμήλιον ἐκλελοιπώς; οὐχ ἧψα δᾶδας; οὐκ ἐστεφανωσάμην; Declam. 39. f 830. ἐπὶ δὲ τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε, δὸς ἡμῖν ὦ πάτερ χάριν μετρίαν· ἐπίτρεψον μέχρι τῆς τελευταίας θρηνεῖν, μηδὲ στεφανώσῃς, μηδὲ προσείπῃς αὖθις νυμφίον. Oppianus Cyneget. lib. 1. v. 337.

ὡς δέ τις ἠϊθέων ὑπὸ νυμφοκόμοισι γυναιξὶν
εἵμασιν ἀργινοῖσι καὶ ἄνθεσι πορφυρέοισι
στεψάμενος, πνείων τε παλαισίνοιο μύροιο
ἐς θάλαμον βαίνῃσιν ὑμὴν ὑμέναιον ἀείδων.

Pag. 155. v. 6. *Mi herilis*] Rom. *me hercules.* Aldus, *mea Herilis*, malè. Lib. 9. *De iſto quidem mi herilis*, &c.

v. 10. *Flere & vapulare*] Auſonius Ephem. de ſomniis:

Sunt qui & fletus & gaudia controuerſa
Coniectent, varioq; trahant euenta relatu.

Artemidorus lib. 2. cap. 65. δακρύειν καὶ ὀδύρεσθαι καὶ ἐπὶ νεκρῷ καὶ ἐπὶ ἄλλῳ τινί, καὶ αὐτῷ τὸ λυπεῖσθαι χαρὰν ἐπί τινι καὶ ἡδονὴν ἐπὶ κατορθώματι ἐσομένην προαγορεύει ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον. Auctor Queroli: *Talia egomet etiam manifeſta malo, quam tua ſomnia. Funus ad lætitiam ſpectat, lachrymæ ad riſum pertinent, & mortuum nos ferebamus manifeſtum eſt gaudium.* Aſtrampſychi Oneirocrit.

γελῶν καθ' ὕπνους δυσφόρους ἕξεις τρόπους,
κλαίων καθ' ὕπνους παγχαρὴς πάντως ἔσῃ.

verſ. 11. *Mellitis dulceolis*] Bertin. *melliciiſque d.* malè.

Anxiatum iri] Ineptè putat Coluius hanc lectionem à Beroaldo eſſe, cum extet in Palat. Aldo, Bertin. & Veneto. Rom. *axatum.* Flor. *delaſſatum* legit.

verſ.15. *Auocabo*] Vulgò, *euocabo*, malè lib. 1. *lepidæ fabulæ feſtiuitate nos auocauit.* Vide Indicem.

verſ. 16. *Erant in quadam ciuitate*] Hanc hiſtoriam ſcite & breuiter recenſet Fulgentius Mythol. lib.3.pag.206. Eſt autem commune exordium fabularum ferè omnium.

v.19. *Puellæ iunioris*] Palat.*p.minoris.*

v.18. *Inidoneè*] Flor.*idoneè.*

v.20. *Pulchritudo nec exprimi*] Petron.*nulla vox eſt, quæ formam eius poſſit comprehendere. Nam quicquid dixero, minus erit.*

v.24.*Admouentes oribus ſuis dextras*] Vide quæ dixi ad Minutium.

v.27.*Attiguas* Bert.*contiguas.*

v.31.*Cœleſtium ſtellarum*] Bert.*ſperarū ſtellarum.* malè.

verſ. 32. *Venerem aliam*] Fulgentius *Iuniorem tam magnificæ eſſe figuræ, vt crederetur Venus eſſe terreſtris.* Rufinus in Antholog. libro 7. Epigr. 125.

κάλλος ἔχεις κύπριδος, πειθοῦς στόμα, σῶμα καὶ ἀκμὴν
εἰαρινῶν ὡρῶν, φθέγμα δὲ καλλιόπης.
νοῦν καὶ σωφροσύνην θέμιδος καὶ χεῖρας Ἀθήνης.
σὺν σοὶ δ' αἱ χάριτες τέσσαρές εἰσι, φίλη.

v.35.*Porrecta*] Berti.*proiecta*, quod alii interpretantur *extenſa.*

v.38.*Nauigabant*] Bert.*vagitabant.*

v 39.*Puluinaria deſeruntur*] Rom.*p. perferuntur.* Bert.*p.proteruntur.* rectè.

pag.156.v.3. *Per plateas commeantem floribus ſertis*] Antiqui flores frugum in illos iactabant, quos cohoneſtare concupiebant. Vide Suidam in περιαγειρό-

γιρόμενοι. Auctorem Etymologici in πάληξ, & Annotata ad Minutium Fel. pag. 70.

verſ. 14. *Puella moritura*] Berti. *p. morcina*. Vnde Scoppius *Morticina*. malè.

v. 17. *Vſurpabit*] Bert. *vſurpauit*.

v. 18. *Illicita formoſitatis*] Lipſ. *illiciæ form*. Berti. *ipſius licita f*. malè.

v. 20. *Flammis & ſagittis armatus*] Zeno ſermone de *Spe, Fide & Charitate* pag. 264. eleganter ſolens ſuo more: *Eſt & alius amor ſane ſaluti noſtræ contrarius, cui rectè hominis forma tribuitur, quia temporalis ac fragilis eſſe cognoſcitur. Ideo lineamento puerili depingitur, quia eius laſciua lubricitas nec annis ſenilibus temperatur; ideo nudus, quia voluntas eius eſt turpitudo; Ideo pennatus, quia in quæcunque conceperit, velociter ruit. Ideo telis facibuſque conſtructus, quia illicitis ardoribus ſemper iunctus eſt gladius. Ideo autem cæcus, quia cum exarſerit, non ætatem conſiderat, non formam, non ſexum, non gradum, non ſacroſanctum illum ſaltem ſanæ pietatis affectum. Hic facibus ſuis Heuæ pectus incendit. Hic Adam ſuis telis occidit. Hic Suſannam conatus eſt duorum ſeniorum aut prodigioſis ignibus ſubiicere, aut parricidali gladio iugulare. Hic Ioſeph mulieri flagitat eſſe violentum, quem etiam dum denudat, eſſe non inuenit impudicum. Hic Synagogam expugnauit, cum ſua illi arma concedit. Hic ubique turbulentus, ubique fertur inſanus. Promittit, dat, tollit, nunc triſtis, nunc hilaris, nunc humilis, nunc elatus, nunc ebrius, nunc ieiunus, nunc accuſator, nunc reus. Iocatur, ludit, pallet, tabet, ſuſpirat, celat, obſequitur, aut tentat, aut decipit, peiuſque blanditur, quam furit. Occaſionem ullam prorſus nocendi non præterit.* Tzetzes Chiliad. hiſt. 12.

ὡραῖον νέον μειράκα τὸν ἔρωτα ζωγράφοι,
τοξότην ζωγραφοῦσί τε συνάμα καὶ πυρφόρον,
καὶ πτερωτὸν, κατέχοντα δελφῖνά τε καὶ πόαν.
τῇ μὲν γραφῇ τοῦ πτερωτοῦ τῆς πόας τοῦ δελφῖνος,
κρατεῖν τοῦτον σημαίνουν τε ἀέρος, γῆς, θαλάσσης.
τοξότην καὶ πυρφόρον δὲ σὺν τούτοις ζωγραφοῦσιν·
ὡς πλήττοντα καὶ φλέγοντα καρδίας τῶν ἐρώντων.
νέον δὲ τοῦτον γράφουσι συνάμα καὶ ὡραῖον,
ὡς τοῦ ἐρᾶσθαι καὶ ἐρᾷν πρεπώδους νέᾳ φύσει.
πρεπωδέστερον μᾶλλον δὲ τῇ νέᾳ καὶ ὡραίᾳ.

v. 7. *Fremens*] Palat. *tremens*.

v.28. *Per ego te materna*] Vide Gruter. Suſpic. lib.7.c.14.

v.29. *Per tua ſagitta dulcia vulnera*] lib.2. *Vbi primam ſagittam ſaeui cupidinis in ima pracordia mea delapſam excepi*. Xenophon memorabiliũ li.1.fol.724. ὦ μωρὲ τοὺς δὲ καλοὺς οὐκ οἴει φιλοῦντας ἐνιέναι τι ὅτι σὺ οὐχ ὁρᾷς; οὐκ οἶσθ' ὅτι τοῦτο τὸ θηρίον, ὃ καλοῦσι καλὸν καὶ ὡραῖον, τοσούτῳ δεινότερόν ἐστι τῶν φαλαγγίων, ὅσῳ ἐκεῖνα μ[illegible]ψάμενα, τοῦτο δὲ οὐδ' ἁπτόμενον, ἐάν τις αὐτὸ θεᾶται, ἐνίησί τι [illegible]πάνυ πόρρωθεν τοιοῦτον, ὥστε μαίνεσθαι ποιεῖν; ἴσως δὲ καὶ οἱ ἔρωτες τοξόται διὰ τοῦτο καλοῦνται, ὅτι καὶ πόρρωθεν οἱ καλοὶ τιτρώσκουσιν. Vide Alexandrum Aphrodiſæum probl.lib.1.c.87.

v.30. *Et pulchritudinem contumacem*] Bert. *inp. continuam reuerenter veridica* ineptè.

v.35. *Infirmi*] Bert. *infimi*.

v.36. *Preſſule ſauiata*] lib.2. *Me preſſim deoſculato*.

Oſculis hiantibus] Bert. *o. vibrantibus*.

v.40. *Præcepit*] Bert. *præceperit*.

v.38. *Summum rorem*] Flor. *ſummo rore*.

v.39. *Vdo reſedit*] Flor. *ſudo reſedit*.

Pag 157. v.2. *Auriga paruulus Delphini Palæmon*] Par-

Paruulum dicit, quoniam puer admodum Deus maris factus eſt. Claudianus de Nuptiis Honorii & Mariæ v.156.

---* *frenatq; roſis Delphina Palæmon.*

Maria perſultantes] Bert.*m.perſulcantes.* ſed nihil mutandum. Tacitus lib.2. Annalium: *ſimul exercitu Ibero campos perſultante.*

v.3. *Tritonum caterua*] Scholiaſtes Lycophronis. Diodorus Sic.lib.4.

Concha ſonaci] Ouid. Metamorph. lib.1. v.[illegible]. Nonnus Dionyſiac.lib.36. Turnebus aduerſar. lib. 2.c.21.

v.5. *Sub oculis Dominæ ſpeculum prægerit*] Bertin. *ſpecularum p.* malè. Vide Spondanum ad Heſiodum p.36.

v.15. *Virgo alia*] Puto legendum, *viro vidua.*

Domi reſidens] ſupra: *ſic nobis otioſa domi reſidens, luſitabis.*

Deſerta] Flor.*deſertam.*

v.16. *Ægra corporis*] lib.5. *Pſyche corporis & animi alioquin infirma.*

v.20. *Tanto numine*] Bert.*canto n.*

v.32. *Affatu*] Flor.*effatu.*

Pigens] Rom.*piger.*

v.35. *Vrgent tetri effectus*] Flor. & Bert.*urget teter e.*

v.36. *Tedæ lumen atræ fuliginis cinerem arceſſit*] Bert.*t.l.m.a.f.c.areſcit.* optimè.

v.37. *Tibiæ Zygiæ*] Flor. Rom. & Baptiſta Pius Sylloge 3.c.188. *Tibiæ Gygiæ* malè. Vide Indicem.

v.38. *Cantus lætus hymenæi*] Dio Tharſiaca 1. fol. 410. ὑμέναιος ἴδιόν τι μέλος ἐςὶν ἀρχαῖον ἐπὶ τῶν γαμούντων. Vide omninò Tzetzen Chiliad.13.hiſtor.

v.39 *Lugubri ſinitur ululatu*] Achilles Tatius lib. 1. pa.19. τάφος μὲν ἐπὶ τέκνου ὁ θάλαμος, γάμος δ' ὁ θάνατος, θρῆνος ὁ ὑμέναιος ὁ δὲ κωκυτὸς τῶν γάμων οὗτος ᾠδαί.

v.38. *In querulum Lydii modum*] in Floridis: *ſiue tu velles Æolium ſimplex, ſeu Aſium varium, ſeu Lydium querulum.* Plato de rep. lib. 3. fol.398. τίνες οὖν θρηνώδεις ἁρμονίαι λέγε μοι. σὺ γὰρ μουσικός. μιξολυδιστὶ ἔφη καὶ συντονολυδιστί.

pap.158.v.2. *Miſellam Pſychen*] Rom. & Berti. *m[illegible]ſiam P.*

v.15. *Gentes* Vulgò, *Gens.*

v.17. *Quaſi peremptam*] τὸ *quaſi* abeſt à Bertino.

v.22. *Totius orbis exitio*] Flor. *otioſo o.c.*

Conticuit] Bert. *atticuit.*

v.27. *Choragio itaque perfecto deiectiſq; capitibus*] Hunc locum ita lego ex Fulgentio & Bembi codice, vt iam olim monuerunt viri eruditiſſimi, Colvius, Andreas Schottus, *in Nodis Ciceron.* libro 4. cap.10. & Erycius Puteanus Epiſtol. Centur. 1. Epiſt.38.

v.29. *Abſtruſi tenebris*] Bert. *abſconſi t.* In luctu domi ſe continebant. Plin. lib.9. Epiſt. 13. ad Quadratum: *Mitto ad Anteium, rogo vt veniat, quia me recens adhuc luctus limine contineret.*

v.31. *Molliter ſpirantis Zephyri*] Simile quid accidit Iolæ, cum ſe præcipitem daret de muro Oechaliæ, vt Plutarchus ex Nicea Malcote in Parallelis fol.308. notat.

v.32. *Vibratis*] Flor. *Vibrantis.*

Ruris] Hoc malè deeſt vulgatis.

v.35. *Ceſpitis gremio leniter*] Bert. *c. gramine l.*

EMEN-

EMENDATIONES AD LIB. V. METAMORPHOSEΩN.

Pag.158.v.7. *In ipſo*] non eſt in Bertino.

v.8. *Tanta mentis*] Gruterus, *tandem mentis.*

v.10. *Placido*] Vulgò: *placidiore.*

v.11. *Pellucidum*] Flor. *placidum.* Virg. Eclog.

Nec ſum adeo informis, nuper me in littore vidi,
Cum placidum ventis ſtaret mare.

v.14. *Scires*] Vulgo, *Scies.*

v.19. *Mirus prorſum homo, imo ſemideus*] Sic hunc locum ex Palat. emendaui, qui in vulgatis fœdo gloſſemate perlitus.

v.20. *Efferauit argentum*] In Beroald. Aldo & Baſil.1. eſt, *effigiauit a.* Lipſius pro *argentum, argumentum* legit, quod antiquis artificium ingenioſum, vt vir Eruditiſſ. ad Capellam obſeruat.

Enimuero] Bert. *quin vero.*

v.21. *Pauimenta ipſa lapide pretioſo*] Eleganter & erudite Caſaubonus ad Sueton. lib.1. fol.29.

v.28. *Balneæ fulgurant*] Vulgo, *valuæ f.*

v.32. *Fidentior*] Bert. *fiducior.*

Intra limen ſeſe facit] Ita Mſſti omnes. Modius mauult, *i. l. ſeſe iacit* vel *faceſſit.* Alii, *i. l. ſ. agit.* malè, vide Indicem.

v.35. *Nec eſt quicquam, quod ibi non eſt*] ſupra: *& quicquid fieri non poteſt, ibi eſt.*

v.40. *Corporis ſui nuda* ἀσώματος infra: *Voces informes audiens.*

pag.160.v.1. *Te refer*] Flor. *t. offer.*

v.2. *Accipis*] Flor. *ancipis.* malè.

v.3. *Nec corporis cura nec tibi*] Alii, *nec c. curata tibi.* Eſt Idiotiſmus.

v.6. *Sui diluit*] τὸ *ſui* ex M.SS. adieci.

v.7. *Suggeſtum*] Flor. *Suggeſtu*, malè.

v.14. *Nec ipſa*] Bert. *n. ipſe.*

verſ.15. *Modulata multitudinis*] Palat
m. m.

v.17. *Veſpera ſuadente*] Hom. Il. ἠ. νυκ

v.19. *Virginitati ſuæ metuens pauet*] A
in Lucam cap. 2. *Trepidare virginum e*
mnes viri ingreſſus pauere, omnes viri adfat

Aures eius accidit] Pal. & Rom. *a.*
malè. Valer. Flac. lib. 4. v. 579. Vox hæc *ſi*
aures. Vide Coluium.

Virginitatis ſuæ] vulgò, *virginitati.*

v.22. *Uxorem ſibi Pſychen fecerat*] Hi
in Oſeam tom. 5. c. 11. *Homo cùm uxorem*
de virgine mulierem facit, id eſt, non virgine
de Cherubin fol. 78. ἀνθρώπῳ μὲν γὰρ ἡ ἐπὶ γ
συνόδος τὰς παρθένους γυναῖκας ἀποφαίνει. Fulg
Probam Ep. 3. *In opere corporalium nupti*
ginitas carnis amittitur, vt ad carnis fecund
niatur.

v.24. *Nouam nuptam interfectæ virgi*
rant] In colluctatione Venerea (ſcrobe
virginalem effodientibus ſponſis) ſcindit
ſeu membranula illa, qua puellis menſes
vnde & ſanguinem largum emittunt, quo
dicio certæ & incorruptæ virginitatis etia
ri inſtrumento habitum, vt patet ex Deut
22. D. Auguſtinus de *Peccato Originali* ad
Cæleſtinum lib. 2. cap. 35. *Non virginitatis*
ad concupiſcendos fœtus vi turbidi vitiaretu
& eo modo non eſſet dolor & cruor virgini
bentis. In Regno Feſſano etiam nunc Sp

Digitized by Google

Sponſam ante nuptialem feſtiuitatem includunt cubiculo, qui tum reſtincto omni pudore una volutantur, linteoque ſubſtrato coeunt, quod deinde cruore infectum tanquam virginitatis ſignum à vetula conuiuis cum magna lætitia & applauſu monſtratur. Verum medicorum filii variè hac de re diſputant, inter quos adeundi Valeſius de ſacra Philoſoph. cap.25. Realdus Columbus lib.15. *de iis, quæ raro in anatome contingunt.* & excellentiſſimus Doctor Rodericus de Caſtro in medico-polit. lib.4.c.12.

v.26. *Delectationem eius commendarat*] τὸ *delectationem* non eſt in Aldo.

v.28. *Mœrore conſeneſcebant*] Pal. *m. animi ſeneſcebant.* Cic. pro Cluent. *Mœrore & lacrymis conſeneſcebant.*

v.33. *Auribus ſentiebatur*] Flor. *a. nihil ſ.*

v.35. *Scæuior* Flor. *Sæuior.*

v.38. *Protinus aderunt*] Sic Bertinus. Fuluii liber & Flor. Romã *adere.* Aldus, *adiere.* alii *adierunt.* lib. 2. *prima face cubiculum tuum adero.*

pag.161.v.2. *Totum lachrymis*] Flor. *t. cum l.*

v.10. *Haccine mihi pollicebare*] Rom. *Hiccine m. p.* Legendum: *Siccine m. p.*

v.11. *Perdia*] Flor. Rom. & Ald. *perfida*, malè.

v.14. *Tantum*] vulgò, *tamen.*

v.24. *Centies moriar*] alii, *ſexcenties m.*

v.25.26. *Amo ut meum Spiritum*] Samuel. 1. cap. 18. *Dilexit eum tanquam animam ſuam.*

v.29. *Imprimens oſcula ſuaſoria*] Vide notas noſtras ad Minut. Felicem.

v.31. *Mi mellite, mi marite*] Sic Mſti & princeps editio. Hieronymus de vita Clericorum ad Ne-

potianum: *crebra munuſcula & ſudariola, & faſciolas, & veſtes ori applicitas, ac deguſtatos cibos, blãdaſq; ac dulces litterulas, ſanctus amor non habet. Mel meũ, lumen meum, meum deſiderium, omnes delitias & lepores, & riſu dignas vrbanitates & cæteras ineptias amatorum in comœdiis erubeſcimus, in ſeculi hominibus deteſtamur.* Plantus Caſina ſcena, *Non mihi licere, &c.*

CHA. *Quid facies?* OL. *concludere in feneſtra firmiter,*
Vnde auſcultare poſſis, quum ego illam oſculer: quũ mihi illa dicet,
Mi animule, mi Olympio, mea vita, mea mellilla, mea feſtiuitas.
Sine tuos oculos deoſculer voluptas mea, ſine amabo te amari:
Meus feſtus dies, meus pullus, meus paſſer, mea columba, mi lepus.

Vbi in tertio verſu Nobiliſſ. Douſa pro *mellilla* contra fidem Mſſtorum & editorum malè *medulla* repoſuit.

v.33. *Succumbit*] Flor. *Succubuit.*

v.35. *Locumq;*] Flor. *Lucumq; illum.*

v.36. *Feſtinantes adueniunt*] Rom. *feſtinanter a.*

v.37. *Vbera*] Flor. *ubertim.*

v.40. *Delapſæ*] Flor. *delapſo.* rectè.

pag.162.v.2. *Lachrymis madentes genas*] Seneca Octaui. v.681.

--*cur genæ fletu madent.*

v. 4. *Præcepti maritalis admonet*] Wowerus & Scopp. & Fuluii libro, *præceptis maritalibus a.*

verſ. 9. *Sed & tectum*] Dele gloſſema ex Bertino.

V.II.

Digitized by Google

v.11.12. *Vocumq; & ſeruientium populoſam familiam demõſtrat auribus earum*] Sic Flor.& Bert. quomodo etiam coniecit Schickeradus. in vulgatis eſt, *locumq; e.ſ.p.a.ſ.a.e.ingerens,infra*: *Mulier voces ancillas habet, & ventis ipſis imperat*. Fulgentius: *ibique vocibus ſibi tantummodo ſeruientibus, ignoto & manſionario vtebatur marito.* Et poſtea: *Habuit ergo vocale ſeruitium, ventoſum dominicum, nocturnum commercium, ignotum coniugium.*

v.16. *Scrupuloſè curioſeq;*] τὸ *curioſè* delet Palat. nõ rectè. Vide Indicem.

v.19. *Vllo pacto*] Etiam hæc malè abſunt à Palatino.

v.20. *Arcanis exigit*] Bert. *arcana e.*

v.21. *Commodum lanoſo barbitio genas inumbrantem*] Rom. *c.l.inoſtim b.g.i.* Infra: *Florenti lanugine barbam inſtruens.* Lib.7. *et commodum lanugo malis inſerpebat*. Virgil.

--*genas veſtibat flore iuuentæ.*

Vide Theocritum Eidyll.2. Apollon. lib. 2.

verſ.23. *Sermonis præcedentis*] Modius: *ſ.procedentis.*

v.25. *Reportandas*] Bert. *exportandas.*

v.27. *Inuidiæ felle*] Ouid. de Inuidia, li.2. Metam.

Pectora felle virent. -- --

v.29. *Orba ſæua & iniqua fortuna*] Plinius lib.2. cap.7. *Toto mundo & locis omnibus, omnibuſque horis omnium vocibus fortuna ſola inuocatur, & vna nominatur, vna accuſatur, vna agitur rea, vna cogitatur, ſola laudatur, ſola arguitur, & cum conuitiis colitur, à pleriſque verò & cæca eſt æſtimata, vaga, inconſtans, incerta, varia, indignorumque fautrix.*

v.29. *Hiccine* Flor. *Hoccine.*

v.37. *Splendicant gemmæ*] Rom. *Splenditant g.* lib. 7. *cui depiles genæ leui pueritia ſplendicarent.*

v.38. *Calcatur aurum*] ſupra: *gemmas & monilia calcat.*

pag.163.v.5. *Cucurbita glabriorem & quouis puero pumiliorem*] Sic Fulgentius de Priſco ſermone hunc locum laudat. Bert. & Florentini, *c. caluiorem, & q. p. puſilliorem* legunt.

v.4. *Seniorem*] Senes contemnuntur paſſim à iuuenculis. Menander:

πικρὸν ἐϛὶ θρέμμα γέρων ἐν οἰκίᾳ μένων.

verſ. 6. *Serris & cathenis*] Flor. & Palat. *ferris, &c.*

v.10. *Duratos in lapidem digitos*] Perſius Sat. 5.

--- *cum lapidoſa chiragra*
Fregerit articulos. Vbi vide Caſaubonum.

Ac per hoc rariſſimè Venerem recolentem] Flor. *a. p. h. rariſſimo v. r.* Ægroti inepti ſunt ad Veneris ſacra celebranda. Achilles Tatius de Clitoph. & Leucip. amorib. lib. 6. p. 134. νόσος γὰρ μοι ἐξαίφνης ἐπέπεσεν. οἶδας δ' ὅτι ὑγείας χωρὶς οὐδέν ἐστιν Ἀφροδίτη.

verſ. 11. *Cataplaſmatis*] Flor. & Rom. *cataplaſmatibus.*

v.12. *Medicæ laborioſam perſonam*] Aldus, *medici l. p.* malè.

v.16. *Collapſam indigne*] Sic Mſſ. Rom. & Aldus. Scaliger & Lipſius, *collatam.* Vulcan. *collectam*, malè.

v.19. *Inuita proiecerit*] Bert. *in via p.*

v.20. *Efflari*] Bert. *afflari.* malè.

v.21. *Nec ſum mulier*] Eleganter. Earum enim propriũ eſt inuidere & iraſci. Iuuenal. Sat. 10. v. 190.

Sem-

Digitized by Google

Semper & infirmi eſt animi exiguiq; voluptas
Vltio: continuò ſic collige, quod vindicta
Nemo magis gaudet, quam fœmina.

Omnino ſpiro] Flor. *o. ſpirem.*

Quod ipſa vidimus, quæ vidiſſe pœnituit] Ouid. lib. 2. Metam.

Sed videt ingratos, intabeſcitq; videndo
Succeſſus hominum.

v. 35. *Proinde*] vulgati, *perinde.*

v. 31. *Planè ſobrios*] Grut. *p. ſobria.*

v. 37. *Prorſus*] Flor. *prorſum.*

v. 38: *Deſerentes*] Sic rectè Coluius. Flor. *deterrẽtes.* Rom. & Ald. *deterentes.* ſupra: *iugum ſororium conſponſæ factionis ne parentibus quidem viſis ſcopulum petunt.*

pag. 164. v. 11. *Familiam propagauimus*] Rom. *f. propagabimus.*

verſ. 12. *Infantilis vterus*] vulgo, *infantulus u.* malè.

v. 22. *Dies vltimus*] Flor. *d. vltima.*

v. 24. *Aciem direxit*] lib. 3. *dirigitur præliaris acies.*

v. 29. *Interneciuum*] alii *internecinum.* Rom. *internocinum.*

v. 31. *Cum more Syrenum*] Bert. *c. in more S.* Flor. *c. in morem S.* rectè.

v. 33. *Sermonem incertans*] Aldus, *ſ. inſertans*, malè,

v. 38. *Conſpectum ſororum*] Bert. *complexum ſ.*

v. 41. *Sic in hoc face paruulo*] Flor. & Rom. *ſ. i. h. ſaltem.*

pag. 165. v. 2. *Charaq;*] vulgò, *dicataq;.*

v. 5. *Amplexibus mollibus*] Pal. *a. mellitis.*

verſ.15. *Auocabo*] Vulgò, *euocabo*, malè lib. 1. *lepidæ fabulæ feſtiuitate nos auocauit.* Vide Indicem.

verſ. 16. *Erant in quadam ciuitate*] Hanc hiſtoriam ſcite & breuiter recenſet Fulgentius Mythol. lib.3.pag.206. Eſt autem commune exordium fabularum ferè omnium.

v.19. *Puellæ iunioris*] Palat.*p.minoris.*

v.18. *Inidoneè*] Flor.*idoneè.*

v. 20. *Pulchritudo nec exprimi*] Petron.*nulla vox eſt, quæ formam eius poſſit comprehendere. Nam quicquid dixero, minus erit.*

v.24. *Admouentes oribus ſuis dextras*] Vide quæ dixi ad Minutium.

v.27. *Attiguas* Bert.*contiguas.*

v.31. *Cœleſtium ſtellarum*] Bert.*ſperarū ſtellarum.* malè.

verſ. 32. *Venerem aliam*] Fulgentius *Iuniorem tam magnificæ eſſe figuræ, vt crederetur Venus eſſe terreſtris.* Rufinus in Antholog. libro 7. Epigr. 125.

κάλλος ἔχεις Κύπριδος, πειθοῦς στόμα, σῶμα καὶ ἀκμὴν
εἰαρινῶν ὡρῶν, φθέγμα δὲ καλλιόπης.
νοῦν καὶ σωφροσύνην θέμιδος καὶ χεῖρας Ἀθήνης.
σὺν σοὶ δ' αἱ χάριτες τέσσαρές εἰσι, φίλη.

v.35. *Porrecta*] Berti. *proiecta*, quod alii interpretantur *extenſa.*

v.38. *Nauigabant*] Bert.*vagitabant.*

v 39. *Puluinaria deſeruntur*] Rom.*p. perferuntur.* Bert.*p.proteruntur.* rectè.

pag.156.v.3. *Per plateas commeantem floribus ſertis*] Antiqui flores frugum in illos iactabant, quos cohoneſtare concupiebant. Vide Suidam in περια-

γυρε-

γινόμενοι. Auctorem Etymologici in πάλληξ, & Annotata ad Minutium Fel. pag. 70.

verſ. 14. *Puella moritura*] Berti. *p. morcina*. Vnde Scoppius *Morticina*. malè.

v. 17. *Vſurpabit*] Bert. *vſurpauit*.

v. 18. *Illicitæ formoſitatis*] Lipſ. *illiciæ form*. Berti. *ipſius licitæ f.* malè.

v. 20. *Flammis & ſagittis armatus*] Zeno ſermone de *Spe, Fide & Charitate* pag. 264. eleganter ſolens ſuo more: *Eſt & alius amor ſane ſaluti noſtræ contrarius, cui rectè hominis forma tribuitur, quia temporalis ac fragilis eſſe cognoſcitur. Ideo lineamento puerili depingitur, quia eius laſciua lubricitas nec annis ſenilibus temperatur; ideo nudus, quia voluntas eius eſt turpitudo; Ideo pennatus, quia in quacunque conceperit, velociter ruit. Ideo telis facibuſque conſtructus, quia illicitis ardoribus ſemper iunctus eſt gladius. Ideo autem cæcus, quia cum exarſerit, non ætatem conſiderat, non formam, non ſexum, non gradum, non ſacroſanctum illum ſaltem ſanæ pietatis affectum. Hic facibus ſuis Heuæ pectus incendit. Hic Adam ſuis telis occidit. Hic Suſannam conatus eſt duorum ſeniorum aut prodigioſis ignibus ſubiicere, aut parricidali gladio iugulare. Hic Ioſeph mulieri flagitat eſſe violentum, quem etiam dum denudat, eſſe non inuenit impudicum. Hic Synagogam expugnauit, cum ſua illi arma concedit. Hic ubique turbulentus, ubique fertur inſanus. Promittit, dat, tollit, nunc triſtis, nunc hilaris, nunc humilis, nunc elatus, nunc ebrius, nunc ieiunus, nunc accuſator, nunc reus. Iocatur, ludit, pallet, tabet, ſuſpirat, celat, obſequitur, aut tentat, aut decipit, peiuſque blanditur, quam furit. Occaſionem ullam prorſus nocendi non præterit.* Tzetzes Chiliad. hiſt. 12.

ὡραῖον νέον μειράκια τὸν ἔρωτα ζωγράφοι,
τοξότην ζωγραφοῦσί τε συνάμα καὶ πυρφόρον,
καὶ πτερωτὸν, κατέχοντα δελφῖνά τε καὶ πόαν.
τῇ μὲν γραφῇ τοῦ πτερωτοῦ τῆς πόας τοῦ δελφῖνο
κρατεῖν τοῦτον σημαίνοντες ἀέρος, γῆς, θαλάσ
τοξότην καὶ πυρφόρον δὲ σὺν τούτοις ζωγραφοῦσι
ὡς πλήττοντα καὶ φλέγοντα καρδίας τῶν ἐρώντων.
νέον δὲ τοῦτον γράφουσι συνάμα καὶ ὡραῖον,
ὡς τοῦ ἐρᾶσθαι καὶ ἐρᾶν πρεπώδους νέα φύσις.
πρεπωδεστέρου μᾶλλον δὲ τῇ νέᾳ καὶ ὡραίᾳ.

v. 7. *Fremens*] Palat. *tremens.*

v.28. *Per ego te maternæ*] Vide Gr lib.7.c.14.

v.29. *Per tua ſagitta dulcia vulnera*] L *mam ſagittam ſaui cupidinis in ima præc lapſam excepi.* Xenophon memorabiliũ ὦ μωρὲ τοὺς δὲ καλοὺς οὐκ οἴει φιλοῦντας ἐνιέναι τι οὐκ οἶσθ' ὅτι τοῦτο τὸ θηρίον, ὃ καλοῦσι καλὸν καὶ ὡραῖ πρόν ἐστι τῶν φαλαγγίων, ὅσῳ ἐκεῖνα μὲν ἁψάμε ἁπτόμενον, ἐάν τις αὐτὸ θεᾶται, ἐνίησί τι καὶ πάνυ π ὥστε μαίνεσθαι ποιεῖν; ἴσως δὲ καὶ οἱ ἔρωτες τοξόται δ ται, ὅτι καὶ πόρρωθεν οἱ καλοὶ τιτρώσκουσιν. V drũm Aphrodiſæum probl.lib.1.c.87.

v.30. *Et pulchritudinem contumacem continuam reuerenter veridica* ineptè.

v.35. *Infirmi*] Bert. *infimi.*

v.36. *Preſſule ſauiata*] lib.2. *Me pr lato.*

Oſculis hiantibus] Bert. *o. vibrantibus*

v.40. *Præcepit*] Bert. *præceperit.*

v.38. *Summum rorem*] Flor. *ſummo r*

v.39. *Vdo reſedit*] Flor. *ſudo reſedit.*

Pag 157. v.2. *Auriga paruulus Delphi*

Digitized by Google

Paruulum dicit, quoniam puer admodum Deus maris factus eſt. Claudianus de Nuptiis Honorii & Mariæ v. 156.

---* *frenatq́; roſis Delphina Palæmon.*

Maria perſultantes] Bert. *m. perſulcantes.* ſed nihil mutandum. Tacitus lib. 2. Annalium: *ſimul exercitu Ibero campos perſultante.*

v. 3. *Tritonum caterua*] Scholiaſtes Lycophronis. Diodorus Sic. lib. 4.

Concha ſonaci] Ouid. Metamorph. lib. 1. v. [illegible]. Nonnus Dionyſiac. lib. 36. Turnebus aduerſar. lib. 2. c. 21.

v. 5. *Sub oculis Dominæ ſpeculum prægerit*] Bertin. *ſpecularum p.* malè. Vide Spondanum ad Heſiodum p. 36.

v. 15. *Virgo alia*] Puto legendum, *viro vidua.*

Domi reſidens] ſupra: *ſic nobis otioſa domi reſidens, luſitabis.*

Deſerta] Flor. *deſertam.*

v. 16. *Ægra corporis*] lib. 5. *Pſyche corporis & animi alioquin infirma.*

v. 20. *Tanto numine*] Bert. *cauto n.*

v. 32. *Affatu*] Flor. *effatu.*

Pigens] Rom. *piger.*

v. 35. *Vrgent tetri effectus*] Flor. & Bert. *urget teter e.*

v. 36. *Tedæ lumen atræ fuliginis cinerem arceſſit*] Bert. *t. l. m. a. f. c. areſcit.* optimè.

v. 37. *Tibiæ Zygiæ*] Flor. Rom. & Baptiſta Pius Sylloge 3. c. 188. *Tibiæ Gygiæ* malè. Vide Indicem.

v. 38. *Cantus lætus hymenæi*] Dio Tharſiaca 1. fol. 410. ὑμέναιος ἴδιόν τι μέλος ἐστὶν ἀρχαῖον ἐπὶ τῶν γαμούντων. Vide omninò Tzetzen Chiliad. 13. hiſtor.

EMENDATIONES AD LIB. V. METAMORPHOSEΩN.

Pag.158.v.7. *In ipſo*] non eſt in Bertino.

v.8. *Tanta mentis*] Gruterus, *tandem mentis.*

v.10. *Placido*] Vulgò: *placidiore.*

v.11. *Pellucidum*] Flor. *placidum.* Virg. Eclog.

Nec ſum adeo informis, nuper me in littore nidi,
Cum placidum ventis ſtaret mare.

v.14. *Scires*] Vulgo, *Scies.*

v.19. *Mirus prorſum homo, imo ſemideus*] Sic hunc locum ex Palat. emendaui, qui in vulgatis fœdo gloſſemate perlitus.

v.20. *Efferauit argentum*] In Beroald. Aldo & Baſil.1. eſt, *effigiauit a.* Lipſius pro *argentum*, *argumentum* legit, quod antiquis artificium ingenioſum, vt vir Eruditiſſ. ad Capellam obſeruat.

Enimuero] Bert. *quin vero.*

v.21. *Pauimenta ipſa lapide pretioſo*] Eleganter & erudite Caſaubonus ad Sueton. lib.1. fol.29.

v.28. B*alneæ fulgurant*] Vulgo, *valuæ f.*

v.32. *Fidentior*] Bert. *fiducior.*

Intra limen ſeſe facit] Ita Mſſti omnes. Modius mauult, *i.l. ſeſe iacit* vel *faceſſit.* Alii, *i. l. ſ. agit.* malè, vide Indicem.

v.35. *Nec eſt quicquam, quod ibi non eſt*] ſupra: *& quicquid fieri non poteſt, ibi eſt.*

v.40. *Corporis ſui nuda* ἀσώματος infra: *Voces informes audiens.*

pag.160.v.1. *Te refer*] Flor. *t. offer.*

v.2. *Accipis*] Flor. *ancipis.* malè.

v.3. *Nec corporis cura nec tibi*] Alii, *nec c. curata tibi.* Eſt Idiotiſmus.

Digitized by Google

v.6. *Sui diluit*] τὸ *ſui* ex M.SS. adieci.

v.7. *Suggeſtum*] Flor. *Suggeſtu*, malè.

v.14. *Nec ipſa*] Bert. *n. ipſe.*

verſ.15. *Modulata multitudinis*] Palat. *in modum m. m.*

v.17. *Veſpera ſuadente*] Hom. Il. η. νυκτὶ πιθέσθαι.

v.19. *Virginitati ſuæ metuens pauet*] Ambroſius in Lucam cap. 2. *Trepidare virginum eſt, & ad omnes viri ingreſſus pauere, omnes viri adfatus vereri.*

Aures eius accidit] Pal. & Rom. *a. e. accedit*, malè. Valer. Flac. lib. 4. v. 579. Vox hæc *ſimul accidit aures.* Vide Coluium.

Virginitatis ſuæ] vulgò, *virginitati ſ.*

v.22. *Uxorem ſibi Pſychen fecerat*] Hieronymus in Oſeam tom. 5. c. 11. *Homo cùm uxorem acceperit, de virgine mulierem facit, id eſt, non virginem.* Philo de Cherubin fol. 78. ἀνθρώπῳ μὲν γὰρ ἡ ἐπὶ γενέσει τέκνων συνόδος τὰς παρθένους γυναῖκας ἀποφαίνει. Fulgentius ad Probam Ep. 3. *In opere corporalium nuptiarum virginitas carnis amittitur, vt ad carnis fecunditatem veniatur.*

v.24. *Nouam nuptam interfectæ virginitatis curant*] In colluctatione Venerea (ſcrobem ſcilicet virginalem effodientibus ſponſis) ſcinditur hymen ſeu membranula illa, qua puellis menſes effluunt, vnde & ſanguinem largum emittunt, quod pro indicio certæ & incorruptæ virginitatis etiam in veteri inſtrumento habitum, vt patet ex Deuteron. cap. 22. D. Auguſtinus de *Peccato Originali* ad Pelag. & Cæleſtinum lib. 2. cap. 35. *Non virginitatis integritas ad concupiſcendos fœtus vi turbidi vitiaretur ardoris, & eo modo non eſſet dolor & cruor virginis concumbentis.* In Regno Feſſano etiam nunc Sponſum & Spon-

Sponſam ante nuptialem feſtiuitatem includunt cubiculo, qui tum reſtincto omni pudore una volutantur, linteoque ſubſtrato coeunt, quod deinde cruore infectum tanquam virginitatis ſignum à vetula conuiuis cum magna lætitia & applauſu monſtratur. Verum medicorum filii variè hac de re diſputant, inter quos adeundi Valeſius de ſacra Philoſoph. cap.25. Realdus Columbus lib.15. *de iis, quæ rarò in anatome contingunt*. & excellentiſſimus Doctor Rodericus de Caſtro in medico-polit. lib.4.c.12.

v.26. *Delectationem eius commendarat*] τὸ *delectationem* non eſt in Aldo.

v.28. *Mœrore conſeneſcebant*] Pal.*m.animi ſeneſcebant*.Cic.pro Cluent. *Mœrore & lacrymis conſeneſcebant*.

v.33.*Auribus ſentiebatur*] Flor.*a.nihil ſ.*

v.35. *Scæuior* Flor.*Sæuior*.

v.38.*Protinus aderunt*] Sic Bertinus. Fuluii liber & Flor.Romã *adere*.Aldus, *adiere*. alii *adierunt*. lib. 2. *prima face cubiculum tuum adero*.

pag.161.v.2.*Totum lachrymis*]Flor.*t.cum l.*

v.10. *Haccine mihi pollicebare*] Rom. *Hiccine m. p.* Legendum:*Siccine m.p.*

v.11.*Perdia*] Flor.Rom.& Ald.*perfida*,malè.

v.14.*Tantum*] vulgò,*tamen*.

v.24.*Centies moriar*]alii,*ſexcenties m.*

v.25.26.*Amo ut meum Spiritum*]Samuel.1.cap. 18.*Dilexit eum tanquam animam ſuam*.

v.29. *Imprimens oſcula ſuaſoria*] Vide notas noſtras ad Minut.Felicem.

v.31.*Mi mellite, mi marite*] Sic Mſti & princeps editio. Hieronymus de vita Clericorum ad Ne-

potianum: *crebra munuſcula & ſudariola, & faſc*
las, & veſtes ori applicitas, ac deguſtatos cibos, blãd
ac dulces litterulas, ſanctus amor non habet. Mel m
lumen meum, meum deſiderium, omnes delitias &
pores, & riſu dignas vrbanitates & cæteras ineptia
matorum in comœdiis erubeſcimus, in ſeculi hom
bus deteſtamur. Plautus Caſina ſcena, *Non mih*
cere, &c.

CHA. *Quid facies?* OL. *concludere in feneſtra*
miter,
Vnde auſcultare poſſis, quum ego illam oſculer:
mihi illa dicet,
Mi animule, mi Olympio, mea vita, mea melli
mea feſtiuitas.
Sine tuos oculos deoſculer voluptas mea, ſine am
te amari:
Meus feſtus dies, meus pullus, meus paſſer, mea
lumba, mi lepus.

Vbi in tertio verſu Nobiliſſ. Douſa pro *mellilla* c
tra fidem Mſſtorum & editorum malè *medulla*
poſuit.

v. 33. *Succumbit*] Flor. *Succubuit.*

v. 35. *Locumq;*] Flor. *Lucumq; illum.*

v. 36. *Feſtinantes adueniunt*] Rom. *feſtinanter*

v. 37. *Vbera*] Flor. *ubertim.*

v. 40. *Delapſæ*] Flor. *delapſo.* rectè.

pag. 162. v. 2. *Lachrymis madentes genas*] Sen
Octaui v. 681.

-- *cur genæ fletu madent.*

v. 4. *Præcepti maritalis admonet*] Woweru
Scopp. & Fuluii libro, *præceptis maritalibus a.*

verſ. 9. *Sed & iectum*] Dele gloſſema ex
tino.

v.11.12. *Vocumq́; & ſeruientium populoſam familiam demõſtrat auribus earum*]Sic Flor.& Bert. quomodo etiam coniecit Schickeradus. in vulgatis eſt, *locumq́; e.ſ.p.a.f.a.e.ingerens, infra: Mulier voces ancillas habet, & ventis ipſis imperat.* Fulgentius: *ibique vocibus ſibi tantummodo ſeruientibus, ignoto & manſionario vtebatur marito.* Et poſtea: *Habuit ergo vocale ſeruitium, ventoſum dominicum, nocturnum commercium, ignotum coniugium.*

v.16.*Scrupuloſè curioſeq́;*]τὸ *curioſè* delet Palat.nõ rectè. Vide Indicem.

v.19. *Vllo pacto*] Etiam hæc malè abſunt à Palatino.

v.20. *Arcanis exigit*] Berti.*arcana e.*

v.21.*Commodum lanoſo barbitio genas inumbrantem*] Rom.*c.lanoſtim b.g.i.* Infra: *Florenti lanugine barbam inſtruens.* Lib.7. *ei commodum lanugo malis inſerpebat.* Virgil.

--*genas veſtibat flore iuuentæ.*

Vide Theocritum Edyll.2. Apollon lib. 2.

verſ.23. *Sermonis præcedentis*] Modius: *ſ.procedentis.*

v.25.*Reportandas*] Bert.*exportandas.*

v.27.*Inuidia felle*]Ouid.de Inuidia,li.2. Metam.

Pectora felle virent. -- --

v.29. *Orba ſæua & iniqua fortuna*] Plinius lib.2. cap.7. *Toto mundo & locis omnibus, omnibuſque horis omnium vocibus fortuna ſola inuocatur, & vna nominatur, vna accuſatur, vna agitur rea, vna cogitatur, ſola laudatur, ſola arguitur, & cum conuitiis colitur, à pleriſque verò & cæca eſt æſtimata, vaga, inconſtans, incerta, varia, indignorumque fautrix.*

Digitized by Google

v.29. *Hiccine* Flor. *Hoccine*.

v.37. *Splendicant gemmæ*] Rom. *Splenditant g*. lib. 7. *cui depiles genæ leui pueritia ſplendicarent*.

v.38. *Calcatur aurum*] ſupra: *gemmas & monilia calcat*.

pag. 163. v. 5. *Cucurbita glabriorem & quouis puero pumiliorem*] Sic Fulgentius de Priſco ſermone hunc locum laudat. Bert. & Florentini, *c. caluiorem, & q. p. puſilliorem* legunt.

v.4. *Seniorem*] Senes contemnuntur paſſim à iuuenculis. Menander:

πικρὸν ἐςὶ θρέμμα γέρων ἐν οἰκίᾳ μένων.

verſ. 6. *Serris & cathenis*] Flor. & Palat. *ferris, &c.*

v.10. *Duratos in lapidem digitos*] Perſius Sat. 5.

--- *cum lapidoſa chiragra*
Fregerit articulos. Vbi vide Caſaubonum.

Ac per hoc rariſſimè Venerem recolentem] Flor. *a. p. h. rariſſimo v. r.* Ægroti inepti ſunt ad Veneris ſacra celebranda. Achilles Tatius de Clitoph. & Leucip. amorib. lib. 6. p. 134. νόσος γὰρ μοι ἐξαίφνης ἐπέπεσεν. οἶσθα δὲ ὅτι ὑγείας χωρὶς οὐδέν ἐστιν Ἀφροδίτη.

verſ. 11. *Cataplaſmatis*] Flor. & Rom. *cataplaſmatibus*.

v.12. *Medica laborioſam perſonam*] Aldus, *medici l. p.* malè.

v.16. *Collapſam indignè*] Sic Mſſ. Rom. & Aldus. Scaliger & Lipſius, *collatam*. Vulcan. *collectam*, malè.

v.19. *Inuita proiecerit*] Bert. *in via p.*

v.20. *Efflari*] Bert. *afflari*. malè.

v.21. *Nec ſum mulier*] Eleganter. Earum enim propriũ eſt inuidere & iraſci. Iuuenal. Sat. 10. v. 190.

Sem-

Digitized by Google

Semper & infirmi eſt animi exiguiq; voluptas
Vltio: continuò ſic collige, quod vindicta
Nemo magis gaudet, quam fœmina.

Omnino ſpiro] Flor. *o. ſpirem.*

Quod ipſa vidimus, quæ vidiſſe pœnituit] Ouid. lib. 2. Metam.

Sed videt ingratos, intabeſcitq; videndo
Succeſſus hominum.

v. 35. *Proinde*] vulgati, *perinde.*

v. 31. *Planè ſobrios*] Grut. *p. ſobriæ.*

v. 37. *Prorſus*] Flor. *prorſum.*

v. 38: *Deſerentes*] Sic rectè Coluius. Flor. *deterrẽtes.* Rom. & Ald. *deterentes.* ſuprà: *iugum ſororium conſponſæ factionis ne parentibus quidem viſis ſcopulum petunt.*

pag. 164. v. 11. *Familiam propagauimus*] Rom. *f. propagabimus.*

verſ. 12. *Infantilis vterus*] vulgo, *infantulus u.* malè.

v. 22. *Dies vltimus*] Flor. *d. vltima.*

v. 24. *Aciem direxit*] lib. 3. *dirigitur præliaris acies.*

v. 29. *Interneciuum*] alii *internecinum.* Rom. *internociuum.*

v. 31. *Cum more Syrenum*] Bert. *c. in more S.* Flor. *c. in morem S.* rectè.

v. 33. *Sermonem incertans*] Aldus, *ſ. inſertans*, malè.

v. 38. *Conſpectum ſororum*] Bert. *complexum ſ.*

v. 41. *Sic in hoc face paruulo*] Flor. & Rom. *ſ. i. h. ſaltem.*

pag. 165. v. 2. *Charaq;*] vulgò, *dicataq;.*

v. 5. *Amplexibus mollibus*] Pal. *a. mellitis.*

v.13.*Incontata*] Palat.*incontanter*,rectè.

v.14.*Conſerto veſtigio*] Vulgo, *confecto*. Vulcan. *conſerto*,malè.lib.8.*conferto gradu ſe penetrant*.

v.16.*Lato vultu tegentes*] Stewechius. *l.u.tectantes*,ridiculoſiſſimè.

v.17.*Paruula*] Grut.*pupula*.

v.18.*Geris in iſta perula*] Ita omnes Mſſti & editi, quod Lipſius perperam innouat in *arcula*. Vide Notas ad Arnobium lib.3.fol.70.

v.26. *Tibias agere*] αὐλεῖν. Scaliger ad Manilium emendat p.428. *tibias iugere*. benè. Nam reſpicit ad miluinas tibias,de quibus Solinus cap.11.pag.80.& Feſtus in *Iugere*.

v.29.*Fœminarum*] Bert.*ſtrigarum* rectè.

v.30.*Sermones conferentes*]Bert.*ſ. conſerentes*.

v.32.*Natalium ſecta cuia prouenerit*] Flor.*n.ſectacula proueniret*.Pal.*noctalium ſ.p.* Rom.& Venet.*noctalium ſ.c.p.* Coluius, *natalium notacula p.* Gruterus, *n.ſignaculo proueniret*. Wower. *& vnde natalium ſ.c.proueniret*. Latet hulcus, quod peritioribus medicis delego.

v.39. *Sic ſecum altercantes*] Rom.*ſ.ſ.altricantes*. malè.

v.40.*Monſtruoſo*] al.*monſtroſo*.

pag.166.v.8. *Mater audierit*]Ineptè Emendatores hanc interpolarunt lectionem in *mater erit*. Vide Indicem.

v.13. *Soliti venti*]Pal.*ſolito u.*rectè.

v.12.*Vigiliis percita*]Flor.Ro.& Aldus,*v.perdita*.

v.19. *Multinodis voluminibus*] Vide Gruteri Suſpic.lib.4.c.7.

Immanem colubrum] Ald.& Rom.*i.colubram*. Vide Nonium cap.3.vbi exempla generis maſculini&

ni&

ni & fœminini adfert Iſidorus Orig.12.c.4. in neutro genere poſuit.

v.22.*Trucis beſtiæ*] Flor.*Pertrucis beſtiæ.*

v.20.*Sanguinantem*]Bert.*ſaginantem.*

v.24.*Videre cum*] Flor.*viderunt eum.*

v.26.*Saginar*] Flor.*ſaginaturum.*

v.28.*Ad hoc*] alii, *at hæc.*

v.34.*Noſtrum officium fecerimus*] τὸ *officium* dele ex Aldo & Florentino.

v.35.*Animi tenella*] ſupra: *Si id tolerare pro genuina ſimplicitate, proque animi tui teneritudine non potes.*

v.39.*Et ex ſangui*] Non eſt in Palat.

v.40.*Semianimi voce*]Flor.*ſemihianti voce.*

pag 167.verſ.6.*Merito conſentio*]Sic rectè Flor. Vulcanius, *maritum c.*peſſimè.

v.16. *Viam qua ſola deducit iter ad ſalutem*] τὸ *iter* Palatino deeſt, Berti.legit *v q.ſ.perducit.* Vide Gruteri Suſpic.lib.8.c.4.& Indicem noſtrum.

v.18.*Adpulſum*] Flor.*adpulſu,* rectè.

v.21. *Claudentis aululæ tegmine*]Sic Flor.& Rom. Palat.*c.tabulæ t* Beroald.& Aldus.*auleæ t.* Wower. *c.au:æ t.*Fulgentius: *Nouaculam ſub puluinar abſcōdit, lucernamq́; modio contegit.*

v.25.*Penſilem gradum minuens*] Lib.4.*lenem g. & obnixum tolerans.*

v.30.*Abſcide*]Flor.& Aldus,*abſcinde.*

v.32. *Ocius tecum rebus relatis*] Rom.*cunctiſque iſtis ſociis t.r* malè.

v.34.*Deſerentes ipſæ*]Flor.*d.ipſam.*

v 39.*Æſtu pelagi ſimiliter*] Bert.*æ.p.ſimile.*

verſ.41. *Facinoroſas manus*] Palat.*facinori m.* rectè.

v.40.*Statuto conſilio*] Lib. 7.*ſtatuto conſilio latronum.*

pag.168.v.4.*Noctem trahente*] Flor.*nocte trahentem.* malè.

v.14.*Increbuit*]Bert.*increbruit.*

Nouaculam pœnitebat] Rom. *nouacula p.*ineptè.

v.17. *Abſcondere*] Bert.addit,*a.timore*, fortè, *abſ.temerè.*

v.16.*Deſedit in imos poplites*] Sic Palat.& Lipſius, Alii,*diſcedit in i.p.*Coluius : *decidit i.i.p.*

v.19.*Temeraria*] Palat.& Flor.*temerariis.*

Laſſa ac luce defecta] Flor.& Rom. *l.ſaluteq; d.* Coluius, l. *caſſa ſalute d.* In Palat. vox *luce* non cōparet.

v.25.*Et ipſum lumen*] Flor.*& iam ip.l.*

v.26.*Micanti flore*] Flor.*micantes f.*

v.27.*Extima*] Bert.*extrema.*

v.37.*Ignara*] alii, *ingrata.*

v.38. *In eum efflictim inhians patulis ac petulantibus ſauiis*] Ita Flor.vulgò, *i.e.afflictim i. petulis a.p.* Bert.*i.e.a.i.p.ac peculantibus.*

pag.169.verſ.2. *Lucerna euomuit de ſumma luminis*] Fulgentius: *Cum altum ſoporem maritus extenderet, illa ferro armata, lucernamque modii cuſtodia eruta cupidine cognito,dum immodeſto amoris torretur affectu,ſcintillantis olei deſputamento maritum ſuccendit.*

v.9. *Auolauit*] Bert.*euolauit.*

verſ. 10. *Euectionis appendix*] Bert. *e. appendio.*

v.12.*Extrema conſequia*]Gruter.*ex.cōſequa*, quod placet.

v.18.

v.18. *Sed hoc feci leniter*] Vide Gruterum lib.8.ſuſpicionum c.9.

v.24. *Aſtutum*] Bert.& Palat. *ad nutum.*

v.27. *Quantum viſu poterat*] Hæc non ſunt in Palat.

Proſpiciens] Bert. *ſuſpiciens.*

v.29. *Vbi remigio plumæ raptum maritum*] Sic Flor. Gruterus. *u. remiges p.r.m.* vulgo, *u.p. captum m.* male. Virgilius lib.1. Æneid.

—— volat ille per aëra magnum
Remigia alarum.

& lib.6.

——tibi Phœbe ſacrauit
Remigia alarum.

Lucretius lib.6. ℣.744.

Remigij oblitæ pennarum vela remittunt.

Noſter lib.6. de aquilæ volatu, *remigium dextra læuaq; porrigens.* De Deo Socratis: *aëra proximum terræ volitando tranſuerberant. Cæterum cum illis feſſa ſunt remigia pennarum, terra ſeu portus eſt.*

v.35. *Hic humo Cannam Deam*] Flor. *hæc homo canam D.* ineptè.

v.37. *Hirtuoſus*] Flor. *hircuoſus*, Palat. *hircoſus.*

Tondentes] Lucret. lib.2. ℣.317.

Nam ſæpè in colli tondentes pabula læta
Lanigeræ reptant pecudes.

verſ. 40. *Senectutis prolixæ beneficio*] Ouid. Metamorph.6.

—ſeris venit vſus ab annis.

Pag.170.v.3. *Suſpiratu*] alii, *ſuſpiritu*, Flor. *ſpiritu.*

v.6. *Accerſito*] Bert. *arceſſito.*

v.10. *Numine*] Bert. *nomine.*

v.11. *Sed antequam*] Flor. *ſ.aliquam.*

v.12. *Laboranti veſtigio*] Sic Flo. & Ro. quod m lè mutauit Coluius *in labanti*. Vide Grut. Suſpic. l 8. c.12. Et Indicem.

v.16. *Alternis amplexibus*] Flor. *alterna a. mutuis*

v.17. *Infit*] Pal. & Flor *incipit.*

v.21. *Vtiq; placuerat*] Ro. *vt æquo p.* alii, *vt vtraq*

v.27. *Recuſſus ſomno*] lib 4. *repente ſomno recuſſ*

v.29. *Tibiq; res tuas habeto*] Formula ſolemnis uortii. Matthæus Monachus in Quæſtionib. mat monialibus f.507. εἰ γὰρ καὶ πάλαι τοῖς ἀνθρώποις ἐξῆν καὶ ἐ παλαιῶν νόμων, καὶ ἐξ ἔθους μακροῦ ἀναιτίως λύειν τὰ συνοικέσ ὥστε λέγειν τὸν ἄνδρα τῷ ὁμοζύγῳ. ΓΥΝΑΙ ΠΡΑΤΤΕ ΤΑ ΣΑ ταύτην ἐκείνῳ. ΑΝΕΡ ΠΡΑΤΤΕ ΤΑ ΣΑ. καθὰ δὴ καὶ τοῖς τ ἑβραίων ἀνδράσι πάλαι νενομοθέτητο βιβλίον πέμπειν ἀποστα τῇ γυναικί· ἀλλ᾽ ἐς τὸ νῦν εἶναι τοῦτο παρὰ χριστιανοῖς ἀνήρηται. V de Zonaram in Can. Concil. Trull. 87. & Briſſon um de formulis lib. 8 pag. 723.

v.30. *Quo tu cenſeris*] τὸ *tu* non eſt in Bertino.

v.31. *Confeſtim arrha atq; his nuptiis coniugabo*] *c. arreptam h. n. c.* Pal. *c. arreaticiis n. c.* Merçerus ad Annal. Taciti, *Conferreatis nuptiis c.*

v.34. *Præconcinnato mendacio*] Flor. & Pal. *reco cinnato m.* Benè.

v.36. *Feſtinauit ad ſcopulum*] Bert. *feſtinante ad ſc conſimile.* malè.

P.171. v.5. *Nec ſecius & ipſa fallacia*] Rom. *n. ſeciu i. f.*

v.12. *Venerem lauantem, natantemq;*] Palat. *vene lauanti natantiſque.* malè.

v.14. *Graui vulnere*] Diſtinguo cum Flor. *g. vu neris dolore.*

v.15. *Conuiciis variis*] alii, *c. validis.*

v.18. *Voluptas vlla*] vulgo, *u. illa*, male.

v.20. *Nuptiæ coniugales*] Vide Dionem Orat. 7. de Venat. f. 107.

v.21. *Enormis eluuies*] Flor. & Rom. *e gluuies*, vera lectio, *e. illuuies*.

Squallentium fœderum] vulgo, *ſ. viſcerum*. male. Vide Indicem.

v.23. *Lacerans exiſtimationem*] libr. 10. *Cum ſidem coram lacerari videret.*

Ganniebat] Bert. *gemebat*, inepte.

v.25. *Agedum*] vulgo, *age tu.*

v.28. *De Horarum numero*] Sic ſcribo cum Pal. & Fl. In Vulgatis eſt, *d. Dearum n.* Lib. de Mundo. *Quam pulchra & facundæ horæ.* Ruffinus libr. 7. Antholog. Epigr. 151.

κάλλος ἔχεις Κύπριδος, πειθοῦς στόμα, σῶμα καὶ ἀκμὴν
εἰαρινῶν ὡρῶν, φθέγμα δὲ Καλλιόπης.

v.32. *Incrementum*] Bert. *ni & aurum illud incrementum*. alii, *retrimentum*. Lego, *ni & aureum i. i.* Vide Indicem.

v.35. *Quiritans*] Sic Manuſcrip. Vulgo, *quæritans.*

v.38. *Natalibus*] Bert. *vocalibus.*

v.41. *Cruciares*] Wower. *pollueres.*

Pag. 72. v. 2. *Præſumis nugo*] Pal. *peſſimus n.*

v. 10. *Inſtructus es*] Pal. & Rom. *inductus e.* Bert. *præpueritia inductus es.* Flor. *prima tua pueritia inſtructus es.*

v. 13. *Quaſi viduam vtique contemnis.* Terent. Heaut. Act. 5. Scen. 1.

Qui ſibi me pro deridiculo ac delectamento putat,
Non, ita me dii ament, auderet hæc facere viduæ
Quæ in me fecit. *(mulieri,*

Petroni⁹: *Ne mercedē cellæ daretis, fugere nocte in pu-*

blicum voluiſtis; ſed non impune. Iam enim faxo ſciatis, non vidua hanc inſulam eſſe, ſed M. Manitij.

v.16. *Conſueuiſti ſed*] Flor. *conſueſti. ſed iam.*

Luſus huius] Pal. *Luxus h.*

v.18. *Irriſui habita*] Aldus *in riſu h.*

v.21. *Aut Ruſtice ſqualentis*] Bert. *an r. ſ.*

v.23. *Solatium unde unde*] Sic Flor. & Pal. vulgo, *ſ. tantum.*

v.25. *Pharetram explicet*] Fuluius, *p. expilet.* rectè.

Arcum enodet] vulgò, *denodet.*

v.29. *Deraſerim*] F. *deraſerit.*

v.35. *Violentiam perpetrare*] Flor. *violentiam perpetratura.*

v.38. *Fabula*] Rom. *Tabula.* Florent. *Famula*, Benè.

Et non dicendi filij mei facta] In rebus ſcæuis δυσφημίας vitandæ cauſa plerumq; omittebant veteres nomen perſonæ. Sic inter conuitiorum exempla hoc etiam ab Ulpiano relatum eſt: *Filius non nominandus*, li. 3. Digeſt. *de liberis & Poſthumis.* Vide Helladium in Biblioth. Photii fol. 875.

v.39. *Tunc illa gnara*] Rom. *t. i. ignara.*

v.58. *Facta*] vulgò, *factum.*

Pagin. 173. verſ. 3. *Iuuenem eſſe*] *dele τὸ iuuenem* ex Flor.

v.7. *Tuas artes in filio reprehendis*] Cic. Orat. 5. in Verrem: *Omnia quæ vindicaris in altero, tibi ipſi vehementer fugienda ſunt. Etenim non modo accuſator, ſed ne obiurgator quidem ferendus is eſt, qui quod in alio vitium reprehendit, in eo ipſe reprehenditur.* Ambroſius Epiſt 67. *Se magis ipſe condemnat, qui in alio damnat, quod ipſe committit.* Bernhardus ad Guilhel. Abbatem

Digitized by Google

batem fol. 991. *Humanitatis eſt, in quo ſibi quisq; indulget, aliis non vehementer iraſci.*

Pag. 172. v. 41. *Animo peruicaci*] alii, *animo pertinaci.*

Pag. 173. v. 10. *Amores amare*] Bert. *a. amore.* malè.

verſ. 12. *Gratioſo Cupidini*] Aldus, *Glorioſo Cupidini.*

EMENDATIONES AD LIBRVM VI. METAMORPHOSEON.

v. 24. *Veſtigationibus*] alii, *inueſtigationibus.*

v. 25. *Vxoris blanditiis*] Lego, *vxoriis b.*

v. 30. *Proximam*] Fortè, *proximans.*

v. 31. *Flexiles in corona*] Pal. *fluxibiles i. c.* Vulcanius *flexibiles i. c.*

v. 32. *Operæ meſſoriæ mundus*] Sic Fuluii liber. Pal. & Flor. quemadmodum etiam Guilhelmius diuinarat veriſimil. lib. 3 c. 13. in Rom. Aldo & Venet. eſt, *modus*, in aliis, *munus*, malè.

P. 174. v. 2. *Vltione flagitat*] Bert. *u. fatigat.*

v. 4. *Vberi fletu rigans*] Ouid. lib. 11. Metam.

—ter fletibus ora rigauit.

Valer. Flaccus libr. 4. *genas lachrymis rigat.* Seneca Troade v. 409. *Effuſo genas fletu rigatis.*

verſ. 5. *Humumq; verrens crinibus*] Hoc faciebant in magnis calamitatibus, vt dixi ad Arnobium.

v. 8. *Per tacita ſecreta ciſtarum*] vulgò, *p. ſacra ſ.* In ciſtis occultabantur Orgia Bacchi. Catullus:

Pars obſcura canis celebrabant orgia ciſtis,
Orgia, quæ fruſtra cupiunt audire profani.

Turnebus aduerſar. lib. 16. c. 14. Lilius Gyraldus. hi-
ſtoriæ Deorum Syntagm. 14. pag. 414.

v. 9. *Draconum*] Ouid. 5. Metamorph. v. 642.

v. 12. *Eleuſinis*] alij, *Eleuſis*. Flor. 2. *Eleus in his.*

v. 13. *Ah miſeranda Pſyche*] Roman. *Ain Pſych*
miſeranda.

v. 15. *Ira ſpatio temporis mitigetur*] Aldus inſulſ
Quod Dea tantæ ſæuiens inſpiratio temporis mitig
tur. Sidon. Apollin. lib. 4 Epiſt. 12. *Poſtquam noſtr*
ſenſim temporis interuallo ira defremuit.

v. 22. *Optimi conſule*] Flor. *optime. c.*

v. 25. *Conſtructum*] Flor. & Bert. *inſtructum.*

v. 27. *Dona ſpecioſa*] Flor. *d. pretioſa.*

v. 29. *Cum gratia facti*] ἐυχαεις.

v. 30. *Manibus aram tepentem amplexa*] Ad a
ras confugere ſolebant ſupplices & noxam prome
riti. Lucianus Ioue Tragœdo pagin. 469. ὦ τιμόκλεις
οὕτω γὰρ ὥσπερ οἱ ἀπόλυνων βιαζόμενοι ἐπὶ τοὺς βωμοὺς ἡμῖν κατα-
πέφευγας. Ambroſius ad Marcellinam Epiſt. 33. *Ne*
altaria tenebo vitam obſecrans; ſed pro altaribus gra
tius immolabor. Vide Codic. Theodoſ. libr. 9. titu
43. *Edictum regium* de his, qui ad Eccleſiam confu
giunt: tom. 1. Concil. Roman. fol. 715.

v. 32. *Siue tu Sami*] Pauſanias lib 7. pag 403.

Quæ querulo partu] Flor. *querula p.* Bert. *partu*
que & alimonia deleta voce *vagitu.*

v. 34. *Siue tu celſæ Carthaginis*] Autor Manuſcri
ptus in Vita Terentii.

Natus in excelſis tectis Carthaginis altæ.

& Virgilius lib. 4.

——*tu nunc Carthaginis altæ*
Fundamenta locas.

Quæ te Virginem vectura leonis cælo commean
te

tem] Petrus Faber Semeſt. lib. 3. cap. 2. Lipſius Epiſt. Quæſt Epiſt. 22.

v. 37. *Inclytis Argiuorum præſides mœnibus*] Pauſanias lib. 2. fol 114. & 115.

Reginam Dearum] Aldus, *Regiam D.* male.

v. 38. *Cunctus oriens*] Bert. *totus o.*

Zygiam] Sic Manuſcripti omnes, idque perperam à Lipſio Elect. lib 2. cap. 21. in *Syriam* mutatum. *Iuno Zygia* latinis eſt *Iuga Iuno*, vt recte aduertit vir diffuſæ lectionis Lilius Gyraldus in opere arduo de Diis gentilium Syntag. 3. fol. 115. Dionyſius Halicarnaſſæus in præceptis nuptialibus f. 35. Ζεὺς γὰρ καὶ Ἥρα, πρῶτοι ζευγνύντες τε καὶ συνδυάζοντες, οὕτω δὴ ὁ μὲν καὶ πατὴρ λαλεῖται πάντων. ἡ δὲ ζυγία ἀπὸ τοῦ ζευγνύναι τὸ θῆλυ τῷ ἄρρενι, καὶ ἀπὸ τούτων τῶν θεῶν καὶ ὁ τῶν λοιπῶν θεῶν χορὸς παρῆλθεν εἰς τὸν βίον τῶν ἐπιφημισθέντων τοῖς γάμοις γαμηλίων τε καὶ γενεθλίων οὕτως ὀνομαζομένων. καὶ ὅτι ὁ γάμος αἴτιος τοῦ τε ὀνομασθῆναι τούτους τοὺς θεοὺς καὶ τιμᾶσθαι. ἄνευ γὰρ τῶν γάμων, οὐδὲ ἂν αἱ τιμαὶ τούτων παρῆλθον εἰς ἀνθρώπους. Hinc recte lib. 2. *Cantum tibiæ Zygiæ* Beroald. *nuptialem* interpretat.

v. 41. *Soles prægnantibus, periclitantibus*] Plutarchus in Queſt. Rom. fol. 282. & Symp. lib. 3. fol 658. λέγεται τὴν σελήνην πρὸς εὐτοκίαν συνεργεῖν, ὅταν ἡ διχόμηνος, ἀνίεσει τῶν ὑγρῶν μαλθακωτέρας παρέχουσα τὰς ὠδῖνας, ὅθεν οἶμαι καὶ τὴν Ἄρτεμιν λοχείαν καὶ εἰλείθυιαν οὐκ οὖσαν ἑτέραν ἢ τὴν σελήνην ὀνομάζεσθαι. Vide Notas noſtras ad Arnob. libr. 3. fol. 71.

Pag. 175. v. 2. *Statim ſeſe Iuno*] τὸ *Statim* non eſt in Bertino, vt et *Pſyche* in ſequenti verſu.

v. 3. *Inquit Pſyche*] Flor. 1. *per fidem nutum meum*.

verſ. 7. *Quæ ſeruos alienos profugos*] L. v. Digeſt. de *Fugitiuis*.

v.13.*Laqueis incluſa*] Lib.8.*longe per ires inhæſimus laqueos.*

Quorſum itaq;] Flor. *quorurſum.*

v.21.*Meditabatur*] Bert. *meditatur.*

v.22.*Inquiſitionis*] vulgò, *inquiſitionibus.*

v.23.*Vulcanus artifex*] Pal.& Flor.r.*aurifex.*

verſ.25.*Lima tenuantis*] Ita olim ariolatus fuit Lipſius, quod in Membran. Flor. legitur. Vulgati, *Luna* præferunt, ineptè.

v.24.*Ante thalami rumendum nuptiale munus*] Signatè. Nam pro virginitate depoſita nouæ nuptæ à nouo marito munera dabantur. Iuuenalis Sat. 6. v. 203.

—nec illud
Quod prima pro nocte datur, cum lance beata
Dacius & ſcripto radiat Germanicus auro.

v.28.*Picta colla torquentes*] Paſſeratius ad Propertium p.622 legit *p.c.torquata.*

v.31.*Cantitant*] vulgò, *canticant.* Coluius, *Cantillant*, malè.

v.27.*Candida columba*] Artemidorus libr. 2.c.20. σημαίνουσι δὲ περιστεραὶ καὶ πλὴν ἐν τοῖς προειρημένοις ἐπαφροδισίαν διὰ τὸ ἀνάκεισθαι τῇ ἀφροδίτῃ. Lact. ad Statii Thebaid. p.130.166.& 446.

v.32.*Pranuntiant*] Sic Bertinus, alii, *pronuntiant.*

v.31.*Paſſeres*] Vide Cælium Rhodig. Antiq. lect. lib.14.c.6.

v.34.*Vel accipitres rapaces*] Flor. aucipitres r. Artemidorus: ἱέραξ δὲ καὶ ἰκτῖνος ἅρπαγας καὶ λῃστὰς σημαίνουσιν. ἱέραξ μὲν φανερῶς καὶ ὁμόσε χωροῦντας· ἰκτῖνος δὲ, λάθρα ἐπιτιθεμένους.

v.37. *Non renuit Iouis cærulum ſupercilium*] Euidens documentum rei conſtitutæ apud Iouem, nutu fir-

tu firmare vel motu concutere ac tremefacere cœlum. Vide Notas ad Arnobium lib.4.fol.87.

v.40. *Arcadi*] alii, *Arcadis*, alii, *Arcas*.

Pag.176.v.9. *Per omnium ora*] lib.1. *Quod ibidem paſſim per ora populi ſermo iactetur*. lib.8. *Quæ per ora populi facilè delapſa*.

v.8. *Domum ſeceſſit*] alii, *d. faceſſit*.

v.14. *Indicinæ nomine*] Sic rectè Flo.1. in altero eſt, *indicij viæq; n.* vulgò, *indicij n.* Vide Indicem.

v.16. *Adpulſu linguæ*] vulgò, *ad linguæ pulſum*. Veteres laſciuientes in oſculãdo linguas, ſolebant tranſmittere, morſiunculis ludentes, ſaliuaſq; alternatim miſcentes. Lib.2. *Iam patentis oris inhalatu cinnameo, & occurſantis linguæ alliſu nectareo, prona Cupidine allubeſcente*, &c. Petronius, ſiue alius quis author in Catalectis veterum Poëtarum, p.204.

Felix ſi qua tuum corrodit fœmina collum,
Felix quæ labris liuida labra facit.
Quæq; puella tuo cum pectore pectora ponit,
Et linguam tenero laſſat in ore ſuam.

Plautus Aſinaria. Scena, *perfidiæ laudes*.

Fac proſerpentem beſtiam me, duplicem vt habeam linguam.

Et in Pſeudolo, Scena, *Si ex te tacente* &c.

Iocus, ludus, ſermo ſuauis, ſuauiatio,
Compreſſiones arctæ amantum corporum,
Teneris labellis molles morſiunculæ.

Vide Achillem Statium pag.59. lib.2.

v.20. *Famulatione*] Pal. *famulitione*.

v.26. *Inter Orci cancros*] Scoppius, *intus Or. c.*

Adhæſiſti] Flor. *habes iſti*, ineptè.

v.30. *Latiſſimum cachinnum*] Pal. Ber. Ro. Ald. & Fl. *lætiſſimum c.* malè. Non enim furenter iratis conuenit lætus cachinnus.

Digitized by Google

v.31. *Et adſcalpens*] Flor *ac ſcalpens*.

v. 35. *Condecet*] In vulcanij editione eſt *concedet*, inepte.

Solicitudo atque triſtities] Bene attribuit Dominæ Veneri has ancillas non bonas. Quia vt ille ait,

Res eſt ſoliciti plena timoris amor.

Boethius libr.3.met. 7.de Conſolat. Philoſoph.

Habet omnis hoc voluptas,
Stimulis agit furenteis,
Apiumque par volantum,
Vbi grata mella fudit,
Fugit, & nimis tenaci
Ferit icta corda morſu.

Pag.177. v. 2. *Nepos Veneris audiet*] Aldus. *n. v. audietur*. male.

v.4. *Patre non conſentiente*] Tertullianus lib 2.ad Vxorem cap. 9. *Nam nec in terris fil. j ſine conſenſu patrum rite & iure nubent.*

v.7. *Inuolat in eam, veſtemque plurifariam*] Flor. *l. in eius veſtem quam p.d.*

v.9. *Frumento & hordeo*] à Palat. vox *frumento* abeſt.

v.11. *Grumulum*] vulgo, *glomulum*.

v.18. *Incondita illi* alii, *incredita*. Scoppius. *increta* tanquam indiſcretæ.

v.26. *Populorum vndæ*] Bert. *p. uiæ, ſummo ſtudio ſingula*.

v.28. *Diſſitisq; generibus*] Palat. *diſtinctisq; g.* male.

v.38. *Diſtinctus*] Palat. *diſtentus*.

v.16. *Opus expeditum approbato*] τὸ *expeditum* non eſt in Palat. Sic Phædrus: *opus approbauit*. Vide Indicem.

v.20.

v.20.*Formicula ruricula*]Phœdrus,fab.lib.4.*ruſticam* vocat. Vide Ariſtotelem hiſtor.animalium lib.1.cap.38.

v.29.*Sed initio noctis*] Bertin.S.*in initio n.*

v.30.*Nuptiali*] Flor.*nuptialis.*

v.34.*Et fruſto*] Flor.*e.furto*,male.

v.41.*Rupique longa*] Ita Bert.recte.alii,*ripiſq; longis.* Statim enim ſequitur: *Præcipitio fluuialis rupis.*

P.178.v.5. *Obſequium quidem illa functura*] Ro. *o.q.i.functatur.*male.

v.10. *Feras aditum*] libr.8.*nulli contra nos aditum tulerunt.*

v.11.*Mutuato calore*] Flor.*mutata calorem.*

Truci rabie ſolent efferri] Lego, *t.r.ſ.efferari.* lib.9.*in ſuam perniciem aduertit efferari.*Plinius,*Fœminæ ſues in tantum efferantur, vt homines lacerent.*

v.12. *Fronte ſaxea*] In Vulcanii editione inepte legitur,*fonte ſ.*

v.16. *Quæ mecum ſimul vnum fluentum bibit*] Anacreon:

ἡ γῆ μέλαινα πίνει, πίνει δένδρε' αὐτὴν,
πίνει θάλασσα δ' αὔρας.

v.19.*Connexum obhæreſcit*] Flor.*connexis adhæreſcit.* Rom. *paſſim ſtirpibus connexis obhæreſcit.*

v.28.*Periclitabor*] Bert *periclitabo.*

v.30. *Fontis atra fuſca vnda*] Hom. Il.1.v.14.ὥστε κρήνη μελάνυδρος.

v.32.*Rauca Cocyti*] Flor.*pauca c.* male.

v.33. *Hauritum*]Non eſt in Palatino.

v.34.*Perferto vrnula*] Rom.*deferto u.*

Pag.179.v.1. *Lacunis educti*] Sic lego cum Florent. & Pal. in vulgatis eſt, *laciniis editi*,in aliis,*lacunis editi.*

v.40.*Statuto conſilio*] Lib.7.*ſtatuto conſilio latronum.*

pag.168.v.4.*Noctem trahente*] Flor.*nocte trahentem.* malè.

v.14.*Increbuit*]Bert.*increbruit.*

Nouaculam pœnitebat] Rom. *nouacula p.* ineptè.

v.17. *Abſcondere*] Bert.addit,*a.timore*, fortè, *abſ.temerè.*

v.16.*Deſedit in imos poplites*] Sic Palat.& Lipſius, Alii,*diſcedit in i.p.* Coluius: *decidit i.i.p.*

v.19.*Temeraria*] Palat.& Flor.*temerariis.*

Laſſa ac luce defecta] Flor.& Rom.*l.ſaluteq́ d.* Coluius, l. *caſſa ſalute d.* In Palat. vox *luce* non cõparet.

v.25.*Et ipſum lumen*] Flor.*& iam ip.l.*

v.26.*Micanti flore*] Flor.*micantes f.*

v.27.*Extima*] Bert.*extrema.*

v.37.*Ignara*] alii, *ingrata.*

v.38. *In eum efflictim inhians patulis ac petulantibus ſauiis*] Ita Flor.vulgò, *i.e.afflictim i. petulis a.p.* Bert.*i.e.a.i.p.ac peculantibus.*

pag.169.verſ.2. *Lucerna euomuit de ſumma luminis*] Fulgentius: *Cum altum ſoporem maritus extenderet, illa ferro armata, lucernamque modii cuſtodia eruta cupidine cognito,dum immodeſto amoris torretur affectu,ſcintillantis olei deſputamento maritum ſuccendit.*

v.9. *Auolauit*] Bert.*euolauit.*

verſ. 10. *Euectionis appendix*] Bert. *e. appendio.*

v.12.*Extrema conſequia*]Gruter.*ex.cõſequa*, quod placet.

v.18.

Digitized by Google

v.18. *Sed hoc feci leniter*] Vide Gruterum lib.8.ſuſpicionum c.9.

v.24. *Actutum*] Bert.& Palat. *ad nutum.*

v.27. *Quantum viſu poterat*] Hæc non ſunt in Palat.

Proſpiciens] Bert. *ſuſpiciens.*

v.29. *Vbi remigio plumæ raptum maritum*] Sic Flor. Gruterus. *u. remiges p.r.m.* vulgo, *u p. captum m.* male. Virgilius lib.1. Æneid.

—— volat ille per aëra magnum
Remigia alarum.

& lib.6.

——tibi Phœbe ſacrauit
Remigia alarum.

Lucretius lib.6. ℣.744.

Remigij oblita pennarum vela remittunt.

Noſter lib.6. de aquilæ volatu, *remigium dextra læuaq; porrigens.* De Deo Socratis: *aëra proximum terræ volitando tranſuerberant. Cæterum cum illis feſſa ſunt remigia pennarum, terra ſeu portus eſt.*

v.35. *Hic humo Cannam Deam*] Flor. *hæc homo canam D.* ineptè.

v.37. *Hirtuoſus*] Flor. *hircuoſus.* Palat. *hircoſus.*

Tondentes] Lucret. lib.2. ℣.317.

Nam ſæpè in colli tondentes pabula læta
Lanigeræ reptant pecudes.

verſ.40. *Senectutis prolixæ beneficio*] Ouid. Metamorph.6.

—ſeris venit vſus ab annis.

Pag.170.v.3. *Suſpiratu*] alii, *ſuſpiritu*, Flor. *ſpiritu.*

v.6. *Accerſito*] Bert. *arceſſito.*

v.10. *Numine*] Bert. *nomine.*

v.11. *Sed antequam*] Flor *ſ.aliquam.*

v.12. *Laboranti veſtigio*] Sic Flo.& Ro. quod malè mutauit Coluiius *in labanti*. Vide Grut.Suſpic.lib. 8.c.12. Et Indicem.

v.16. *Alternis amplexibus*] Flor. *alterna a.mutuis.*

v.17. *Inſit*] Pal.& Flor *incipit.*

v.21. *Vtiq; placuerat*] Ro. *vt æquo p.* alii, *vt vtraq; p.*

v.27. *Recuſſus ſomno*] lib 4. *repente ſomno recuſſa.*

v.29. *Tibiq; res tuas habeto*] Formula ſolemnis diuortii. Matthæus Monachus in Quæſtionib. matrimonialibus f.507. εἰ γὰρ καὶ πάλαι τοῖς ἀνθρώποις ἐξῆν καὶ ἐκ τῶν παλαιῶν νόμων, καὶ ἐξ ἔθους μακροῦ ἀναιτίως λύειν τὰ συνοικέσια, ὥστε λέγειν τὸν ἄνδρα τῇ ὁμοζύγῳ. ΓΥΝΑΙ ΠΡΑΤΤΕ ΤΑ ΣΑ. καὶ ταύτην ἐκείνῳ. ΑΝΕΡ ΠΡΑΤΤΕ ΤΑ ΣΑ. καθὰ δὴ καὶ τοῖς τῶν ἑβραίων ἀνδράσι πάλαι νενομοθέτητο βιβλίον πέμπειν ἀποστασίου τῇ γυναικί· ἀλλ' ἐπὶ τὸ νῦν εἶναι τοῦτο παρὰ χριστιανοῖς ἀνῄρηται. Vide Zonaram in Can. Concil. Trull. 87. & Briſſonium de formulis lib.8. pag.723.

v.30. *Quo tu cenſeris*] τὸ *tu* non eſt in Bertino.

v.31. *Confeſtim arrha atq; his nuptiis coniugabo*] Fl. *c.arreptam h.n.c.* Pal. *c.arreaticiis n.c.* Merçerus ad 4. Annal. Taciti, *Conſerreatis nuptiis c.*

v.34. *Præconcinnato mendacio*] Flor. & Pal. *reconcinnato m.* Benè.

v.36. *Feſtinauit ad ſcopulum*] Bert. *feſtinante ad ſe in conſimile.* malè.

P.171.v.5. *Nec ſecus & ipſa fallacia*] Rom. *n.ſecius e. i.f.*

v.12. *Venerem lauantem, natantemq;*] Palat. *veneri lanianti natantiſque.* malè.

v.14. *Graui vulnere*] Diſtinguo cum Flor. *g. vulneris dolore.*

v.15. *Conuiciis variis*] alii, *c.validis.*

v.18.

v.18. *Voluptas vlla*] vulgo, *u. illa*, male.

v.20. *Nuptiæ coniugales*] Vide Dionem Orat. 7. de Venat. f. 107.

v.21. *Enormis eluuies*] Flor. & Rom. *e gluuies*, vera lectio, *e. illuuies*.

Squallentium fœderum] vulgo, *ſ. viſcerum*. male. Vide Indicem.

v.23. *Lacerans exiſtimationem*] libr. 10. *Cum fidem coram lacerari videret.*

Ganniebat] Bert. *gemebat*, inepte.

v.25. *Agedum*] vulgo, *age tu.*

v.28. *De Horarum numero*] Sic ſcribo cum Pal. & Fl. In Vulgatis eſt, *d. Dearum n.* Lib. de Mundo. *Quam pulchra & facundæ horæ.* Ruffinus libr. 7. Antholog. Epigr. 151.

κάλλος ἔχεις Κύπριδος, πειθοῦς στόμα, σῶμα καὶ ἀκμὴν
εἰαρινῶν ὡρῶν, φθέγμα δὲ Καλλιόπης.

v.32. *Incrementum*] Bert. *ni & aurum illud incrementum.* alii, *retrimentum*. Lego, *ni & aurcum i. i.* Vide Indicem.

v.35. *Quiritans*] Sic Manuſcrip. Vulgo, *queritans.*

v.38. *Natalibus*] Bert. *vocalibus.*

v.41. *Cruciares*] Wower. *pollueres.*

Pag. 172. v. 2. *Præſumis nugo*] Pal. *peſſimus n.*

v. 10. *Inſtructus es*] Pal. & Rom. *inductus e.* Bert. *a pueritia inductus es.* Flor. *prima tua pueritia inſtructus es.*

v. 13. *Quaſi viduam vtique contemnis.* Terent. Heaut. Act. 5. Scen. 1.

Qui ſibi me pro deridiculo ac delectamento putat,
Non, ita me dii ament, auderet hæc facere viduæ
Quæ in me fecit. (*mulieri,*

Petroni⁹: *Ne mercedē cellæ daretis, fugere nocte in pu-*

blicum voluiſtis,ſed non impune. Iam enim faxo ſciatis, non vidua hanc inſulam eſſe,ſed M. Manitij.

v.16.*Conſueuiſti ſed*] Flor.*conſueſti.ſed iam.*

Luſus huius] Pal.*Luxus h.*

v.18.*Irriſui habita*] Aldus *in riſu h.*

v.21.*Aut Ruſtice ſqualentis*] Bert. *an r.ſ.*

v.23.*Solatium vnde vnde*] Sic Flor. & Pal. vulgo, *ſ.tantum.*

v.25.*Pharetram explicet*] Fuluius, *p. expilet.* recte.

Arcum enodet] vulgò,*denodet.*

v.29.*Deraſerim*] F.*deraſerit.*

v.35.*Violentiam perpetrare*]Flor.*violentiam perpetratura.*

v.38.*Fabula*] Rom. *Tabula.* Flòrent. *Famula*,Bene.

Et non dicendi filij mei facta] In rebus ſcæuis δυσφημίας vitandæ cauſa plerumq; omittebant veteres nomen perſonæ. Sic inter conuitiorum exempla hoc etiam ab Ulpiano relatum eſt : *Filius non nominandus*,li.3.Digeſt.*de liberis & Poſthumis.* Vide Helladium in Biblioth.Photii fol.875.

v.39.*Tunc illa gnara*] Rom.*t.i.ignara.*

v.58.*Facta*] vulgò,*factum.*

Pagin.173. verſ.3. *Iuuenem eſſe*] *dele τὸ iuuenem* ex Flor.

v.7. *Tuas artes in filio reprehendis*] Cic. Orat.5. in Verrem: *Omnia quæ vindicaris in altero,tibi ipſi vehementer fugienda ſunt. Etenim non modo accuſator,ſed ne obiurgator quidem ferendus is eſt, qui quod in alio vitium reprehendit,in eo ipſe reprehenditur.* Ambroſius Epiſt 67.*Se magis ipſe condemnat,qui in alio damnat,quod ipſe committit.* Bernhardus ad Guilhel.Abbatem

batem fol. 991. *Humanitatis eſt, in quo ſibi quiſq; indulget, aliis non vehementer iraſci.*

Pag.172.v.41. *Animo peruicaci*] alii, *animo pertinaci.*

Pag. 173. v.10. *Amores amare*] Bert. *a. amore.* malè.

verſ.12. *Gratioſo Cupidini*] Aldus, *Glorioſo Cupidini.*

EMENDATIONES AD LIBRVM VI. METAMORPHOSEON.

v.24. *Veſtigationibus*] alii, *inueſtigationibus.*

v.25. *Vxoris blanditiis*] Lego, *vxoriis b.*

v.30. *Proximam*] Fortè, *proximans.*

v.31. *Flexiles in corona*] Pal. *fluxibiles i.c.* Vulcanius *flexibiles i.c.*

v.32. *Operæ meſſoriæ mundus*] Sic Fuluii liber. Pal. & Flor. quemadmodum etiam Guilhelmius diuinat veriſimil. lib.3 c.13. in Rom. Aldo & Venet. eſt, *modus*, in aliis, *munus*, malè.

P.174. v.2. *Vltione flagitat*] Bert. *u. fatigat.*

v.4. *Vberi fletu rigans*] Ouid. lib.11. Metam.

—*ter fletibus ora rigauit.*

Valer. Flaccus libr. 4. *genas lachrymis rigat.* Seneca Troade v.409. *Effuſo genas fletu rigatis.*

verſ.5. *Humumq; verrens crinibus*] Hoc faciebant in magnis calamitatibus, vt dixi ad Arnobium.

v.8. *Per tacita ſecreta ciſtarum*] vulgò, *p. ſacra ſ.* In ciſtis occultabantur Orgia Bacchi. Catullus:

Pars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis,
Orgia, quæ fruſtra cupiunt audire profani.

tem] Petrus Faber Semeſt. lib. 3. cap. 2. Lipſius Epiſt. Quæſt Epiſt. 22.

v. 37. *Inclytis Argiuorum præſides mœnibus*] Pauſanias lib. 2. fol 114. & 115.

Reginam Dearum] Aldus, *Regiam D.* male.

v. 38. *Cunctus oriens*] Bert. *totus o.*

Zygiam] Sic Manuſcripti omnes, idque perperam à Lipſio Elect. lib 2. cap. 21. in *Syriam* mutatum. *Iuno Zygia* latinis eſt *Iuga Iuno*, vt recte aduertit vir diffuſæ lectionis Lilius Gyraldus in opere arduo de Diis gentilium Syntag. 3. fol. 115. Dionyſius Halicarnaſſæus in præceptis nuptialibus f. 35. Ζεὺς γὰρ καὶ Ἥρα, πρῶτοι ζευγνύντες τε καὶ συνδυάζοντες, οὕτω δι ὁ μὲν καὶ πατὴρ καλεῖται πάντων. ἡ δὲ ζυγία ἀπὸ τοῦ ξευγνύναι τὸ θῆλυ τῷ ἄρρενι, καὶ ἀπὸ τούτων τῶν θεῶν καὶ ὁ τῶν λοιπῶν θεῶν χορὸς παρῆλθεν εἰς τὸν βίον τῶν ἐπιφημισθέντων τοῖς γάμοις γαμηλίων τε καὶ γενεθλίων οὕτως ὀνομαζομένων. καὶ ὅτι ὁ γάμος αἴτιος τοῦ τε ὀνομασθῆναι τούτους τοὺς θεοὺς καὶ τιμᾶσθαι. ἄνευ γὰρ τῶν γάμων, οὐδὲ ἂν αἱ τιμαὶ τούτων παρῆλθον εἰς ἀνθρώπους. Hinc recte lib. 2. *Cantum tibiæ Zygiæ* Beroald. *nuptialem* interpretat.

v. 41. *Soles prægnantibus, periclitantibus*] Plutarchus in Queſt. Rom. fol. 282. & Symp. lib. 3. fol 658. λέγεται δὲ τὴν σελήνην πρὸς εὐτοκίαν συνεργεῖν, ὅταν ᾖ διχόμηνος, ἀνίεσα τῶν ὑγρῶν μαλθακωτέρας παρέχουσα τὰς ὠδῖνας, ὅθεν οἶμαι καὶ τὴν Ἄρτεμιν λοχείαν καὶ εἰλείθυιαν οὐκ οὖσαν ἑτέραν ἢ τὴν σελήνην ὀνομάζεσθαι. Vide Notas noſtras ad Arnob. libr. 3. fol. 71.

Pag. 175. v. 2. *Statim ſeſe Iuno*] τὸ *ſtatim* non eſt in Bertino, vt et *Pſyche* in ſequenti verſu.

v. 3. *Inquit Pſyche*] Flor. 1. *per fidem natum meum.*

verſ. 7. *Quæ ſeruos alienos profugos*] L. v. Digeſt. de *Fugitiuis.*

v.13.*Laqueis incluſa*] Lib.8.*longe peiores inhaſimus laqueos.*

Quorſum itaq;] Flor. *quo rurſum i.*

v.21.*Meditabatur*] Bert. *meditatur.*

v.22.*Inquiſitionis*] vulgò, *inquiſitionibus.*

v.23.*Vulcanus artifex*] Pal. & Flor. *v. aurifex.*

verſ.25.*Limæ tenuantis*] Ita olim ariolatus fuit Lipſius, quod in Membran. Flor. legitur. Vulgati, *Lunæ* præferunt, ineptè.

v.24.*Ante thalami rumendum nuptiale munus*] Signatè. Nam pro virginitate depoſita nouæ nuptæ à nouo marito munera dabantur. Iuuenalis Sat. 6. v. 203.

—nec illud
Quod prima pro nocte datur, cum lance beata
Dacius & ſcripto radiat Germanicus auro.

v.28.*Picta colla torquentes*] Paſſeratius ad Propertium p.622. legit *p. c. torquata.*

v.31.*Cantitant*] vulgò, *canticant.* Coluius, *Cantillant*, malè.

v.27.*Candidæ columbæ*] Artemidorus libr. 2.c.20. *σημαίνουσι δὲ περιστεραὶ καὶ πλὴν ἐν τοῖς πραγματευομένοις ἐπαφροδισίαν διὰ τὸ ἀνάκεισθαι τῇ ἀφροδίτῃ.* Lact. ad Statii Thebaid. p.130.166.& 446.

v.32.*Prænuntiant*] Sic Bertinus, alii, *pronuntiant.*

v.31.*Paſſeres*] Vide Cælium Rhodig. Antiq. lect. lib.14.c.6.

v.34.*Vel accipitres rapaces*] Flor. aucipitres r. Artemidorus: *ἱέραξ δὲ καὶ ἰκτῖνος ἅρπαγας καὶ λῃστὰς σημαίνουσιν. ἱέραξ μὲν φανερὼς καὶ ὁμόσε χωροῦντας· ἰκτῖνος δὲ, λάθρα ἐπιτιθεμένους.*

v.37. *Non renuit Iouis cærulum ſupercilium*] Euidens documentum rei conſtitutæ apud Iouem, nutu fir-

tu firmare vel motu concutere ac tremefacere cœlum. Vide Notas ad Arnobium lib.4.fol.87.

v.40. *Arcadi*] alii, *Arcadis*, alii, *Arcas*.

Pag.176.v.9. *Per omnium ora*] lib.1. *Quod ibidem paſſim per ora populi ſermo iactetur*. lib.8. *Quæ per ora populi facilè delapſa*.

v.8. *Domum ſeceſſit*] alii, *d. faceſſit*.

v.14. *Indicinæ nomine*] Sic rectè Flo.1. in altero eſt, *indicij viæq; n.* vulgò, *indicij n.* Vide Indicem.

v.16. *Adpulſu linguæ*] vulgò, *ad linguæ pulſum*. Veteres laſciuientes in oſculãdo linguas, ſolebant tranſmittere, morſiunculis ludentes, ſaliuaſq; alternatim miſcentes. Lib.2. *Jam patentis oris inhalatu cinnameo, & occurſantis linguæ alliſu nectareo, prona Cupidine allubeſcente*, &c. Petronius, ſiue alius quis author in Catalectis veterum Poëtarum, p.204.

Felix ſi qua tuum corrodit fœmina collum,
Felix quæ labris liuida labra facit.
Quæq; puella tuo cum pectore pectora ponit,
Et linguam tenero laſſat in ore ſuam.

Plautus Aſinaria. Scena, *perfidiæ laudes*.

Fac proſerpentem beſtiam me, duplicem vt habeam linguam.

Et in Pſeudolo, Scena, *Si ex te tacente* &c.

Jocus, ludus, ſermo ſuauis, ſuauiatio,
Compreſſiones arctæ amantum corporum,
Teneris labellis molles morſiunculæ.

Vide Achillem Statium pag.59 lib.2.

v.20. *Famulatione*] Pal. *famulitione*.

v.26. *Inter Orci cancros*] Scoppius, *intus Or. c.*

Adhæſiſti] Flor. *habes iſti*, ineptè.

v.30. *Latiſſimum cachinnum*] Pal.Ber.Ro.Ald.& Fl. *lætiſſimum c.* malè. Non enim furenter iratis conuenit lætus cachinnus.

v.31. *Et adſcalpens*] Flor *ac ſcalpens.*

v. 35. *Condecet*] In vulcanij editione eſt *concedet*, inepte.

Solicitudo atque triſtities] Bene attribuit Dominæ Veneri has ancillas non bonas. Quia vt ille ait,

Res eſt ſoliciti plena timoris amor.

Boethius libr.3.met. 7.de Conſolat. Philoſoph.

Habet omnis hoc voluptas,
Stimulis agit furenteis,
Apiumque par volantum,
Vbi grata mella fudit,
Fugit, & nimis tenaci
Ferit icta corda morſu.

Pag.177. v. 2. *Nepos Veneris audiet*] Aldus. *n. v. audietur.* male.

v. 4. *Patre non conſentiente*] Tertullianus lib 2. ad Vxorem cap. 9. *Nam nec in terris filij ſine conſenſu patrum rite & iure nubent.*

v.7. *Inuolat in eam, veſtemque plurifariam*] Flor. *I. in eius veſtem quam p.d.*

v. 9. *Frumento & hordeo*] à Palat. vox *frumento* abeſt.

v.11. *Grumulum*] vulgo, *glomulum.*

v.18. *Incondita illi* alii, *increata.* Scoppius. *increta* tanquam indiſcretæ.

v.26. *Populorum vnda*] Bert. *p. uia, ſummo ſtudio ſingula.*

v.28. *Diſſitisq; generibus*] Palat. *diſtinctisq;* male.

v.38. *Diſtinctis*] Palat. *diſtentis.*

v.16. *Opus expeditum approbato*] τὸ *expeditum* non eſt in Palat. Sic Phædrus: *opus approbauit.* Vide Indicem.

v.20. *Formicula ruricula*] Phœdrus, fab. lib. 4. *ruſticam* vocat. Vide Ariſtotelem hiſtor. animalium lib. 1. cap. 38.

v. 29. *Sed initio noctis*] Bertin. S. *in initio n.*

v. 30. *Nuptiali*] Flor. *nuptialis.*

v. 34. *Et fruſto*] Flor. *e. furto*, male.

v. 41. *Rupique longa*] Ita Bert. recte. alii, *ripiſq; longis.* Statim enim ſequitur: *Præcipitio fluuialis rupis.*

P. 178. v. 5. *Obſequium quidem illa functura*] Ro. *o. q. i. functatur.* male.

v. 10. *Feras aditum*] libr. 8. *nulli contra nos aditum tulerunt.*

v. 11. *Mutuato calore*] Flor. *mutata calorem.*

Truci rabie ſolent efferri] Lego, *t. r. ſ. efferari.* lib. 9. *in ſuam perniciem aduertit efferari.* Plinius, *Fœminæ ſues in tantum efferantur, vt homines lacerent.*

v. 12. *Fronte ſaxea*] In Vulcanii editione inepte legitur, *fonte ſ.*

v. 16. *Quæ mecum ſimul vnum fluentum bibit*] Anacreon:

ἡ γῆ μέλαινα πίνει, πίνει δένδρε᾽ αὐτήν,
πίνει θάλασσα δ᾽ αὔρας.

v 19. *Connexum obhæreſcit*] Flor. *connexis adhæreſcit.* Rom. *paſſim ſtirpibus connexis obhæreſcit.*

v. 28. *Periclitabor*] Bert *periclitabo.*

v. 30. *Fontis atra fuſca vnda*] Hom. Il. 1. v. 14. ὥστε κρήνη μελάνυδρος.

v. 32. *Rauca Cocyti*] Flor. *pauca c.* male.

v. 33. *Hauritum*] Non eſt in Palatino.

v. 34. *Perferto vrnula*] Rom. *deferto u.*

Pag. 179. v. 1. *Lacunis eductis*] Sic lego cum Florent. & Pal. in vulgatis eſt, *laciniis editi*, in aliis, *lacunis editi.*

Cumulum] Bert. *tumulum*, quod etiam coniecit Coluius.

v.3. *Cotibus*] Flor. *Cautibus*.

v.11. *Lachrymarum etiam carebit ſolatio*] Ouidius lib.9. Metam.

—eſt quadam flere voluptas:
Expletur lacrymis egeriturq́; dolor.

Et Seneca: *Omnis aduerſa fortuna habet in querelis leuamentum.* Contrarium aſſerit Menander, cuius lepidiſſimos verſus adſcribam, pag. 115. Sentent. Vett. Comic.

εἰ τὰ δάκρυ' ἡμῖν τῶν κακῶν ἦν φάρμακον,
ἀεὶ θ' ὁ κλαύσας τοῦ πονεῖν ἐπαύετο.
ἠλλαττόμεσθ' ἂν δάκρυα δόντες χρυσίον.
νῦν δ' οὐ προσέχει τὰ πράγματ' οὐδ' ἀποβλέπει.
εἰς ταῦτα δέσποτ' ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν,
ἐάν τε κλαίῃς, ἄν τε μὴ, πορεύσεται.
τί οὖν πλέον ποιοῦμεν; οὐθὲν ἡ λύπη δ' ἔχει
ὥσπερ τὰ δένδρα καρπὸν τὰ δάκρυα.

v.6. *Muniebant*] alii, *mouebant*, quod non diſplicet.

v.13. *Optimi Iouis*] In Flor. eſt, *primi I.* in Bert. *premi.* unde rectè Modius facit, *ſupremi Iouis.*

Regalis aues] Flor. *r. ales* rectè. Ouid. lib.4. Meta. v.362. eſt, *regia ales*. Achilli Tatio lib.2. *rex omnium auium.*

v.16. *Pocillatorem Phrygium*] Flor *pollicitatorem*, malè. Ganymedem ſignat, de quo Hyginus lib.2. Theod. lib.4. Arnobius lib.7. Fulg. Mytholog. lib.1. & alii.

v.22. *Fando comperiſti*] Virg.2. Æneid.

Fando aliquid ſi fortè tuas peruenit ad aures.

Per Stygis maieſtatem] Vide quæ dixi ad Minutium Felicem fol. 65. & Ariſtidem Orat.1. in Neptunum.

num. Senecam Hercule Fur. Ouidium Metam. lib. 1. 2. & 5.

v.25. *Feſtinanter*] Flor. *feſtinat*.

Libratisq; pinnarum motibus] alii, *vibratisq; p. m.* malè. Ouidius de Dædalo lib. 8. Metamorph. v. 201.

—*geminas opifex librauit in alas*
Ipſe ſuum corpus. —

v.28. *Volentes*] vulgò, *nolentes*.

Præmonentes] Pal. & Rom. *præminantes*. Flor. *potantes*.

v.30. *Facilior*] alij, *fælicior*.

v.31. *Vrnulam*] vulgò, *vrnam*.

v.32. *Citata*] alii, *cita*.

Dea ſæuientis] malè omittit Bert. τὸ *ſæuientis*.

v.35. *Maga quædam mihi & altè prorſus venefica*] Sic Scaliger, Flor. *magna q. m. & alta*. alii, *magna q. m. e. cata malefica*. altè ἄκρως πάνυ.

v.38. *Et dedit*] Hæc delet Flor.

v.41. *Sufficiens*] Flor. *Sufficiente*.

Pag. 180. v.3. *Delitam*] Bert. *delibutam*, alii, *delinitam*.

v.8. *Ad quampiam turrim*] Coluius particulam *ad* male expunxit, quæ in Rom. editione & optimis MSS. etiam extat.

Se datura] Flor. *ſeſe daturam*.

v.10. *Prorumpit*] Flor. *prorupit*.

v.11. *Ecquid te inquit præcipitio miſella*] Flor. *& quid t. i. præcipitem ô m.*

v.13. *Succumbis*] Flor. i. *incumbis*. malè.

v.15. *Inde nullo pacto redire poteris*] Propertius:

Deſine Paule meum lachrymis vrgere ſepulchrum:
Panditur ad nullas ianua nigra preces.

Cum ſemel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato ſtant Adamante viæ.

Catullus: *Qui nunc it per iter tenebricoſum,*
Illuc vnde negant redire quenquam.

Seneca Herc. Fur v.860.

Nemo ad id ſero venit, vnde nunquam
Cum ſemel venit, poterit reuerti.

& Herc. Oetæo v.1550.

Vadis ad Lethen Stygiumq; littus.
Vnde te nulla referent carina.

v.17. *Tænarum*] Vide Pauſaniam lib.3.p.212.

v.18. *Iter inuium*] alii, *imum.*

v.19. *Limine tranſmeatum*] Flor. & Fuluii liber, *limite tranſmeato* recte.

v.20. *Directo*] Flor. *direpto*, malè.

verſ.21. *Offas polenta mulſo concretas*] Bert.1.o.p.m. *contritas.* Loquitur de naulo veterũ, quod mortuis in os imponere ſolebant, putantes, ſine hoc Charontem animas grauatim recipere. Suidas. Μελιτοῦττα· μελιτοῦττα ἐδίδοτο τοῖς νεκροῖς ὡς ἐς τὸν κέρβερον καὶ ὀβολὸς μισθὸς τῷ πορθμεῖ, καὶ στέφανος, ὡς τὸν βίον διηγωνισμένοις.

v.24. *Continuaberis*] Flor. *continqueris*. Pal. & Ber. *continuabis*. Rom. *continuaueris*. Aldus, *continuaris*. Vide Indicem.

v.25. *Rogabit decidente ſarcina funiculos aliquot*] Florent. *rogauerit d. ſarcina fuſticulos aliquos p.e. Tu nulla.*

v.28. *Charon*] à Tibullo appellatur,

—Stygia nauita turpis aqua.

Vide Virgilium lib. 6.

v.29. *Sutili cymba deducit commeantes*] Aldus, *futili c.d.c.* Hæc ex Virgilio deſcripſit, quem adi lib.6. v.513. & ſeq.

v.31. *Me-*

v.31. *Moriens viaticum debet quærere*] Plautus in Prologo Pænuli:

Ipſe abijt ad Acherontem ſine viatico.

Vide Etymologicon magnum fol. 247. & Cælium Rhodig Antiq lect. lib. 10. c. 2.

v.33. *Seni*] Lipſius, *ſenici*. Virg. lib. 6.

Terribili ſqualore Charon cui plurima mento
Canities inculta iacet &c.

v.37. *Trabas*] Flor. *tradas*.

v.38. *Afficiare*] Rom. & Flor. *affectare*. Pal. & Bert. *afflictare*. ineptè. Vide Indicem.

v.39. *Telam ſtruentes*] Bert. *t. inſtruentes*, ἱςὸν ὑφαίνουσαι.

Pag. 181. v. 1. *Omittas*] *Palat. obmittas*.

v.4. *Pergrandis*] Roman. & Ald. *prægrandis*. Vide Virg. lib. 6. Æneid. v. 417. Senecam Hercule Fur. v. 781.

v.7. *Excubans*] Bert. *ſuperexcubans*.

v.5. *Tonantibus*] Ro. *conantibus*. Coluius, *ſonantib*.

v.12. *Petitum eſto*] vulgò, *petito, e*. Scoppius: *pete-tum eſto*.

v.16. *Recalcans*] Flor. & Fuluii liber, *Recolens*.

v.17. *Hic obſeruandum*] Flor *hoc obſ*.

v.20. *Abditum cures*] Flor. *abdictum curioſius*.

Turris illa velut] τὸ *velut* non eſt in Flor.

Propitia] Flor. *proſpicua*, Pal. *perſpicua* legit.

v.26. *Horrendi*] Flor. *horrenda*. (Benè.

v.27. *Sedile dedicatum*] Scoppius, *ſ. delicatum*.

v.33. *Et repetita*] Flor. *igitur r*.

v.40. *Craſſique*] Flor. *craſſaque* rectè.

v.41. *Soporis nebula perfunditur*] Virg. 3. Æneid.

——*feſſos ſopor irrigat artus*.

P. 182. v. 1. *Collapſam*] Flor. *collapſa*, malè.

v.6.*Deterſoq́;*] alii, *decuſſoque.*

v.12.*Leuis in pinnas*] Palat. *lenis i. p.* Florent. *latus i. p.*

verſ.13. *Reportat Proſerpinæ*] τὸ *Proſerpinæ* deeſt Bertino.

Amore pereſus] Virg. lib. 6. Æneid. ỽ.242.

Hic quos durus amor crudeli tabe peredit.

v.14.*Seueritatem*] Rom. *ſobrietatem.*

v.15.*Armile*] Flor. & Palat. *armilem.*

v.17. *Preſſa Cupidinis*] vulgò, *perpreſſa*, alii, *prahenſa.*

v.25.*Inferas, in aues*] Ouid. Metam. 6. v.108. Nazianzenus in Carmine ad Nemeſium. Tatianus cõtra Græcos f.280. Primaſius in Epiſt. Pauli ad Rom. c.1. Achilles Tatius li.1. de Clitoph. & Leucip. amoribus. Notæ noſtræ ad Arnobium lib. 4. fol. 88.

v.31.*Conuocare*] Flor. *Prouocare.*

v.33.*Nummorum*] Flor. *Nummum.*

v.36.*Alumnatus ſit*] Flor. *a. ſim.*

v.35. *Muſarum albo*] Puto delendum.

Arripi] Bert. *corripi.*

v.41.*Alliganda*] alii, *colliganda.*

P.183.v.2.*Collata facie*] Rom. *collocata. f.*

v.7.*Porrecto Ambroſia poculo*] Qui in cœlitum numerum cooptabantur, ambroſiam hauriebant, qua hauſta, humana procul dabantur. Helladius apud Photium p.866. νέκταρ οὐ μὲν δὴ δυνατὸν τοῖς θνητοῖς τουτέστι τοῖς κτιζομένοις μετασχεῖν. Tzetzes Chil. 10. hiſtor. 351.

ἡ ἀμβροσία βρῶσις θεῶν μυθογραφεῖται,
ὡς ἀβροσία οὖσά τις, οὐχὶ βροτῶν ἡ βρῶσις.

Martianus Capella de Nuptiis Philog. & Mercurii, ubi Philologia in cœlum ſublimata Cyllenio copu-

latur:

latur: *Tum illa vt refectior cœlum ſublimiſque conſcendas, hoc tibi accipe ſorbillandum. At tunc matri Apotheoſi, quæ cum illa fortè conuenerat, etiam pridem libros, qui ex Philologiæ ore defluerant, manu contingens, ac dinumerans conſecrabat, auferens aliquam globoſam animatamque rotunditatem ſumit, ac virgini porrigit hauriendam. Poſtquam rem dulciſſimam comperit, totam incunctanter exhauſit:*

Continuoq́; nouo ſolidantur membra vigore,
Et gracilenta perit macies, vis terrea cedit,
Æternumq́; venit ſine mortis legibus æuum.

Verum diua cum immortalitatis eam poculum cerneret ebibiſſe, quo è terris illam in cœlum, immortalemq́; factam velut ænigmate redimiculi perdoceret. Vide Proclum in Platonis Theologiam lib. 4 c. 15.

v. 14 *Nectar*] Tzetzes Chiliad. 10. hiſtor. 351.

νέκταρ δὲ πόσιν τῶν θεῶν πάλιν φασὶν οἱ μῦθοι,
ἡμεῖς δὲ νέκταρ πᾶν γλυκὺ φαμὲν ἐν παραχρήσει.

Quod vinum Deorum eſt] Dele cum Woweto interpretamentum dormitantis librarii. Quis enim adeo rudis, qui ignoret, *nectar* vinum Deorũ eſſe.

ver. 10. *Accumbebat ſummum thorum maritus*] *Summum thorum* cape non cum Seruio, *Altiorem* vel *Eminentiorem*, ſed medium lectum, qui locus dignior nouo ſponſo & nuptæ nouæ hic attribuitur, ſicuti ſemper in nuptialibus epulis fieri ſolet: lib. 7. *Summum puluinar* vocat.

v. 14. *Pocillator*] Eius munus non tantum præminiſtrare pocula; ſed etiam prælibare & ſorbere aliquantulum, vt ſi quid noxium vel impuratum, dematur, idq́; non ſolum in potu; ſed etiam in cibis obſeruatum, vnde & prægustatores, quibus impe-

ratores, reges & Principes etiam nunc vtuntur ſecuritatis cauſa. Vide quæ Iohannes Talantonius hac de re reconditarum rerum lib.3.cap.17. obſeruat.

v.18. *Suppari greſſu*] Flor. *ſuper ingreſſa.*

Formoſe ſal auit] Sic rectè Paſſeratius. In Mſſtris & editis eſt *formoſa ſ.* Vide Indicem.

v.19. *Scena*] Vulgò, *Schema.*

v.20. *Tibias inflaret Satyrus & Paniſcus ad ſ. diceret*] Flor. *t. inflarent, ſ. e. Pan Deus ad ſ. dicerent.*

v.21. *Sic rite Pſyche*] vulgò, *ſic ecce P.*

v.27. *Reueniunt*] Flor *adueniunt.*

v.37. *Propter viam*] vulgò, *propè viam.*

v.27. *Nonnulli tamen imo promptiores*] lege ex Mſto *n. t. animo promptiores.*

v.28. *Vulneratis*] Flor. *vulnerati,* malè.

pag 184. v.6. *Mitiſſimi homines*] vulgò, *ſæuiſſimi h.*

verſ.7. *Vngulas timor mihi alas fecerat*] Virgil. 5. Æneid.

- - - *pedibus timor addidit alas.*

v.8. *Properiter*] Bert. *propiter.*

v.10. *Relaturi tædia* Bert.] *relatori tædio,* malè.

Actutum recurrunt] Flor. *dudum r.*

v.16. *Rupinas proximas*] vulgò, *ruinas p.* malè.

v.17. *Penetrantes quaque decideris*] Flor. *pene antequam d.*

v.20. *Hirudinis*] Flor. *hirundinis.*

v.24. *Finire poteris*] Sic rectè Flor. & Rom. alii, *ferire p.* malè. Vide Indicem.

v.32. *Deducere*] Flor. *diducere.*

v.34. *Applodo terræ*] vulgo, *applaudo t.*

v.36. *Vt me procurrente*] Palat. *v. procurrentem.*

Tra-

Tractu ſui ſequeretur] Alii, *tractus vi ſ.*

v.40. *Capticia*] Flor. *captiua.*

v.41. *Tauro dependentem Dircen aniculam*] Sic Mſſti 2. Flor. & Fuluii liber, rectè, quomodo etiam emendauit Andreas Schottus Obſeruat. lib. 1. cap. In vulgatis eſt, *directè aniculam.* Lactantius ad 4. Thebaid. Statii pag. 142. *Zethus & Amphion Dircen Tauro indomito religatam interfecerunt.* Ouid. in Ibin verſ. 538. Hyginus fab. 7 & 8. Apollodorus biblioth. lib. 3:

pag. 185. v.1. *Conſtantia*] Flor. *audacia.*

v.3. *Placitis gannitibus*] alii, *placidis g.*

v.6. *Commonebant*] Flor. *commouebant.*

v.10. *Sollicito nutu*] Scaliger, *ſ. tutu.*

v.12. *Opem ferte*] Rom. & Flor. *o. facite.*

Sauire deſine] Flor. & Pal. *ſ. deſiſte* rectè.

v.18. *Monilibus adornabo*] Fulu. *manibus a.*

v.20. *Compta diligentia pectinabo*] vulgò, *cuncta d. perpolibo.*

v.21. *Inoculatum*] Flor. 2. *inaulatum*, malè.

v.19. *Caudeq; ſetas incuria congeſtas & horridas*] Lege ex Palat. *c. ſ. lauacri in curia ſordidas.*

v.33. *Phryxum ariete ſupercubaſſe*] Diodorus Siculus lib. 4. Palæphatus. Pauſan. lib. 1. & 9. Cælius Rhodig. antiq. lect lib. 30. c. 34.

Arionem delphinum gubernaſſe] Agellius lib. 16. c. 19. Cicero lib. 2. Tuſculan. Quæſt. Oppianus ἁλ. lib. 5. v. 448. Dio Chryſoſt. fol. 455.

v.34. *Europam tauro ſupercubaſſe*] Ouid. 2. Meta. Herod. lib. 1. Lactantius lib. 1. cap. 11. Martialis de Spectaculis Epigram. 16. Pauſanias lib. 9. Feſtus in *Europam.*

v.36. *Hic identidem*] Flor. *hac i.* rectè.

v.37.*Suſp ratus*[Flor.*ſuſpiritus.*

v.40.*Ea ſcilicet iretur*[Dele τὸ *ſcilicet* ex Palat.

Illuc ad reliquias]Sic Flor.alii, *illa ad r.*

pag.186.v.5.*Via erciſcunda*] Vide Briſſonium de verbor.ſignific.lib.5.in voce *Eriſcunda familia.*

v.7.*Riſu maligno*]alii,r.*magno.* Lucianus: σαρδώνιον γελῶντες.

v.9.*Laruasq́; formidatis*] Lucian. οὐδὲ τὰ δαιμόνια δέδοικας.

Nec noctis intempeſtæ laruas manesq́;] Valerius Flac.lib.2.pag 40.

Auxerat hora metus iam ſe vertentis Olympi,
Vt faciem raptosq́; ſimul montesq́; lucosq́;
Ex oculis, circumq́; graues videre tenebras
Ipſa quies rerum, mundiq́; ſilentia terrent ,
Aſtraq́;, & effuſis ſtellatus crinibus æther.
At velut ignota captus regione viarum
Noctiuagum qui carpit iter, non aure quieſcit ,
Non oculis, noctisq́; metus niger auget utrunq́;
Campus, & occurrens umbris maioribus arbor.

v.10.*Parentes ſuos interuiſere properas*] Lege cũ Flor.& Fuluii libro,*p t.furtim viſere p.*

v.12. *Præbebimus*]Flor.*præbemus* Palat.*præſtabimus.* Bert.*prohibemus*,malè.

v.13. *Et verbum manu iniecta ſecutus*] Sic membranæ Flor.à vulgatis vox *iniecta* abeſt. Li.3. *& verbum facto ſequutus.*

v.19. *Pegaſi vincebas celebritatem*] Lucianus pag. 248.ἵππου ὠκύτερος ἢ πτηνός. Nonnus lib.28.. Seneca Troade verſ.384.

v.32.*Calculo cunctorum*] Lib. 10. *Cum iam ſententiæ pares cunctorum ſtilis ad vnum ſermonem congruentibus ex more perpetuo in vrnam æream deberent*

con-

coniici, quo ſemel conditis calculis iam cum rei fortuna tranſacto nihil poſtea commutari licebat. Libro 3. *Calculis omnium ducatum latrones vnanimes ei deferunt.* Lucianus in Amorib. p.176. Ouid. libr.15. Metamorph. p.539.

verſ 20. *Sic mecum fuſtem quatiens*] Fuit cum legerem, *ſic me confuſtat totiens.* Confuſtat, vt *defuſtat* ξυλοκοπεῖ in Gloſſis, ſed iam vulgatam non repudio.

v.25. *Cœnam quam poſthuma diligentia*] Sic Flor. & Palat. vulgò, *cœnas quas p.d.*

v.27. *Voracitate*] Ald. *ferocitate.* malè.

v.32. *Certè calculo*] τὸ *certè* abeſt à Bertino.

v.36. *Vltra modum delictiq; ſæuire terminum*] Lex enim pœnam commenſurat delicto, ut Marcianus ait, Digeſt. de *pœnis* leg.xi. Ammian. Marcell. lib.28. *Delictis ſupplicia non ſint grandiora.*

v.38. *Feſtinas tenebras arceſſere*] Bert. & Flor. *f.t. acceſſere.* Seneca de Ira lib.2.c.24. *Pœna dilata poteſt exigi, ſed exacta reuocari non poteſt.* Caſſiodorus Var. li.7. in Form.1. Comiti prouin. *Cunctatior eſſe debet, qui iudicat de ſalute. Alia ſententia poteſt corrigi de vita tranſactum non patitur immutari.*

Pag.187.v.3. *Totiſq; vacuefacto præcordiis*] τὰ μὲν ἔγκατα πάντα ἔξω βάλωμεν. Lucianus p.48.

v.6. *Inſititium*] Ita Scaliger. M.S. *inſititium.*

v.9. *Cum vermes membra laniabunt*] vulgò, *cum vermibus m. laniabuntur.*

v.14. *Æſtuabunt*] Pal. & Flor. *æſtuent*, Bertinus, *æſtuabit.*

EMENDATIONES AD LIB. VI METAMORPHOSEΩN.

v.31. *Nuntium fecit*] alii, *n. facit*. ἰδιωτισμός.

v.27. *Candidum ſolis curriculum cuncta colluſtrabat*] πανόπτης enim ſol eſt. Vnde Valer. Flaccus lib. v.274. eum vocat *omnituentem*. & Ouidius lib. 4 fab.4. *Mundi oculum*, Homerus Ιλ.γ.

Ἠέλιος ὃς πάντ' ἐφορᾷς.

Videndus Orpheus in hymnis pag.503.

v.29. *Sic enim mutua ſalutationis officium indicabat*] Phædrus lib.1.fab.29. *Ille indignans repudiat officium*. Optatus Afer lib.4.pag.122. *Vt auferat etiam illud quod inter omnes ſolet eſſe commune, ſalutationis videlicet officium*. Confer Lucianum.

v.34. *Fortiſſimi viri*] Palat. *fortiſſimis viribus*. Bert. τὸ *viri* delet.

v.38. *Caperetur*] Flor. *caperet*.

Ex anhelitu] Plaut. Aſinaria, Scena, *vbi ego*, &c.

Placidè ergo unumquodq; derogata, vt acquieſcam
Non vides me ex curſura anhelitum etiam ducere.

Ouid.10. Metamorph. v.643.

Aridus à laſſo veniebat anhelitus ore.

Nonnus lib.30. Dionyſ. v.64.

ἀλλὰ διὰ στομάτων βεβιημένον ἆσθμα τιταίνων.

pag.188. v.1. *Facinoris poſtulabatur*] mox poſt: *Crimine latrocinii in hoſpitem mihi chariſſimum poſtulabar.*

Manifeſtus] Fulu. *manifeſti*, rectè.

v.5. *Animum irretiens*] Flor. *a. inrepens.*

v.19. *Multos numero*] Pal. *m. viros n.*

Altero die] *altera d.* Flor.

v.22.

v.22. *Subibatq́ me*] Flor. *Subiti atq.* Scribe, *ſubit itaq. me.*

v.24. *Cæcam & prorſus exoculatam eſſe fortunam*] Pacuuius apud authorem Rhetor. ad Herenn. *Fortuna cæca & inſana*, Coint. Smyrnæus lib. 7. v. 77.

— — καὶ αἰὲι πολλάκις ἐσθλῷ
ἀμπεχύθη μέγα πῆμα. λυγρῷ δ᾽ ἐπὶ κάππεσεν ὄλβος,
οὔτι ἑκών.

Galenus in exhortat. ad artes eruditè, quem vide fol. 1. & ſeq.

v.29. *Malus boni viri*] τὸ *viri* abeſt à Bertino.

v.30. *Noxiorum more plectatur*] Flor. Rom. & Venet. *N. ore p.* malè.

v.31. *Et extremæ ſortis quadrupedem*] Sic Phædrus lib. 1. fab. 21. aſinum vocat *naturæ dedecus.* & Apuleius lib. 9. Metamorph. *adulteram* mulìebris ſexus dedecus. lib. 4. anum decrepitam *vitæ dedecus.*

v.32. *Cuiusq. caſus etiam cuiuis iniquiſſimo dolendus*] Flor. *c. c. e. quouis i. d.* Ouid 6. Metam.

--- *at nunc miſeranda vel hoſti.*

v.36. *Nominaret*] Palat. *nominauerit.*

v.39. *Silentio conſentire*] Ambroſius ſerm. 49. *Taciturnitas pro conſenſu habetur. Videtur nanq. confirmare quod obiicitur, cum nō vult reſpondere.* Rufinus inuectiua 1. in Hier. fol. 160. *compellor contra votum meum & propoſitum reſpondere, ne fortè reticendo videar crimen agnoſcere.* Greg. Magnus homil. 18 in Euang. fol. 388. *Quiſquis conſpicit, quod contumeliā accipis, & taces, non putat; quia patientiam exhibes, ſed crimen agnoſcis.* Vide Notata ad Arnobii lib. 1.

v.40. *Volui dicere non feci*] Quintilianus lib. 3. c. 6. *Longè fortiſſima tuendi ſe ratio eſt, ſi, quod obiicitur, negari poteſt.* Ouid. de Amore:

Sit modo, non feci, dicere lingua memor.

v 41. *Semel ac ſæpius*] Bert. *præcedens ſæpius.*

Pag. 189. v. 1. *Ediſſere*] Flor. *diſſerere.*

v. 11. *Mille aureis quos inſuta lacinia*] Flor. *m. a. q. inſutu lacinia.* Pal. *m. a. quos inſutos lacinia* bene.

v. 13. *Communi conferebant arcæ*] Pal. τὸ *arcæ* male omittit. Papinian L. 82. Digeſtorum *pro Socio: Si pecuniæ in communem arcam verſa ſunt.* Inſcript. Gruteri fol. 175. EROGENTVR EX ARCA COLLEGII.

v. 16. *Pacatis itineribus*] Coluius, *pauſatis i.* inepte.

Oppetiiſſe] vulgo, *adoppetiiſſe.*

v. 17. *Inquiſitioni*] alii, *inquiſitionibus.* Scaliger, *conquiſitionibus.*

v. 20. *Nam & inuitos terrore compelli*] Lycurgus in Orat. contra Leocratem. Dio hiſtor. Rom. libr. 41. Ariſtides Orat. de Rhetorica. Stobæus ſerm. 43.

v. 21. *Prouocari poſſe*] τὸ *poſſe* non eſt in Bertino.

v. 23. *Pro ſua parte*] Infra: *pro virili parte.*

v. 24. *Statura procerum*] Sic Palat. alii, *ſtatu p.*

v. 30. *Vniuerſim omnes*] Rom. & Flor. *vniuerſi o.*

v. 35. *Toto vertice cunctos antepollebat*] ἰδιωτισμός.

v. 36. *Centunculis*] Flor. *centuncillis.*

v. 38. *Cruſtata craſſitie*] Pal. *craſtata craſſitudine* Bert. *cruſtata craſſitudine.*

Pag 190. v. 6. *Patre Therone æque latrone*] Rom. & Flor. *p. T. atque l.*

v. 11. *Ducenaria perfunctum*] Vide Lipſium de Militia Rom. & Coluii notas.

v. 15. *Probe ſpectatus*] lib. 4. *ſpectata virtutis ſuæ fiducia.*

v. 12. *Prætereuntem coram fueram aggreſſus*] Hanc lectionem fabricauit nobis Beroaldi acumen. In Flor. & Rom. legitur, *prætereunte me orato ſ. aggreſſus.*

ſus Bert. *Prætereunte inorato f. a.* Vnde Wower. *præt. orato f. a.* Et capit de ciuitate Macedoniæ. Bene.

v.16. *Plotina quadam*] Dele τὸ *quadam* ex Palatino.

v.20. *Infortunij ſocia*] Ita Theagena Agathoclis vxor apud Iuſtinum lib. 23. dicit, ſe nubendo non proſperæ tantum, ſed omnis fortunæ cum viro iniiſſe ſocietatem.

v.21. *Reformato*] Bert. *deformato.*

v.26. *Itineris*] Bert. *itinerum.*

v.27. *Zacynthum*] Flor. *Iacynthum.* male. Vide Pauſaniam lib. 4. p. 260. & lib. 8. p. 491.

v.29. *Graſſabamur*] Flor. & Bert. *graſſabamus.*

v.31. *Incubabat*] Flor. *incubabant.*

v.30. *Tabernulam*] Bert. *cauernulam.*

v.37. *Qui ſibi quiſq; metuens*] Bert. *quam ſ. q m.* Scaliger *quum ſ. q. m.* recte.

Pag 191. v.5. *E mediis Orci faucibus*] Flor. *mediis o. f.* Infra: *mediis Orci faucibus extractus.*

v.6. *In ſinus flaccidos*] Flor. *i. ſ. flaccidos* Aldus, *ſ. f. alium dante.* male.

v.7. *Calceis fœmineis albis*] vulgo, *c. fœmininis a.*

v.8. *Inſertus*] Flor. Fulv. codex Aldus & Rom. *incertus* quod interpretantur alii ἄδηλος.

v.10. *Tranſabij*] Flor. *tranſiui.*

Nam mulierem putantes] vulgo, *vnam m. p.*

v.11. *Abitus*] Flor. & Bert. *aditus.*

v.17. *En inquam iſtam Sportulam veſtro collegio*] Ex more antiquo, vbi ob introitum ſolebant elargiri collegio Curiæ aut corpori. Vide L. VII. Cod. procurat ſ. ſcrin. & L. III. Digeſt. de Legat. Plin. libr. 10. Epiſt. 40.

v.20. *Lapideam iſtam domum facturus auream*]

Sic Auguſtus apud Suetonium cap.29 gloriatur, ſe vrbem, quam lateritiam acceperat, marmoream relinquere.

v.29. *Contorta & vituperanti nare*] Neq; hic prurientem manum continere quiuit Godtſchalcus, quin malè, & contra mentem authoris ſcriberet, *cotorta, & intuberanti nare*. Li 7. *Nare detorta magiſtrum ſuum variè cauillantur*. Hieron. in Pſal. 2. *Subſannatio proprie rugata fronte, & contracto naſo exprimitur*. Tertull. aduerſus Marcionem lib 2. c. 19. *Naſo aliquem agere.*

v.30. *Non ſum, inquit, tam brutus*] vulgo, *n. ſ. quid. t. b.*

v.35. *Latrones nihil anteferre lucro ſuo debere*] Flo. *l. n. conferre l. ſ. d.* Cicero pro Roſcio Amerino. *Sic vita hominum eſt, vt ad maleficium nemo conetur ſine ſpe & emolumento accedere.* Vide illum lib. 2. Offic. & Saluianum aduerſus auaritiam lib. 2.

v.37. *Sape ſibi & aliis*] τὸ *ſibi* male abeſt à vulgatis.

Pag.192. v.4. *In fornicem proceſſuram*] Particulam *in* non habet Romanus codex, & Bert. Manuſcript. fuluii liber: *fornicem perpeſſuram* legit.

v.5. *Diſcurſuram*] Flor. & Rom. *diſcurram*, male.

v.7. *Noſtrorum*] Flor. *veſtrorum*.

v.11. *Libentes*] vulgo, *libenter*.

v.13. *Vinculis exſoluunt*] vulgo, *à vinculis e.*

v. 15. *Riſu latiſſimo geſtire*] Beroald. & Colv. *r. latiſſimo g.* quos hic non audio.

v.21. *Venditùri & ſocios indagaturi*] Ber. *venditari, & ſoccos indagari*, male.

v.25. *Epulas ſaliares*] Sic lego cum Palat. & Flo. In vulgatis eſt, *e. & alias res*. Vide Symmachum libr. 1. Epiſt. 17. Auſon. Epiſt 13. Feſtum in Salios.

v.27.

v. 27. *Aram ceſpite virenti*] Aldus, *arcam c. u.* male. Ouidius lib. 5. Triſt. Eleg. 5.

Araque graminea viridis de ceſpite fiat.

Et Metam. lib. 15. fab. 2. v. 9.

— viridique è ceſpite factas
Placat odoratis herboſas ignibus aras.

Vide Seruium ad illum virgilii verſum lib. 12. Æneì. *Diis communibus aras Gramineas.*

v. 29. *Vnum prælectum*] Bert. *unde prælectum.*

Grandem hircum Marti] Pompon. Attellana apud Agellium lib. 16. cap. 6.

Mars tibi voueo facturus bidente ariete.

v. 32. *Expeditionem*] Flor. & Pal. *expoſitionum.*

v. 34. *Facilitate*] Ita Bertin. & Flor. Roman. & Aldus, *facunditate.*

v. 35. *Tuceta concinnat*] Rom. *Tucceta c.* Aldus, *Tucetat, c.*

Apponit ſitule] Sic Manuſcripti omnes, quos vidi Rom & Aldus, *a ſatule.* Coluius cum Beroaldo & Gulielmio, *a. ſatulle.* Scaliger, *a. ſatullat.*

v. 37. *Simulatione promendi*] Sic Palat. & Scaliger. In Florent. eſt, *inſinuatione p.* in vulgatis, *inſimulatione p.*

Pag 193. v. 2. *Quem tibi parentes junxerunt*] Aldus, *Q. t. p. vinxerant* male.

v. 4. *Inter lanceas*] Bert. *i. latrones.*

v. 5. *Si quo modo*] Coluius, *quoquo modo.*

v. 6. *Recurras*] Bert. *recurres.*

v. 12. *Paulo iam clarius contempta mea præſentia*] Florent. *p. i. carius contemptam eam præſentia quæſiere mortui.* Ber. & Rom. *p. carius c. m. p quieuere mortui bono.* Quæ Aldina editio recte inducit.

v. 15. *Inſtantia*] Flor. & Rom. *inſtanti*, male.

v.17. *Et Hercules ſuſpicionem mihi facit*] Variat Lucianus, quem inſpice, ſi otium eſt, pag.248.

v.19. *Cuncti denique ſed prorſus omnes*] ἰδιωτισμός.

v.20. *Partim parati morti*] à Florent. τὸ *partim* abeſt, alii, *paſſim p. m.* legunt.

v.23. *Quam ſimus*] Flor. *Q. primum.*

v.36. *Totis ergo prolatis*]Bert. *totisq; perlatis*. male.

v.37. *Erutisq; rebus*] Sic Guilelmus. Flo. Rom. & Aldus, alii, *eruditisq;* rebus. Vide Scoppium.

v.39. *In proximas rupinas*] vulgo, *i. p. ripas.*

Alios vero ſuis] Bert. *aliosq; ſ.*

Pag.194.v.3. *Prolixe quam curabat*]Flor. *p. curutabat*, Palat. *p. quiritabat*. Aldus, *p. queritabat.*

v.4. *Fœnumque*]Flor. *feminumque* male.

Camelo Bactrino]Flor.& Rom *bactrina*. Bert. *C. Bactrino.* Vide Herod. libr. 3. Cœlium. Rhodig. lib.7. antiq. lect. cap 18.

v.14. *Hordeo ſecto*] Flor. *h. lecto.*

v.19. *Equiſione*]Flor. *equiſone.*

v.21. *Cæteris oneribus*] à vulgatis τὸ *oneribus* male abeſt. Bertin. legit, *c. que omnibus iam.*

v.22. *Herbentibus*]Bert. & Flor. *herbantibus.*

v.23. *Frequens cogitatio*] Flor. & Palat. & Rom. *ſequens c.*

v.24. *Aſino modo tributis*] vulgo, *a. meo t.*

v.25. *Multo tanto pluribus*] De hoc genere locutionis multa collegit eruditiſſimus Guilelmius in tom.2. Operum Ciceronis, quæ ex Schedis eius manuſcriptis propediem vulgabimus.

v.29. *Subiugum*] vulgo, *ſubiugem.*

v.37. *Incretos*] Aldus & Venet. *inertes.*

v.36. *Laborioſa machina attento*] Fulu. *l. m. attrito.*

P.195. v.1. *Mandati dominici ſerius auſcultator*] Fl.

Palat.

Palat.& Bert.*mandatis dominicus ſerus a.*

v.2.*Permiſit*]Bert.*permiſcuit*,Quod probo.

v.5.*Ob admiſſuram veterem paſti ſatianter*] Wower & Scoppius,*ob a.Veneream paſſim ſatiat*.

v.8.*Adulterio degeneri*]Rom.*a.degemen.*

v.9.*Perſequuntur*]Bert.*proſequuntur.*

v.13.*Remiſſi auribus*] Flor.Palat.Roman.Ald.& Bert.*remulſis a.*lib 3.*Deiectis auribus iam furentes, infeſtis calcibus inſequuntur.*

v. 15. *Hiſtoriam de rege Thracio legeram*] Innuit Diomedis tyrannidem, qui hoſpites aduenas benigne domi ſuæ receptos,vino ſomnoque ſepeliebat, occiſoſque deinde equis ſuis in paſtum *offerebat.* Hyginus fab.3 . Albricus de Deorum imaginib.Ouid in Ibin v.381. & alii.

v.24.*Omnimodis*]Sic Guilelmius vereſimil.lib.3. c.13.Flor &Palat.*omnibus modis.*

v. 26. *Incurſando conterebam*] Sic Aldus & Palat. Flor.i *contribam.* Bert.*inceſſando conterebam.* Vulgo, *i.conturbabam* Rom.i.i.*conturbam*,male.

v.27.*Perſape*] Flor.& Ro.*perclive.* Bert.*procline.*

Dedolabar]Bert.*dedolabo*.

v.28.*Medullaris*]Bert.*medullitus.*

v.30.*Vlceris*] Bert.*vulneris*,quod magis placet.

v.33.*Sarcina molem*]Fuluius,*faſcium m.*

v.38.*Iniquitati*] Pal. & Bert.*inaquitati.* Flor.*iniquitate.*

v.41.*Defluebat*]Bert.*diffluebat.*

Pedibus]Flor.*peronibus.*Recte.

Pag.196.v.2.*Et illud tanta*] Bert.*e.illet.*

v.3.*Oneris impatientia*] Ald.*o.imprudentia*, male.

v.5.*Certa parte tanti ponderis*] Flor. *certe tanti oneris partem.*Bene.

v.8. *Compilabat*] Fuluius & Lipſius *concipilabat* male. libr. 9. *me membratim compilaſſet*. Vide Indicem.

v.9. *Cædens fuſte*] Flor. *cidit fuſti.*

Fuſte grandiſſimo] vulgo, *f. grauiſſimo.*

Me ipſa plaga] τὸ *ipſa* adjeci ex Manuſcriptis.

v.10. *Talem etiam*] vulgo, *& aliam etiam.*

v.11. *Punctu venenato*] Bertin. *p. venenoſo.*

Viroſas] Aldus, *viroſas* Vide Indicem.

Tortili modo in faſcem] Male Aldus, *t. n. in falcem.*

v.13. *Inceſſu meo*] vulgo, *inc. modo.*

v.15. *Proripueram*] Flor. *Proriperem.*

v.20. *Furans etjam*] alii, *i. &.*

v.23. *Calces in eum*] Sic Flor. Manuſcripti.

v.27. *Fomento tenui*] vulgo, *f. tenus.*

v.31. *Moram non ſuſtinens*] Flor. *moras n. ſuſtinet.*

v.38. *Hic quoque*] Flor. *hoc quoque.*

v.41. *Arceſſiſſe*] Flor. *acceſſiſſe.*

Pag. 197 v. 2. *Ignigenum*] Fl. *igninum iſtum.*

Longe pe[illegible]ibus me dolis] Aldus *l. pri. m. d.* male.

v.8. *Cæteris flagi[illegible]*] Flor. *cætera flagitia.*

v.10. *Virgo nubilis*] Vulgati, *viro nubilis.*

v.14. *Auerſa Venere*] vulgo, *auerſam Venerem*, peſſimè.

v.21. *Incoram omnium*] Sic Ma[illegible]uſcripti & Rom. cod. v. Aldus *in corona o.* Bert. *in coro[illegible] o.* Modius in *ore o.* ineptiſſime. Vide Indicem.

Ploratu quaſtuque] vulgo, *p. geſtuque.*

v.24. *Compamita*] Aldus *companida*, minus [illegible]e. Vide Indicem.

v.32. *Et heus tu puer*] Roman. *& Hemus tu puer ait.*

v.33.

v. 33. *Carnem omnem*] Dele τὸ *omnem* ex Palat.

v. 34. *Corium offirmatum*] Aldus *c. offernatum.* Flor. & Rom. *c. affirmatum*, quod Scoppio placet.

v. 35. *Inſperſu*] Flor. *inſperſum.*

Pag. 198. v. 2. *Ex ſectis genitalibus non poſſit in Venerem ſurgere*] Animalia quibus natura adempta, languidioris plerunque fiunt petulantiæ. Porphyrius de *Abſtinent. ab Animalib.* lib. 2. fol. 40. ἐυνουχιζόμενα μαλακίζεται. οἱ μὲν τι ἀλεκτρύονες οὐδὲ ἄδουσιν ἔτι ἀλλὰ τὴν φωνὴν ἐπὶ τὸ θῆλυ μεταβάλλουσιν ὥσπερ ἄνθρωποι. Quod de Gallis dicit Porphyrius, id non omnino verum. Nam ego ſæpius vidi capum, qui non ſolum vt Gallus, cui teſtes integri, cantabat, ſed; gallinam quoque inſcendebat & adulterabat. Vide notas ad Arnobium.

Pag. 197. v. 41. *Luxuriam*] Flor. *luxuriem.*

Pag. 198. v. 6. *Nimio libidinis calore laborantes*] τὸ *calore* non eſt in Florent.

v. 8. *Ferendo*] Flor. *ferundo.*

v. 9. *Cæteri miniſterij*] Flor. *cætero miniſterio.*

v. 10. *Volentibus*] Manuſcripti *nolentibus*, recte.

v. 11. *Obire ſtatui*] Flor. *obiſſe ſt.*

v. 13. *Diſſectis femoribus*] Flor. & Rom. *diſſitis f.*

v. 15. *Extractus*] alii, *retractus.*

Extremæ pœnæ reſeruatus mœrebam] in Floren. eſt, *Extrema vita deſpiciens m.*

v. 18. *Quidem*] Flor. *equidem.*

v. 29. *Fugæ committo*] vulgo, *fuga concitato.*

v. 34. *Obuerberans*] Rom. editio, *obumbrans.*

Per obliquam grauemque] Veram lectionem repone ex Romano & Florentinis membranis, *o. p. ignaramque viam.*

v.38.*Conſuetus ex fortuna*] Flor. τὸ *fortuna* ignorat. in Rom. Aldo & Bert. legitur, *c.e.forma.*

Pag.199.v.2.*Cognito*] lege, *cognitum.*

v.6.*Eiuſdem agaſonem*] Flor. *equidem a.*

v.4.*Raptatis violenter*] τὸ *violenter* delet Bert.

An te nos] Rom. *ain te nos.*

v.5.*Inciuiliter*] Bert. *incongrue.*

v.9.*Plane concitatum*] in Flor. eſt, *continatum*, in vulgatis, *concinnatum.*

v.12.*Vocem quiret humanam dare*] alii, *voce q. humana fari.*

v.14. *Huius omnis injuriæ*] τὸ *huius* ignorat Manuſcriptus Bertin.

v.35. *Miniſterium deerit iſtorum*] τὸ *iſtorum* adieci ex Florent.

Hoc ſic effectum] τὸ *hoc* non eſt in Bert. & Flor.

v.38.*Tantillum*] Bert. *tantulum.*

v.40.*Fleta & lachrymoſa*] ἀρχαϊσμός.

v.41. *Ambabus manibus trahens cineroſam canitiem*] Mos antiquus, in luctu crines cinere fædare. Catullus:

Canitiem terra atque infuſo puluere fœdans.

Ouid. lib. 8. Metamorph. fab. 9.

Plangunt ora ſimul matres Calydonides eheu.
Puluere canitiem genitor, vultusque ſeniles
Fœdat humi fuſos.

Et ſæpe in Bibliis hæc occurrunt.

Pag.200.v.11.*Sumeres*] alii, *ſumens.*

v.12.*Culpa vacare*] vulgo, *c.carere.*

v.13.*Arcere morſibus*] Guilelmius, *a.mordicibus.*

v.17.*Deiectoq;*] Rom. Bert. & Ald. *derelictoque.*

v.18.*Solus aufugeres*] Flor. *ſolum a.*

v.20.*Quod contra bonos mores*] Formula ICtis vſitatiſ-

tatiſſima, vt Beroaldus obſeruat. *Sic contra legem facit*, qui facit, quod lex prohibet. Briſſonius de Verb. ſignificat. lib. 3.

v. 22. *Efficiam miſero dolori*] Pal. *e.* & *m. d.*

v. 24. *Sigillatim alligans*] Flor. *ſingulatim illigans.* Bert. *ſ. illigatis.*

v. 26. *Offirmari*] Bert. & Rom. *affirmari.*

v. 28. *Manibus degrauatis*] Sic Paſſerat. ad Propertium lib. 3. f. 148. in Manuſcriptis & vulgatis eſt, *m. degrauatus*, male.

v. 31. *Obtrudit*] Bert. *contrudit.*

Niſus] alii, *enixus.*

v. 32. *Niſus liquido fimo ſtrictim egeſta*] Bert. *nuiſus liquidiſſimo ſtercoris ſtrictim egeſto.* Scoppius *l. ſtercori ſtrictim egeſto.*

v. 34. *Althea Meleager.* Vide Hyginum fab. 171. & 174. Ouidium Metamorph. 8. v. 446.

EMENDATIONES AD LIBRVM VIII. METAMORPHOSEΩN.

Pag. 201. v. 7. *Quidam Iuuenis proxima ciuitate*] Bert. *q. i. ex p. villula.* recte.

v. 8. *de famulis*] vulgo, *ex famulis.*

v. 10. *Eius exitio*] Aldus, *e. exilio.*

v. 12. *Equiſones*] Ita Manuſcripti & Rom. codex, vulgo, *equiſitiones.* Inſcr. Gruteri fol. 561. inſcrip. 8. *Equiſo Alexandri. Aug.* Vide Indicem.

v. 13. *Et bubſequæ*] Fl. *etiam bubſequa.*

Fuit c. nobis quam miſella] Gruterus ſic diſtinguit, *fuit c. n. quoniam m.*

v. 15. *A capite*] Ariſtoph. Pluto Act. 3. Sce. 5.

—— τὰ πράγματα

ὀκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλήν σοι πάντ᾽ ἐρῶ.

v.16. *Quibus ſtilum fortuna*] alii, *q. ſtilos f. Scoppius, Quæ poſſet merito doctior & quibus ſ. f.*

v.17. *In hiſtoria ſpecimen*] Sic Bert. & Flor.

v.19. *Equo clarius*] Flor. & Rom. *eoque c.* alii, *loco c.* male. Vide Coluium.

Et pecunia ſimul ſatis] Flor. *pecunia ſimul fuit ſatis.*

v.26. *Is genere viris*] Rom. & Flor. *id genus viris.*

v.27. *Parentes*] Flor. & Ald. *parentum.*

Iudicio morum] Manuſcripti, *iudicium m.* Aldus & Roman. *parentum inuitaret iudicium, morum tamen improbatum.*

v.32. *Tempeſtiuam*] Flor. & Fuluii liber, *tempeſtillam occaſionem.*

v.36. *Salutique præſentia*] Lipſius, *ſ. præſenti ac futuræ,* alii, *ſalutarique p.*

v.38. *Occultato conſilio*] Aldus, *occulato c.*

v.39. *Amici fideliſſimi perſonam*] Aldus, *a. fideliſſimam p.*

v.41. *Etiam cœna*] Bert. *eorum cœna.*

Pag. 202. v.1. *In profundam ruinam Cupidinis*] Ita Scaliger contra Titium lib. 9. cap. 19. Lipſii & Fuluii Manuſcriptus, Rom. Flor. & Pal. habent, *in profundam Romam c.* Aldus & Baſil. *in p. foueam c.* Lipſius, *in p. ærumnam c.* Beroaldus, *i. p. rotam c.*

v.3. *Fomento conſuetudinis exæſtuans*] Flor. *Fomenti c. æſtuans.* Saluianus de Gubernatione Dei libr. 1. *Non turpibus flammis medullæ æſtuent.*

v.4. *Immodicis ardoribus*] Rom. & Ald. *Immodici ardores.*

Adurat homines] Bert. *cendurat ho.* male.

v.5. *Quo vel clandeſtinus*] vulgo, *cum nec c.*

v.6. *Opportunum*]Palat.*opportune*.

v.13. *Arduum factu*]Flo.Ro & Aldus,*ar.factum.*

v.15. *Prorupit*]Flor.Ald.& Rom.*Proruperint.*

v 18. *Beſtias armatas dente*]Flor.*b.armentas d.*male: Vide Notas ad Minutium.

v.19. *Tumulum ramorumque*] Rom. Ald. & Venet.*t.ramoſumque.*

v.20. *Umbroſum*]Flor.& Venet.*umbroſo.*

v.17. *In capreis ſeritatis eſt*] Inſulſe Rom codex: *i.campis veritatis eſt.*

v.21. *Obſeptis campis*]Palat. & Flor.*o.capreis.*

Indagini generoſe] Flor. & Pal.*indaginis g.*

v.22. *Inuadere*]Flor. & Bert.*inuaderent.*

v.25. *Latratibus feruidis*]Rom. & Ald.*l.facundis.* Bert.*l.ſecundis.*Flor. *L.ferundis.*

v.26. *Nec ulla capra*]Bert.*n.u.caprea.*

v.27. *Aper immanis*]Confer Oppianum de Venatione li.3. v.364. & Heſiodum de Scuto Herculis.Ouid.lib.8.Metamorph fab.8.

Inuiſitatus]Palat. *inuitatus*, alii, *inuſitatus.*

v.29. *Dentium attritu ſonaci ſpumeus*] Sic lego cum Palat.Roman. & Flor. vulgo, *dentibus a.ſ.ſpumans.*Ouidius.

Spuma fluit, dentes æquantur dentibus Indis,
Fulmen ab arce venit.

v.36. *Immuniti*]Palat.*imminuti*.Flor.*attoniti.*

v.40. *In modum pauoris fæminei*]Medea apud Euripidem v. 263.

γυνὴ γὰρ τἄλλα μὲν φόβου πλέα,
κακὴ δ' ἐς ἀλκὴν καὶ σίδηρον εἰσορᾶν.

P.203.v.1. *Quin ocyus indipiſcimur*]Pal.*q.eum o.i.*

v.5. *Incendio feritatis ardeſcens*]Bert.*i.ferocidatis a.*

v.6. *Dentium compulſu*]vulgo, *dente comploſo.*

v.9.*Parcens*] Flor.*pepercit*.

ver.11 *Reſidens*] Sic Bertinus. alii,*recidens*,non a-
què benè.

Inuitus Dominum] τὸ *inuitus* non eſt in palatino.

v.12.*Nec diu ſed eum aper furens inuadit iacentem
ac primo*] Ita Flor.& Rom.Bert. *N.d.ſcilicet eum a.
i.j* vulgo,*at ecce furens aper inuadens primo*.

v.14.*Laniauit*] Flor.*laniatum*.malè.

v.16.*Sed percito*] Rom *ſed parcito*.

v.17.*Plagoſa crura*] Ita Bert. Fl.& Fuluius, vulgò
p vulnera.

v.18.*Immiſit*] Bert.*dimiſit*.Flor.*dimiſſa*.

v.20.*Ipſam quoq;*] τὸ *quoq;* non eſt vulgatis.

Profectu dentium] Bert.*profectu d*.

v.21.*Definito iuuene*] Lectionem Romani & Ful-
uiani codicis prætuli vulgatis & Mſſtis aliis, in qui-
bus erat *defuncto'j*.Vide Indicem.

v.23.*Perfecto voto*] Bert.*peracto v*.

v.24.*Vultu gaudium tegit*] Plinius Panegyrico: *A-
liud ſolicitudinis,aliud ſecuritatis ingenium eſt,alia tri-
ſtium intentio, alia gaudentium, neutrum ſimulatione
expreſſerint*.

v.25.*Et dolorem ſimulat*] vulgò,*d.ſimulans*.

Circumplexus] vulgo,*amplexatus*.

v.26.*Solerter affinxit*] Hæc malè immutauit Col-
uius & Vulcanius,cum etiam in optimis Mſſ.ita ha-
beatur,ſicuti nos ea produximus.

v.27.*Sic ad noſtri ſimilitudinem, qui verè lamenta-
bamur conformatus*] Flor.*ſ.a.noſtram amaritudinem
q.u.l.confirmatus*.

v 29.*Mentiens beſtia dabat*] τὸ *mentiens* delet Fl.
& Bert.

v.30.*Fama dilabitur*] Non diſplicet lectio Bertini
codicis,

codicis, *fama dilatatur*. Stat. lib. 9. Thebaid. p. 306.

Fama per Aonium rapido vaga murmure campum
Spargitur in turmas ſolito pernicior index,
Cum lugenda refert.—

Ioſephus de bello Iudaico lib. 3. cap. 15. *Nec nuncius aliquis ſuperfuerat, ſed ipſa per ſe fama excidium prædicabat.*

v. 32. *Audiet alium*] Flor. *a. aliud.*

v. 36. *Obuij*] Flor. *obij* malè.

Omnes] non eſt in Bert. & Flor.

Ciuitas] Flor. *c. cuncta.*

v. 38. *Labantique Spiritu*] Flor. *labentiq; S.*

Pleniſſime] Rom. & Aldus, *pleniſſimè.*

v. 39. *Reddidit*] Bert. & Rom. *reddidiſſet.*

v. 40. *Erepta*] Pal. *erecta*. Benè.

Inuita remanſit in vita] Palat. Rom. & Ald. primam vocem inducunt.

P. 204. v. 1. *Nimium clamare*] Bert. *n. clamore.* Flor. & Fuluii liber, *nimium nimius clamare*, vnde rectè Coluius legendum putat, *nimium nimiumque clamare*, ut apud Virgil.

iterumque iterumque vocabo.

v. 12. *Inferialibus*] Rom. *inferalibus.*

v. 6. *A pulſandis vberibus*] Aldus *à p. verberibus*, ineptè. In luctu pectora pugnis pulſabant. Quintilianus Declam. 10. p. 61. *Mulier, quæ ſanguinantes ad iudices porrigit lacertos, quæ ſciſſo laniatoque vultu, quæ liuidis profertur vberibus, magno dolore cogitur, vt hoc potius agat, quam cineres oſculetur, complectatur vrnam.* Noſter libro quarto: *Pectus palmulis infeſtis tundere.* Lib. 5. *Quid pectora, quid vbera ſancta tunditis?* Lib. 7. *Tunſiſque ac diuerberatis vehementer vberibus.*

v. 12. *Statim factis*] Lege cum Flor. *ſ. exactis*, vel Bert. *ſ. expletis*.

v. 15. *Inedia denique miſera*] Sic Flor. & Rom. vulgo, *inediæ d. miſeræ*.

v. 23. *Obiens vt iubebatur*] alii, *obediens vt videbatur*.

v. 25. *Penitus in medullis*] Coluius, *penitis i. m.*

v. 27. *Formauerat*] Flor. *forauerat*, male.

v. 29. *Traſyllus vero præceps & temerarius*] in Flo. & Bert. legitur, *T. v. p. alioquin qui & de ipſo nomine*: Quod gloſſam olet.

v. 31. *Laſſeſceret*] Ita Pal. Roman. Flo. Beroald. & Aldus. Lipſius, *flacceſſeret*, Aldus, *laceſſeret*. Coluius & Stewechius, *faceſſeret* legunt.

v. 34. *Impudentiæ labem*] Palat. Coluius & Flor. *imprudentiæ l.* Lib. 2. *ſenſit impudentiæ ſuæ labem*.

v. 39. *Ferinos mugitus reuerans*] vulgo, *f. rugitus iterans*.

Pag. 205. v. 5. *Quouis alio*] Ber. *quoiuis alio*, legendum *cuiuis a.* vt Stewechius monet.

v. 12. *Mœſta quieuerat*] Bert. *m. conniuerat*.

v. 1. *Sanie cruentam faciem*] alii, *ſane cruentam faciem*.

v. 4. *Acerbæ mortis meæ caſus fœdus intercidit*] Coluius: *a. m. caſu charitatis interibit*, inepte.

v. 9. *Tuæ lachrymæ*] Flor. *hæ lachrimæ*.

v. 14. *Decoras genas conhumidat*] Sic Aldus & Baſ. *d. g. cohumitat*. Rom. Flor. Bert. *genas contundit*. vnde alii, *confundit*.

v. 15 *Quietem*] Flor. *quieti*.

Prolixum ejulat] Roman. *p. heiulat*. Flor. *p. heu heu ejulat*, Bene.

v. 7. *Conuerberat*] vulgo, *verberabat*.

Partici-

Participatis nocturnis imaginibus] Palat. *participat nocturnarum imaginum ſecreta.*

v.19. *Ærumnabili*] Bert *ærumnali*, male.

v.20. *Tacita decernit*] Vulgo. *tacite d.*

Improuidæ] Flor. *impetoruidæ.*

v.28. *Luctu legitimo*] Flor. *luctui l.*

v.33 *Exitium*] Flor. *exitum.*

v.35. *Linguæ ſaucientis ſuſurros improbos inurguere*] Sic Flor. Palat. & Rom. Codd. Niſi quod in Flor. pro *ſaucientis ſatiati* eſt Lipſius legit. *l. ſ. ſ. i. inuergit.* Vulgariæ edit. *lingua l. ſ. ſ. i. ingerere.* Oroſius contra accuſatores Chriſtianorum li.1. proloquio, *Voluntarie ad id ꝙ præparantur, vrgueri.* Sic in tribus Manuſcriptis locus conceptus eſt. Vetus inſcriptio apud Puteanum Cent.1. Epiſt 34. VRGVENTE FATO SANVM IPSE NECAVIT SE.

v.39. *Nec quiſquam perſentiſcat familiarium*] Aldus *nec q. præſentiſcat f.*

v.40. *Dies reliquos metiatur annus*] Flor. *Quod dies reliquus m. annum.* loquitur de decem menſibus legitimo ſcilicet luctus tempore, intra quos ſi qua mulier feſtinabat nubere, probroſis inuſta notis, nobilis perſonæ & iure & decore priuabatur. L. 2. Si qua, Codi. de *ſecundis nuptijs.* Sic in Indiæ vrbe Cranganor, quam Malabarem vocant, viduæ, quæ poſt virorum obitum nubũt ante annum, dote priuantur, Iohan. Boterus in Ep. Theol. p. 131. In Americæ vero proui. Florida fœminæ defunctis viris, capillos ſub auribus præſecant, illoſque per ſepulchra ſpargunt, nec licitum illis ſecundo matrimonium contrahere, antequam capilli illis renaſcantur tam longi, vt humeros tegere poſſint. Iacobus de Meyne in Narratione de Florida.

Pag.206.v.1.*Opertas tenebras*] Bert.*operatas t.* ma lè. Nox accommoda fraudi, rebusq; turpibus. Vic Notas ad Minutium f.15.

v.5.*Tacitus*] Non eſt in Flor.

Vnoque Sibilo contentus] Lib. 9.*Ianuam pulſ Sibilo etiam præſentiam ſuam denunciante.*

v.9.*Segnius aliquid*] Pal.*ſ.aliud.*

v.10.*Exſpectatione turbidus*] Aldus, *ex pactione* malè.

v.12.*Captioſa vigilia*] Stewech.*captioſæ v.*

v.15.*Immixtum vino*] Bert.*commixtum v.*

v 16.*Mentita dominæ tarditatem*] Flor. *m.d.tar ditate.*

v.18.*Iamque eo ad omnes*] τὸ *eo* abeſt à Bertino.

v.20.*Superſiſtit*] Pal. & Rom.*ſuperſtitit.*

v.21.*Carus maritus*] Palat.*trux m.*alii, *charus ma riti.*

v.24. *Quodammodo* Palat. & Bertin. *quoque mo do.*

v.26. *Quieſce ſecure, beatè ſomnia*] vulgò, *q.ſecu rus, b.ſomniare.*

v.27.*Abſit vt velim*] Bert.& Rom. rectè τὸ *velim* delent.

v.28.*Vino tibi*] alii, *vino t.* malè.

v.31.*Nuptiaſque non frueris*] Sic Pal.& Flor. vul gati, *nuptijs n.f.*

v.36.*Cruore litabo*] Flor.& Rom.*c.libabo.*

v.40.*Ad aliam*]Pal.*a.aliquam.*

Pag 207.v.2.*Illum narunt*] Bert.*illuminare.*

v.3.*Pronubas*] Pal.& Coluius.*pramias.*

Perpetua tua] *Tuæ* non eſt in Flor.

v.4.*Acu crinal*] Hieron. in Eſaiam lib 2. c 3. fol 15.*Habent acus mulieres, quibus ornatorum crinium compa*

compago retinetur, ne latius fluant, & in ſparſos diſſipentur capillos. Et contra Ruffinum: *linguam veridicam diſcriminali acu confodiebant.*

v.6. *Crapulam cum ſomno diſcutit*] Sic Mſti. vulgo, *Crapula cum ſ.d.*

v.8. *Incingere*] vulgati, *accingere*, malè. Supra lib. 7. *Zonis incincta.*

v.9. *Recta monumentum*] Sic Flor. & Fuluius. vulgò, *circa m.*

v.10. *Viduatis*] Rom. *nudatis.*

v.12. *Capulum Tlepolemi*] Ald. Ro. & Ven. malè hic inculcant vocem *capit*, quam induxi, authoritatn Mſſtorum Codd. fretus.

v.13. *Propter aſſiſtens*] vulgò, *prope a.*

v.16. *Vindicaui mei mariti*] Flor. *v. in m. m.* Benè.

v.19. *Et enarratis ordine ſingulis*] Alii, *& e. per ordinem ſ.* Bert. *& iam enunciatis o. ſ.*

v.21. *Tranſadacto*] Bert. Rom. & Ald. *tranſacto.*

v.22. *Peruoluta*] Flor. *peruolutata.* Bert. *prouoluta.*

v.23. *Perefflauit*] Pal. Ald. & Flor. *perflauit.* Rom. *perefflauere.*

v.24. *Corpus ablutum*] Ex more antiquo, quo mortuos lauabant. Lib. 9. *Eum vltimo lauacro procurant.* Socrates apud Platonem in Phædone f. 115. ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ. φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός. ἡ εἱμαρμένη καὶ σχεδόν τί μοι ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν. δοκεῖ γὰρ ἤδη βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον, καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν νεκρὸν λούειν. Act. Apoſt. c. 9. v. 37. ἐγίνετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν Ταβιθὰ, λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν τῷ ὑπερῴῳ. Sic apud Galenum de Methodo medendi lib. 13. c. 15. Theagenem iam mortuum, cui nec ſeruus, nec mulier, nec puer erat, Cynici lauant.

Vnita ſepultura] Ita rectè Lipſius. in Fl. Ro. Aldo eſt, *munita ſ.* in aliis, *uncta ſ.*

v.25. *Reddidere*] vulgò, *dedere.*

Vno ſepulchro ſepelire] Coniuges vno ſepulchro ſepeliebantur. Burchardus Decretorum libr. 3. c.162. *Unaquæque mulier ſequatur virum ſuum, ſiue in vita, ſiue in morte, quos coniunxit vnum coniugium, coniungat vnum ſepulchrum.* Ouid. Metamor. libr. 4. fab. 2.

—quos certus amor, quos hora nouiſſima iunxit,
Componi tumulo non inuideatis eodem.

Sic Monica ſerio mandat filiis ſuis, vt illâ edita anima in ſepulchro chari mariti collocare velint, ut Auguſt. lib. 9 c.10. confeſſionum notat. Et Chryſoſt. matrem ſepelit in conditorio patris. Grego. Patriarcha Conſtant. in vita Chryſoſtomi.

v.31. *Sic ille longos trahens ſpiritus*] Ita Scaliger, MSS. *hac i. longo t. ſpiritu.* Autor MStus de Vita Verenæ Virginis: *Quotidie flebat amare, & longa ſuſpiria trahebat in pectore.*

v.32. *Affectis ruſticis*] Bert. *affectus r.*

v.33. *Mutati domini*] Lege, *m. dominii.*

ver.37. *Pretioſum conditumq; ſeruabat*] Sic MSSti. à vulgatis malè abeſt τὸ *ſeruabat.*

v.40. *Paſſeres*] vulgati, *anſeres.*

v.41. *Morabatur, noſtris quoq; pedib. ambulabat*] Fl. *morabantur, n. p. ambulabant.*

P.208. v.1. *Vrgebat*] Lego ex Rom. *vrguebat.*

v. 4. *Camporum ad ſpatia*] τὸ *ad* abeſt in Flor.

v. 8. *Sarcinoſos*] vulgò *saginoſos.*

v.15. *Oſſibus cuncta candere*] Ouid. faſtor. 12. v.558.

Squallidaq; humanis oſſibus albet humus.

Virg. 12. Æneid. Valer. Flac. lib. 3 Argon. v.165. Ammianus lib. 31.

v.16. *Summæ via*] Flor. Bert. & Pal. *ſumma v.*

v.17.

Digitized by Google

v.17.*Obſeruitare*] Rom.*ob ſerenitatem*.inſulſe.

v.23.*Spreta ſalubri*] P l.*ſumpta ſ.*

v.25.*Tunc ego non inſcius*] Pal.*t.e.n.ſcius*. Bert. & Flor. *T.e.metu p.p.quantum poteram turba medius.*

v.27.*Aggreſſionibus*] Flor. *aggeſſionibus.*

v.26.*Conferta iumenta*] Bertin.& Rom.*conſerta j.* malè.

v.33.*Dum altum vſq;*] Flor.*d.in a.& vſque.*

v.34.*Ignifera Chimara*] Oppianus Cyneget.li.1.v. 233.Plinius lib.2.c.106.Martian.Capella li.6.Tzetzes Chiliad.7.hiſt.149.

v.37.*Subminiſtrat*] Flor.*ſubminiſtrabat.*

P.209.v.1.*Conſerta*] Flor.*certè conferta.*

v.5. *Quam fortè tunc*] τὸ *tunc* delet Bert.

Villa coloni canes immanes] Columella de re ruſtica li.7.c.12.de Canibus: *Villa cuſtos eligendus eſt ampliſſimi corporis, vaſti latratus, canorique, vt prius auditu maleficum, deinde etiam conſpectu terreat.*

v.9.*Iubilationibus*] alii,*ſibilationibus.*

v.11.*Exaſperati*] Flor.*exaſpernati*,malè.

v.17.*Inſcendere*] Flor.Rom.& Venet.*inſcindere.*

v.20. *Super nos raptim deuoluunt*] Aldus, *ſuperne r.d.*

v.21.*Quam potiſſimum caueremus cladem*] vulgò, *q.p.caderemus clade.*

v.23.*Caput mulieris*] Bert.& Rom.*mulierem.*

v.27.*Abſtergens*] Pal.*abigens.*

v.29. *Obteritis*] Bert.Ald.& Rom.*perterritis atq; obrutis.*

Pradas munitis] alii,*p.initis*. vel,*p.metuitis.*

v.31.*Vt humano ſanguine profuſo*] Aldus,*u.h.ſ.perfuſo*,malè.

P.210.v.1.*Viretis amœnum*] Rom.*virectis a.*

Noſtris refectui] in altero Florent. eſt, ***refectu.*** Vulgati non habent hanc vocem.

v.5. *Aqua rore diluere*] Rom. *a.r. deluere.*

v.6. *Madidatis*] Bert. Pal. & Roaldus ***inacedatis.*** Roman. & Aldus, *macidatis*, Flor. ***inacidatis***, quod Scoppius interpretatur *aceto tinctis.*

v.10. *Profecto clamabant*] Bert. ***proiecte c.***

v.11. *Venui lacte*] Flor. *venu lac.*

v.12. *Inchoatum*] Sic Flor. 2. alii, ***coactum.***

v.14. *Scitis quo loco conſederitis*] Virg.

—*An neſcis quorum conſederis aruis.*

v.16. *Fuga paſtoribus noſtris*] Flor. ***fugam p. & non.***

v.23. *Decrepito ſeni*] alii, *decepto ſeni.*

v.26. *Incantantem*] Flor. vnus, ***caricantem.***

v.34. *Soſpitem*] Bert. *ſoſpitam.*

v.29. *Auum ſibi*] Rom. & Bert. ***auxilium ſ.*** Quod placet.

v.35. *Totos quidem miſeruit*] Bert. & Rom. ***omnes q. miſerentur.***

v.38. *Exurgit alacer*] Bert. & Rom. ***ex. alte a.***

v.39. *Decidiſſet*] Bert. *cecidiſſet.*

v.40. *Pabulo noſtro*] Bert. *p. modo.*

Pag. 211. v.5. *Commoratus*] Pal. ***moratus.***

v.10. *Qui eum*] Palat. τὸ *eum* ignorat. Flor. ***euum habet.***

v.11. *Locorum*] Flor. ***coquorum***, male.

Praminabantur] Beroald. & Venet. ***praminabatur***, legunt. Lipſij liber, *praminabantur*, vnde Coluius, *reminiſcebantur.* ſed nec ſic locus bene ſanus.

v.15. *Vbi compertum facinus*] Flor. Ald. & Rom. ***mihi cœptum f.*** Beroald. ***mihi c.f.*** Coluius, ***n. ſpectum f.*** male.

v.16. *Cupido*] Flor. & Bert. ***cupio***, male.

v.17.

Digitized by Google

v.17. *Commiſerat*] alii, *permiſerat*.
v.18. *In quam*] Flor. *in qua diuerteramus*.
v.19. *Coniugem*] Manuſcripti *conjugam*.
v.20. *Extraneaque*] Flor. *Extrariaque*.
v.21. *Inſtricta*] Aldus, *inſtincta*.
v.23. *Combuſſit*] Bert. *comburit*.
v.26. *In praaltiſſimum puteum*] Flor. *per p.p.*
v.29. *Vxori ſua*] Bert. *luxurie ſua*.
v.30. *Melle perlitum*] alii, *m. illitum*.
Firmiter alligauit] Bert. *f. perligauit*.
v.31. *Carioſo ſtipite*] Bert. *carioſa ſ.*
v.32. *Burriebant*] Hæc eſt Vetus & ſincera lectio: Flor. & Rom. codicis, pro qua nobis licenter ingeſſit Beroaldus *bulliebant*. Vide Indicem.
Vltro citroque commeabant] Bert. *v. citro commeabat*.
v.33. *Multiiuga ſcaturigine*] Fuluius, *multiuag. ſ.*
v.34. *Nidorem*] Vulcanius, *Nitorem*. male
v.35. *Per longi temporis cruciatum*] Flor. *perlongi t. cruciatu*.
v.37. *Adeſis homine*] Bert. *adeſi...e hominis*.
Vt oſſa tamen] Flor. *u. o. t...itum* Bene.
v.41. *Dieque tota*] *Deni...e toto* Coluius legit.
Emenſi vias] Pal... *emerſi u.* male.
Pag. 212. v. 1. *Inib...arem*] *Ibi* habet Flor.
v.4. *Beata cele...ritas*] Pal. *tanta c.*
v.5. *Quo v...dibiliores*] Sic Flor. & Bert. vulgo, *q. uendi ca...res*. Scickeradt. *q. venditariores* inepte.
v.9. *Subſicinum*] Palat. *ſubſicinum*. Ber. *ſubſititium*.
v.10. *Noſtris atatem*] Flor. *meis atatem*.
v.12. *Identidem meas*] hæc delet Florent.
Putidis ſcalpebat digitis] vulgati, *putridis ſ.d.*

v.13. *Peniſſimè contriui*] Fl 2. *pleniſſime congerui*, quod gloſſa interlinearis interpretatur, *ſtrictim momordi*.

v.16. *Inſtruebat iocos*] vulgò, *conſtruebat i.*

v.18. *Colore deformem & in hebeti pigritia*] Flor. & Bert. *dolore d. & inerti p.* benè.

v.20. *Quare*] Flor. *atque ideo*. Bert. *atque adeo vel*.

v.23. *Fugiens*] alii, *aufugiens*.

v.26. *Mire repertum*] Coluius, *è re reptum*.

Cinadum & ſenem caluum quidem] Bert. & Flor. *ſenem Cinadum caluum quidem, ſed cincinnis*.

v.29. *Crotalis*] Flor. *crotulis*.

v.30. *Circumferentes mendicare compellunt*] Tzetzes 13. Chiliad. hiſt 475.

γάλλοις ἀγύρταις ἐς τὸ κοινὸν ἐπεράθη
ὄνος τις οὐκ εὔμοιρος. ἀλλὰ δυσδαίμων.
ἔστι ᾗ κύκλῳ πᾶσαν ἐξ ἔθους κώμην
[...]ιιόντες ἔλεγον, τίς γὰρ ἀγροίκων
οὐκ οἶδε. Ἄττιν λευκὸν, ὡς ἐπηρώθη,
τὶς οὐκ ἀπα[...]ὰς ὀσπρείων τε σίτων
ἁγνῷ φέρων δίο[...]ι τυμπάτῳ ῥέης.

Vide quæ dixi ad Min[...] Fel. fol. 39.

v.31. *Cappadocum*] Rom. *Cappadocium*.

v.32. *Forticulum*] Pal. *fortiu[...]ulum*.

v.34. *Quidam*] Flor. *Quidem*, [...]le.

Et numerauit] Pal. *enumerauit*.

v.35. *Sua nouit profeſſione*] Bert. & Flor. *ſuis n. profeſſionibus*.

v.36. *Crimen Corneliæ Legis*] L. 1. ff. Leg. Fa[...] de *Plagiar.*

Pag. 213. v. 1. *Vſus omneis*] vulgò, *vſum omnem*.

v.2. *Sed prorſus vt in aſini corio modeſtum hominem* inha-

in habitare credas] Ita MSS. omnes vulgo. *S. potius in a.c.m.h. habitare c.*

v.3. *Quæ res cognitu non ardua*] Palat. *Q.r.c.n. tarda.*

v.4. *Medis eius feminibus*] Rom. & Pal. *m.e. femoribus.* Coluius, *m.e. fœminis.*

Periclitaberis videns] τὸ *videns* recte delent Fl. Bert. & Venet.

v.6. *Lurconem tractabat*] Flor. vnus, *l. dictabat.*

v.9. *Sabadius*] alii *Sabazius.* Harpocrat. p.115. τὸν αὐτὸν εἶναι σαβάζιον καὶ Διόνυσόν φασιν. Inde Sabi *Bacchi.* Euſtathius in Dionyſium de ſitu orbis 132. & nos ad Arnobium lib.5.

Contra me] non eſt in Palat.

v.13. *Deiciat*] Bert. *eiciat.*

v.16. *Subito*] Pal. *ſubite.*

v.17. *Exaſperatum*] Modius legit, *exaſperatus.*

v.20. *Tomica ſpartea*] Flor.1. *ſtumida ſ.* Aldus, Fl. 2. & Pal. *tumida ſ.* Rom. *tumida ſparta.* malè. Vide Indicem.

v.25. *Mercatus*] Bert. & Flor. 2. *mercato.*

v.26. *Fracta, rauca*] Pal. *fracte r.* Flor. *fractea r.* Vide Indicem.

v.35. *Præſepi me proximo*] Vulgò *p.m. proximum.*

v.36. *Ceraula*] Sic recte Flor. duo in Palat. eſt *comula*, in vulgatis, *choraula*, paulo poſt, *cornu canens* dicit.

Collaticia ſtipe de menſa paratus] Scickeradus rectè obſeruat, puerum de menſa dici, παῖδα τραπεζοποιὸν, id eſt, τῆς πάσης περὶ τὰ συμπόσια παρασκευῆς ἐπιμελούμενον.

v.37. *Promiſcuis operis*] Magis placet Cod. Pal. lectio, *promiſcui o.*

v.39.*Concubitus*] Bert.*excubitus*. Flor.*concubinus.*

P.214.v.4.*Facie canoſo pigmento delita*] Fl.& Pal. *faciem c.figmento delitam*. Bert.*f. canoſo pigmento delito.*

v.5.*Crocotis*] Pal.*crocrocodis*. Flor. vnus d. *crocrocodis*, malè, vide Indicem.

v.6.*Iniecti*] Bert.*iniectis.*

v.7.*Lanciolarum*] Modius, *laciniarum.*

Purpura depictas] Pal.*Purpuras depictas.*

v.11.*Euantes*] Flor.*ouantes* & *leuantes.*

Lymphaticum tripudium] Vide quæ vir optimus & rerum litterarumque veterum impenſe doctus Iohannes Meurſius de Orcheſtra pag. 25. notat.

Pererratis] vulgò, *percurſatis.*

v.13.*Poſſeſſoris Britini*] Flor. & Col. *p.beati*. Bert. *poſſeſſorio B.*

v.16.*In circulum*] Flor.2.& Pal.*in arculum*. malè. Vlpianus l.1.Digeſt.de ædilit.edicto : *Si ſeruus inter fanaticos non ſemper caput iactarit*. Quint.li.2. *Caput iactare & comas rotare fanaticum eſt.*

v.17.*Ad poſtremum*] Flor.*ac poſtremum.*

v.18.*Brachia diſſicant*] Lege b.*diſſecant*. Lampridius in Commodo pag.72. *Bellonæ ſeruientes vere exſecare brachium præcepit ſtudio crudelitatis.*

v.20.*Numinis diuino*] Flor.*numini d.*malè.

v.22.*Homines deum præſentia debiles effeci*] Sic impurus ille Mahomet cum morbo caduco laboraret, perſuaſit ſuis aſſeclis, ſe ex præſentia Angeli Gabrielis, cuius maieſtatem ferre non poterat, fieri ægrum, & ceu mortuum collabi : poſt viſionem verò diuinam ad ſeſe iterum redire, nimirum vt ea quæ vidiſſet, & audiuiſſet, in vniuerſi

mundi

mundi utilitatem manifeſtaret. Iohannes Cantacuzenus Orat. 1. in Mahumedem fol. 75.

v. 28. *Arrepto deinde flagro, quod ſemiuiris*] Plutarchus aduerſus Colotem fol. 1127. ἀλλ' οὐκ ἐλεύθερος οὗτος, ὦ μητρίδωρ ἐστὶν, ἀλλ' ἀνελεύθερος καὶ ἀνάγωγος, καὶ οὐδὲ μάστιγος ἐλευθερίας δεόμενος ἀλλὰ τῆς ἀστραγαλωτῆς. ἐκείνης ᾗ τοὺς γάλλους πλημμελοῦντας ἐν τοῖς μητρῴοις κολάζουσιν.

Proprium geſtamen] In Flor. eſt, *pium g.*

v. 29. *Contortis tæniis lanoſi velleris*] Flor. 2. *c. tenis l. u.* Bertin. *c. centenis lmiſi v.* ineptè.

v. 30. *Teſſellatum*] Flor. Pal & Rom. *teſſeratum.*

v. 36. *Cōcupiſceret aſininum*] Sic Bert. Aldus & Beroaldus. Alii, *conſpiceret aſininum*, malè.

Lactem] Bert. *lactes*, rectè.

pag. 215. v. 5. *Sarcinæ pondere*] τὸ *ſarcinæ* delet Palat.

v. 7. *Deprædabantur*] Flor. *deprecabantur.*

verſ. 12. *Fortiſſimum ruſticanum*] Flor. *formoſiſſimum r.*

v. 13. *Imis ventris*] Flor unus, *imi ventris.*

v. 15. *Illicita*] Flor. *illicita.*

v. 16. *Inguinibus*] Flor. & Rom. *virginib.* & *virginibus.*

v. 18. *Vredinibus*] Flor. vnus, *Oribus*, Bert. *vriginibus.*

v. 19. *Porro Quirites*] τὸ *porrò* malè omiſit Aldus.

Proclamare geſtiui] alii *perclamare g.* Lucianus p. 251. ἀναβοῆσαι ὦ Ζεῦ σχέτλιε ἠθέλησα, &c.

v. 28. *Percientes*] Ita lege cum Pal. In aliis eſt, *partientes*, unde Lipſius fecit, *arcientes.*

v. 36. *Stramentis*] alii, *ſtrumentis*, malè.

v. 37. *Flagro illo pecuinis oſſibus cathenato*] Heſychius κερκουρία, μάστιξ, πολυπλήν τινα τὴν κατασκευὴν εἶχον αἱ

κερκυραῖαι μάστιγες, οἱ δὲ καὶ διπλᾶς αὐτὰς ἔφασαν εἶναι· εἶχον δὲ ἐλεφαντίνους κώπας, καὶ τὰ μεγέθη περιτταὶ ἦσαν· ὑπερηφάνους δὲ, εὐπραγοῦντας, τοὺς κερκυραίους φησὶν ἀριστοτέλης, ποιεῖσθαι ἢ γίνεσθαι.

pag.216.v.1.*Securi ſua comminaretur*]Bert.*ſ.ſua comminaret.*

v.5.*Perueniunt*] Bert.*prouenꝫiunt*,malè.

v.8.*Sonitu tympanorũ*] Bert.*ſono t.* Aldus & Scickeradus,*ſonu tymp.*

v.9.*Exitus*]Rom.& Aldus,*Exercitus.*

Obuiam] Flor. *obiam*,malè.

v.12.*Hoſtiis opimis*]Aldus,*hoſtiis optimis.*

v.16.*Altiuſcule ſuſpenſum*]Palat.*altius ſcala ſ.*

v.18.*Reprehenſa*]Bert. *deprehenſa.*

v.21.*Altius filio ſuo*] Wower, *arctius f.ſ.*Benè.

v.28.*Reſipiſcis*] Ita Bert.Ald.& Venet.alii,*reſpicis.*

v.29.*Femur*]Flor.duo,*femus*.Pal.*fanus*,malè.

v.31.*Decoctum*] Flor.*percoctum.*

Ceruini vice] Bert.*cerui in vicem.*

v.34. *Deſtinata laniena*] vulgo,*deſtinata laniena*, malè.

EMENDATIONES AD LIB. IX. METAMORPHOSEΩN.

Pag.217.v.13.*Abrupto*] Fuluii liber,*obrupto.* vulgo,*arrupto.*

v.14.*Tutelam ſalutis*] vulgò,*t.ſalubrem.*

v.16.*Sacrificales epulas cum ſacerdotibus Deæ*] Vide quæ dixi ad Minutium fol.19.

v.18.*Menſas etiam impetu*]Bert. Flor. & Rom. *m.e.& id genus i.*

v.22.

Digitized by Google

v.22.*Hoc aſtuto commento*]Flor.& Bert. *h.aſtulo c.* Coluius,*h.aſtutulo c.*

v.24.*Salutaris*]Aldus:*ſalutari.*

v.26.*Conſilio prudenti vel remedio ſagaci*] Sic Mſſ. omnes. vulgò,*c.prudentis u.r ſagacis.* Vtraq; lectio tolerari poteſt. Vide me ad Minutium fol.19.

v.33.*Canem rabidã*]Ætius Tetrabibli 2. ſermone 2.cap.xxv. *Quum omnes canes natura calidi ac ſicci ſint,per æſtatem ex ambiente nos aere aliam caliditatem & ſiccitatem conquirunt, & ob immoderatam temperaturam inſaniunt & hæc inſania rabies vocatur. Patiuntur autem hoc magis in illis regionibus,in quibus maximæ inæquales ambientis mutationes inordinatè fiunt:in quibus & hyemes vehementes ſiunt & æſtus excellentes.* Caſſius Iatroſophiſta in Quæſtion.natur. Quæſt.LXXIII.

v.28. *Momentariam ſalutem*] Bert. *momentaneam ſ.*

verſ.33. *Impetu miro*] Bert.*impetuoſo miro* mirè.

v.33.*Myccilum mulionem*]Aldus, *Mitylium m.* Rom.*Mytilum m.*Palat. *Myrtillum m.* Coluius & Flor.*Myrtilum m.*Benè. Vide Lactantium ad Statii Thebaid.p. 30.134.209.

v.38. *Hypatium*]Flor.*Hyphatarium* alii,*Hypatanium.*Coluii liber,*Hiſpaſium.*

v.41. *Contacta nonnulla iumenta efferari*] Pal.& Flor.*contracta n.i.effera ſimili rabie.*Coluii liber,*contrectata n.i.e.*Bert.*contacta n.i.efferata ſimili.*

pag.218.v.6. *Subminiſtrabant*] Flor.*ſubminiſtrauerant.*

v.10.*Conceſſionis*]Lipſius,*congreſſionis.*

v.11.*Rabie poſſeſſus*]Rom.*rabia p.*

v.14.*Equidem temporis*]Bert.*eodem t.*

v.17.*Altercare*]Rom.& Bert.*altercari.*

v.18.*Adhuneccine*] Mſſ.omnes *adhuceine.*

v.19.*Increſcente ſauitia*]Expreſſi Mſſ.lectionem, alii,*inquieſcente* habent. Ambroſ.ſerm.27. *Increſcẽte morbo non medicus,ſed prauaricator in culpa eſt.*

v.21.*De rima quadam*] vulgò,*d.r.quidam.*

v.23. *Manſuefactus*] Mſſ. *manſuetus.*

v.24.*De cœlo ſcilicet miſſus mihi ſoſpitator*] à vulgatis abeſt τὸ *ſcilicet.* Vide Notas ad Minut. Fel. fol. 36.

v.27.*Allubeſcerem*] alii,*allibeſcerem*,Flor.*allibaſcerem.*

v.29. *Si viſum contactumq; laticis*] Iſtiuſmodi animalia *hydrophoba* vocant, quæ ſtudiosè vitant aquæ aſpectum , & omnium poculorum hauſtum perhorreſcunt. Firmicus Aſtronom. lib. 8. cap. 5. Theod Priſcianus de medicina lib.2.cap.8. Vegetius Mulomedicinæ lib.3.cap.31. Ætius loco prænotato.

v.35.*Totum caput vergens*] Ita Mſſ. omnes vulgò,*T.c.mergens.* Fuluius,*totus in c.vergens.*

v.36.*Plauſus manuum*] Alii,*p.manus.*

pag.219.v.2.*Opulenta*] Bert.*opulentum.*

v.3.*Inter ſemiruta*]Pal.& Colu.*i.ſemirupta.*

v.6 *Hic gracili*]Flor *is gracili.*

v.7.*Operas præbendo*] Pal.*o.præbendens.*malè.

v.9.*Poſtrema laſciuia*] Bert.& Aldus , *extrema l.* quod perinde eſt,vt alii iam obſeruarunt.

v.14.*Vxoris laudata continentia*] Vide Ariſtænetum Epiſt.ultima.

verſ.20. *Aſpero ſermone*] Bert. *aſſerto ſ.* non benè.

v.23.

v.23. *Pernox & perdia*] Rom. & Aldus. *per noctē & diem* malè. Vide Indicem.

Lanificio neruos contorqueo] Ouid. lib. 12. Metamorph.

-- -- columque
-- Cape cum calathis, & ſtamina pollice torque.

v.26. *Saucia*] Flor. unus, *ſatia*. Fulu. *ſatiata*.

Voluptatur] Sic Rom. codex. Flor. *volu tatur* κυλίνδεται. Tertull. *una orant, una volutantur.*

v.27. *Et quid iſtuc*] Flor. *ecquid iſtic.*

v.29. *Proſpexit*] Flor. *proſpexi.*

Vide iſtud dolium] Flor. *videſis ut dolium.*

Semper vacuum] Pal. *ſuper uacuum*. Probè.

verſ.32. *Cuidam vendidi*] τὸ *cuidam* delet Palatinus.

v.33. *Præcingeris*] Bert. *procingeris*. Aldus, *percingeris.*

v.38. *Contenta*] Pal. Bert. & Rom. Cod. *contecta* haud æquè benè libro 4. *Parua domuncula contentus.* & hic mox poſt: *intra terminos piſtrini contentus.*

v.40. *Qui tanto pretio præſtinauit*] Lege cum Bertino Aldo & Romano, *quia t. præſtinauit.*

pag 220. v.11. *Scabiem*] Rom. *ſcabiam.*

Exſcalpere] Ita Pal. & Ald. vulgò, *exſculpere.*

verſ.12. *Belliſſimus ille puſio*] Flor. *viliſſimus i. p.* malè.

v.11. *Carioſæ teſtæ*] legendum, *carioſa teſta.*

v.20. *Piiſſimi illi ſacerdotes*] Bert. Colu. & Rom. *puriſſimi i. ſ.*

v.22. *Caſibus*] A Scaligero & Coluio hæc lectio eſt, alii, *caſulis*, malè.

Vnica caſulis] Flor. *u. per caſulis*, malè.

Enotata]Bert.*annotata*. alii. *prænotata*. Aldus, *euocata*.

v.27.*Captantes*] Bert.& Rom.*coaptantes*. Aldus, *cooperantes*.

v.29.*Si poſſeſſiones*]Bert.*ſcilicet poſſ.*

v.31.*Caperet auſpicium*]Pal.*cuperet auſp.*

v.35.*Additam victoriam*]Scribe ex Bertino,*addictam u.*

v.36.*Forti præſagio*] Coluius: *fortis p.*

verſ.38. *Diuinationis eius*] τὸ *eius* non eſt in Florent.

Contraxerant] Rom. Ald. & Bert. *corraſerant*.

v.40.*Argumenti*]Bert.*argenti*.

pag.221.v.1.*Stagnant*]Bert.& Flor.*ſtagnati paludem f.e.a.ſ. cænoſam*. malè.

v.5. *Manipulus armati ſupercurrit equitis*] Flor. & Pal. *manipuli a. ſupercurrunte*.

v.6.*Cohibita*] Rom.& Bert.*cohibentes*.

v.9.*Vinctos*]Rom & Flor.*cunctos*.

v.10.*Ocyus*]Flor.& Rom.*potius*.

Plærique]Bert.*plærunque*.

v.18.*Cantharum*[Flor.Ald.Rom.& Bert.*caliculum*.

v.23.*Sorori ſuæ Syriæ*]Flor.*S.ſ.Deæ S.*

v.24.*Vocari capitis*]Bert.& Rom. *vocaritis*.

Has & alias ſimiles aſſanias fruſtra abblaterantes]Sic reſcripſi ex Flor.in quo erat, *has & ſimiles aſſanias f.abblaterantis*. in Bert eſt, *H. & a.ſ.afaneas f. altercantes*.in vulgatis, *His & aliis ſimilibus aſſaniis f. blatteratis*.

v.26.*In Tullianũ compingunt*] Calpurnius Flaccus Declam.4 p.386.*Video carcerem publicum ſaxis ingen-*

ingentibus ſtructum, anguſtis foraminibus tenuem, lucis vmbram recipientem. In hunc coniecti, robur Tullianum proſpiciunt, & quotiens iacentes ferrati poſtis ſtridor excitat, examinantur, & alienum ſupplicium exſpectando ſuum diſcunt.

v.28. *Altera die productum me*] Flor. & Palat. *alta d. producunt me rurſum.*

v.37. *Peruigilem farinam*] Bert *peruigilam f.*

verſ.38. *Nouus dominus*] *N. ſcilicet d.* Flor. & Bert.

Loca ac lautia] Flor. *loca lautia.*

v.40. *Inſtruxit præſepium*] Bert. *præaſtruxit p.* male.

pag.222.v.7. *Similiter* vulgò, *ſimiles.*

v.19. *Defectum alioquin*] Wowerus malè immutat in *defeſſum*. Vide Indicem.

v.22. *Indignus*] Venet. & Rom. *indigus*, Ald. *indignus*. malè.

v. 25. *Quales illi homunculi vibicibus liuedinis*] Bert. *Q. illic.* Flor. & Pal. *quale illic h.u. libidinis.*

v.28. *Exiguo tegili*] Guliel. Vereſim. lib. 2. cap. 5. *Exiguo tegillo.*

v.30. *Capillum ſemiraſi*] Seruitia, quæ in piſtrinis & ergaſtulis, ſemiraſa erant. Turnebus aduerſar. lib. 20. c.9. Lipſius Elect. lib.2.c.15. Scaliger ad Catullum p.54.

Cum lurore deformes] Wowerus, *cutim l.d.*

v.31. *Lurore*] *Lucore* Flor. malè.

v.32. *Palpebras adeſi*] Bert. *p. obeſi.*

In modum pugilum qui puluiſculo] Ambroſius de officiis libro 1. fol.8. *Quoniam qui non ſubſcripſerint ad coronam non tenentur ad laborem certaminis; non ſe perfundunt oleo, non oblinunt puluere. Quos*

manet gloria, exſpectat iniuria. Tertull. de Pallio c.4. de corona militis cap.3.

v.33. *Farinulento cinere*] Flor. *farinulenta c.* Bert. *f. cruore.* malè.

v.38. *Aſſiduo pulſu tuſſedinis hiulci*] Flor. *a.p.t. inulci.* Tales *Tuſſiacos* vocat Firmicus.

v.41. *Circumcurſione*] Ita lego cũ Flor. in vulgatis eſt, *circumciſione*, in aliis, *circuitione.*

pag.223. v.1. *Veterno*] Pal. *veterrima.* Coluius, *veterna.*

v.3. *Vltima ſalutis iam detruſus*] Flor. & Bert. *ad vltimum ſ. truſum, tandem ſubmiſſo capite.* Coluius, Lipſius Elect. 2.c.21. & Cœlius Rhodig. *ad ultima ſ. mea iam detrux.*

v.8. *Priſca poetica diuinus author*] Eius Elogia collegit Lipſius ad Velleium. quibus adde Antholog. lib.1.c.67.

v.9. *Multarum ciuitatum obitu*] Diodorus Siculus lib.1. biblioth.

v.13. *Certè reddidit*] τὸ *certè* abeſt à Mſſ.

v.14. *Suaue comptam*] Bert. *ſuauem compertam.*

v.18. *Coniugam*] alii *coniugem.*

v.22. *Scaua*] Tertull. ad vxorem lib.2.c.4. *Quis coniugem ſuam ad conuiuium Dominicum illud quod infamant, ſine ſcaua ſuſpicione dimittet.* Sic rectè Scaliger, vulgò, *ſua ſuſpitione*, legitur.

Virioſa] alii, *viroſa & iurgioſa.*

v.25. *Numinibus*] Bert. *mentibus.*

v.27. *Obſeruationibus vanis*] Aldus & Flor. *o. vacuis.*

v.35. *Applicari præſepio iubebar*] Bert. & Palat. *a. me p. iubebat.* Benè.

v.40. *Meis alioquin*] Rom. *m. aliquando.*

pag.

pag.224.v.3.*Velitata ſcenas*]Sic ex Mſſtis hic locus interpungendus, vulgò, *velitatas cœnas*.

v.10.*Timida anicula*]Wow.*temulenta a.*Scoppius, *uvida a.*

v.15.*Phileſietarus*] Flor.*Phileſitherus*.

v.18.*Hercules ſolus*] τὸ *ſolus* delet Bertinus.

v.21.*Diuerſum ingenium*]Bert.*diuerſorum i.*

v.23.*Præmorum acritudine vulgus*]Bert.*primorũ rude u.*malè.

v.26.*Ad hac ultima piſtoris*]τὸ *vltima* delet Bert. haud benè.

v.30.*Ordine mihi ſingula retexe*] τὸ *ordine* non cõparet in Bert.

v.33.*Caræ coniugis*] vulgò, *caro coniugio*.

v.34.*Myrmecem*] Flor.*Myrmicem*.

v.35. *Secreto commonet ſuaq; dominæ cuſtodelam*] vulgò, *ſecretum c.ſ.d.cuſtodiam*.

Mortem violentam & defamem comminatus] Sic Flor. vulgati, *v.& famem c.*malè. Loquitur enim de ſupplicio crucis. Coluius hunc locum non intellexit.

v.37.*Quiſquam hominum*] Scoppius, *q. omnium.*

v.39. *Diuina numina*] τὸ *diuina* rectè Aldus induxit.

pag.225.v.5.*Prahendens*]Flor.*prendens*.

v.6.*Sed ardentem Phileſitari*]Bert.*ſed ardentis Phileſitari*.

v.9.*Inſtinctus*]alii, *inſtrictus*.

Quidvis facere, quidvis pati] Horat.

Paupertas quiduis & facere & pati cogit.

v.12.*Quod pecuniæ cuncta difficultates ſunt peruia*] Nihil tam munitum, nihil tam firmũ, inquit princeps orator, quod pecunia expugnari non poſſit. in

Verrem Orat.2.fol.40. Vnde & famigerabilis ille urbium prædo Philippus gloriari ſolitus, nullam arcem inexpugnabilem, etiamſi portæ eius ferratæ & muri adamantina firmitate muniti, in quam modo aſellus auro onuſtus quiret aſcēdere. Cicero lib. 1.ad Atticum epiſt. XVI. Paulus Silentiar. Anthol. lib.7.cap.29.

χρύσεος ἀψαύστοιο διέτμαγεν ἅμμα κορείας
  Ζεὺς διαδὺς Δανάας χαλκελάτους θαλάμους.
φαμὶ λέγειν τὸν μῦθον ἐγὼ τάδε· χάλκεα νικᾷ
  δάπιδα καὶ δεσμοὺς χρυσὸς ὁ πανδαμάτωρ·
χρυσὸς ὅλους ῥυτῆρας, ὅλας κληῖδας ἐλέγχει,
  χρυσὸς ἐπιγνάμπτει τὰς σοβαροβλεφάρους.
καὶ Δανάας ἐλύγωσεν ὅδε φρένα μήτις ἐραστὴς
  λισσέσθω Παφίαν, ἀργύρεον παρέχων.

v.14.*Solitatem*] Bert.*ſolitudinem*. malè. Vide Indicem.

v.15.*Supplex eum*] Flor.*ſ.ei*.

v.20.*Suadelis*] Bert.*aculeis*.

v.21.*Cuneum*] Rom.& Ald.*aculeum*.

v.22.*Diffinderet*] Pal.& Flor.*diffunderet*.

v.23.*Demonſtrat ei*] *Ei* non eſt in Bertino.

v.38. *Mandatum perfert*] Rom.*in auditum p.* Bertin.*m.prafert*.malè. Vide Indicem.

pag.226.v.4. *Pretium repoſcit*] Bert.*pramium depoſcit*.

v.6. *Capite contecto*] Adulteri ad amicas capite obuelato itabant. Charite lib.præcedenti ad Thraſyllum mœchum truculentum: *Sed heus tu, inquit, quam probè veſte contectus; omniq; comite viduatus prima vigilia fores meas tacitus accedas.* Fortunat.de rhetorica: *Inuenit filius adulterum obtecto capite.* Calpurnius declamat.47. *Inuenit adoleſcens incertū quem*

quem adulterum capite velato. Iuuenal.Sat.6.v.121.

Intrauit calidum veteri centone lupanar.

Noui &]Flor.hæc delet.

v.12.*Clamat*]Bert.*clamitat.*

v.13.*Comminatur*]alii,*minatur.*

v.14. *Repentino malo perturbatus, & ad inopiam conſilii redactus*] Pauor ſapientiam homini ex animo expectorat. Achilles Tatius de Clitiph. & Leucip.amorib. lib.7.p.177. ἀληθὴς δ' ἐστιν, ὡς ἔοικεν, ὁ λόγος, ὅτι μνήμην ἐμπλήσσειν πέφυκε φόβος· ὁ δ' οὖν Σωσθένης περὶ ἑαυτοῦ φοβηθεὶς ἅπαξ ἁπάντων ἐπελάθετο τῶν ἐν ποσὶν ὑπ' ἐκπλήξεως ὡς μηδὲ τοῦ τῆς Λευκίππης δωματίου κλεῖσαι τὰς θύρας.

v.18.*Tunicam iniectus*]Flor.*tunicas iniectas.*

v.19.*Præturbatione*]Bert.& Aldus, *perturbatione*, malè.

v.26. *Suſpectusq;*] Rom.Flor.Pal.& Bert.*ſuſpectisq;*.

v.28.*Fartim*]Flor.*furtim.*

v.29.*Iuſſo tantum detrahi*]Bert.*i. tamen attrahi.*

v.33.*Vultu turgidus*] Bert.*u.turbido.*

Mihi furatus] τὸ *mihi* non eſt in Bertino.

pag.227.v.4.*Deuotaſti*]Flor.*deuoraſti*, malè.

v.8.*Imo ſublatus*] Stewech.*i.os ſublitus.* benè.

v.10.*Ignouit ex animo*]Modius,*i.exanimo.* malè.

v.13. *Libertatem fruitur*] Ita Aldus, alii, *libertate f.*

v.14.*Et cacam illius*] Bert.& Flor.*e.ecce i.*

Timentem] alii, *tumentem.*

v.22.*Naccam proximam*] Bert. Venet. & Rom. *nactam p.* Aldus,*nacam p.*ſed nihil mutandum. Vide Indicem.

v.25.*Liber etiam cunctas*] Fuluius,*liberè iam c.*

v.32.*Sed vt primum occurſoriam potionē*]Sic Flor.

& Palat.Rom.& Venet.*ſ.u.p.accurſoriam p.* Aldu
ſ.v.p.antecurſoriam p. malè. Occurſoriam potione
dicit potionem primam. Nam ante omnem cibu
circumferebatur phiala, ex qua omnes hauriebar
Petronius *guſtationem & promulſidem* vocat. Ath
næus προπόμα. Laertius Menedemo pag.102. τὸ πρ
αγόμενον ποτήριον ἐ μεῖζον ἦν κοτυλιαίε Vide Caſaubo
animaduerſ.lib.2.c.17.fol.73.

v.35. *Crurum ei fragium*] Rom.& Ald, *c.eiu*
Coluius, *crurifragium.*

v.37. *Quo frumenta confuſa purgari*] Bert. *q.f.co*
frixè p. A vulgatis τὸ *confuſa* abeſt.

v.40. *Deſerta canula*] vulgò, *relicta c.*

pag.228.v.2. *Quæ ſemper ſecundo*] τὸ *ſemper* non
in Palat.

v.15. *Lauti*] vulgò, *lauati.*

v.18. *In rectum*] Bert. *intectum.* Flor. *intexetum.*

v.19 *Suffuſa*] alii, *ſuffuſas.* Wower. & Coluiu
ſuffita, non malè.

v.21. *Participat*] alii, *participabat.*

v.23. *Vt eſt ingenium viuacis metalli, crebras ei ſte*
nutationes] ſternutamentum enim ex calore oritu
qui ocyus ſpiritum elicit, cuius excurſio ſpiritu.
ſternutatio eſt, ut dicit Ariſtoteles Problemat. ſec
34.fol.478.

v.25. *Pone tergum eius maritus acceperat ſonu*
ſternutationis, quod enim putaret ab ea] Hæc induc
Bertinus.

v.26. *Solito ſermone ſalutem ei fuerat imprecatus*
Tenuit, & etiam nunc tenet conſuetudo, ſternutā
tibus ſalutem imprecari. Petronius: *Gyton collectior*
Spiritus plenus, continuo ita ſternutauit, vt grabatur
concuteret, ad quem motum Eumolpus conuerſus, ſa
uer

uere Gytona iubet. Ammianus lepide in benè naſutū Anthol.lib.2.c.13.

οὐ δύναται τῆ χειρὶ Πρόκλος τὴν ῥῖν ἀπομύσσειν,
τῆς ῥινὸς γὰρ ἔχει τὴν χέρα μικροτέρην.
οὐδὲ λέγει ζεῦ σῶσον ἐὰν πταρῆ· οὐ γὰρ ἀκούει
τῆς ῥινὸς· πολὺ γὰρ τῆς ἀκοῆς ἀπέχει.

Non ſolum autem ominoſum, ſed numinis ad inſtar à paganis cultum ſternutamentum, Ariſt. problemat.ſect.34.fol.478.de hiſtoria animal. lib. 1. c. 11. Plutarchus de Homero fol.315. Philemon apud Theodoretum contra Græcos fol.87. Orat. *de Prouident.*10.

v.28. *Quodres erat*] vulgò *quæ res erat.*

v.30. *Reflantem*] vulgò *efflantem.*

v.32. *Reſpecto*] Bert. *reſpectato.*

v.34. *Noxa noſtri*] Bert. *n. noſtra.*

v.37. *Tunc vxorem*] Bert. *tamen v.*

v.40. *Tanto calore perculſus*] alii, *t.c. percuſſus.* Ira enim feruor ſanguinis eſt, vt ait Philoſophus lib. 1. de anima cap. 1.

v.41. *Eram dubius*] Flor. & Berti. *erat dubius.*

pag 229. v.8. *Notam aſciuerit*] Bert. & Flor. *nomē a.* quod probo.

v.12. *Temporius quieti decedere*] Bert. *tempori q. d.* Aldus, *t. q. recedere.*

v.13. *Menſam poni comiter*] Pal. Berti. Rom. & Flor. *m. potius comiter.*

v.19. *Præbere domino*[Mſſ. omnes, *perhibere D.*

v.23. *Vniuerſa nos iumenta*] Pal. *uniuerſarios & hora.*

Ad lacum] vulgo, *a. locum.*

verſ.25. *Oportuniſſimam*] Rom. & Bert. *optatiſſimam.*

v.28. *Ad ſummam minutiem*] τὸ *ſummam* delet Bert.

v.33. *Ex ſangui pallore trepidantem adulterum*] Infra: *Exſangui formidine trepidantem adulterum*. Lactantius ad 6. Thebaid. Statii pag. 207. *Sanguis propriè videtur animæ eſſe poſſeſſio, vnde exſangues mortuos dicimus.*

Serena fronte] lib. 3. *frontem tuam ſerena venuſtate lætabit aſſiduè.*

v.36. *Naccinæ truculentiæ*] Ita Flor. membranæ. Aldus & Palat. *machinæ t.* Bert. *vatino truculente.* Rom. *machiæ t.* Scaliger, & Coluius, *mœchæ t.*

v.38. *Ad diſcrimen capitis vocabo*] Vide Notas noſtras, ad Arnobii lib. 4. fol 87.

v.39. *Pulcellum puellum*] τὸ *puellum* non eſt in Bertino.

pag. 230. v. 4. *Habere plus authoritatis vxorem*] Auguſt. Quæſt. in Geneſin, quæſt. 53. apud Gratianum Decret. part. 2. cauſſ. 33. q. 5. *Eſt ordo naturalis in hominibus, vt ſeruiant fœminæ viris, filii parentibus, quia nulla iuſtitia eſt, ut maior ſeruiat minori.* Vide Ariſtot. probl. ſect. 29. fol. 468. Chalcidium in Platonis Timæum fol. 281.

v.7. *Cum puero cubitans*] παιδεραστία eſt, ubi Venus mutatur in alteram formam, & maſculi ἄρρενες ἐν ἄρσεσι τὴν αἰσχυμοσύνην κατεργάζονται, vt ait Baſilius Magnus homil. *quod Deus non ſit author malorum* p. 161. Hos gentium Apoſtolus 1. Cor. 6. v. 9. & 1 Timoth. 1. v. 10 ἀρσενοκοίτας vocat. Equidẽ enorme & abominandum hoc vitium in omni mundo latè vagatũ, vbiq; ferè reperit ſuos amatores, & velut peſtilenti ſidere Romanorum, Græcorum. Perſarum, Æthiopum & Turcarum mentes afflauit, ſicuti docui ad

Arnob.

Arnob. lib. 1. contra gentes fol. 36. Soli Germani nihil tale nouere, nec vrtica illa vnquam tetigit fortiſſimos heroes noſtros, vt erudité ex Quintiliano obſeruat vir eximius I. Lipſius in Notis ad Taciti Germaniam p. 53.

v. 10. *Ferula nates eius obuerberans*] Adulterum prætextatum more pædagogi ferulis excipit. Fulgent. Mythol. lib. 1. *Tumidas ferulis geſtaueram palmas.* Prudentius præfat. καθημερινῶν:

Ætas prima crepantibus
Fleuit ſub ferulis.

Iuuenal. Sat. 1. Auguſtinus de Ciuit. Dei lib. 22. c. 22. Confeſſ. lib. 1. c. 14. Sidonius Apollin. lib. 2. Ep. 10. Columella lib. 10. de cultu hortorum. Non ſolum a. manus (de quo video dubitare virum doctũ) ſed & nates puerorũ Ludimagiſtri cedebant. Diſco hoc ex Plauto, Bacchid. ſcena, *Nunc experiar*, &c.

Inde de hippodromo & palaſtra vbi reueniſſes domũ
Cincticulo præcinct⁹ in ſella apud magiſtrũ aſſideres:
Tum librum legeres: ſi vnam peccauiſſes ſyllabam,
Fieret corium tam maculoſum, quam eſt nutricis pallium.

Et Tzetze Chiliad. hiſt. 9. hiſtor. 258.

σκῦτος, τὸ παῖον τὰς πυγὰς παίδων τῶν μανθανόντων.

Cædi autem pueros parte hac ideo receptum, quod ſint nates ſenſus obtuſi ob cutis craſſitudinem, cui inſit calloſum quiddam, & ſolidius duriusq́;, quam reliquo corpore præſertim ſuperno. Cœlius Rhodig. antiq. lect. lib. 4 c. 8.

v. 17. *Fortiſſimus*] Alii, *formoſiſſimus.*

v. 22. *Ad armillum reuertit*] Pal. & Flor. *a.a. reuertitur.*

v. 23. *Veteratricem*] Ald. & Scalig. *veratricem.*

v.25.*Credebatur*] Pal& Bert.*videbatur.*

v.32.*Sequius*]vulgo,*ſecius.*

v.38.*Aſtutule aſine*]vulgo,*ſtultule a.*

v.39.*Contentus*]Bert.*contectus.*

Geſſerint]alii,*egerint.*

pag.231.v.8.*Seducit*]alii,*deducit.*

v.10.*Opifices*]Flor.*opificis.*

v.13.*Clamantibus*]Bert.*poſtulantibus.*

v.15.*Maius peiusq;*]Bert.& Rom.*malum p.*

v.16.*Redacto*] Bert.*diſtracto.*

v.21.*Frequentiq;*] Flor.*frequenti.*

v.23.*Accurrit*]alii,*occurrit.*

In quo pridem denupſerat]Flor.*i.quod p.d.*Bert. & Rom.*i.q.pridie d.*

v.29.*Et cum ſe*]Bert.*ea cum ſe.*

v.30.*Concurſu*] Bert.*occurſu.*

v.36.*Quinquaginta nummis ſed magno*] Fuluius, *q.n.ſcilicet m.*Florent.rectè τὸ *ſed* delet.

v.41.*Tradita mercede*]Stewech.*t.merce.*Benè.

pag.232.v.2.*Placita quiete*]alii,*tacita q.*

v.5.*Hybernas Capricorni pruinas*] Cicero de Natura Deorum:

Tum gelidum valido de pectore frigus anhelans
Corpore ſemifero magno Capricornus in orbe.

v.10.*Contentus*] Flor.*Contectus.*

v.11. *Lutum*] Pal.*luto.*

Geliq;] Pal.*Geluq;.*

v.17.*Cariem*]Pal.*ſcariem.*

De pago proximo]Flor.*Qui me p.p.*

v.19.*Madeſcens*]Flor.& Bert.*madefactus.*

Ab itinere]Flor.*abſtinere*,malè.

v.20.*Hortum*]Flor.*hortulum.*

Diuerterat]vulgo,*diuertit.*

v.23. *De prædis ſuis*] Flor. & Rom. *d. præſidijs ſ.*

v.26. *Sexageſimum gradum*] Ita Scalig. ut Græci βῆμα. Flor. *ſ. ſtadium* legit.

v.31. *Clangore genuino*] Vulgò, *clamore g.*

v.33. *Aucilla*] Ita Flor. alii, *ancilla*. malè. Vide Indicem.

v.36. *Calathum*] Flor. *Galathum* malè.

v.38. *Conſueta lecticula*] Bert. *aſſueta l.*

Spreto cubili] Palat. *ſumpto c.*

v.40. *Quod ſcimus illud*] Hæc verba non agnoſcit Palat.

Pag. 233. v.1. *Comitari*] Bert. *Comitare.*

v.2. *Quod meritò omnes*] τὸ *omnes* additum ex Florent.

v.3. *Terra dehiſcente*] Bertin. *t. dehiſcens i. l. emicuit. ſangui factus.*

v.9. *Viſa etiam interea muſtela*] τὸ *viſa etiam* delent Pal. & Flor. in Bertino eſt, *viſa etiam i. muſtela attrahens.*

v.17. *Procuraretur*] Bert. *procurentur.*

v.27. *Pecua trucidando*] τὸ *pecua* nõ eſt in Bertino.

v.29. *Totum frugalitate*] Bert. *tota f.* Vide Quint.

v.30. *Finiumque inani*] alii, *fi. & viarum*, quod non diſplicet.

v.36. *Quantulum ferentes*] Flor. *quantulum quantulum f.*

Pag. 234. v.1. *Tot mediatorum*] Flor. *t. emiditorum.* Rom. & Ald. *totum m.* alii, *t. metatorum.* Vide Indicem.

v.2. *Auriculis*] alii, *anniculis.* Wower. *amiculis.*

v.6. *Suis opibus confiſum*] Opes faciunt animum. Ter. Hecyra act. 3. ſce. 5. *Quia paululum pecuniæ acceſſit, ſublati eſt animi.*

v.7.*Cum pauperes etiam liberali legum præſidio*] Vi de Tacitum lib.3.Annal.cap.26.& Vlpianum leg.9 Digeſt.de Offic. procoſſ.

v.13.*Eſitare*] Ita ex Fuluii libro hunc locum leg Flor.*exſiccare*.Pal.*eſſicare*.

v.14.*Paſſiuis morſibus annulatos*] Mſſ. *paſſibus m alumnatos.*

v.22. *Obtunſis digitis*] lib.2.*digitis pedum detunſ ob lapides.*

v.25.*Sic fruſtratim*] Dele τ *ſic* ex Flor.

v.29.*Conterrere*] Flor *conterere.*

v.32.*Interijt*] MSS.*interiſſet.*

v.35.*Velitantur*] Bert.*vindicant.*

v.40.*Suſpenderat corpus*] τ *corpus* ignorat Ber tin.

v.38.*Terra concidit*] Bert.*t.cecidit.*

v.39.*Tranſiectum*] Florent.Pal.& Rom.*tranſue ctum.*

P.235.v.8. *Inſatiabilem tuam crudelitatem*] vul go,*inſatiabilis t.c.*

v.9.*Triumphandum ſcias*]Bert.& Rom. *trium phatum ſ.* Puteanus Cont.1.Epiſt.97.& Scoppius *triumpha, dum ſ.*

verſ.11.*Habiturum te tamen vicinum*] Saluianu de gubernat. Dei libr. 5. *Quamlibet cuncta occupe quamlibet cuncta peruadas, vicinum ſemper inue nies.*

v.17.*Complexu*]Rom. *amplexu.*

v.18.*Ferro librato*] Bert.*f.librante.*

v.23.*Nec vllum verbum, ac ne tacitum quidem fle tum*]Ouidius:

Nec me flere diu,nec potuiſſe loqui:
Et lachrymæ deerant oculis, & verba palato.

Achilles Tatius de Clit. & Leucip. amoribus p. 71. ταῦτα μὲν ἐθρήνουν ἡσυχῶς, κλαίειν δὲ οὐκ ἠδυνάμην. τοῦτο γὰρ ἴδιον τῶν ὀφθαλμῶν ἐν τοῖς μεγάλοις κακοῖς. ἐν μὲν γὰρ ταῖς μετρίαις συμφοραῖς ἀφθόνως τὰ δάκρυα καταρρεῖ, καὶ ἔστι τοῖς πάσχουσι εἰς τοὺς κολάζοντας ἱκετηρία καὶ τοὺς ἀλγοῦντας ὥσπερ ἀπ᾽ οἰδοῦντος τραύματος ἐξεκένωσε. ἐν δὲ τοῖς ὑπερβάλλουσι δεινοῖς φεύγει καὶ τὰ δάκρυα, καὶ προδίδωσι καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. ἐντυχοῦσα γὰρ αὐτοῖς ἀναβαίνουσιν ἡ λύπη, ἵστησί τε τὴν ἀκμὴν, καὶ μετοχετεύει καταφέρουσα σὺν αὐτῇ κάτω. τὰ δὲ ἐκτρεπόμενα τῆς ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁδοῦ εἰς τὴν ψυχὴν καταρρεῖ, καὶ χαλεπώτερον αὐτῆς ποιεῖ τὸ τραῦμα.

Et libr. 8. pagin. 171. οὕτω καὶ ψυχὴ παταχθεῖσα τῆς λύπης βέλει τέτρωται μὲν ἤδη καὶ ἔχει τὴν τομὴν τοῦ λόγου τοξεύσαντος. ἀλλὰ τὸ τάχος τοῦ βλήματος οὐκ ἀνέῳξεν οὔπω τὸ τραῦμα, τὰ δὲ δάκρυα ἐδίωξε τῶν ὀφθαλμῶν μακράν. δάκρυον γὰρ καὶ αἷμα τραύματα ψυχῆς, ὅταν ὁ τῆς ψυχῆς ὀδοὺς κατὰ μικρὸν τὴν καρδίαν ἐκφάγῃ, κατέρρηκται μὲν τῆς ψυχῆς τὸ τραῦμα· ἀνέῳκται δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡ τῶν δακρύων θύρα· τὰ δὲ μετὰ μικρὸν ἐξ ἀνοίξεως ἐξεπήδησεν· οὕτω κἀμοί, τὰ μὲν πρῶτα τῆς ἀκροάσεως τῇ ψυχῇ προσπεσόντα καθάπερ τὰ τοξεύματα κατεσίγησε, καὶ τῶν δακρύων ἀπέφραξε τὴν πηγήν· μετὰ ταῦτα δὲ ἔρρει χαλασάσης τῆς ψυχῆς τῶν κακῶν.

v.28. *Cernuus corruens*] Ita Scaliger. Flor. *cernulus* c. vulgati, *tremulus*. Lipſii codex, *ceruleus c.* malè. Vide Indicem.

v.29. *Portentuoſi*] alii, *portentoſi.*

v 32. *Depranſis*] vulgò, *depenſis.*

v.33. *Inſcenſo me*] Pal. & Rom. *inſeſſo m.* Sed nihil mutandum. Sequenti pagina: *hortulanus inſcenſo me rectà feſtinat ad ciuitatem.*

v.40. *Familiarem inſolentiam*] Ob quam Pyrgopolinices apud Plautum, & Thraſo apud Terentium eximiè vapulant.

P.236.v.1. *Proturbat* Bert *perturbat*. Quod Scoppius defendit.

v.8. *Quo ducebat*] Bert. *q. dicebat*. male.

v.19. *Prolapſum* Pal. *prolatam*, Rectè.

v.13. *Manipulos*] Flor. *maniculos*, malè.

De proximo hortulo] τὸ *de* non eſt in Bertino.

Proximo hortulo] τὸ *hortulo* delet Palat.

v.19. *Simulanſq; ad commouendam miſerationem*] Bertin. *ſimulac quærere a. c. m.* Florent. *ſimulans quærere*.

Genua eius velle contingere] Supplices genua contingebant. Apuleius lib. 2. Metam. & lib. 8. Dionyſius Halicarnaſſ. li. 8. fol. 111. 514. Victor de perſecut. Vandalorum libr. 1. f. 630. Seneca Thyeſt. act. 3. Scen. 2. Tacitus lib. 6. Annal. Poſidonius de vita Auguſtini c. 15. Eunapius Ædeſio p. 340. Notata ad Arnobium f. 114. lib. 6.

v.22. *Etiam de via*] Flor. *e. d. vico*.

v.26. *Si reſurrexiſſet*] vulgò, *ſ. ſurrexiſſet*.

Machæra ſua] Bert. & Rom. τὸ *ſua* non habent.

v.30. *Prauentus vulneribus*] Bert. *præmonens v.* unde alii, *ac penè moriens v.* haud malè.

Saluti ſubſidium] Flor. *ſalutis ſ.*

v.33. *Recta feſtinat*] vulgò, *rectè f.*

v.35. *Narratis*] Flor. *enarratis*. Pal. *etiam n.*

v.40. *Tabernula*] Aldus, *tabernacula*, malè.

v.41. *Orificio*] Flor. *torificio*. malè.

Pag. 237. v. 3. *In ciuitatem aduentat*] τὸ *in* non eſt in Flor.

v.6. *Iſtas tunc clades ſuas*] Rom. *iſtam tamen cladem ſuam*.

v.17. *Diuerſorij*] Flor. *diuerſoris*.

v.21.

v.21. *Non vidiſſe*] Fl. *nec vidiſſe*. & deinde pro *militones*, commilitones.

v.23. *Vſpiam*] Bert. *vſq; iam*.

v.25. *Immiſſis lictoribus*] In perquiſitione furti veteres ſolebant etiam obſignata & minutiſſima quæque excutere. Petrus Pithæus aduerſar. libr.2. c.19.

v.26. *Miniſteriis*] Bert. *miniſtris*.

v.29. *Violentior*] Ald. *violenter*.

Vtrinq; ſecus] Rom. *vtriusq; ſecus*.

v.31. *Negantis*] alii, *denegantis*.

v.36. *Collimatis oculis*] alii, *collineatis o.* rectè.

v.38. *Et emenſis*] Bert. & *remenſis* Rom. *e. emerſis*, malè.

P.238. v.1. *Capite penſurum*] τὸ *capite* in nullo vulgatorum eſt.

v.2. *Summoq; riſu meum proſpectum cauillari*] Ita Lipſii Mſtus, Flor. & Bert. vulgo, *ſ. r. de meo proſpectu c.*

v.3. *De proſpectu & vmbra aſini*] De hoc prouerbio vide reuerendiſſimum & immortalitate digniſſimum ſenem Andream Schottum. quem virum propter eximiam eruditionem, humanitatem ſingularem, & ſtudium indefeſſum de patribus & politioris literaturæ ſcriptoribus benè merendi, eximiè amo.

EMENDATIONES AD LIBRVM X. METAMORPHOSEON.

v.14. *Diductum abducit*] Flor. *deductum a.*

v.10. *Hortulanus*] Hanc vocem alii delent.

v.18. *Cætera his longius*] Fl. 2. & Lipſii liber *cætera*

by Google

longiorem. Wower. *cæteris his l. relucens*. Scoppi *cæteris longe prælucens*.

Sic etiam lanceam] Bert. *ſed & l.*

v. 17. *Galeam nitore præmicantem*] Fulgorem in mis requirunt Impp. ad incutiendum terrore Plaut. Milite, Act. 1. Sce. 1.

Curate vt ſplendor meo ſit clypeo clarior
Quam ſolis radii eſſe olim, cum ſudum'ſt, ſolen
Vt, vbi vſus veniat contra conſerta manu
Oculorum præſtringat aciem in acie hoſtibu

v. 26. *Poſt dies pluſculos*] Videtur hic aliquid deeſ

v. 29. *Probe literatum, atque ob id conſequenter p tate modeſtiaq;*] Doctrina politiora & meliora fiu ingenia. Vnde Ouidius apte:

Adde quod ingenuas didiciſſe fideliter artes,
Emollit mores, nec ſinit eſſe feros.

v. 33. *Adæque duodecimum*] τὸ *adæque* abeſt à Be tino.

v. 34. *Supergreſſerat*] Pal. Bert. Rom. & Flor. *ſupe geſſerat*, Douſa, *Superceſſerat*, male. vide Coluium

v. 39. *Primis elimentis cupido*] Coluius, *p. alime tis*. bene.

Pag. 239. v. 5. *Pallor deformis*] Lipſii liber & Be *pallore d.* alii *p. deforis*. Scholiaſtes Vetus Horatii Epod. 11. *Ex amoris impatientia naſcitur triſtitia, qua languor, ex languore pallor, ſilentium & ſuſpiri ex quibus vt adjunctis ſignis certo cognoſcitur am* Ouid. lib. 4 Metamorph. fab. 4.

—palles, facit hunc amor ipſe colorem.

Propertius:

Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni.

Plautus Perſa, Scena, Qui amans egens ingreſſ SA. *ſatin vſque valuiſti?* TO. *haud probe.* SA. *Er adep*

ædepol palles. TO. *Saucius factus ſum in veneris prælio: Sagitta Cupido cor meum transfixit.* SA. *Iam ſerui hic amant.* Lucianus de Syria Dea p. 414. ἔρωτες δὲ ἀφανέοι πολλὰ σημεῖα· ὀφθαλμοί τε ἀσθενέες· καὶ φωνὴ καὶ χροιὴ καὶ δάκρυα. Docte Ariſtænetus Ep. 13. libr. 1. p. 53. & ſeq. Et Auicenna lib. 3. Tract. 4. fol. 206.

v. 8. *Vapore*] Flor. *vaporibus.*

v. 11. *Crebriter*] Flor. *Crebiter.*

v. 12. *Cuiuis tamen docto*] τὸ *tamen* non eſt in Florent.

v. 13. *Aliquam*] Flor. *aliquem.*

v. 15. *Furoris altius*] Rom. *f. alterius* rectè.

Ad ſe vocari præcipit filium] Confer Senecam Hippolyto. Val Maximum libr. 5. cap. 7. & Plutarchum in *Demetrio.*

v. 16. *Et ipſo*] Flor. *eos ipſos*, male.

v. 17. *Eraderet*] Bert. *euaderet*, male.

v. 18. *Senili triſtitie*] Flor. *ſenilis triſtitia.*

Striatam frontem] Alii, *ſtrictam f.* male. Vide Indicem.

v 30 *Mihi vita*] τὸ *vita* recte delet Flor. & Bert. repetitum enim eſt ex τὸ *tute.*

verſ. 31. *Iſti tui oculi per meos oculos*] Quintilianus Declamat. ſecunda. *Oculi tota noſtra luxuria. Hi nos in omnia vitia cotidie præcipitant, mirantur, adamant, concupiſcunt.* Firmicus Aſtronomicῶn libro quinto cap. 1. *Amorum illecebras oculorum paſſinis cupiditatibus incurrent.* Et, *eum ad Venereos coitus collecta per oculos deſideria ſemper compellent.* Achil. Tatius libro 1. pagin. 7. κάλλος γὰρ ὀξύτερον τιτρώσκει βέλους, καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὴν ψυχὴν καταῤῥεῖ. ὀφθαλμὸς γὰρ ὁδὸς ἐρωτικῷ τραύματι. πάντα δέ με εἶχον ὁμοῦ ἔπαινος, ἔκπληξις, τρόμος, αἰδώς, ἀναίδεια. ἐπῄνουν τ.

Digitized by Google

μέγεθος ἐκπεπλήγμην τὸ κάλλος, ἔτρεμον τὴν καρδίαν, ἔβλ
τον ἀναιδῶς, ᾐδούμην ἁλῶναι. Alia vide apud And. Scho
tum in Prouerbiis p. 276. & Bernardum Martinu
Variar. lect. 3. c. 24.

v. 33 *Tua cara parentis*] Flor. Pal. & Rom. *t. cau*
pereuntis, rectè.

v. 35. *Illius enim recognoſcens imaginem in tua faci*
Arnoldus Abbas de Operib. ſex dierum p. 39. *Sic*
exterior facies paternæ generoſitatis prætendit indic
ium, & ibi vel pulchritudo vel deformitas genitoris tra
iecta eſt, vt & ex vultu intelligas, vtrum naturalis, an
adulterinus ſit filius.

v. 36. *Habes ſolitudinis*] Bert. *hæres ſ.* malè.

verſ. 37. *Namque quod nemo nouit, pæne non ſi*
Palat. *namque inſit, q. n. n. p. n. ſ.* O ſtulta! licet hom
nes non nouere facta tua mala, nouit tamen ea il
qui ſupra nos negotium curat, Deus, quem nem
fallit iudicem. Vnde & non profanè homo prof
nus Offic. lib. 3. dicit: *Si omnes Deos hominesq; cela*
poſſimus, nihil tamen auare, nihil iniuſte, nihil libidin
ſe, nihil incontinenter eſſe faciendum. Notata ad M
nutium fol. 61. & Euſebius de præparat. Euang. li
13. c. 11.

v. 40. *Exaſperandum*] alii, *exaſperandam.*

v. 41. *Leniendum*] Bert. *leniendam.*

Ergo prolixè pollicetur vt bonum] Fl. *e. p. prolix*
p. & b.

P. 240. v. 3. *Ratus indigere conſilio magno & alti*
re] Sic Bert. Rom. *r. i. c. magno & ampliore.* Flor. *r. i.*
pleniore.

Et magnam] Flor. *etiam m.*

v. 11. *Modo illud*] Bert. *m. aliud.*

v. 12. *Conſpectum*] vulgò, *aſpectum.*

v. 1

v.13. *Nunciorum varietate*] Lipſius, *mendaciorum v.*

v.14. *Perſpiciens*] Bert. *proſpiciens*. male.

v.15. *Transtulit*] alii, *transtuliſſet*.

v.20. *Inſontis priuigni*] Quint. Declam. 1. & 2. Li. antholog. 1. c. 50.

v.25. *Latitabat*] Flor. & Bert. *latebat*.

v.26. *Hauſtus qui*] Rom & Bert. *hauſtum atque*.

v.34. *Clade familiæ*] Palat. *Cladem f.*

v.35. *Miſſoque protinus curſore*] vulgo, *miſitque p. curſorem*. Adi Beroaldum.

v.38. *Et hic quidem*] Flor. *e. hoc q.*

Pag. 241. v. 1. *Tam immanibus*] Flor. *tamen i.*

v.7. *Adhuc vxoris*] Flor. *adhoc v.* recte.

Iuniorem] Bert. *minorem*,

v.8. *Impellebatur*] Flor. *implebatur*. minus recte.

v.9. *Et ſepultura filij fuerat explicata*] vulgo, *ſepulturæ filij fuerant explicatæ*.

v.16. *Neceſicarium*] Bert. & Rom. *cadeſ.*

v.25. *Populariter compeſcere*] Pal. Flor. & Bert. *populares c.*

v.28. *Damnaretur aliquis inauditus*] Neque enim inaudita cauſa quenquam damnari æquitatis ratio patitur, vt ait Martianus I. C. L. 1. Digeſt. *de Pœnis*, vbi vide, quæ docte notat Dionyſ. Gothofredus I. C. præſtantiſſimus.

v.34. *Intendit*] Manuſcripti omnes, *incedit*, quod non reiiciendum.

Inducitur] alii, *introducitur*.

v.35. *Exemplo legis Atticæ*] Vide Meurſium Atticar. lection. lib. 5. c. 4. Carolum Sigonium de repub. Athenienſium lib. 2. cap. 5.

v.36. *Neq; principia dicere*] ἄνευ προοιμίων καὶ παθῶν.

v.39. *Accuſator egerit*] Flor. *a. reum urſerit*, Pal. *a. reum vexauerit*. Rom. *a. r. vexerit*. Aldus *a. r. inuexerit*. Bert. *a. vexerat*.

Pag. 242. v. 1. *Comperi*] vulgo, *concepi*.

v.3. *Suſpicionibus*] alii, *Suſpicationibus*. Modius, *ſuſpectionibus*.

v.4. *Potiſſimum*] alii, *promptiſſimum*. male.

v.7. *Conſpectu*] Bert. *aſpectu curiæ, vel certe noxialis*.

v.9. *Adſeuerare*] Bert. *adſeueratione*.

v.11. *Mandarit*] vulgo, *mandauerat*.

v.14. *Probationem*] Aldus, *perturbationem*.

v.16. *Simulata trepidatione*] Lege ex Flor. *ſ. tumt*.

v.21. *Urnam aream*] alii, *u. æneam*. Virg. 6. Æneid.

Quæſitor Minos vrnam mouet ——

v.28. *Approbatus, me vixiſſe*] Flor. & Rom. *approbatum m. dixiſſe*. male. Vide Calliſtratum lege 3. Digeſt. *de teſtibus*.

v.30. *Iureiurando aſtricti iudicatis*] Signate. Iudices enim antequam iudicarent, in leges iurare conſueuerunt, vnde Cicero *iuratos homines* eos vocat, Orat. 2. in Verrem, vt notat Aſconius Pedianus. Saluianus Epiſt. 4. *Latam ſententiam iudices, qui nihil ſe niſi ex veritatis officio pronuntiaturos eſſe iurauerant, excludere tamen miſericordiam nec poſt ſacramenta potuerunt*.

v.31. *Calcata numinum religione*] Sic in tribus poſtremis L.L. codd. *Calcata legum auth.* ſępius legitur.

v.35. *Mecum olim*] Flor. *me non o.* male.

v.36. *Morbi inextricabilis implicitus*] Non enim eſt vita viuere; ſed valere. Vnde & Æſchylus, κρεῖσσον εἰσάπαξ θανεῖν, ἢ πάσας ἡμέρας κακῶς παθεῖν. Et Ambroſius de Officiis lib. 3. cap. 14. *Erant leproſi quatuor ad*

tuor adportum, quibus vita erat ſupplicium, & mori lucrum.

v.37. *Vita ſe cruciatui*] Bert. *interim ſ.c.*

v.38. *Perſpiciens*] Bert. *proſpiciens*, male.

v.40. *Potionem quidem*] Bert. *p. quandam.*

v.41. *Offerebatur*] Bert. *offerebat.*

Pag. 243. v.10. *Corripit*] Aldus, *corripere.*

v.2. Hoc *ipſo ſacculo conditos annulo tuo prænota*] Solebant enim obſignatas pecunias numulariis probandas dare. Africanus leg. 39. Digeſt. de Solut. *Si Soluturus pecuniam tibi iuſſu tuo ſignatam eam apud numularium quoad probaretur, depoſuerim, tui periculi eam fore Mela lib. 10. ſcribit.* Hieron. in Epiſt. Pauli ad Epheſ. lib. 3. c. 4 fol. 184. *omni ſtudio legenda nobis ſcripturæ ſunt, & in lege Domini meditandum die ac nocte, vt probati trapezitæ, ſciamus quis nummus probus ſit, quis adulter.*

v.14. *Affanias*] Flor. *affannas.* Ro. *afanias.* Ven. *effamias.*

v.17. *Qui præter judicij religionem*] Bert. *q. propter i.r.* Phædrus: *Sed ne religio peccet imprudens mea.* Vide Rænardum Var. lib. 5. cap. 8.

In ſui culleo] Modeſtinus Leg. 11 Digeſt. ad leg. Pompeiam de Parricidiis. *Pœna parricidii more majorum hæc inſtituta eſt, vt parricida virgis ſanguineis verberatus deinde culleo inſuatur cum cane, gallo gallinaceo & vipera & ſimia: deinde in mare profundum culleus iactetur, hoc ita, ſi mare proximum ſit, alioquin beſtiis obyciatur, ſecundum D. Hadriani conſtitutionem.* Theophilus de publicis iudiciis libro quarto Inſtitut. tit. 18. ἔστι δὲ ὁ πομπήϊος νόμος τραχύτατον ἁμάρτημα καινοτέραις ὑποβάλλων τιμωρίαις. διηγόρευται δὲ τούτῳ ἵνα ἐάν τις ἀνέλῃ τινὰ τῶν ἀνιόντων, ἢ υἱὸν,

ἤγουν τινὰ τῶν καλούντων τῆς αὐτῆς διαθέσεως τῷ ὀνόμ
τοῦ parricidii περιεχόμενον λάθρα, ἢ φανερῶς. κἀκεῖνο
οὗ κατὰ δόλον τοῦτο γέγονεν, ἢ ὃς σύνοιδε τῷ γινομένῳ, εἰ
ἐξωτικός ἐστιν, ὑποβάλληται τῇ τοιαύτῃ τιμωρίᾳ. οὐ ξί
ἐπάγων ὁ νόμος, οὐδὲ πυρὶ παραδιδούς, οὐδὲ ἄλλῃ τινὶ τῶν συ
θισμένων τιμωριῶν τοῦτον ὑποβάλλων, ἀλλ' ἐν ἀσκῷ βοε
τοῦτον ἐμβάλλειν μετὰ κυνὸς καὶ ἀλεκτρύονος, καὶ ἐχίδ
καὶ πιθήκου, καὶ οὕτως αὐτὸν συῤῥάπτειν τῷ ἀσκῷ,
μεταξὺ τῶν τοιούτων θηρίων ἐν στενοῖς συνεχόμενον κατὰ
ποιότητα τοῦ κλίματος, ἐν ᾧ τιμωρεῖται, ἢ εἰς τὴν γειτνιά
σαν θάλασσαν, ἤγουν εἰς ποταμὸν ἐμβάλλεσθαι· τῆς θαλάσ
ἀφεστώσης πολύ, ὥστε παντὸς στοιχείου στερεῖσθαι αὐτόν, καὶ ζ
τα καὶ τελευτῶντα. ζῶν μὲν γὰρ τῷ κεκαλύφθαι ὑπὸ τοῦ
σκοῦ, καὶ ἔτι ἐν τῷ ὕδατι, τοῦ ἀέρος, ἤτοι τοῦ οὐρανοῦ στε
ται χρήσεως. τελευτήσας δὲ τῆς γῆς οὐκ ἀξιοῦται, τοῦ ἀσκοῦ
ρομένου κατὰ τῶν ὑδάτων. τὰ δὲ προειρημένα θηρία ἐμβα
λεται διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ὁμοιότροπα αὐτοῦ ἐστί. τὰ μὲν γὰρ
ναιρεῖ τοὺς γονεῖς, τὰ δὲ τῆς πρὸς αὐτοὺς οὐκ ἀπέχεται μ
χης.

V.21. *Annulum ferreum*] Eo enim vtebantur ſ
ui, vt Lipſius ex Iſidoro lib. 2. Elect. c. 8. docet. M
ginatur iam diu doctiſſimus noſter Kirchmann
integrum de annulis tractatum, quem breui rei li
rariæ bono (ita ſpero & opto) prouulgabit.

verſ. 31. *Nec mea ſecta crederem conuenire*] Hoc
cit ex decreto Hippocratis conditoris profeſſion
medicæ, qui iuramento conſtrinxit ſuos diſcip
los, ne vnquam ſcilicet pretio vel precibus adduc
pharmacum calamitoſum propinarent cuiquam
Non enim nocendi; ſed ſanandi ſcientia eſt medicin
vt ſcitè ait Celſus Epiſtol. ad Calliſtum fol. 8
Hippocratis verba ſunt : διαιτήμασί τε χρήσομαι
ὠφελείῃ καμνόντων κατὰ δύναμιν καὶ κρίσιν ἐμὴν, ὅτι δη

c

σει δὲ τὸ ἀδικίῃ εἴρξειν. Οὐ δώσω δὲ οὐδὲ φάρμακον οὐδενὶ αἰτηθεὶς θανάσιμον, οὐδὲ ὑφηγήσομαι ξυμβουλίην τοιήνδε. Condigne igitur hic medicus recuſauit tam diri reatus conſcientia profeſſionem ſuam maculare.

verſ. 37. *Somniferum mandragoræ*] Euſtathius in Baſilii M. Homiliam 5. Hexaemer. *Ex mandragora ſomnifera medicamina componuntur, grauiſſimis membrorum doloribus profutura.* Vide Athenæum p. 504. Pollucem lib. 5. c. 27.

v. 38. *Mandragoræ illud efficax*] Flor. *mandragoram illum efficacem.*

v. 37. *Grauedinis comperta*] Infra: *grauedine ſomnolenta iam demerſus.*

Pag. 244. v. 4. *Si verè morte prauentus*] τὸ *verè* non eſt in Flor.

v. 8. *De curia*] Pal. *decurio.*

verſ. 14. *Feralibus amiculis obſtrictus*] Bert. *f. a. inſtrictus.* S. Iohannes in hiſtor. Lazari reſuſcitati cap. 11. v. 44. καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις. καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο. Arnobius libr. 1. aduerſus gentes fol. 16. *Vnus fuit è nobis, qui redire iamdudum in corpore animas præcipiebat efflatas Prodire ab aggeribus conditos, & poſt diem funeris tertium pollinctorem voluminibus expediri.*

Portatur] Bert. *deportatur.*

v. 17. *Nuda veritas*] Martialis:

Nudis ruſtica veritas capillis.

v. 19. *Sinuntur aurei opportuni ſomni*] Pal. & Baſil. *ſumuntur a. o. ſomnij.*

v. 23. *Intrimentis*] alii, *nutrimentis.*

verſu 34. *Complura*] Palat. & Florentinus *compluria.*

Praſtinarant] Bertin. & Flor. *pradeſtinarant.* male.

Dominis regiones pluſculas pererrantibus] Bert. & Flor. *d.r.p. pererrantis.*

v.37. *Beniuolam fortunam*] Alii, *benignam f.*

v.40. *Reportare*] Flor. *deportare.*

Pagin. 245. v.1. *Panis cruſtula*] Flor. *panis cruſtula.* non male.

Lucunculos] à Florentino eſt. ſicut etiam olim coniecit doctiſſ. Turnebus aduerſar. lib.18. cap 20. Aldus & Rom. *iucunculos* legunt.

v.10. *Rancidiora ſeligens*] Rom. & Flor. *iucundiora eligens.*

v.18. *Fidem minuere*] Hæc recte inducit Florent. & Bert.

v.25. *Quod quotidie furatis*] Sic Mſſ.

v. 30. *Simultas Æthecocleas nobis contentiones pariat*] Flor. *ſimulatas Æ. n. contentionibus p.* male.

v.31. *Dejerant*] Flor. *dejerantur.*

v.35. *Partes electiles*] Flor. *paſtis e.* Bertin. *paſtus electiles.* alii, *partes electibiles.* infra vocat, *partes opimas.*

v.37. *Inualare muſcas*] Bert. *i. mures. vel muſcas.*

Harpyiæ, quæ diripiebant Phineias dapes] Vid. Cœlius Rhodig. antiquar. lect. libro vigeſimooctauo capite 27.

Pag. 246. v. 3. *Dirigunt animos*] Bert. *dirigunt omnes animos.*

v.10. *Liber cachinnus*] Flor. & Bert. *liberalis c.*

v.12. *Quid bonum*] Rom. *quod b.* lib. 4. *quod malum fleret.*

v.23. *Gratioſum*] Sic Bert. & Flor. Aldus, *gratum.* alii, *gratiorem.*

v. 25.

Digitized by Google

v.25. *Appetebam*] Pal. *petebam*.

v.26. *Aſinus*] Flor. *aſino*.

verſ.25. *Quidquid potiſſimum*] Bert. *quod potiſſimum*.

v. 26. *Ad explorandam manſuetudinem id afferunt*] Bert. & Flor. *ad explorandum manſuetudinem offerebant*.

v.31. *Iocatus*] vulgo, *locutus*.

v.33. *Et heus ait puer*] Rom. *& Hemus a.p.*

v.35. *Mulſo contempera & offer paraſito*] Sic hunc locum lego cum Pal. Bert. & Flor. Vulgati, *mulſo & multo c. & affer*.

v.38. *Extrema labia*] Flor. *poſtrema labia*.

v.39. *Vno hauſtu perhauſi*] Vide de la Cerdam ad Virgil. 1. Æneid.

v.40. *Salute me proſequentium*] Hæc male abſunt à Palat. Nam in fine prandii vel cœnæ antiqui ſolebant dicere, *proſit*, vt obſeruat Fuluius Vrſinus in appendice de Triclinio p.187.

Pag.247. v.1. *Acceptiſſimo*] Bert. *aptiſſimo*.

v.6. *Menſam accumbere*] Flor. *menſa a.*

Adluctari & inſultare] Pal. & Florent. *adluctari etiam ſaltare*. Lucianus p. 253. ὃ πρῶτον μὲν κατακρίνεσθαί με ἐπὶ κλίνης ὥσπερ ἄνθρωπον ἐπ' ἀγκῶνος ἐποίησα.

v.7. *Quodque eſſet*] Flor. *quoque e.* male.

v.8. *Vt quod vellem relato, quod nollem deiecto*] Sic Flor. Bert. & Pal. vulgo, vt *q. nollem relato, quod vellem reiecto*.

v.13. *Hoc ederem*] Flor. delet τὸ *hoc*.

v.14. *Sanum præſagium portendere*] τὸ *portendere* non eſt in Bertino.

v.15. *Vulturibus*] Bert. *vulturiis*.

Digitized by Google

v.18.*Luctantem aſinum*] Reſcribe ex Manuſcriptis, *Iocantem aſinum ſ.a.u.h.i.aſinum,ſ.n.e.aſinum.*

v.22.*Thyaſus*]Bert:*Frauſus*,inepte.

v.27.*Triduani ſpectaculi*] vulgo,*triduanis Spectaculis.*

v.33.*Poſthabitis*]Bert.*Præterhabitis.*

Decoris rhedarum] Sic Modius legit, vulgo, *d. prædarum.*

v.35.*Equis Theſſalicis*] Lactantius ad lib.4. Statii pag.120. *Optima natura equi Theſſalici per orbem feruntur.*Oppianus Cyneget.lib.1.v.170. & ſeq.

Alius jumentis Gallicanis] Mirum Apuleium hic laudare iumenta *Gallicana* , quæ alias vilis æſtimii. Vnde & natum prouerbium, *vilior gallico cantherio.*Sed videtur etiam Ouidius probare *canes gallicos* lib.1.Metamorph.

Pag.247.v.38.*Tintinnabulis perargutis*]Phædrus lib.2.fab.38. *Clarumque collo iactans tintinnabulum.* Vide Lucianum p.253.

v.37.*Purpureis tapetis*] Bert.*p. capitis.* vnde Modius,*p.capiſtris.*Scopp. *capitiis* legunt.

v.38. *Frænis argenteis & pictilibus baltheis* Lucianus Lucio: ϗ σκεύη μοι ἦν πολυτελῆ, ϗ στρώματα πορφυρᾶ ἐπιβάλλομαι ϗ χαλινοὺς εἰσεδεχόμην ἀργύρῳ ϗ χρυσῷ πεποικιλμένους, ϗ κώδωνες ἐξῆπτετό μοι μέλος μουσικώτερον ἐκφωνοῦντες.

Pag.248.v.4.*Thyaſi dantes honori*] Pal.*diuitis d. honorem.*

Conſpectus Bert.*aſpectus.*

v.7.*Luſus*]Bert.*luxus.*

Et opulens]Hæc Pal. recte delet.

v.15.*Expetebat*] Flor. & Rom. *exſpectabat.* Vide Scopp.Suſpect.lect.lib.1,cap.21.

v.16.

v.16.*Concubitum*]Bert.*cupitum*.malè.

v.21.*Quatuor Eunuchi*] Eunuchos in comitatu ſuo habebant matronæ delicatiores mollioreſque, ſcilicet ad furtiuam ſecuram & longam libidinem. Hieronymus in vita Hilarionis: *Procurator calamiſtratus & in longam & ſecuram libidinem factus ſpado.* Martial.lib.6.Epigr.67.

Cur tantum Eunuchos habeat tua Gellia quæris,
Panice? vult futui Gellia, nec parere.

Iuuenal.Sat 6.v.364.

Sunt quas Eunuchi imbelles, ac mollia ſemper
Oſcula delectent, & deſperatio barbæ,
Et quod abortiuo non eſt opus.

verſ.17. *At ille nequam*] Flor.*a.i.nequaquam.* malè.

v.18.*Tantum contentus*] Wowerus,*tandem c.*

v.13.*In admirabilem mei cupidinem incidit*] Similis hiſtoria accidit Pariſiis Anno Chriſti cIↄ Iↄ cI. menſe Octobri. Inuenta enim mulier, quæ cum cane rem habuerat. Facinus abominandum! Ideoq; leges citauere, vt vindicarentur, exque communi ſententia ſenatus mulier adultera caniſque maritus viui comburio periere. Hæc me monuit amiciſſimus Frider. Lindenbrogius.

v.19.*Et dudum præſtolantem*] alii,*e.iamdudum p.*

v.23.*Præſternunt*] Ita Bert.& Pal.vulgo,*præſtruunt.*

v.25.*Nimis modicis*]Bert.*nimio m.*

v.27.*Superſtruunt*] Bert.*ſuperſternunt.*

v.31.*Tania quoq;*] Bert.*coma q.*malè.

Deuinxerat] Rom.*depinxerat.*

v.32.*Stagneo vaſculo*]Bert.*ſtanneo v.*

v.34.*Nates perfundat meas*]in Flor.Mſtis 2.ſequēs

fragmentum inſeritur: *Et Hercule Orcium pigam perteretem hyaci fragrantis & Chiæ roſacea lotionibus expurgauit*, (alter *expiauit*) *At* (al. *ac*) *dein digitis Ypate licanos meſe permeſe* (al. *parameſe*) *& nete haſtam mei inguinis niuei ſpurciei pluſculè excorias emendauit. Et cum ad inguinis cephalum formoſa mulier concitim* (al. *conatim*) *veniebat, ab orcibus ganniens, ego & dentes ad Iouem eleuans priapo frequenti frictura porrixabam, ipſoq́; pando & repando ventrem ſæpiuſculè tractabam* (al. *tactabam*) *Ipſa quoq́; reſpiciens quod genius inter anth. teneras excreuerat, modicum illud* (al. *id*) *morulæ, qua luſtrum ſterni mandauerat, anni ſibi reuolutionem autumabat*: quod purum putum Apuleianum eſſe dubium non eſt, eiectum autem ab illo, qui nefariam turpitudinem in his verborum inuolucris non tulit. Etiam nos pudor & pietas prohibet, tali luto manus inquinare, aut iis emaculandis operam peſſimè abuti.

v. 36. *Aduentorum* [alii, *aduectorum*.

Negotinummia] Flor. *regatinummia*. malè.

v. 40. *Affectiones*] Flor. *adfectationes*.

Prahenſum] Bert. & Rom. *deprahenſum*.

pag. 249. verſ. 8. *Duris ungulis*] Bert. *diuerſis u.* malè.

v. 17. *Vanas fuiſſe*] Flor. *vacuas f.*

v. 18. *Complexa tunc me prorſus, ſed totum recepit*] Bert. & Flor. *c. totum, ſed prorſus totum r.* Legendum, *complexatum t. r.* vt alii monuerunt.

v. 33. *Anquiritur alia*] Sic lego cum Modio ex Flor. & Bert. in quibus eſt *acquiritur*.

verſ. 40. *Natam puellam* τὸ *puellam* rectè delent. Florent.

v. 36. *Matri*] Bert. *matris*. Terent. Heautont. Act. 5. Sce.

5.Sce.2. *Matres omnes filiis auxilio in paterna iniuria ſolent eſſe.*

pag.250.v.1. *Natam necatam nunciauit*] Ita Mſſ. vulgò, *n.necatamq; p.nuntiabat.*

v.5. *Caloris iuuenalis impetu*] Sic reſcribo ex Flor. In vulgatis eſt, *c.iuuenilis i.* vide Indicem.

v.6. *Pietatis ſpectata iuuenis*] Bert. *p.ſpectate præteritis i.* ineptè.

v.8. *Arcanis domus venerabilis cuſtodiam*] Bert. *arcana d.u.ſc.*

v.7. *Sororis officium*] in altero Flor. *ſanguinis ſui munus.*

v.25. *Veniendi contatio*] Bert. *u.occaſio atq; c.*

v.28. *Hoc enim nomen*] Ita Bert. & Rom. vulgò, *hac ſola.*

v.30. *Lapſa decipula*] Flor. *l.decipulo.* Pal. *lapſu decipulo.*

v.32. *Flagellis vltime verberat*] vulgò *flagris ubermè v.*

v.40. *Et quæ minimè vt par erat, illata eſt*] Ber. *& m.v.p.e.illatam.*

pag.251.v.10. *Quam ſacram doctiores*] De Hyeris antidotis videndus Paulus Ægineta lib.7.c.8.

v.26. *Guſtauit*] al. *guſtat.*

v.33. *Probatus appareat*] Flor. *probentur.*

v.35. *Interea*] Flor. *interdum.*

pag.252.v.5. *Suæ ſimulatæ fidei*] Flor. *ſ.ſimilis f.* benè.

v.9. *Perſecutionem*] Bert. *proſecutionem.*

Quod pluribus] Flor. *quid pluribus.*

v.10. *Inducta*] Bert. *viduata.*

v.14. *Filiam ſuam*] Delet *τὸ ſuam* Bert. & Flor.

v.20. *Etiam vxorem*] lege, *& vxorem.*

Digitized by Google

v.24. *Peſtis deteſtabilis*] Flor. Rom. & Aldus, ***tempeſtas d.***

v.34. *Multiforme*] Bert. ***tam m.***

v.35 *Exſecratæ veneficæ*] Flor. 1. *exceteræ venenatæ*, altera, *exereta venenata*. Viſa eſt via ad veritatem: *Excetra venenata*. Conuitium in malas mulieres. *Excetra tu*, vt obſeruat Lipſius antiquar. lect. lib. 2. cap. 11. Liuius lib. 39. c. 11. ***Hiſpala concubitu eum carere decem noctes non potuiſſe, illius excetræ delinimentis & venenis imbutum, nec parentis, nec vitrici, nec deorum verecundiam habere.***

v.36. *Vi tormẽtorum veritatem eruit*] Vide Notas ad Minutium.

v.35. *Dilatione*] Bert. *dilatatione.*

v.40. *Confarreaturus*] Flor. & Bert. *confarraturus.* Nuptiæ fiebant, farre uſu & coemptione, ſicuti dixi ad Arnobium fol. 86.

pag. 253. v. 1. *Mortem mea volens manu conſciſcere*] Flor. & Bert. ***mihi metu volens mortem c.***

v.7. *Depingere*] Peruigilium Veneris:

Ipſa gemmeis purpurantem pingit annum floribus.

Purpureo] Bert. *purpurato.*

v.5. *Plane tenui ſpecula*] Fuluius, *p. ut potui t. ſ.*

v.8. *Dirupto ſpineo tegmine*] Achil. Tatius lib. 1. de amorib. Clitoph. & Leucip. ὅταν ἄρχηται τὸ ῥόδον ἀνοίγειν τῶν φύλλων τὰ χείλη.

v.9. *Quæ priori me Lucio*] Flor. *q. me p. meo L.*

v.10. *Conſeptum Caueæ*] Pal. *conſpectum c.*

v.17. *Græcanicam ſaltantes pyrrhicham*] Flor. ***Græcanica ſaltatura p.***

v.19. *Rotatim*] vulgò, ***rotatum.***

v.22. *Multimodas ambages*] Aldus & Flor. ***multinodes a.***

v.23.

Digitized by Google

v. 23. *Aulæo ſubducto*] Flor. 2. & Rom. *albeo ſ.* malè.

Paridis ſcena] τὸ *Paridis* non eſt in Flor.

v. 32. *Ephebica Chlamide*] alii, *ephebiac.* Martianus Capella, de Nuptiis Philog. p. 3. *Ac iam pubeſcentes ſpinæ ſeminudum eum incedere, chlamydeq́ indutum parua, inuelatumq́ cætera, humerorum cacumē obnubere ſine magno riſu Cypridis non ſinebant.*

v. 34. *Sociatæ*] Rom. *ſocietate.* malè.

v. 38. *Gradum ſcitule*] Aldus *gradus citule.*

v. 35. *Caduceum & virgula Mercurium*] Vide obſeruationes ad Arnob. lib. 6.

v. 40. *Diadema candida*] Flor. *d. candidum.*

pag. 254. v. 2. *Haſtam quatiens*] vt inuentrix belli. Cic. lib. 3. de Natura deorū. Seruius ad 1. Æneidos.

v. 9. *Laſſiniens*] Bert. *Laſſiuia.*

Pateret] alii, *pareret.*

v. 11. *Liciniaret*] Ita Flor. duo, vulgò, *laciniaret.* Vide Indicem.

v. 12 *Cælo demeat cærulum*] Flor. Bert. & Pal. *quod cœlum d. amictus caruleus, vel, cærulus.*

v. 14. *Sui obibant*] Has voces non habent Pal. & Flor. 2.

v. 15. *Quorum capite caſſides obbatæ*] Sic Flor. 2. Bert. & Palat. Rom. *q. c. c. orbatæ*, vulgo, *ærata.*

v. 17. *Procedens*] Pal. *præ cæteris.*

v. 19. *Addixiſſet*] Flor. *addidiſſet, & ſeſe.*

v. 21. *Comites armigeri terror & metus*] Val. Flac. lib. 3. Argon. v. 98.

---- *Terrorq́ Pauorq́*
Martis equi. ----

vid. Burm. ad Valer. Flac. II. 204.

Cointus Smyrnæus lib. 8. Heſiodus Theogoniæ v. 931.

v.22.*Inſultantes*]Bert *inſaltantes.*

v.23. *Dorium canebat bellicoſum*] Sic emenda hunc locum ex Flor.& Pal.in quibus erat, *Orium b.* alii,*Orcium* & *Hormium* legunt in Floridis: C *Phrygium religioſum,ſeu Dorium bellicoſum.* Arn bius adverſ.gentes li.5. *Conclamant exterri ad D rium Phryges* Sic hunc locum ex Mſtis rectè conſ tuunt viri eruditi.

v.24.*Tinnitus*]Flor.2.*innutus* malè.

v.25. *Oculis in aſpectum micacibus*] Sic Flor. P & Bert. *o.i.aſpectu*,vulgò,*o.inſpectu minacib.* Ro *o.i.a.micantibus.*

v.26. *Intorto crure*] Flor.*i.genere.* Wower.*i. more.*

Geſticulatione alacri] Pal.Bert.& Flor. *geſtic lationis alacer.*

v.29.*Venus aquè*] vulgò,*v.ecce.*

v.31.*Conſtitit amane*] Flor.*conſtituta pene.* Leg *conſtituta pone.*

v.32.*Et cupidines*]Pal.& Flor.inducunt.

v.37.*Iaculis floris ſerti*] Bert.*i.floreis ſ.*Aldus,*ia floreis ſ.*

Veneris coma] Pal & Flor. 1.*comas*,Bert.*ve como.*Vnde Wower.rectè,*veris dono.*

v.40.*Mutliforabiles*] Coluius,*multiforatiles.*

pag.255.v.2.*Fluctuantes pinnulas*] Rectè Scick radus,*fluctuante ſpinula* in Bertino eſt,*f.primulas.* Flor.*f.pinnulas.*

v.4.*Conniuentibus*]Bert.*conuenientibus.*

v.5.*Geſtire pupulis*]alii,*g.pupillis.*

v.12.*Iudices ſententias ſuas pretio nundinātur*]Ar broſius ſerm.7. *Vſq; adeò hoc inoleuit malum,vt ta quaſi ex conſuetudine vendantur leges, corrumpant in*

iura, ſententia ipſa venalis ſit, & nulla iam cauſſa poteſt eſſe ſine cauſa. Petronius:

Ergo iudicium nihil eſt niſi publica merces,
Atque eques, in cauſa qui ſedet, empta probat.

v.17. *Sequius*] Rom. *ſequens*, malè.

v.19. *Palamedes proditionis damnatus*] Ouid. lib. 13. Metamorph.

v.21. *Vlyſſes mendicus*] Flor. vnus, *auxi es modicus.* alter, *auxies m.* Bert. *V. modicus.* malè.

v.22. *Legiferos Athenienſes, catos illos*] Arnob. lib. 5. *Quid Erichtida ô cati, quid ciues Mineruii dicitis.* Sic rectè vir ſeriò doctus Franciſcus Pithæus hunc locũ legit, cuius cõiectura ab Apuleio hic firmatur. Caſſiodor. Var. lib. 12. Ep. 5. *Antiqui Athenas ſedem ſapiẽtiæ eſſe dixerant.* Cicero pro Flacco, cap. 26. *Adſunt Athenienſes, vnde humanitas, fruges, iura, leges ortæ, atque in omnes terras diſtributæ putantur.* Notæ ad Arnobium.

v.31. *Reputans*] Flor. duo, *crepitans.*

v.38. *Vino crocus diluta*] In theatris enim & ſpectaculis miro artificio crocus dulci vino mixtus è fiſtulis exprimebatur. Scaliger eruditè ad lib. 4. Propert. p. 255.

pag. 256. v. 1. *Fragrante*] Flor. & Rom. *flagrante*, malè.

v.2. *Decipit*] alii, *decerpit.*

v.7. *Diſternebatur*] Bert. *diſcerrebatur.* malè. Vide Notas ad Arnob. lib. 2. f. 63.

v.10. *Sceleſta*] Bert. *ſceleroſæ.*

v.11. *Maximè*] Bert. *præmaximè.* lege *permaximè.*

v.12. *Cohærentibus*] vulgò, *coeuntibus.*

v.20. *Attenta*] alii, *attonita.*

verſ. 25. *Cenchreas*] Flor. *Cencheas*, malè. Eſt

Digitized by Google

portus Corinthi. Lactantius ad 4. Thebaidos Statii. Pauſanias lib. 11.f.86.& 88. Fit & eius mentio Actor.18.v.18.Rom.16.v.1.

Adeunt quidem] Flor. 2. Pal.Ald & Bert.*auditq.* rectè. vide Indicem.

v.27.*Sarouico*]Pal.& Rom.*Sardonico*.malè. Vide Beroaldum.

Tutiſſimum]alii,*munitiſſimum.*

v.30.*Molliſſimo*]Bert.*mobiliſſimo.*

v.33.*Oppreſſit*] vulgò,*oppreſſerat.*

EMENDATIONES AD LIB. XI. METAMORPHOSEΩN.

Pag 257.v.10.*Opaca noctis ſilentioſa ſecreta*] Virg. lib.2.Æneid.

—tacita per amica ſilentia noctis.

Valer.Flac.lib.2.v.41.&1288.lib.5.v.297.

verſ.11. *Summatem Deam*] Pal.& Flor.*ſummatam D.*

v.13.*Inanima etiam diuino*]Bert.*in anima & diuina.*

v.15. *Incrementis*] alii,*decrementis*.Bert.& Flor. *detrimentis.*

Abſequenter] Flor.& Pal.*obſequenter.*

v.17.*Spem ſalutis*]Rom *ſpeciem ſ.*

v.20. *Meq; protinus purificandi ſtudio marino lauacro*] Plærique mortales,antequam templa adire,vel diis ſacrificare diſponebant lauabant ſe. Teſtatur id de *Iudæis* Philo, de offerentibus victimas. & Ariſtæas de 72.Interpretib.de *Ægyptiis* & Græcis Herodotus Euterpe.De *Romanis* Perſius Sat. 2.

Tul-

Tullius lib.1.de Legibus. Tibullus lib.1. Eleg. 3. De *Indis Charangoris* Ioſephus Indus nauigat. in Indiã fol.146. De *Catachutis* Ludouicus Latritius Indicarum rerum lib.4.cap.24.lib.5.cap.10. De *Mahumedanis* Bernardus Breidenbachius in Itinerario terræ ſanctæ. Sic Andocides antequam ſacrificat, accedit gutturnium & manus abluit, vt Lyſias Orat.5.p.97. notat, cuius verba adſcribam: ἔτι δὲ παρελθὼν τὸν νόμον ὃν ὑμεῖς ἔθεσθε, εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν αὐτῶν, ὡς ἀλιτήριον ὄντα, ταῦτα πάντα βιασάμενος, εἰσελήλυθεν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἔθυσεν ἐπὶ τὸν βωμὸν, ὃν οὐκ ἐξῆν αὐτῷ, καὶ ἀπήντα τοῖς ἱεροῖς, περὶ ἃ ἠσέβησεν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ελευσίνιον, ἐχερνίψατο ἐκ τῆς ἱερᾶς χέρνιβος. Obſeruo etiam Chriſtianos ante templi ingreſſum & preces, aquam manibus lauandis ſumpſiſſe. Clemens Alex. Strom. lib.4. Tertull. de Orat. cap.11. & in Apologetico cap. 39. Chryſoſtomus in Ioannem Homil. LII. in Matthæum homil.72. ad Populum Antiochenum homil.36. Ideo autem dixit *marino rore*, quod antiquitus credebant, ac quam illam propter igneam portionem vniuerſa hominum mala proluere. Proclus de ſacrif. & Magia pag. 279. Euſthatius Archiepiſcop. Theſſalonicenſis in Hom. Iliad. κ. fol. 81. ἢ πάντως διὰ τὸ φύσει ῥυπτικὸν εἶναι τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ. εἰς τὴν ἄπειρον οὖν φασὶ τὰ περιττώματα ἔβαλλον, διὸ καὶ παροιμία φησὶ θάλασσα κλύζει πάντα τ᾽ ἀνθρώπων κακά. Laertius in Platone pag.190. ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον παρὰ τοὺς προφήτας· οὗ φασὶ καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ συνακολουθῆσαι, καὶ αὐτόθι νοσήσαντα πρὸς τῶν ἱερέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης θεραπείᾳ· ὅθεν καὶ εἰπεῖν.

θάλασσα κλύζει πάντα τ᾽ ἀνθρώπων κακά.

v.21. *Septies ſubmerſo fluctibus capite*] Cenſorinus de die natali c. 7. Chalcidius in Platonis Timæum p.108.

v.21.*Religionis*]Flor.& Bert.*religionibus*.

Diuinus] Pal.*diuinitus*.

v.24.*Regina cœli,ſiue tu Ceres alma*] Vid. Petr Faber Semeſtr.lib.3.c.3. & Lilius Gyraldus de D Syntagm.13.

v.25.*Repertu*] Pal.*reperta*.

Vetuſtæ glandis] Bert. *veſculæ g.* quod Sco probat. Vide Notas ad Arnobium lib.2.

v.27.*Eleuſinea*]Ald.*Eleuſiniam*.

v.31.*Fatarum*]Ald.& Rom.*ferarum*.malè.

Lenientibus]Bert.*lenicibus*. Rom.*lienientib* ineptè.

v.32. *Veneraris delubris Epheſi*] Vide Notas a Minut.p.33.

Triformi facie laruales] Gloſſæ, τρίμορφος Ἑκάτη. Valerius Flaccus lib. 1. eam *tergeminam h ram* Vocat. Notata ad Minutium p.33.

v.36. *Vdis ignibus*]Flor.*nudis* 1. malè. Vide B roaldi Commentar.

pag.258.v.4. *Miſeris lamentationibus*] τὸ *miſer* abeſt.à Flor. & Romano.

v.6. *Sopor circumfuſus*]li.3: *Iamq; luminibus me vigilia marcidis infuſus ſopor.*

Connipſeram]Sic Flor.Rom.*compſeram*. Ber *conſeram*.Pal. & Aldus,*compreſſeram*. malè.

Paſſiuè diſperſi] Alii,*paſſim d.*

v.18. *Vel immo argumentum*] Fulu.*v.in modu lunæ ſemeſtris.*

v.15.*Defluebant* Bert. *diffluebant*.

v.16. *Sublimen diſtinxerat*] Rom.*ſ.diſtrinxera verticem.*

v.19.*Sulcis inſurgentium viperarum*] Vide Wo werum ad Minutium p.143.

v.25.*Umbonis vice*] Aldus: *u. vicem*.

v.26.*Contabulatione*] alii, *contubulatione*. Tertull. de Pallio cap.1. *Pallii tam teretis redundantiam tabulatam congregatione fulcitis*. Et cap.5. *Recognito rurſus umbone, & ſi ſi quid exorbitabit deformato partem quidem de læuo præmittat, ambitum vero eius, ex quo ſinus naſcitur, iam deficientibus tabulis retrahat à ſcapulis, & excluſa dextra in læuam adhuc congerat cum alio pari tabulato in terga demoto*. Sic iſte locus legendus ex Scaligeri libro.

v.27. *Modulis fimbriarum*] Rom. *nodulis f.*

Intextam extremitatem] Flor. *intectam e.* Bert. *per interiectam e. s. i. i. oris planicie*. benè.

v.29. *Semeſtris luna*] Flor. *ſemenſtris l*, malè.

v.32. *Aereum crepitaculum*] Papias: *Siſtrum lingua Ægyptiaca eſt tuba, cum qua Iſis deſcribitur*. Plutarchus de Iſide. Gyraldus Syntag. de Diis 12.

v.35. *Virgulæ*] Bert. & Rom. *vngulæ*.

Tergeminos] Rom. *trigeminos*.

v.36. *Sonorem*] Bertin. Rom. & Ald. *ſonum*. malè. Flor. *Animalium immeditatos ſonores*.

v.38. *Extollens*] Bert. *attollens*.

v.40. *Arabiæ felicis*] Flor. & Bert. *A. felicia*.

pag.259. verſ.2. *Regina Manium*] Flor. *r. auium*. malè.

verſ. 3. *Deorum Dearumque*] τὸ *deorum* delet Bert.

v.5. *Nutibus meis*] Bert. *motibus m.* benè.

Inferorum] Pal. *inferum*.

v.7. *Me primigenii Phryges*] Bert. *Inde p. P.* Vide Herodotum lib.2. num.2.

Peſſinunticam] Bert. *Beſſinunticam*.

v.10. *Cretes ſagittiferi*] Mela li. 2. *Celebrantur arte*

ſagittandi Cydon , Gortynæ & Gnoſ
Curtius lib.4. *Attalus adiunctis ſagi*
bus ultimos ordines auertit à fronte.
Conſulatu Honorii lib.4.v.525. Luc

Siculi trilingues] Cœlius Rhodig.
3.cap.32. *Siculos ab Apuleio dici tri*
uerto, quod barbare initio ſunt locuti;
ſtremo etiam Latinè. Diodor.Sic.Bib
290. Thomas Farellus rerum Sicul.
cap.7.

v.14. *Æthiopes Ariiq;*] Flor *Ae.*
Bert. *Ae.terq; p.* malè.

v.12. *Hecaten Rhamnuſiam alii*] L
catam, alii Riſti.

v.14. *Priſca doctrina pollentes Aeg*
tus lib.2.num.121.& 160. ſapientiſſi
eos vocat, vt & Firmicus in Proloqu
& Porphyr.de Abſtinent.ab animal
Euſtathius in Dionyſium.

v.15. *Me prorſus propriis percolent*
ctè delent Bert. & Flor.

v.18. *Illuceſcet*] Flor. *illuceſcit.*

v.19. *Intende*] Palat, *impende.*

verſ.22. *Procelloſis fluctibus*] τὸ *f*
Bert.

Nauigabili iam pelago] V... T
lib.18.c.24.

v.24. *Opperiri*] Flor. *operiri.*

v.25. *Procinctu pompæ*] Bert. *pro*
Scoppius interpretatur, *dum pompa p*

verſ.27. *Continuare pompam mea*
Sic Modius hunc locum rectè diſting
diti legunt, *continuare pompam meam*

v.32. *Quæ ſunt*] τὸ *ſunt* non eſt in Flor.

Conſequentia] Colu. *ſequentia*.

v.34. *Comitatus*] Bett. *commeatus*. Fuluius legit, *Tibi conſtipati comiter d. popul.*

v.35. *Feſtina*] Flor. *feſtina*.

v.38. *Penitamente conditum*] Homerus, καταθῆναι ἐνὶ θυμῷ, βάλλεσθαι φρεσίν.

v.39. *Reliqua vita* Bett. *reliquæ u.*

v.40. *Iniurium*] Bett. *mirum*.

pag.260. v.4. *Ipſe tibi*] Bett. *ipſi t.*

v.8. *Mihi tantum licere*] Bett. *mihi enimuero l. ſ. o. u. ſ. perluo.*

v.9. *Numen inuictum*] Stewech. *n. inuiſum*. non malè.

v.12. *Præclaram præſentiam*] Flor. Rom. & Ald. *claram p.*

v.13. *Eius ordinem*] τὸ *eius* non eſt in Flor.

v.26. *Germine foliorum renitentes*] Sic Pal. Alii, *g. f. renidentes.*

Arbores clementi motu brachiorum dulces ſtrepitus] Dio Sophiſta de Cognitione Dei Orat. 12. fol. 194. ταὼς ὅταν βουληθῇ ἐκπλῆξαι σείων τὰ πτερὰ καὶ τινα ἦχον οὐκ ἀηδῆ ποιήσας, οἷον ἀνέμου κινήσαντες οὐ πολλοῦ πυκνήν τινα ὕλην. Hoc Latini *argutari* & *obſtrepere*, Græci ψιθυρίζειν dicebant. Sic *arguta Ilex* apud Virgilium Nemeſianus Ecloga 1.

Dic age ſed nobis ne vento garrula pinus
Obſtrepat, has vlmos potius fagosq́; petamus.

Nonnus 3. Dionyſia. v. 67. καὶ δρύες ἐψιθύριζον. Ariſtoph. Nubib. fol. 181. ἦρος ἐν ὥρᾳ χαίρων, ὁπότ' ἂν πλάτανος πτελέᾳ ψιθυρίζῃ Scholiaſtes: τὸ δὲ ψιθυρίζει ἀντὶ τοῦ ἀνέμου πνέοντος μαλακοῦ καὶ ἠρέμα διὰ τῶν φύλλων διϊόντος ὥσπερ προσλαλεῖ τὰ δένδρα, ὅπερ ψιθυρίζειν λέγεται.

v.31.*Procedunt*]Bert.*praecedunt.*

v.33.*Copides*] Flor.Pal.& Rom.*crepides*, alii, *crepida.* male,vide Indicem.

v.35. *indutas ſerica veſte*] Flor.*inductus ſ.v.*

Attextis capite crinibus] Artemidorus pag.11. Τρίχας ἔχειν μεγάλας καὶ καλὰς καὶ ἐπ' αὐταῖς ἀγάλλεσθαι, ἀγαθὸν, μάλιστα γυναικί. ὑπὲρ εὐμορφίας ἐστὶν, ὅτε καὶ ἀλλοτρίαις θριξὶν αἱ γυναῖκες χρῶνται.

v.38.*Faſcibus*]Flor.*facibus*,malè.

v.39. *Pallio & hircino barbitio philoſophum fingeret*] Bert.*P.e.h.b.p.ſignaret.* Herodes Atticus apud Agellium lib.9.c.2. *Video barbam & pallium,philoſophum nondum video.* Arnobius lib.6. contra Gentes, *barba boni ponderis & philoſophicae denſitatis.* Dio de cultu corporis Orat.71.fol.628. Τοὺς γε μὴν καπήλους ἑκάστοτε ὁρῶντες πρὸ τῶν καπηλείων ἀνεζωσμένους οὐδέποτε τωθάζουσι καὶ καταγελῶσιν ἀλλ' αὖ τοὐναντίον, εἰ μὴ οὕτως ἐνεσκευασμένοι εἶεν, ὡς οἰκείου τοῦ σχήματος ὑπάρχοντος τῇ ἐργασίᾳ ἣν μεταχειρίζονται. ἐπειδὲ τινα ἴδωσιν ἀχίτωνα ἐν ἱματίῳ κομῶντα τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ γένεια, οὐχ οἷοί τε εἰσὶ πρὸς τοῦτους τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, οὐδὲ σιγῇ παρέρχεσθαι· ἀλλ' ἐφίστανται καὶ ἐρεθίζουσι, καὶ οἱ μὲν κατεγέλασαν, ἢ ἐλοιδόρησαν, ἢ ἐνίοτε ἕλκουσιν ἐπιλαβόμενοι ἐὰν τινὰ ὁρῶσι μὴ πάνυ ἐρρωμένον αὐτοῦ, μηδὲ ἄλλον μηδένα παρόντα τὸν ἐπιβοηθήσαντα καὶ ταῦτα εἰδότες ὅτι τοῖς καλουμένοις φιλοσόφοις ξυνηθὲς ἐστιν ἡ στολὴ αὕτη, καὶ τρόπον τινὰ ἀποδεδειγμένην. Plutarchus de *Iſide & Oſiride*: οὔτε γὰρ φιλοσόφους πωγωνοτροφίαι, καὶ τριβωνοφορίαι ποιοῦσιν. οὔτε Ἰσιακοὺς ἡ λινοστολίαι καὶ ξύρησις. Et *palliatorum populus* apud Capellam pro *philoſophis.*

Pag. 261.v.1.*Urſam manſuem quem*] τὸ quae non agnoſcit Bertinus.

Pag.260.v.41.*Aucupem cum viſco*] Seneca de Ira lib.

ra lib. 3. cap. 6. *Aues viſcum dum trepidantes excutiunt, plumis illinunt.* Caſſiodorus libr. 11. Variar. Epiſt. 40.

Piſcatores cum hamo] Ouid. 3. Metamorph. v. 586.

——linoque ſolebat & hamis
Decipere, & calamo ſalienteis ducere piſces.

Pag. 261. v. 1. *Indueret*] Flor. *induceret.*

verſ. 2. *Crocotisque*] alii, *crocotiisque.* Vide Indicem.

v. 18. *Alio genere facium*] Bert. Rom. & Venet. *a. g. ficti luminis.*

v. 12. *Obuium obſequium*] Flor. *obium o.* male.

v. 21. *Lectiſſimæ iuuentutis*] Flo. Bert. & Pal. *lætiſſimæ i.*

Catacliſta] Coluius ex Tertulliano, *cataclita.* Vide Indicem.

v. 25. *Antecantamenta*] alii, *antecantamina.*

Magno Serapi] Vide Notas ad Arnob. lib. 1.

v. 28. *Et præciam*] Ita Douſa. in Mſſ. & vulgatis eſt, *plerique.* Vide Feſtum in *præcia.*

Viam duri prædicarent] Bert. *viam præpararent.* Pal. *v. præmandarent.*

v. 29. *Initiatæ*] Bert. *mitratæ.*

v. 32. *Capillum deraſi funditus*] Vide Notata ad Minut. fol. 30.

Vertice prænitentes] Pal. *verticem p.*

v. 36. *Strictim iniecti*] Pal. *ſ. intecti.*

v. 37. *Proferebant*] Bert. *præferebant.*

v. 38. *Claro præmicantem porrigebat lumine*] Ita Bertin. à Flor. vox *porrigebat* abeſt. Palat. autem pro *præmicantem* prænitentem legit.

v.40.*Sui patore flamulam ſuſcitans*] Bert.*in medio ſui pectoris flammulas ſ.*

pag.262.v.4.*Mercurialem caduceum*]Pal.*mercuriale c.*

v.12.*Canis ceruices arduas*] Pal.& Flor.*c. c. ar. Anubis,*Bert.*c. ardua anulis.* malè.

v.15.*Cuius veſtigium*]Flor.*huius u.*

In erectum leuata ſtatum] vulgò,*in rectum l.ſ.*

verſ.16. *Erat & bos*] Plinius natur.hiſtor.lib.7. cap.46.

Omniparentis Dei] Flor.& Bert.*omnia parientis.* malè.

v.18.*Miniſterio*]*Bert.myſterio.*

v.24.*Tegendæ*]Pal.& Flor.*tegente.*

v.29.*Dilatione*]Beroald.*dilatatione.*

v.30.*Striato tumore*]Bert.& Rom.*ſtricto t.*malè, vide Indicem.

v.35.*Mihi coronam & coronam h. conſequenter*] Sic locus iſte ex Mſſ.legendus.

v.37.*Sauiſſimè*] Ita Mſ. vulgò,*ſauiſſimam.*

Micanti corde] alii,*mutanti c.* malè. Plautus Aulular.Sce.Non temerè eſt, &c.

Continuo meum cor capit artem facere ludicram,
Atque in pectus emicare.

Lactantius de Opificio Dei cap.17. *Anima adeò viuit inter viſcera genetricis, vt & incremento augeatur, & crebris pulſibus geſtiat emicare.* Ouid. lib. 2. Metamorph.

Pauida trepidat formidine pectus.

pag.263.v.7. *Cupidus cupidiſſimè*] τὸ *cupidiſſimè* ignorat Flor.

Comparuit] Non eſt in Flor.& Bert.

v.20.*Cælo manus attendentes, teſtantur*] Namque habi-

habitus orantium hic eſt, vt manibus extenſis in cælum precemur. Libro de deo Socratis.

verſ.23. *Vnde noua vocis exordium*] Statius Syluar. lib 1.

Quid primum mediumve canam? quo ſine quieſcam? Homerus Odyſ.1.v.14.

τί πρῶτον, τί δ᾽ ἔπειτα, τί δ᾽ ὑστάτιον καταλέξω;

Achilles Tatius p. 194. οὐκ οἶδα τίνος ἄρξομαι λόγου καὶ πόθεν, οὐδὲ τίνων κατηγορήσω πρῶτον, καὶ τίνων δεύτερον.

v.30. *Nefando tegmine*] Pal. & Flor. *nefaſto t.*

In arctum] Pal. Bert. & Flor. *i. altum.*

v.35. *Perhumano*] Bert. & Flor. *in humano*. Probe. Vide Indicem.

v.36. *Effatur*] Bert. *affatur.*

v.38. *Aram miſericordiæ*] Vide Pauſan. li.1. p.26.

v.40. *Virentis ætatulæ*] Flor. *florentis æ.*

Pag.264.v.2. *Habitudinem*] Rom. Ald. & Flor. *beatitudinem.*

v.3. *Produxit*] Pal. *perduxit.*

v.4. *Materiam*] Flor. *materiem.*

v.5. *Nam in eos quorum vitas ſibi & ſeruitium*] Sic lego cum Flor. alii, *in eorum v.q.ſ.ſ.*

v.9. *Fortunæ ridentis*] Bert. *f. ſæuientis.*

v.13. *Inouanti gradu*] Flor. *innouanti g.* Beroald. *in ouanti g.* Alii, *inouando g.* Bertin. *inoanti gradi indece.* ineptè.

v.15. *Prouidentia*] Bert. *prouidentia.*

v.16. *Quo tibi tamen tutior*] dele τὸ *tibi* ex Floret. Bert.

Da nomen huic ſanctæ militiæ] Propriæ. Nam & in veteri Eccleſia adulti antequam baptizarentur, inter competentes nomen ſuum dabant. Clemens recognit. li.3. *Si quis veſtrum deſiderat, ipſe ba-*

ptizetur, *& accedat ad Zachæum*, *& ipſi det nomen ſuum*, *& myſteria audiat*. Auguſtin. de fide & Operib. cap. 6 Concil. Carthaginenſe cap. 85. Syricius PP. in decreto cap. 2. Concil. Sueſſionenſe apud Brinium fol. 644. Concil. apud S. Medardum in decreto Iuonis parte 6 fol. 231. edit. Romanæ.

v.17.*Rogaberis*]Flor.*rogabaris*.

v.23.*Totæ ciuitati*] Flor.*toti c.*

v.24.*Fabulantur*]Fl *fabulabantur*.

v.36.*Et ter beatus*]alii,*& tibi b.*

v.32 *Simulachris rite diſpoſitis*]Ber.*ſ.Deũ r.d.*recte.

v.31.*Ibidem*] Flor.*ibidum*.

v.32.*Circumſecus*]Bert.*circumſeptus*. male.

v.34.*Variegatam*]Flor.& Rom.*variegracam*.

Teda lucida & ouo & ſulphure] Ouid. libr. 2. Metamorph.

Et veniat quæ luſtret anus, lectumque locumque
Præferat, & tremula ſulphur & oua manu.

v.37.*Carbaſus litore votum ingeſtans*]Flor.*c.l.v. ingeſtas*. alii, *car.litteris v.i.* Beroaldus. *C.lintea v.i.* Vide Paſſeratium ad Propertium p.623.lib.4.

Progerebat]Bert.*proferebat*.

v.38.*Ecce littera*]Fulu.*ea littera*.

v.39.*Splendore ſublimis*] vulgo,*S.ſublimi*.

v.40.*Puppis intorta Cheniſco*]Cælius Rhodig.antiq.lect.lib.30.c.1.*Cherucho* legit.Lipſius Elect. 2.c. 21. *Puppis intorta teniis cum bratteis aureis*. Sed vulgatam retinet, & recte explicat Gyraldus de *nauigiis* fol.597.

v.41.*Fulgebat*]Flor.Rom. &Bert.*fulgurabat*.

P.265.v.5.*Strophiis anchoralibus*]Gyral.f.519.607.

v.9.*Simili ſtructu pompæ*] Flor.*ſ.ſtrictu p.decorat.* Bert.*ſeruili ritu p.* Wower.*ſimilis ritu p.*recte.

verſ.

v.11.*Effigies*] Bert.*effigias.*

v.21.λαοῖς ἄφεσις] Flor. ἀοι ἀεφισια. Male. Michael. Ritius de Regib. Francorum p.539 lib. 2. *Antiquitus in illa vana Deorum ſuperſtitione peracta re diuina conuerſus ad plebem ſacerdos dicebat*, λαοῖς ἄφεσις, id eſt, *populis miſſio, vt eſt apud Apuleium, quo verbo poteſtatem faciebat abeundi volentibus.*

v.24.*Harebant*] Lege, *hærebat.*

v.26.*Intentus in Deæ ſpeciem*] Ita Mſſ. vulgo, *intuitus D.ſ.*

v.33.*Gaudeo varie*] Bert.*gaudio vere* haud vere.

v.34.*Diurnum reducem*] Ita Mſſ. omnes. vulgo, *diuinum*. Modius, *d. in lucem.*

Pag.266.v.3.*Nox vna vel dies*] alii, *n.v.v.requies.*

v.4.*Iejuna*] Flor. eius *vna*, malè.

v.7.*Renitebar*] Pal. & Flor.*retabar*. Scribe ex Fulvii libro, *retardabar.*

v.9.*Cautoque circumſpectu*] Bert. *tantoque c.*

v.10.*Vitam quæ multis caſibus ſubjacet*] Solon ad Crœſum apud Herodot. lib.1.nu.32. πᾶς ἐστιν ἄνθρωπος συμφορή. Euripid. Medea: πᾶς δ' ὀδυνηρὸς βίος ἀνθρώπων, οὐκ ἔστι πόνων ἀνάπαυσις.

v.11.*Identidem mecum*] Ald. *indidem m.* male.

v.16.*Hanc experrectus imaginem*] vulgo, *hac e.imagine.*

v.17.*Quid rei portenderet*] Bertin. *q.r.protenderet.* male.

verſ.22.*Templi matutinas apertiones*] De hoc ritu multa cognitu digna collegerunt principes Criticorum Scaliger ad Tibullum lib.1.p.132. Briſſonius de Formul.lib.1.& Lipſius Elect.2.cap.18.

v.23.*Dum velis*] Bertin. *dum valuis*.male. Vela erant ante aras, quæ adduci ſolita & reduci. Ar-

temidorus Onerocrit.c.262.Lipſius loco prænominato & Coluius in Notis.

v.26.*De penetrali*] Bert.& Flor.*Deæ p.*

Spondeo] Sic Flor.ſicuti etiam emendauit Scickeradt.Beroald.legit.*ſpondeon*.malè.Virgil.

——*pateris libamus & auro.*

Pollux in Onomaſt.lib.6.c.6.& lib.10.c.18. ε πῦ καὶ σπονδεῖον, ᾧ ε τὸ οἶνον ἐπισπένδουσι.

v.30.*Cognatis ſcilicet & famulos*] vulgò, *cognitis ſ. famulis meis*.malè.

v.31.*Reducentibus*] Bert.& Flor.*reducentes.*

v.32.*Notæ dorſualis agnitione*] Bertin.*n.d.cognitione.*

v.4.*Viſu Dea*] Ful.*iuſſu D.*

v.39.*Primarium*] Bert.*ſummarium.*

v.40. *Noctis ſacratæ*] Ita Flor.Rom. & Ald. Bert. *n.ſacrat.*Pal.*n.ſociatæ.* vulgati,*n.ſocietate.*Fuluius,*n. arcanæ ſacris.*

Pag.267.v.6.*Deligi*] alii,*dirigi.*

v.9.*Auiditati*] Flor *auiditate.*malè.

v.13.*Iubente Dea*] Flor.& Roman.*iu.Domina.*Sic Domina Venus apud Petronium. Vide Paſſeratium ad Propertium.

v.18.*Lucis limine*] Flor.& Ald.*l.lumine.*

v.20.*Eligere*] Bert.& Rom.*elicere.*

v.23.*Perſpicuam*] Bert.& Pal.*proſpicuam.*

v.30.*Miniſtrum*] Bert.*miniſterium.*

ver.27.*Impatientia*] A prurient Critico hæc lectio eſt Repone ex MSS.& editis,*impatientia*

v.34.*Voti compotiret*] Flor. Ven. Rom. & Ald. *v. competeret*.malè.adi Lipſium 2.Elect.c.21. cui debetur hæc emendatio.

v.41.*Conſtantius*] alii,*contantius.*

P.268.v.2.*O Luci*] Ita MSS. vulgò, *ô mi quidem L.*

v.8.*Me protinus*] τὸ *protinus* delet Bert.

v.9.*Aperitionis celebrato miniſterio*] Alii, *a.c. myſterio.* Vide quæ Caſaubonus notat ad Athenæum.

v.11.*Literis ignorabilibus prænotatos*] Literas ignorabiles vocat Hieroglyphicas. Philo libr. 1. de vita Moyſis: ἀριθμοὺς μὲν οὖν καὶ γεωμετρίαν, τήν τε ῥυθμικὴν καὶ ἁρμονικὴν, καὶ μετρικὴν θεωρίαν καὶ μουσικὴν τὴν σύμπασαν, διά τε χρήσεως ὀργάνων καὶ λόγων τῶν ἐν ταῖς τέχναις καὶ διεξόδοις τοπικωτέραις αἰγυπτίων οἱ λόγιοι παρέδωσαν. καὶ προσέτι τὴν διὰ συμβόλων φιλοσοφίαν, ἣν ἐν τοῖς λεγομένοις ἱεροῖς γράμμασιν ἐπιδείκνυνται καὶ διὰ τῆς τῶν ζώων ἀποδοχῆς, ἃ καὶ θεῶν τιμαῖς γεραίρουσιν. Vide Laur. Pignorium in lib. de *Characteribus Ægyptiacis.p.5.*

verſ.14. *Capreolatimque*] Bertin. *campolatimque.* malè.

v.16.*Theletæ*] Bert.*cæleſtem.*malè.

v.18.*Coēmēda procuro*] τὸ *coēmenda* delet Modius.

v.24.*Quæ voce meliora ſunt*] Fulu.*q.u.maiora ſ.*

Idq; plane cunctis] Flor.*illud p.c.*

v.28.*Trahebat veſperam*] vulgo, *intrahebat v.* alii, *introibat v.*

v.30.*Honorantes*] Bert.*onerantes.*

v.31.*Procul prophanis omnibus*] Modius putat legendum, *p. proximis o.* Nulli enim prophani aderant, ſed ſoli initiati.

Linteo & rudi me] Flor.*l.r.q.m.* Benè.

v.36. *Aures & linguæ temerariæ curioſitatis*] Pal. & Coluii liber *a.e l.temeritatis curioſæ.* Fl.*a.e.l.illæ.*

v.37.*Suſpenſum*] Pal.*Suſpectum.*

P.269.v.2.*Tamen credere neceſſe eſt*] Ita Pal. a lĭi *credere* non agnoſcunt.

v.10.*Floride*] Flor.*floreè.*

v.13. *Dracones Indici* Philoſtratus apud Photium p. 532.

v.14. *Hanc Olympiacam ſtolam*] Bert. *hanc olim pictam ſ.*

v.15. *At manu dextera*] Flor. *at manum dextram.* male.

v.16. *Decore corona*] lege cum Pal. *decora c.*

v.17. *Palma candida*] Flor. *p. candida.*

v.18. *Exornato*] Flor & Bert. *exornatum.* Ald. *exornatus.* Bert. *adornatum.*

v.19. *Populi errabam*] Flor. & Bertin. *populus errabat.*

v.20. *Celebraui natalem ſacrorum*] Vide quæ vir eximius, morumque integritate, modeſtiaque & eruditione præclarus Henricus Lindenbrogius ad Cenſorinum pàg. 7. cap. 1. notat.

v.29. *Conſpectum Deæ*] Flor. c. D. Lege *conſeptum Deæ.*

v.40. *Luminas ſolem*] Rittershuſ. *luminaris à ſole.* Bene.

v.41. *Retegis mundum*] alii, *regis m.*

Pag. 270. verſ. 1. *Gaudent numina*] alii, *g. lumina* Bertin. legit, *r. ſidera, tempora redeunt, minima ſeruiunt.*

Feſtiuiſſimum] alii, *feliciſſimum.*

v.3. *Germina*] Bert. *gramina.*

v.2. *Nutriuntur nubila*] Pal. *nutriunt n.* Wower. *mugiunt n.*

v.6. Exilis ingenio] Ita Mſſ. vulgo, *exiguus i.*

v.11. *Pectoris meis*] Lege, *p. mei.*

v.12. *Perpetuo cuſtodiens*] Bert. *perpetuum c.*

v.13. *Mythram ſacerdotalem*] τὸ *ſacerdotalem* delet Bertinus.

v.14. *Colloque eius*] τὸ *colloque* non eſt in Bert.

v.18. *Et recta patrium larem*] Bert. *& r. via p. l.*

Aliquam multum] alii, *aliquantulum.*

Deformationis] Sic liber Fuluii, vulgo, *reformationis.*

v.22. *Hauſi portum celerrime*] Retinui lectionem Bertin. & Rom. codicis in aliis eſt, *Auguſti p.c.* Vide Indicem.

v.37. *At magni Dei*] Lege *ac m. D.*

v.21. *Proſperitate ventorum ferentium*] Plinius Panegyr. ad Traianum p. 30. *Vt inde nauigia inania & vacua hinc plena & onuſta, & qualia ſolent venire, mittantur, conuerſoque munere maris hinc potius ventis ferentes & breuis curſus optentur.* Val. Flac. Argonaut. lib. 6. p. 150.

Non nos aut leuibus componere brachia remis,
Nouimus, aut ventos opus exſpectare furenteis:
Imus equis, quia vel medio riget æquore pontus,
Vel tumida premit Hiſter aqua.

v.27. *Campenſis*] Flor. & Pal. *compenſis.* Bert. *comprenſio*, inepte.

v.31. *Peruigilis*] Bert. *peruigil.*

v.39. *Munita ratio*] Sic Palat. Fuluii liber, *vnita ratio.* Flor. *munia artio.* vulgat. *vnica ratio.* Bert. *vnica arctio*, male.

v.41. *Magno*] Flor. *mano*, male

Pag. 271. v. 5. *Certo aliquo*] τὸ *certo* non eſt in Bert.

v.10. *Ecqui veſtigio ſimilis vt ſomnium, nec is defuit*] Flor. *& qui veſtigium ſ. v. ſ. nec fide afuit.* Bert. *& quam veſtigium ſ. u. ſ. nec fide affluit.* Stewech. *e. ece veſtigium ſimile ſit, nec fides abſuit.*

v.12. *Cætero*] Flor. *cæteros*, male.

Pag. 271. v. 19. *Fata dicta audiſſe*] Bert. & Flor. *Facta d. audiſſet.*

Digitized by Google

v.25.*Attriuerant*] Bert.*attenuauerant*.

v.26.*Erogationes urbicæ*] Bert.*peregrinationes v.* male.

v.27.*Duritia pauperitatis*]Bert.*duri ita paupertati*.male.

v.29.*Præmebar*]Bert.*præmebat*.

v.34.*Molireris*]Bert.*moliris*.

v.35.*Cunctaris committere*] Ita Flor. vulgo, *c. comitem*.Bert.*contaris coniectore*.

v.37.*Inanimis contentus cibis*] Illuſtraui hunc locum in Commentar. Minutiano fol.52.& ſeq.

v.38.*Serapis*]Flor.*raſcapi*, monſtruoſe.

Pag.272.v.15.*Terreare*] Flor.*terrere*.

v.16.*Terfuturus*] Bert.*t.functurus*. inepte. Fulv. *ter fruiturus*.

v.17.*Teque iſto numero*] Flor.*T.de i.n.*

v.30.*Praſcriptis*] Pal.*proſcriptis*.

v.31.*Ex ſtudio*] Flor.*è ſtudio*.

v.32.*Menſura rebus collatis*] Bert. *menſurarum collatis*.

v.36.*Maiorum ſummus*] Bert.*magnorum ſ.*

v.37.*Non in alienam*]Flor.*non a.*

v.39.*Præcipere*] Flor. *recipere*.

v.41.*Diſſeminationes*] Pal.*diſſenſiones*.

Pag.273.v.3. *Paſtophororum*]Florent.*Paſtophorum*.

v.4.*Elegit*]Flor.*adegit*.

verſ.5. *Quam raro capillo*] Bert. *qua caro c.*

Sullæ]Pal.*Syllæ*.

v.6.*Munia*]alii,*nomina*.

v.7.*Obuio*]Flor.*obio*,malè.

v.14.*Explicit*] Hanc vocem antiqui ſolebant in fine librorum ſuorum ponere Hieron. ad Marcellam

lam parte 2. Tractat. 5. Epiſtol. 64. Editionis Baſileenſis anno ∞ CCCCXCVII. *Scire debemus apud Hebræos in fine librorum vnum è tribus ſolere ſubnecti, vt aut* AMEN *ſcribant, aut Sela, aut Salom. Igitur vt ſolemus nos completis opuſculis ad diſtinctionem rei alterius ſequentis medium interponere* EXPLICIT *aut* FELICITER, *aut aliquid iſtiuſmodi: ita & Hebræi, vt quæ ſcripta ſunt roborentur, facere ſolent, vt dicant Amen, aut in.* SEMPITERNVM, *& ſcribenda commemorant, & ponant* SELA, *aut tranſacta feliciter proteſtantur, pacem in vltimo ſubnotantes.* Nugas igitur agunt, qui hoc verbum tanquam nouitium & adulterinum faſtidiosè reiiciunt.

EMENDATIONES

AD APVLEII PLATONICI APOLOGIAM.

℣.20.

A.M. P. PRO SE APVD CL. VIRVM CLAVDIVM MAXIMVM PROCONS. DE MAGIA ORATIO] Sic Romana & Aldina editio; Florentinæ membranæ titulum talem exhibent, APVLEI PLATONICI MADAVRENSIS PRO SE APVD CL. MAXIMVM PROCONS. DE MAGIA LIBER, quaſi illam orationem ſcripſiſſet, non coram Iudicibus pronunciaſſet Apuleius. In omnibus autem editis & manu exaratis codd. in duo membra ſeparatim illa di-

viditur. Omnino male, vt eruditi viri iam pridem demonſtrarunt, & ſatis liquet ex B. Auguſtino, qui *copioſiſſimam & diſertiſſimam orationem* eam appellat. de ciuit. Dei.lib.8.cap.19.

v.27. *Conſilio*] alii, *concilio*, male. *Conſilium* συνέδριον ſiue conſeſſus, concilium συναγωγὴ cœtus amplior, vt erudite notat Wowerus ad Sidonium pagin. 403.

v.28. *Accuſationem*] Rom. *actionem*.

v.39. *Patroni ejus*] Caſaubonus, *p. eorum*.

P.274.v.3. *Rem factam*] Ful. Vrſinus, *rem fictam*.

v.6. *Clamitarat*] Caſaub. *clamitaret*.

v.8. *Subito tacens tanti criminis deſcriptionem*] Fl. *ſ. taceret. c. deſcriptione*.

v.10. *Ac ne quidem*] Flor. *ac ne id quidem*.

v.11. *Dat libellum*] Infra: *vbi illud libelli veſtri, atrox principium, nomine priuigni mei formatum*.

v.14. *Ætatulæ*] Rom. codex, *ætatis*.

v. 17. *Vbi vt cominus*] τὸ *vbi* non eſt in Flor.

v.18. *Propellis*] Flor. *percellis*. recte.

v.20. *Aſſiſtendi venia*] Fulu. *a. vice*.

v.25. *Contanter*] Flor. *cunctanter*. & ſic ſemper:

v.27. *Infamaret*] Florent. *infamarit*. male.

Pertinacia] alii, *peruicacia*.

v.29. *Conſularium*] alii, *Clariſſimorum*.

v. 34. *Erupturum*] Flor. & Roman. *Erupturam* vide Caſauboni Notas.

v.37. *Namq; peccatum*] Suetonius de Nerone c. 27. *Paulatim inualeſcentibus vitiis, iocularia & latebras omiſit, nullaque diſſimulandi cura ad majora palam erupit.*

Pa.275.v.4. *Pro maximo crimine*] Sic repoſui ex Flor. 2. vulgo, *proximam crimini*.

v.6.*Proprie conficta*] Alii, *Perperam conficta*.Perperam.

v.7.*Ficta*] Flor. duo.*ſueta*.

Effutierunt] Aldus & Rom.*effuderunt*.

v.8. *Futiliter blatterata*] Flor.2. & Rom. *vtiliter blatterata*, quod retinet Caſaubonus.

v.9.*Auctoramenta*] Florent *auctoramento*.

Deprahenſa] Fuluius & Caſaubonus *depenſa haberi*.

v.10.*Rabulis*] Flor.& Rom.*fabulis*.

Quoferina ſolent lingua] Sic vere Ald.Rom.& Flor.*quoferme ſolent*. in Subide. Infra: *Viperæ ritu nineo denticulo atrum venenum inſpirare*.

v.11.*Tamen*] vulgo,*Attamen*.

v.13.*Admittant*] Rom.*admittam*. recte.

v.14. *Agnouiſſe*] alii, *ignouiſſe*.

verſ.16. *Vel falſa vituperatione grauari*] Florentinus, *vel falſas vituperationes grauari*. Sic Lucanus.

Romanos odere omnes Dominoſque grauantur,

v.23.*Quanto contumelia*] Vocem *quanto* delent Flor.& Rom.

Multo tanto] Flor. *multo tanta*. male.

v.34.*Vere mihi opprobraſſet*] Fulu. liber.*non mihi opprobraſſet*.

v.40.*Philoſophis*] vulgo.*philoſophos*.

v. 41. *Qui primus ſeſe philoſophum*] Clem. Alexandrin.lib.1. ſtromat.fol.129. πυθαγόρας ὁ Φερεκύδους γνώριμος φιλόσοφον ἑαυτὸν πρῶτος ἀνηγόρευσε.

Pag.276.v.2.*Velia*]Sic Floren.2.quod inſcite Lipſius & Fuluius conuertunt in *Ælia*. Vide Andreæ Schotti obſeru.lib.5. cap.15.

verſ. 3. *Dictionem ſolertiſſimo artificio*] τὸ *dictionem* male abeſt à Florentinis. Hic enim primus Dialecticam inuenit, ut ait Laertius in eius vita.

verſ. 9. *Continuatio literati laboris omnem gratiam*] Pallor enim conſanguineus ſtudiorum. Martianus Capella de nuptiis Philologiæ libro 1. pagina 13. *An verò quisquam eſt qui Philologia ſe aſſerat peruigilia laborata, & lucubrationum perennium neſcire pallorem.* Theodoſius imper. Nouella 1. de authoritate cod. Theodoſiani. *Sapè noſtra clementia dubitauit, quæ cauſa faceret, vt in tanto lucubrationum triſti pallore vix vnus aut alter receperit ſoliditatem perfectæ doctrinæ.*

verſ. 11. *Capillus quem iſti ad lenocinium decoris promiſſum*] Notant Apuleium ob promiſſum capillitium. E contra Chriſtiani eos repræhendebant, qui tonſorem deligebant. Vincentius ſpeculo Hiſtor. libro duodecimo capite 17. ex actis Tiburtii Martyris: *Torquatus diu eſt, quod ſe Chriſtianum eſſe mentitus eſt. Credas hunc Chriſtianum eſſe qui in lenocinio ſuo moliendo capicio fimbrias obmittit, qui tonſorem diligit, qui ſic molliter geſtit, qui fluxum greſſum improbo niſu diſtendit, qui viros negligenter agit, fœminas libenter intuetur.*

v. 13 *Quam non ſit*] particulam *non* male omittunt Florentini MSS.

Horrore implexus atque impeditus] alii, *horrore impexus a. i.* Syneſius in encomio caluitii folio 64. Ἀναστὰς ἕωθεν, καὶ τοὺς θεοὺς προσειπὼν, ὅπερ εἴωθα, ἐπιμελούμην τῆς κόμης· καὶ γὰρ ἐτύγχανον μαλακώτερον σῶμα ἔχων· ἡ δὲ ἠμέλητο ἐκ πλείονος· πάνυ γοῦν συνέστραπτο καὶ συνεπέπλεκτο τὰ πολλὰ αὐτῆς διὰ τὸ οἷον τὰ περὶ τοῖς σκέλεσιν αἰωρούμενα

μενα· πολὺ δὲ ταῦτα σκληρότερα, ὡς ἂν ἐκ λεπτοτέρων συμπεπλεγμένα, τῶν τριχῶν. ἦν οὖν ὀφθῆναί τε ἀγρία ἡ κόμη καὶ βαρεῖα. μόλις δὲ διελύετο. καὶ τὰ πολλὰ αὐτῆς ἀπεσπᾶτο καὶ διετείνετο.

v.14. *Stuppeo tomento*] Rom. *Stuppa tomento*.

Prorſus inenodabilis] Florentin. *prorſum inenodabilis*.

Ex ſummis viribus] Stewechius, *Et ſummis v.* malè. Vide Indicem.

Dicunt] Flor. *dicanto*, malè.

ver.32. *Facundiſſimum eſſe*] τὸ *eſſe* adieci ex Florentinis.

v.40. *Calphurnianum*] Flor. *Calpurnianum*.

verſ.41. *Inuidit profecto*] Sic rectè Aldinus codex, quod Pithœus aduerſar. libr.2. c.11. malè nouauit in *non vidit profecto*.

P.277.v.2. *Dentium*] Flor. *dentibus*.

v.4. *Mundicinas*] Flor. *mundicias*.

verſ.8. *Spurciſſimo ritu Iberorum*] Illi enim vrina dentes proluebant, Strabo Geographiæ libro tertio. fol.3.

v.10. *Dentem pumicare*] Cura dentium probri loco olim habita. Hieronymus; *Videas pleroſq; rabido ore ſæuire, & dentibus pumicatis carpere Chriſtianos.* Et in Sabinianum Diaconum: *Amiciris linteis, digitos anulis oneras, dentes puluere teris.*

v.21. *Nihil in ſeſordium*] Ald. & Rom. *n. in ſeſordidum*.

v.22. *Apertum*] Stewechius, *aſperum*.

v.23. *Feculentum*] Flor. *Fætulentum* rectè.

v.27. *E dentium muro*] Flor. *D. muro*.

Quiquam] Flor. *quicquam*.

v.30. *Cætero corpore*] Rom. *cætero corporis*.

v.34. *Vſufœcunda*] Flor. *vſu facunda.*

Pag. 278. v.5. *Obtriuerit*] Flor.2. *obterüerit*

v.7. *Semper in fœtutinis*] Sic reſcripſi ex Flor. 2. alii, *fœculinis*. Duſa legit *fœtudinis*, ineptiſſime. Agellius lib. 3. cap. 19. *Tinitiones prærancidas & fecutinas.* in Mſſ. Bremenſi & Palatino eſt, *f. p. & fætudinas.* lege *f. p. & fetutinas.*

v.16. *Hirudines*] Caſaubonus, *hirundines* Flor. 2. *arundines.*

v. 19. *Amica eius*] Flor. *amica anis.*

verſ. 20. *Exſcalpit*] ita Baptiſta Pius in annotation. poſterior. capite 199. & Aldus, alii, *exſculpit.*

v.24. *Aptam coniecturam*] Flor. *apertam c.*

v. 28. *Crimina mea & nomine erraſtis*] Fulu. *c. magica & nonne erraſtis.*

v.30. *Lacedamonius Ceus*] Rom. & Flor. *L. & citius*, male. vide Maximum Tyrium diſſertat. 8.

v.31. *Mulier etiam Lesbia*] Ouidius lib. 11. Triſt.

Lesbia quid docuit ſappho, niſi amare puellam.

v.33. *Æditums Portius & Catullus*] Flor. *a. P. & Catulus*, male, videndus Agellius libro 19. capite 11.

v. 38. μηρῶν ἱμείρων] Theodorus Canterus Variar. lect. lib. 11. c. 9.

v.35. *Serium virum atque Philoſophum*] Flor. *ſ. verum & phil.* male.

v.41. *Pluria*] Flor. 2. *plurima.*

Pag. 279. v.1. *Et Critias mea delicia*] Hi verſus varie à librariis interpolati ſunt, vt etiam Coluius notat. Flor. 1. *& Critias mea deliteſcet.* Flor. 2. *Et C. mea ſtet Salua charine.* Romanus. *& Tertias mea delitia.*

V. 2.

v.2.*Par in amore*] Flor.1.*pax*.1.*a*.Flor.2.*pars* 1.*a*. Vid.Scaliger ad Propert.p.252.

v.3. *Ne me ignis*] Flor.*nam me ignis*.

v.4.*Dum potior,patiar*] Flor.*dum patiar, potiar*.

v.9. *Merum mel*] Flor.*meum mel*.

v.15.*Tu mihi da*] Flor.2.*tu mihi das*.

v.19.*Animam*] Flor.2.Rom.*animum*.

v.25.*Catullum*] Flor.*Catulum*.

v.27.*Hoſtiam*]Paſſeratius ad Proper.fol.131.*Hoſtiliam*,legit.

v.28.*Flauia*] Rom.& Flor.*Plania*.Fulu.*Plantia*.

v.29.*Lucilium*] Flor.*Lucullum*,inepte.

v.30.*Gentium*]Aldus,*Gentilem*.

v.35.*Opiliones & bubſequas*]Flor.& Roman. *upiliones & bubſequas*. Vide *de Lacerdam* ad Eclogas Virgilii.

v.37.*Serranis*] Rom.*ſarranis*.

v.40.*Amoris elogia*] Rom.& Flor.*amoris elegia*.

Pag.280.v.5.*Aſtra vides*]Hi vt & ſeqq.verſus latini non extant in membranis Flor.Vide Muretum ad Catullum pag.22.

Utinam fiam] Tale iſtud votum Anacreontis eſt εἰς κόρην.

Ἐγὼ δ' ἔσοπτρον εἴην,
Ὅπως ἀεὶ βλέπῃς με.
Ἐγὼ χιτὼν γενοίμην,
Ὅπως ἀεὶ φορῇς με.
Ὕδωρ θέλω γενέσθαι,
Ὅπως σε χρῶτα λούσω.
Μύρον γύναι γενοίμην,
Ὅπως ἐγὼ σ' ἀλείφω.
Καὶ ταινίη δὲ μαστῶν,
Καὶ μάργαρον τραχήλῳ.

Καὶ σάνδαλον γενοίμην,
Μόνον ποσὶν πατεῖν με.

Et Ouidii, qui pulicem ſe optabat fieri, vt cupitæ ſuæ membra tangeret. Dionyſius Sophiſta Anthol. lib.7.epig.152.

Εἴθ' ἄνεμος γενόμην, σὺ δέ γε στείχουσα παρ' αὐγὰς,
Στήθεα γυμνώσαις, καί με πνέοντα λάβοις.
Εἴθε ῥόδον γενόμην ὑποπόρφυρον, ὄφρα με χερσὶν
Ἀραμένη, κομίσαις στήθεσι χιονέοις.
Εἴτε κρίνον γενόμην λευκόχρυον ὄφρα με χερσὶν,
Ἀραμένη, μᾶλλον σῆς χροιῆς κορέσης.

verſ.13. Νῦν ὅτι μηδὲν] Recitat hos verſus Laertius lib.3.p.205.

v.19. *Angisq; dolore*] Rom. *afficisq; dolore.*

v.21. *Notiſſimum verſum*] Sic rectè Wowerus: alii, *nouiſſimum verſum.*

v.34. *Veneraretur*] Flor.2. *muneraretur.*

v.39. *Imperator & diuus & cenſor*] Flor. *Imperator & cenſor diuus Hadrianus.*

P.281.v.2. *Pudicitius*] Flor.2. *pudicius.* rectè.

v.3. *Namq; & id genus*] Fl. *Namq; hac & id genus.*

v.7. *Rariſſimo*] alii, *rariſſime.*

Gnara] Flor. & Fuluii liber. *ignara.*

v.8. *Geminam eſſe Venerem Deam*] Plato in conuiuio f. 181. μὴ ὀρθῶς δὲ αἰσχρόν οὕτω δὴ καὶ τὸ ἐρᾶν, καὶ ὁ ἔρως οὐ πᾶς ἐστὶ καλὸς, οὐδὲ ἄξιος ἐγκωμιάζεσθαι, ἀλλ' ὁ καλῶς προτρέπων ἐρᾶν, ὁ μὲν οὖν τῆς πανδήμου Ἀφροδίτης, ὡς ἀληθῶς πάνδημός ἐστι, καὶ ἐξεργάζεται, ὅτι ἂν τύχῃ. καὶ οὗτός ἐστιν ὃν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων ἐρῶσιν. ἐρῶσι δὲ οἱ τοιοῦτοι, πρῶτον μὲν οὐχ ἧττον γυναικῶν ἢ παίδων. ἔπειτα, ὧν καὶ ἐρῶσι, τῶν σωμάτων μᾶλλον ἢ τῶν ψυχῶν. ἔπειτα ὡς ἂν δύνωνται ἀνοητοτάτων, πρὸς τὸ διαπράξασθαι μόνον βλέποντες, ἀμελοῦντες δὲ τοῦ καλῶς, ἢ μή. ὅθεν δὴ ξυμβαίνει αὐτοῖς ὅ, τι ἂν τύχωσι τοῦτο πράττειν, ὁμοίως μὲν ἀγαθὸν, ὁμοίως δὲ τοὐναντίον:

πον. ἔστι γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς θεοῦ νεωτέρας τε οὔσης πολὺ ἢ τῆς ἑτέρας καὶ μετεχούσης ἐν τῇ γενέσει καὶ θήλεος καὶ ἄρρενος· ὁ δὲ τῆς οὐρανίας, πρῶτον μὲν, οὐ μετεχούσης θήλεος, ἀλλ' ἄρρενος μόνον (καὶ ἔστιν οὗτος ὁ τῶν παίδων ἔρως) ἔπειτα πρεσβυτέρας, ὕβρεως ἀμοίρου. ὅθεν δὴ ἐπὶ τὸ ἄρρεν τρέπονται οἱ ἐκ τούτου ἔρωτος ἔπιπνοι, τὸ φύσει ἐρρωμενέστερον καὶ νοῦν μᾶλλον ἔχον ἀγαπῶντες. Himerius Sophiſta apud Photium fol.607. πανδήμῳ δ' Ἀφροδίτῃ πρὸς τὴν οὐρανίαν οὐδὲν κοινόν. ἡ μὲν γὰρ βέβηλος καὶ οὐ καθαρὰ τὴν φύσιν γυμνᾷ τοὺς ἔρωτας· τῇ δὲ χρυσοῖ μὲν οἱ πόδες, χρυσᾶ δὲ τὰ τούτων καὶ βέλη· σκοποὶ δὲ αὐτοῖς ψυχαὶ νεοτελεῖς καὶ ἀκήρατοι.

v.13.*Serua corpora*] Colu.*fera corpora.*

v.14.*Prædita*] Flor.*præditam.*

v.17.*Incomptum*] Flor.2.*incomitum*.male.

v.18. *Virtutis amorem amatoribus ſuis conciliare*] Flor 2. *virtutes amatoribus ſuis conciliare.*

v.21.*Admoneat*] Flor.*commoneant.*

v.23.*Vt ſemper*] Flor.*& ſemper.*

v.24.*Reliquit*] Flor.*relinquat*.malè.

verſ.26. *Attamen ſi audire verum velis*] Reſcribe cum Florentino: *tamen ſi verum velis*, infra: *planè quidem ſi verum velis multi mirantur Æmiliane.*

v.31.*Huiuſcemodi*] vulgo, *huiuſmodi.*

v.37. *Cenſoria oratio*] Fuluii liber *certatoria oratio.*

P.282.v.2.*Tragœdi ſyrmate hiſtrionis*] Rom.*Gragidij ſ.h.* vide Caſaubonum.

v.3.*Crotaloue ad Trieterica orgia*] Ro.*crotalumue a.T.o.* Flor 2.*crocota ad orgia*.malè.

v.7.*Doceas*] Flor.2.*docear.*

v.9.*Maius piaculum*] Flor.*magis p.*

v.10. *Quam Cereris mundum profano videre*] vide quæ dixi ad Minutium fol.39.

v.11. *Tamen crimen eſt*] Flor. *tandem c.e.*

v.17. *Præmio*] Flor. *præmia.*

v.22. *Diutina ſumitur*] Rom. & Florent. *diutino ſumitur.*

v.25. *Cum in eo viſitur imago mire relata*] Vnde & Camillus *imaginoſum ſpeculum* dicit. Lucretius libro 4.

Quandoquidem ſpeculum quodcunq; obuertimus oris
Res tibi reſpondent ſimili forma atq; colore.

Hominis ſui morigera] Fuluius *domini ſui morigera.* rectè.

v.27. *Æquana eſt*] Flor. *æqua eſt.*

v.29. *Vultus equidem*] Ita Flor. à vulgatis τὸ *equidem* abeſt.

verſ.31. *Lapide inciſum*] Rom. & Flor. 2. *lapide incuſſum.*

v.35. *Tantum præſtat imaginis artibus*] Meurſius, *tantum præſtat artibus, imaginis ad ſimilitudinem referendum lauitas i.f.ſ.* vere.

Pag.283. v.3. *Socrates ſuaſiſſe fertur diſcipulis ſuis*] Galenus in adhortatione ad artes. fol.3. Χρὴ τοίνυν τὸν νέον πειθόμενον τῷ παλαιῷ παραγγέλματι, τὴν ἑαυτοῦ μορφὴν ἐν κατόπτρῳ θεασάμενον, εἰ μὲν καλὸς εἴη τὴν ὄψιν, ἀσκῆσαι τοιαύτην εἶναι καὶ τὴν ψυχὴν, ἄτοπον ἡγησάμενον ἐν καλῷ σώματι ψυχὴν αἰσχρὰν οἰκεῖν· εἰ δ᾽ αἰσχρὸς αὐτῷ φαίνοιτο, τὴν τοῦ σώματος ἰδέαν εἶναι. πόσῳ δὲ μᾶλλον ἐπιμεληθῆναι τῆς ψυχῆς.

v.5. *Vbi qui eorum*] Flor. *vt qui eorum.*

Referendum] Flor. *referundum.*

v.18. *Apud iudices ſorte ductos*] vulgo, *a.i. forte d.* male.

v.27. *Illæſa reflectantur*] Recte Pythæus, *illico reflectantur*.

Contra verſis] vulgo, *controuerſim*.

Atq; ei vniti] Ita Pythæus & Fuluius Flor. 2. *atq; ita vniti*, vulgo, *atq; ei muniti*.

v.31. *Adminiculo*] Flor. *Terminiculo*.

Aëris fracti] Venetus & Rom. & Flor. *veris facti* ineptè.

v.34. *Faciem ſuam*] vulgo, *facies ſuas*.

verſ.35. *Videnturne v. d. philoſophi*] Florentin. *videturne v.d. philoſophia*, *Quibus præteris tu quæ dixiſti*. Male.

Pag 284. v.2. *Foras exſerat*] Rom *f. exeat*.

verſ.3. *Oppoſitum*] Florent. 2. & Rom. *appoſitum*. Malè.

Arquus] Flor. *arcus*.

verſ.4. *Varie duos ſoles*] Sic Flor. alii: *varij & duo ſoles*.

v.7. *Admirabili*] Flor. 2. *admirabilis*.

v.8. *Propter hæc*] Flor. *propter hoc*.

verſ.17. *Præterquam quod non ſum*] Flor. 2. *præter quod non ſum*.

verſ. 21. *Vmbra ignobilitatis à probatione*] Sic Florent. 2.. legunt hunc locum. vulgo *tibi vmbra ignobilitatis opprobatori*. male. vide notas Wowerii noſtri.

v.28. *Humilitate abditus*] Flor. & Rom. *humilitate abdita*.

verſ.29. *Ego adeo ſeruos*] recte, Ita Memb. Florent. ſicuti etiam Mercerus & Caſaubonus ante diuinarant.

v.30. *Cambies*] alii, *Cambias*. Vide Indicem.

v.35. *Niſi & hoc*] Flor. *niſi ſi & hoc*.

P.285.v.8. *Manio Curio*] Flor. *Marco Curio.*

v.13. *Cato nihil opertius quoniam ad villã*] Andreas Schottus obſeruat.lib.5.c.11.

v.14. *In oratione ſcripſit*] Flor. *in oratione ſua ſ.*

v.17. *De menſa emi*] Sic Florent.2. vulgo *de tribus emi.*

v.31. *Vbi contra hæc temere*] Flor. *vt contra hanc temere.*

ver.33. *Paupertas omnium artium repertrix*] Vide quæ dixi ad Arnob.lib.11.fol.f.45.

v.35. *Omnium peccatorum inops*] Vere Galenus in libello quod optimus medicus etiam philoſophus. fol.9. οὐ γὰρ δὴ δέος γε μὴ χρημάτων καταφρονῶν ἐστι τὴν σωφροσύνην ἀσκῶν, ἄτοπόν τι πράξῃ. πάντα γὰρ ἃ τολμῶσιν ἀδίκως ἄνθρωποι, φιλοχρηματίας ἀναπειθούσης, ἢ γοητευούσης ἡδονῆς, πράττουσιν.

v.41. *Simpulo*] in altero MS. eſt *ſimpuuio.* vide Lipſ. antiq.lectiones.lib 4.c.3.

Pag.286.v.5. *Agrippa populi conciliator*] Liuius lib. 2. Cicero 3.officior.

v.20. *Etiam ea ſi non geſtetur & trahatur nihilo minus quam lacinia præpendens*] Lego *E. e. ſ. n. g. ſed trahatur n. m quaſi l. propendens.*

v.1. *Quod ſi omnino Iudices de cauſa iſta ſederent*] vide adnotata ad Minutium p.6.

v.23. *Supergraditur*] Flor. ſupergreditur.

v.35. *Poſcit neceſſaria*] Sic Flor. Caſaubonus *poſſit n.*

v.38. *Quantum*] Flor. *quantam.*

Pag.287:v.11. *Pauper enim ſis appetendi egeſtate*] alii *p. e. ſis a. e.* Auguſtinus. Sermon.206. *Auaritia eſt, eſſe velle diuitem, non eſſe diuitem.* Manilius libro quarto.

Pau-

Pauperior bonis quiſq; eſt, quo plura requirit.] Auſonius.

Quis diues? qui nihil cupiat. quis pauper? auarus.

Vide Notas ad Minutium Felicem & Agellium lib. 9. cap. 8.

v. 15. *Extraneis*] Flor. 2. *extrariis*. Vide Indicem.

v. 20. *Opprobari*] alii, *exprobrari*.

v. 26. *Quod pauciores ego ſeruos habeo*] Fuluius: *quod paucioris habito*. Caſaubonus, *pauciora habeo*. Sed nihil mutandum.

v. 27. *Obſono*] Aldus, *obſonor*.

v. 38. *Proinde gratum habitum*] Fuluius. *p. g. habui.* Lege cum Acedalio, *proinde Graium habitum*.

Pag. 288. v. 1. *Crates*] Flor. 2. *Socrates* malè.

v. 6. *Frugiferas*] Flor *fructiferas*.

v. 15. *Exprobrares*] alii, *exprobras*.

v. 19. *Hæc Diogeni*] Flor. *hoc Diogeni*.

v. 21. *Lituus*] vulgo, *lituum*.

v. 25. *Mendicabula nimis ſordent*] Flor. *m animi ſordent*.

verſ. 38 *Contemptum patrimonij*] Sic rectè Lipſius, Manuſcripti & Editi: *contemptu patrimonij* habent. malè.

ver. 41. *Quæ nullum fructum ex ſe gignit*] Dele hæc cum Wowerio.

P. 289. v. 7. *Charon nomen eſt*] Fl. & Fuluii liber. *C. numen eſt*. malè.

v. 9. *Oſtendiſti*] Flor 2. *oſtendi: ſcis quibus*.

v. 11. *Semigetulum*] Rom. *ſemigetulam*.

v. 14. *Vbi prognatus ſed vti moratus*] Rom. *vt p. ſed vt moratus*.

v. 15. *Vitam viuere inierit*] Wowerius & Fuluius. *vitam v. inſtituerit*.

verſ.18. *Terra alumna*] Fuluius, *Quippe illis terra a. eſt.*

v.21. *Hoſpitium corporis*] Rom. *hoſpitali corpore,*

v.25. *Apud ſocordiſſimos Scythas Anacharſis*] Iuuenalis Satyra 10. v. 49.

—— cuius prudentia monſtrat
Summos poſſe viros & magna exempla daturos
Veruecum in patria craſſoque ſub aere naſci.

Vide Stobæum περὶ εὐφυΐας, ſermon. 84. Theodoretum contra Græcos ſerm. 1. pag. 7. & 79. ſerm. 5. pagin. 172.

v.26. *Apud Athenienſes catos*] Tertull. de anima. cap. 20. *Thebis hebetes & brutos naſci relatum eſt. Athenis ſapiendi dicendiq; acutiſſimos vbi penes Colytum pueri menſe citius eloquuntur præcoce lingua. Siquidem & Plato in Timæo Mineruam affirmat, cum vrbem illam moliretur, nihil aliud quam regionis naturam proſpexiſſe, talia ingenia pollicitam.* Vide Euſebium præpar. Evang. lib. 7. c. 9.

Melitides fatuus] Vide Tzetzen Chiliad. 7. hiſtoria 4.

v.29. *Munere populi Romani*] τὸ *Romani* expungunt vulgatæ editiones.

v.28. *Oppidum*] alii, *oppidani.*

v.30. *Nouo conditu*] vide Turnebum aduerſar li. 17. c. 15.

v.31. *Loco principe*] Flor. *loco principis.*

v.37. *Zarath*] Rom. *Zarate.*

v.38. *Aſſeueranter*] Flor. 2. *adſeuerate.*

v.40. *Accuſatis*] Flor. *accuſaſtis.*

v.41. *Ob autoritatem*] Fuluii liber, *ob auſteritatem*, male. Nam autoritatem pro ſeueritate hoc loco ponit. Vt & Spartianus p. 136.

Pag.

Pag.290.v.1.*Ut deparci*]Flor.*vt parci.*

v.6.*Scelera immunia*] alii,*ſcelera immania.*

v.16.*Permanſura*] Wowerus:*permanſuris.*

v.20.*Perſarum lingua magus eſt*] Apollonius Tyanenſis epiſt.ad Euphratem: Μάγους ὀνομάζουσι τοὺς θεοὺς οἱ πέρσαι. Μάγος οὖν ὁ θεραπευτὴς τῶν θεῶν, ἢ ὁ τὴν φύσιν θεῖος. Dio orat.36.fol.449. τὸν βασιλέα συγγενέσθαι τε οὐχ ἅπασιν, ἀλλὰ τοῖς ἄριστα πρὸς ἀλήθειαν πεφυκόσι, καὶ τοῦ θεοῦ ξυνιέναι δυναμένοις, οὓς πέρσαι μάγους ἐκάλεσαν, ἐπισταμένους θεραπεύειν τὸ δαιμόνιον· οὐχ ὡς Ἕλληνες ἀγνοίᾳ τοῦ ὀνόματος, οὕτως ὀνομάζουσιν αὐτοὺς γόητας. & Orat. 49. fol.538. Πέρσαι μὲν οἶμαι τοὺς καλουμένους παρ᾽ αὐτοῖς Μάγους, ὅ, τι τῆς φύσεως ἦσαν ἔμπειροι, καὶ τοὺς θεοὺς ἤδεσαν, ὡς δεῖ θεραπεύειν. Porphyrius de abſtinentia ab animalibus f.58.Suidas in Μάγοι.Agathias de geſtis Iuſtin.lib.3.p.57.

v.26.*Mecum recognoſce*] Sic Flor.in Aldo eſt,*m.r. dicentia.*malè.

verſ.25. *Puerum regium*] Florentinus *puerum regno.*

verſ.24. Θεῶν θεραπείαν] Hæc male abſunt à Roman.cod.vid.Plato in Alcibiade fol.121.in Charmide fol.193.

v.40. Θεραπεύεσθαι] Vide eius dialogum in Charmidem.

v.35.*Oromazo*] Flor.2.*oromaze.*

verſ.36.*Quippe inter*] Flor. *Quippe qui*,Vnde non male Coluius,*quippini*,fecit.

Inter prima regalia] Nam niſi cum Magis familiariter verſatus ſit, regnare non poteſt. Philo de ſpecialibus legibus folio 611. τὴν μὲν οὖν ἀληθῆ μαγικὴν, ὀπτικὴν ἐπιστήμην οὖσαν, ᾗ τὰ φύσεως ἔργα τρανοτέραις φαντασίαις αὐγάζεται, σεμνὴν καὶ περιμάχητον δοκοῦσαν εἶναι οὐκ ἰδιῶται μόνον, ἀλλὰ καὶ βασιλεῖς, καὶ

βασιλέων οἱ μέγιστοι, καὶ μάλισθ' οἱ Πέρσαι διαπονοῦσιν οὕτως, ὥστ' οὐδένα φασὶν ἐπὶ βασιλείαν παραληφθῆναι δύναμιν πάρ' αὐτοῖς, εἰ μὴ πρότερον τοῦ μάγων γένους κεκοινωνηκὼς τυγχάνει. Hieronymus in Danielem libro primo, capite primo. *Conſuetudo & ſermo communis magos pro maleficis accipit: qui aliter habentur, apud gentem ſuam, eo quod ſint Philoſophi Chaldæorum, & ad artis huius ſcientiam reges quoque & principes ejuſdem gentis omnia faciunt.*

v. 38. *Zamolxis quondam Thraci*] Plato in Charmide fol. 156.

P. 291. v. 1. *Zoraaſtri*] Fl. *Zoraaſtris.* Vide Euſebium præpar. Euang. lib. 1. c 7.

v. 4. *Incredibili*] Flor. & Rom. *incredibilia.* male.

v. 22. *Epimenides & Orpheus, & Pythagoras*] Vide Plin. Nat. hiſt. libr. 30. c. 1. *de origine magicæ artis.*

v. 23. Καθαρμοὶ] Ita Flor. & Caſaubonus in Aldo & Rom. eſt. *Catharino.* ineptiſſime.

v. 38. *Habet domi quod ſanctè colit*] Rom. *ſecreto colit.* Sic Geminianus Ethnicus domi coluit C ſimulacra, vt notat Vincentius in ſpeculo Hiſtor. libro 12. cap. 41.

P. 292 v. 11. *Habeam potius*] Fuluius *aueant potius,* quod probo.

v. 16. *De falſo*] Caſaub. *de falſa.*

v. 18. *Id quod a me ſuſceptum officij gratia potius*] Sic Ald. & Fuluii liber, alii τὸ *potius* malè omittunt.

v. 20. *Immane quantum*] πλεῖστον ὅσον. vulgò, *immane quanto.* male.

P. 293. v. 4. *Cupedinariis*] Sic recte Memb. Flo. & Fuluii liber. vulgo, *cupediariis.* Vide Indicem.

P. 292. v. 40. *Piſcem euerreret*] τὸ *euerreret* adieci ex Memb. Florentinis.

v. 7.

v.7 *Deſiderari*) alii, *deſtinari*, recte.

v.26 *Tannoni pudens*) Flor: *annon impudens*, male.

v.35 *Equi de fronte reuulſus*) *Hippomanes.* Id venenum accendere libidinem etiam in hominibus putatum antiquitus. Columella li. 7 de re ruſtica. Seruius ad 3 Eclog. & 4 Æneidos. Theophraſtus ad Photium f.862. dicit equam id deuorare, vtilitati ſcilicet hominum inuidens. Vid. Plinius libr. 8. cap. 42. lib. 28. cap. 11.

v.22 *Quod enim competit ad amoris ardorem*) Sic Plinius dicit, *competere viſu ſederis.*

v.39 *Exſcindenda*) Rom. & Flor. *excidenda.*

pag. 294 verſ. 7 *Lauium*) Florent. Fulu. & Rom. *Lælium.*

p. 293 v. 40 *Hamis inuncanda*) alii: *hamis vinciunda* inepte. vide Indicem.

p. 294 v. 10 *Antipates*) Ita Turnebus aduerſ. lib. 17 c. 15 legit. In Flor. 2 eſt, *Antiphates*, quod retinet Caſaubonus, quem vide, vt & Baptiſtam Pium in annotat. poſt f. 167. c. 198.

v. 11 *Trochiſci vngues*) Flor. *Trochiſſili vngues.* Scaliger & Caſaubonus, *Trochiſcili Jynges*, recte. Nicephorus in Syneſium de inſomniis fol. 360. τὴν δὲ Ἴυγγά φασιν ὄρνεον εἶναι ἀεὶ σεῖον τὴν οὐρὰν· εἶναι δὲ πρὸς ἐρωτικὰς ἐπῳδὰς χρήσιμον ταῖς φαρμακίσι· γυναῖκα δὲ οὖσαν τὸ πρότερον εἰς ὄρνεον μεταβεβλῆσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας φασὶν οἱ μῦθοι, διότι φαρμακεύουσα διετέλει τὸν Δία πρὸς τὸν τῆς Ἰοῦς ἔρωτα· ἄλλοι δὲ κιθάρας ἐμμελεστάτην φασὶ τὴν Ἴυγγα, ὡς ἐντεῦθεν καὶ πᾶν γλυκὺ καὶ ποθεινὸν Ἴυγγα καλεῖν. Suidas in Ἴυγξ.

Surculi) Flor. *ſurculis.*

v. 12 *Auriplices bitortila*) Flor. *auri illices bicodula.* Rom. *a. bichordula.*

v.19 *Quod autem videatur nihil adiutare*) Florent. *quanquam v. mihi adiutare.*

v.20 Zoroaſtri) Flor. *Zoroaſtris.*

v.23 *Italiæ ſibi quam*) vulgo, *Italiæ ſua quam.*

v.21 *Eum memoria*) Flor. *tamen memoria.*

v.26 *Quos ſcilicet*) vulgo, *quos ſcire licet.*

v.33 Τοῖα διὸς θυγάτηρ) Homerus Odyſſ. δ. & κ. Fuluius alios verſus hic ſubſtituit, quos vide apud Wouuerum.

v.41 *Vlyſſis ſcrobem nec Æolus follem*) Vide Beroaldi annot. in Apuleium f. 71.

p.295 v.5 *Penitis piſcium*) Rom. & Floren. *penitus piſcium.*

v.7 *Mercurius carminum vector*) Scoppius *M: manium v.* Scaliger & Fuluius, *m. animarum v.* bene. Laertius in Pythagora libro 8. τὸν δ' ἑρμῆν ταμίαν εἶναι τῶν ψυχῶν, καὶ διὰ τοῦτο πομπία λέγεσθαι.

v.8 *Luna noctium conſcia*) ſcilicet libidinum fædarum teſtis. Iuuenal. Satyr. 6 v. 309. Vbi impuratas beſtias exagitat:

Inq; vices equitant & luna teſte mouentur.

v.14 *Quicunq; piſcem quærit*) Dele τὸ *piſcem* ex Florentinis.

v. 8 *Quin poſſit*) Rom. *quod non poſſit.*

v.20 *Vt ſithus & caſſiam*) Vulgo, *& ſithus &c.* m.

v.23 *Menelai ſocios*) Male hoc loco Coluius Apuleio attribuit μνημονικὸν ἁμάρτημα à quo eum recte liberat Caſaubonus, quem vide.

v.25 *Propulſatos eſſe*) Flor. *propulſaſſe.* Coluius *propulſatum iſſe.*

verſ. 27 *Qui impenſo piſces pretio*) Florent & Fulu. liber: *qui impendio piſces pretio,* male. Agellius libr. 3. cap.

cap.17. *Quod impenſo pretio librum Pythagoricæ diſciplinæ emiſſet.* Liuius lib. 2 cap.9. *Salis vendidi arbitrium quia impenſo pretio venibat ademptum privatis.*

v.40 *Themiſon ſeruus noſter*) Flor. *Themicon noſter.* Ald. & Rom. *Tenus conſeruus noſter*, male.

p.296 v.15 *Quia & e quodam meo libro*) Flor. *quia & quodam meo libro.*

v.26 *Præacute reperiſſe*) Rom. *peracute repperiſſe.*

v.37 *Quiſquilias*) Aldi. edit. *Quiſcillas.*

p.297 v.1 *Vltro foras*) alii: *vltra oras.*

v.3 *Teſtam hebetem*) Flor. *teſtam habentem*, male.

v.5 *Oſtrea Pergami vermiculata*) Locus contaminatus fæde, quem Iohannes Brantius feliciter correxit, legens: *Oſtreorum terga vermiculata.*

ver.14 *Querquerum*) Flor. & Rom. *Quercerum*, vt & Agellii Mſti omnes quos inſpexi.

v.15 *Oppido proxima humanitate*) alii, *o prolixa humanitate.* Lipſius, *oppido prima h.* Colu. *o plurima h.* male. Vide Caſauboni NOTAS.

v.19 *Nominauerim*) alii: *cognouerim.*

v.21 *Præcipiti æuo & occidua ſenectute*) Rom. non agnoſcit τὸ *æuo.*

v.23 *Poſthumam*) Manuſcriptus Fuluii liber, & Roman. *poſt vinum.* Forſan ſcripſit Apuleius, *poſt vinam.*

v.27 *Deque victu*) non eſt in Aldo.

v.40 *Si quos forte*) τὸ *ſi* non eſt in Florentinis.

v.41 *Sedulique naturalium Quæſtionum*) Lipſius, *ſed vtique n.q.* bene.

At quintum maxime) Flor. *atque eum maxime.*

p.298 v.12 *Cothurnum facundiæ*) alii, *cothurni facundiam.*

verſ.17 *Aquam ſuſtine)* alii, *cauſam ſuſtine*, inepte.

Locus ex Græco) Hæc delet Rom. & Flor. codex. Vide Caſaubonum p.149.

v.25 *Genitus)* Rom. *genita*.

v.38 *GRÆCA VOCABVLA)* Hæc quidem extant in Flor. Membranis, ſed adeo monſtruoſe ab ineruditis & ſupinis exſcriptoribus accepta, vt ne ipſum quidem Apuleium (ſi naturæ lex eum pateretur ab inferis pauliſper redire) ea legere, multo minus intelligere poſſe, pro certo affirmare auſim. Vt tamen fidem meam liberem, ita ea hic apponam, vti in Mſtis exarata fuere, ſi forte eſſent medicinæ faciendæ, feliciores manus. Cαλυxεcκ καλακειυ καλα κοcτΡακα † οκαΡακακεα οcτρακοΔερΝα κηρ † υΡοαΝ τυcιΝ φιβιαεΝι *du*τυφολια ωτα *de*ρκοπ τερα πεcυΝο *nodu* κοΝ*hphcy*ΝΑ τελαεπκα.

p.299 v.8 Ἡδυπαθητικοῖς) Locus corruptus. Florentinus, *Hediphagitica*. Rom. *adesphagetica*. Aldus, *phagetica*. Coluius, *Hediipathia*. Caſaubonus, *ædeſtis*, aut *phagicis*. Fuluius, *Edesphagicitica*. Vide VVouueri Notas.

v.11 *Omnibus vt lupea præſtat)* Hi verſus ab emendatoribus varie interpolati ſunt. Flor. pro *lupea* legit, *clupea*. Rom. *clipea*. vide Coluium & Caſaubonum.

v.12 *Et oſtrea & plurima Abydi)* Florentinus *oſtrea plurima Abydi*. Abydus in Helleſponti anguſtiis, vbi habentur oſtrea delicatiſſima. Vnde in Catalectis Vett. Poetarum.

Nam te præcipue in ſuis vrbibus colit ora
Helleſpontiaca cæteris oſtrioſior oris.

v.13 *Mytilus eſt pecten aperq; apud Vmbraciæ amneis)* Floren. *Mitylene eſt pecten, caradrum apud Vm-*

Umbraciæ fines. Rom. *mus Mitylenæ pecten, &c.*

verſ.16 *Surrenti Chemas glaucum Cumas apud at quid*) Flor. *Surrenti Teloren facemas Glaucum apud Cumas quid.* De Æſope & Scaro vid. Quintilian. li. 5. c.10. & Plin. p. *1390.*

v.17 *Cerebrum Iouis pæne ſupremi*) Athenæus Deipnoſ. li. 12 f. *329.* κλέαρχος δὲ περὶ τοῦ Περσῶν βασιλέως διηγούμενος, ὅτι τοῖς αὐτῷ πείσασιν ἡδύ τι βρῶμα ἆθλα ἐτίθει γοῦν οὐκ ἔχων. τοῦτο γάρ ἐστιν ὁ λεγόμενος, οἶμαι, Διὸς ἅμα τοῦ βασιλέως ἐγκέφαλος.

v.*21 Purpura muriculi murex*) Flor. *p. murriculi, mures.*

v.*23 Inueniatur oſtenditi*) Non ſunt in Florentino hæc verba.

v.32 *Magi potius eſſe*) Flor. *m. p. eſt.*

v.34 *Vſurus*) Flor. *vſura.*

Carmina remedia) Marcellus de Medicament.

> *Gramine ſeu malis agro præſtare medelam*
> *Carmine ſeu potius; namq; eſt res certa ſaluti*
> *Carmen ab occultis tribuens miracula verbis.*

Vide Alexandrum Trallianum & Nicolaum Myrepſum de *Medicamentis*, qui totas pagellas nugis iſtis implent. Et Martinum del-Rio diſquiſit. magicarum lib.1 c.4 qu.3.

pag.300 verſ.22 *Obſonio vivit*) Florent. *obſonio diſcit.*

verſ. *34 Legiſſe me Theophraſti*) Andreas Schottus obſeruationum lib.5 c.12.

v.36 *Me etiam beneficiis poſtularent*) Facile aduertit Caſaubonus legendum, *m. e. veneficii poſtularent.* Nam ſæpiuſcule hac in re peccatum ab ineptis ſcribis. Sic in Inſcript. Gruteri fol. *687.* Inſcript. 5. BENEFICIUM pro VENEFICIO: & in Herbario Celſi Apu-

Digitized by Google

lei ſummæ fidei, ac reuerendæ vetuſtatis libro VIVERE pro BIBERE, & BENENATIS FOLIIS pro VENENATIS F. ſemper legitur.

p.301 v.3 *Exdorſuari*) Flor. & Roman. *exdorſari*. Plautus Aulular. Scena: *Dromo deſquama* &c. *Murænam exdorſa quantum potes*. Sic locus hic exaratus eſt in editione Pariſienſi Simonis Carpentarii anno ∞ Iↄ XIII. Sed quoniam Feſtus & Nonius vulgatam lectionem retinent, nihil mutare volui.

v.24 *M. Catonem in ſtipem Apollinis*) Flor. *Catonem in ſtipe A.* vide Notas Caſauboni.

v.27 *Magicis pueris*) Aldus, *de magis & pueris*, male. Tertullianus Apol. cap.23. *Porro ſi & magi phantaſmata edunt & iam defunctorum inclamant animas, ſi pueros in eloquium oraculi eliciant*. Saresber. policr. lib.II. cap 27.

Dum enim puer vt pſalmos addiſcerem ſacerdoti traditus eſſem, qui forte ſpeculariam magicam exercebat, contigit vt me & paulo grandiuſculum puerum præmiſſis quibusdam maleficiis pro pedibus ſuis ſedentes ad ſpecularia ſacrilegium applicaret, vt in vnguibus ſacro neſcio oleo aut chriſmate delibutis vel in exterſo & leuigato corpore peluis quod quærebat noſtro manifeſtaretur indicio. Cum itaq; prædictis nominibus quæ ipſo horrore licet puerulus eſſem dæmonum videbantur, & præmiſſis adiurationibus quas DEO autore ſocius meus ſe, neſcio quas imagines tenuiter tamen & nubiloſas videre indicaſſet, ego quidem ad illud ita cæcus extiti, vt nihil mihi appareret, niſi vngues aut peluis & cætera quæ antea noueram. Exinde ergo ad huiuſmodi inutilis iudicatus ſum, & quaſi qui ſacri-

legia hac impedirem, ne ad talia accederem condemnatus, & quoties rem hanc exercere decreuerant, ego quaſi totius diuinationis impedimentum arcebar. Vide Notas ad Gennadium p. 195.

v. 35 *Corporis memoria*) alii, *torporis in eo mora.*

pag. 302 v. 2 *Diuinam naturam*) Rom. *diuinationem ſuam.*

v. 9 *Confectus*) vulgo *infectus.*

Vt ter aut quater die corruat) Loquitur de morbo Comitiali, quem putabant à luna immitti flagitioſis hominibus, vnde & *ſacrum* eum appellarunt. *A*retæus Cappadox de *diutur. morbor. cauſis* pag. 40 Theophilactus in Matthæum cap. 4. Theodorus Priſcianus lib. 11. cap. 11. Cælius *A*relianus lib. 1. c. 4 Celſus lib. 3 c. 23.

v. 16 *Subuerſum*) Fuluius, *ſubmerſum.*

v. 18. *Omnes*) alii, *homines.*

Quid in Tallo deſpuant) ſic lego cum Florenti. Membr. vulgati, *deſpiciunt*, habent. Vide Indicem.

v. 32 *Ex oculis*) Flor. *ex oleis.*

v. 38 *Cuius caput cingat, quem puro pallio*) Flor. & Rom. legunt *c. c. contingat q. pulchro pallio.*

pag. 303 v. 17 *Quod ſi magnum*) Floren. *quod ſi magum.*

v. 18 *Gagates lapis*) *A*nshelmus Boetius in hiſtoria gemmarum & lapidum libr. 11. cap. 165. Ætius Tetrab. bli primæ ſerm. 11. cap. 24. *Suffitus gagatis menſes ac ſecundas detrahit, deprehendit item & arguit morbos comitiales. Gagates ſuffitu ſerpentes fugat, dæmoniacos prodit, ac dæmonibus aduerſari creditur. Epileptici autem & morbo Comitiali laborantes, ſi ſuffitum ipſius olfecerint, extemplo*

morbo corripiuntur. Ob id num liberati ſint, nec ne hac nota facile percipitur. Contra nocturna terriculamenta Ephialten, Dæmonumq; vexationes ac præſtigia geſtatus plurimum conducit.

v.20 *Exploret*) Rom. *exploraret.*

v.24 *Corripit*) Aldus *corrigit*, alii, *coarguit.*

v.32 *Libidinem*) alii *delationem*. Flor. & Rom. *religionem*, quod retinet & explicat Scipio Gentilis.

v.36 *Aliquis*) Flor. *aliquid.*

p.304 v.3 *Vltro prouoco*) alii *vitro provoco.*

v.9 *Reſpectas*) vulgo, *expectas.*

v.25 *Delegata*) alii, *deligata*. Fuluius *denegata*. vide Scipionem.

v.28 *Tenebris abſtruſa*) alii *t. obſtruſa.*

v.35 *Conſcientia vnius*) Rom. *conſcientia nimis.*

v.37 *Auditorio*) Fulu. Rom. & Flor. *adiutorio.*

p.305 v.3 *Acceſſerint*) Flor. *acceſſere.*

v.4 *Negaram*) vulgo, *negarunt.*

v.21 *Expediant*) alii, *expendant.*

v.24 *Anquiritur*) ſic recte Membranæ Flor. vulgo *quæritur*. Vide indicem.

v.31 *Ne quid dignum auribus tuis*) Ita Fuluii liber, ab aliis τὸ *dignum* abeſt.

v.35 *Molitus*) Flor. *molitus. Igitur poſtquam.*

v.38 *Demonſtrauit*) Flor. *docuit.*

p.306 v.1 *Modum*) Fulu. *Modo.*

v.4 *Et oſſis & medulla*) Flor. *& oſſi & medulla.*

v.6 *Concrementa*) Flor. & Rom. *concremata*, male.

v.10 *Spirituum*) Flor. *ſpiritum.*

v.12 *Pectoris*) lege cum Caſaubono, *corporis.*

v.6 *Varii fellis*) Fulu. *amari fellis*, non male.

v.16 *Attentatur*) Rom. *attemperatur*, male.

v.18

Digitized by Google

v.18 *Muccedo*) Rom. & Flor. *dulcedo*. Coluius *albedo*, quod probat Caſaubonus.

ver. 23 *Obruit & obturbat*) Fuluius, *obſtruit & obturat*.

v.38 *Cui ego fidens*) vulgo, *cui ego fidem*.

v.31 *Tempora pulſantia, aures ſonoræ*) ſic lego cum Flor. vulgo *t. pulſata, auris ſonora*.

Temporibus ſtatutis) VVouuerus & Fuluius *t. ſtatis*.

p.307 v.8 *Eripias*) alii, *eripiebatur*.

v.9 *Conuertuntur*) alii, *conuerruntur*.

v.16 *Ad meam ratiocinationem*) Fuluius, *ac mea ratiocinatione*.

v.20 *Imo enim ſi verum velit Æmiliane*) ita lego cum Memb. Flor. in vulgatis eſt, *imo enim ſi audire verum velis Æmiliane*.

p.308 v.24 *Quod ne Pontianus quidem ſcierit*) Flor. *quod Pontianus neſcierit*.

v.29 *Acceſſeris*) VVouuerus, *faceſſeris*.

v.38 *Detentum*) Fuluius legit, *detectum*.

p.309 v.10 *Si cui*) vulgo, *vt cuiq;*.

v.11 *Votum in alicuius ſtatuæ femore aſſignaſti*) Totam votorum hiſtoriam tu explicaſti docte, Rutgerſi virorum optime, in politiſſimis tuis variis lectionibus lib.5 c.5 quibus verbum non amplius addo.

v.38 *Sacrorum pleraq; initia*) Docte Caſaubonus ad Athenæum lib. 6 c.15.

p.110 v.24 *Indutui*) Flor. *inductui*.

ver.28 *Percenſentibus iis*) Flor. *partim Oenſium*, inepte.

v.33 *Segetis*) alii, *ſegetes*, male.

v.34 *Gregis primitias impertit*) vide Notas ad Gennadium p.197.

Y 5

Pag. 311 v. 1 *Fors ſuat*) in Rom. Ald. & Florent. eſt, *forſan.*

v. 9 *Enunciare*) Vulgo, *annunciare.*

v. 18 *Quanquam eo tempore*) Florent. *Q. in eo tempore.*

v. 22 *Aucupatum*) vulgo, *aucupantem.*

v. 34 *Perueniſſet*) Flor. *perueniret.*

v. 38 *Ex qua iam Quintianus*) Flor. *quai. Q.*

pag. 312 v. 4 *Facturum fuiſſe*) τὸ *fuiſſe* adieci ex Florentino codice.

v. 27 *Hanc fabram technam heſterna die*) Non eſt locus mendoſior in toto Apuleio. Caſaubonus legit. *Nam equidem hac fabra tecum fabricantem h. d.* Meurſius: *Nam equidem hunc fanaticum h. d.* Memb. Florent. *Nam equidem hic ſabrate cum externa die.* Fuluii liber: *Nam equidem hic ſabra tecum h. d.* Roman. Aldus & Baſilien: *Nam equidem hac fabra tecum h. d.* Wouuerus *n. e. hac ſapra heſterna die animaduerti ſatis notabiliter i. m. f. tibi Æ. obructantem.* Ego retinui Scaligeri coniecturam tantiſper dum meliorem inueniam in libris aliis.

pag. 313 v. 6 *Ructus*) Florent. *ructu ſpinam.* Fuluii Liber, *ructus ſpinam.* Wouuerus, *rictum biantem ſalinoſa labia r. a. m. t. ructus fœtidos.* Probarem, ſi libros haberet autores.

v. 11 *Nummum*) Flor. *nummis.*

v. 16 *Damno affici*) Flor. *damna id faciet*, lego, *damni id facere.*

v. 29 *Pinnarum formidines*) Vide Coluium hæc docte explicantem.

v. 35 *Sceleti forma*) ſic recte Memb. Floren. & Caſaubo-

ſaubonus. Vulgo, *celeri forma*, inepte. Inſ. *Hiccine eſt ſceletus, haccine eſt larua, hoccine quod appellabitis dæmonium.* Vide. Realdus Columbus *de re anatomica* lib.4 fol.110.

v.40 *Præſto eſſet*) Flor. *p. adeſſet*,

p.314 v.4 *Ebuxo*) Sic Flor. & Colu Fuluius *ex nexo*, Rom. & Aldus *egnoſſo*, male.

v.11 *Hebeni baculos*) Flor. *h. loculos*, male.

v.14 *Gratum mihi fore*) Flor. *g. m. foret.*

Baculi) Flor. *loculi.*

v.15 *Item minutatim*) Flor. *Ita minutatim.*

verſ.25 *Eſſe ſigillum*) τὸ *ſigillum* non eſt in Florentinis.

v.27 *Tabernula*) Flor. *taberna.*

v.32 *Quem quidem abſuiſſe eo tempore*) Flor. *quanquam a. in eo tempore.*

v.36 *Adeo euidens ſignum*) Flor. *annon cui videns ſignum*, male.

pagina 315 verſ.14 *Succi paleſtrici*) Sic recte Mercerus. Florent. *Succi pala & vici plena ſit.* Vulgo: *ſucci plena ſit.* Lactantius in Thebaid. Statii lib.4.& 5. *Mercurius palaſtritarum numen eſt.* Horatius: *decora more palaſtræ.* Seruius ad 4. Æn.

Quam hilaris Dei vultus) Virg.4.Æn.

Omnia Mercurio ſimilis, vocemque coloremque
Et crines flauos, & membra decora iuventæ.

v.16 *Quam lepide*) alii, *quam placide.*

v.23 *Malam gratiam*) Flor. *magnam gratiam.*

Obuias ſpecies) Memb. Fl. *obias ſp.* vt & in lib. de *mundo.*

v.26 *Omnia buſtorum formidamina*) Hæc ex antiquorum dicit opinione philoſophorum, qui bio-

thanatorum vel impuratorum hominum animas, credebant oberrare ad ſepul hra, vnde & illa tanquam ominoſa & infauſta ſtudioſe vitabant. Porphyrius de abſtinent. ab animal. lib. II fol. 33. Plato Phædone folio 81. Ἀλλὰ τὴν ψυχὴν λημμένην γε οἶμαι ὑπὸ τοῦ σωματοειδοῦς ὃ αὐτῇ ἡ ὁμιλία τε καὶ ξυνουσία τοῦ σώματος, διὰ τὸ ἀεὶ ξυνεῖναι καὶ διὰ τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίησε ξύμφυτον. Γάνυ γε. Ἐμβριθὲς δέ γε, ὦ φίλε, τοῦτο οἴεσθαι χρὴ εἶναι, καὶ βαρὺ, καὶ γεῶδες, καὶ ὁρατόν· ὃ δὴ καὶ ἔχουσα ἡ τοιαύτη ψυχὴ βαρύνεταί τε καὶ ἕλκεται πάλιν εἰς τὸν ὁρατὸν τόπον, φόβῳ τοῦ ἀειδοῦς τε καὶ ᾅδου, ὥσπερ λέγεται περὶ τὰ μνήματά τε καὶ τοὺς τάφους κυλινδουμένη. περὶ ἃ δὴ καὶ ὤφθη ἄττα ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέχονται αἱ τοιαῦται ψυχαὶ εἴδωλα, αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλλὰ τοῦ ὁρατοῦ μετέχουσαι διὸ καὶ ὁρῶνται. Æneas Gazeus in Theophraſto. Ἔοικεν μὲν ἄτοπα ταῦτα εἶναι. καὶ οὐδὲν ἐᾷς ἀνέλεγκτον, ἀλλ' ἀκούεις οἷα τὰ περὶ τὰ μνήματα σκιοειδῆ φαντάσματα ταῦτά ἐστι τὰ ἀεροώδη τῶν ψυχῶν σώματα, ἃ δὴ εἴδωλα καλοῦσιν. ΑΞΙΘ. οὔπω μεμάθηκας ὁ πάντα μαθὼν, ὅτι δαιμόνια κακόεργα καὶ ἔνυλα τὰς ἀνθρωπείας ψυχὰς ὑποκρίνεται καὶ οἱ γοητεύειν σοφιζόμενοι. καὶ τὸν πάλαι τεθνηκότα καλεῖν ἐπαγγελλόμενοι οὐκ ἄνθρωπον ταῖς ἐπῳδίαις, ἕλκουσιν, ἀλλά τι δαιμόνιον, ὃ τοῦ ἀνθρώπου τὴν εἰκόνα τὸ εἴδωλον σχηματίζεται. Zeno ſermone primo de auaritia: *Sepulchra defodiunt, timent omen, qui non timent mortem.* Liuius lib. 30 & Oroſius de *calamitatibus & miſeriis antiquorum* contra Paganos lib. 4. *Hannibal in Africam redire iuſſus, vt feſſis Carthaginenſibus ſubueniret, flens reliquit Italiam, omnibus Italici generis militibus, qui ſequi nollent interfectis: cui cum ad Africanum littus propinquanti iuſſus eſſet quidam de nauticis aſcendere in arborem nauis, atq; inde ſpeculari quam regionem teneret: ſepulchrum dirutum ſe proſpexiſſe reſpondit. Abomiaatus dictum Hannibal: de flexo curſu ad Leptim*

Leptim oppidum copias expoſuit. Vnde & Marcellus de *Medicamentis* fol. 139. *illum prohibet buſtum frequentare, qui pharmaco vſus.*

v.25 *Oggerat*) alii, *obingerat.*

v.27 *Æuo emerito*) Flor. *æuo & merito.*

v.31 *Veſtigauit*) Flor. *veſtiuit.*

Degit) Flor. *retit*, maie.

v.35 *Nuncupatus* βασιλεύς) Florent. auget: N.B. ΠεΡΙτωΝ ΠαΝπν ΒΑCΙλεγ ΓαΝτες τιχωχειχο *ſeneka* πακτα, quiſnam ſit ille Baſileus. lege περὶ τῶν πάντων βασιλέα. πάντ᾽ ἐστὶ & ἐκεῖνος ἕνεκα πάντων.

v.40 *Nec vlla voce*) Flor. *nec vlla vice*, male.

p.316 v.6 *Arbitror tam ignoſcendi*) Lege cum Florentino *arbitror non tam ignoſcendi.*

v.30 *Inimicum*] Floren. *in vnicum*, deleta particula &.

p.317 v.10 *Emiſſum & subornatum*) Sic Scaliger legit. Lipſ. *immiſſum*. Flor. *demiſſum*. Fulu. *ſubmiſſum*. Vide Caſauboni Notas.

verſ.39 *Mendacii huius*) Flor. *indicii huius*, male. Phædrus fab. 49. *Si mendacium ſubtiliter limaſſet à radicibus.*

pag.318 v.19 *Mulier ſancte pudica*) Vulgo *m. ſane pudica.* Sic *ſancte pius* apud Plautum in Rudente Scena: *Quam mox licet, &c.*

Penuria matrimonii morbum quæſitum) Id eſt, quod Venerea voluptate non vteretur. Siquidem vt Hippocrates ait, Mulieres ſi rem cum viris habeant, magis ſanæ ſunt, ſin Venere abſtineant, ægrotant. Hippocratis verba hæc ſunt, in libr. de genitura fol. 12. ἔχει δὲ τόδε οὕτως τῇσι γυναιξὶν, ἢν μὲν μίσγωνται ἀνδράσι μᾶλλον ὑγιαίνουσιν. ἢν δὲ μὴ ἧσσον ἅμα μὲν αἱ μῆτραι, ἰκμαλέαι γίνονται ἐν τῇ μίξει & οὐξηραὶ ἔουσαι μᾶλλον τοῦ καιροῦ,

συστρέφονται ἰσχυρῶς, συστρεφόμεναι δὲ ἰσχυρῶς πόνον τῷ σώματι παρέχουσιν· ἅμα δὲ ἡ μίξις τὸ αἷμα θερμαίνουσα καὶ ὑγραίνουσα ποιέει ὁδὸν ῥηιτέρην τοῖσι καταμηνίοισι. τῶν δὲ καταμηνίων μὴ χωρεόντων, τὰ σώματα τῶν γυναικῶν ἐπίνοσα γίνονται. Plato in Timæo folio 91. αἱ δ᾽ ἐν ταῖς γυναιξὶν αὖ μῆτραί τε καὶ ὑστέραι λεγόμεναι διὰ ταὐτὰ ταῦτα ζῷον ἐπιθυμητικὸν ἐνὸν τῆς παιδοποιΐας, ὅταν ἄκαρπον παρὰ τὴν ὥραν χρόνον πολὺν γίγνηται, χαλεπῶς ἀγανακτοῦν φέρει καὶ πλανώμενον πάντῃ κατὰ τὸ σῶμα, τὰς τοῦ πνεύματος διεξόδους ἀποφράττον, ἀναπνεῖν οὐκ ἐῶν, εἰς ἀπορείας τε ἄλλας τὰς ἐσχάτας ἐμβάλλει, καὶ νόσους παντοδαπὰς ἄλλας παρέχεται, μέχρι περ ἂν ἑκατέρων ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ ἔρως ἐξαγαγόντες οἷον ἀπὸ δένδρου καρπὸν, κἆτα δρέψαντες ὡς εἰς ἄρουραν τὴν μήτραν.

v.20 *Abſuetudine coniugii torpens*) Sic lego cum Fuluio & Wouuerio. In Flor. & Rom. eſt *aſſuetudine coniugis*. Scal. *deſuetudine c.*

p.319 v.28 *A nubendo non alienam me*) Flor. *a.n.n. a. quam me.*

v.37 *Roma aduolauit*) Flor. & Rom. *Romam aduolauit*, male.

p.320 v.8 *Ex fatigatione itineris adfectus*) Flor. *e.f.i. aduectus*, male.

v.9 *Appios veteres*) Flor. *Appio ſitos*, male.

v.19 *Auerſum ab vxoria re*) Flor. *conuerſum a.v.r.* minus bene.

v.20 *Syrtis aſtus infeſtos*) Rom. & Flor. *Syrtis a. & beſtias.*

v.22 *Me ab amicis*) Florentin. *meis ab Appiis aufert.*

v.24 *Proſpectu*) Flor. *proſpectum.*

v.38 *Curam crederet, confidere ſeſe fore vt id*) Flor. & Aldus, *rerum omnium confidere ſeſe & credere vt onus recipiam.*

v.40 *Formæ aut diuitiarum*) Floren. *formæ & diuitiarum.*

p.341 v.8 *Matrimonii aliquantiſper*) Flor. *matrimoniale quantuper.*

v.11 *Hæc perficere*) Flor. *hoc perficere.*

v.19 *Concepta fide*) Rom. *conſpecta fide.* Floren. *conſpecti fide.*

v.20 *Prohibitum eſſe*) Flor. *prohibitum iſſe.*

v.24 *Eccilli Herennio,* Ald. *Orcilli Herennio,* inepte. Vide Lipſium ep. qu. lib. 2. ep. 22.

verſ.25 *Qui vno neminem*) Florentinus, *qui vnum neminem.*

v.28 *Ne ſi*) Flor. *Niſi,* lege *nam ſi.*

v.38. *Gancarumq; locus*) Sic Mſti & editi omnes. Caſaubonus *genearumq; lucus* legit.

p.322 v.4 *Deperduint*) ſic Flor. alii, *deperdunt,* & *dii perdant.* Coluius, *depereunt.*

Multi ſunt) Flor. *multus,* male.

Honos auribus præfandus eſt) vid. Annotamenta ad Minutium Felicem.

verſ. 7 *Ianua calcibus propulſata*) De more amantium amicarum ianuam pulſantium, vel frangentium, vide Plautum Perſa Scena Satin' Athenæ, &c. Paſſeratium ad Propertii librum 1. Elegia 16. lib. 2. Eleg. 5.

verſ. 8 *Feneſtra canticis circumſtrepita*) Perſius Satyra 5.

-- --*dum Chryſidis vdas*
Ebrius ante fores exſtincta cum face canto.

Ariſtænetus libr. 2. epiſt. 19. ἔφυ γὰρ ἡ φαντασίαν εἶδον ὦ παιδίσκη καθ' ὕπνον οἷα φιλεῖ, ἢ περὶ θυρῶν ἀκήκοα νέων, καὶ μαστῶν, ὑπὲρ ἐμοῦ μένων ἀεὶ νύκτωρ οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ. ἐλεύθεροι γὰρ οἱ στενωποὶ παίζειν καὶ γελᾶν,

καὶ ᾄδειν τῷ θέλοντι ἔξεστιν· νὴ τὰς μούσας εὐστόμως ᾖδον, ἴσα δὲ σειρῆνος γλυκεῖαν ἀφιέντες φωνὴν ἀληθῆ φησὶν ἡ παῖς ἀκήκοας ὦ κεκτημένη. σὲ γάρ τις νέος καταβόστρυχος ἔτι ἐν ἁπαλῇ τῇ ὑπήνῃ πάλαι ποθεῖ.

Commeſſatoribus)Flor. *comeſatoribus*. Vide Indicem.

v.12 *Olim ſolens ſuo*)Flor. *olim ſolers ſuo*.

v.14 *Hinc iam inquam*) ſic reſcribo ex Florentino, vulgo, *iam illa*.

v.16 *Nemo eos obſeruat*) Ianitores enim ad dantes vigilabant, admodum duri illis, qui nihil adferebant. Antipater docte Anthol. lib. 7. epig. 161.

πάντα καλῶς, τὸ γεμὴν χρυσῆν, ἔπι τὴν Ἀφροδίτην.
ἔξοχα καὶ πάντων εἶπεν ὁ Μαιονίδης.
Ἢν μὲν γὰρ τὸ χάραγμα φέρῃς φίλος, οὔτε θυρωρὸς
ἐν ποσὶν, οὔτε κύων ἐν προθύροις δέδεται.
Ἢν δ' ἑτέρως ἔλθῃς, καὶ ὁ Κέρβερος. ὦ πλεονέκται
Οἱ πλοῦτοι, πενίην ὡς ἀδικεῖτε μόνοι.

Aſcendunt)Flor. *Diſcedunt*.

v.19 *Scripſerint*) vide legem vltimam Digeſt. de *dolo excepto*.

v.22 *Maluit retinere*) dele τὸ *retinere* ex Florentinis Membranis.

v.24 *Pax inquit*)ita vere Lipſius epiſt. quæſt. libr. 2. epiſt. 22. In Aldo & Rom. eſt *lex inquit*. In Fl. *fax. i.* Heſychius. Πάξ, ἐπὶ τῷ τὸ τέλος ἔχειν.

v.26 *Depeciſcitur*) Flor. *depaciſcitur*.

v.28 *Ignominia ſua tectus*)Flor. *i. ſ. tutus*.

v.33 *Collurcinationibus*) Aldus & Rom. *cohercinationibus*, male.

v.34

v.34 *Homo iuſtus & verus*) Florent. *h.i.& morum.* Coluius, *homo i.& mox integer.* Stevvech. *homo i. & more.* Acidalius *homo iuſtus ſcilicet morum integer*, recte.

v.36 *Relictum eſt*) VVouuerius *reliquum eſt*, Platino more.

v.38 *Nunc demum*) Flor: *totam domum*, male.

p.323 v.12. *Medicatum os*) Flor. *meditatum*, alii *immedicatum*. vide Caſauboni Notas.

v.30 *Placidiſſimum & immobile*) Flor. *p. vegens, immobile.*

v.32 *Adiumentum*) alii *alimentum*, Fuluius, *argumentum.*

v,37 *Et pudiciſſimam*) Hæc delet Flor. vnus.

v.31 *Ex oratione*) alii, *exhortatione.*

p.324 ver. 3 *Quas tamen cum ſaltas*) vulgati inepte. *q.t.c. conſultas.*

v.4 *Sine cludine ſaltas*) Ita Flor. Rom. Aldus & Baptiſta Pius in annot. poſter. c.197. alii, *ſine clunaculo ſaltas* legunt. Vide Lipſii Electa, & Notas Caſauboni.

v.7 *Famoſiſſimas litteras*) Flor. *formoſiſſimas litteras*, male.

v.10 *Tabellario publico*) Flor. & Aldus *T. Pontiani*, male.

v.31 *In peioribus habere*) Flor. *in p. non habere.*

v.10 *Dementire*) Rom. *dementare.*

Contra ſcribente) alii, *conſcribente.*

v.36 *Si quidem id foras ſcripſerit*) Aldus *ſiquidem id fores ſ.* alii, *ſ.i. fors ſ.*

p.325 v.25 *Siſyphus*) Aldus & Rom. *Syphax.* Vide Eraſmum in *Siſyphi artes.*

verſ.20 *In memet ipſum vertit cornua*) Hæc male induxit Vulcanius. Plautus Pſeudolo actu IV. ſcena 3.

--- --- *metuo*

Ne in re ſecunda nunc mihi obuertat cornua.

v.30 *Macci*) ſic Lipſ.epiſt.quæſt.lib.2 ep.22.Rom. Flor.& Ald.*Machi*,male.

v.41 *Pontianum flentem*) male τὸ *flentem*, omittunt vulgati Codd.

p.326 v.24 καὶ ἐρῶ) Schickeradus καὶ ἔρως ἦλθε πίνων πρὸς ἐμέ. Vide Caſaubonum.

v.14 *Defraudentur*) Flor.*defrudentur*.

ver. 15 *Adlibidinem*) Schickeradus *adlinedinem*, male.

v.37 *Apparent*) Flor.*apparerent*.

v.39 *Veritas olim interuerſa*) Xixtus PP. in epiſtola ad Cyrill. Alexan. Tom.1.concil.Rom.fol.694.*Nouimus frequenter calumniis patere veritatem, nec tamen vnquam poſſe falſitate ſuperari.* Docte Polybius lib.13 fol.673.

v.40 *Calumnia ſe mergit*) ſic reſcribo ex Flor. vulgati,*calumnia emergit*.

p.327 v.16 *Nulla impertita mora ſubneruaſti*) Sic Ald.& Rom.Flor.*nullam impertitam horam ſubneruaſti*. Vide Caſauboni Notas.

verſ.19 *Promulgari eas*) Aldus & Florent.*prouulgari eas*.

v.21 *Inſcitus*) Aldus: *inſcius*.

v.28 *Exacerbeſcat*) Aldus *exardeſcat*.

v.31 *Tune quid in cubiculo agat perquiris, ne mater tua non dico amatrix, ſed omnino fœmina*) Ita hunc locum conſtitui ex Mſto Florentino, quem male peruertit Vulcanius in poſtrema ſua editione.

v.40

v.40 *Rependis*) Rom.& Ald.*reſpondes.*

p.328. ver.4 *Præcoci ſapientia*) Flor.*præcoqui ſ.* Sed vitium ſcribæ eſt confundentis litteras *q.* & *c.* Eſt enim caſus eius rectus non *præcoqnis*, ſed *præcox.* Agellius lib.10.cap.11.

v.21 *Non auderes*) alii, *non abnueres.*

verſ.28 *Obliuio capeſceret*) Florent. *obtuto capeſceret*, male.

v.37 *Cur ego blandirer*) Flor.*cur ego blandirem.*

v.40 *Actitari*) Flor.*accuſari*, inepte.

p.329 v.1 *Scriberem*) vulgo, *conſcriberem.*

v.12 *Sequius agentem*) vulgati, *ſecius* & *ſecus a.*

v.13 *Villicorum & opilionum*) Flor. *Villiconum & Vpilionum*, recte.

verſ.35 *Quam in loco ſterili*) vulgo, *quam in vrbe ſterili.*

v.36 *Mater futura in ipſo materno ſinu, ſi nubat in ſegete adulta*) ſic ex Florent.& Roman.hunc locum lego.

verſ.40 *In Comædiis verſus*) In Florent.ita hæc leguntur ΠωαωΝCπαρΟΓΟΗΙ ΗΙCΙΟΝe ΗΙcΝΟpeΙ. Inſulſe.

p.330 v.13 *Porrige Æmiliano tabulas iſtas*) Vide Vlpianum lege 3. Digeſt. *de bonorum profeſſione contra tabulas.*

v.8 *Mentiri*) Flor.*mentiris.*

v.27 *Pro computationis geſtu erraſſe*) Florent. τὸ *pro* inducit. De ritu autem computationis docte Coluius *in Notis*, & Ioſephus Caſtalio *in Criticos* decade 5.cap.7.

v.40 *Ad maleficium perpetrandum*) Flor.*ad malefac·nndum.*

p.331 v.4 *Accipiendi*) Flor.*accipiendis*, male.

v.13 *Damigeron*) Baptiſta Pius in annot. poſterior. cap.191. *Damigorgon* ineptiſſime. Vide Notata ad Arnobium lib.1.f.31.

Carinondas) alii *Charondas*, male.

Moſes) Florentin.. *Hiſmeſas*. Aldus: *his moſes*. male. Moſen etiam pro mago traducunt. Plinius libro trigeſimo, capite primo, Pharao Ægyptiorum rex apud Ioſephum antiqu. Iudaicæ libro 2 cap. 13& 14.

Iannes) Flor. *Ioannes* Baptiſta Pius *Iohannes*, putatque Iohannem Euangeliſtam notari, in quo inſanum errat, notante Parrhaſio, epiſtola ad Petræum Aculeum pagin. 23. qui recte hunc Iannem cum Numenio Pythagorico inter magos primi nominis refert.

verſ.14 *Apollonius*) Flor. *Apollo*, male. Apollonii enim præſtigiæ ſatis notæ ſunt, quem & Hierocles non dubitauit Saluatori noſtro IESV CHRISTO præpoſtere comparare, cuius temeritatem inciuilem Euſebius eleganti libello compeſcuit.

Dardanus) Vnde *dardaniæ artes* pro magicis, Turneb. aduerſ. lib.9 c.17.

v.18 *Doceam Rufinum*) Flor: *d. rurſum*.

v.26 *Nauci non putabo*) Floren. & Rom: *nacci non putabo*.

v.39 *Conuentionem*) alii, *coniectionem*. vide Turn. aduerſ. lib.28 c.15.

p.332 v. 7 *Tumidi animi*) Schickerad. *timidi animi*, ineptiſſime.

Ambitioſæ mendicitatis) Iuuenal. Satyr. 3. verſ. 182.

Hic

Hic viuimus ambitioſa paupertate omnes.

verſ. 33 *Utramuis habebat*) Florentini: *vtrumuis habet.*

pag. 333 verſ. 4 *Fauitor*) Ita Florent. & Lipſ. Aldus *fauiſſor.* Vulgati *fautor.* Plautus in Prologo Amphitruo.

Sat habet fauitorum recte qui facit.

Chariſius libro I. inſtitut. Grammatic. pagina 66 Grammaticum agit, id eſt, nugatorem, dum *fauitor*, nec autoritate, nec ratione dici affirmat.

v. 9 *Vili æſtimatis*] alii, *v. æſtimatum.*

v. 12 *Vini & olei*) *v. & oliui.*

v. 18 *Extorſi*) Flor. *extudi.*

v. 19 *Vitricus*) Flor. *vitrici.*

v. 22 *Ante pedes noſtros aduolutus*) τὸ ante recte delet Florentinus. Sic alicubi Tacitus dixit, *aduolui genua.*

v. 24 *Poſtulat*) Flor. *poſtularet.*

v. 27 *Profeſſionis*) Floren. *orationis.* Rom. e Aldus *profeſſionis.*

p. 334 v. 34 *Quid poſſes vel quisqu[illegible]n iſto negotio*) Steuuech. *q. p. vel quot quires i, i. i*

pagina 335 verſ. 4. *In omr*[illegible] *us diuerſum curriculum*) Aldus, Florent. & R[illegible] *. in o. Mineruæ curriculum.* Steuuech. *qu*[illegible] *infauſtis ominibus Mineruæ curriculam.*

v. 22 *Male*[illegible] *pertam*) Sic Florent. alii, *mali compertam.*

[illegible] *it*) Flor. *iuſſerit.*

v. 2[illegible] *xtraneaſſe*) Ita Florent. & *Baſil.* I. alii, *exter*[illegible]

v. 29 *Alioqui*) Flor. *aliquam.*

v.32 *Lenoniis*) Flor. *Lenonis.*

p.336 verſ.3 *Sæpe ne occurſu quidem filium fratris*) Flor.*ſ.n.in.o.q.f.f.tui* bene.

v.10 *Hoc aui agitat*) Flor.Rom.& Aldus, *h. a. conuiuium agitat.*

v.12 *Viſitur*) Flor.*viſitor.*

v.19 *Adnitente*) vulgo, *adiuuante.*

v.24 *Priuignus*) Flor. *priuigni.*

v.29 *Iam tum*) Flor.*iam totum.*

v.31 *Diuerſurum*) Flor.*diuiſurum.*

v.41 *Priuigno recuſaſſet*) Flor.*p.non recuſaſſet.*

p.337 v.12 *Accidiſſet*) Flor.& Rom. *attigiſſet.*

v.15 *Obſequentiſſimum maritum*) ſic ſæpe in antiquis inſcriptionibus Gruteri fol.359. 778. 790. 821. Aldus *de Orthographia* pag. 86. IVLIVS APOLLONIVS SIBI ET ATTIÆ VALERIÆ OBSEQVENTISSIMÆ C.

p.338 v.7 *Nummum*) Flor. *nummis.*

v.1[illegible] *Tutor*) Flor.*tututor.*

verſ.1[illegible] *Coruini Clementis*) A. Schottus obſeruation. libr. 5 cap. 15. legit, *Coruini Celeris quæſtoris.* Recte.

v.38 *Comminiſcimini*) Flor *eminiſcimini*, alii, *reminiſcimini.*

v.32 *Carminibus*) alii, [illegible]*taminibus.* Theophilus de *publicis iudiciis* μαγικοῖς ψ[illegible]σμοῖς. Vide Annotamenta ad Arnobii lib.1. f.25.

p.339 v.13. *Obieciſtis innumera, b[illegible] verbis*) Flor. *o.numera, an binis verbis.*

v.17 *Natu eſt ea*) Roman. *natus eſt ea.* [illegible]rent.*p. natu eſt.*

v.18 *Dotis*) delet Florentinus.

Dotales

Dotales accipe) Sic recte Flor. & Coluius, vulgo *dotale a.* Vide Indicem.

v.21 *Si procul à culpa philoſophiam tuitus ſum*) Fuluius, *ſi procul à culpa philoſophi tutus ſum.* Schegkius, *ſi à culpa magica tutus ſum.* In præmiſſis epiſt.7.

ver.24 *Si conſeptum penitus eum tenui*) Hic locus vim negotii exhibuit viris eruditis. Caſaubonus legit, *ſi circumſeptum pennis eum tenui.* Vel, *ſi captum ſuismet pennis eum tenui.* Wouuerus: *imo contra vbique ſi conſeptum penitus eum tenui.* Schegkius. *Si in incapto te vaniſſimum tenui.* Acidalius: *Si philoſophiæ honorem qui mihi ſalute mea antiquior eſt, nuſquam minui, imo contra vbique ſecundum ſectam Platonis eum tenui.* Scipio Gentilis: *Si eum ſeptum vbiq; tenui.* Vulcanius: *Si vbique ſartum tectum eum panus t.* Aldus & Baſilienſis. *Si cum ſeptem panis e. t.* Florentin. & Roman. *Si cum ſeptem pennis e. t.* Veriſſima tua diuinatio Rutgerſi decus noſtrum. *Imo contra vbique ſi cum ſeptem pinnis eum tenui.* Genus dicendi tractum è ludo gladiatorio, in quo laniſta confecto retiario pinnam rapiebat, cuius oſtenſione populo ſe declarabat victorem. Iuuenal. Satyr. 3. verſu 158.

Pinnirapi cultos iuuenes, iuuenesq; laniſtæ.

Scholiaſtes vetus: *Pinnis pauonum ornari ſolent gladiatores ſi quando ad pompam deſcendunt. Pinnirapes autem dicit laniſtas ex habitu gladiatorum, quia poſt mortem retiarii pinnam, id eſt manicam rapit, vt oſtendat populo ſe viciſſe.* vt Lucilius:

Cum ſeptem incolumis pinnis ac recipit ſe.

Quem locum in mente habuit Apuleius cum hæc ſcribebat. Dicit igitur: *ſe viciſſe & honorem Philoſophiæ, quem aduerſarii vanis calumniis contaminare ope omni adniſi fuerant, illibatum præſtitiſſe.*

EMENDATIONES AD APULEI

FLORIDA.

Pagina 340.

VIri docti recte obſeruant FLORIDA HAEC mera eſſa fragmenta, ab imperitis & oſcitantibus librariis perperam in libros IV. diſtributa; quorum ſententiam in illis diſtinguendis, lubens merito ſecutus ſum.

v.9 *Donum apponere*) Ab elegantiſſimo Lipſii ingenio hæc lectio. Fuluius, *veniam poſtulare, votum apponere.* Flor. 1. & Iohannes Pyrrhus, legunt, *pomum apponere. alter, portum apponere,* male. Apuleius Apologia: *Similiter ſi poſueris donum aliquod, ſi ſacrificaueris, ſi verbenam ſumſeris.*

v.11 *Oppido feſtine*) Gruterus *o. feſtino.* Lipſius *o feſtini,* male.

v.12 *Properatio eſt*) *τὸ eſt* delet Florentinus.

v.*13 Spelumca frondibus inumbrata*) Vide Porphyrium de Nympharum antro, p. 20.

v.*14. Quercus cornibus onerata*) Ful. *Q. coronis ornata*, minus recte, vt Wouuerius notat.

v.15 *Vel etiam colliculus*) Flor. *vel enim colliculus.*

v.16 *Ceſpes libamine humigatus*) Florentin. *Ceſpes l. fumigatus*: Quod etiam in mentem venit Pyrrho.

v.*17 Lapis vnguine delibutus*) Vide Notata ad Arnobii l b.*1*.

v. 0 *Maior meus Socrates*) Scilicet *autor ſectæ Platonicæ.* Sic apud *Agellium* lib.*11* cap.9. Muſconius *Athenienſes* maiores ſuos vocat. Vide Lactantium libro 2. cap. 7. Caſaubonum ad Strabonem pag. 22.

Adoleſcentem) Flor. *aduleſcentem.*

v.22 *Aliquid loquere*) Flor. *a. & loquere.* *Aldus, a. eloquere.*

v.*26 Pluris eſt teſtis oculatus*) vide Polybium hiſt. lib.13 fol. 668.

v.*27 Immo enimuero*) Flor. *in vno enimuero.*

Examinandos) alii, *examinandum.*

v.*28 Conuerteret*) Flor. 2 *Conuerterat.*

v.*31 Homines vero*) Flor. *homines enim.*

v.*33 Caecutimus*) Vulgo, *cæci ſumus.*

v.*35 Nebulam nobis ob oculos effuſam*) alii, *n. n. o. o. offuſam.* Ful. *nebula n. o. o. offuſa, non cernere nos niſi intra l. 1. valere.*

v.*37 Aquila enimuero*) Autor incertus de natura animalium:

> Ο παμμέγιςος ὀρνίθων ὄντως αἰετός,
> Υψιδρόμων πάντων γε αἰετὸς πέλει.

καὶ ὀξυδερκὴς ὢν μὲν ὁ πληνοκράτωρ,
καὶ μέχρι σητὸς ἐκ νεφῶν πάντα βλέπει.
τούτου δὲ καὶ τὸν ῥοῖζον ἀκούσας δράκων,
Ἔπτηξε παραχρῆμα καὶ συνεστάλη,
Χεῖς, χηραμοὺς ὑπῆλθε τοὺς ἀποκρύφους
Μὴ θᾶττον αὐτὸν συλλαβὼν διασπάσῃ.
Θηρᾷ δὲ καὶ τὸν χῆνα, καὶ τὴν δορκάδα,
καὶ τὸν λαγωόν, καὶ τὸ τῶν ταύρων γένος,
καὶ ἄλλα πολλά, ὧν τροφὴν οἱ παρέχει.

v.41 *Nutu elementi*) Flor. *n. clementi.*

p.341 v.1 *Tanta mole*) Steuuech. *tota mole.*

v.4 *Contabundo*) Flor. *cunctabundo.*

v.5 *Superne ſeſe ruat*) Flor. *ſuperne ſe proruat.*

v.9 *Agnum incurioſum*) Beroal. *a. curioſum.*

Leporem meticuloſum) Nemeſianus Cynegetico.

Nos timidos lepores imbelles figere damas.
Audaces lupos, vulpes, captare doloſas.

Artemidorus p.233. καὶ τὰ δειλὰ καὶ δρομικὰ καὶ αἱ ἐλεύθερα, δειλοὺς ἢ δραπέτας παριστῶσιν. ὡς ἔλαφος, λαγωός, κύων.

v.10 *Vel ſors obtulit laniatui*) Flor. *v. ſors o. laniatum.* Ald. *vel fors o. lanatum.* Schickerad. *alatum vel lanatum.*

v.12 *Rudibus adhuc muſica ſeculis*) Vide Plinium Natur. Hiſtor. lib. 16. c. 36.

v.13 *Catus canere*) Floren. & Aldus, *cantus canere.*

Flexanimo ſono) ſic recte Scaliger & Lipſius Flor. 2. *infixa anima.* Aldus *infeſſa anima.* Martianus Capella de nuptiis Philologiæ libro 9. pag. 307. *Orpheus, Amphion, Arionq; doctiſſimi, aurata omnes teſtudine conſonantes flexanimum pariter edidere concentum.*

v.14 *Nec tam pluri formi modo*) Flor. *n. tamen p. m.*

Multi

Multi foratili tibia) Statius Thebaid. 8. pagin. 283.

Et moderata ſonum vario ſpiramine buxus.

Scholiaſtes: *Tibiam ſignificat varie foratam.* Noſter lib. 10 Metam. *Iam tibiæ multi foratiles cantus Lydios dulciter conſonant.* Auienus, ſiue alius quis autor in Catalect. vett. poetarum:

Quod foraminibus tibia mille ſonat.

v. 16 *Nec quicquam eſt quod poſſit in primordio ſui perfici*] Cicero in Bruto: *nihil eſt inuentum ſimul & perfectum.* Auſonius ad Symmachum: *Alius alio plura inuenire poteſt, nemo omnia.*

v. 19 *Callebant*) Coluius, *cantabant.*

verſ. 22 *Paulo largius*) Scopp. *p. longius.*

verſ. 23 *Mos fuit vna tibia*) Horatius in arte poetica.

Tibia non vt nunc Orichalco iuncta tubæq;
Æmula, ſed tenuis ſimplexq; foramine pauco.

Vide Tzetzen in Chiliad. Hiſtor. p. 8.

v. 24 *Primus Hyagnis in canendo*) Tzetzes Chilia. 1. hiſtor. 15.

v. 26 *Acuto tinnitu*) vulgo, *a. finitu*, male.

v. 27 *In artificio patriſſaret tibicinii*) Aldus: *in a. patris foret tibicinus*, male.

v. 29 *Hiſpidus illutibarbus*) *H. multibarbus* legit Aldus. Philoſtratus iunior Imaginibus de Marſya, pagina 837. ἀναβλέπει δὲ ἐς τὸν μαρσύαν, γλαυκιῶν τὼ ὀφθαλμὼ, καὶ κόμην τινὰ διανιστὰς, ἀγρίαν τι, καὶ αὐχμῶσαν.

v. 30 *Therſites cum decoro*) Flor. 2. *teter cum decoro.* Therſites erat acuti capitis, luſcioſus, claudus, & gibboſus. Tzetzes lib. 7. hiſt. 151.

Digitized by Google

v.34 *Marſyas*) Hyginus fabula 165. Ouid. 6 Metamorph. & 2. Faſtorum. Euſebius præparat. Euangel. lib. 2 c. 4.

v.38 *Fortuna egenus*) in Mſto Florentino adſcriptum manu recenti, *fortuna egens.* Cicero pro Flacco c. 15 *fortuna egens, vita turpis.*

p. 342 v. 4 *Facundia æquiparari*) Flor. & Fuluius, *f. æquipari.*

v. 6 *Candicat*) Aldus, *candidat.*

v. 9 *Circa corporis ſui*) Flor. *cætera corporis ſui.* Lipſii liber: *intra corporis ſui.* Fuluii Mſtus *contra corporis ſui.*

v. 16 *Fuit Antigenidas*) Dio oratione XLIX. fol. 539 Iſmeno hoc attribuit. ἔφη δέ τις τῶν ὀλίγῳ πρότερον φιλοσόφων οὐ φαύλων τὸν Ἰσμηνίου τοῦτο μάλιστα ἀγανακτεῖν, τὸ καλεῖσθαι αὐλητάς, τοὺς τυμβαύλας. οὐ παντελῶς οἷον δὲ ὄν ἐμοὶ δοκεῖ. οὐ γὰρ βιάπτουσιν οὐδὲν οἱ τυμβαῦλαι τοὺς νεκροὺς, οὐδ᾽ ἐνοχλοῦσι. τῶν δὲ προσποιουμένων φιλοσοφεῖν ἔνιοι, καὶ πολλὰ χαλεπὰ ἐργάζονται.

Omnis voculæ) Glareanus, *o. notulæ*, male.

v. 18 *Aſium varium*) Glareanus, *laſtium varium*, reponit, & cum Luciano *Ionicum* interpretatur. Vide eum Dodecachord. lib. 2 c. 10. & 11.

v. 19 *Phrygium religioſum*) Ariſtoteles de republ. lib. 8 cap. 7. Ενθουσιαστικῶς δ᾽ ἡ φρυγιστί. Lucianus in Harmonide: καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης διαφυλάττειν τὸ ἴδιον, τῆς φρυγίου τὸ ἔνθεον, τῆς λυδίου, τὸ βακχικόν, τῆς δωρίου τὸ σεμνόν, τῆς Ἰωνικῆς, τὸ γλαφυρόν.

v. 27 *Togam parari & voto & funeri*) Ex more Romanorum hoc dicit, qui mortuos veſtibus obuoluebant. Iuuenal. ſat. 3. v. 172.

Pars magna Italiæ eſt, ſi verum admittimus in qua

Nemo

Nemo togam ſumit niſi mortuus.

Baſilius Magnus homil. contra diuites. Chryſoſtomus de *feſtis diebus* to. 6 fol. 13. Hieron. in vita *Pauli Eremitæ.*

v. 30 *Orationi*) alii, *oratori.*

Spectandum) Aldus, *ſpectaculum*, male.

v. 34 *Oceani reflexus*) Lege, *Oceani refluxus.*

v. 37 *Ityræos*) Aldus, *Ichyticos*, male.

v. 38 *Odorum diuites Arabas*) *Arabs odoratus.* Conſtantin. Imp. in Conſtit. ad Agriculam. Tzetzes Chil. 8 hiſt. 252:

Ἡρόδοτος, Διόδωρος, Κτησίας, πάντες ἄλλοι
Λέγουσι τὴν εὐδαίμονα τυγχάνειν Ἀραβίαν,
Ὥσπερ καὶ γῆν τὴν Ἰνδικὴν ἐνα διεστάτην ἄγαν
Ἀρώμασιν ἐκπνέουσαν, ὡς καὶ τὴν γῆν ἐκείνης
καὶ λίθους κοπτομένους ἐκ ταύτης ἀρωματίζειν.
τοὺς δ' ἀνθρώπους τοὺς ἐκεῖ λυθέντας εὐωδίαις,
Ὀστᾶ τινὰ καὶ κέρατα, καὶ φύσεις τὰς ὀζώδεις
τότε καπνίζεσθαι λοιπὸν, καὶ ἀνακτᾶσθαι πάλιν.

Vide Heliodorum in Æthiopicis p. 494

p. 343 *Indepti*) Coluius *implexi.*

v. 13 *Eſt apud illos gens*) Florent. *Eſt a. i. genus hominum quod.*

Bubulcitare) Fuluii liber, *bubulcitatem.*

v. 14 *Ideoq; cognomen illis bubulcis inditum*) ſic Scaliger. Coluius, adeo c. i. b. i. Flor. idq; a. c. b. i. Vide Arrianum in Indicis p. 176.

v. 17 *Gens apud illos præſtabilis*) Flor. *genus a. i. præſtabile.*

Gymnoſophiſtæ) Auguſtin. de ciu. Dei lib. 14. 17 lib. 15 c. 20.

v. 19. *Inoculandæ arboris*) vide Indicem.

v.21 *Subigere*) Expreſſi lectionem Florent. codicis, in vulgatis eſt, *ſubiicere*.

v.23 *Diſcipuli minores*) Flor. 2. *d. iuniores*.

v.27 *Magiſtri perrogant*) Marcilius ad Pythagoram p. 47.

v.31 *Inde alius*) Aldus) *itidem, alius*.

v.34 *Qui nihil habeat adferre cur prandeat*) Vide Strabonem Geogr. lib. 3. f. 116.

v.35 *Longe olim*) Flor. *Longe omnium*.

Ne iſte vnus eam gloriam) alii, *ne niſi vnicam gloriam*.

p. 344 v. 10 *Aſſimilaret*) vulgo, *aſſimularet*.

Quin ſolus eam Polycletus ære duceret) lege cum Pyrrho & Coluio, *q. ſ. e. Lyſippus æ. d.* Plinius libro 7. cap. 37. *Alexander imperator edixit ne quis ipſum alius quam Apelles pingeret, quam Pyrgiteles ſculperet, quam Lyſippus ex ære duceret : quæ artes pluribus inclaruere exemplis.* Tzetzes Chiliad. 11. hiſtoria CCCLXIX.

Ο βασιλεὺς ὁ μέγιστος Ἀλέξανδρος φιλίππου
Γλαυκὸν τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχειν θρυλλεῖται πᾶσι,
Τοιοῦτον δὲ ὁ Λύσιππος ἐκεῖνον ἐχαλκούργει.

v. 12 *Calamine excuderet*) Aldus, *c. excluderet*. vide Indicem.

v. 16 *Summus eſſet*) Fuluius, *vnus eſſet*. Flor. 2. *ſimus e.* male.

v. 20. *Quod vtinam pari exemplo Philoſophiæ edictum*) Confer Agellium lib. 9 c. 2.

verſ. 24 *Diſciplinam regalem*) alii, *Diſciplinæ regulam*.

v. 28 *Altera ex aliorum contemptu, altera*) Florent. *alterum e. a. c. alterum*.

v. 35 *Vt ſi pallium*) Fuluius, *quin ſi p.*

Diſertius

Diſertius maledicat) Fuluius, *diſertis m.*

pag. 345 ver. 2 *Quoniam vt in magna ciuitate*) τὸ *vt* male abeſt à vulgatis. Diodorus Siculus in Eclogis Legat. Hæſch. pag. 172. Θαυμάσειε δ᾽ ἄν τις τῆς τοιαύτης ἀβελτηρείας τὴν εἰς τὰ φαῦλα φιλοπονίαν, δι᾽ ἧς τινὲς. πειρῶνται ταῖς κατὰ τῶν ἄλλων βλασφημίαις ἰδίαν εὐδοξίαν ἀποφέρεσθαι.

p: 344 v. 38 *Ex ſenatoribus pauci nobiles*) Fuluius ex ingenio auget: *e. ſ. p. n. ex nobilibus pauci conſules, & ex his.*

pag. 345 v. 6 *Libitinis*) Flor. 2. *libidinis.* Gruterus, *liuedineis.* Fuluii liber, *liuidis.* Steuuechius, *libitinariis.* Vide Wouuerum, qui vulgatam recte tuetur, & explicat.

v. 23 *Iterum comparatis*) Flor. 2. *verum c.*

Tantum habet vilitas) Flor. 2. *t. h. vtilitas, quantum dignitas.*

v. 24 *Quantum*) τὸ *quantum* non agnoſcunt Flor. Membranæ.

v. 28 *Præco cum proconſule*) Velſerus in actis Afræ pag. 52.

ver. 33 *Proconſulis tabella ſententia eſt*) Innuit morem antiquum, apud quos de tabella ſententiam pronunciabant in noxios. Pontius Diaconus in vita Cypriani: *Legit de tabella eam ſententiam iudex. His dictis decretum ex tabella recitauit, Thaſſium Cyprianum gladio animaduerti placet. Sanctus Cyprianus hac audiens dixit: Gratias ago DEO.* Acta Euplii Diaconi apud Baronium tom. 2. annal. fol. 784. edition. Plantin. *Calviſianus intra velum interius ingrediens ſententiam dictauit, & foras egreſſus, afferens tabellam legit, Euplium Chriſtianum edicta principum contemnentem gladio animad-*

uerti iubeo. Ducite eum. Euplius lætus dicebat: Gratias Chriſto Deo, &c. Vnde ſæpius in actis Martyrum legitur, *dare*, *dictare*, *& accipere* ſententiam.

v.38 *Excerptum*) Ald.*exceptum.*

Ilico & lectum eſt) Steuuech. *i. vt l. eſt.*

p.346 v.1 *Opera*) Flor.*operibus*, male.

ver.2 *Hippias è numero ſophiſtarum, patria Ælis*) ſic poſtliminio ex Florent. Manuſcripto in quo erat *patriclis* bono ſophiſtæ patriam redonaui in vulgatis inepte legitur *patria vel genus.* Hieronymus in Epitaphio Nepotiani: *Apud Græcos Philoſophus ille laudatur qui omne, quo vteretur, vſq; ad pallium, & annulum manu ſua factum gloriatus eſt.* Dio Chryſoſtomus orat. 54 & 70. Quintilianus lib. 12. cap. 21. Cicero 3. de oratore. Plato in Hippia ſiue *de falſo* fol. 368.

v.10 *Inductus*) Aldus, *inſutus.*

v.12 *Conſpicuus*) Rom. *conſpicatus.*

Tunicam interulam) Flor. 2. *t. interuiam.*

v.14 *Habebat cinctui*) vulgo, *habebat cinctus*, male.

v.18 *Comperitur*) Aldus: *cooperatoris.*

verſ.20 *Faberrimo ſignaculo*) Fuluii liber *faberrimo figuraculo.*

ver.21 *Et paleam clauſerat*) Flor. 1 *Et paleem clauſerat*, alter *paliem c.* Pyrrhus *palam c.* Venetus *pallam clauſerat.* Vnde firmatur Iunii Phylargirii coniectura legentis *paleam.* Pollux libro 7. pag. 368. δακτύλιος, δακτυλίδιον, καὶ τὸ δακτυλίου τὸ μὲν ὁ κύκλος, τὸ δὲ ἵνα ὁ λίθος ἐναρμόζεται, πύελος τὸ καὶ πυελίς, ὡς ἔφη Λυσίας.

verſ.24 *Magno in cœtu*) Florentin. *magno incaptu*, male.

v.25.

v.25.*Sibimet ampullam*]vulgo *ſemet ſibi a.*

v.27.*Faſtigiatione clauſulæ*]Flor.&Fuluii liber *faſtigatione cylaulæ.* Quod non intelligo.

v.34.*Sellularias quidem artes*]Vide Indicem.

v.35. *Textrina*]Aldus, *texterna & ſuterna.*

v.40.*Ferramentis*]Aldus: *ferramenta.*

v.41.*Poemata omne genus apta virgæ*]olim in conuiuiis & theatralibus circulis carmina à pueris ramum lauri aut myrti geſtantibus, recitabantur. Iſocrates Panathenaico fol.236. Strabo Geograph. lib. 1. Suidas in μυῤῥινῶν. Coluius ad hunc locum. Lipſius elect.1.cap.XXVIII.

Pag.347.v.6. *Sigillatim*] alii, *ſingulatim.*

Cunctim ac Coaceruatim]Fuluius legit, *junctim ac confertim.*

v.8.*Teſtimonio tuo*]τὸ *tuo* abeſt à vulgatis.

v.18.*Magisque judicio*] Aldus, *magnoque i.*

v.21. *Adorſus ſum*] Flor. *adortus ſ.*

Rationem tuam] Aldus, *moderationem tuam.*

v.27.*Blandusq; vigor animi*]Flor. legit, *blandumque vigorem,* expuncta voce *animi.* Duſa filius, *blandusque rigor a.*

v.34.*Prouincias circumibas*]Flor. *prouinciam c.*

Nobis Honorino minus] Flor. *nobis Honoro non minus.*

verſ.35. *Senſimus abſentiam tuam quam vt te magis*]Flor. *ſ.a.t.q.non te magis.* Lipſius *ſ.a.t. quanquam te magis.* Fuluius: *magis ſenſimus abſentiam tuam que deſideraremus.*

v.36.*Prudentiæ*]Flor. *in juuene autoritas c.* I. *l. prudentia.*

v.39.*Niſi eum tu talem dediſſes quo*] vulgo, *n. eum t.t.d. qua.*

P.348 v.1. *O celeres bonorum hominum dies*] Theodoretus ſiue alius quis autor in 7. Synodo collat. 5. fol. 574. Edit. Ro. *Boni & benigni ante tempus demigrant, mali multo tempore vitam producunt.*

v.8. *Sol qui micantem candido curru*] Flor. & Pyrrhi editio, *ſ.q. candentem feruido curſu.*

Luna diſcipula] Fuluius. *l. Decipula.*

Forma inuiſitata] Flor. & Aldus, *f. inuſitatis.*

Vt qui haredio lum] Flor. *quod qui prædiolum.*

v. 21. *Agrum ſcrupoſum*] Flor. *a ſcrupuloſum.*

Meras rupinas] Stevvech. *meras ſpinas.*

v.27. *Indiæ auis eſt inſtar illi*] ſunt qui τὸ *inſtar* inducunt, haud bene vt Caſaubonus recte obſeruat ad Apologiam. pag. 164.

v.28. *Sed nec color columbarum*] Flor. *ſed colorum c.* Fuluius. *auis eſt minimo minus, quam columba, ſed nec color columbarum.*

v.29. *Vtrinq; ſubluteus*] vulgo *vtrumq; ſubluteus.*

verſ. 30. *Color Pſittaco viridis*] Solinus cap. 55. *India mittit Pſittacum auem, colore viridi, torque puniceo.*

v.31. *Extimis parmulis*] Ita Lipſius: alii, *palmulis* legunt.

v.32. *Circulo mineo*] Cteſias apud Photium. fol. 67. αὐτὸ δ' ἐστὶ κυάνεον ὡς τὸν τράχηλον ὥσπερ κινάβαρι.

v.33. *Roſtri prima duritia*] Solinus: *Roſtri tanta duritia eſt, vt cum ſe è ſublimi præcipitat in ſaxum, niſu ſe oris excipiat, & quodam quaſi præſidio vtatur extraordinariæ firmitatis.*

v.35. *Capitis eadem duritia*] vide Plinium libr. 11. c. 37. Solinum cap. 55.

v. 37. *Ferrea clauicula caput*] Solinus: *Caput tam valens, vt ſi quando addiſcendum plagis ſit admonendus, fer-*

dus, ferrea clauicula ſit verberandus.

v.38. *Diſcit ſtatim pullus*] Solinus: *Dum pullus eſt atque adeo intra alterum ætatis ſuæ annum, quæ monſtrata ſunt, & citius diſcit & tenacius retinet: paulo ſenior, & indocilis eſt, & obliuioſus.*

Pag.349.v.2. *Quini digituli numerantur*] Solinus: *inter nobiles & plebejos diſcretionem digitorum facit numerus. Qui præſtant qui nos in pede habent digitos, ceteri ternos.*

v.4. *Lingua latior*] Solinus: *lingua lata, multoque latior quam cæteris auibus, vnde perficitur, vt articulata verba penitus eloquatur.*

v.5. *Verba hominum articulantur*] Cteſias in Indicis apud Photium loco prædicto, ait, auem illam indice loqui, imo & græcè ſi docta fuerit. Olympiodorus fol. 112. λέγει δὲ περὶ ψιττακοῦ, ὃ εἴκοσιν ἔτεσι συνδιῆγεν, ὡς σχεδόν τι οὐδὲν τῷ ἀνθρώπῳ παρατεμένων ἀμίμητον καταλελοιπέναι. ὠρχεῖτο γὰρ καὶ ᾖδε καὶ ἐκάλει ἐξ ὀνόματος, καὶ τἄλλα ἔπραττεν. Et Cælius Rhodiginus antiquarum lectionum lib 3. cap.32. ſcribit ſe Romæ apud Aſcanium Cardinalē vidiſſe pſittacum qui articulatiſſime cōtinuatis perpetuo verbis Chriſtianæ veritatis Symbolum integrum pronunciaret. Vide annotata ad Arnobii lib. 11. & Plutarchum de Solertia animalium. fol.972.

v.6. *Id vero quod didicit*] vulgo. *id v.q.dicit*. inepte.

v.8. *Si videas idem conari*] Florent. *ſi audias idem c.*

v.17. *Hirundinibus maturinum*] Artemidorus p. 153. de hirundine ὅταν δὲ τὸ ἔαρ παραβάλῃ, πρώτη πρόσεισιν. ὡς ἂν εἴποι τις ὑποδεικνύουσα τῶν ἔργων ἕκαστα, καὶ ὅταν γε φαίνηται, οὐδέποτε ἑσπέρας ᾄδει. ἀλλ' ἕωθεν ἡλίου ἀνίσχοντος οὓς ἂν ζῶντας καταλαμβάνοι ὑπομιμνήσκουσα τῶν ἔργων. Nonnus Dionyſ. lib.3. verſu.13.

Ὄρθριον ὕπνον ἄμερσε λάλος τρύζουσα χελιδών.

Cicadis meridianum] Ambroſius Hexaemeri libro 5. cap. 22. *Quam dulcis etiam in exiguo cicadis gutture cantilena, quarum cantibus medio æſtu arbuſta rumpuntur, eo quod magis canora meridianis caloribus, quo puriorem aërem id temporis attrahunt ſpiritu.*

v. 18. *Noctuis ſerum*] Ambroſ. hexaem. lib. 5. cap. 26. *Habet etiam nox carmina ſua quibus vigilias hominum mulcere conſueuit. Habet & noctua ſuos cantus.* Autor. de natur. animal.

Αἰμύλον ἡ γλαῦξ ἡ φιλέσπερος φύσει.

Bubonibus nocturnum] vide Notata ad Arnobii lib. II. fol. 59.

v. 19. *Gallis antelucanum*] Heliod. Æthiop. libr. I. pagin. 36. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἀλεκτρυόνες ᾄδουσιν εἴτε (ὡς λόγος) αἰσθήσει φυσικῇ τῆς τοῦ ἡλίου καθ' ἡμᾶς περιστροφῆς ἐπὶ τὴν τοῦ θεοῦ πρόσρησιν κινούμενοι, εἴτε ὑπὸ θερμότητος ἅμα καὶ τοῦ περὶ τὸ κινεῖσθαι καὶ σιτεῖσθαι θᾶττον ἐπιθυμίας τοὺς συνοικοῦντας ἰδίῳ κηρύγματι ἐπὶ ἔργον ἐγείροντες. ὄναρ αὐτῷ θεῖον ἔρχεται τοιόνδε. Ouidius lib. IV. Metam. fab. 5.

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

Martial. lib. 14. epigr. 223. *Lucis aues* Iſidorus de natur. rerum cap. 3. *Lucis prænuncios gallos vocat.* Antipater Theſſalonicenſis Anthologiæ lib. 7. epigram. 162.

Ὄρθρος ἔβη Χρύσιλλα, πάλαι δ' ἠῷος ἀλέκτωρ
κηρύσσων, φθονερὴν ἠριγένειαν ἄγει.
Ὀρνίθων ἔρροις φθονερώτατε ὅς με διώκεις.
Οἴκοθεν εἰς πολλοὺς ἠϊθέων ὀάρους.
Γηράσκεις Τιθωνέ. τί γὰρ σὴν εὐνέτιν ἠῶ.
Οὕτως ὀρθριδίην ἤλασας ἐκ λεχέων.

v. 24. *Crates vt Lar familiaris*] Ita hæc tranſpoſui. Vi-

ſui. Vide Laertium Lib. 6. p. 420. Suidam in Κράτης.

P. 350. v. 5. *Onus ſtercoris*] Wower⁹: *onus tergoris*.

v. 6. *Maxime exclamat*] Rom. *maximum exclamat*. recte.

v. 7. *Crates te manu mittes*] Fuluius: *Crates cratetem manu mittit*. recte Suidas in Κράτης: Ἀρθεὶς ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, εἶπεν, ἐλευθεροῖ, Κράτητα Θηβαῖον Κράτης. Plutarchus de vſura tom. 3. p. 117. Iſidorus Peluſiota f. 264. Philo fol. 558. Hieron. contra Iouian. lib. 1. cap. 27.

v. 9. *Atque is cupiebatur*] Rom. & Florent. *adeoque eius vita c*. Fuluii liber: *adeoque eius cupiebatur imago*.

v. 10. *Vltro eum ſibi*] Rom. & Flor. *vltroneum ſibi*.

v. 11. *Interſcapilium Crates*] Florent. *inter ſcapulum Crates*. Vide Indicem.

v. 15. *Ne poſt querela cauſam caperet*] Flor. & Rom. *ne p. querelam c*. Aldus, *ne poſt querela eam caperet*.

Hipparche] Flor. 2. *Imparſe*. Laertius *Hipparchiam* illam vocat. lib. 6. pag. 427.

v. 19. *Ducit Cynicus in porticum*] Aldus, *Dux Cynicus in p*. male.

v. 20. *Ibidem in loco celebri accubuit*] alii, *ibique in l. c. a*. Laertius: lib. 6. pag. 427. εἵλετο ἡ παῖς, καὶ ταὐτὸν ἀναλαβοῦσα σχῆμα συμπεριῄει τ' ἀνδρὶ καὶ ἐν τῷ φανερῷ συνεγίνετο καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἀπῄει. Lactantius de falſa ſapientia libro 3. ca. 15. *Quid ego de cynicis loquar, quibus in propatulo coire mos fuit*. Tacianus contra Græcos fol. 348. Iſidorus originum lib. 8. cap. 6. Lucianus *peregrino* fol 280. Ipſe has nuptias κυνογαμίαν appellauit, vt notat Suidas.

v. 21. *Procinctu palleaſtri à circumſtantis coronæ*] Fuluius: *projectu a, c. c.* quod Scoppius interpretatur, *protenſione p.*

v.24. *Pelagi diſpeſcitur*] Florentin. Ald. & Rom. *p. deſpicitur.* male.

v.27. *Oluuitori*] Florent. & Rom. *olitori.*

v.32. *Secundum littora*] Florent. *ſecundo littore.*

v.33. *Viginti haud amplius ſtadijs ab oppido abeſt*] vulgo, *viginti h. a. ſtadia oppido a.*

v.34. *Perquam opulentum*] Flor. *præquam o.*

v.37. *Batylli ſtatua*] vide Anacreontem in Batyllum, & Chryſoſtomum contra Gentiles fol. 42. Athenæum lib. 12. fol. 535.

v.38. *Effectius cognouiſſe*] Scoppius, *exactius cognouiſſe.*

v.40. *Parili ſeparatu, per malas reuulſus*] Rom. *p. ſeparata per m. revulſus.*

P.351. v.1. *Succiplena*] Flor. *ſuciplena.*

v.2. *Genæ teretes, ac modico mento facies*] Flor. 2. *genæ teretes, at mediomento laculatur.* Aldus & Rom. *ac modico mento lacunatur.* Latet quippiam.

v.4. *Tunicam picturis variegatam*] Statius. lib. 6. Thebaidum verſ. 365.

—*Differt auidas audire ſorores:*
Dumq́; chelin, lauro, textumque illuſtre corona
Subligat, & picto diſtinguat pectora limbo.

Chlamida velat] Flor. *chlamide velat.*

Cætera decoris hiſtrici dependent] Sic Lipſius elect. 2. cap. 21. Florent. *c. d. hiſtris d.* Roman. & Ald. *cætera d. inſtrumentis d.* Coluius, *cætera d. ſtriis d.* & capit de plicis veſtimenti.

v.8. *Teneræ procerulæ*] vide Scaligerum ad Manilium.

v.10. *Cum vox in cantico interquieuit*] Manilius lib. 5. Aſtron. pag. 85. de philomuſis.

—*modulataque vocibus ora*

Et gra-

Et graciles calamos & neruis inſita verba
Ingenitumque ſonum.

v. 9. *Pulſabulum cytharæ admonet*] Sic lego cum Flor.& Lipſio, alii, *ſuo ſuſcitabulum cytharæ a.* vel *ſuo ſabulum c.a.*

v.15. *Natu ſamius*] Euſebius de præparatione Euangelica lib.10.cap.11. Tzetzes chil.11.hiſtor.366. Ælianus var.hiſt.lib.9.ca.4. Laertius in *vita Pythagoræ p.569.*

v.18. *Samum potiebatur*] alii, *ſamo potiebatur.*

v.21. *Faberrime ſculpēdis*] Ald. *faberrime ſcalpendis.*

v.24. *Doctores habuiſſe*] Flor. *ductores habuiſſe.*

v.25. *Zoroaſtrem omnis diuini arcani*] Flor. *Z.o.d. arcanum.* Vid. Arnoldus Pontacus ad Euſ. fol. 138.

v.27. *Reciperatum*] Sic recte Florent. vulgo, *recuperatum.* Infra: *cum primum greſſum reciperaui.*

v. 28. *Incredendas potentias*] Flor. 1. *incredulas p.* Flor.2. *incredundas p.*

v. 29. *Formulas didiciſſe*] τὸ *didiciſſe* male abeſt à Florentino.

v.30. *Chaldæos*] Laertius lib.8.pag 596.

v. 31. *Brachmannos*] De illis vide Euſeb. præp. Euangelicæ lib.6.cap 8. Porphyrium de *abſtinentia ab animal.* fol.194. Clementem recogn. libr. 9. Dionem Chryſoſtomum orat. 35. fol. 435.

Hi ſapientes viri ſunt, India gens eſt] Dele gloſſema cum Coltio & Wowerio.

v.33. *Luminum vagantium ſtatos ambitus*] Sic Fuluii liber, alii, *numinum vag. ſtatus, ambitus.* minus bene.

v 38. *Documenta corporumq; exercitamenta*] Flor. *d. quæ corporum quæ e.* Fuluii liber. *d. quam corporum excitamenta.*

v.41. *Pherecydes verſuum nexu repudiato*] Plinius lib.12. Strabo Geographiæ f.12 lib.1. Suidas, καὶ ἦν ἀκουστὴς Πυθαγόρου, ὁ Ἑκαταῖος, πρῶτος δὲ ἱστορίαν πεζῶς ἐξήνεγκε, συγγραφὴν δὲ Φερεκύδης.

P.352.v.1. *Paſſis verſibus*] Sic Fl. primus, ſecundus *p.verbis*. Rom.& Ald. *paſſim verbis*, alii *paſſiuis verbis*. Iſtiuſmodi orationem hodie vulgo *proſam* vocant, Apuleius *prorſam* appellat, vt recte obſeruat Stewechius.

v.2. *Eum Pythagoras magiſtrum coluit*] vide Laertium p.568. in vita Pythagoræ.

v.3. *Infandi morbi putredine*] Helladius apud Photium f.870. Ὅτι τρεῖς ἱστοροῦνται φθειριάσει τεθνάναι (ἔστι δὲ τὸ νόσημα μὲν τῶν σπανίων, γίνεται δὲ ὅταν εἰς φθεῖρας ἀναλυθῇ ἅπαν τὸ σῶμα) διὰ τῶν ἐκ τῆς νόσου ταύτης τεθνεώτων, τῶν μὲν ἡρώων, Ἄκαστός ἐστιν ὁ Πελίου. δεύτερος, ὁ Σύρος Φερεκύδης, ὁ τὴν γενεαλογίαν συγγράψας, ὃν καὶ λέγουσι γονικῶς τὴν συμφορὰν ἐνεγκεῖν. τρίτος, ὁ Ῥωμαίων πολλάκις ὑπατεύσας Σύλας, ἤδη σφόδρα γηραιὸς ὤν, ὃν καὶ Ἐπαφρόδιτος, διὰ τὴν τύχην ἐπωνόμαζε. Ariſtoteles tom.2 fol.527. Pauſanias libro 1. Theod. orat.1. Ælianus libro 4. var. hiſtor. capite 28. dicit propter impietatem in Deos illum in infandum hunc morbum inci diſſe.

verſ.7. *Et poetam diſciplinæ gratia*] Florent. 2. *& Platonem d.g.* Caſaubonus, *& Solonem d.g.* Lipſius, *piatorem*.

v.10 *Multijugis fomitibus diſciplinarum*] Flor. & Ald. *m.comitibus d.*

v.12. *Primus philoſophiæ nuncupator*] Adi Tzetzen Chil.7. Hiſt.116.

v.13. *Et conditor*] Rom. *& creditor.*

v.15 *Verba quæ volantia Poëtæ appellant*] Tzetzes chil.10. hiſt.345.

Ὁ ὁμη-

Ὁ ὅμηρος πτερόεντα τὰ ἔπη ὀνομάζει,
ἢ ὅτι ἡ φωνή ἐστι τὶς πλῆξις τοῦ ἀέρος
τὰ πτερωτά τε πέτονται ὁμοίως ἐν ἀέρι.
εἶπε μὴν, ὡς ταχύτατα, πτερόεντα εἰρήκει.
οὐ γάρ ἐστι ταχύτερον, οὐδὲ πτερὸν, τοῦ λόγου.
εἰς γάδειρα πορεύσομαι· καὶ γὰρ καὶ πορρωτέρω
ἐν βραχυτάτῃ τῇ ῥοπῇ λέγων εἰμὶ τοῖς λόγοις.
πόσαις δ' ἡμέραις πτερωτὸν ἀφίκηται γαδείροις.

v.22. *Quinquennium velut in exilio vocis*] Flor. *q. v. exilium v.* alii, *q. v. in exilio v.* Tzetzes περὶ τῆς πυθαγορείας σιωπῆς Chil. 7. hiſt. 116.

Ὁ πυθαγόρας κορυφὴν πάσης φιλοσοφίας,
τὴν σιωπὴν ἐνόμιζε, καὶ τὸ κρατεῖν τῆς γλώττης
ὅταν μετὰ συμπείρασμα πάσης φιλοσοφίας,
καὶ τὸ σιγᾶν πενταετῶς ἐδίδασκε τοῖς μύσταις
βραχέσι κατορθούμενον συριθμήτοις ἄγαν.

v.25. *A magiſtris meis adoptatus*] Flor. *a. m. m. adoptarer.*

pag. 353. verſ. 1. *Principes Africæ viri*] Sic rectè Memb. Flor. & Lipſius lib. 1. elect. cap. 18. Infra. *Is laudator mihi apud principes Africæ viros quodammodo aſtitit.*

v.4. *Auditorii aſſuerim*] Colu. *a. afuerim.*

v.8. *Nihil tantum*] Aldus & Rom. *nihil tantulum.*

v.10. *Derepentino*] Fulu. *derepente*, malè.

v.12. *Quam improuiſa pericula hominibus*] Hæc abundare videntur, & omnino ſunt inducenda, ſicuti aliis etiam viſum.

v.15. *Poeta hic fuit Philemon*] Vide Agellium lib. 17. c. 4.

Mediæ comædiæ ſcriptor] Mediam comædiã etiam ſcripſit Heniochus, vt refert Suidas, & Lu-

canus; vt obſeruat Autor incertus in eius vita. Antoninus Imp. de vita ſua lib. 11. pag. 193. Πρῶτον αἱ τραγῳδίαι περήχθησαν ὑπομνηστικαὶ τῶν συμβαινόντων, καὶ ὅτι ταῦτα οὕτω πέφυκε γίνεσθαι καὶ ὅτι εἰς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ψυχαγωγεῖσθε, τούτοις μὴ ἄχθεσθε ἐπὶ τῆς μείζονος σκηνῆς ὁρᾶτε ὅτι οὕτω δεῖ ταῦτα περαίνεσθαι, καὶ ὅτι φέρουσιν αὐτὰ καὶ οἱ κεκραγότες. Ἰὼ κιθαιρών. καὶ λέγεται δέ τινα ὑπὸ τῶν τὰ δράματα ποιούντων χρησίμως. οἷόν ἐστιν ἐκεῖνο μάλιστα.

Εἰ δ' ἠμελήθην ἐκ θεῶν καὶ παῖδ' ἐμώ.
Ἔχει λόγον καὶ τοῦτο.

καὶ πάλιν,

Τοῖς πράγμασιν γὰρ οὐχὶ θυμέεσθαι, καὶ
Βίου θερίζειν ὥστε κάρπιμον στάχυν.

καὶ ὅσα τοιαῦτα.

μετὰ δὲ τὴν τραγῳδίαν ἡ ἀρχαία κωμῳδία περήχθη, παιδαγωγικὴν παρρησίαν ἔχουσα καὶ τῆς ἀτυφίας οὐκ ἀχρήστως δι' αὐτῆς τῆς εὐθυρρημοσύνης ὑπομιμνήσκουσα. πρὸς οἷόν τι καὶ Διογένης ταυτὶ παρελάμβανε. μετὰ ταῦτα τίς ἡ μέση κωμῳδία, καὶ λοιπὸν ἡ νέα πρὸς τίποτε παρείληπται ἢ κατ' ὀλίγον ἐπὶ τὴν ἐκ μιμήσεως φιλοτεχνίαν ὑπερρύη ἐπίστησον.

v. 19. *Agnatos lucide explicatos*] ſic Pyrrhi edit. & Flor. 2. Aldus *agnitos l. e.* Coluius. *ac nodos l. e.* Schottus. *gnatos l. e.* Caſaubonus. *agnitos l. e.* quem vide ad Apologiam p. 165.

Vti errores conceſſi amores] Eleganter. amor enim animi error eſt. Plautus Mercatore Act. 1. Scen. 1.

Sed amori accedunt etiam hæc quæ dixi minus
Inſomnia, ærumna, error, terror, fuga.

v. 25. *Miles prœliator*] alii, *m. prædicator.*

v. 33. *Variis poſtulatibus*] Aldus, *vanis poſtulatibus.*

Deincipiti die] vulgo, *deincipe die.*

v. 36.

v.36. *Serus aduenient amicus annuit locum ſeſſui*] Lege cum Fuluio. *ſ. amicus amicis annuit, locum ſeſſui impertiunt.*

v.37. *Farto toto theatro*] Seneca: *theatrum illud quam fartum eſt.* Chryſoſtomus prooemio in Iohānem ἐ ἴδοις ἂν ὁλόκληρον θέατρον μυριάδων πολλῶν.

pag.354. v.3. *Accirent*] Rom. Aldus & Flor. *acciperent.*

v.5. *Incumbens toro*] Rom. & Aldus: *incubans toro.*

v.9. *Formoſæ mortis*] Recte alii *famoſæ mortis.*

v.12. *Veram fabulam conſummaſſe*] Inſcriptio vetus apud Gruterum fol.742. IAM. MEA. PERACTA. MOX. VESTRA. AGETVR. FABVLA. VALETE. ET. PLAVDITE. Seneca epiſt. 77. *Quomodo fabula ſis vita, non quam diu, ſed quam bene acta ſit, refert. Nihil ad rem pertinet quo loco deſinas. Quandocunq; voles deſine, tantum bonam clauſulam impone.* Cicero in Catone Maiore: *Quodcuiq; temporis ad vivendum datur, eo debet contentus eſſe, neq; enim hiſtrioni, vt placeat, peragenda eſt fabula: modo in quocunq; fuerit actu probetur: neq; ſapienti vſq; plaudite viuendum.* Sic Auguſtus iuſſit, vt ſe defuncto patres plauderent, quo mandato mortales res irriſit. Suetonius Auguſto cap.99. Cedrenus *in Annalibus* fol.150.

v.15. *Prius ad funebrem facem, quā ad nuptialem*] Ouidius II. Faſtor.

Conde tuas Hymenæe faces & ab ignibus atris
Aufer, habent alias mæſta ſepulchra faces.

Et in Epiſt. Cydippes:

Et face pro thalami fax mihi mortis adeſt.

Martial. lib. 8. epigram. 43. Heliodorus pag. 112.

καὶ δᾶδες, αἱ τὸ γαμήλιον ἐκλάμψασαι φῶς, αὗται δὲ τὴν ἐπικήδιον πυρκαΐαν ἐξῆψαν. Feſtus in *Facem*.

v.17. *Legenda eius eſſe nunc oſſa*] ſolebant veteres vbi rogus extinctus erat, colligere reliquias & oſſa, quod vnica voce dicebatur *oſſilegium*, vnde & *oſſa lecta*. Propert. lib 11.

Vix venit extremo qui legat oſſa die.

v.19. *Sed audies me meo periculo recordatus*] alii, *ſed haud ea ſine meo periculo recordatus.*

v.25. *A crure defringerem*] Flor. *à crure defregerim*. Rom & Aldus: *à crure diſtringerem.*

v.26. *Et iam dum eum ingenti*] Flor. *& dum eum ingenti.*

v.27. *Diutile obrigui*] Flor. *diutine obrigui.*

v.32. *Nec minus vtile quam blando fomento*] Flor. 2. *nec minus vti quam g. b. f.*

v.33. *Greſſum reciperaui*] Rom. *g. recuperaui*. malè. vide Indicem.

v 36. *Claudıtatem dempſiſtis*] Rom. & Aldus. *c. depreſſiſtis.*

v.39. *Dixerat*[Stewech, *direxerat.*

pag 355. v.2. *Neq; enim leui mercede emit qui precatur*] Seneca de beneficiis. lib. 11. cap. 1. *Non tulit gratis qui cum rogaſſet, accepit. Quoniam quidem vt maioribus noſtris grauiſſimis viris viſum eſt, nulla res carius conſtat, quam quæ precibus empta eſt.*

v.4. *Emere potius velis*] τὸ *potius* adieci ex Romano codice.

v.14. *Demutabit liber*] vulgo: *demutauit liber.*

v.17. *Si itis eum hodie nobiſcum*] Flor. & Rom. *ſitis c. h. n.* alii, *ſultis. c. h.*

v.18. *Patrito conſulatu*] Flor. Rom. & Fulu. liber *patrio conſulatu.*

v.20.

v.20. *Qui vnquam Numantiæ fuerunt*] τὸ *Numãtiæ* non eſt in Florentinis.

v.21. *Inter optimos clariſſime, & inter clariſſimos optime*] Imitatus eſt Hieronymus phraſin loquendi. Epiſt. 129. ad Dardanum fol. 369. *Chriſtianorum nobiliſſime, & nobilium Chriſtianiſſime.*

v.23. *Qua digna ratione*] Fuluii liber. *qua dignatione*, alii, *qua digna oratione.*

v.26. *Sed quæram ſedulo*] Rom. & Ald. *ſed commẽtabor ſedulo.*

v.34. *Non minus mereor*] Aldus: *n. m. vereor.*

v.35. *Tanto honore exſulto*] Flor & Rom. *t. teſtimonio e.*

v.40. *Poſtulabat locum celebrem ſtatuæ*] Vide legẽ final. cod. de *ſtatuis & Imaginibus.*

pag. 356. v. 1. *A commilitio ſtudiorum*] Rom. & Ald. *ac cõmmilitiæ ſ.*

v.2. *Tunc poſtea vota*] Flor. *nunc p. vota.*

v.12. *Ad ſumma*] Florent. & Rom. *ad ſummam.*

v.13. *Cui omnes prouinciæ quadriiuges & ſeiuges currus*] Inſcriptio antiqua ad D. Iohannem Maioris apud Aldum in orthographia pag. 177. VERATIO A. F. PAL. SEVERIANO EQVITI. HVIC. CVM. ET. POPVLVS. IN SPECTACVLIS. ASSIDVE. BIGAS. STATVI. POSTVLASSET. ET SPLENDIDISSIM. ORDO. MERITO: DECREVISS. PRO INSITA. MODESTIA. SVA. VNIVS. BIGÆ. HONORE. CONTENT. ALTERIVS SVMPTVS. REIP. REMISIT. L. D. D. D. C. I.

verſ. 17. *Breui votis omnium*] alii, *breui voce omnium.*

v.23. *Omnes locum ſtatuæ vt illo ſcires*] vulgo *ſ. vt illos ſ.* deleta voce *omnes.*

gitationum pelagus benedictum, Commentar. in Epiſt. Pauli ad Corinth. 1. cap. 4. Homil. 12. fol. 320. edit. Sauilii, Cuius verba adſcribam: Τί ἄν τις εἴποι τὰ περίαπτα, καὶ τοὺς κώδωνας τοὺς τῆς χειρὸς ἐξηρτημένους, καὶ τὸν κόκκινον στήμονα, καὶ τὰ ἄλλα τὰ πολλῆς ἀνοίας γέμοντα, δέον μηδὲν ἕτερον τῷ παιδὶ περιτιθέναι, ἀλλ᾽ ἢ τὴν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ φυλακήν; νῦν δὲ οὗτος μὲν καταπεφρόνηται ὁ τὴν οἰκουμένην ἐπιστρέψας ἅπασαν, καὶ χαλεπὴν δοὺς τῷ διαβόλῳ πληγὴν καὶ πᾶσαν αὐτοῦ καταστρέψας τὴν δύναμιν· κρόκη δὲ καὶ στήμων καὶ τὰ ἄλλα περιάμματα τὰ τοιαῦτα τοῦ παιδίου ἐμπιστεύονται τὴν ἀσφάλειαν. ἤπω τί τούτου καταγελαστότερον ἕτερον; ἀλλὰ μηδεὶς ἀκριβείαν ἡμῶν καταγινωσκέτω, εἰ καὶ μέχρι τούτων πρόεισιν ὁ λόγος. ὁ γὰρ τὴν σηπεδόνα καθᾶραι βουλόμενος, οὐ παραιτήσεται περιτέρας τὰς ἑαυτοῦ μολῦναι χεῖρας. Τί δήποτ᾽ οὖν τοῦτό ἐστι τὸ καταγέλαστον; ὁ μηδὲν μὲν εἶναι δοκεῖ (διὰ γὰρ τοῦτο στένω) ἀρχὴ δέ ἐστι παραφροσύνης καὶ παρανοίας ἐσχάτης. βόρβορον αἱ γυναῖκες ἐν τῷ βαλανείῳ λαμβάνουσι τροφοὶ καὶ θεραπαινίδες, καὶ τῷ δακτύλῳ χρίσασαι κατὰ τοῦ μετώπου τυποῦσι τοῦ παιδίου. κἂν ἔρηταί τις· τί βούλεται ὁ βόρβορος, τί δὲ ὁ πηλός; ὀφθαλμὸν πονηρὸν ἀποστρέφει, φησί, καὶ βασκανίαν καὶ φθόνον.

pag. 357. verſ 4. *Plenius gratias canaciuſque libro mandabo*] Scoppius *p. g. canam ocyuſq; libro m.* in Flor. 2. *p. g. canaciuſque l. m.* aſſcriptum ad marginẽ manu recenti, *p. g. canem, inq; libro mandabo* quod perplacet.

v. 8. *Impatientia lingua*] Scoppius, *impotentia lingua.*

v. 21. *Inconcupiſcenda*] Sic Aldus & Rom. alii, *concupiſcenda* vide Indicem.

v. 22. *Veniam impertire rarenter adeunti, aſſiduitatem eius requirentis eſt*] Ita recte Coluius hunc locũ diſtinguit, vulgo legitur: *veniam impertire rarentur adeundi aſſiduitatem eius requirentis eſt.*

v.27. *Magis vſu fuerit*] Flor. *magis vſu iuuerit.* Rom. & Pyrrhus: *magis vſu iuerit.*

v.35. *Boando purgant rauim*] Plaut. in Prologo Pœnuli.

Exurge preco: fac populo audientiam
Iamdudum expecto, ſi tuum officium ſcias
Exerce vocem, quam per viuis & colis
Nam niſi clamabis, ſtatim te obrepet fames.

pag. 358. v. 14. *Orpheus in ſysuis, inter delphinos Arion*] Flor. *o.i.ſ.i.d. Orion.* inepte. Dio ad Alexandrinos oratione 32. pag. 380. Εἰ γὰρ Ἰσμηνίας ηὔλει παρ' ὑμῖν, ἢ Τιμόθεος ἢ δεῖν ὁ παλαιὸς, ἢ Αείον ὑφ' οὗ λέγουσιν ᾄδοντος ἐν τῷ πελάγει, τοὺς δελφῖνας ἀφικέσθαι πρὸς τὴν ναῦν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκπεσόντα αὐτὸν κατὰ τύχην τινὰ ἀναλαβεῖν καὶ σῶσαι, πῶς ἂν διέκεισθε; τούτων μὲν γὰρ ἐστὶν οὐδεὶς Ἀμφίων, οὐδὲ Ὀρφεύς. ὁ μὲν γὰρ, υἱὸς ἦν μούσης. οἱ δὲ ἐκ τῆς Ἀμουσίας αὐτοὶ γεγόνασι διατρίψαντες, καὶ κατάξαντες τὸ σεμνὸν τοῦ μέλους, καὶ πάντα τρόπον λωβησάμενοι: τὴν ἀρχαίαν μουσικήν. Agellius lib. 16. cap. vlt. Cicero lib. 2. Tuſcul. quæſt. Oppianus Halieuticon lib. 5. v. 448.

v. 22. *Luſciniæ in ſolitudine canticum adoleſcentiæ garriunt*] Putantur enim amores ſemper cantare.

Garriunt] Coluius ex libro Lipſii *gurriunt.*

In ſolitudine] Seneca Octauia act. 4. Scena O funeſtus, &c.

Quis mea digne deflere poteſt
Mala? quæ lacrymis noſtris queſtus
Reddet Aedon? cuius pennas
Vtinam miſeræ mihi fata darent:
Fugerem luctus ablata meos
Penna volucri, procul & cœtus
Hominum triſtes cædemq; feram:
Sola in vacuo nemore & tenui

Ramo

Ramo pendens, querulo poſſem
Gutture mœſtum fundere murmur.

Autor incertus περὶ τῆς τῶν ζώων ἰδιότητος:

Ὅταν ἀηδὼν ἀκροώμενον βλέπῃ,
Μελῳδὸν ἀγαθῶν ἐξερεύγεται κτύπους.
Ἀγχίστροφον γὰρ τὴν βοὴν διαπλέκει,
Καὶ γὰρ γαλισμοὺς ὀργάνοις κεκλασμένους,
Ἐκ τῆς ἐν ἀκμῇ τακερᾶς μουσουργίας.
Καὶ μακρὸν ἂν δήπουθεν εὐφραίνοι χρόνον.
Εἰ μή τις αὐτὴν ἐκταράττοι συγχέων.
Ὅταν δὲ τὴν ἄβατον ἀνθρώποις ἴδοι,
Τὸν φθόγγον ἁπλοῦν, καὶ βραχὺν παραπλύει.
Μελῳδὸν δὲ ῥυθμοὺς ἐκδιδάσκει τὰ βρέφη.

Ambroſius Hexaem. lib. 5. cap. 24.

v. 23. *Olores apud auios fluuios*] Cygni amant fontes. Virg. 2. Georg. Dio orat. 12. 194. Ouid. 5. Metam. fab. 6.

Carmina cygnorum labentibus audit in vndis.

v. 24. *Carmen ſenecta meditantur*] Cygnos morti vicinos præ voluptate, & rerum in vita moleſtarum obliuione, ſuauiter canere tradunt viri magni. Plato, Cicero, Ariſtoteles, Oppianus, Ouidius, Martialis, Dio & alii. Sed hoc omnino fabuloſum & falſum eſſe docent Plinius libro 19. cap. 23. Ælianus var. hiſtor. lib. 1. cap. 14. Athenæus fol 393. Bodinus in Methodo hiſtorica & Iohannes Talentonius reconditarum rerum lib. 3. c. 11.

v. 35. *Meritiſſimum*] Flor. *mitiſſimum.*

Pag. 359. verſ. 4. *Lacunarium*] Florentinus 2. *lacunarum.*

v. 13. *Qui anguſta hac loca*] Flor. *q. anguſta h. l.*

Ald.& Ro. *inter ſe coercere.* vnde alii non male, *inter ſe coharere.*

P.361.v.3. *Thales Mileſius*] vid. Laert. in eius vita.

v.6. *Aſtrorum peritiſſimus*] Aldus: *Aſtroon p.*

v.10. *Luna delinquentis*] Rom. *L. deliquentis.* Colvius, *L. deliquantis.*

v.15. *Mandraytum*] Flor. *mandritum.*

v 32. *Reſpicit.*] Rom. *ſtrepit*, inepte.

v.34. *Sic canam*] alii, *hac occinam.* Flor. *hac canam.*

v.33. *Ejus Dei hymnum graco*] Rabanus in Iudith. Manuſcript. *Hymnos etiam idolis ſuis gentilitas perſonabat.*

v.34. *Non ignotus illius ſacricola*] Elegantiſſimi Guilhelmii in Miſcellis Quæſt. cap.4. hæc emendatio eſt. Mſſ. & editi legũt, *ignotus* l. *agricola.* Inſulſe.

Pag.362.v.6. *Compoſitu congruentem*] Ita Lipſius correxit vere lib.1. Elect. cap.18. cum in libris eſſet, *compoſite c. & dedicatur religio ſummo in principio li-(briratio.*

v.8. *Condiditere*] πνευμαθηπυσω.

A Perſio grace] Flor. *A Perſeo grace.*

v.11. *Optime latine poſſit, tamen hodie nobis ac vobis*] Flor. *optime p. t. h. vobis atticiſſabit.*

v.13. *Aſcleniades primus vino opitulari*] Plinius libro 7. Natur. hiſtor. cap.37. *Magna & Critobulo fama eſt, extracta Philippi regis oculo ſagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis. Summa autem Aſclepiadi Pruſienſi, condita noua ſecta ſpretis legatis & pollicitationibus Mithridatis regis, reperta ratione qua vinum agris medetur, relato è funere homine & ſeruato: ſed maxime ſponſione facta cum fortuna, ne medicus crederetur, ſi vnquam inualidus vllo modo fuiſſet ipſe: & victor ſuprema in ſenecta lapſu ſcalarum exanimatus eſt.*

v.17.*Venarum pulſus inconditos*] Proprie. Ex pulſu enim de hominis ſalute, vel interitu medici pronunciare ſolent, quem Galenus de conſtitutione artis medicæ capite decimooctauo, recte definit, *vitalis facultatis opus.* Ante tempora autem Hippocratis ſpeculatio hæc circa pulſum nondum exquiſite exculta erat, ideoq; medici manum ponebant ſuper alias partes corporis, maxime ſuper thoracem, domicilium ſcilicet cordis, ex quo & iudicabant. Sicuti Stephanus Athenienſis in Galeni *librum 1. ad Glauconem* p. 17. ſcriptum reliquit.

Prauaros] Sic recte Scaliger, MSS & editi *praclaros.* male.

verſu 22. *Incognoſceret*] Retinui lectionem editionis principis, alii, *etiam cognoſceret*, legunt.

verſu 24. *Deprahenderat*] Roman. *reprahenderat.*

verſ.25. *Fatum attulit*] alii *fatum abſtulit*, Fuluius Vrſinus, *vitam attulit*. Benè.

Iam miſeri illius membra aromatis perſperſa] Antiqui mortuorum corpora vngebant herbis ſuaueolentibus ad putorem pellendum. Nonnus in Iohannem capite 19.

ἦλθε δὲ καὶ Νικόδημος (ὃς ἤλυθε νυκτὸς ὁδίτης
ἐς μέγαρον Χριστοῖο φυλασσομένῳ ποδὶ βαίνων)
σμύρναν ἄγων θυόεσσαν· ἐρυθραίοιο δὲ κήπου
Ἰνδῴης ἀλόης δονακοτρεφὲς ἔρνος ἀρούρης,
λίτρας τὰς καλέουσι φατιζομένῳ τινὶ μέτρῳ
Ἀρχιμίης ζαθέης ἑκατοντάδος. ὧν ἅμα καρπῷ

λεπτα-

λεπταλέαις ὀθόνῃσιν ἐμπρώσαντο θανόντος
σῶμα, πολυπλέκτῳ ἑλίκων εὐώδεϊ δεσμῷ,

verſ.26.*Os ipſius vnguine odoro*] Flor. *o. i. vnguinis odore.*

verſu 27. *Iam cœna paratum*] alii, iam *ſcena penè p.*

v.28. *Quibusdam ſignis animaduertit*] Schickeradus: *Q.s. animam aduertit.*

verſu 35. *Hæreditatem habebant*] Lipſii Elect. libro ſecundo, capite 11. *Quod ne iam ipſi h. haue-bant.*

ver.38. *Veſpillonum manibus extortum*] Flor. *v.m. exoratum.*

Pagina 363. verſ.1. *Sapientis viri ſuper menſam*] Anacharſis dictum eſt apud Laërtium. libro 1. pagina 72.

v.2. *Prima cratera ad ſitim pertinet*] Vetus Poëta apud Suidam in voce οἶνος.

τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω
τοῖς εὐφρονοῦσι, τὸν μὲν ὑγιείας ἕνεκα:
ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι: τὸν δὲ δεύτερον
ἔρωτος ἡδονῆς τε: τὸν τρίτον δ' ὕπνου:
ὃν ἐκπίνοντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι
οἴκαδε βαδίζουσ' ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔτι
ἡμέτερός ἐστιν, ἀλλ' ὕβρεως· ὁ δὲ
πέμπτος, βοῆς. ἕκτος δὲ κώμων ἕβδομος δ'
ὑπωπίων· ὁ δ' ὄγδοος τοῦ κλήτορος·
ὁ δ' ἔνατος, χολῆς; δέκατος δὲ, μανίας
ὡς ἐκβαλεῖν ποιεῖ. πολὺς γὰρ εἰς ἓν ἀγγεῖον
χυθεὶς ὑποσκελίζει τοὺς πεπωκότας.

ver.5. *Literatoris ruditu eximit*] Flor. 2. *Literatores rudato eximit*, Aldus, Pyrrhus & Romanus *l. rudato e.* Baſilienſ. 2 *l. ruditatem eximit.*

v.6. *Doctrina inſtruit*] Flor. *doctrinam inſtrauit.*

v.7. *Rhetoris eloquentia*] Flor. *rhetores e.*

v. 8. *Poetica commentam, gemetrica*] Flor. *p. commatam geometriæ.*

v.14. *Xenocrates*] Wowerus ex Laërtio legit *Xenophanes.*

verſ.17. *In maleficiis etiam cogitata ſcelera*] Michael Attaleata in Synopſi iuris Græco-Romani. f.64. ἐν τοῖς ἐγκλήμασιν οὐ τὸ γεγονὸς, ἀλλ' ἡ διάθεσις σκοπεῖται. Maximus Tyrius diſſertatione 11. pagina 19. ἀποδέχομαι τοῦ λόγου τῆς γνώμης τοῦ ἡμαρτημένου προστεθέντος τὴν ἀδικίαν μᾶλλον ἢ τοῦ ἐπιτυχεῖ τοῦ ἔργου. Καὶ γὰρ μειζόν κολάζει ὁ νόμος οὐ τὸν δράσαντα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν βουληθέντα· καὶ τοιχωρύχον τὸν ἐπιχειρήσαντα, κἂν μὴ λάθῃ δράσας· καὶ προδότην τὸν μελετήσαντα κἂν μὴ πράξῃ. Theologi diſtinguunt inter obiectum, ſeu *primum motum*, *luctum*, *aſſenſum*, & *actum.* Balſamon Manuſcriptus ad IV. Canonem concil. Neocæſarienſis: ὅτι τῶν ἁμαρτημάτων τέσσαρας εἶναι βαθμοὺς οἱ ἅγιοι πατέρες φασίν. προσβολὴν, πάλην, συγκατάθεσιν, καὶ πρᾶξιν· ἂν τοι τῶν δύο τὰς πρώτας ἀνεπιτιμήτους εἶναι· τὰς δὲ μετ' αὐτὰς δύο ὑπὸ ἐπιτίμιον. οὔτε γὰρ ἡ προσβολὴ κρίνεται, οὔτε ἡ πάλη, ἐὰν τὴν προσβολὴν παραδεξάμενος ὁ λογισμὸς καὶ παλαίσας ἀπεπέμψατο τὸ ἐνθύμιον· ἡ δὲ συγκατάθεσις κρίνεται καὶ αἰτιᾶται, καὶ ἡ πρᾶξις κολάζεται.

v.32. *Deuitari*] Flor. *deuitare.*

verſ.33. *Aduectorem*] alii, *ad vecturam.* vide Notas Merceri ad Nonium p.93.

v.40. *Honoris eius gratia cohibent curſum*] Agellius lib.2.c.2. Lipſius Electorum lib.1.c.13.

v.41. *Relenant gradum*] Flor. *reuelant g.* Brantius

rele-

releniant gradum. Neutrum mihi placet, nec quid ſubſtituam, inuenio.

Ilico in pedes deſiliunt] Hunc honorem clericis exhibere laicos voluit Concil. Matiſconenſe 2. Can. 15. *Statuimus vt ſi quis quempiam clericorum honoratorum in itinere obuiam habuerit, vſque ad inferiorem gradum honoris veneranter (ſicut condecet Chriſtianum) illi colla ſubdat, prout is officia & obſequia fideliſſima Chriſtianitatis iure promeruit. Et ſiquidem ille ſecularis equo vehitur, clericuſq; ſimiliter, ſecularis galerum de capite auferat & clerico ſynceræ ſalutationis munus adhibeat. Si vero clericus pedes graditur & ſecularis vehitur equo, ilico ad terram defluat & debitum honorem prædicto clerico ſynceræ charitatis exhibeat.*

P.364.v.3. *Ac ſalutant*] Rom. *ac auſcultant.*

v.12. *Medici cum intrauerint ad ægrum uti viſant*] Euſ. de *præpar. Euang.* li.8.c.5.f.228. ὅσοι δὲ νόθου παιδείας ἐπεμελήθησαν, οὐδὲ τοὺς ἰατροὺς ἐμιμήσαντο, τὸ δοῦλον ψυχῆς σῶμα θεραπεύοντας, οἱ τὴν δέσποιναν ἐπιφάσκοντες ἰᾶσθαι· ἐκεῖνοι μὲν γὰρ, ἐπειδὰν τις εὐτυχὴς νοσήσῃ, κἂν ὁ μέγας ᾖ βασιλεύς, πάνθ᾽ ὑπερβάντες τὰ περίστωα, τοὺς ἀνδρῶνας, τὰς γυναικωνίτιδας, γραφὰς, ἄργυρον, χρυσὸν, ἄσημον, ἐπίσημον, ἐκπωμάτων ἢ ὑφασμάτων πλῆθος, τὸν ἄλλον τῶν βασιλέων ἀοίδιμον κόσμον, ἔτι δὲ τὸν οἰκετικὸν ὄχλον καὶ τῶν φίλων ἢ συγγενῶν ὑπηκόων τῶν ἐν τέλει θεραπείαν ἄξαντες, τῶν σωματοφυλάκων ἄχρι τῆς εὐνῆς ἀφικόμενοι, καὶ τῶν περὶ αὐτὸ τὸ σῶμα ἀλογήσαντες, οὐθ᾽ ὅτι κλίναι λιθοκόλλητοι καὶ ὁλόχρυσοι θαυμάσαντες, οὐθ᾽ ὅτι ἀραχνοϋφεῖς ἢ λίθῳ γεγραφημέναι στρωμναὶ, οὐθ᾽ ὅτι ἐσθημάτων ἰδέαι διάφοροι· περιστείλαι δὲ τὰς περὶ αὐτὸν χλαίνας ἀπαμφιέσαντες ἅπτονται χειρῶν, καὶ τὰς φλέβας περιπιέζοντες, ἀκριβοῦσι τοὺς παλμοὺς, εἰ σωτήριοι. πολλάκις δὲ καὶ τοὺς χιτῶνας ἀναστείλαντες, εἰ περιπληθής ἐστιν ἡ γαστὴρ ἐξετάζουσιν, εἰ πεπυρωμένος ὁ θώραξ, εἰ ἄτακτα ἡ καρδία πηδᾷ· κᾆτα τὴν οἰκείαν προσφέρουσι θεραπείαν.

verſ. 31. *Dicturus incogitata*] vulgo, *dicturus incognita.*

v. 34. *In iſto vt ait*] Brem. Fuluii liber & Flor. *etiam in iſto vt ait.*

Schedio] Romanus & Aldus *Schedico*. malè.

v. 35. *Experimini*] Brem. *experiamini.*

Repentinus] αὐτοσχέδιος.

Qui & præparatus] τὸ *&* dele ex Florentinis.

v. 36. *Cognoſcitis*] Flor. *cognoſtis.*

v. 39. *Reſtrictior*] Aldus: *reſecatior*, Rom. & Baſilienſis 1. *reſecratior*. ineptè.

verſu 40. *Scripta enim penſiculatis*] Baſilienſis 1. *ſcripta penſiculatius examinatis.* Bremenſ. *ſcripta penſiculatis, præconſideratis, examinatus.* Non placet.

Pag. 365. v. 2. *Qualia*] Flor. *quali.*

verſ. 3. *Quaſi vobiſcum partienda*] Coluius. *Quaſi vobis impartienda.* Bremenſis & Excerpta Batauica: *Quaſi vobis compartienda.* Rom. & Ald. *Quaſi vobis partienda.* malè.

verſ. 4. *Fauendo*] Florentin. & Leidenſ. *faciendo.* male.

v. 5. *Tanto à vobis in maius tolletur*] Non ſunt hæc in MSS. Flor. & Brem.

verſ. 7. *Vela noſtra ſinuare & mittere*] Excerpt. Batauica, *Vela noſtra ſinuare etiam pendere, mittere ne pendula & flaccida.* Florentin. *vela noſtra ſinuare etiam remittere.* Aldus *vela noſtra ſumere & iam immittere.* Romanus *vela noſtra ſumma & iam immittere.* Vnde rectè Stewech. *Vela noſtra ſummare, & auram immittere.*

verſ. 9.

v. 9. *Cyrenaica ſecta*] Rom. *Cyrenacia.* male. vide Laertium in vita Ariſtippi, & Hieronymum in Eccleſiaſt. c. 8.

v. 15. *Maceria*] Except. Batauica *materia.*

v. 16. *Interiecto*] Except. Bat. *interſecto.*

verſ. 17. *Collinito*] Reſcrib ex Manuſcriptis omnibus *collineato.* In Rom. & Ald. eſt *inclinato profunde ſitu.*

Cohibentibus] Flor. *conibentibus.* Excerp. Bata. *coniuentibus.* Scaliger: *conniuentibus* rectè.

v 18. *Structor orationis*] Rom. Ald. & Baſil. *ſtructum o.*

verſ. 9. *Directim caſum*] Bremenſ. *derectum caſum.*

verſ. 20. *Leuiter ex optimis oris*] Sic Flo. & Excerp. Batau. Scaliger *leuiter ex omnibus oris.* vulgo *l. ex optimis horis.*

v. 21. *Accommodabo*] Flor. *accommodem.* Brem. *accommodum.* Benè.

v. 22. *Læuitate*] Flor. *lenitate* malè.

Rotundo volubilia] Florent. *rotunditate volubilia* Bremenſ. *coæqualitate v.* Roman. *Rotundo volubilia.*

ver. 24. *Feſtinata ſimul*] τὸ *ſimul* non eſt in Florentin.

v. 26. *Habeat*] Flor. *habere.*

verſ. 27. *Qui oppido voluerunt*] τὸ *voluerunt* non agnoſcit Flor. Brem. legit: *Qui oppido à me deſiderabantur, vt dicerem expetivere.* male.

ver. 29. *Quod coruo ſuo eueniſſe Æſopus*] Tzetzes Chil. 10. Hiſt. 352. p. 198.

verſ. 30. *Paruam illam*] Scoppius ex Manuſcri-

pro Fuluii *pariter paruam illam*.

verſu 31. *Si de Apologo*] Florentinus *ſed de apologo*.

verſ.35. *Propaſſis vtriſque pennis*] Stewech. *paſſis alis vtiq;*. Coluius, *paſſis alis vtrinque*. Rom. & Ald. *paſſis alis vtrumque*.

verſu 37. *In ſublime euectus*] Roman. *ſublime euectus*.

verſ.38. *Quia lapidem nequibat*] Ita Leidenſis & Baſil.2. Bremenſis, *quia illic pedem nequibat*. Excerpt. Batauica. *Quæ alipedem nequibat*. Roman. *Quo alipedem nequibat conſequi*. Florentin. *Qui alipedem nequibat*.

v.41. *Næ ego inſcita*] Excerpt.Bat.& Brem. *Næ ego quidem inſcia*.

Pag.366. verſ.4. *Oculis perſequax*] Sic Flor. Leid. Baſil.2. & Except. Batau. alii legunt, *oculis perſpicax*.

verſ.10. *Ex omni auitio*] Bremenſ. *ex omni auiculo*. malè.

v.11. *Deliciæ*] Excerpt.Bat. *delicie*.

Voce viduata] τὸ *voce* male abeſt à Rom. & Aldino codd.

verſ.12. *Id vero vt coruus*] Florent. *id vero vbi coruus*.

v.15. *Pepererat*] Brem. *acquiſiuerat*.

v.19. *Cohibiliter*] Brem. *cohibentes*.

Probaret] Rom.& Ald. *præberet*.

verſ.20. *Groccire adortus*] Excerpt.Batau. *Grotare a*. Rom.Ald.& Bremenſ. *crocitare a*. Baſilienſ. *grocitare a*.

v.21. *Præda quam ore geſtabat inductricem compotiuit*] Ita Scaliger. Flor. *Prædaq. o.g. i.c.* Leid. & Excerpt.

cerpta Batau. *prædæ quam ore geſtabat inductricem compotuit.* Aldus & Romanus *competiuit.* minus bene.

v.22. *Latinæ materiæ proſequamur*] Scoppius ex lib Fuluii. L. *narrare p.*

verſ.26. *Atticiſſauerit*] Fuluii liber: *atticis fauerit.* male.

v:21. *Vobis diuerſa petentibus*] Puteani excerpta, & Brem. *nobis diuerſa tendentibus*: In Rom. & Ald. hic deſunt tres verſus integri.

verſu 27. *Quæſtionis huius formæ*] τὸ *formæ* non eſt in Florentino. Bremenſis & Aldus *ferme* habent.

v.28. *Pars iſta*] Flor. & Leidenſ. *ars iſta.*

AD ANEXOMENON.

Pagin. 367. De *vita & ſcriptis Apulei* dixi, hoc poëmatium non eſſe Madaurenſis noſtri, ſed hominis recentioris Itali, in qua ſententia adhuc perſiſto.

verſ.16. pro *fecit* Scaliger & Coluius legunt *facit.*

verſ. 24. *Cum pectora adhærent*] Binetus: *cum pectora vna adhærent.* Douſa: *cum pectora arte adhærent.* Schickeradus: *compectorata adhærent Veneris glutino:*

Libido cum laſciuo inſtinctu ſuſcitat
Sinuare ad Veneris arnum fœmina, fœminæ
——Inter gannitus.

verſ.31. *Dent crebros ictus*] Scaliger *dent crebros nictus.* Recte.

verſ.31. *Trepidante curſu*] Douſa, *trepida in decurſu.* quod placet.

EXPLICITVM XIIX. KAL. DECEMBRIS. ANNO XPI ∞ IↃ CXIX.

GRATIAS DEO NOSTRO IESV CHRISTO.

A01 1461199

A01 1461199